

Την Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάματι τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμού 15) συνήλασε σήμερον τῇ 19ῃ Μαρτίου 1976, ἡμέρᾳ Παρασκευῆ, ὥρᾳ 10 π.μ., ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλεξ.Καρανιδόλα, τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως αὐτοῦ, ἵνα γνωματεύῃ ἐπὶ σχεδίου Π.Δ. "περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν περὶ τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἔξετάσεων τῶν μαθητῶν Μέσης Ἑκπαιδεύσεως". Παρέστησαν, κληθόντες νομίμως, οἱ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ, Σύμβουλοι Α., Ἰω. Ἀρβανίτης, Φαν. Βῆρος, Δημ. Πακιάς, Ἡλ. Σκουρῆπουλος, Νικ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσάας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος ὡς καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῷ β' γραμματεὺς τοῦ Τμήματος ~~καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῷ α' γραμματεὺς~~ Καλλιόπη Παγιδη-Στεριδάου. Ἀπὸν παρέστη, λόγῳ ἀσθενείας, ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ ὡς Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἄν. Πάγκαλος.

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς, Σύμβουλος Β, Ἰω. Ἀρβανίτης εἶπεν ὅτι ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τί ἀποδοθεῖ:

1. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ.200.1/24874/6.3.1976 ἐξ. ἐπελγόντος ἐγγράφου τῆς Ἀ/σεως Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Ἰπουργείου Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ληφθέντος τῇ 17/3/76, διαβιβάζεται εἰς τὸ ΚΕΜΕ πρὸς γνωμοδότησιν σχεδίου Π.Δ. "περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν περὶ τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἔξετάσεων μαθητῶν Μέσης Ἑκπαιδεύσεως".

2. Διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/1975 τὸ ΚΕΜΕ γνωμοδοτεῖ ἐπὶ πέντε προτάσεως νόμου ἢ σχεδίου κανονιστικοῦ διατάγματος ἢ κανονιστικῆς ἀποφάσεως ἀφορῶσης εἰς θέματα γενικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς Ἑκπαιδεύσεως καὶ κατ' ἀποδοθεῖαν τὸ διαβιβασθέν σχέδιον νόμου νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν παροχὴν τῆς κατὰ νόμον γνωμοδότησεως.

3. Τὸ κείμενον τοῦ διαβιβασθέντος σχεδίου Π.Δ. ἀποτελεῖται ἐξ ἑξ(6) ἄρθρων, δι' ὧν ἀντικαθίσταται τὸ ἄρθρον 6, αἱ παράγραφοι 1 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 7 καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Π.Δ. 490/1968 ὡς καὶ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Π.Δ. 128/1973, ρυθμίζονται δὲ οἱ αὐτῶν θέματα εἰς ἀναγόμενα εἰς τὸν τρόπον διεξαγωγῆς τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἔξετάσεων, ἅμα δὲ εἰς τὸν καθορισμὸν

της διαδικασίας και των προϋποθέσεων απολύσεως μαθητών προερχομένων εκ σχολείων του εξωτερικού και των μουσουλμανοκαίδων των φοιτητών εις ελληνικά γυμνάσια.

Απολύτως δ εισηγητής λέγει ότι αι προτεινόμεναι μεταβολαί εις τό σύστημα των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων συντείνουν εις την βελτίωσιν αὐτοῦ και εισηγεῖται ὅπως τό ΚΕΕΕ γνωματεσθῆ ὑπέρ της ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου Π.Δ. μέ τῆς ἀπολυθούσης παρατηρήσεις:

α) Εἰς τό ἄρθρον 1 (περίπτωσης Α, ἐδ.β) μετά τῆς λέξεως " τοῦ οἰκείου συγγραφῆς" νά προστεθῶσιν αἱ λέξεις " και εις τήν εὔρεσιν και".

Βρίσης μετά τῆς λέξεως " ὀρισμένων φράσεων" νά προστεθῶσιν αἱ λέξεις "ή χωρίων".

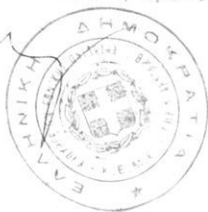
β) Ὅπου εις τό ἄρθρον 1 ὑπάρχει ἡ λέξις "ἐρμηνεία" νά ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς λέξεως "μετάφρασις".

γ) Εἰς τό ἄρθρον 1 τό ἐδ.β τῆς περιπτώσεως Β νά ἀντικατασταθῆ ὡς ἀπολύτως: "Εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ 3-4 παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ κειμένου· αὗται διὰ μὲν τοὺς μαθητῆς τῶν Α' και Β' τάξεων θά εἶναι γραμματικά", διὰ δὲ τοὺς μαθητῆς τῆς Γ' τάξεως γραμματικά και ἐρμηνευτικά·" διὰ τῶν ἐρμηνευτικῶν παρατηρήσεων θά ἐλέγχεται ὁ βαθμὸς κατανοήσεως τοῦ κειμένου.»

δ) Εἰς τό ἄρθρον 1ον (περίπτωσης Γ, ἐδ. Β) ἀντὶ τῶν λέξεων "γραμματικῶν και συντακτικῶν παρατηρήσεων" νά γραφῆ "γραμματικῶν, συντακτικῶν και ἐρμηνευτικῶν παρατηρήσεων".

ε) Εἰς τό ἄρθρον 1ον (περίπτωσης Δ, ἐδ.β) ἀντὶ τῶν λέξεων "ἀναλόγων πρὸς τῆς δυνάμεις καὶ τῆν ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν" νά γραφῆ "ἀναλόγων πρὸς τῆς διὰ τῆς διδαντικῆς ἐργασίας κτηθείσης ἱκανότητος τῶν μαθητῶν».

στ) Εἰς τό ἄρθρον 1ον (περίπτωσης Π, παραγρ.1) μετά τῆς λέξεως "κατὰ τό δυνατόν ἐκ διαφορητικῶν κεφαλαίων" νά προστεθῆ: "διὰ τῶν ὁποίων νά ἐλέγχεται ὅχι μόνον ἡ μνήμη ἀλλὰ και ἡ κρίσις τῶν μαθητῶν, ἰδίᾳ τῶν τάξεων Γ, Δ, Ε' και ΣΤ'".

ζ) Είς τό άρθρον Ιον (περίπτωσης ΙΓ, παραγρ.2) νά διαγραφούν αί λέξεις "πλόν τών άπολυτήριων εξετάσεων ..... (ΘΕΚ 103 τ.Α)", ώστε καί αί άπολυτήριοι εξετάσεις νά διενεργώνται έπί μόνης τής ύλης τής διδαχθείσης κατά τό δεύτερον τετράμηνον.

η) Είς τό άρθρον 5 ό τίτλος "μουσουλμανοπαίδων" νά αντικατασταθή διά τής φράσεως "Ελλήνων μαθητών, μουσουλμανών τό θρήσκευμα" προσαρμοζομένου άναλόγως καί του καιμένου του ίδιου άρθρου.

Τό Τμήμα λαβόν όπ' όφιν α) τήν παραγρ. 2 του άρθρου 2 του ν.106/1975 β) τήν έπί του θέματος άλληλογραφίαν καί γ) τήν άνωτέρω εισήγησιν

Αποφάσεται όμοφώνως

Αποδέχεται ός έχει τήν ός άνω εισήγησιν καί γνωμοδοτεί ύπέρ τής έκδόσεως του έν θέματι σχεδίου Π.Δ. προτείνον όπως έπιανεχθώσιν αί διά τής εισηγήσεως προτεινόμεναι μεταβολαί είς τά άρθρα 1 καί 5. Έπί τών ύπολοίπων άρθρων τό Τμήμα ούδέμίαν τροποποίησιν προτείνει.

Η παρούσα πράξις έγκρίνεται αύθημερόν.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέις

(Κ. Κεραμιδάς)

Κ. Κεραμιδάς - Έξερτάδου

(Κ. Κεραμιδάς)

ΠΡΑΞΙΣ 2α

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ΚΕΜΕ τῆ 20 Μαρτίου 1970, ἡμέρᾳ Σαββάτου καί ὥρα 10.15 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἑκπαίδευσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ὑπό τήν Προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ Ἀλεξάνδρου Καρανικόλα κατόντων πάντων τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ἦτοι τῶν 1) Ἰωάννου Ἀρβανίτη, 2) Νικολάου Βαρουχάκη 3) Φανουρίου Βῆρου 4) Γεωργίου Γρατσέα 5) Νικολάου Παπαδοπούλου 6) Δημητρίου Σασιᾶ 7) Ἠλία Σπυροπούλου τῆ συμμετοχῆ καί τῆς γραμματέως ὑπαλλήλου ἐπί 5ῃ βαθμῇ Καλλιόπης Παγκίτη -Στεριάδου.

Εἰς τήν συνεδρίαν κληθέντες ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἔλαβον μέρος καί οἱ Εἰσενηοὶ Σύμβουλοι παρά τῆ Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Χρήστος Γυλαφῆς 2) Γεώργιος Ζευγάλης καί 3) Κων/νος Συριοπούλος, θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως: " Προβλήματα Παιδείας χρήζοντα μελέτης, ἐρεῶν καί ἀναρρήσεων αὐτῶν καί ἀνάγκες εἰσηγήσεων ."

Πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ Κοσ. Πρόεδρος ἐγνώρισεν τήν συμμετοχήν εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Τμήματος τῶν Εἰσενηοῦ Συμβούλων παρά τῆ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. Γυλαφῆ, Ζευγάλη καί Συριοπούλου, οἱ ὁποῖοι μέ τὰς γνώσεις καί τήν πείραν τῶν ἐκ βοήθησεν εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τῶν θεμάτων καί ἐκ ἀποσκαλλίσαν τό Τμήμα. Ἀπολοῦτως ἐγνώρισεν ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Κοσ. Πάγκαλος λόγῳ ὑσθενείας του θά ἀπέχη τῶν καθηκόντων του καί τι εἰδοσημα, κατὰ τό ὁποῖον θά τόν ἀναπληρήνῃ ὁ ἐν τῶν Συμβούλων Β' Κοσ Σασιᾶς.

Ἀπολοῦτως ὁ Κοσ. Πρόεδρος διεγράφε ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ ἔργα τοῦ Τμήματος καί ὑπέδειξε τήν μελέτην ἐκείνων ἐξ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα πρέπει νά ἀντιμετωπισθοῦν ἐμμέως. Ὡς τοιαῦτα ἐχωρητήρησε τήν σύνταξιν τοῦ ἀναλυτικοῦ καί ἐρολογίου προγράμματος τοῦ ὑπό ὄψιν τριταξίου Γυμνασίου καί τριταξίου Λυκείου ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἀπὸ τῶν καί ἐν συνεχείᾳ κατὰ ἔση.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Κορ Φιλαβῶς παρετήρησεν ὅτι εἶναι ὑπαρξίτητος ὁ καθορισμός τῶν γενικωτέρων πλαισίων τοῦ ἑκπαιδευτικοῦ προγραμματισμοῦ.

Ὁ Κορ Συριόπουλος εἶπε ὅτι, ἐπειδή αἱ κυβερνητικαὶ ἀποφάσεις ἐπὶ τῆς ἐπιχειρουμένης μεταρρυθμίσεως ἐν τῇ ἑκπαιδεύσει εἶναι γνωσταὶ ἐν τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ δὲν ἔχουν λάβει ἀκόμη μορφήν νόμου, νομίζει ὅτι τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ ἀρχίσῃ διὰ διατυπώσεως ἐρωτήσεων πρὸς τὸ Ἵκουργεῖον περὶ τυχόν ἀμφισβητούμενων θεμάτων ἐπὶ τῶν προθέσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ Τμήμα πρὸ πάσης ἐργασίας θὰ ἐπευθύμει νὰ ἔχη ὁμαλὴν γυνῶσιν. Τοιαῦτα ἀπαραίτητοι προκαταρκτικαὶ διασαφήσεις εἶναι π.χ. ἡ δυνατότης τροποποιήσεως τοῦ ἄρολογίου προγράμματος διὰ μείωσιν τῶν ἄρῶν διδασκαλίας, ἢ εἰσαγωγὴ ἢ κατάρτησις μαθημάτων, αἱ κατευθύνσεις ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸ λήθειον, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιδιαχωρῶσιν δι' ἀντιστοιχίαν προγράμμάτων, ἢ ἀνάγκη πρόσκαιρου ἐπιπέδου ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων καθηγητῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως προκειμένου π.χ. περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν κλασικῶν κειμένων ἐν μεταφράσει, ἢ δυνατότης πειραματισμοῦ καὶ προδευτικῆς ἐφαρμογῆς νέων μεθόδων διδασκαλίας, ἢ ἐπιστράτευσις ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ κλάδου δι' ἐρωτηματολογίων ἀποσπελλομένων πρὸς ἑκπαιδευτικούς ἐπὶ ἐπιχειρουμένων ριζικῶν μεταβολῶν εἰς τὴν Παιδείαν κ.λ.κ.

Ὁ Κορ Πρόεδρος ἀπαντῶν εἰς τὸν Κορ Συριόπουλον εἶπε ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀμφισβητούμενα θέματα ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν μέτρων διὰ τὴν Παιδείαν. Διὰ τοῦ ὑπὸ φήφισιν νόμου " Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως " καὶ διὰ τῶν γενομένων εἰς τὸν αὐτὸν κυβερνητικῶν ἀνακοινώσεων ἔχουν καθορισθῆ αἱ θεσμικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν Παιδείαν. Ἐτόνισεν ἐπίσης ὅτι ἡ μείωσις τῶν ἐβδομαδιαίων ἄρῶν διδασκαλίας εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ γυμνασίου εἶναι θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφασίσῃ τὸ Κ.Ε. Μ.Ε. εἰσηγούμενον οχρητικῶς εἰς τὸν Ἵκουργὸν Παιδείας. Ὡς πρὸς τὸ θέμα διδασκαλίας τῶν κλασικῶν κειμένων ἐν μεταφράσει εἰς τὸ γυμνάσιον ὑπάρχει πρᾶγματι πρόβλημα ἐνημερώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ. Διὰ τὴν σύνταξιν τῶν

• / •

αναλυτικῶν προγραμμάτων, τὴν ἐπιμόρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ ἄλλα θέματα θὰ ἐπιστρατευθοῦν ἄποκα εἰς τὰ νεομαθητικὰ θυνάμεις τοῦ ἔτους. Περικιότατον ὁ Κος Πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. θὰ μελετᾷ προβλήματα τὰ ὅποια ἐμπίπτουν εἰς τὰς ἐρμοδιότητάς του, ὡς αὐταὶ διαγράφονται εἰς τὸν ἱερουσιῶν του νόμον. Πρέπει νὰ γίνῃ ἀνεπιλητόν ἐξ ὅλων ὅτι ὁ ρόλος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. εἶναι καθαρῶς συμβουλευτικὸς. Ἔργον του εἶναι νὰ διατυπώῃ προτάσεις πρὸς τοὺς ὑπευθύνους φορεῖς τῆς Πολιτείας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Κος Πρόεδρος ἀπεχώρησε τῆς συνεδριάσεως.

Ἀκολούθως ὁ Κος Βῆρος ὑπεστήριξεν ὅτι τὸ αἴτημα τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν ἐπικαιροποιητικὴν μεταρρυθμίσειν προβάλλεται ἐντόνως ἀπὸ τρεῖς. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι γνωσταὶ εἰς ὅλους καὶ ἀποτελοῦν διὰ τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. κατευθύντηριον γραμμὴν, ἑπομένως ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς ἀρχαίας γραμματείας ἐν μεταφράσειν πρέπει νὰ εἶναι ἕμμεσος (ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1976) ἰσχυρότερως διὰ τὴν Α' τάξιν. Πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ ἡ παράλληλος διδασκαλία νεοελληνικῆς γραμματικῆς καὶ ἀρχαίας, εἰς ὅτι θὰ δημιουργῆθῇ μόνιμον σύγχυσιν εἰς τοὺς μαθητάς. Αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν γενίκευσιν τῆς ἀρχαίας γραμματείας εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ γυμνασίου εἶναι εὐνοϊκὰς εἰδοί: 1. Τὸ μῆθημα τοῦτο διδάσκεται ἤδη μερικῶς ἄρα εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ γυμνασίου. 2. Τὸ ἔχον ἀγαθῆσαι διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι. 3. Ὑπάρχει ἤδη ἐμπειρία διὰ τὸ 1/3 περίπου τῶν φιλολόγων ἧτοι 2550 ἐν τῶν 7.000 περίπου ἀπὸ προηγουμένην μεταρρυθμιστικὴν προσπάθειαν. 4. Ἡ ἐπιπτώσις τὴν ὁποῖαν προτείνομεν, ἧτοι ἡ προσθήκη διδασκαλίας ἀρχαίας γραμματείας ἐν μεταφράσειν ἐπὶ 2-3 ἄρα εἰς ἑβδομαδιαίως εἰς τὴν Α' τάξιν, θὰ ἀποσπολήσῃ μόνον τὸ 1/4 τῶν φιλολόγων ἧτοι 1750 ἐν τῶν 7.000 περίπου. 5. Ἡ κυβερνητικὴ ἐξοργεῖται ἔγινε δεκτὴ μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ ἀνασχετικὴ ἐφαρμογὴ θὰ ἦτο ἀπαράδεκτος. 6. Ὑπάρχει χρόνος διὰ ταχύρρυθμον ἐνημέρωσιν τῶν φιλολόγων ἐν τούτῳ κριθῆναι ἀπαραίτητον. Ὁ Κος Βῆρος κατέληξεν μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἔχει ἔτοιμον σχετικὴν εἰσήγησιν δι' ἕμμεσον δραστηριοποίησιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν κατευθύνσειν ταύτην.

Ο Κοσ Ζευγάλης εξέφρασε την αντίρρηση του ως προς την έναρξη της οιδασκαλίας δι μεταφράσεων από του προεχούδου Σεπτεμβρίου. Παρετήρησεν ότι χρήσει μελέτης τό θέμα της διλογής των μεταφράσεων.

Ο Κοσ Σακίης εΐπεν ότι υπάρχουν πολλά καί έπειγόντα προβλήματα, τό όποια πρέπει νά αντιμετωπισθώσιν. Νομίζει ότι πρέπει νά προσδιορισθώσιν τά θέματα τό όποια τό Τμήμα Μέσης Έκπαίδευσης θά μελετήσῃ, νά καταταγοῦσιν εἰς έπειγόντα καί μή έπειγόντα καί νά προχωρήσῃ τό Τμήμα εἰς τήν μελέτην των έπειγόντων. Ἡ μελέτη καί ἡ συζήτηση ένάστου προβλήματος πρέπει νά γίνεται κατ' τήν καθιερωμένην διαδικασίαν: Εἰσηγήσεις ἐπί τοῦ θέματος υπό ἑνός ἢ δύο συμβούλων ἡλικίως μέ τήν σπουδαιότητα ἢ τήν ἔκτασιν τοῦ θέματος- παρατηρήσεις καί ἀναπτύξεις γνώμων-ἐπαντήσεις τοῦ Εἰσηγητοῦ-συνόψεις τῶν προτάσεων υπό τοῦ Προέδρου-διατύπωση τῶν τελικῶν προτάσεων δημοφάνως ἢ κατ' ἀποφασίαν. Εἰς τό πρακτικόν θά ἀναγράφωνται καί αἱ γνώμαι τῆς μειοψηφίας, Ἐν συνεχείᾳ ὁ Κοσ Σακίης εΐπεν ότι, διά νά προχωροῦν κανονικῶς καί μέ ταχύν ρυθμόν αἱ ἔργασίαι τοῦ Τμήματος, πρέπει νά τηροῦνται ὡρισμένα ἄρχαί, ἰδιαιτέρως οἱ:

1. Αἱ Εἰσηγήσεις καί οἱ συζητήσεις νά εἶναι πάντοτε ἐπί τοῦ θέματος.
2. Αἱ Εἰσηγήσεις νά εἶναι σύντομοι καί ἀπεριστατωμένοι.
3. Ὁ Εἰσηγητής νά μή δικαιώπεται, ὅταν ἀναπτύσῃ τήν εἰσηγήσιν του.
4. Ἐκαστος ὁμιλητής νά ἀναπτύσῃ τάς ἀπόψεις του ἐπί τῆς Εἰσηγήσεως ἁπλῶς.

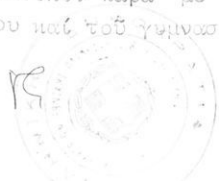
Συνεχίζων εΐπε: Διά τόν καθορισμόν τῶν θεμάτων μελέτης πρέπει νά ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τόν ὑπό φήμισιν νόμον. " περί ὀργανώσεως καί διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσης " καί μάλιστα τάς Κυβερνητικῶς ἀνακοινώσεις εἰς τόν τύπον (Ἰανουάριος 1976). Τά δεδομένα τό όποια καθορίζουν τά πλαίσια, ἐντός τῶν ὁποίων εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νά κινήθωμε καί προσδιορίζουν τό πρὸς μελέτην προβλήματα εἶναι:

1. Ἡ ὑποχρεωτική Παιδεία γίνεται 9ετής.
2. Ἀναδίδρασκόμενα ρυθμικά ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις. Τό σημερινόν

γυμνάσιον διχοτομείται εἰς γυμνάσιον καὶ λύκειον. Τὸ γυμνάσιον εἶναι σχολεῖτον ὑποχρεωτικῆς παιδείας με' αὐτοτέλειαν καὶ ἰδι-
κούς του σκοποῦς. Δέν ὑπάρχει, εἰς τὸ πρότερον, ἀπλῶς τοὺς
μαθητὰς διὰ λύκειον. Ὑπάρχει διὰ τὸ νὰ συμπληρῆ τὴν παιδείαν,
ἢ ὑλοία παρέχεται εἰς τὸ δημοτικόν. Τοῦτο πρέπει νὰ ληφθῆ σο-
βαρῶς ὅτι ὕψην κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμμα-
τος τοῦ σχολείου τούτου. Τὸ λύκειον εἶναι πολυτυπιῶν σχο-
λεῖτον. Εἰς αὐτὸ οὐ εἰσάγονται καὶ θὰ φοιτοῦν ὅσοι θὰ ἔχουν
σκοπὸν νὰ συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των εἰς τὰς θεωρητικὰς ἐπι-
στήμας καὶ ὅσοι θὰ ἐπιθυμοῦν νὰ προετοιμασθοῦν διὰ τὴν βιομη-
σιν διαφόρων πρακτικῶν ἐπαγγελμάτων ἢ διὰ τὸ νὰ φοιτήσουν εἰς
ἑνωθεῖρας τεχνικὰς σχολὰς.

3. Ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων κειμένων εἰς τὸ γυμνάσιον θὰ γί-
νεται ἐξ ἐγνῶραν μεταφράσεων, εἰς τὸ λύκειον ἐν τοῦ πρω-
τότου.
  4. Καθετάρνεται ἡ δημοτικὴ γλῶσσα εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς
γενικῆς καὶ τεχνικῆς - ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως.
  5. Τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ λύκειου εἶναι ἀνάγκη νὰ
ἀναδιαρθρωθῆ διὰ περιορισμὸν τῶν ὥρων διδασκαλίας, ἅς ση-
μειωθῆ ὅτι εἰς ἄλλας χώρας τὰ σχολεῖτα δέν βαρύνουν τοὺς μα-
τὰς με' τόσον φόρτον ἐργασίας, ἡκόμη καὶ τὸ γαλλικὸν γυμ-
νάσιον, ἐν ἐν τῶν πλέον ἐκπαιτητικῶν τοῦ κόσμου, ἔχει περιορί-
σει τὰς ἐβδομαδιαίας ὥρας μαθημάτων εἰς 28-30.
  6. Ἐμφασίς πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὴν γνωριμίαν τοῦ παιδιοῦ με'
τὸ περιβάλλον του.
  7. Θὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ πρόγραμμα καὶ τεχνολογικὰ μαθήματα.
  8. Εἰς τὸ λύκειον θὰ ὑπάρχουν μαθήματα γενικῆς παιδείας καὶ μα-
θήματα εἰδικεύσεως ὡς καὶ μαθήματα προαιρετικὰ.
  9. Ἀφοῦ αἱ ὥραι διδασκαλίας πρέπει νὰ περιορισθοῦν καὶ ἀφοῦ
θὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ πρόγραμμα μαθήματα περιβάλλοντος καὶ μα-
θήματα τεχνολογικὰ, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ περιορισθῆ ὁ χρό-
νος διδασκαλίας ὀρισμένων μαθημάτων, ἐνῶ ὀρισμένα πρέπει νὰ
ἐπιτηρηθοῦν κ.λ.π.
- Ἐφ' ὅσον τὸ γυμνάσιον εἶναι σχολεῖτον γενικῆς παιδείας, τὸ ὅπου-
ον ἔχει σχέσηιν ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς του περισσότερο με' τὸ δη-
μοτικὸν παρά με' τὸ λύκειον, τὸ πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖ-
του καὶ τοῦ γυμνασίου πρέπει νὰ γίνη με' κοινὴν προοπτικὴν. Μαθήματα

διδασκόμενα εις τὰς πρώτας τάξεις τοῦ γυμνασίου θά εἶναι ἴσως δυνατόν νά διδασκωνται εις τήν Β΄ ἢ τήν ΣΤ΄ τοῦ δημοτικοῦ· μαθήματα διδασκόμενα εις τήν ΣΤ΄ δημοτικοῦ εἶναι δυνατόν νά διδασκῶσιν εις τήν Α΄ γυμνασίου. Ὅπως δὴ καί τὸ Τμήμα πρέπει νά ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἀναλυτικόν καί τὸ ἀρολόγιον πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου εις μίαν πρώτην φάσιν, εις μίαν πρώτην προσέγγισιν. Ἡ δευτέρα προσέγγισις θά γίνῃ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Τμήμα δημοτικῆς ἐκπ/σεως.

Ἀκολουθῶς ὁ Σύμβουλος Κοσ. Γαλαβᾶς ἐξήγησεν νά ἀναπτύξῃ κατὰ τήν ἐπομένην συνεδρίαν ὀρισμένας ἀπόψεις του δια τὸν προγραμματισμὸν τῆς Παιδείας, αἱ ὁποῖαι, ὅπως εἶπε, θά βοηθήσουν εις τήν μεθόδευσιν τῶν ἐργασιῶν καί τὸν προσδιορισμὸν τῶν θεμάτων μελέτης.

Ἐπίρρηθι σκόπιμον νά ἀκουσθοῦν αἱ γνώμαι τοῦ Κοσ. Γαλαβᾶ κατὰ τήν προσεχῆ συνεδρίαν τοῦ Τμήματος, ἡ ὁποία ὤρισθη δια τήν 22αν Μαρτίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καί ὥραν 10.15 π.μ. Κατὰ τήν αὐτὴν συνεδρίαν θά προσδιορισθοῦν καί τὰ ἐπείγοντα θέματα ἐξετάσεως κατὰ τὰς ἐπομένας συνεδρίας τοῦ Τμήματος.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτου ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος

Καυρῆ

Ἡ Γραμματεὺς

Ζ. Χαριζάνη
Ζ. Χαριζάνη

Δημήτριος

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΥΠ'ΑΡΙΘ.3

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 22αν Μαρτίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὕραν 10.15 π.μ. καὶ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Γ.Ε.Μ.Ε. (Ἑρμοῦ 15) συνήλθεν εἰς συνεδρίαν τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπ/σεως αὐτοῦ. Κατ'αὐτὴν παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι :

1. Δημήτριος Ζακιάς, Σύμβουλος Β', ἀναπληρῶν τὸν ἀσθενεσῦντα Πρόεδρον τοῦ Τμήματος κ. Ἀν. Πάγκαλον.
2. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β', Μέλος
3. Νικόλαος Βαρουχάκης, " " "
4. Φανούριος Βῆρος " " "
5. Γεώργιος Γρατσέας " " "
6. Νικόλαος Παπαδόπουλος " " "
7. Ἠλίας Σπυρόπουλος " " "
8. Χρήστος Γιλαβᾶς Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ
9. Γεώργιος Ζευγώλης " " " " "
10. Κων/νος Συριόπουλος " " " " "

Ὡς γραμματεὺς τοῦ Τμήματος παρέστη ἡ ἐπὶ βαθμῶ ὄψ ὑπάλ-
ληλος Καλλιόπη Παγκάκη-Στεριάδου.

Θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἦτο : "Γενικὸς προγραμματι-
σμός τῆς Ἑκπαιδεύσεως".

Εἰσηγητὴς ὁ εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ Χρήστος Γιλαβᾶς,
ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὰς ἐξῆς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος :

Ἡ Ἑλλάς εἶναι ἕως ἡ μὴν Εὐρωπαϊκὴ χώρα, ἡ ὅποια δὲν ἐπεχείρησεν εἰσεῖτι μίαν συστηματικὴν καὶ σχεδιασμένην μεταρ-
ρυθμισιν τῶν σχολικῶν προγραμμάτων εἰς ὅλον τὸν χῶρον τῆς
γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπ/σεως.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξαγγελίας τοῦ χωρισμοῦ τοῦ σημερινοῦ γυμνασίου εἰς γυμνάσιον καὶ εἰς λύκειον ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιχειρηθῆ ἡ ἀναπροσαρμογὴ ὄλων τῶν προγραμμάτων.

Ἡ χώρα ἀναμένει ἀπὸ μακροῦ ἓνα ἐκπαιδευτικὸν μετασχηματισμὸν, ὁ ὁποῖος νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς συγχρόνους ἀνάγκας τῆς.

Ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν μεθόδων διδασκαλίας πρέπει νὰ εἶναι ριζικὴ καὶ καθολικὴ ἐπικεινομένη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν γνώσεων ἀπὸ τοῦ μεγάλου τομέως τῆς φυσικομαθηματικῆς ἐκπ/σεως, τοῦ τόσον ἀπαραιτήτου διὰ τὴν τεχνολογικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, μέχρις ἐκεῖνου τῶν κλασικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν.

Κατὰ τὸν σχεδιασμὸν τῶν νέων προγραμμάτων παρίσταται ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ βασικαὶ ἀρχαί: 1) Τὸ εἶδος τοῦ προγράμματος ἐκάστης ἐκπ/τικῆς βαθμίδος καθορίζει ὁ σκοπὸς τῆς βαθμίδος καὶ εἰς ἓνα ὀρισμένον βαθμὸν τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπομένης βαθμίδος. 2) Καίτοι αἱ σχολικαὶ βαθμίδες εἶναι διοικητικῶς ἀνεξάρητοι μονάδες, ἐν τούτοις ποῖπει νὰ εἶναι ὀργανικῶς συνδεδεμένα καὶ τὰ προγράμματα τῶν ἀπαραιτήτως συσχετισμένα.

Ὁ συσχετισμὸς π.χ. τοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου πρὸς ἐκεῖνο τοῦ γυμνασίου (πρώτου κύκλου) δὲν σημαίνει ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ θὰ κατασκευασθῆ ἀποκλειστικῶς μετὰ βάσιν τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου. Δυνατὸν ὄρισμέναι περιοχαὶ γνώσεων, αἱ ὁποῖαι διδάσκονται εἰς ἄλλα σύγχρονα σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, νὰ μὴ δύνανται νὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ ἰδικὸν μας πρόγραμμα λόγῳ μὴ καταλλήλου προσωπικοῦ. Τοῦτο τὸ γεγονός θὰ ἐπηρεάσῃ μετὰ τὴν σειράν του περιοριστικῶς καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι ἡ ἀνάγκη συσχετισμοῦ τῶν προγραμμάτων τῶν διαφόρων βαθμίδων ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ προγράμματος ἐκάστης βαθμίδος πρὸς ἐκεῖνο τῆς ἐπομένης (ἀνωτέρας) βαθμίδος.

Ἐἰς εἰσέτι λόγος συνηγορῶν δι' αὐτὸν τὸν προσανατολισμὸν εἶναι καὶ αἱ ἐξετάσεις ἐπιλογῆς εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ γυμνασίου καὶ βραδύτερον εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα. Ἐπο' ὅσον τὰ κριτήρια τῶν ἐξετάσεων τούτων καθορίζονται

ἐκ τῶν ἀναγκῶν τοῦ λυκείου καὶ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν
ἰδρυμάτων, εἶναι φυσικόν νά ἐπηρεάζεται τό πρόγραμμα ἐνά-
στης ἐκπαιδευτικῆς βαθμίδος ἐξ ἐκείνου τῆς ἐπομένης τῆς.

Εἰς τόν προχωρηματικόν τῆς γενικῆς ἐκπαίδευστος θα

ήκολούθησαν επί τρία έτη είς τό γυμνάσιον.

Γεννάται άμέσως τό θέμα κατάρτισμοϋ δύο προγραμμάτων δια τό λύκειον, ένός προσωρινοϋ καί ένός τελικοϋ. Άνάλογα προβλήματα θα προκύψουν καί δια τήν συγγραφήν διδαιτικῶν βιβλίων.

Τά άνωτέρω άποτελοϋν είς γενικάς γραμμάς τάς πρώτας βασικιάς σκέψεις δι' ένα ώλοκληρωμένον εκπαιδευτικόν μετασχηματισμόν, τόν όποϊον άπό μακροϋ άναμένει ή χώρα.

Έν συνεχείᾳ άνέπτυξεν τάς έξής προτάσεις :

A. 1. Νά καθορισθῆ τό είδος τοϋ λυκειοϋ.

Είηαι σχολεϊόν κατευθύνσεων; , σχολεϊόν μέ κοινόν κορμόν καί "έπιλογάς";

Ποία ή ποιοτική σύνθεσις τούτου; (Τύπος έξετάσεων γυμνασίου).

2. Νά άποφασισθοϋν τά μαθήματα τοϋ λυκειοϋ κατά κατηγορίας.

Η κατανομή τοϋ χρόνου κατά τάξεις.

Ο τρόπος λειτουργίας του. (Διδασκαλία καί έξετάσεις, προσωπικόν κ.λ.π.).

3. Νά άκολουθήση ή συσχέτισις τῶν μαθημάτων τοϋ γυμνασίου.

4. Η συσχέτισις τῶν μαθημάτων τοϋ δημοτικοϋ.

B. Νά καθορισθῆ τό προσωπικόν προγραμματισμοϋ. Τοϋτο νά άποτελέσουν άντιπροσωπευτικά όμάδες κατά κλάδους έχουσαι μέλη τοϋ αύτοϋ ύποβάθρου.

Γ. Νά λάβη χώραν ό κατάρτισμός προγραμμάτων (Συσχέτισις).

Γ1 : Λυκειοϋ

Γ2 : Γυμνασίου

Γ3 : Δημοτικοϋ

Δ. Έφαρμογή καί έποκτελα προγράμματος.

Μετεκπαίδευσις προσωπικοϋ έφαρμογής νέων προγραμμάτων.

Έν συνεχείᾳ τά μέλη τοϋ Τμήματος έζήτησαν διευκρινίσεις επί ώρισμένων σημείων τῶν προτάσεων τοϋ κ. Χ.Γιλαβά.

Κατόπιν ό κ. Συριόπουλος είπεν ότι έπιθυμεϊ κατά τήν πρώτην-ταύτην ούσιαστικήν συνεδρίασιν τοϋ Τμήματος Μ.Ε.

12

τῆ συμμετοχῇ καὶ Ἐιδικῶν Συμβούλων νά δηλώσῃ ὅτι ἡ συμμετοχή του ὡς Ἐιδικοῦ Συμβούλου εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Τμημάτων δέν προβλέπεται ὑπό τοῦ Ν.186/75 καὶ συνεπῶς δέν εἶναι νόμιμος. Ὁ Ν.186/75 προβλέπει ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. δύναται νά καλέσῃ "οἷονδήποτε ἄλλον εἰδικόν ὑπάλληλον" ἐπὶ ὀρισμένων θεμάτων" ὅταν προεδρεύῃ ὁ ἴδιος (ἄρθρον 10, παρ.10).

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ἵνα προαχθῇ τό ἔργον τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. δέν ἐτέθη ἐξ ἀρχῆς ζήτημα ἀρχαιότητας καὶ προεδρίας, πρέπει ὅμως νά διασαφηθῇ ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τῆς συντάξεως ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ Ἐιδικοὶ Σύμβουλοι θά παρίστανται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Τμηματος Μ.Ε. οὐχὶ πρὸς "διατύπωσιν γνώμης" ἀπλῶς, ἀλλ' ὑπευθύνως, δηλαδή μετὰ ψήφου, καὶ θά ὑπογράφουν τὰ πρακτικά, δέον ὅπως τηρῆται ἡ ἀρχαιότης ὡς πρὸς τὴν προεδρίαν καὶ τὴν σειράν ἀφίξεως τοῦ λόγου.

Τό ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. λεχθέν περὶ συμμετοχῆς τῶν Ἐιδικῶν Συμβούλων " ἐπὶ ἴσοις ὅροις" πρὸς τοὺς Συμβούλους β' σημαίνει κατ' αὐτόν, ὅστις δέν εἶχε ζητήσῃ διορισμόν εἰς θέσιν Συμβούλου Β', ἔχει δὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου ἀπὸ δωδεκαετίας, θυσίαν προσωπικῶν φιλοδοξιῶν διὰ τὴν πρόδοον τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν ὅποσαν προθύμως ἐδέχθη.

Εἰς τὸν κ. Συριόπουλον ἀπήντησεν ὁ κ. Σακκάς ὅτι καὶ ὁ ἴδιος καὶ οἱ συνάδελφοί του ἰδιαιτέρως ἐκτιμοῦν τόσον τὸν κ. Συριόπουλον ὅσον καὶ τοὺς κ.κ. Ζευγῶλην καὶ Χρ. Γυλαβάνη καὶ διὰ τοῦτο ἡ θέσις των εἰς τό Τμήμα δέν εἶναι δευτέρα. Ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐκτίμησις τους τοὺς δίδει τὴν πρώτην θέσιν.

Οἱ ἀμφοδιότητες ὅμως τῶν Ἐιδικῶν Συμβούλων καθορίζονται ὑπό τοῦ Ἱπουργοῦ τῆς Παιδείας μετὰ πρότασιν τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἐν συνεχείᾳ τό Τμήμα ἀπεφάσισε ὅπως τό θέμα τῆς προσεχοῦς συνεδρίας εἶναι "Τό εἶδος τῶν κατευθύνσεων τοῦ Λυκείου ἐν συναρτήσῃ πρὸς τό Γυμνάσιον". Ὡς πρὸς τὸν τίτλον τοῦ θέματος ὑπῆρξε διαφορά ἀπόψεων, ἐν τέλει δὲ

κατά πλειοψηφίαν άπεφασθη όπως ούτος εΐναι: "Διευκρινήσεις επί του είδους των κατευθύνσεων εις τό Λύκειον έν συναρτήσει προς τό Γυμνάσιον".

Τήν εισήγησιν επί του θέματος τούτου ανέλαβον οι κ.κ. Βαρουχάκης και Βώρος διά τήν συνεδρίαν τής Δευτέρας 30ης Μαρτίου 1976.

Είς τό σημείον τούτο έλύθη ή συνεδρίασις.

Ό Προεδρεύων του Τμήματος

Η Γραμματεΐς

Κ. Παγκιάκη-Στεριάδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 4η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάσει τοῦ Κέντρου Ἑκπαι-
δευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμῶ 15) συνήλθε
εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 27ῃ Μαρτίου 1975, ἡμέρᾳ Ἐσβράτις, ὥρᾳ
10ῃ π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως αὐτοῦ. Παρέστησαν νομί-
μως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1. Δημήτριος Σακκάς, ἀναπληρῶν τὸν Πρόεδρον τοῦ Τμήματος Ἀνα-
στάσιον Πάγκαλον, 2. Γιάννης Ἀρβανίτης, 3. Νικόλαος Βαρουχάκης,
4. Φανούριος Βῆρος, 5. Γεώργιος Γρατσέας, 6. Νικόλαος Παπαδόπου-
λος, 7. Ἡλίας Σπυρόπουλος ὡς καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ β' ὑπάλληλος Καλ-
λιόπη Παγιδάκη-Στεριάδου, γραμματεὺς τοῦ Τμήματος.

Θέματα τῆς συνεδριάσεως:

1. " Ἀπάντησις ἐπὶ αἰτήματός τοῦ Ὄργανισμοῦ UNITED WORLD
COLLEJES δι' ἀπόστασιν Ἑλληνοῦ δημοσίου ἐκπαιδευτικοῦ λει-
τουργοῦ εἰς τὸ COLLEGE OF THE ATLANTIC AT ST DOUAT'S CASTLE
IN SOUTH WALES."

2. " Ἐπιστολαὶ Ἑκπαιδευτικῶν μέ ἀπόψεις καὶ ὑποδείξεις ἐπὶ τῆς
Παιδείας ."
Εἰσηγητὴς ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Β' κ. Φανούριος
Βῆρος.

Α) Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος ὁ Εἰσηγητὴς θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν
τοῦ Τμήματος τὰ ἑξῆς:

1. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ LORD HAUKEB, δι' ἧς διατυποῦται τὸ ἐν
θέματι αἶτημα καὶ ἐξ ὧν ἔχομεν πληροφορικῶν στοιχείων προ-
κύπτει ὅτι ὁ ὡς ἄνω Ὄργανισμὸς τῶν U.W.C. εἶναι φορέας ἰδιω-
τικῆς πρωτοβουλίας.

2. Οἱ κάτωθι ἀπολυτηρίου τῶν U.W.C. (γνωστοῦ ὡς Διεθνοῦς ΒΑCCA-
MATE) οὐκ γίνονται δεκτοὶ ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Πανεπιστη-
μίων ἐκ τῶν λόγων τῶν ὑπὸ τὸν κύριον-νομιζομεν-λόγον ὅτι ἐδῶ ἀντιμετωπιζομεν

κόλο ἀσθηρῶς εἰσαγωγικῶς ἐπισημασθῶν ἐξετάσεις διὰ τὸ
Α.Ε.Ι.

3. Προβλεπτεῖ κατὰ συνέπειαν ἡθικὸς δι' ἡμῶς ἐνοουσιασμός, ἄν
εἶναι ἐπιτρεπτόν νά διευκολυνθῇ δαπάναις τοῦ Ἑλληνικοῦ
Δημοσίου (ἐν μέρει) ἡ προνοητικὴ εἰσοδος ἔστω καὶ μικροῦ
ὄρισμοῦ ὑποψηφίων διὰ τετρασμένης πορείας εἰς τὰ ἡμέτερα
Α.Ε.Ι.

4. Εἰσηγούμενα κατὰ συνέπειαν νά μὴ γίνῃ δευτέρου τὸ ἐν θέμα-
τι αὐτῆμα.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Βῆρος ἐνημέρωσε τὸ Τμήμα ἐπὶ τοῦ περιε-
χομένου ἐπιστολῆς τοῦ γυμνασιάρχου τοῦ Γυμνασίου Καισαριανῆς
καὶ τοῦ συνημμένου αὐτῇ ὑπομνήματος τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγη-
τῶν τοῦ αὐτοῦ Γυμνασίου. Εἰς τὸ ὑπόμνημα ὁ Σύλλογος τῶν Καθη-
γητῶν εἰσηγεῖται διάφορα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῶν ἐκπαιδευτι-
κῶν μαζὶ πραγμάτων.

Τέλος ὁ κ. Βῆρος ἐνημέρωσε τὸ Τμήμα ἐπὶ τοῦ περιεχομένου
ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Τυπιογιώργη, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ὑποστηρίζει
ὅτι τὸ μάθημα τῶν Ἱστορικῶν πρέπει νά ἔχῃ προέχουσαν θέσιν
εἰς τὸ πρόγραμμα.

Ἡ παρούσα πρῆξις ἐγκρίνεται ἀθημερόν.

Ὁ Πρωτοπρωτοδιδάκτων Πρόεδρος

Βαννας

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιώκη

ΠΡΑΞΙΣ 5η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάσει τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. (Ἔρμου 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 29ῃ Μαρτίου 1976, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ καὶ ἄρρ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως αὐτοῦ παρόντων τῶν 1, Ἀναστασίου Παγιώλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος, 2, Ἰωάννου Ἀρβανίτη, 3, Νικολάου Βαρουχάκη, 4, Φανουρίου Βάρου, 5, Γεωργίου Γρατοῦ καὶ 6, Δημητρίου Σιασιᾶ τῇ συμμετοχῇ καὶ τῆς Γραμματέως ὑπαλλήλου ἐπὶ 6ῃ βαθμῇ Καλλιόπης Παγιώτη-Στεριάδου.

Εἰς τὴν συνεδρίαν ἔλαβον μέρος καὶ οἱ Εἰσιοκοὶ Σύμβουλοι κατὰ τῇ Κ.Ε.Μ.Ε. 1. Χρῆστος Γιλαβῆς 2. Γεώργιος Ζευγώλης 4. Κωνσταντῖνος Συριόπουλος καὶ Δημοσθένης Ἀριουδάκας.

Θέμα τῆς συνεδριάσεως:

" Διευκρινήσεις ἐπὶ τοῦ εἴδους τῶν κατευθύνσεων εἰς τὸ Λύκειον ἐν συνάρτησιν πρὸς τὸ Γυμνάσιον!"

Εἰσηγηταὶ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος Νικόλαος Βαρουχάκης καὶ Φανούριος Βᾶρος οἱ ὅποιοι ἀναπτύσσουν τὰ ἑξῆς:

Εἰσηγωγικὴ παρατήρησις:

1. Αἱ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρωθυπουργοῦ συζητήσεις περὶ Γεν. Ἑπι/σεως παραπέμπουν τὴν λεπτομερειακὴν μελέτην τῶν προβλημάτων δομῆς τοῦ Γεν. Λυκείου εἰς τὸ προσεχές μέλλον (ἐντός 6/μήνου).
2. Τὸ πρόβλημα τῶν μαθημάτων "ἐπιλογῆς" ἐκίρησεν καὶ εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Νόμου περὶ Γεν. Ἑπι/σεως (εἰς τὴν ἔρμωδον Κοινῶν Ἑπιτροπῶν).
3. Περὶ Τεχνικῆς Ἑκπαιδεύσεως οὐδὲ σ.ν. ἔχει εἰσεῖτι ἐμφανισθῆ.

Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπιχειρουμένη διὰ τῆς σημερινῆς εἰσηγήσεως διερεύνησις τῶν ὁρίων καὶ τῆς δομῆς καὶ τῶν στόχων τῶν 3 Λυκείων εἶναι εἰς τὰ ἀντίστοιχα σημεῖα ἀνιχνευτικὴ. Ὅμως δὲν παραλείψαμεν νὰ προτείνωμεν λύσεις, ὅτου ἐνομίσασμεν τοῦτο σιδηρὸν.

Ἐν συνεχείᾳ οἱ εἰσηγηταὶ διανέμουν εἰς τοὺς μετέχοντας τῆς συνεδριάσεως τὸ ἐπισυναπτόμενον σχεδιάγραμμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνονται οἱ ἐκ τῶν ἐπισυναπτόμενων παραγράφων διευκρινήσεις:

1. 'Ελπίζομεν ότι ποσοστόν 20%- 25% τῶν ἀποφοίτων τοῦ τριετοῦς Γυμνασίου εἰς προσέρχονται εἰς τὰς θύρας τῶν Λυκείων, εἰς: α) καταχωρῶσθαι ἐπαγγελματικῶς τό 'Απολυτήριον Γυμνασίου, β) λειτουργήσθαι ὁρθῶς ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός, γ) λειτουργήσων τμήματα πρακτικῶν ἐπαγγελμάτων παρὰ τό Τε. Λύκειον (γνώμη τῶν ἄρμοδίων συναδέλφων Τε. 'Επι/σεως).
2. Προϋκότητες ἐπιτυχίας τοῦ ὅλου συστήματος ἡ διεξαγωγή πανελληνίων διαγωνισμῶν ταυτοχρόνως, ἐπί θεμάτων τῆς διδασκαλίας ὕλης, διὰ πᾶσαν περίπτωσιν κατὰ τό αὐτό σύστημα (διὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σχολεῖα). Βλ. καὶ Παράρτημα 1. Παράρτημα 2.
3. Τό ἀναλ. Πρόγραμμα Α' Τάξεως τοῦ Τε. Λυκείου πρέπει νά εἶναι πλοῦστον εἰς ἀνθρωπιστικά-φρονηματολογικά μαθήματα διὰ τήν διάπλασιν ἐπαγγελματικοῦ-κοινωνικοῦ φρονήματος (κατὰ τήν σύμφωνον ἔκθεσιν τῶν συναδέλφων τῆς Τε. 'Επι/σεως).
4. Προαγωγικά-ἀπολυτήρια ἐξετάσεις εἰς τὰς τάξεις Β', Γ' τοῦ Γεν. Λυκείου ὁργανῶνται ἐπί Πανελληνίου βόσεως (βλ. καὶ παράρτημα 1). Ἡ ἐγγραφή τῶν ἀποφοίτων τοῦ Γεν. Λυκείου εἰς Α.Ε.Ι. θά γίνεται μέ κριτήρια τήν γενικήν καὶ εἰδικήν βαθμολογίαν (π.χ. Μ.Ο. 16, εἰδικῶς εἰς τὰ Φυσικά, τήν Χημείαν, 18 διὰ τήν ἱστορικήν).
5. Μαθήματα ἡμιπρωτοβάθμια διὰ τὰς τάξεις Β', Γ' τῶν Γεν. Λυκείων προτείνονται: Χριστ. θ. θεολογία, Λογοτεχνία (ἀρχαία, νέα), ξένη γλῶσσα, μαθηματικά, φυσικά, ἱστορία, φιλοσοφικά, βιολογία.
Ἐπιπέδους: (ὄχι μόνον διὰ λόγους εἰδικεύσεως ἀλλὰ γενικώτερον μορφωτικούς): στοιχεῖα οἰκονομίας, στατιστικῆς, θεωρία πιθανοτήτων, παραστατική γεωμετρία, κοινωνιολογίας μεγάλης ἕρεθ τῆς ἱστορίας, σχέδιον, θέματα ἐνημ. μαθηματικῶν.
6. Μαθητὴς τῆς Α' Γεν. Λυκείου δύναται χωρὶς ἕλλην διδασκαλίαν (δι' ἑλλην εἰσεύσεως) νά ἐγγράφηται εἰς ἀντίστοιχον τάξιν τοῦ Τε. Λυκείου.
7. Τό Τεχν. Λύκειον θά λειτουργήσθαι μέ κατευθύνσεις ἐπαγγελματικοῦ χαρακτήρος (γνώμη ἄρμοδίων συναδέλφων). Καὶ ἴσως καίτοι κοινὰ μαθήματα.
8. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Τε. Λυκείου θά εἶναι ἐπαγγελματικῶς ἕτοιμοι διὰ τήν ζωὴν (Τμ. Τε. 'Επι.)μποροῦν ὅμως νά συνεχίσουν καὶ εἰς τὰ Κ.Α.Τ.Ε. ἢ ἄλλας παραμεφερεῖς σχολάς.
9. Ἐνδείνυται πάντως διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῶν Κ.Α.Τ.Ε γὰ ὑπάρχει δυνατότης (ὑπὸ προϋποθέσεις) νά συνεχίσουν σπουδὰς εἰς ἄν -

10. Στόχος του προτεινομένου " Λογίσματος " (διά του Κλασσικού Λυκείου προς Φιλολογίας και παιδ. 'Ανωτάτης) είναι η μακροπρόθεσμος ύψωση του μορφωτικού επιπέδου των εκπαιδευτικών λειτουργών. Βύνητον ότι αι Φιλοσοφικά Σχολαία δά συμπληρώνουν τους αριθμούς " εισαγέτων " κατά σειράν βαθμολογίας. Υπό των εισηγητών διατυπώνονται αφ' ενός μέν τά κριτήρια των εξετάσεων, αφ' ετέρου δε ή διαστροφώματα της Ύλης Γυμνασίου - Λυκείου ίσως επισυνάπτονται ως παραρτήματα " Α " και " Β ".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ " Α "

Κριτήρια 'Εξετάσεων
(εισαγωγικών, προαγωγικών, απολυτηρίων)

Είναι δυνατόν και άναγκαϊον δι' ευχεροστέραν αξιολόγησιν και διά λόγους παιδευτικούς τά θέματα των εξετάσεων δι' ύλης τάς περιπτώσεις να επιλέγωνται τοιαύτα, ώστε διά των απαντήσεων να ελέγχωνται όλα ή μερικά από τά ακόλουθα στοιχεία:

- α) ακρίβεια της πληροφορίας-λύσεως,
- β) ερωσέτεια, καλαισθησία,
- γ) σαφήνεια εις τήν διατύπωσιν
- δ) ευστάθεια, ειρμός, κειθαιμότης της επιχειρηματολογίας,
- ε) πληρότης της απαντήσεως.

π.χ. " Τό πολεμικόν σχέδιον του Θ.Κολοκοτρώνη κατά τό 1821. αξιολόγησις τούτου "

ή

" Νά βειχθῆ ότι ή γωνία των εσωτερικών διχοτόμων τριγώνου είναι άμβλεία "

ή

" Εξηγήσετε διά ποίους λόγους αι θαλάσσιαι μεταφοραί έχουν τό χαμηλότερον κόστος "

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ " Β "

Διαστροφώματα Ύλης Γυμνασίου - Λυκείου

Ενδεικτικώς σημειοῦμεν:

1) Ελληνικά:

α) Λογισμίου: άφηγήματα ήθογραφικά, περιγραφές κτλ.

β) Αρχαίων: προβλήματα ποιωνίας, πολιτείας, βιοθευρίας κτλ.

2) Ιστορία:

Γυμνασίου: αφήγηση γεγονότων, περιγραφή καταστάσεων, χαρακτηρισμός προσώπων, ελιόνες πολιτισμού, αιτιακή σύνδεση ανθρώπινης προσπάθειας με τη φύση κτλ.

Λυκείου : Αναζήτηση των αιτίων της Ιστορίας, προσπάθεια έρμηνείας των μορφών του πολιτισμού, αναζήτηση ιστορικών νόμων, σπουδή βαθύτερη μεγάλων ιστορικών αλλαγών (Γαλλ. Έπανάσταση), μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην ανθρώπινη Ιστορία.

3) Φυσική, Χημεία, Βιολογία:

Γυμνασίου: περιγραφή, μέτρηση, εφαρμογή κλπ.

Λυκείου : εξήγηση, νομοτέλεια κλπ.

4) Μαθηματικά ..

Ενόητον ότι η διδασκαλία ύλη της Γ' Τάξεως Γυμνασίου και μόνη αυτή θά είναι αντίκειμενον εισαγωγικών εξετάσεων εις τὰ Λύκεια.

. / .

Κ.Α.Τ.Ε.
ή
έλληνι σχολαί
Α.Τ.Ε.

Α.Ε.Ι και
Παιδαγωγικαί
'Αποθημαί

Φιλοσοφικαί
Σχολαί θ
και
Παιδαγωγικαί
'Αποθημαί;

10

Τάξεις Β, Γ, Δ
Μαθήματα χρονά 25-26
Ώρα εβδομαδιαίως,
μαθήματα επιλογής
6-7- Ώρα ③
Προαγωγικαί και απολυ-
τήριοι εξετάσεις επί
καταληκτικού βάσεως. ④

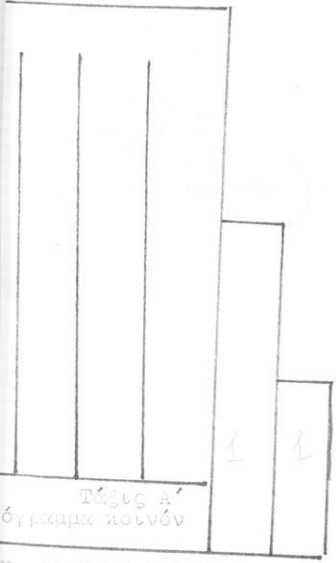

6

πρόγραμμα
ποιούν
διδά Α, Β, Γ,
τάξεις
μέ εξετάσεις

Τάξεις Α: Πρόγραμμα
ποιούν, προαγωγικαί
εξετάσεις εντός

ΠΑΡΡΕΛΗΛΟΔΙΔΑΣΜΑ

Τάξεις Α'
όγραμμα ποιούν

Ν. - ΣΠΑΡΤΑΝΑΤΙΚΟΝ Α.
40-45%

ΚΛΑΣ. ΑΥΞΙΣΤΟΝ
5-6%

ΓΕΝ. ΑΥΞΙΣΤΟΝ
25-30%

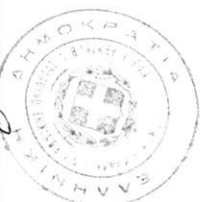
ήμιον έλαστικόν

Κίνητρα

Κριτήριον αίστηρόν

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ
ΝΗΡΙΑΓΩΓΕΙΟΝ

Εν συνεχεία παρέχονται διευκρινήσεις υπό των εισηγητών και ανταλλάσσονται αι. απόψεις των μελών του ομήματος.

Τό τμήμα λαβόν υπ' όφιν τήν εισήγησιν των κ.κ. Βαρουχάκη και Βάρου και μετά διαλογικήν συζήτησιν αποφασίζει δημοφάνως όπως εις τήν επομένην συνεδρίαν ο κλειστός Σύμβουλος παρά τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. Κος Γυλαβός ἀναπτύξη εισήγησιν ἐπί τῆς δομῆς τοῦ Λυκείου ἐν συχασίμῳ πρός τά ἄλλα σχολεῖα τῆς Γενικῆς Ἑκπαιδεύσεως.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λήσεται ἡ συνεδρίασις.-

Δημοτικός Σύμβουλος
Πρόεδρος
Κ. Γυλαβός
Πάρισιος

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παργιάνη

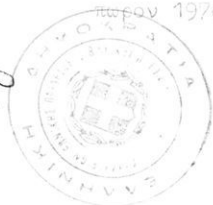
ΑΡΧΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Κ. Παργιάνη

ΠΡΑΞΙΣ 6η

Εν Αθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάματι τοῦ Κέντρου Ἑκπαι-
δευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμῶ 19) συνήλθε εἰς
τὴν συνεδρίαν σήμερον τῇ 30ῃ Μαρτίου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτῃ ὥρα 10 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως αὐτοῦ. Παρέστησαν νομίμως κλη-
θέντες, οἱ κάτωθι: ^{1) Αὐτοκράτορας Πάρισις, 2) Γεωργίου} ~~1) Δημήτριος Σακκάς ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς~~
~~2) τμήματος Ἄντιστέλιος Παγιώτης, 3) Ἰωάννης Ἀρρουνδίου, 4) Νικόλαος~~
~~Βαρουχάκης, 5) Φανούριος Βῆρος, 6) Ἠλίας Σπυροπούλος, 7) Ἄγγελος~~
~~Ἄγγελος Γρατσιόας, 8) Νικόλαος Παπαδόπουλος ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῷ ἐπαρτηρῷ~~
ὑπάλληλος Καλλιόπη Παγιώτη-Στεριάδου, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.
Θέμα τῆς συνεδριάσεως: Αἰτήσεις Ἐλμίνης Κανελλοπούλου "περὶ ἐντε-
λέσεως ἐκπαιδευτικῶν πειραμάτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Φιλεικπαιδευτι-
κῆς Ἐταιρείας."

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς, Σόμβουλος Β' Νικόλαος Βαρου-
χάκης θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὰ ἑξῆς:

1. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 21905/2-9-76 ἔγγράφου τῆς Διευθύνσεως Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ ἀρρουνδίου τῇ 18ῃν Μαρτίου 1976 ἐκ τῆς ἐξ ἧς εἶχεν ἀρρηκτῶς παραληφθῆ Διευθύνσεως Προγραμμάτων καὶ Με-
λετῶν, διαβιβάζεται εἰς τὸ ΚΕΜΕ, λόγφ ἀρρουνδίου, τὸ ὑπ' ἀριθμ. 571/17-2-76 ἔγγραφο τῆς Φιλεικπαιδευτικῆς Ἐταιρείας μετὰ προ-
σηρημένων αἰτήσεως καὶ λοιπῶν δικαιολογητικῶν τῆς καθηγητρίας τῶν
Μαθηματικῶν Ἐλμίνης Κανελλοπούλου περὶ ἐντελέσεως Ἑκπαιδευτικῶν
πειραμάτων εἰς σχολεῖα τῆς Φιλεικπαιδευτικῆς Ἐταιρείας.
2. Διὰ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 166/1975 αἱ ἐπὶ ἐκπαι-
δευτικῶν προβλημάτων ἔρευνα ὀργανοῦνται καὶ διεξέγονται ὑπὸ
τοῦ ΚΕΜΕ ἢ ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν μετ' ἀπόφασιν τοῦ ΚΕΜΕ
καὶ κατ' ἀπολοοῦσαν τὸ ἀνωτέρω θέμα νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συ-
ζήτησιν.
3. Ἡ ὅλη ἔρευνα ὀργανωμένη εἰς δύο φάσεις, κατ' ἀνοίξιον καὶ Φθινό-
πωρον 1976, εἶναι ἐντεταγμένη εἰς τμήμα διδακτορικῆς διατριβῆς

συνιστάται δέ υπό του έπιτελούντος Πανεπιστημιακού Καθηγητού.

4. 'Απειδή τό αντίκειμενον τής έρεύνης συνδέεται μέ τόν έισυγ-
χρονισμόν του αναλυτικού προγράμματος, εΐναι δυνατόν ώρισμέ-
να συμπερίσκατά της νά υποδειχθοϋν χρήσιμα.

'Εν συνεχείᾳ ό εισηγητής λέγει ότι παρά τό γεγονός ότι προ-
τεινομένη μέθοδος έρεύνης δημιουργεί ώρισμένα έπιφυλάξεις,
διότι έπί παραδείγματι ώρισμένα θέματα άνήκοντα κατά τό πρό-
γραμμα εις τήν 3ην τής Α' Τάξεως του γυμνασίου δά διδασκώσιν
εις τούς μαθητάς τής ΣΤ' Δημοτικού, εισηγείται, όπως έγκριθῆ ή
διαξαγωγή τής έρεύνης εις ό,τι ώφορᾶ εις τήν προβλεπομένην α'
φάσιν της, τό δέ ΚΕΜΕ, μετά τήν ύποβολήν αὐτῆ τῶν πορισμάτων τής
έρεύνης έπιανεστόση τό θέμα διά τήν έγκρισιν τής συνεχίσεως
του πειραματισμοϋ κατά τό φθινόπωρον του τρέχοντος έτους.

Τό τμήμα λαβόν ύπ' όψιν α) τήν παράγραφον 1 του άρθρου 2 του
Ν. 186/1975, β) τήν έπί του θέματος έλληλογραφίαν καί γ) τήν άνω-
τέρω εισήγησιν, μετά σχετικῶν συζήτησιν άποφαίνεται όμοφώνως.
Γνωμοδοτεῖ ύπέρ τής έγκρίσεως τής διαξαγωγῆς πειραματισμοϋ κατά
τήν ύπό τής αιτούσης ύποδεικνυόμενην α' φάσιν τής Έρεύνης, μέ
τήν ύποχρέωσιν όπως ύποβληθοϋν εις τό ΚΕΜΕ τά σχετικά πορίσματα
ώς καί τό χρησιμοποιησόμενον ύλικόν διά τόν κατά τήν β' φάσιν
πειραματισμόν, ίνα μετά ταϋτα ληφθῆ ύπό του ΚΕΜΕ σχετική άπόφασις
περί συνεχίσεως ή μή του πειραματισμοϋ.

'Η παρούσα έγκρίνεται αδημερόν.

Ο Πρόεδρος του
Τμήματος

Stav. d. K...

Πάρισις

Η Γραμματεΐς

Καίρια
Καίρια

Π Ρ Α Ξ Ε Ι Σ 7η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 31ῃ Μαρτίου 1976, ἡμέρᾳ Τετάρτη, ὥρα 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν, νομίμως κληθέντες, οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Ἐπιδόξιος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικδλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικδλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκάς καὶ ἡ ἐπί βαρῶν 6ω ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγκάκη, Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Δημοσθένης Ἀρκουδέας, 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγώλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. "Ἡ δομὴ τοῦ Λυκείου ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰ ἄλλα σχολεῖα τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως".
Εἰσηγητῆς: Ὁ εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Χρήστος Γυλαβᾶς.
2. "Ἀπάντησις εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1452/2-3-1976 ἔγγραφο τοῦ Γραφείου Ὑπουργοῦ Παιδείας ἐπὶ ὑπομνήματος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περὶ τοῦ διδασκομένου μαθήματος τῆς Βιθολογίας εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου".
Εἰσηγητῆς ὁ ἐκ τῶν Εἰδικῶν Συμβούλων παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Δημοσθ. Ἀρκουδέας.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Γυλαβᾶ ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος ἔχει ὡς κάτωθι:

"Στὴν προηγουμένη συνεδρίᾳ τῆς 22/3/1976 ἐτέθη τὸ θέμα τοῦ καταρτισμοῦ ἑνὸς προγράμματος καλύπτοντος ὅλον τὸν χῶρον τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως μετὰ προέκτασι στὴν Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις. Ἐδηλώθη, πὺς ἡ Ἑλλάς εἶναι ἴσως ἡ μόνη Εὐρωπαϊκὴ χώρα, ποὺ δὲν ἐπεχείρησε ἀκόμα νὰ πραγματοποιήσῃ ἕναν συστηματικὸν καὶ συνεπῶς σωστὸν προγραμματισμὸν σ' ὅλον τὸν χῶρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Έτονόση, ότι βασικό στοιχείο στον καταρτισμό προγραμμάτων στις βαθμίδες της Έκπαίδευσως είναι η γνώση του σκοπού κάθε βαθμίδος και ο συσχετισμός του προγράμματός της προς εκείνο της ανωτέρας βαθμίδος. Έτσι τελικά έδειχθη, ότι είναι άκαταρτίτο να καταστή γνωστό, ποια θά είναι η διάρθρωσις της τελευταίας βαθμίδος στο χώρο της Γενικής Έκπαίδευσως που είναι το Λύκειο. Έν συνεχεία διεπιστώθη, ότι υπάρχει άοριστία ως προς το Λύκειο, αν θά είναι σχολετον κατευθύνσεων ή κοινού κορμού με μαθήματα έπιλογής. Άκδη δέν είναι άκριβως γνωστόν ποτον ποσοτόν από τους τελειοφοίτους του γυμνασίου θά εισέρχεται στο Λύκειο.

Συναφή προς το Λύκειο θέματα είναι και τά σχετιζόμενα με το έξαγγελθέν τεχνικό Λύκειο και κλασσικό Λύκειο. Είναι δύσκολον να άντιληφθῆ κανείς, αν το τεχνικό Λύκειο θά είναι σχολετον τεχνικής εκπαίδευσως, όποτε υπάγεται στην επαγγελματική εκπαίδευσι, ή θά άνήκη στη γενική μέση εκπαίδευσι, όποτε πρέπει να καθορισθῆ και αυτό ή μορφή. Έφόσον το Λύκειον είναι άκαδημαϊκής φύσεως σχολετον, τότε γεννᾶται το έρώτημα ποτος ο λόγος να ίδρυθούν κλασσικά Λύκεια, όταν στο Λύκειο θά υπάρχουν δυνατότητες κλασσικών σπουδών.

Ένα άλλο θέμα που έπιθυμῶ να διευκρινήσω, είναι, ότι το γυμνάσιο, όπως και οι άλλες βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσως, είναι μόν αυτοτελής διοικητικῶς μονάς, ούδέποτε όμως δύναται να θεωρηθῆ ως άσχετος προς την προηγούμενη και έπομένη βαθμίδα, ήτοι το δημοτικό και το Λύκειον άντιστολως. Έπί πλέον σ' όλες τις άνεπτυγμένες χώρες υπάρχει ή τάσις να αύξηθῆ ή υποχρεωτική γενική εκπαίδευσις μέχρι του 18-19 έτους της ηλικίας. Στις ίδιες χώρες θεωρεῖται πῶς ή επαγγελματική εκπαίδευσις είναι περισσότερο έπιτυχής, όταν στήρίζεται σε όσο το δυνατόν περισσότερο ολοκληρωμένη γενική εκπαίδευσι.

Μετά τις προηγούμενες σκέψεις, επειδή υπάρχει ανάγκη να αρχίση ή έργασία καταρτισμού ενός ολοκληρωμένου προγράμματος στο χώρο της γενικής εκπαίδευσως και επειδή το Λύκειο παίζει βασικό ρόλο στην όλη έργασία, παρίσταται ανάγκη καθορισμού της διάρθρωσῶς του. Προτείνεται να χωρισθῆ το Λύκειον σε άκαδημαϊκά τμήματα φυσικομαθηματικής και κλασσικής εκπαίδευσως και σε ένα άκδη τμήμα γενικής εκπαίδευσως. Στο τελευταίο θά δύναται να φοιτήσουν οσοί τελειοφοίτοι του γυμνασίου δέν έχουν τις δυνατότητες

νά παρακολουθήσουν τὰ ἀκαδημαϊκά τμήματα τοῦ λυκείου. Ἡ ἐγγραφή στὸ τμήμα γενικῆς ἐκπαίδευσης τοῦ λυκείου θὰ γίνεται χωρὶς ἐξετάσεις μὲ βράση τὸ ἀπολυτήριο τοῦ γυμνασίου. Μὲ τὴν διευθέτηση αὐτὴ θὰ δοθῇ λύσις στὸ πρόβλημα τῆς μορφώσεως ἑνὸς σημαντικοῦ πλήθους μαθητῶν, ποὺ δὲν εἶναι ἱκανοὶ γιὰ ἀκαδημαϊκὲς σπουδὲς καὶ ποὺ δὲν θέλουν νὰ φοιτήσουν σὲ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα μετὰ τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Τὸ ποσοστὸν τῶν τελειοφοίτων τοῦ γυμνασίου τῶν προοριζομένων γιὰ τὸ λύκειο δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 30% ἂν στοὺς μαθητὲς τῶν τμημάτων αὐτῶν ^{προβλεπεται} νὰ δοθῇ ἀνωτέρα μόρφωσις, ποὺ θὰ ἐπιτρέπη στοὺς ἐξ αὐτῶν ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀκολουθήσουν ἀκαδημαϊκὲς σπουδὲς μὲ βράσι τὴν ἐπίδοσιν των στὶς τρεῖς τάξεις τοῦ λυκείου. Τὸ πρόγραμμα τοῦ τμήματος τῆς γενικῆς κατευθύνσεως τοῦ λυκείου θὰ εἶναι προσηρμοσμένο πρὸς τὶς ἀνάγκαις τῶν μαθητῶν τῆς κατηγορίας αὐτῆς, θὰ ἔχη δηλ. πρακτικὴν βάσιν χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει, ὅτι δὲν θὰ παρέχῃ σ' αὐτοὺς τὴν γενικὴν μόρφωσιν τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ ἀπολυτήριο γενικῆς κατευθύνσεως τοῦ λυκείου θὰ ἐπιτρέπη στοὺς κατόχους του νὰ ἐγγράφονται σὲ ὁποιαδήποτε ἐπαγγελματικὴ σχολὴ καὶ νὰ καταλάβουν ἢ δημόσια ἢ ἰδιωτικὴν θέσιν πλὴν τῶν πανεπιστημιακῶν σχολῶν.

Ἐπιανερχόμενος στὴ βασικὴ πρότασιν γιὰ τὸ χωρισμὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ τμήματος τοῦ λυκείου σὲ φυσικομαθηματικὴ καὶ κλασσικὴ κατευθύνσει, προτείνω νὰ πάρῃ σχετικὴ ἀπόφασιν τὸ τμήμα καὶ νὰ τὴν ὑποβάλλῃ στὴν Ὀλομέλειαν τοῦ ΚΕΜΕ γιὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐφόσον τὸ σχέδιον αὐτὸ ἐγκριθῇ, τότε θὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ μεθόδευσις τῆς ὅλης ἐργασίας τοῦ καταρτισμοῦ προγράμματος. Σὲ γενικὰς γραμμὰς αὐτὴ θὰ περιλάβῃ (1) Σχηματισμὸν ὁμάδων ἐργασίας κατὰ κατηγορίας μαθημάτων μὲ τὴν συμμετοχὴν καταλλήλων ἀτόμων, (2) Καθορισμὸν ἀπὸ τὶς ὁμάδες αὐτὲς τῶν μαθημάτων στὸ λύκειο καὶ στὸ γυμνάσιον καὶ τοῦ χρόνου διδασκαλίας γιὰ κάθε μάθημα, (3) Ἐξέτασις ὑπὸ τοῦ τμήματος Μ. Ε. τῶν προτάσεων τῶν ὁμάδων ἐργασίας καὶ ἐνοποίησης τῶν διὰ τοῦ καθορισμοῦ καὶ τοῦ τελικοῦ ὄρολογίου προγράμματος, (4) Ἐγκρισμὸν ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τῶν προτάσεων τοῦ Τμήματος, (5) Καταρτισμὸς ὑπὸ τῶν ὁμάδων ἐργασίας λεπτομερικῶς τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καὶ τοῦ ἐπιπέδου καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος καὶ τῆς Ὀλομελείας, (6) Ἐγκρισμὸν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος καὶ τῆς Ὀλομελείας, (7) Προκήρυξις βιβλίων γιὰ τὸ πρῶτον σχολικόν ἔτος ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος στὴν Α' γυμνασίου καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν λοιπῶν τάξεων

του γυμνασίου και λυκείου.

Στό σημετο αυτό θεωρώ, πώς πρέπει να σταματήσω για να προ-
τείνω περισσότερα βραδύτερον ".-

Έν συνεχεία δ κ. Βώρος εκθέτει τά ακόλουθα:

" 1. Η πρότασις του κ. Γκαλαβιά διά την δημιουργίαν ενός τύπου
Λυκείου, το όποτον θα χορηγή 'Απολυτήριον Β 'Ισχυρόν' διά πᾶσαν
περίπτωσιν, πλήν εισόδου εἰς Α.Ε.Ι., μέ εὕρσκει ἀπολύτως ἀντί-
θετον διά πολλοὺς λόγους, ἦτοι:

- α) Εἶναι ἐκ προοιμίου καταδικασμένον εἰς περιφρόνησιν (ἀπό τοὺς
μαθητάς) καὶ ὀργήν ἀπό τοὺς κατοίχους τῶν περιοχῶν ὅπου τοῦτο
ἤθελεν ἰδρυθῆ.
- β) Θά προκάλῃ - τυχόν ἰδρυόμενον τό ὑπερθεν περιγραφόμενον
Λύκειον - φυγήν τοῦ μαθητικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τό πλησιέστερον
Λύκειον ἑτέρου τύπου.
- γ) Τό αὐτό Λύκειον θά παράγῃ ἀνθρώπους δυστυχεῖς ὅσον τό σύστη-
μα τοῦ ὅπου τήν μεταρρύθμισιν ἐπιζητοῦμεν δέν θά λύσῃ ἀλλά
θά περιπλέξῃ τό πρόβλημα.
- δ) Οἱ ἀπόφοιτοι - ἂν ὑπάρξουν - θά ἀρχίσουν ἀγῶνα ἐξιούσεως πρὸς
τοὺς κατόχους ἄλλων 'Απολυτηρίων.
- ε) Θά εἶναι ἀντίθετον πρὸς τήν παιδαγωγικήν δεοντολογίαν καὶ
πρὸς τό συμφέρον τῆς κοινωνίας μας καὶ πρὸς τὰς γνωστάς προ-
θέσεις τῆς πολιτείας νά ὑποδεικνύωμεν τοιαύτην λύσιν· ἀντιθέ-
τως, ἔχομεν χρέος νά διαθέσωμεν ὅλην τήν πειστικότητά καὶ
ἐνεργητικότητά μας διά τήν ἐπιτυχῆ διοχέτευσιν τοῦ μαθητικοῦ
δυναμικοῦ πρὸς τά Λύκεια Γενικόν (πρὸς τά Α.Ε.Ι., 20-25%),
Τεχνικόν 'Επαγγελματικόν (45-50%) καὶ Κλασσικόν (4-5%).

2. Ἐναντι ὅλων τῶν ἐνδοιασμῶν οἱ ὅποιοι διευτυπώθησαν ὡς πρὸς
τήν δυνατότητα ἐφαρμογῆς καὶ λειτουργίας τοῦ συστήματος: Λύκειον
Γενικόν (πρὸς Α.Ε.Ι., 20-25%) καὶ Λύκειον Τεχνικόν (45-50%), ἐπι-
θυμῶ νά θέσω ὑπ' ὄφιν ὑμῶν τά ακόλουθα στοιχεῖα:

- α) Λειτουργοῦν σήμερον (ὑποτονικῶς ἴσως) καὶ δύνανται νά ἀπορρο-
φηθοῦν ἀπό τό νέον Τεχνικόν-Ἐπαγγελματικόν Λύκειον ὡς ἔργα
ὑποδομῆς 110 Δημόσια Ἐκπαιδευτικὰ Κατώτερα καὶ 88 Δημόσια Μέσαι
Τεχνικαὶ Ἐκπαιδευτικαί. Αἱ ἀντιστοιχοὶ ἰδιωτικαὶ εἶναι 112 σύν 182.
- β) Σήμερον αἱ ἀποστάσεις 8-12 χιλιομέτρων ἴδω εἰς τήν ὑπαιθρον
Χώραν εὐχέρως ἀντιμετωπιζόνται μέ τό σχεδόν ἄρτιον ὁδικόν δι-
κτύον καὶ τά διατιθέμενα συγκοινωνιακά μέσα διά τήν διακίνη-
σιν μαθητικοῦ πληθυσμοῦ χωρὶς νά παρίσταται ἀνάγκη ἔστω καὶ

περιοδικής μετοικήσεως. Είναι μάλιστα δυνατή ή κατάργησις των άτροφικών σχολείων (τάξεις Δ', Ε', ΣΤ') διά τήν καλυτέραν λειτουργίαν των λοιπών. Θα πραγματοποιηθῆ καί αίσθητή οίκοномиα, ή όποια μᾶς έπιτρέπει νά άσκήσωμεν έπιδοματικὴν πολιτικὴν πρὸς ένθάρρυνσιν, ύποβοήθησιν καί πρόβλησιν δυσαρρεσιδών.

γ) Είναι ανάγκη νά διαθέσωμεν πᾶσαν προσπάθειαν διά τήν αντιμετώπισιν καί των άναγκών τῆς οίκονομίας μας, ή όποια - κατά τάς προσφάτους έξαγγελίας τοῦ Υπουργοῦ Συντονισμοῦ, ώς έξέθεσεν ταύτας εἰς τήν Όλομέλειαν τοῦ ΚΕΜΕ ὁ κ. Βάζος - θα άπαιτήσῃ έντός τῆς προσεχοῦς πενταετίας ένατοῦτάδες χιλιάδες εἰδικευμένον τεχνικῶν διαφόρων βαθμίδων καί εἰδικοτήτων. "Εργον μας νά τοῦς έτοιμάσωμεν προσφέροντες έν ταύτῃ καί γενικὴν παιδείαν εἰς ὅλους.

Προτείνω νά αναληφθῆ προσπάθεια γενικῆς ένημερώσεως καί πειθοῦς, ὥστε τό ἤμισον τοῦ μαθητικοῦ πληθυσμοῦ ἀπό τοῦ έπομένου σχολικοῦ έτους νά στραφῆ πρὸς τό Τεχνικόν Λύκειον. "Εργον μας ' έπίσης εἶναι νά τό οργανώσωμεν καί νά τό καταστήσωμεν εὐυπόδητον έκ προοιμίου καί έκ τῆς λειτουργίας του." -

Τό Τμήμα, μετά τήν έπακολουθήσασαν συζήτησιν κατά τήν ὁποίαν άντηλλάχθησαν αἱ άπόψεις των μελῶν αὐτοῦ, αποφασίζει ὅπως εἰς τήν έπομένην συνεδρίαν συζητηθούσιν τά κάτωθι θέματα:

1. Έξοπολίσεις μαθημάτων καί άλλαι μεταβολαί εἰς τό πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου καί τοῦ λυκείου. Εἰσηγητής ὁ έκ των μελῶν τοῦ Τμήματος Σύμβουλος Β' κ. Σακκάς.
2. Εἰσαγωγή μαθημάτων οίκονομικῆς έπιστήμης εἰς τό γυμνάσιον. Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος Β' κ. Παπαδόπουλος.
3. Τό χρονοδιάγραμμα τῆς έγκυκλίου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ. Εἰσηγητής ὁ Εἰδικὸς Σύμβουλος κ. Γκλαβάς.
4. Τμήματα κατεύθυνσεων. (Θετικῆς-Θεωρητικῆς) ἢ ένιατα Τμήματα μέ μαθήματα κορμοῦ καί έπιλογῆς;

Ἐπί τοῦ δευτέρου θέματος ὁ εἰσηγητής Εἰδικὸς Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ κ. Ἀρκουδέας αναπτύσσει τά ἀκόλουθα:

" Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1452/2-3-1976 έγγραφου τοῦ Υπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων ἐπὶ Υπομνήματος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περὶ τοῦ διδασκομένου μαθήματος έν τοῖς Γυμνασίοις "Ήμολογία", ἔχομεν νά αναφέρωμεν τά εξής:

Τό μάθημα τῆς Βιολογίας διδάσκεται εἰς τήν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου στοιχειωδῶς καί εἰς τήν ΣΤ' τάξιν έν έντάσει ὑπό καθηγητῶν

Φυσιολογίας ή έλλείπει τούτων υπό Φυσικών.

Είναι αλήθες ότι αί διατιθέμεναι ώραι διδασκαλίας μία (1) είς τήν Γ' Γυμνασίου καί μία (1) είς τήν ΣΤ' Γυμνασίου, είναι ανεπαρκής διά νά διδαχθῆ τό τόσον σημαντικόν μάθημα τῆς Βιολογίας.

Ός πρός τά σήμερον διδαικτικά βιβλία: Τό μέν τῆς Γ' τάξεως Γυμνασίου υπό Στέλλιου Σπεράντζα δέν ανταποκρίνεται πρός τά σημερινά δεδομένα τῆς Έπιστήμης Βιολογικών κίβλων καί πρέπει νά αντικατασταθῆ καί διότι δέν συμφωνεῖ ή ύλη του μέ τήν ύλην τήν όποίαν καθορίζει τό 'Αναλυτικόν Πρόγραμμα.

Τό δέ τῆς ΣΤ' τάξεως Γυμνασίου υπό τοῦ 'Ιωάννου Οικονομίδου, καθηγητοῦ Παν/μίου, είναι πλήρες, πολύ έκτεταμένον καί σύμφωνον μέ τά σημερινά δεδομένα τῆς επιστήμης καί αναφέρεται δι' όλίγων είς τήν Μοριακήν Βιολογίαν. Ός πρός τό αναφερόμενον έν τῇ ύπομνήματι ότι πρέπει νά δοθῆ Έκτασις είς τήν Φυσιολογίαν καί Οικολογίαν τῶν 'Οργανισμῶν, τοῦτο γίνεται μέ τό έν χρήσει βιβλίον 'Ιωάν. Οικονομίδου.

Ός πρός τήν πρότασιν αύξήσεως τῶν ώρῶν διδασκαλίας, τοῦτο θά αντιμετωπισθῆ μελλοντικῶς, άφού προσδιορισθῆ ό τύπος τῶν νέων Δουλειῶν καί ό καταρτισμός τῶν 'Ωρολογίων καί 'Αναλυτικῶν Προγραμμάτων, ώστε ν' ανταποκρίνωνται πρός τά νέα δεδομένα τῶν επιστημῶν τῆς 'Αγωγῆς ως έπίσης καί τῆς Βιολογίας.

Ός πρός τήν μετεγκατάθεσιν τῶν καθηγητῶν Μέσης είς τάς έπί μέρους ειδικότητος καί τοῦτο θά αντιμετωπισθῆ υπό τοῦ ΚΕΜΕ.

Εύχαριστοῦμεν ιδιαίτέρως ύμᾶς τοῦς Πανεπιστημιακοῦς διδασκάλους, οί όποιοι τίθεσθε είς τήν διάθεσιν τῆς Πολιτείας καί σᾶς γνωρίζομέν ότι ή συμβολή σας θά συμβάλῃ τά μέγιστα είς τήν επίτευξιν τοῦ βαρέως έργου, τό όποϊον έπωμίσθη τό ΚΕΜΕ".

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όφιν α) τήν παράγραφον 1 τοῦ άρθρου 2 τοῦ ν.186/1975, β) τήν έπί τοῦ θέματος ἀλληλογραφίαν καί γ) τήν ως άνω είσήγησιν, μετά σχετικήν συζήτησιν,

'Αποφαίνεται 'Ομοφώνως

'Αποδέχεται τήν ως άνω είσήγησιν καί προτείνει νά δοθῆ είς τό Παν/μιον 'Αθηνῶν ή έν αύτῇ έκτεθεῖσα υπό τοῦ είσηγητοῦ ἀπάντησις.

Είς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ή συνεδρίασις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Κ. ΣΤΕΡΙΑΔΟΥ - ΠΑΓΚΑΚΗ

ΑΚΤΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

Η Γραμματεῖς

ΠΡΑΞΙΣ 8η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆς 6ῆς Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτη, ὥρᾳ 10ῇ . 15, τό Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσέως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικολάος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικολάος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκῆς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῶν 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰσιοκοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀρισουδέας, 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγάλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. " Ἐνοποίηση μαθημάτων καί ἄλλαι μεταβολαί εἰς τό Πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου καί τοῦ λυκείου ".
Ἐισηγητής ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος Σύμβουλος Β', Κος Σακκῆς.
2. " Εἰσαγωγή μαθημάτων οἰκονομικῆς ἐπιστήμης εἰς τό γυμνάσιον ".
Ἐισηγητής ὁ Σύμβουλος Β', Κος Παπαδόπουλος.
3. " Ἐπί τοῦ χρονοδιαγράμματος τῆς ἐγνυιλίου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ ".

Ἐισηγητής ὁ Εἰσιοκός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ Κος Γυλαβᾶς.

4. Τμήματα κατευθύνσεων (Θετινῆς-Θεωρητικῆς) ἢ ἐνιαῖα τμήματα μέ μαθήματα νομοῦ καί ἐπιλογῆς.

Ἡ συζήτηση τῶν τῶν πρώτων θεμάτων ἀναβάλλεται διὰ τήν προσεχῆ συνεδρίαν καί λαμβάνει χώραν συζητήσεις ἐπί τοῦ τετάτου θέματος.

Ὁ Διευθὺν Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ Κοσ. Ἀριουδάκς θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὰ κάτωθι:

Παρατηρήσεις ἐπί τοῦ τύπου τῶν Γενικῶν Λυκείων Μ.Ε.

Ὁ τύπος τῶν Γενικῶν Λυκείων Μ.Ε. νομίζομεν, ὅτι ὁ ἐνδε-

δειγμένος, εἶναι νά διατηρηθῇ ὁ νῦν ὑπάρχων μέ κατευθύνσεις:

α) Κλασσικῆς καί β) Θετινῆς. Οἱ ἐξερχόμενοι μαθηταί θά προορίζωνται δι' ἁνωτάτας Σχολάς. Νομίζομεν ὅτι πρέπει νά γίνῃ καί Λύκειον κοινόν ἄνευ κατευθύνσεων εἰς τό ὅποσον θά φοιτοῦν μαθηταί μή προοριζόμενοι δι' ἁνωτάτας σπουδάς, ὡς ἐν τούτου συμφωνῶ μέ τήν πρότασιν τοῦ συναδέλφου Χρίστου Γυλαβᾶ.

Τά ἰδρυθσομένα Γυμνάσια καί Γενικά Λύκεια, νά λειτουργήσουν εἰς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα, ὡς Γυμνάσιον καί Λύκειον μέ χωριστάς διευθύνσεις.

Ὡς πρός τήν ἐπιλογῆν μερικῶν μαθημάτων εἰς τὰ Γενικά Λύκεια, ἐπειδή θά δημιουργήσῃ μεγάλη σύγχυσιν εἰς τήν εὐρύθμον λειτουργίαν τῶν Σχολείων, φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νά ἀποφευχθῇ τοῦτο κατά τήν πρώτην ἐφαρμογήν καί ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, νά ἐφαρμοσθῇ δοκιμαστικῶς εἰς τινά Κεντρικά Λύκεια.

Ὡς πρός τὰ **Τεχνικά Λύκεια**, ἐπειδή εἰς τὰ Γενικά Λύκεια θά εἰσέρχεται περιορισμένος ἀριθμός, θά πρέπει νά ἰδρυθοῦν εἰς ὅλας τὰς ἑσθας τῶν νομῶν καί κατά περίπτωσιν καί εἰς πόλεις ἢ ~~κατο~~ πόλεις τοῦ νομοῦ ποῦ θά δύνανται νά καλύψουν τήν λειτουργίαν των ἐν τοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ τῶν Γυμνασίων τῆς περιοχῆς. Εἰς τὰ τεχνικά αὐτά Λύκεια θά πρέπει διὰ τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν φοιτῶντων μαθητῶν, οἱ ὅποιοι θά προέρχωνται ἀπό Γυμνάσια τῆς γύρω περιοχῆς, νά ἰδρυθοῦν ἀνεξάρτητα οἰκοτροφεῖα. Δέν ἐνδείκνυται νά ἰδρυθοῦν πολλά τεχνικά Λύκεια, διότι ἐπιτός τῆς ~~κατο~~ ἀνάγκης κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων, πρέπει νά γίνῃ καί ὀργάνωσις τῶν ἐργαστηρίων μέ πλήρη ἐξοπλισμόν καί νά ἐξετασθοῦν

καί αἱ ἀνάγκαι ἐκίστη, περιοχῆς εἰς τεχνικόν δυναμικόν. π.χ. εἰς τήν Ἀρεόπολιν Λακωνίας δέν δύναται νά ἰερυθῆ τεχνικόν Λύκειον, διότι ἡ περιοχή δέν δύναται νά ἀπορροφήσῃ τό τεχνικόν δυναμικόν τοῦ ὑποτιθεμένου τεχνικοῦ Λυκείου. Δύναται ὅμως νά ἰερυθῆ εἰς Γόθειον, ὅπου δύναται νά ἀπορροφηθῆ τό ἀποφοιτῶν μαθητικόν δυναμικόν ἐν τοῦ Τεχνικοῦ Λυκείου. Διότι εἶναι ἀνάγκη νά προβλεθῆ, κατόπιν Προγραμματισμοῦ, ὥστε οἱ ἐξερχόμενοι ἀπό τά τεχνικά Λύκεια νά ἀπορροφῶνται, εἰ δυνατόν, τοπικῶς καί τοῦτο διὰ νά μή ἔχωμεν ἐρήμωσι τῶν ἐπαρχιῶν καί ἀστυφίλιον.

Ἐξετάσεις θιά τό Τεχνικόν Λύκειον νά μή γίνωνται, παρά μόνον διὰ τό Γενικόν Λύκειον κατευθύνσεων, κατά Ἀνωτέρας Ἐνικαιδευτικῆς περιφέρειας καί ὄχι ἐπὶ Πανελληνίου κλίμακος. Καί τοῦτο διότι ἡ Ἀνωτέρα Ἐνικαιδευτική περιφέρεια δύναται νά γνωρίζῃ, τί μαθητικόν δυναμικό θά δυνηθοῦν νά ἐξυπηρετήσουν τά Γενικά Λύκεια τῆς περιοχῆς των, ἀναλόγως τοῦ χώρου καί τῶν ἐπικρατουσῶν τοπικῶν συνθηρῶν, ὥστε τά δοθησόμενα θέματα νά εἶναι τοιαῦτα, διὰ νά καλύψουν τήν δυναμικότητα τῶν Τεχνικῶν Λυκείων. Αἱ ἐξετάσεις δέ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου πού θά προορίζωνται διὰ τό Γενικόν ἄνευ κατευθύνσεων νά γίνωνται ἀπό τόν σύλλογον τῶν Καθηγητῶν ἐνώστου Γενικοῦ Λυκείου.

Ἐν συνεχείᾳ τόν λόγον ἔλαβε ὁ Κοσ Γκιλαρῆς ὁ ὁποῖος εἶπε τά ἀκόλουθα:

Στίς προηγούμενες συνεδριάσεις ἔγιναν εἰσηγήσεις ἐπὶ συναφῶν θεμάτων σχετικῶν μέ ἕνα συστηματικό σχεδιασμό τῆς ἐνικαιδεύσεως. Διαεξήχθησαν συζητήσεις καί ἔγιναν μάλιστα ἀντιπροτάσεις. Ἰδιαιτέρως συνεζητήθη ἡ διάρθρωση τοῦ Λυκείου καί διετυπώθησαν δύο διαφορετικῆς ἀπόψεις. Κατά τήν ὑπόφίν μου πρέπει τό Λύκειον νά χωρισθῆ σέ τμήματα θετικῆς καί πλαστικῆς, κατευθύνσεως καί νά δημιουργηθῆ καί ἕνα ἐπιόμη τμήμα γενικῆς κατ/σεως.

Κατά τήν αντίστοιχον άποψιν πρέπει νά καταρτισθή πρόγραμμα κοινού κορμού μέ μαθήματα έπιλογής.

Δυστυχώς δέν κατεχωρίσθησαν εϊς τά πρακτικά οί αντίστοιχες άπόψεις καί οί γνώμες τών μελών καί τών ειδικών συμβούλων, δέν ελήφθησαν δέ άποφάσεις επί τών ένάστοτε άναπτυκτόντων ζητημάτων.

Έπειδή πρόκειται περί θεμάτων ύψιστης σημασίας καί ως έκ τούτου έδιαζούσης ευθύνης, διό τούτο εισηγούμαι νά γραφοῦν στά πρακτικά συντόμως διατυπούμενοι οί σχετικές άπόψεις καί νά ληφθοῦν σχετικές άποφάσεις παρά τού Τμήματος.

Άκολουθως οί κ.κ. Βαρουχάκης καί Βάρος άναπτύσσουν σχέδιον λειτουργίας προγράμματος μέ μαθήματα " κοινά " καί " έπιλογής ".

Τό σχέδιον τούτο προτείνεται ώς άν υλοποιήσιν τών γενικῶν έξογαγελιῶν τής Κυβερνήσεως διά τήν Παιδείαν καί Έργα ως έξής:

Λειτουργία Προγράμματος με Μαθήματα " κενά "

και επιλογής.

Πορίσματα " Α " (Γενικών Λυκείων, του οποίου οι τάξεις έχουν 30-40 μαθητές έκαστη)

Τάξεις Βιμάθηκαι 38, 39 και
Υποχρεωτικά (δηλ κορμού)

Μαθήματα

Χριστιανική Βιοθεωρία

Γραμμάτια 'Αρχαία 'Ελλ. γλώσσα και

Γραμματεία

ήθε 'Ελλην. γλώσσα και Γραμ-
ματεία

Μαθηματικά
Φυσική-Χημεία

Ξένη γλώσσα

'Ιστορία

Φιλοσοφία

'Εφαρμογή:

α') "Όλοι οι μαθηταί του παραδείγματος παρακολουθούν 26 ώρες την
εβδομάδα μαθήματα " κενά ".

β') 7 ώρες την εβδομάδα χωρίζονται (π.χ. την 3ην ώραν καθημερινώς
και την 5ην ώραν της τρίτης) εις δύο ομάδας και παρακολουθούν
κατά σειράν:

1ην	ώραν	τά μαθήματα επιλογής υπ' αριθ.	1	2
2αν	"		3	4
3ην	"		5	6
4ην	"		1	2
5ην	"		3	4
6ην	"		5	6
7ην	"		3	6

Μαθήματα "επιλογής "

1. Βιολογία 2. Ασπινικά

3. Ήφην. Μαθηματικά 4. Κοινωνιολογία

5. Παραστ. γεωμετρία 6. Στοιχεία Ολο-
νομίας.

7. Σχέδιον

8. 'Ιστορία της Τέχνης ή Μεγάλης
Ώρες της 'Ιστορίας.

Σημείωσις: ένδεικτικώς σημειούνται

τά άνωτέρω· πάντως διά τήν πρώτην
εφαρμογήν του συστήματος φρονου-
μεν ότι πρόσφορος είναι ό περιορι-
σμός εις εξ μαθήματα επιλογής.

Παρατηρήσεις, διευκρινίσεις, δικαιτώσεις

1. Όπως είναι γνωστόν (ή δικαισιτώσιμον) πολλά επαρχιακά σχολεία παρουσιάζουν τέτοια πληθυσμιακή εικόνα, ή οποία μᾶς ὑποχρεώνει ή νά λειτουργήσωμε μέ ἕνα τμήμα (συνήθως θεωρητικῆς κατεύθυνσεως), ὁπότε οἱ ἐνδιαφερόμενοι γιά τήν ἄλλην κατεύθυνσιν φεύγουν γιά τίς πόλεις, ή μέ δύο τμήματα (θεωρητικόν πρακτικόν), ὁπότε πραγματοποιοῦμεν 33+33 ἤ ἄρες διδασκαλίας τήν ἐβδόμηκα. Τά σχολεία (Γε-νικά Λύκεια ἀπό τάρα) μέ τέτοιαν ἁριστηρικὴν εἰκόνα στίς τάξεις Β' καί Γ' οὐκ πληροῦντο στό μέλλον, ἀφοῦ σημαν-τικόν ποσοστόν τοῦ μαθητικοῦ πληθυσμοῦ θά ἐνταρρυθῆ (καί ἀφέλιμον εἶναι) νά ἐπιολουήσῃ τό Τεχνικόν Λύκειον.
  2. Ὅσα λέγονται ἐδῶ γιά τήν τάξιν Β' ἰσχύουν καί γιά τήν Γ' Λυ-κείου (ή Α' οὐκ ἔχῃ πρόγραμμα ἐνιαῦτον). Τά μαθήματα χαρακτηρίζονται ἐδῶ " βασικά ή ὑποχρεωτικά " καί " ἐπιλογῆς " κατὰ τήν γνώμην τοῦ γράφοντος.
  3. Σκοπός τῶν μαθημάτων ἐπιλογῆς δέν εἶναι τόσον ή εἰδίκευσις ὅσον ή γενική μόρφωσις· σκοπός μας (καί κύριος σκοπός τῆς κ.β.) ή γενική παιδεία. Κοριὰ μπορούν νά χαρακτηρισθοῦν ὑπερτίμητα (π.χ. τό 1 γιά τοῦς μέλλοντες γιατροῦς καί τό 3 γιά τοῦς μέλλοντες μηχανητικούς). Ὑποσθῆποτε ὁ πίνακας τῶν μαθημάτων ἐπιλογῆς, τοῦ ὀνομάζονταί στό σχέδιόν μας, εἶναι πραγματοποιήσιμος σχεδόν μέ τήν σημερινή σύνθεσιν τοῦ προσωπικοῦ κ.β.
- Ἄρκει νά διευκρινισθῆ ἀκόμη ὅτι ή μᾶ πραγματοποιήσις κά-ποιου μαθήματος ἐπιλογῆς δέν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν γιά τίς παραπέ-ρα σκοπός τῶν μαθητῶν· καί οἱ ἄρες τοῦ θά ἀκομένουν εἶναι

. / .

Εάν κρίνεται σκόπιμο να επεκταθεί η εφαρμογή των προγράμματος ή να διακεκοπεί για άλλη "επιλογή", ανάλογα με τις δυνατότητες του προσωπικού εκάστου Λυκείου.

Η μόνη ανάγκη που γεννιέται από την εφαρμογή προγράμματος μ' "επιλογές" (σέ σχολείο με ένα μόνον τμήμα στην Β' ή Γ' τάξη ή και στις δύο) είναι τούτη: πρέπει να είναι δικαιόσημη μία μικρή εφεδρική αίθουσα για 20 άτομα.

4. Με την εφαρμογή του προγράμματος αυτού οι μαθηταί πραγματοποιούν $26 \times 7 = 33$ ώρες την εβδομάδα, ενώ οι διδάσκοντες (στό ένα τμήμα του παραδείγματος) πραγματοποιούν $26 \times (2 \times 7) = 40$ ώρες. Άρα προκύπτει οικονομία 26 ωρών την εβδομάδα (σύμφωνα τις υποχρεώσεις του διδακτικού προσωπικού, αν οι 40 μαθηταί ήταν κατανομημένοι σε δύο "κατευθύνσεις", όπως γινόταν μέχρι σήμερα.) Βλέπε παρατήρησιν 1 παραπάνω.

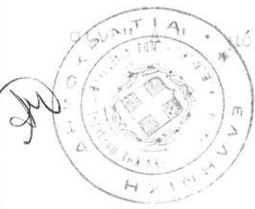
Κατά συνέπειαν εγγράφεται στα πλεονεκτήματα του συστήματος αυτού και η εξοικονόμηση 2 καθηγητών σε κάθε επαρχιακόν σχολείο του τύπου που περιγράψαμε.

Π ε ρ ῖ π τ ω σ ε ι ς " Β "

(Γενικό Λύκειον, του οποίου αι τάξεις Β' και Γ' έχουν 42-80 μαθητές έκαστη).

Θά υπάρχουν όλα τα πλεονεκτήματα του προγράμματος "επιλογών" - "νομοῦ", όπως τά ανέλωσαμε εις την περίπτωση μόνον ότι τώρα εξοικονομήσεις διδακτικῶν ὥρων δέν

• / •

προκύπτει αναγκαστικά· είναι όμως πολύ πιθανή, διότι εις περιπτώσιν "κατευθύνσεων" οι 80 μαθηταί (μέ τήν σημερινήν αύριον πρός "θετικήν" κατεύθυνσιν) είναι δυνατόν νά κατανέμονται εις τρία τμήματα (κ.χ. 20 θεωρ.κατευθύνσεως καί 30+30 θετικής), τά όποια άπαιτούν 3x35=99 ώρας διδασκαλίας, ενώ μέ τό αναλυόμενον έσώ σύστημα "κορμού - έπιλογών" οι 80 μαθηταί κατανέμονται εις δύο πάντοτε τμήματα διά 20x2= 52 ώρας καί εις 3 ομάδας διά τά μαθήματα έπιλογής ήτοι ει'έτέρας 7x3= 21 ώρας (σύνολον 52+ 21= 73).

Συμπέρασμα: είναι πιθανή μέ τό σύστημα "κορμού - έπιλογών" έξοικονόμησης 23 ώρων εβδομαδιαίως, ενώ αποκλείεται οιαδήποτε επιβάρυνσις εν συγκρίσει πρός τό ύφιστάμενον σήμερον καθεστώς τών κατευθύνσεων".

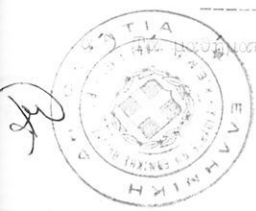
Π ε ρ ί π τ ω σ ε ι ς Γ '

(Γενικών άδειων τοῦ όκοίου αί τάξεις Β' καί Γ' έχουν μαθητάς πλείονας τών 82).

Ίσχύουν καί ές τῶ ὅσα διά τήν προηγουμένην περίπτωσιν· είναι πιθανή ή έξοικονόμησης διδακτικῶν ὡρῶν, αποκλείεται ή επιβάρυνσις.
Εις άμφοτέρας τάς περιπτώσεις " Β " καί " Γ " καθίσταται περιουότερον εύέλκιστον τό σύστημα τών " έπιλογών " καθώς διανοίγεται ή δυνατότης νά διδάσκιωνται ταυτόχρονα πολλά μαθήματα έπιλογής (όσα καί τά τμήματα τών μαθητῶν) χωρίς καμμίαν ποτέ επιβάρυνσιν εις διδακτικόν προσωπικόν.

Γ ε ν ι κ α ί π α ρ α τ η ρ ῆ σ ε ι ς

Μαθήματα " έπιλογής " δέν νοῦνται νά είναι έμβάθυνσις

τῶν μαθημάτων τοῦ " κορμοῦ " , ἀλλὰ ἴδια, ἀνεξάρτητα μαθηματα.

β') Διὰ τοῦ ἀναλυομένου (καί κατὰ τήν γνώμην ἡμῶν ἐφαρμοσίμῳ ἄνευ καί ἁπλῶς) συστήματος " κορμοῦ - ἐπιλογῶν " παραμερίζεται ἡ ἐν τῇ πράξει ἡ οὐδεχούσα ἀφυσολόγητος " κοινοτική " διαιρίσις τῶν μαθητῶν (θεωρητικῆς-πρακτικῆς κατευθύνσεως) εἰς εὐφραστεροὺς καί ἀφραστεροὺς, ἧτις καί μονομέρειαν ἀπειργάζετο καί δυσμενεῖς εἶχεν ἐπιπτώσεις διὰ τήν λειτουργίαν τῶν ἀντιστοιχῶν τμημάτων, καί ἡ περαιτέρω σταδιοδρομία των ἀμελιώνεται καί εἰς τὰ ἀντικείμενα τοῦ διαφέροντός των μερικῶς καί εἰς τήν γενικὴν ἐκπαίδειν των, ἡ ὁποία μόνη ἀποτελεῖ μέγιστον ἀληθινὴν.

Ἀκολουθεῖ συζήτησις κατὰ τήν ὁποίαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος ἐκφράζει τήν ἄποψιν μήπως πρέπει νά τεθοῦν εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ ἄριστῶνα ἐκ τῶν μαθημάτων ἐπιλογῆς. Ἐπίσης εἰς τὰ μαθήματα ἐπιλογῆς νά προσεσοῦν καί ἕτερα καί νά χωρισθοῦν ταῦτα εἰς ὁμάδας.

Ὁ Κοσ. Γραμματεὺς διετύπωσε τήν ἄποψιν ὅτι ἐάν τὰ μαθήματα ἐπιλογῆς εἶναι χωρισμένα εἰς δύο ὁμάδας εἶναι δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος, ἐάν ὁ διαχωρισμὸς γίνῃ εἰς περισσότερας ὁμάδας, ὄχι.

Ὁ Κοσ. Στοιχῆς ἔχει τήν γνώμην ὅτι τὸ σύστημα τῶν ἐπιλογῶν δέν θά παρουσιάσῃ δυσχερείαν, ἀλλὰ νομίζει ὅτι δέν θά δυναθῇ νά λειτουργήσῃ πρὶν ἐπιλυθῇ τὸ θέμα τῶν εἰσιτηρίων ἐρετικῶων.

Ὁ Κοσ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ ἐάν θά ἀξιολογοῦνται τὰ μαθήματα ἐπιλογῆς.

Ὁ Κοσ Βῆρος ἀπαντᾷ ὅτι ὁ βαθμὸς εἰς τὸ μάθημα ἐπιλογῆς θά τίθεται εἰς τὴν γενικὴν βαθμολογίαν τοῦ μαθητοῦ.

Ὁ Κοσ Παπαδόπουλος νομίζει ὅτι τὸ σύστημα τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τῶν κ.κ. Βαρουχάκη καὶ Βῆρου συγκεντρώνει περισσότερα πλεονεκτήματα ὑπὸ τὸ προκείμενόν σύστημα τῶν κατευθύνσεων (θεωρητικῆς-πρακτικῆς) καὶ ἐκανοποιεῖ μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἑνδιαφερόντων.

Ὁ Κοσ Ζηροδπουλος τίθεται ὑπὲρ τοῦ συστήματος " κορμοῦ καὶ ἐπιλογῶν ". θεωρεῖ ὅτι τοῦτον ἀποτελεῖ πρόβουον. Πάντως προσθέτει-ἀπαιτεῖ ἡ ἐφαρμογὴ του μεγάλην προσοχὴν καὶ μελέτην.

Ὁ Κοσ Σιακιῆς λέγει ὅτι τίθεται ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄνω συστήματος ὑπὸ πειραματικὴν μορφήν.

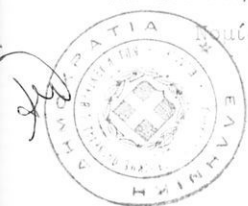
Ὁ Κοσ Συριδπουλος ἐκφράζει τὴν ἄποψίν του ὡς κάτωθι:

Τὸ προτεινόμενον σχέδιον διακρίνεται τμημάτων ἢ κατευθύνσεων εἰς τὸ Γενικὸν Λύκειον, διὰ τῶν μαθημάτων ἐπιλογῆς, νομίζω ὅτι μικρὸν καὶ ἀμφίβουλον καὶ ἀποδῶση καὶ ρυθὸς ἐνῆ μεγάλην σύγχυσιν καὶ ἐπιφέρει εἰς τὴν Μέσην Ἑπικαίδευσιν.

Τὰς ἐκιδιώξεις τῶν μαθητῶν εἰς τὸ Λύκειον κατευθύνουν καὶ σπουδαὶ τὰς ὑποίας θά ἐκολουθήσουν μετὰ τὸ Λύκειον εἰς τὴν Ἄνωτάτην Ἑπικαίδευσιν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μᾶλλον προσανατολίζονται παρὰ πρὸς γενικὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν.

Ἐπιλογή μαθημάτων χωρὶς ἰδιαίτερο ἑνδιαφέρον τῶν μαθητῶν εἶναι ἄδαιμόνητος.

Ποιῶν ὅτι τὸ ὑπάρχον σύστημα ἐν τῇ Μέσῃ, Ἑπικαίδευσιν,

μέ τμήματα θετική και θεωρητική κατευθύνσεως εις τὰς κρείττες τελευταίας τάξεις, αἵτινες νῦν ὀνομάζονται Λύκειον, καὶ ἡ δημιουργία ἐνὸς τμήματος Γενικής Ἐγκυκλοπαιδικῆς κατευθύνσεως χωρὶς δικαίωμα ἔγγραφῆς διὰ τοῦ ἀπολυτηρίου εἰς τὴν ἑνωτάτη ἐκπαίδευσιν εἶναι καλλίτερον δυνατόν νά γίνῃ σήμερον. ὅτι εἰ ἔχαμεν 1) Ἀναδημαϊκῆς κατευθύνσεως Λύκειον μέ τμήματα α) θετικῆς καὶ β) θεωρητικῆς κατευθύνσεως καὶ 2) Λύκειον Ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως χωρὶς δικαίωμα ἔγγραφῆς εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἰδρύματα τῶν ἀποφαιτῶν του.

Τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἀποφασίζουν ὅπως δικαιοπῆ εἰς τό σημεῖον τοῦτο ἡ συζήτησις διὰ νά συνεχισθῇ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν. Ὁ Κοσ. ἠρόεδρος παρακαλεῖ ὅπως παρασχεθοῦν περισσότεραι διευκρινήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐπιλογῶν, ὡς πρὸς τὸν κριθόν, τὰ προαιρετικὰ καὶ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα κ.λ.π.

Ἔως ἡμέρα ἐπομένης συνεδριάσεως ἔδίδεται ἡ Πέμπτη 8-4-1976.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ
 ΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΝ
 [Signature]

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Κ.ΠΑΓΚΑΚΗ

ΠΡΑΞΙΣ 9η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Κοινοτόμῳ τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐργοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 8η Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Πέμπτη, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Τρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπὶ βαθμῶ ὄψ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιῶνη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀρσιουδάς 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγώλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

- 1) Συνέχεια ἐπὶ τοῦ θέματος " Ἰομὴ τοῦ λυκείου "
- 2) " Ἐπὶ ἐγκυκλίου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ περί κατάρτισεως χρονοδιαγράμματος ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος".
Εἰσήγησις Εἰδικοῦ Συμβούλου κ. Γυλαβᾶ.
- 3) " Εἰσαγωγή μαθημάτων οἰκονομικῆς ἐπιστήμης εἰς τὸ γυμνάσιον".
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος Β' κ. Παπαδόπουλος.
- 4) " Ἐνοποίησης μαθημάτων καί ἄλλαι μεταβολαί εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου καί τοῦ Λυκείου ".
Εἰσηγητὴς Β' κ. Σακκάς.

Θέμα 12 Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' θέτει τὰς κάτωθι σκέψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Ἰομῆς τοῦ λυκείου:

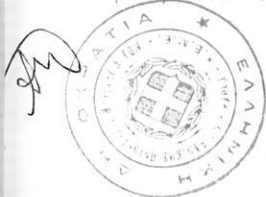
συνειδητοποιηθῆ ἀπὸ ὅλους 1) ὅτι τὰ παντός εἶδους σχολεῖα μετὰ τὸ Γυμνάσιον, ἐπομένως καὶ τὸ Λύκειον Γενικῆς Κατευθύνσεως, δέν εἶναι σχολεῖα καθολικῆς φοιτήσεως, 2) ὅτι τὰ Τεχνικά - Ἐπαγγελματικά Λύκεια θά προετοιμαζοῦν ἐπαγγελματικῶς τοὺς νέους παρέχοντα συγχρόνως τὴν ἀπαραίτητον ἀνθρωπιστικὴν παιδείαν, ὥστε ν' ἀνταποκρίνωνται ἐπαφελῶς εἰς τὰς ἠῤῥημένας σήμερον ἀνάγκας τῆς ζωῆς, καὶ 3) ὅτι τὰ Τεχνικά - Ἐπαγγελματικά Λύκεια ἀνοίγουν τὸν δρόμον πρὸς τὰς Ἀνωτέρας καὶ Ἀνωτάτας Ἀντιστοιχοῦς Σχολάς. Κατὰ ταῦτα ἀνωλύτως θά δύνανται οἱ πέραν τοῦ 15ου ἔτους μαθηταὶ νά συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των εἰς τὰ Τεχνικά - Ἐπαγγελματικά Λύκεια, κατὰ βούλησιν καὶ κατὰ δύναμιν.

Τὸ Λύκειον Γεν. Κατ. δηλονότι δέν ὑποτελεῖ τὴν πανάκειαν δι' ὅλην τὴν ἑλληνικὴν νεότητα, ἀλλὰ τουναντίον ὡς μοναδικόν τοῦτο καταπύξ καὶ ζημιόγόνος ἐστία· χρέος δέ τοῦ ἐπιτελοῦς εἶναι νά κατευθύνῃ συνετῶς καὶ ὄχι νά παρασύρεται, διὰ νά παρουσιάζεται ἄριστος.

Ἀναφορικῶς μέ τὴν δομὴν τοῦ Λυκείου Γενικῆς Κατευθύνσεως φρονῶ ὅτι προσφορωτέρα εἶναι ἡ λύσις τῶν κατευθύνσεων (θεωρητικῆς καὶ θετικῆς), μέ ἕνας ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων 23-26 καὶ μαθημάτων ἐπιλογῆς τὰς ὑπολοίπους τοῦ ἡμερῶν. Βεβαίως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν λόγῳ Λυκείων μέ τὰς κατευθύνσεις δέν τίθεται πρόβλημα διὰ τὰ σχολεῖα μέ τὰς διτηρημάτων τάξεις καὶ ἄνω, ὅτε καὶ ἡ διακίνησις τῶν μαθητῶν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων ἀποβαίνει εὐχερῆς, ἐφ' ὅσον δι' ὅλα τὰ τμήματα ἔχει προγραμματισθῆ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἡμερήσιον ἡμερῶν διὰ τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέον νά διευκρινισθῆ ὅτι ὁ μαθητῆς θά ἔχη τὸ δικαίωμα νά ἐπιλέγῃ ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων ὁποιαδήποτε ἐπιθυμεῖ, ὥστε νά συμπληροῦνται τὸ ὑποχρεωτικόν ἡμερῶν, ἀλλὰ βεβαίως ἐντός τῶν ὁρίων πάντοτε τῶν δυνατοτήτων τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ. Θά εἶναι δυνατόν μάλιστα ὁ μαθητῆς ν' ἀλλάσῃ καὶ ὁμάδας ὅσας καὶ τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα.

Ἐν τούτοις, ἡ λύσις αὕτη παρουσιάζεται ἀντιοικονομική διὰ τὰ Λύκεια μέ ὀλίγους μαθητάς, κατω τῶν 40 εἰς τὴν

τάξιν. Διά τās περιπτώσεις αὐτάς θέον νά γίνῃ μία χωρο-
ταξινή ρύθμισις τῶν ἐν λόγῳ λυκείων - κατ' ἀναλογίαν πρὸς
τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν, τὸ εἶδος τῶν ἀσχολιῶν τῶν κατοί-
κων καὶ τὴν γειτνίασιν τοῦ σχολείου μὲ ἄλλα τῆς περιο-
χῆς - καὶ περίπου εἰς ἀναλογίαν 2 θετικῆς κατευθύνσεως
πρὸς 1 θεωρητικῆς, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὰ μαθήματα ἐπιλογῆς.
Οἱ δὲ μαθηταὶ ποῦ σημειῶνουν ὑποσέηποτε ἐπίδοσιν εἰς τὰ
μαθήματα τῆς κατευθύνσεως ποῦ δέν ὑψίσταται εἰς τὸ λύκειον
τῆς κατοικίας των, οὗτοι θέον νά ἐνισχῶνται οἰκονομικῶς
ὑπὸ τὸ κρῖτος διὰ τὴν μετάβασίν των εἰς τὸ πλησιέστερον ἢ
τὸ μᾶλλον προσφερόμενον λύκειον τῆς ἐκισυμίας των. Οὕτω πως
θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ δυνατότης παροχῆς ἴσης
οὐ ὅλους παιδείας.

Ἐπίσης εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νά λειτουργή-
σουν ἀνά τὴν χώραν περὶ τὰ 6 Πρῶτικα Κλασσικὰ Λύκεια ὡς
καὶ 3 Πρῶτικα Λύκεια Γενικῆς Κατευθύνσεως: 1 θεωρητικῆς κατευ-
θύνσεως, 1 θετικῆς καὶ τὸ τρίτον μὲ διτμημάτους τάξεις καὶ
τῶν δύο κατευθύνσεων.

Ἡ πρότασις τέλος διὰ σχολεῖα μὲ κῦριον κορμὸν μα-
θημάτων, μὲ μαθήματα κατευθύνσεων καὶ τοιαῦτα ἐπιλογῆς δέν
μὲ εὐρίσκει σύμφωνον· θὰ ἐπιφέρῃ σύγχυσιν (κομφούζιο) μὲ συ-
νεπείας τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὴν ἀβεβαιότητα. -
Τὸν λόγον λαμβάνει ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Ζευγάλης, ὁ ὁποῖος λέγει
ὅτι εἰς τὸ λύκειον πρέπει νά ὑπάρχῃ κοινὸς κορμὸς μαθημάτων,
ἀλλὰ διαφορετικὸς ἀριθμὸς ἡρῶν, ὥστε οἱ μαθηταὶ νά παρακολου-
θοῦν ἐπὶ περισσοτέρας ἡρᾶς μαθήματα προσιδιάζοντα εἰς τὰ ἐπαγ-
γγελματικὰ των διαφέροντα. Ἀπὸ τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα ἄλλα
μὲν θὰ εἶναι μορφωτικοῦ χαρακτῆρος ἄλλα δὲ ἐνισχυτικὰ τῶν
κατευθύνσεων τῶν μαθητῶν. Τοιουτοτρόπως θὰ ἀποφευχθῇ ἡ συνέχι-
σις, ἡ ἐνδυνάμωσις καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν φροντιστηρίων. Κα-
τὰ τὴν γνώμην του πρέπει νά ὑπάρχουν 26 ἡρᾶς μαθημάτων κοινοῦ
κορμοῦ καὶ 3 ἕως 5 ἡρᾶς μαθημάτων κατ' ἐπιλογὴν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς συνεδριάσεως εἰσέρχεται εἰς τὴν
αἴθουσαν ὁ Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλ. Καρανιδόλας.
Ὁ κ. Καρανιδόλας ἀναφέρεται εἰς τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν
τοῦ νομοσχεδίου περὶ Γενικῆς Ἐπαγγελματικῆς. Ὑπενθυμίζει τὰ
λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ ΚΕΜΕ.

Τονίζει τό ἐπεΐγον τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καί τῆς δημιουργίας τῶν ὁμάδων ἐργασίας (φιλολόγων-μαθηματικῶν κ.λ.π.) πρὸς καθορισμόν τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων γυμνασίου καί λυκείου γενικῶς καί κατὰ τάξεις. Τά μαθήματα πρέπει νά ἔχουν ἕμεσον σχέσιν πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς κοινωνίας καί τῆς ζωῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Καρανιδόλας ἀνέφερον ὅτι ὁ νόμος " περί γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως " καθορίζει τὴν δομὴν τοῦ γυμνασίου καί τοῦ λυκείου.

εἰς τό σημεῖον τοῦτο ἀποχωρεῖ ὁ Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ.

Τά μέλη τοῦ Τμήματος ἀποφασίζουν νά δικαιωθῆ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς δομῆς τοῦ λυκείου καί ἂν ζητηθῆ ἡ γνώμη τοῦ ΚΕΜΕ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, νά διατυπωθεῖν αἱ ἐκφρασεῖσαι ἤδη ἀπόψεις.

Ἡ συνεδρίασις συνεχίζεται διὰ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Γυλαβᾶ-λόγου τοῦ ἐπείγοντος αὐτῆς-ἐπὶ ἐγκυκλίου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ περί καταρτίσεως χρονοδιαγράμματος ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος.

Αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Γυλαβᾶ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐγκυκλίου τοῦ κ. Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ προτείνω τὴν κάτωθι μεθόδουσι τῆς ὅλης ἐργασίας.

Πρόγραμμα λυκείου τελικόν σέ τελικῆς γραμμῆς καί ἐν συνεχείᾳ λεπτομερές.

Πρόγραμμα γυμνασίου τελικόν σέ γενικῆς γραμμῆς καί ἐν συνεχείᾳ λεπτομερές.

Πρόγραμμα Α' τάξεως γυμνασίου λεπτομερές, προηήρυξις βιβλίων Α' τάξεως Γυμνασίου καί προοδευτικῶς τῶν λοιπῶν δύο τάξεων.

Β

Πρόγραμμα λυκείου μεταβατικόν

Πρόγραμμα Α' λυκείου λεπτομερές

Προηήρυξις βιβλίων Α' τάξεως λυκείου καί ἐν συνεχείᾳ προοδευτικῶς τῶν λοιπῶν τάξεων.

Γ.

1. Καταρτισμός ὁμάδων ἐργασίας κατὰ μαθήματα.

2. Κοσμησις τῶν μαθημάτων κατὰ κλάδους καί τῶν ὠρῶν διδασκαλίας γιὰ κάθε μάθημα.

3. Ἐναπόθησις τῶν προγραμμάτων 2 ὑπὸ τοῦ Τμήματος Μ.Ε.

4. Καταρτισμός προγραμμάτων λεπτομερώς.
5. Σύνταξη προηρύξεων συγγραφέων βιβλίων υπό των ομάδων.
6. Έγχειρις προηρύξεων υπό του ΚΕΜΕ.
7. Προηρύξεις συγγραφέων διδασκτικῶν βιβλίων υπό τῆς Δ/σεως.
8. Παράδοσις τῶν δοκιμῶν τῶν συγγραφέων πρὸς κρίσιν.
9. Ἀποτέλεσμα κρίσεως.
10. Παράδοσις τῶν ἐγκυριμένων δοκιμῶν εἰς ΟΕΔΒ μέχρι τέλους Μαρτίου 1977.

Ὁ καταρτισμός τῶν ομάδων 1 δύναται νά πραγματοποιηθῆ μέχρι 15/4/1976.

Οἱ ἐργασίαι περιπτώσεων 2 ἕως καὶ 6 πρέπει νά τερματισθοῦν μέχρι 15/6/1976. Οἱ ἐργασίαι τῶν περιπτώσεων 7 ἕως καὶ 9 δύναται νά ἐφαρμοσθοῦν τὴν 25/2/1977.

Τῶν ομάδων ἐργασίας κατὰ εἰδικότητες πρέπει νά συμμετάσχουν ὅλοι οἱ σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ καθὼς καὶ εἰδικοί σύμβουλοι παρὰ τῆ ΚΕΜΕ. Ἐπίσης τῶν ομάδων ἐργασίας πρέπει κατὰ περιπτώσεις νά συμμετάσχουν καθηγηταὶ ἀνωτάτων ἰδρυμάτων καὶ ἄλλοι εἰδικοί Ἐπιστήμονες.

Κατόπιν ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις καὶ τέλος τὰ μέλη τοῦ Τμήματος συμφωνοῦν νά συνεχισθῆ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως καὶ νά ληφθοῦν ἀποφάσεις εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν.

9.2.1.3
Ἀπολουθεῖ εἰσήγησις τοῦ Συμβούλου Β' κ. Παπαδοπούλου ἐπὶ ἐπιστολῆς τοῦ κ. Εὐθ. Ἰωακειμίδου, πτυχιούχου, πρὸς τὸν Ἰφυπουργὸν Παιδείας κ. Καραγιάννην με θέμα "Εἰσαγωγή μαθημάτων Οἰκονομικῆς Κοινωνικῆς Ἐπιστήμης εἰς τὸ γυμνάσιον", ἔχουσα ὡς κάτωθι:

Ἡ πρόταση-εἰσήγησις γιὰ διδασκαλίαν οἰκονομικῶν-κοινωνικῶν μαθημάτων στὰ μελλοντικὰ τριτάξια Γυμνάσια, πού θ' ἀποτελοῦν, ὡς γνωστόν, τὸν τελευταῖον κύκλον τῆς ἐνεαετοῦς ὑποχρεωτικῆς σχολικῆς φοιτήσεως, δέν μπορεῖ νά γίνῃ ἀπόλυτα δεκτὴ γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1) Ὁ χαρακτήρας τῶν σχολειῶν τῆς βαθμίδος αὐτῆς εἶναι κατὰ τίς κυβερνητικὰς ἐξαγγελίας γενικὸς, πρῶγμα πού σημαίνει, ὅτι θά δίδεται μιὰ γενικὴ καὶ βῆσιμη ἐνημέρωσις στοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ κυρίως βάσεις καὶ ἐφόδια γιὰ τὴ ζωὴ γενικὰ

• / •

ή καλύτερα για τήν αντιμετώπιση τών βασικῶν καθημερινῶν οικονομικῶν ἀναγκῶν. Κατά συνέπεια συγκεντρωμένη καί συστηματική σέ ιδιαίτερο δέ μάθημα εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν τῆς βαθμίδος αὐτῆς στά ἐπί μέρους στοιχεῖα κάποιας ἐπιστήμης ἢ κάποιου τομέως τοῦ πολιτισμοῦ δέν ἔχει θέση, ἐφόσον ἄλλωστε αὐτό θά γίνῃ στό Λύκειο γιά ὅσους μαθητῆς θά συνεχίσουν.

2) Συγκεντρωμένη εἰσαγωγή σχετικοῦ μαθήματος δέν κρίνεται σκόπιμη καί ἀπό ἀποψη παιδαγωγική, εἰδὼτι εἶναι ἥδη κοινή ἡ διακρίσιμη γιά παραφύρτωμα τοῦ προγράμματος καί πρόκειται νά γίνῃ σύμπτυξη μαθημάτων ἢ ἕλης αὐτῶν. Ὁ μαθητῆς ποῦ θά σταματήσει μέ τό τέλειωμα τοῦ κύκλου τοῦ τριταξίου Γυμνασίου δέν χρειάζεται ἀπό ἀποψη " ἐπαγγελματικῆς οἰκονομίας " εἰδικές καί πλήρεις γνώσεις οἰκονομικῶν, ὅποιος δέ συνεχίση, θά ἔχη τή δυνατότητα νά καταρτισθῇ στό Λύκειο ἀνάλογα μέ τά ἐνδιαφέροντά του. Μὲ ἄλλα λόγια δέν χρειάζεται ταλαιπωρία τῶν πολλῶν γιά ἐνδεχόμενον ὄφελος λίγων, οἱ ὅποιοι μάλιστα θά μάθουν στή συνέχιση τῶν σπουδῶν των. Στό Λύκειο δέ θά πρέπει ταχάχιστον, ὡς μάθημα κατ' ἐπιλογὴν, νά διδάσκηται ἐπ' τήν Οἰκονομικήν Ἐπιστήμην ἢ Πολιτικὴν Οἰκονομίαν. Χρειάζεται πάντως νά γνωρίσῃ καί ὁ μαθητῆς τῶν τελευταίων τάξεων τοῦ Γυμνασίου μερικά βασικά Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς ζωῆς. Γι' αὐτό προτείνεται:

Ἡ διδασκαλία Στοιχείων Οἰκονομικῶν ἢ Οἰκονομικῆς ζωῆς σέ συνάφεια μέ ἄλλα μαθήματα, ὅπως Γεωγραφία, Ἱστορία ἢ μέ γενικώτερο τίτλο Σπουδὴ Περιβάλλοντος καί τά ὅσα πρόκειται νά εἰσαχθοῦν στό πρόγραμμα τεχνολογικά μαθήματα. Ἐπίσης τό μάθημα τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ θά εἶδη ἀπαραίτητες γιὰ τήν ἡλικία τῶν 14-15 ἐτῶν γνώσεις σχετικῆς μέ τά οἰκονομικά κοινωνικά ἐπαγγέλματα καί κατὰ συνέπεια θά εἰσαγάγῃ ὅσο χρειάζεται τοὺς μαθητῆς στά θέματα-προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς-κοινωνικῆς ζωῆς. Ἀπό συγκεντρωμένη ἐξέταση τοῦ θέματος γενικά καί εἰδικά κατελήξαμε στήν ἀποψη, ὅτι στά ἀνωτέρω μαθήματα ἢ στό μάθημα τῆς Πολιτικῆς Ἀγωγῆς θά πρέπει νά διδάσκωνται τά ἐξῆς

ἢ καλότερα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν βασιγιῶν καθημερινῶν ἀτομιῶν ἀναγιῶν. Κατὰ συνέπεια συγκεκριμένη καὶ συστη-
ματικὴ σὲ ἰδιαίτερο δὲ μάθημα εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν τῆς
βαθμίδος αὐτῆς στὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα κάποιας ἐπιστήμης
ἢ κάποιου τομέως τοῦ πολιτισμοῦ δὲν ἔχει θέση, ἐφόσον ἄλ-
λωστε αὐτό θά γίνη στὸ Λύκειο γιὰ ὅσους μαθητὰς θά συνεχί-
σουν.

2) Συγκεκριμένη εἰσαγωγή σχετικοῦ μαθήματος δὲν κρίνεται
σιδπιμη καὶ ἀπὸ ἀποψη παιδαγωγικῆς, διότι εἶναι ἤδη κοινὴ ἡ
διαπίστωση γιὰ παραφύρτωμα τοῦ προγράμματος καὶ πρόβιεται
νά γίνη σύμπτυξη μαθημάτων ἢ ὕλης αὐτῶν. Ὁ μαθητὴς ποῦ θά
σταματήσει μὲ τὸ τέλειωμα τοῦ κὺβλου τοῦ τριταξίου Γυμνασίου
δὲν χρειάζεται ἀπὸ ἀποψη " ἐπαγγελματικῆς οἰκονομίας " εἰ-
δικές καὶ πλήρεις γνώσεις οἰκονομιῶν, ὅποιος δὲ συνεχίση,
θά ἔχη τὴ δυνατότητα νά καταρτισθῆ στὸ Λύκειο ἀνάλογα μὲ τὰ
ἐνδιαφέροντά του. Μὲ ἄλλα λόγια δὲν χρειάζεται ταλαιπωρία
τῶν πολλῶν γιὰ ἐνδεχόμενον ὄφελος λίγων, οἱ ὅποιοι μάλιστα θά
μάθουν στὴ συνέχιση τῶν σπουδῶν των. Στὸ Λύκειο δὲ θά πρέπει
ταύλαχιστον, ὡς μάθημα κατ' ἐπιλογὴν, νά διδάσκηται ἀπ' τὴν
Οἰκονομικὴν Ἐπιστῆμην ἢ Πολιτικὴν Οἰκονομίαν. Χρειάζεται πάν-
τως νά γνωρίση καὶ ὁ μαθητὴς τῶν τελευταίων τάξεων τοῦ
Γυμνασίου μερικὰ βασικά Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς ζωῆς. Γι' αὐ-
τὸ προτείνεται:

Ἡ διδασκαλία Στοιχείων Οἰκονομιῶν ἢ Οἰκονομικῆς ζωῆς σὲ
συνάφεια μὲ ἄλλα μαθήματα, ὅπως Γεωγραφία, Ἱστορία ἢ μὲ γενι-
κότερο τίτλο Σπουδῆ Περιβάλλοντος καὶ τὰ ὅσα πρόβιεται νά εἰ-
σαχθοῦν στὸ πρόγραμμα τεχνολογικὰ μαθήματα. Ἐπίσης τὸ μάθημα
τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ θά δίδη ἀπαραίτητες ψιὰ
τὴν ἡλικία τῶν 14-15 ἐτῶν γνώσεις σχετικὲς μὲ τὰ οἰκονομικὰ
κοινωνικὰ ἐπαγγέλματα καὶ κατὰ συνέπεια θά εἰσαγάγη ὅσο χρειά-
ζεται τοὺς μαθητὰς στὰ θέματα-προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς-κοινω-
νικῆς ζωῆς. Ἀπὸ συγκεκριμένη ἐξέταση τοῦ θέματος γενικὰ καὶ
εἰδικὰ κατελήξαμε στὴν ἀποψη, ὅρι στὰ ἀνωτέρω μαθήματα ἢ στὸ
μάθημα τῆς Πολιτικῆς Ἀγωγῆς θά πρέπει νά διδάσκωνται τὰ ἐξῆς

κεφάλαια σχετικά με την οικονομική ζωή: 1) 'Αγαθά, Χρήμα, Νόμισμα 2) Προσφορά - ζήτηση ως νόμος της οικονομικής ζωής. 3) Συντελεστές παραγωγής (έδαφος, εργασία, κεφάλαιο), 4) μιστωτικά ιδρύματα.

Προτείνεται όπως δοθῆ ἀπάντησις εἰς τόν ἐνδιαφερόμενον ὅτι αἱ προτάσεις του θά ληφθοῦν ὑπ' ὄφιν κατὰ τήν κατάρτισιν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Τό Τμήμα, λαβόν ὑπ' ὄφιν α) τό ἄρθρον 2 σελ. 1 τοῦ ν. 186/1975 β) τήν ὡς ἄνω εἰσήγησιν καί γ) τήν ἐπί τοῦ θέματος ἀλληλογραφίαν μετὰ σχετιήν συζήτησιν ἀποδέχεται ὁμοφώνως τήν ὡς ἄνω εἰσήγησιν.

Θέτα Η' Απολυθεῖ ἡ εἰσήγησις τοῦ Συμβούλου Β κ. Σαγιᾶ ἐπί ἐνοποιήσεως μαθημάτων καί ἄλλων ριζικῶν μεταβολῶν εἰς τό πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου, ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

Νομίζω ὅτι εἰς τό πρόγραμμα μαθημάτων τῶν σχολείων μας ἐπιβάλλεται νά ἐπιφέρωμεν βαθείας τομάς: νά εἰσαγάγωμεν νέα μαθήματα ἢ νέους κύβλους γνώσεων, νά περιορίσωμεν τήν διδασκαλίαν μαθημάτων, νά μεταθέσωμεν τήν διδασκαλίαν ἐνοτήτων διδασκιομένης σήμερον ὕλης ἀπό γυμνάσιον εἰς τό δημοτικόν ἢ ἀπό τό δημοτικόν εἰς τό γυμνάσιον, νά ἐναποικήσωμεν μαθήματα, νά περιορίσωμεν τό ἑβδομαδιαῖον ὥριον ἐργασίας τῶν μαθητῶν κ.λ.π.

Τό πρόβλημα, μέ τό ὁποῖον εἰδικώτερον σᾶς θά σᾶς ἀπασχολήσω, εἶναι ἡ ἐνοποίησης μαθημάτων. Ἀναπτύσσω πρῶτον τούς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τήν ἐνοποίησην.

1. Εἰς τό ἰσχύον ἀναλυτικόν πρόγραμμα ὑπάρχουν μαθήματα μονόωρα συγγενῆ εἰς τήν φύσιν των, ἡ διδασκαλία τῶν ὁποίων γενικά ἔχει ἀποτύχει, ἀκριβῶς διότι εἶναι μονόωρα. Τά μειονετήματα, τά ὁποῖα παρουσιάζει ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων εἶναι τρία:

α) Οἱ διδάσκοντες τά μαθήματα αὐτά δέν κατορθώνουν νά γνωρίσουν τούς μαθητάς των, ἐκτός ἄν διδάσκειν καί ἄλλα μαθήματα εἰς τήν τάξιν. Διὰ τοῦτο δέν ἀναπτύσσονται παιδαγωγικά σχέσεις μεταξύ καθηγητῶν καί μαθητῶν.

β) Τό γεγονός ότι είναι μονώροος άναπτύσσει εις τούς μαθητάς τήν ψυχολογίαν ότι είναι μαθήματα τρίτης τάξεως καί διά τούτο δέν προκαλοῦν τό άναγναῖτον διάφρον.

γ) Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων αὐτῶν άποτυγχάνει καί δι' ένα ιδιαίτερον ψυχολογικόν λόγον. Δέν βοηθεῖται ὁ συνειρμός τῶν γνώσεων, διότι ἡ διδασκαλία τῆς μιᾶς ένότητος άπέχει άπό τήν άλλην κατά μίαν έβδομάδα. Μύριαί παρεμβαλλόμεναι παραστάσεις δέν επιτρέπουν τήν συνδέσιν τοῦ νέου μέ τό παλαιόν.

Μέ τήν ενοποίησιν θά άποφευχούσιν τά άνωτέρω μειονεκτήματα. θά σχηματισθῆ έν νέον άξιόλογον μάθημα τό όποιον θά διδάσεται 2 ἢ 3 φορές τήν εβδομάδα.

2. Συμφώνως πρός τό Ισχύον ώρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων εις τήν Α' καί τήν Β' τάξιν τοῦ γυμνασίου διδάσκονται 11 μαθήματα, εις δέ τά γυμνάσια θηλέων 12. Εις τήν Γ' τάξιν διδάσκονται 14 μαθήματα, εις δέ τά γυμνάσια θηλέων 15. Εις τήν Δ' τάξιν διδάσκονται 12, εις δέ τά γυμνάσια θηλέων 13. Τά μαθήματα αὐτά είναι πάρα πολλά. Τό πρόγραμμα έμφανίζει πολύν κατατεμαχισμόν καί διάσπασιν. Εις τῷ γαλλικόν γυμνάσιον τοῦ Α' κύκλου, σύμφωνα μέ πρόγραμμα τό όποιον τώρα τίθεται εις έφαρμογήν, εις τάς ίδίαις τάξεις διδάσκονται υποχρεωτικῶς μόνον 8 μαθήματα, τό ἡμιου σχεδόν άπ' όσα διδάσκονται εις τήν ιδιικήν μας Γ' τάξιν. Έπομένως ὁ άριθμός τῶν διδασκομένων μαθημάτων πρέπει νά περιορισθῆ. Καί διά νά περιορισθῆ πρέπει νά ενοποιηθοῦν συγγενῆ μαθήματα.

3. Είναι άπολύτως άναγναῖτον νά περιορισθῆ τό ώρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων εις 30 ώρας εβδομαδιαίως κατ' άνώτατον ὄριον. Κατά τό Ισχύον άναλυτικόν πρόγραμμα αἱ εβδομαδιαῖαι ώραι διδασκαλίας εις τάς μεγαλυτέρας τάξεις άνέρχονται εις τάς 36 ώρας καί μάλιστα εις τήν Ε' τάξιν τοῦ γυμνασίου θηλέων εις τάς 37 ώρας. Είναι ένα πρόγραμμα άψυχολόγητον,

αντιπαιδαγωγικόν, έξοντωτικόν. 'Η σύγκρισις μέ τό γαλλικόν γυμνάσιον, τό τόσον γνωστόν διά τάς άπαντήσεις του, εΐναι πολύ χαρακτηριστική. Μέ τήν πρόσφατον έκπαιδευτικήν μεταρρύθμισιν αΐ ώραι διδασκαλίας υποχρεωτικῶν μαθημάτων εΐς τήν Α΄ καί τήν Β΄ τάξιν περιορίζονται εΐς 23+2 τουλάχιστον ώραι διδασκαλίας μαθημάτων κατ' επιλογήν, ήτοι σύνολον ώραι 25. Εΐς τάς Γ΄ καί Δ΄ τάξεις αΐ ώραι διδασκαλίας υποχρεωτικῶν μαθημάτων περιορίζονται εΐς 22+4 τουλάχιστον ώραι διδασκαλίας μαθημάτων κατ' επιλογήν, ήτοι σύνολον ώραι 26.

Μέ τήν ένοποίησην μαθημάτων εΐναι δυνατόν νά ολιονομήσωμεν χρόνον καί έπομένως νά περιορίσωμεν τό έβδομαδιαϊον ώρarium εργασίας τῶν μαθητῶν εΐς τό σχολεΐον.

Διά τήν ένοποίησην συγγενῶν μαθημάτων πρέπει νά λάβωμεν ύπ' όψιν:

1. Τά διδασκόμενα σήμερα εΐς τό γυμνάσιον μαθήματα. 'Εξετάζοντες τό ισχυρόν αναλυτικόν πρόγραμμα διαπιστώνομεν ότι μαθήματα μονόωρα καί δίωρα όπως η Βιολογία, ή 'Ανθρωπολογία, ή 'Υγιεινή, ή Γεωγραφία, ή Ψυχολογία εΐναι δυνατόν νά ένοποιηθοῦν, όπως θά αναπτύξω κατωτέρω.
2. Τάς κυβερνητικῆς άνακοινώσεις, αΐ όποιαί όμιλοῦν περί " συστηματικῆς γνωριμίας τῶν μαθητῶν μέ τό ευρύτερον περιβάλλον-πολιτιστικόν κοινωνικόν, ολιονομικόν κ.λ.π. " Γνώσεις αὐτῆς τῆς κατηγορίας καλύπτονται από τά άνωτέρω μαθήματα ή όπωσδήποτε έντάσσονται εΐς έν ευρύτερον μύλον γνώσεων αὐτῆς τῆς ομάδος μαθημάτων.
3. Τά αναλυτικά προγράμματα τῶν ξένων σχολείων. Πολλαί από τάς παρεχομένας εΐς τό Ιδιόν μας σχολεΐον γνώσεις μέ τά μονόωρα μαθήματα εΐς τό γαλλικόν σχολεΐον έντάσσονται εΐς τό μάθημα " Ολιονομικές έπιστῆμες καί επιστήμη τοῦ ανθρώπου ". Εΐς τάς άγγλοσαξονικῆς χώρας έντάσσονται εΐς τό μάθημα " Κοινωνικαί έπιστῆμες "

Μέ βάσιν τά άνωτέρω προτείνομεν τήν δημιουργίαν ένός μαθήματος μέ τό όνομα

Σπουδή του άνθρώπου και του περιβάλλοντος

ή μέ άλλο άνάλογον.

Είς τό μάθημα τουτο έντάσσομεν τήν Γεωγραφία, τήν Βιολογία, τήν 'Ανθρωπολογία, τήν 'Υγιεινή, τήν Σπουδήν τών έπαγγελμάτων, Στοιχεΐα Οικονομίας, Στοιχεΐα Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας . 'Αναλυτικότερον τό μάθημα θά έχη είς τό αναλυτικόν και τό ώρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων τήν θέσιν, ή όποία διαγράφεται είς τόν κατωτέρω πίνακα και διά λόγους τούς όποιους θά έξηγήσω προφορικώς:

Σπουδή του άνθρώπου και του περιβάλλοντος

Τάξεις Α' γυμνασίου

Εξάμ. Α' Οικονομική και κοινωνική Γεωγραφία της Ελλάδος, ώραι 3
Εξάμ. Β' " " " " της Ευρώπης κ' του κόσμου, ώραι 3

Τάξεις Β' γυμνασίου

Εξάμ. Α' 'Ανθρωπολογία - 'Υγιεινή ώραι 2 ή 3
Εξάμ. Β' Βιολογία " 2 ή 3

Τάξεις Γ' γυμνασίου

Εξάμ. Α' Κατά τήν άρχήν του διδασκτικού έτους θά γίνωνται περί τάς 8 καλέξεις επαγγελματικού προσανατολισμού και έπειτα θά διδάσκωνται τοιχεΐα πρακτικής ψυχολογίας ώραι 2 ή 3

Εξάμ. Β' Δημοκρατική και Κοινωνική άγωγή " 2 ή 3

Προτείνω ειδήμη και τάς έξης μεταβολάς είς τό πρόγραμμα

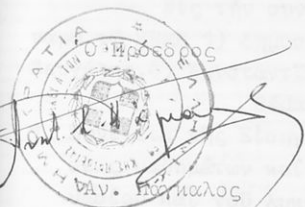
τάς όπόιαις αιτιολογώ προφορικώς:

1. Είς τήν Α' τάξιν λυκείου νά διδάσκειται ή Ψυχολογία ώραι 2
2. " " Β' " " " " ή 'Ιστορία της Φιλοσοφίας ώραι 2
3. " " Γ' " " " " διδάσκωνται Στοιχεΐα Πολιτικής φιλοσοφίας ώραι 2

4. Τό μάθημα τῆς Λογικῆς νά καταργηθῆ.
5. Τό μάθημα τῆς Ἱστορίας εἰς τό λύκειον νά εἶναι ἐξολοκλη-
ρου ἱστορία πολιτισμοῦ καί νά διδάσκειται κατά πολιτιστι-
κοὺς κύκλους (ὄχι χρονολογιῶς).
6. Εἰς τά θρησκευτικά μέρος τῆς διδασκομένης σήμερον ὕλης
εἰς τās πρώτας τάξεις τοῦ γυμνασίου νά σιδάσκειται μόνον εἰς
τὴν Ε' καί ΣΤ' τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἡ δέ διδασκο-
μένη ὕλη εἰς τās τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις νά διδάσκειται εἰς
τό γυμνάσιον (βλ. καί τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας
διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.
7. Αἱ ὄραι διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Ξένων γλωσσῶν νά
ἀβξηθοῦν.
8. Αἱ ὄραι τοῦ ὠρολογίου προγράμματος νά περιορισθοῦν εἰς
30 ἑβδομαδιαίως κατά τάξιν.-

Τά μέλη τοῦ Τμήματος συμφωνοῦν ὅπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς
ὡς ἄνω εἰσηγήσεως συνεχισθῆ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν.

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιάτη

Α. Ρ. Β. Σ. ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

σφ. κλεισθέντος
[Handwritten signature]

ΠΡΑΞΙΣ 10η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 1976 ἡμέρᾳ Τρίτη, ὥρα 10. 15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σαγιῶς, 8) Ἥλιος Σπυρόπουλος καὶ ἐπὶ βαθμῶ ἑφ' ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιῶκη, γραμματεὺς τοῦ Τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριωδάς, 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Συνέχεια τῆς Εἰσηγήσεως τοῦ Συμβούλου Β' κ. Σαγιῶ ἐπὶ ἐνοποιήσεως μαθημάτων καὶ ἄλλων μεταβολῶν εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ λυκείου.
2. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ κ. Γυλαβᾶ μέ θέμα " Ἐπὶ τοῦ χρονοδιαγράμματος τῆς ἐγνυιλίου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ "

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος καὶ μετὰ τὴν σχετικὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Γυλαβᾶ κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κος Ἀναστάσιος Πάγκαλος προτείνει ὅπως:

- 1.α. Οἱ Φιλολόγοι τοῦ Τμήματος συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Εἰδικῶν Συμβούλων φιλολόγων, μελέτησοντὸ θέμα τοῦ ὠρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Α' γυμνασίου διὰ τὸ ἔτος 1976-77 εἰς τὰ μαθήματα τῆς εἰδιότητός των.

Τὰς ἀπόψεις τῆς ὁμάδος νά εἰσηγηθῆ ὁ κ. Σπυρόπουλος.

β. Ὁ κ. Ἀριουδέας νά ἀναλάβῃ τὴν μελέτην καὶ εἰσήγησιν τοῦ προγράμματος διὰ τὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν φυσικὴν.

γ. Οἱ κ.κ. Γρατσέας καὶ Παπαδόπουλος διὰ τὰ ἑθνησιευτικὰ καὶ τὰς ξένας γλώσσας, τὰ τεχνικὰ, τὰ οἰκονομικὰ καὶ τὰ μουσικὰ.

2. Ἐπίσης προτείνει ὅπως γίνῃ ἀνάθεσις εἰς ὁμάδας, εἰσηγήσεων περὶ τῶν ὥρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ λύκειου διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1977-78. Διὰ τὴν Α' γυμνασίου τοῦ ὀριστικοῦ προγράμματος καὶ τὴν Α' λύκειου μεταβατικοῦ.

Αἱ προτάσεις τοῦ κ. Προέδρου διὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ὁμάδων ἐργασίας καὶ ἀνάπτυξιν τῶν εἰσηγήσεων ἔχουν ὡς ἀνωτθί:

α. κ. Βαρουχάκης διὰ τὰ μαθηματικὰ.

β. κ.κ. Πάγιαλος καὶ Ἀριουδέας διὰ τὰ φυσικὰ καὶ τὴν γεωγραφίαν.

γ. κ.κ. Βῶρος καὶ Συριόπουλος διὰ τὴν ἱστορίαν.

δ. κ. Γρατσέας διὰ τὰ ἑθνησιευτικὰ.

ε. κ. Σακινᾶς διὰ τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ.

στ. κ. Σπυρόπουλος διὰ τὰ Νέα Ἑλληνικὰ.

ζ. κ.κ. Ἀρβανίτης καὶ Βῶρος διὰ τὰ φιλοσοφικὰ.

η. κ.κ. Παπαδόπουλος καὶ Σακινᾶς διὰ τὰ τεχνολογικὰ, τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ τὴν ψυχολογίαν.

3. Παραλλήλως οἱ κ.κ. Βαρουχάκης καὶ Βῶρος νά κάνουν εἰσήγησιν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν διδασκόμενων μαθημάτων κατ' ἐπιλογὴν, τοῦ εἴδους αὐτῶν καὶ τοῦ ποσοστοῦ τῶν ὥρων διδασκαλίας ἐν σχέσει πρὸς τὸν κοινὸν κορμὸν μαθημάτων εἰς τὸ λύκειον.

Ἡ συζήτησις τῶν θεμάτων τῆς παραγράφου 1. νά γένη χιφραῖν εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς 20ης τρέχοντος μηνός καὶ τῶν θεμάτων τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Σαββάτου, 15-5-1976.

Τὸ τμῆμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν α) τὸ ἀπὸ 26-3-76 ἔγγραφο τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ β) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Γιλαβᾶ ἐπ' αὐτοῦ, γ) τὰς προτάσεις τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστασίου Παγιαλάου, μετὰ σχετικὴν συζήτησιν

ἀποφάσσειται ὁμοφώνως

ἀποδέχεται τὰς ὡς ἄνω προτάσεις τοῦ Προέδρου τοῦ τμήματος καὶ συμφωνεῖ ὅπως διαβιβασθῆ τὸ παρὸν πρακτικὸν εἰς τὸν Πρόεδρον

• / •

του ΚΕΜΕ προς ενημέρωσίν του επί της πορείας των εργασιών του Τμήματος.

Ἡ παρούσα πράξις ἐγκρίνεται αὐθημερόν.

Ἐν συνεχοῦς οἱ κ. Σαγιῶς ὁλοκληρώνει τὴν εἰσήγησίν του ἐπὶ τῆς ἐνοποιήσεως τῶν μαθημάτων συμφώνως πρὸς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἀνταλλαγή ἀπόψεων ἐπ' αὐτῆς ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Παγκάλος

Α. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγκάκη

Κ. ΠΑΓΚΑΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ. Ε. Μ. Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 11η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 14ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ἄρᾳ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικδλαὸς Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικδλαὸς Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σκακῆς, 8) Ἠλίας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῶν ὁπὶ ἀλλήλους Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιῶνη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῆς ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γκιλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγάλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος καὶ 5) Ἰωάννης Σιορδῆλης

Θέμα τῆς συνεδρίας:

Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Συμβούλου Β' κ. Σκακῆ μέ θέμα " Ἐνοποίηση μαθημάτων καὶ ἄλλαι μεταβολαὶ εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ λυκείου ".

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως, τὸ Τμήμα ἀποδέχεται ταύτην εἰς τὰς γενικὰς τῆς γραμμᾶς δι' οὓς λόγους ἐν αὐτῇ ἀναφέρονται.

• / •

Ἐπιστολῆς ὁ Σύμβουλος Β' κ. Γ. Γρατσέας ἀνέγνωσεν ἐπιστολὴν τοῦ κ.Γ. Παπαλεξοπούλου πρὸς τὸν Ἰψυπουργὸν Παιδείας κ.Χρ. Καραπιπέρην, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ζητεῖ ὅπως συσταθῇ εἰς τὰ γυμνάσια τὸ βιβλίον τοῦ "Οἱ ἀξίες τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἡ νεολαία μας", ἐν συνεχείᾳ δὲ κατετόπισε τὸ Τμῆμα ἐπὶ τοῦ περιεχομένου ὑπομνήματος τοῦ θεολόγου καθηγητοῦ Κ.Σακαλλάρη ἀναφερομένου εἰς τὸ ἰσχυρὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα ὁ εἰσηγητὴς προέτεινε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον ἀπάντησις ὅτι ἡ σύστασις τοῦ βιβλίου δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ὅπως ἡ σχετικὴ ἀλληλογραφία τεθῇ εἰς τὸ Ἄρχειον.

Τὸ Τμῆμα, λαβὼν ὑπὸψη α) τὸ ἄρθρον 2 παρ.3 τοῦ Ν. 186/1975, β) τὰς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις καὶ γ) τὴν εἰς τῶν θεμάτων ἀλληλογραφίαν μετὰ σχετικὴν συζήτησιν ἀποδέχεται ὁμοφώνως τὰς ὡς ἄνω προτάσεις.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιάτη

Η Γραμματεὺς
[Signature]

ΠΡΑΞΙΣ 12η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐργοῦ 15) συ-
νήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Σαβ-
βάτῃ, ὥρα 9η π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος. 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακιάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῶ 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγκιάη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοί Σύμ-
βουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας 2) Χρ. Γυλαβᾶς,
3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" Γραπτά ἐξετάσεις Φεβρουαρίου εἰς σχολεῖα Μέσης Ἐπι-
καδεύσεως ".

Εἰσηγηταί οἱ Σύμβουλοι Β' κ. κ. Φανούριος Βῶρος καί Δημή-
τριος Σακιάς.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ.
Ἀναστάσιος Πάγιαλος ἐνημερώνει τό Τμήμα ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ.
Φ.210.2/75/35938 ἀπὸ 30 Μαρτίου 1976 ἐγγράφου τῆς Διευθύν-
σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Μέσης Ἐπαιδεύσεως περί Διδα-
σκαλίας Ξένων Γλωσσῶν εἰς τὰ Πειραματικά Σχολεῖα καί ἐπὶ τοῦ
ὑπ' ἀριθμ. Φ.210.2/77/35942 ἀπὸ 30 Μαρτίου 1976 ἐγγράφου τῆς
ἰδίας διευθύνσεως περί ἀντικαταστάσεως τοῦ μαθήματος τῆς Ὄδι-
κῆς εἰς Ἰδιωτικόν Σχολεῖον Κυφαλάλων.

. / .

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναθέτει τὴν μελέτην καὶ εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος εἰς τὸν Σύμβουλον Β΄κ. Ἀρβανίτην καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου εἰς τὸν Σύμβουλον Β΄κ. Παπαδόπουλον.

Ἐν συνεχείᾳ οἱ Σύμβουλοι Β΄κ. κ. Φ. Βῶρος καὶ Δ. Σακκινῆς ἐκθέτουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὡς ἀνωθι:

Θέμα: Ἐξετάσεις Φεβρουαρίου εἰς τὰ σχολεῖα Μ.Ε.

Ἐπὶ ἐρωτήματος διατυπωθέντος ὑπὸ τῆς Διοικήσεως εἰσηγούμεθα:

Α) Κατάργησιν τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων κατὰ μῆνα Φεβρουάριον εἰς ὅλην τὴν κλίμακα Μ.Ε.

Β) Ἀντικατάστασιν των δι' ἑτέρου συστήματος διακιβώσεως τῆς προόδου τῶν μαθητῶν.

Γ) Γενιωτέραν ἀναθεώρησιν τῆς μεθοδολογίας καὶ τῶν στόχων τῶν ἐξετάσεων.

Εἰδικιώτερον παρατηροῦμεν ὅτι:

Α) Ἡ προτεινομένη κατάργησις τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων κατὰ Φεβρουάριον: 1) θά ἀποδώσῃ 4 πλήρεις ἐβδομάδες γονίμου διδακτικοῦ χρόνου εἰς τὸ ἰσχύον διδακτικὸν ἔτος τῶν 110 ἐργασίμων ἡμερῶν, 2) θά ἐξαλείψῃ μίαν πηγὴν ἀμοιβαίου καὶ ἀγνώστου ταλανισμοῦ διδασκόντων καὶ διδασκιομένων.

Β) Διὰ τὴν διακιβώσιν τῆς προόδου τῶν μαθητῶν, διὰ τὴν ἀξιολόγησιν των καὶ διὰ τὴν πλέον οὐσιαστικὴν ἐμπέδωσιν τῶν διδασκιομένων μεγάλων ἐνοτήτων εἶναι προτιμότερον νὰ διενεργοῦνται δύο τουλάχιστον πρόχειρα διαγωνίσματα ὑπὸ τοὺς κατωθι ὄρους:

1) Τὸ πρῶτον νὰ διενεργῆται πρὸ τῶν Χριστουγέννων καὶ τὸ ἕτερον πρὸ τοῦ τέλους Μαρτίου, 2) νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀπροειδοποίητα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, 3) νὰ περιλαμβάνουν ὑποχρεωτικῶς δύο ἑκάστης ἐρωτημάτων (ἰσοδυνάμους), ὥστε νὰ διαφοροποιῆται

• / •

ή προσπάθεια-προσοχή τών παραιαθημένων μαθητῶν, 4) ὁ ἀκριβής χρόνος ἐκάστου προχείρου διαγωνίσματος νά συμπίπτῃ μέ τήν ὀλοκληρῶσιν καί ἀνασιδῶσιν κάποιας μεγάλης διδασκατικῆς ἐνότητος (π.χ. γεωγραφία τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου, γεωμετρία τοῦ τριγώνου, πελοπον. πόλεμος, μεταβαλλομένη κίνησις, θεμελιώδεις νόμοι τῆς χημείας, λογικαί κρίσεις κτλ.), 5) αἱ ὁμάδες ἐρωτήσεων-προβλημάτων νά ἀναφέρονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τό μάθημα τῆς ἡμέρας μέ τήν προσθήκην μιᾶς ἐρωτήσεως διὰ τῆς ὁποίας νά ἐλέγχεται ἡ ἐποπτεία τῆς εὐρυτέρας ἐνότητος διὰ τήν ὁποίαν ὁ λόγος ἀνωτέρω, 6) τά γραπτά δοκίμια νά βαθμολογοῦνται, νά κατατίθενται εἰς τό ἀρχεῖον τοῦ σχολείου, ὁ δέ βαθμός νά καταχωρίζεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τό οἰκεῖον βιβλίον τοῦ σχολείου ὡς ἓν ἐκ τῶν στοιχείων ἐπιδόσεως-ἀξιολογήσεως τῶν μαθητῶν κατά τήν ἀντίστοιχον περίοδον, 7) αἱ πάσης φύσεως γραπταί ἐξετάσεις νά σχεδιάζωνται καί νά ἀξιολογοῦνται ὡς κατωτέρω ἐπιτίθεται.

Γ) Στόχοι γραπτῶν ἐξετάσεων ὄχι μόνον διὰ λόγους ἀξιολογήσεως καί κλιμακώσεως ἀλλά καί τό κυριώτερον- διὰ παιδαγωγικοῦ σκοποῦς προτείνομεν νά θεωρηθοῦν:

1. ἀκρίβεια τῆς πληροφορίας-λύσεως καί πληρότης τῆς ὅλης ἀπαντήσεως,
2. ἀκριβολογία καί σαφήνεια ἐμφράσεως,
3. καλαισθησια,
4. λογική ὀργάνωσις καί δομή τοῦ ὅλου,
5. πειστικότης τῆς ἐπιχειρηματολογίας.

Οὗτω ἀξιολογοῦνται καί ἡ μνήμη καί ἡ κρίσις συμμέτρως. Εὐνόητον ὅτι, ἂν αἱ ἀπόψεις αὐταί γίνουσι δεκταί, εἶναι ἀνάγκη ἐγκαίρως νά ἐνημερωθοῦν δι' ἐγκυκλίων οἱ διδάσκοντες καί δι' αὐτῶν οἱ διδασκόμενοι.

Συναφῶς πρὸς τά ἀνωτέρω εἰσηγούμεθα:

- 1) Οἱ μαθηταί νά βαθμολογοῦνται τρίς τοῦ ἔτους, ἤτοι: πρὸ τῶν Χριστουγέννων, μέχρι καί 31ης Μαρτίου, μέ τήν λῆξιν

του Έτους. Είς ενιάστην περίπτωσιν ο βαθμός επιδόσεως θά είναι ο Μ.Ο. προφορικῆς καί γραπτῆς βαθμολογίας· ο Μ.Ο. τῶν 3 Μ.Ο. θά είναι βαθμός ἐτησίως ἐπιδόσεως, ὡς ἀκολούθως:

Χρ.		Μάρτιος		Ἰούνιος		Μ.Ο.
πρ.	γρ.	πρ.	γρ.	πρ.	γρ.	
12	13	13	14	14.	15	
	13		14		15	14

2. Ἡ κατ' Ἰούνιον ἐξεταστέα ὕλη νά περιορίζεται εἰς τό 1/2 διὰ τήν Α' τάξιν, εἰς τό 2/3 διὰ τήν Β', εἰς τό σύνολον διὰ τήν Γ' δοθέντος ὅτι θά ἐπακολουθῆ διαγωνισμός εἰσαγωγικὸς διὰ τό Λύκειον.
3. Οὐδέν τῶν ἐπιτεθέντων ἀνωτέρω θεωροῦμεν δεσμευτικόν δι' οἰανδήποτε μελλοντικὴν ρύθμισιν τοῦ τρόπου ἐπιλογῆς ὑποψηφίων τῶν Α.Ε.Ι. Μόνον τά ὑπὸ στοιχείου Ε' ἐπιτεθέντα θεωροῦμεν ὅτι εἶναι χρήσιμα διὰ πᾶσαν περίπτωσιν γραπτοῦ διαγωνισμοῦ εἰς οἰανδήποτε βαθμίδα, ἰδιαιτέρως δέ ὅταν ὁ διαγωνισμὸς διεξάγεται ἐπὶ πανελληνίου βάσεως, ὅποτε ὑπάρχει ἡ δυνατότης καί κεντρικοῦ ἐλέγχου καί εὐρείας κλιμακώσεως τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὑποψηφίων.-

Μετά τό τέλος τῆς εἰσηγήσεως τά μέλη τοῦ Τμήματος ἀνταλλάσσουν τάς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ θέματος.:

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ ἐάν οἱ ἐξετάσεις τοῦ Ἰουνίου θά ἔχουν μεγαλύτεραν διάρκειαν ἀπό ὅτι ἔχουν σήμερον καί τινίζει ὅτι πρέπει νά υπάρξῃ κέρδος χρόνου. Ἐπίσης λέγει ὅτι τά μέλη τοῦ τμήματος πρέπει νά σιεφθοῦν μήπως εἶναι ἐπιβεβλημένον νά ὑπάρχουν ἐξετάσεις τόν Φεβρουάριον εἰς ὠρισμένα μαθήματα.

Ὁ κ. Συριοπούλος ἐρωτᾷ ἐάν τά πρόχειρα διαγωνίσματα θά γίνωνται εἰς μίαν διδακτικὴν ὥραν.

Οἱ Εἰσηγηταὶ ἀπαντοῦν ὅτι ἐάν ὑπάρχῃ κατάλληλος μεθόδευσις τῆς ἐμφωνήσεως τῶν θεμάτων κ.λ.π., εἶναι δυνατόν νά γίνωνται τοῦτα εἰς μίαν διδακτικὴν ὥραν.

• / •

Ο κ. Γρατσέας έχει αντίθετον ἄποψιν ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν χρόνου. Γενικῶς δὲν συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὴν διενέργειαν προχείρων διαγωνισμάτων. Νομίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται ἐξετάσεις εἰς τὰ πρωτεύοντα μαθήματα τὸν Φεβρουάριον καὶ εἰς τὸ τέλος εἰς ὅλα τὰ μαθήματα. Δὲν ἀποκλείει τὰ πρόχειρα διαγωνίσματα, ἀλλὰ λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ὑποχρεωτικῶς. Ἡ γνώμη τοῦ κ. Σπυροπούλου εἶναι ὅτι ἡ διδασκτικὴ ὥρα δὲν ἐπαρνεῖ διὰ τὴν διενέργειαν προχείρων διαγωνισμάτων. Τὰ πρόχειρα διαγωνίσματα δὲν εἶναι κατὰλληλα διὰ τὴν ἐπίσημον ἀξιολόγησιν τῶν μαθητῶν. Προτείνει νὰ ἐξευρεθῇ μία προσωρινὴ κατάστασις. Νὰ περιορισθοῦν αἱ ἐξετάσεις τοῦ Φεβρουαρίου εἰς τὰ Μαθηματικά, τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, τὰς Ξένας Γλώσσας καὶ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις εἰς τὰ Φυσικά. Ἐάν αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθηματικῶν γίνωνται εἰς μίαν ἡμέραν, αἱ ἐξετάσεις θὰ διαρκοῦν μίαν ἑβδομάδα. Εἰς τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον νὰ γίνωνται ἐξετάσεις εἰς ὅλα τὰ μαθήματα.

Ο κ. Ἀρβανίτης λέγει ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ ἡ διάρκεια τῶν ἐξετάσεων τοῦ Φεβρουαρίου εἰς ἑννέα (9) ἡμέρας. Νὰ γίνωνται κατὰ τὸ πρῶτον ἑνεαήμερον Φεβρουαρίου, εἰς τὰ βασικὰ μαθήματα καὶ εἰς ἓνα προαιρετικόν. Τὰ πρόχειρα διαγωνίσματα νὰ γίνωνται εἰς τὰ δευτερεύοντα μαθήματα.

Ο κ. Βαρουχάνης συμφωνεῖ βασικῶς διὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἐξετάσεων τοῦ Φεβρουαρίου. Κατὰ ποῖον ὅμως τρόπον θὰ βαθμολογοῦνται οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους; Ἔχει παρατηρηθῇ ὅτι αἱ μαθηταὶ κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἐξετάσεων ἔχουν μιροτέρα ἀπόδοσιν.

Προτείνει τὸ ἑξῆς σύστημα: Νὰ ἐξάγωνται τρεῖς (3) βαθμοὶ διὰ τὸν μαθητὴν. Εἰς ἕως τὰ Χριστούγεννα, εἰς ἕως τὸ Πάσχα

καί εις τελικός.Νά υιοθετηθῆ σύστημα κατά τό ὅποιον οἱ μαθηταί θά χωρισθοῦν εἰς πέντε (5) ἀξιολογιάς κατηγορίας:

Ἄριστος,λίαν καλός, καλός, μέτριος κ.λ.π.

Εἰς τό τέλος τῆς περιόδου νά δίδεται ἔνδειξις τῆς ἐπίδοσεως τοῦ μαθητοῦ.Διά τοῦς τῶν χαμηλοτέρων κατηγοριῶν καί δι' ὅσους ἐπιθυμοῦν νά βελτιώσουν τήν ἐπίδοσίν τους,νά διενεργοῦνται ἐξετάσεις.Οἱ ἀνεπιφυλάκτως ἄριστοι δέν θά ἐξετάζωνται.Κατά τήν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους θά ἔχη ὁ διδάσιων τήν διακριτικὴν εὐχέρειαν τῆς διενεργείας προχείρων διαγωνισμάτων.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος συμφωνεῖ μέ τήν εἰσήγησιν τοῦ κ.Βάρου. Προτείνει νά μή γίνωνται ἐξετάσεις εἰς τάς Α'καί Β'τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ κ. Συριόπουλος λέγει ὅτι ὁ σκοπός τῶν ἐξετάσεων εἶναι α) παιδαγωγικός β) ἀποβλέπει εἰς τήν κατοχύρωσιν τῆς ἀντικειμενικότητος τῶν καθηγητῶν καί γ) δι' αὐτῶν γίγνεται ἡ ἀξιολόγησις τῶν μαθητῶν.

Ἡ κατάργησις των θά ἐπιφέρῃ ἐξοικονομήσιν χρόνου.

Ἐρωτᾶται εἶναι ἐπιβλημένη ἡ κατάργησις των ἢ ὄχι; Ἡ γνώμη του εἶναι ὅτι εἶναι ἐπιβλημένη. Δέν συμφωνεῖ μέ τάς ἀπόψεις τῶν εισηγητῶν ἰδίως ἐπί τῶν προχείρων διαγωνισμάτων.Προτείνει δύο λύσεις ἐπί τοῦ θέματος. α) Παντελῆς κατάργησις τῶν ἐξετάσεων.β) ἐξετάσεις δι' ἐρωτημάτων ἤδη διατυπωμένην εἰς πολυγραφημένας σελίδας. Διά τοῦ τρόπου τούτου,θά ἐπιτυγχάνεται κέρδος χρόνου.

Ὁ κ. Ζευγώλης συμφωνεῖ μέ τόν κ. Συριόπουλον.Δέν εἶναι δυνατή σήμερον ἡ διεξαγωγή προχείρων διαγωνισμάτων.Λέγει ὅτι πρέπει νά ὑπάρχη βαθμολογία προφορικὴ καί βαθμολογία

ἐξ ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτηματολόγια δι' ἀριθμῶν.

Τό προτεινόμενον σύστημα ὑπό τῶν κ.κ. Βῶρου καί Σακκιά εἶναι ἐξαίρετον ἀλλά δέν ὑπάρχουν αἱ συνθήκαι ἐφαρμογῆς του.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τήν αἰθουσαν τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλ.Καρνανιόλας, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι διὰ τήν ἀντιμετώπισιν τῆς καταρτίσεως τοῦ προγράμματος τοῦ Γυμνασίου κατὰ εἰδιδιότητος θεωρεῖ σκόπιμον νά ἀποσταλοῦν ἐρωτήματα ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς ὠρισμένα ἐν τῶν σχολείων τά ὁποῖα θεωροῦνται πρότυπα. Ἡ γνώμη καί ἡ ἐμπειρία τῶν ὑπηρετούντων εἰς αὐτά θά εἶναι χρήσιμος διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Τμήματος.

Παρακαλεῖ τά μέλη τοῦ Τμήματος Μέσης νά ἐξετάσουν κατὰ ποῖον τρόπον θά διατυπωθοῦν τά ὡς ἄνω ἐρωτήματα εἰς τά ὁποῖα ἡ ἀπάντησις θά ζητηθῇ νά εἶναι ἠτιολογημένη.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀποχωρεῖ τῆς συνεδρίας.

Κατόπιν συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐξετάσεων τοῦ Φεβρουαρίου:

Ὁ κ. Πιλαβῆς συμφωνεῖ μέ τούς κ.κ. Βαρουχάκην καί Βῶρον. Δέν συμφωνεῖ πρός τό ἀπροειδοποίητον τῶν προχείρων διαγωνισμάτων. Λέγει ἐπίσης ὅτι ὁ ὅρος " πρόχειρα διαγωνίσματα " δέν εἶναι κατὰ τήν γνώμην του, ἐπιτυχῆς.

Προτείνει -λόγῳ τῆς μή υπάρξεως δυνατοτήτων νά ἰσχύσῃ τό νῦν ἔχον σύστημα μέ παραλλαγάς, ἐντός ἐάν ἐξευρεθῇ ὁ τρόπος ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῶν τριῶν (3) περιόδων δι' ἀνυψώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν μαθηγητῶν.

Ὁ κ. Ἀριουδέας συμφωνεῖ μέ τόν κ. Στυρόπουλον διὰ τήν μή κατάργησιν ὀλοσχερῶς τῶν ἐξετάσεων τοῦ Φεβρουαρίου ἀλλά τοῦ περιορισμοῦ των εἰς τά βασικά μαθήματα. Ἡ ὀλοσχερῆς κατάργησις των νά ἐπέλθῃ σταδιακῶς.

Κατά τήν γνώμην τοῦ κ. Σακκιά αἱ ἐξετάσεις τοῦ Φεβρουαρίου

είναι άρνητικά. Προτείνει νά καταργηθοῦν καί νά υπάρξει ένα πενθήμερο διακοπών τόν Φεβρουάριο. Διά τών εξετάσεων υπάρχει άπώλεια χρόνου καί ένδυνάμωσις τών φροντιστηρίων. Νομίζει ότι εις τά πρωτεύοντα μαθήματα δέν πρέπει νά γίνωνται εξετάσεις διότι ο καθηγητής έχει άμεσοτέραν γνώμην διά τήν επίδοσιν τοῦ μαθητοῦ εις αὐτά καί επίσης εἶναι ἐνεῖνα τά όποια καθορίζουν τήν ἐιλογήν τῆς κατευθύνσεώς του εις τό Πανεπιστήμιον.

Προτείνει τρία (3) τρίμηνα μόνον μέ προφοριικήν βαθμολογίαν ἢ τετράμηνα μέ μέσον όρον βαθμολογιών καί τελικαί εξετάσεις τόν Ιούνιον.

Ο κ. Βῶρος παρέχων διευκρινήσεις επί τῆς εισηγήσεως, ἐξήγησεν ότι μέ τό προτεινόμενον σύστημα :

- 1) τά θέματα όλων τών γραπτών εξετάσεων έχουν στόχο κυριώτατο τήν όργάνωσιν τῆς σκέψεως τών μαθητῶν καί
- 2) οί πρόχειροι διαγωνισμοί κλιμακώνονται χρονικῶς από 15 Οκτωβρίου μέχρι 25 Μαΐου .

3) τό άπροειδοποίητον διασφαλίζει ἀντικειμενικότητα καί απομακρύνει τόν μόνιμον συναγεμόν.

καί 4) τά προτεινόμενα πηγάζουν από τήν πεῖρα τοῦ παρελθόντος καί ἐπιχειροῦν ἀντιμετώπισιν τών νέων συνθημῶν καί θά προύψουν από τήν ἐπιχειρουμένην νέαν ἐπιπαιδευτικὴν πολιτικὴν.

Ἐν τέλει ο Πρόεδρος τοῦ Τμήματος λ. Ἀναστ. Πάγκαλος λέγει ότι τό θέμα συνεζητήθη από πολλάς πλευράς, ἐξεφράσθησαν αἱ ἀπόψεις όλων τών μελῶν καί όταν ζητηθῆ ἡ γνώμη τοῦ τμήματος θά δοθῆ καταλλήλως διατυπωμένη.

Διά τό τεθέν θέμα υπό τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ τά μέλη τοῦ Τμήματος συμφωνοῦν, όπως συζητηθῆ τήν Δευτέραν 19ην Ἀπριλίου 1976.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτον λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ο Πρόεδρος
 Ἀν. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιάνη

ΑΡΧΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ

Ἡ Γραμματεὺς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 13η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ὥρᾳ 11ῃ π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος. 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικολάος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικολάος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σαγιῶς, 8) Ἥλιος Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπὶ βαθμῶν ὅσῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιῶκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδάκης, 2) Χρ. Γυλαβάς, 3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριοπούλου.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" Διατύπωσις ἐρωτηματολογίου πρὸς πρότυπα σχολεῖα ἐπὶ γενικῶν θεμάτων μέσης ἐπιπαιδεύσεως "

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. Κ. Συριοπούλου ἐκφράζει τὴν γνώμην του ὡς πρὸς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἐρωτηματολογίου πρὸς τὰ ὡς ἄνω σχολεῖα ὡς ἐξῆς:

Ἐρωτήματα

Διὰ τὴν ἀποδοτικώτεραν διδασκαλίαν τῶν κλασσικῶν α) εἰς τὰ Γυμνάσια ἐν τῶν μεταφράσεων καί β) εἰς τὰ Λύκεια ἐν τοῦ πρωτοτύπου.

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Ἀιεραία ἔργα, σύμμετρα πρὸς τὸν ἐλάχιστον διατιθέμενον

• / •

χρόνον, ἢ ἐπιλογάς ἀποσπασμάτων ἐξ ὄλων ἢ τῶν καλυτέρων ἔργων ἑνὸς κλαστικοῦ;

2. Συνοληιὴν παρουσιάσιν ἑνὸς ἀρχαίου ἔργου, κεντριδὸν νόημα, ἐνότητος, χαρακτῆρος, διδάγματα κλπ, ἢ ἀντιπροσωπευτικῶν λεπτομερειῶν;
3. Μεμονωμένα ἔργα, τὸ σύνολον τοῦ ἔργου ἐκάστου κλαστικοῦ ἢ τὸ σύνολον ἐκάστου εἴδους ἀρχαίας γραμματείας δι' ἀντιπροσωπευτικῶν ἀποσπασμάτων ἢ ἔργων;
4. Ποῖα εἶδη ἀρχαίας γραμματείας ἢ ἔργα κλαστικῶν δέν πρέπει νά λείψουν ἀπό α) τὸ Γυμνάσιον καί β) τὸ Λύκειον;

II. ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Ποῖα εἶδη τῆς ἀρχαίας γραμματείας, ποῖοι κλαστικοί ἐξ ἐκάστου εἴδους αὐτῆς καί ποῖα ἔργα ἐξ ἐκάστου κλαστικοῦ προτείνετε νά διδάσκωνται εἰς ἐκάστην τάξιν α) τοῦ Γυμνασίου καί β) τοῦ Λυκείου;
2. Νά διδάσκηται καί ἡ Γραμματικὴ καί τὸ Συνακτικὸν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, ὡς ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς, παρά τὴν ἐν μεταφράσεων διδασκαλίαν τῶν κλαστικῶν καί ἐπὶ πόσας ὥρας ἐβδομαδιαίως καί εἰς ποίας τάξεις;
3. Ποῖα βοηθήματα κρίνετε, ἀναγκαῖα διὰ τοὺς διδάσκοντας καί ἐπιέγοντα, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν κλαστικῶν α) εἰς τὰ Γυμνάσια καί β) εἰς τὰ Λύκεια;
4. Ποῖον εἶδος μετεκπαιδεύσεως ἢ ἐνημερώσεως κρίνετε ἀπαραίτητον καί δυνατὸν διὰ τοὺς φιλολόγους, οἱ ὅποιοι θά διδάσκουν κλαστικούς ἐν μεταφράσεων εἰς τὰ Γυμνάσια;

III ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Διὰ ποίου τρόπου νομίζετε ὅτι θά διεγείρηται καλλίτερον τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν ὥστε νά μετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν ἐν μεταφράσεων διδασκαλίαν;
2. Ποῖον εἶδος ἀσκήσεων δέον νά δίδεται κατ' ὄλιον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπὶ τῶν μεταφράσεων διδασκιομένων κλαστικῶν.
3. Ἡ εἰς τὸ δημοτικὸν διδαχθεῖσα Γραμματικὴ Νεοελληνικῆς γλώσσης θά ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸ Γυμνάσιον ἢ θά συντηρεῖται

ἀπλῶς, πῶς καὶ κατὰ τὸ μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν ἢ τὴν ἐν μεταφράσεων διδασκαλίαν τῶν κλασικῶν;

4. Αἱ γραφαὶ τετραμηνιαῖαι ἐξετάσεις ἐπὶ τῶν ἐν μεταφράσεων διδαχθέντων κλασικῶν τί πρέπει νὰ περιλαμβάνουν;

Ἡ ἀποφῆς τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος μετὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν ἐπὶ τῆς διατυπώσεως τῶν ἐρωτημάτων διαμορφοῦται ὡς κάτωθι:

Προειμένον νὰ ἀναμορφωθοῦν τὰ ἀναλυτικὰ προγράμματα τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ λυκείου παρακαλεῖσθε ὅπως ἀπαντήσετε εἰς τὰ κάτωθι ἐρωτήματα ἕως.....

διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν γνώμην σας ἠτιολογημένην κατὰ τὸ δυνατόν.

1. Ποιοὶ κλάδοι καὶ ποῖαι ἐνότητες ἐν τῶν θρησκευτικῶν πρέπει νὰ διδάσκωνται εἰς ἐκάστην τάξιν τοῦ γυμνασίου καὶ εἰς ἐκάστην τάξιν τοῦ λυκείου.
2. Ποῖα ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα, κατὰ τὴν κρίσιν σας, πρέπει νὰ διδάσκωνται ἐν μεταφράσεων εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ γυμνασίου ἐν τοῦ πρωτοτύπου καὶ εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ λυκείου.
3. Κατὰ ποῖον τρόπον δύναται νὰ διοργανωθῇ ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία (γραμματικὴ - συντακτικὴ - λεξιλόγιον) τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς τὴν Α' λυκείου.
4. Πῶς ἀντιλαμβάνεσθε τὴν διδασκαλίαν τῆς ἱστορικῆς ὕλης εἰς δύο ἐπάλληλα ἐπίπεδα, διὰ τὸ γυμνάσιον καὶ τὸ λύκειον. Ποῖαι πτυχαὶ τῆς ἱστορικῆς ζωῆς πρέπει νὰ θίγωνται εἰς ἕκαστον ὑπόλον.
5. Εἰς ποίαν τάξιν λυκείου κατὰ τὴν γνώμην σας κρίνεται σιδπιμον νὰ διδάσκηται τὸ μάθημα τῆς ψυχολογίας καὶ εἰς ποίας ἐνότητας θὰ πρέπει, βάσει τῶν προσωπικῶν σας διδασκτικῶν ἐμπειριῶν, νὰ γίνηται ἐπιτενεστέρα ἀνάπτυξις.
6. Ποιοὶ κλάδοι καὶ ποῖαι ἐνότητες ἐν τῶν μαθηματικῶν πρέπει νὰ διδάσκωνται εἰς ἐκάστην τάξιν τοῦ λυκείου.

• / •

7. Ποιοι κλάδοι και ποταί ενόττες εν τών φυσικών και φυσιογνωστικών πρέπει νά περιλαμβάνονται εις τά προγράμματα τών γυμνασίων και τών λυκείων;

8. 'Επί τής Γεωγραφίας:

α. Αί διατιθέμεναι ώραι έπαρισούν διά τήν διδασκαλίαν τής Γεωγραφίας εις τάς Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεις του γυμνασίου ή πρέπει νά τροποποιηθοούν και διά ποίαν τάξιν;

β. 'Η διδασκαλία τής Γεωγραφίας εις τό γυμνάσιον υπό τήν σημερινήν μορφήν τής ύλης και τών χρησιμοποιηθεισών μεθόδων απέδωσεν ή πρέπει νά αναζητηθῆ άλλος τρόπος διδασκαλίας και διάφορος ύλη;

γ) Τό ποσόν ύλης τό περιλαμβανόμενον ~~εις τό περιλαμβανόμενον~~ εις τό ισχύον αναλυτικόν πρόγραμμα θεωρεΐται υπέρ τό δέον ηύξημένον εις τό μάθημα τής Γεωγραφίας; Πρέπει νά περιορισθῆ και άν και μέχρι ποίου βαθμοϋ;

δ) 'Η Γεωλογία και ή 'Ανθρωπογεωγραφία (Γεωγραφία Πολιτισμοϋ) νά διατηρηθοούν εις τό γενικόν λυκειον και εις ποίας τάξεις; Δύναται ή Γεωλογία νά διδαχθῆ εις τό Αον τετράμηνον τής Α΄ τάξεως του γενικοϋ λυκειου και εις τό Βον τετράμηνον ή 'Ανθρωπογεωγραφία και υπό ποίαν διαδικασίαν;

Εις τό σημείον τοϋτο λύεται ή συνεδρίασις.

Ο Πρόεδρος

Αν. Παπαλάος

'Η Γραμματεΐς

Κ. Παγιόδη

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
4 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

42

ΠΡΑΞΙΣ 14η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 20ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ὥρα 9.30 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδευσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακινῆς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῆ βφ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γυλαβάς, 3) Γεώργιος Ζευγώλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" Τό ὠρολόγιον καί ἀναλυτικόν πρόγραμμα τῆς Α' Γυμνασίου διά τό σχολ. ἔτος 1976-1977 ".

Ἐν ἀρχῇ ἐλέχθη ὅτι μεταβολαί εἰς τό ὠρολόγιον πρόγραμμα δέν εἶναι δυνατόν νά γίνουσι διά τό προσεχές σχολικόν ἔτος καί ἐπομένως θά ἐφαρμοσθῇ ὡς ἔχει τό ἰσχύον σήμερον. Μίαν μόνον μεταβολήν προτείνουν οἱ φιλόλογοι τοῦ Τμήματος. Οὗτοι κρινόντι ὅτι, ἐπειδή ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς μεταφέρεται ἀπό τό μάθημα τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς τό μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, ἐπιβάλλεται νά μεταφερθῇ μία διαιτητική ὥρα ἀπό τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά εἰς τά Νέα, ὥστε νά διδάσκωνται τά μὲν Ἀρχαῖα ἐπὶ 4 ὥρας ἐβδομαδιαίως, τά δέ Νέα ἐπὶ 5 (Γλωσσική διδασκαλία ὥραι 2, Νεοελληνικά Ἀναγνώσματα ὥραι 2 καί ἔνθεσις ὥρα 1). Πρὸς τήν πρότασιν αὐτήν δέν συνεφώνησεν ὁ κ. Ἀρβανίτης ὅπως ἀναλυτικώτερον θά ἐντεθῇ κατωτέρω.

Ὡς πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα ἔγιναν αἱ κάτω-
θι προτάσεις:

1. Θρησκευτικῆς: Ὁ Σύμβουλος κ. Γρατσέας εἶπεν ὅτι θὰ
διδασκῆ ἡ ὕλη, ἡ ὁποία προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἰσχυρὸν ἀναλυ-
τικὸν πρόγραμμα. Τὸ ὑπάρχον σχολικὸν ἐγχειρίδιον κρίνει
κατάλληλον διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.

2. Γαλλικῆς-Ἀγγλικῆς, Μουσικῆς, Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Τεχνικῆς:

Ὁ Σύμβουλος κ. Γρατσέας, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καὶ ἦλθεν εἰς
συνεννόησιν μετὰ τοὺς ἐκδιδόντας Ἐπιθεωρητὰς τῶν μαθημάτων
τούτων ἀνεοίνωσε τὰ ἑξῆς:

Γαλλικῆς-Ἀγγλικῆς: Συμφώνως πρὸς σχετικὸν ὑπηρεσιακὸν
σημείωμα τῆς καρὰ τῆς Ἀνωτέρας Ἐπιθεωρήσει Ἀθηνῶν ὑπηρε-
τουμένης Ἐπιθεωρητρίας Γαλλικῆς Ι. Κολλέγια διὰ τὴν ἐπι-
λογὴν τῶν καταλλήλων βιβλίων Γαλλικῆς ἐν τῶν κυκλοφορούν-
των εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθη-
τῶν τοῦ Γυμνασίου συγκροτεῖται κατ' ἔτος καὶ δι' ὑπουργικῆς
ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆ ἐκ καθηγητῶν Γαλλικῆς τῶν δημοσίων
γυμνασίων, ἡ ὁποία συνέρχεται κατὰ μῆνα Ἰουνίου καὶ προ-
βαίνει εἰς σχετικὴν εἰσήγησιν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰ
διδασκτικὰ βιβλία τῆς Ἀγγλικῆς.

Μουσικῆς: Συμφώνως πρὸς ὑπηρεσιακὸν σημείωμα τοῦ ὑπηρετου-
τος καρὰ τῆς ἰδίας Ἐπιθεωρήσει Ἐπιθεωρητοῦ κ. Μ. Μαχαιρᾶ οἱ
συγγραφεῖς βιβλίων μουσικῆς, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ κριθοῦν
τὰ βιβλία τῶν καταλλήλων πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ
Γυμνασίου, κατόπιν ἀνακοινώσεως, τοῦ Ὑπουργείου, ὑποβάλλον
ταῦτα ἀρμοδίως πρὸς κρίσιν κατὰ μῆνα Μάιον.

Οἰκιακῆς Οἰκονομίας: Συμφώνως πρὸς ὑπηρεσιακὸν σημείωμα τῆς
Ἐπιθεωρητρίας Οἰκιακῆς Οἰκονομίας Αἰκιατερίνης Σάκουρη-Χό-
λη, τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν μαθητριῶν ὡς βοηθητικὰ βι-
βλία εἰς τὸ μάθημα τῆς οἰκιακῆς Οἰκονομίας ἐπιλέγονται ἐν
τῶν εἰς τὸ ἐλεύθερον βιβλιοεμπόριον κυκλοφορούντων τοιοῦ-
των.

Ἡ ἐπιλογή διενεργεῖται ἐνάστωτε ὑπὸ Ἐπιτροπῆς συγριροτουμένης ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Προγράμματος καὶ Μελετῶν τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας καὶ ἰσχύει δι' ἕν σχολικὸν ἔτος. Συνεπῶς καὶ διὰ τὸ προσεχές σχολικὸν ἔτος 1976-77 πρέπει νά ληφθῆ πρόνοια, ὥστε ἐγκαίρως: α) Νά εἰδοποιηθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νά ὑποβάλουν τὰ βιβλία των πρὸς κρίσιν καὶ β) νά συγριροτηθῆ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιλογῆς αὐτῶν, ὥστε νά ὑπάρξῃ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος μελέτης καὶ ἀξιολογήσεώς των.

Ἐμφράζεται ἐπίσης ἐνὶ τῆς προκηρυχθῆ τὸ συντομώτερον διαγωνισμὸς συγγραφῆς καταλλήλων διδακτικῶν βιβλίων διὰ τὸ μάθημα τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, διότι ἐν τῶν μέχρι σήμερον κυκλοφορούντων βιβλίων οὐδέν ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τοὺς προβλεπομένους ὄρους συγγραφῆς ἐνός καλοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Κρίνεται τέλος σιόπιμον νά ὀρίζωνται ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καθηγήτρια Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, ὑπμετοῦσαι εἰς τὰ Γυμνάσια, διότι: α) γνωρίζουν καλύτερον ποίου βιβλίου τὸ περιεχόμενον ἱκανοποιεῖ τὰ διαφέροντα τῶν μαθητριῶν καθὼς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις μιᾶς καλλῆς διδασκαλίας καὶ β) συναίσθανονται βαρυτέραν τὴν εὐθύνην ἐναντι τοῦ κλάδου καὶ τῶν μαθητριῶν.

Τεχνικά: Συμφώνως πρὸς σχετικὸν σημείωμα τῆς ὡς ἄνω Ἐπιθεωρήσεως, ἐγχειρίδια τῶν Τεχνικῶν Μαθημάτων τοῦ Ο.Ε.Δ.Β δέν ἔχουν ἀκδοθῆ ἕως σήμερον. Ἡ ὅλη λαμβῶνεται ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῶν κλάδων, τὰ ὅποια περιλαμβάνονται εἰς τὸ Ἐπίσημον Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα καὶ τὰς " Μεθοδικὰς Ὁδηγίας " τοῦ Ἰπουργείου. Ἡ ἔκδοσις διδακτικῶν βιβλίων κρίνεται ἀναγκαία μέ συγριεριμένην ὕλην καὶ ὑπόδειγματα.

3. Φυτολογία-Ζωολογία: Ὁ Σύμβουλος κ. Ἀριουδέας εἶπεν ὅτι διὰ τὴν φυτολογίαν καὶ τὴν ζωολογίαν δέν ἔχει καθορισθῆ ὑπὸ ποίου βιβλίου θά ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους τὰ χρησιμοποιούμενα ἕως τώρα βιβλία. Πρόβιεται νά τεθῆ ἐρώτημα πρὸς τὸ ΚΕΜΕ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.

• / •

Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων, διὰ τὴν καθορισθῆ τὸ βιβλίον Φυτολογίας-Ζωολογίας.

4. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά-Νέα Ἑλληνικά: Ἐπὶ τοῦ προγράμματος τῶν Ἀρχαίων καὶ Νέων Ἑλληνικῶν ὁ Εἰσηγητῆς Σύμβουλος κ. Σπυρίδης ἀνέπτυξε τὰ κάτωθι:

Ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, μέ βᾶσιν τὸ ἰσχυρὸν Ὁρολόγιον Πρόγραμμα (5 ὥραι ἐβδομαδιαίως), προτείνει τὸ ἐξῆς ἀναλυτικὸν πρόγραμμα:

α) Ὁμήρου Ὀδύσσεια, ὥραι 2X4 δέμηνα (σύνολον ὥρῶν, περίπου, 55).

Θὰ διδαχθοῦν αἱ ραφιδίαι Α, Ε, Ζ, Π καὶ Φ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν καὶ ἐνόητες ἐν τῶν ραφιδιῶν Ι, Α, Ν καὶ Σ.

β) Κἀθοδος τῶν Μυθῶν τοῦ Ήροδοτου 3X2 δέμηνα (ὥραι περίπου 40)

γ) Ἡροδοτου Ἱστορίαι, 3 ὥραι X2 δέμηνα (ὥραι περίπου 40).

Ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, μέ βᾶσιν τὸ ἰσχυρὸν Ὁρολόγιον πρόγραμμα, προτείνει τὸ ἐξῆς ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

α) Γλωσσικὴ διδασκαλία (Νεοελληνικὴ Γραμματικὴ-Βιβλίον Ἀσιήσεων),

2 ὥραι ἐπὶ 4 δέμηνα (ὥραι, περίπου, 55):

(1. Μέρος Γ', ἥτοι Ἀρθρο-Ὀυσιαστικὸν-Ἐπίθετο-Ἀριθμητικὰ, Ἀντωνυμίες, ὥραι 12. 2. Μέρος Δ', Ρῆμα, ὥρες 12. 3) Μέρος Β', ἐτυμολογικὸν, ὥραι 10, 4) Συντακτικὸν, στοιχεῖα, ὥραι 10 καὶ 5) Μέρος Α', ἥτοι Φθογγολογικὸν, Λέξεις, συλλαβισμὸς-Τόνοι, Πνεύματα-Στήξη-Πάθη φθόγγων (Θὰ διδάσκειται εἰς τὰ ἐνδιάμεσα τῶν ἐνοτήτων 1-4), ὥραι 12).

β) Ἐπιθέσεις, 1 ὥρα X4 δέμηνα (ὥραι, περίπου, 27)

γ) Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα 1 ὥρα X4 δέμηνα (ὥραι, περίπου, 27)

Ἐν τῶν ἀνωτέρω γίνεται καταφανὴς ἡ ἀνεπάρκεια ὥρῶν διδασκαλίας τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναγνώσματος, διὰ τοῦτο, δεδομένου ὅτι ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία ἔχει ἀπαλλαγῆ ἀπὸ διδασκαλίαν γλωσσικὴν, εἰσηγεῖται τὴν μεταφορὰν 1

διδασκτικῆς ὥρας ἐν τῆς Ἀρχαίας Γραμματείας εἰς τὰ Νέα Ἑλληνικά, οὕτως ὥστε νά διατίθενται 2 διδασκτικαὶ ὥραι διὰ τὴν διδασκαλίαν Νεοελληνικῶν Ἀναγνωσμάτων.

Μέ αὐτὴν τὴν κατανομὴν ὥρῶν, διὰ τὸ μάθημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας προτείνεται τὸ ἐξῆς σχῆμα:

- α) Ὅμηρου Ὀδύσεια, 2 ὥραι X 4 δίμηνα
- β) Ἡροδότου Ἱστορίαι, 2 ὥραι X 2 δίμηνα
- γ) Κάθοδος Μυρίων Ξενοφώντος, 2 ὥραι X 2 δίμηνα

Τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. Ἀρβανίτης, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι δέν συμφωνεῖ μόνον μέ τὴν μεταφορὰν τῆς μιᾶς διδασκτικῆς ὥρας ἐν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας εἰς τὰ Νέα Ἑλληνικά. Προτείνει δέ τὴν ἐξῆς κατανομὴν ὥρῶν διὰ τὰ Νέα Ἑλληνικά: α) Γλωσσιῆ διδασκαλία, 1 ὥρα, β) Ἐκθεσις, 1 ὥρα καὶ γ) Νεοελληνικά Ἀναγνώσματα, 2 ὥραι.

Μετά ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων, τὰ μέλη τοῦ Τμήματος κατέληξαν εἰς τὴν ἐξῆς εἰσήγησιν:

1. Διὰ τὸ μάθημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας νά διατεθοῦν 4 ὥραι ἐβδομαδιαίως, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ εισηγητοῦ.
2. Διὰ τὸ μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν νά διατεθοῦν 5 ὥραι:
  - α) 2, διὰ τὴν γλωσσιῆν διδασκαλίαν
  - β) 1, διὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ
  - γ) 2, διὰ τὰ Νεοελληνικά Ἀναγνώσματα.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις

Ὁ Πρόεδρος

Ἄν. Παγγιάνης

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγγιάνη

ΠΡΑΞΙΣ 14

Εν Αθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου
Ἐπισκευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἔργοσ 15)
συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 20ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέ-
ρᾳ Τρίτῃ, ἄρᾳ 9.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπισκευτικῆς
αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθόντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης
Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Θεόδωρος Βέρος, 5)
Γεώργιος Γρασιόας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σκα-
νῆς, 8) Ἥλιος Σπυρίδουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ 6ῃ ὑπόλληλος Κα-
λλιόπη Στεριόδου-Παγιάκη, γραμματεὺς τοῦ Τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ εἰδικοὶ Σύμ-
βουλοι παρὰ τῆς Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Δημοσθένης Ἀριουδάς, 2) Κρ. Γυλαβῆς,
3) Γεώργιος Ζευγόλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμ-
ματικῆς εἰς τὴν Α' Γυμνασίου ."

Ἐγκλητικὴ Ἀπόφασις κ. Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευ-
μῶν ὑπ' ἀριθμ. Φ.210.2/77/26592 ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1976, διὰ
τῆς ἧς ἰσχύει ὡρίζεται ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος οὐ γίνε-
ται μόνον ἐκ μεταφράσεων καὶ ἀνατίθεται εἰς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. ὅπως
μελετήσῃ καὶ εἰσηγηθῇ τὰ κείμενα, ὅτινα δεόν νὰ διδαχθοῦν, ὡς
καὶ τὴν κατανομήν τῶν διδασκτικῶν ἄρθρων τούτων.

Ὅς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς
Γραμματικῆς, μέ βῆσιν τὸ λοχῶδες Ἀρολόγιον Πρόγραμμα (5 ἔ-
ραι ἑβδομαδιαίως), ὃ εἰσηγητῆς σύμβουλος κ. Ἡλ. Σπυρίδου-
λος προτείνει τὸ ἐξῆς ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

• / •

α) Όμήρου 'Οδύσσεια: Έραι 2Χ4 βιβλία (σύνολον βιβλίου, περίπου, 55).

Οι διδασκούν αι ραφάβιαι Α, Β, Ζ, Η και Θ έν τῃ συνόδω των καί ευόητες έν τῶν ραφάβιων Ο, Λ, Η καί Σ.

β) Κάθοδος τῶν Μυρίων έν τῆς Κύρου 'Αναβάσεως τοῦ Ξενοφώντος (~~καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μυρίων~~): Έραι 2Χ2 βιβλία (Έραι, περίπου, 40) καί

γ) 'Ηροδότου 'Ιστορίαι (~~καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μυρίων~~): Έραι 2 βιβλία (Έραι, περίπου, 40).

Μετά ένταλλαγήν βιβλίων, τά μέλη τοῦ Τμήματος συμφωνοῦν ότι κατὰ τό Α' τετράμηρον πρέπει νά διδασκῶν ἡ 'Οδύσσεια καί αἱ 'Ιστορίαι τοῦ 'Ηροδότου, κατὰ δέ τό β' ἡ 'Οδύσσεια καί ἡ Κάθοδος τῶν Μυρίων.

Συμπληρῶν τήν εἰσήγησίν του ὁ κ. Σπυρίδουλος παρέδειξε ότι αἱ διατιθεμέναι ἀπό τό 'Αρχολόγιον προγράμματα Έραι διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Νέων 'Ελληνικῶν φαίνονται ἄνεπαρκεῖς, κατόπιν τῆς δια' ^{του Νόλου} ~~καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μυρίων~~ εἰσαγωγῆς τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς τῆς Νεοελληνικῆς εἰς τήν Α' τάξιν, ἀρῶμεθα, δεδομένου ότι έν τῶν τεσσάρων (4) έν ὄλῳ ἡμῶν διδασκαλίαις, αἱ 2 διατίθενται δια' τήν διδασκαλίαν τῶν Νεοελληνικῶν 'Αναγνωσμάτων, ἡ 1 δια' τήν ἐκπαίδειν, 1 μόνον ἀπομένει δια' τήν γλωσσικήν διδασκαλίαν, δεδομένου ὅμως ότι δια' τήν διδασκαλίαν τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς ἀπαιτοῦνται περίπου 60 Έραι, πρέπει νά διατεθῇ μία ἀκόμη ἑβδομημερεια διδασκαλικῆ Έρα καί αἱ Έραι τῶν Νέων 'Ελληνικῶν έν συνόλῳ νά φθάσουν εἰς τάς πέντε (5).

Μετά συζήτησιν, τό Τμήμα εἰσηγᾶται νά προστεθῇ 1 Έρα εἰς τό μάθημα τῶν Νέων 'Ελληνικῶν ἡ Έρα αὐτή ὀνομάσεται νά ἐξασφαλισθῇ εἰς τά πλεόντα τῶν Γυμνασίων ἄνευ ἀδείξεως τοῦ συνόλου τῶν ἡμῶν τοῦ λαχόντος προγράμματος, δεδομένου ότι εἰς αὐτά ὄν διδάσκεται τό μάθημα τῶν Τεχνικῶν ἢ τῆς Μουσικῆς ἢ (δια' τάς μητρικάς) καί τῶν Οἰκονομικῶν.-

* Εἰς τό σημεῖον τοῦτου λύεται ἡ συνεδρίασις.

'Η Γραμματεὺς

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
Ἡ Γραμματεὺς Κ. Παριζιάνη

ΠΡΑΞΙΣ 15η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Κατωστῆματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμου 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 21ῃ Ἀπριλίου 1976, ἡμέρᾳ Τετάρτη ὥρᾳ 12.00 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος,
- 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης,
- 3) Νικηδίκος Βαρουχάκης,
- 4) Φανούριος Βῆρος,
- 5) Γεώργιος Γρατσέας,
- 6) Νικηδίκος Παπαδόπουλος,
- 7) Δημήτριος Σασιπῆς,
- 8) Ἥλιος Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ βῆ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάκη, γραμματεῖς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι κατὰ τῇ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδάκης, 2) Χρ. Γυλαβῆς, 3) Γεώργιος Ζευγώλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Α΄ Γυμνασίου εἰς τὸ σχολικὸν ἔτος 1976-1977.

Ἐν ἄρχῃ ἐλέχθη ὅτι μεταβολαὶ εἰς τὸ ὠρολόγιον

~~πρόγραμμα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνοντι διὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος καὶ ἐπομένως θὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς ἔχει τὸ ἰσχύον σήμερον.~~

μόνον μεταβολὴν προτείνουν οἱ φιλόλογοι τοῦ Τμήματος, οὕτως κινεῖται ὅτι, ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς μεταφέρεται ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς τὸ μάθημα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, ἐπιβάλλεται νὰ μεταφερθῇ μία διδακτικὴ ὥρα ἀπὸ τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς τὰ Νέα, ὥστε νὰ διδασκωνται τὰ μὲν Ἀρχαία ἐπὶ 4 ὥρας ἐβδομαδιαίως, τὰ δὲ Νέα ἐπὶ 5 (Γλωσσικὴ διδασκαλία ὥρᾳ 2, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα ὥρᾳ 2 καὶ ἔκθεσις ὥρα 1). Πρὸς τὴν πρότασιν αὐτὴν δὲν συνεφώνησεν ὁ κ. Ἀρβανίτης.

Ὡς πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα ἔγιναν αἱ κάτωθι

πρότασεις:

1. Θρησκευτική: 'Ο Σύμβουλος κ. Γρατσέας είπε ότι θά δια-
δαχθῆ ἡ ὕλη, ἡ ὁποία προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἰσχύον ἀναλυτικὸν
πρόγραμμα. Τὸ ὑπάρχον σχολικὸν ἐγχειρίδιον κρίνει κατ' ἄλληλον
διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.

2. Γαλλικὰ - Ἀγγλικὰ, Μουσικὰ, Οἰκιστικὴ Οἰκονομία Τεχνικὰ:

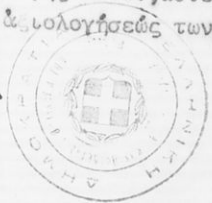
'Ο Σύμβουλος κ. Γρατσέας, ὁ ὁποῖος ἐπέλαβε καὶ ἦλθεν εἰς συ-
νενοήσιν μὲ τοὺς Εἰδικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν μαθημάτων τούτων
ἐνεποίησε τὰ ἑξῆς:

Γαλλικὰ - Ἀγγλικὰ: Συμφώνως πρὸς σχετικὸν ὑπηρεσιακὸν σημείω-
μα τῆς παρὰ τῆς Α' Ἀνωτέρω Ἐπιθεωρητικῆς Ἀθηνῶν ὑπηρετικῆς
Ἐπιθεωρητικῆς Γαλλικῆς Ι. Κολλῆια διὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν κατὰ ἄλλη-
λων βιβλίων Γαλλικῆς ἐν τῶν κυκλοφορούντων εἰς τὸ ἐλεύθερον
ἐμπόριον πρὸς χρῆσιν των ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου συγκρο-
τεῖται κατ' ἔτος καὶ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆ ἐπιθεω-
ρητικῶν Γαλλικῆς τῶν δημοσίων γυμνασίων, ἡ ὁποία συνέρχεται κα-
τὰ μῆνα Ἰουνίου καὶ προβαίνει εἰς σχετικὴν εἰσήγησιν. Τὸ αὐτὸ
ἰσχύει καὶ διὰ τὰ διδασκαλικά βιβλία τῆς Ἀγγλικῆς.

Μουσικὰ: Συμφώνως πρὸς ὑπηρεσιακὸν σημείωμα τοῦ ὑπηρετικῆς
παρὰ τῆς Ἰδίας Ἐπιθεωρητικῆς Ἐπιθεωρητοῦ κ. Μ. Μαχαίρη οἱ συγγρα-
φεῖς βιβλίων μουσικῆς, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ κριθοῦν τὰ βιβλία
των κατὰ ἄλληλα πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, κατόπιν
ἐπισκοπῆς, τοῦ Ὑπουργείου, ὑποβάλλουν ταῦτα ἑρμοδίως πρὸς
κρίσιν κατὰ μῆνα Μάιον.

Οἰκιστικὴ Οἰκονομία: Συμφώνως πρὸς ὑπηρεσιακὸν σημείωμα τῆς Ἐπι-
θεωρητικῆς Οἰκιστικῆς Οἰκονομικῆς Αἰκιστερίνης Σάμαρη-Χόδη, τὰ
χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὡς βοηθητικὰ βιβλία εἰς τὸ μά-
θημα τῆς οἰκιστικῆς Οἰκονομικῆς ἐπιλέγονται ἐν τῶν εἰς τὸ ἐλεύθερον
βιβλιοεμπόριον κυκλοφορούντων τοιοῦτων.

'Ἡ ἐπιλογή διενεργεῖται ἐκαστοτὴ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς συγκρο-
τουμένης ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Προγράμματος καὶ Μελετῶν τοῦ
Ὑπουργείου Παιδείας καὶ ἰσχύει δι' ἓν σχολικὸν ἔτος. Συνεπῶς καὶ
διὰ τὸ προσεχές σχολικὸν ἔτος 1976-77 πρέπει νὰ ληφθῆ πρόνοια,
ὥστε ἐγκαίρως: α) Νὰ εἰδοποιηθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ὑποβάλουν
τὰ βιβλία των πρὸς κρίσιν καὶ β) νὰ συγκροτηθῆ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπι-
λογῆς αὐτῶν, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος μελέτης καὶ
ἀξιολογήσεώς των.

Εμφράζεται έκλισης εὐχὴ ὅπως προηρηχυθῆ τὸ συντομώτερον διαγωνισμὸς συγγραφῆς καταλλήλων διδακτικῶν βιβλίων διὰ τὸ μέθημα τῆς Οὐλισαιῆς Οὐλινομίας, διότι ἐν τῶν μέχρι σήμερον κυκλοφορούντων βιβλίων οὐδὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τοὺς προβλεπομένους ὅρους συγγραφῆς ἑνὸς καλοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Κρίνεται τέλος σπόπιμον νὰ ἑρίζωνται ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καθηγήτριαι Οὐλισαιῆς Οὐλινομίας, ὑπηρετοῦσαι εἰς τὰ Γυμνάσια, διότι: α) γνωρίζουν καλότερον ποίου βιβλίου τὸ περιεχόμενον ἠκανοποιεῖ τὰ διαφέροντα τῶν μαθητριῶν καθὼς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις μιᾶς καλῆς διδασκαλίας καὶ β) συναισθάνονται βαρυτέραν τὴν εὐθύνην ἔναντι τοῦ κλάδου καὶ τῶν μαθητριῶν.

Τεχνικῶς: Συμφώνως πρὸς σχετικὸν σημεῖωμα τῆς ὡς ἔνω Ἐπιθεωρήσεως, ἐγχειρίδια τῶν Τεχνικῶν Μαθημάτων τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. δὲν ἔχουν ἐκδοθῆ ἕως σήμερον. Ἡ ὕλη λαμβάνεται ἀπὸ τὰ κερφάλαια τῶν κλάδων, τὰ ὅποια περιλαμβάνονται εἰς τὸ Ἐπίσημον Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα καὶ τὰς "Μεθοδικὰς Ὁδηγίας" τοῦ Ὑπουργείου. Ἡ ἐκδοσις διδακτικῶν βιβλίων κρίνεται ἀναγκαία μὲ συγκεκριμένην ὕλην, καὶ ὑποδείγματα.

3. Φυτολογία-Ζωολογία: Ὁ Σύμβουλος κ. Ἀμμουδέας εἶπεν ὅτι διὰ τὴν Φυτολογίαν καὶ τὴν Ζωολογίαν δὲν ἔχει καθορισθῆ ὑπὸ ποίου βιβλίου θὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους τὰ χρησιμοποιούμενα ἕως τῶρα βιβλία. Πρόκειται νὰ τεθῆ ἐρώτημα πρὸς τὸ ΚΕΜΕ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως. Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων, διὰ νὰ καθορισθῆ τὸ βιβλίον Φυτολογίας - Ζωολογίας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Πρόεδρος
Γραμματεὺς

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παργιάνη

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ
(# Γραμματεῖς)

[Handwritten signature]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΑΞΙΣ 16η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάσει τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμού 15) συνήλθε εἰς ἑκτακτον συνεδριον σήμερον τῇ 8η-5-76, ἡμέρα Σαββάτου, ὥρα 12.30 τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως πληθύντες οἱ κάτωθι:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος.
- 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης,
- 3) Νικόλαος Βαρουχάκης,
- 4) Φανούριος Βῆρος,
- 5) Γεώργιος Γρατσέας,
- 6) Δημήτριος Σαυινός,
- 7) Ἥλιος Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπί βαθμῆ β' υπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιώκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

"Θεώρησις βιβλίου " Προόδου Ἱστορίας " Κ. Κοτζῆ.

Σχετικὸν ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.17/1574540/5-5-1976 Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων.

Ἐγκρίνεται καὶ θεωρεῖται τὸ ἀνωτέρω ἐγχειρίδιον κατόπιν τῆς μεταγωγῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ἀρβανίτη, Συμβούλου Β'.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτον λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Πάγκαλος

Κ. Παγιώκη

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 17η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 4ῃ Μαΐου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτη, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθῆντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Ντιόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Ντιόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σαυιδᾶς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῶ 6φ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῆς ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. " Ὁραὶ ἐβδομαδιαίου προγράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καί τὸ Λύκειον "
2. " Διανομὴ τῶν ὥρῶν εἰς τὰ μαθήματα "
3. " Νέα μαθήματα ἢ ἐνοποιήσεις μαθημάτων "

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγιαλος ἐντοπίζει τὴν προσοχὴν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος εἰς τὸ ἐρώτημα ἐάν πρέπει-συμφώνως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητά- νά περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὥρῶν διδασκαλίας. Παραναλεῖ τοὺς κ.κ. Συμβούλους νά μελετήσῃ τὸ θέμα τοῦτο.

. / .

Ο κ. Συριόπουλος έχει την γνώμη ότι αί Ώραι πού θά περιιοποῦν πρέπει νά ἀντιναατααθοῦν δι' ὤρων κατὰ τάς ὁποίας οἱ μαθηταί θά ἀναπτύσσουν πρωτοβουλίαν εἰς τά ἀντινείμενα τά ὁποῦα τοῦς ἐνδιαφέρουν. Αἱ Ώραι πού θά διατεθοῦν διὰ τόν σιοπόν τοῦτον νά εἶναι περίπου δύο (2) καί ἐντεταγμέναι εἰς τό πρόγραμμα.

Κατά τόν κ. Σακινῶν πρέπει νά δοθῆ μεγίστη σημασία εἰς τήν παροχήν γνώσεων εἰς τοῦς μαθητάς πρωτοκλιῶς καί ὄχι ποσοτικῶς.

Ο κ. Σπυρόπουλος λέγει ὅτι τά προγράμματα εἰς τά σχολεῖα εἶναι κατὰ κάποιον τρόπον πλασματικά, ἐφ' ὅσον τά μαθήματα τῆς μουσικῆς καί τεχνικῶν εἶναι τάς περισσοτέρας φορές ἀνῦπαρτα λόγω ἐλλείψεως καθηγητῶν τῶν εἰδικιοτήτων ἀντιστοιχῶς. Κατά τήν γνώμη του, αἱ Ώραι ἐβδομαδιαίας διδασιαλίας πρέπει νά περιορισθοῦν εἰς τάς τριάκοντα (30).

Ο κ. Ἀρβανίτης λέγει ὅτι συμφωνεῖ διὰ τάς τριάκοντα (30), Ώρας εἰς τάς μεγάλας τάξεις. Κατά τήν γνώμη του εἰς τάς μικράς πρέπει νά ὑπάρχουν περισσότεραι ἐφ' ὅσον θά διδάσκιωνται τά μαθήματα τῶν μουσικῶν καί τεχνικῶν, ἀλλά νά μή γίνε-ται σπατάλη χρόνου μέ ἑορτές κ.λ.π.

Κατά τόν κ. Βαρουχάκη, αἱ ἀλλαγαι πρέπει νά γίνουν σταδιατικῶς. Κατ' ἀρχάς νά ὑπάρχουν τριάκοντα δύο (32) Ώραι ἐβδομαδιαίου προγράμματος καί ἀργότερα τριάκοντα (30).

Ο κ. Γηλαβᾶς λέγει ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ὑπάρξεως κατ' ἀρχάς τῶν μαθημάτων πού θά διδάσκωνται εἰς τό Γυμνάσιον καί Λύκειον καί ἡ ὕλη τούτων, διὰ νά καταστή δυνατός ὁ καθορισμός τοῦ ὥρολογίου προγράμματος.

Ο κ. Βᾶρος έχει τήν γνώμη ὅτι ἀπό τοῦς ἑπτά (7) κῦβλους μαθημάτων τοῦ ἀρθρου 28 τοῦ Ν. 309/1976 ὑπάρχει δυνατότης νά ἐντοπισθῆ ὅτι αἱ δύο τελευταῖοι (Ἐπαγγελματικῶς Προσανατολι-

σμός καί Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος) ἀναφέρονται ἀποκλειστικῶς εἰς τήν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου διὰ λόγους ψυχολογικῶν, νοσηρικῶν, νομικῶν, κ.λ.π.

'Ο κ. Παπαδόπουλος νομίζει επίσης ότι ο επαγγελματιός προσανατολισμός και τὰ Στοιχεῖα Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος πρέπει νά εισαχθοῦν εἰς τὴν Γ'τάξιν τοῦ Γυμνασίου.

'Απαραίτητος εἶναι διὰ τὸν ἐπαγγελμ. προσανατολισμόν, ἡ ὑπαρξίς ἐγχειριδίου καὶ ἡ διδασκαλία του ὑπὸ ὑπευθύνου προσώπου.

'Ο κ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ εἰς ποίαν τάξιν πρέπει νά διδάσκωνται τὰ καλλιτεχνικά μαθήματα (μουσικά-τεχνικά).

Διατί ἡ διδασκαλία των πρέπει νά διακόπτεται εἰς τὰς δύο πρώτας τάξεις τοῦ Γυμνασίου; Κατὰ τὴν γνώμην του πρέπει τὰ ὡς ἄνω μαθήματα νά ἐπεταθοῦν καὶ εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο συμφωνοῦν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Τμήματος.

'Ο κ. Βῆρος λέγει ότι εἰς τὰ καλλιτεχνικά μαθήματα πρέπει νά τεθῆ ὁ περιορισμός ότι ἐάν δέν διδάσκειται τό ἓν ἐξ αὐτῶν, ὑποχρεωτικῶς νά διδάσκειται τό ἕτερον.

Κατόπιν ὁ κ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ τόν κ. Σιορδύλην ἐάν εἶναι ἔτοιμος νά ἀναπτύξῃ τὰς ἀπόψεις του διὰ τὴν αὐξησιν ἢ μείωσιν τῶν ὥρῶν τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

'Ο κ. Σιορδύλης ἀπαντᾷ ότι ὁ κλάδος τῶν διδασκόντων τό μάθημα, θά ἐπεθύμῃ αὐξησιν τῶν ὥρῶν διδασκαλίας του διότι τοῦτο ἐπιβάλλεται λόγῳ τοῦ σημερινοῦ τρόπου ζωῆς. Ἐφ'ὅσον ὅμως τοῦτο δέν εἶναι δυνατόν νά γίνῃ, προτείνει νά προστεθῆ εἰς τό πρόγραμμα μία ἡμέρα τὸν μῆνα διὰ φυσικῆς δραστηριότητος (σπόρ κ.λ.π.) ἐντός τῶν τριῶν (3) ὥρῶν ἐβδομαδιαίως γυμναστικῆς.

Λέγει ἐπίσης ότι δέν δύναται νά εἰσηγηθῆ ἐλάττωσιν τῶν ὥρῶν διδασκαλίας τοῦ μαθήματος.

'Ο κ. Βῆρος ἔχει τὴν γνώμην ότι τό μάθημα τῆς γυμναστικῆς εἶναι ἀπαραίτητον καὶ πρέπει νά δοθῆ εἰς τοῦτο ἢ πρέπουσα. Ἀλλά ἡ δικαιοπῆ τῶν μαθημάτων διὰ μίαν ὀλίγηρον

ήμεραν θά ἐπιφέρῃ ἀνωμαλίαν. Ἴσως ἡ ἀνωτέρω δραστηριότης δύναται νά λαμβάνῃ χώραν εἰς ἄλλην ἡμέραν τῆς ἡμέρας. Ὑψίσταται δυνατότης διὰ νά τεθῇ μία (1) ἡμέρα ἐπιπλέον γυμναστικῆς.

Ὁ κ. Σπυρόπουλος νομίζει ὅτι πρέπει τό μάθημα τῆς γυμναστικῆς νά τονωθῇ, ἀλλά ἡ διδασκαλία του νά λαμβάνῃ χώραν κατὰ διαφορετικόν τρόπον π.χ. Δημιουργία γυροῦπ τῶν μαθητῶν κατὰ βιολογικὴν κατάστασιν.

Ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ τόν κ. Σιορδύλην νά μελετήσῃ τό θέμα καί ἀναπτύξῃ εἰσῆγησιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀκολουθεῖ συζήτησις διὰ τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

Ὁ κ. Γρατσέας, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ καλλιέργεια ἀποτελεῖ ἀνάγκην διὰ τόν σημερινόν ἄνθρωπον, ἀναλαμβάνει νά κἀνῃ εἰσῆγησιν ἐπὶ τοῦ μαθήματος.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναθέτει εἰς τοὺς φιλολόγους τοῦ τμήματος νά μελετήσουν τό θέμα τῆς ἐξοικονομήσεως ὡρῶν ἐπὶ τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιδάκη

ΣΤΟ Σ ΑΝΤΓΡΑΦΟΝ
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 18η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπικαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 11ῃ Μαΐου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπικαίδευσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκιάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῇ 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Σπεριάδου-Παγιώκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γηλαβᾶς, 3) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἑβδομαδιαίου προγράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καί τὸ Λύκειον. "

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ Πρόεδρος τοῦ τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος ἀναθέτει εἰς τοὺς κ.κ. Ἀρβανίτην καί Γρατσέα ἐισηγήσιν ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 235/6-5-76 ἐγγράφου τοῦ Συλλόγου Καθηγητῶν Γαλλικῆς πρὸς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε.

Ἀκολούθως ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ τὸν κ. Βῆρον νὰ συνοψίσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν φιλολόγων διὰ τὴν ἐξοικονομῆσιν ὥρῶν ἐν τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων.

Ὁ κ. Βῆρος ἀνέφερον τὰ κάτωθι:

" Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀνάγκη γλωσσικῆς ἀγωγῆς, ἀξιολογικῆς ἀγωγῆς καί γενικώτερης καλλιέργειας τῶν μαθητῶν Γυμνασίου

ιαί Λυκείου, τήν ανάγκη εισαγωγῆς νέων μαθημάτων, ~~ἀποκρίθη~~
~~ἀποκρίθη~~, τήν ανάγκη ἐντατικῆς διδασκαλίας
 τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν στίς τάξεις Λυκείου, τά ἀναλυτικὰ προγραμ-
 ματα, τά ὅποια εἴτε σέ γενικῆς γραμμῆς εἴτε σέ λεπτομέρειες
 ἔχουμε ἤδη ἐπεξεργασθῆ, προτείνουμε τό ἀκόλουθο ἑρωτόλογο πρό-
 γραμμά- φιλολογικῶν μαθημάτων:

Γυμνάσιο

Α' Τάξη

Ἀρχαία Γραμματεία Νεοελλ. Γραμμ. Ἱστορία

4 5 3

Β' Τάξη

5 4 2

Γ' Τάξη

5 4 3

Λύκειο

Α' τάξη

7 4 3

Β' τάξη

Ἀρχ. Ἑλλ. Νέα Ἑλλ. Ἱστορία Ψυχολ - Φιλοσοφία

6 4 2 2

Γ' τάξη

6 4 2(φιλοσοφία)

Τά στοιχεῖα Δημοκρ. Πολιτεύματος στήν Γ' Γυμνασίου μπορεῖ νά
 ἐνταχθοῦν στό μάθημα " σπουδή τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κοινωνίας ",
 ἐνῶ στήν ἀντίστοιχη τάξη τοῦ Λυκείου θεωροῦμε σιοπιμότερη τήν
 ἐνταξη σέ κεφαλαῖο τῆς Φιλοσοφίας (Πολιτείας, Κοινωνίας, Δικαίου).

Τέλος τά Λατινικὰ ἀντιμετωπίζουμε μόνον ὡς μάθημα ἐπιλογῆς

στίς τάξεις Β' καί Γ' Λυκείου.

. / .

Ο κ. Γυλαβής θέτει τὸ ζήτημα μήπως εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ διδάσκωνται ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα ἐξ ἀπολογίου εἰς μίαν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου (Β΄ ἢ Γ΄) δεδομένου ὅτι ἐνθυμεῖται ἐκ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὅτι ἔγινε λόγος περὶ διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν κατὰ παρόμοιον τρόπον. Ἐπίσης λέγει ὅτι εἰς τὸ Λύκειον πρέπει νὰ καθορισθῇ ἐὰν θὰ ὑπάρχουν κατευθύνσεις ἢ κοινὸς νορμὸς καὶ ἐπιλογαί. Ο υ. 309/76 δρίζει ὅτι τὸ θέμα θὰ ρυθμισθῇ διὰ προεδριῶν διαταγμάτων.

Ἀπολουθεῖ παρατήρησις τοῦ κ. Συριοπούλου ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

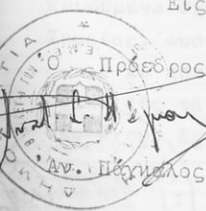
Ἡ εἰσαγωγή τῆς διδασκαλίας τῶν κλασικῶν μεταφράσεων σιμπόν ἔχει κατὰ τὴν γνώμην μου τὴν διδασκαλίαν περισσοτέρων κειμένων ἐκ μεταφράσεων ἵνα γνωρίσουν ἐπαριῶς οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου τὸ πνεῦμα τῶν κλασικῶν. Δέν συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Βάρου περὶ μειώσεως τῶν ὥρῶν διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων. Ἀντιθέτως εἰσηγοῦμαι τὴν διδασκαλίαν ἀνά δύο ὥρας ἑβδομαδιαίως εἰς τὴν Β΄ καὶ Γ΄ τάξιν Γυμνασίου ἢ ἀνά τρεῖς ὥρας εἰς τὴν Τρίτην ὡς εἶχεν νομοθετηθῆ καὶ τὸ 1965 ἐπὶ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἀττικῆς Διαλέκτου ὡς Ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης, ὥστε ὁ πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τρεπόμενος μαθητὴς νὰ δύναται νὰ κατανοῇ ἀπλᾶ κείμενα τῆς ἀρχαίας ἢ καθαρῆς.

Μετά τὰς παρατηρήσεις τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῶν προτάσεων τῶν φιλολόγων, ἀπολουθεῖ συζήτησις ἐπὶ τοῦ μᾶθήματος τῆς ξένης γλώσσης.

Ο κ. Ἀρβανίτης λέγει ὅτι τὸ μάθημα τοῦτο πρέπει νὰ διδάσκειται ὡς πρωτεύον.

Δέν προτείνει μείωσιν τῶν ὥρῶν διδασκαλίας του.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτον λύεται ἡ συνεδρίασις.

Α. ΡΙΒ Σ ΑΝΤΙΛΟΓΩΝ
Ἡ Γραμματεὺς

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιώκη

ΠΡΑΞΙΣ 19η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐκπαι-
δευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμόρφωσης (Ἐρμού 15) συνήλθε εἰς
συνεδρίαν σήμερον τῇ 12ῃ Μαΐου 1976 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ὥρᾳ 10.15 π.μ.
τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης
Ἀρβανίτης, 3) Νικέλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος,
5) Γεώργιος Γρατοῦρας, 6) Νικέλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος
Σακιδῆς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπί βαθμῆ 6ῃ ὑπάλληλος
Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεῖς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι
παρὰ τῆς Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γκιλαβᾶς,
3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

"Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρων τοῦ ἑβδομαδιαίου προ-
γράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον".

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μέσης κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος, ἐν
ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ἐτόνισεν τὴν ἀνάγκην ἀλλαγῆς τοῦ τρόπου
διδασκαλίας τοῦ μαθήματος φυτολογίας-φυσιολογικῶν.

Ἀκολουθῶς ἀναπτύσσει δι' ὀλίγων τὰ ἰσχύοντα ἀναλυτικὰ
προγράμματα εἰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ ἐπιδεικνύει τὰ χρησιμο-
ποιούμενα σχολικὰ ἐγχειρίδια διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς φυσιολογίας,
χημείας, φυσιολογικῶν, ὑγιεινῆς, γεωλογίας καὶ γεωγραφίας.

Αἱ προτάσεις διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀντιστοιχῶν μαθη-
μάτων εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ Λύκεια κατ' εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἀριου-
δέα ἔχουν ὡς κάτωθι:

ΙΣΧΥΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α	Β	Γ	Δ			ΣΤ	Α	Β	Γ	Δ	Α	Β	Γ
				Κλασ.	Προηκ.	Καδ.								
Γεωγραφία	2	1	2	1	1	1	-	-	Κόσμος	2	2	2	2	-
ΕΛΛΑΣ	2	1	2	1	1	1	-	-	Κόσμος	2	2	2	2	-
ΕΥΡΩΠΗ	2	1	2	1	1	1	-	-	Κόσμος	2	2	2	2	-
Βιολογία	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2	2	2	2
Σωματολογία	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	2	2	2
Ύψεινή	-	1	-	-	1	1	-	-	-	2	2	2	2	2
Φυσιολογία	2	1	-	-	-	1	6	-	-	-	2	2	2	2
Φυσιολογία Ζωολογία	2	1	-	-	-	1	2	-	2	2	2	2	2	2
Φυσική Πεπρα- ματική κατ' Χημεία	-	3	3	3	5	3	3	6	-	3	3	4	5	4
							15	Κλασ.						
							22	Προηκ.						

Εἰς τὸ σήμερον τοῦτο λήσεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιδιη-Στεριδου

Αερβὲς ἀνιγγραφῶν
Ἡ Γραμματεὺς

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 20η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέν-
τρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ
15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 13ῃ Μαΐου 1976,
ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, ὥρᾳ 10.45 π.μ. τὸ Τμῆμα Μέσης Ἐπιπαιδευ-
σεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάν-
νης Ἀρβανίτης, 3) Νικολάος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος,
5) Νικολάος Παπαδόπουλος, 6) Δημήτριος Σακκιάς, 7) Ἡλίας Σπυ-
ρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ β' ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-
Παγιάκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοὶ
Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γιλα-
βάς, 3) Γεώργιος Ζευγῶλης καὶ Ἰωάννης Σκορδίλης.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Ἐγκρισις ἀντιναστατάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ.
264/76 Π.Δ./τος " περί τροποίησεως διατάξεων τινων περί
τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν Μ.Ε.
2. Ἐγκρισις προτάσεως Ἐπιτροπῆς Θεολόγων περί τῶν γενομένων
διορθώσεων εἰς τὸ βιβλίον " Χριστιανική Ἠθική " Γ' Λυκείου
ὑπὸ Κ. Γρηγοριάδου.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος, ἐγκρίνεται ἡ ἀντιναστάσις τοῦ ἄρ-
θρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 264/76 Π.Δ. (ΦΕΚ 98 τ.Α') ὡς ἀκολουθῆς:

" Ἄρθρον μόνον

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 264/76 Π.Δ. (ΦΕΚ 98 τ.Α')

ἀντιναθίσταται ὡς ἀπολούθως:

" Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 490/68 Β.Δ. (Φ.Ε.Κ. 161 τ.Α') ἀντιναθίστανται ὡς ἀπολούθως:

" Ἄρθρον 7

1. Τὰ ζητήματα τῶν γραπτῶν δοκιμασιῶν Α' καὶ Β' τετραμήνου ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως κατατακτικῶν ἐξετάσεων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος τό οἰκεῖον μάθημα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Δ/ντοῦ τοῦ γυμνασίου ἢ ἐτέρου καθηγητοῦ τῆς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς εἰδιυότητος ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Δ/ντοῦ. Προκειμένου περὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν Ἰδιωτικῶν γυμνασίων τὰ ζητήματα τῶν γραπτῶν δοκιμασιῶν ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος τό οἰκεῖον μάθημα καὶ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀντιστοιχοῦ εἰδιυότητος μέλους τῆς ἐν δημοσίαις ἐπιπ/ῶν λειτουργίᾳ ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ προέδρου τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

- 2.....
- 3.....
- 4.....

5. Δέν ἐπιτρέπεται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀφαίρεσις μέρους τῆς διδαχθείσης ὕλης ἀπὸ τὰς γραπτὰς δοκιμασίας. Οἱ ὕφισταμένοι ἐπαναληπτικὴν προαγωγικὴν ἢ ἀπολυτήριον δοκιμασίαν ἐξετάζονται ἐφ' ὀλοκληρήρου τῆς διδαχθείσης ὕλης εἰς τό Γυμνάσιον εἰς τό ὅποσον γίνεται ἡ ἐξέτασις.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἐπιτροπῆς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐπιτέλεσιν τοῦ παρόντος Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος ὁ εἰσηγητὴς κ. Σπυρόπουλος εἰσηγεῖται ὅπως ἐγκριθῆ ἡ πρότασις τῆς συγκροτηθείσης Ἐπιτροπῆς Θεολόγων ἀποτελουμένης ἐν τῶν κ.κ. Γρ. Γρατσέα, Ἄλ. Παπαδεροῦ,

Ν.κ. Ἀρβανίτη καὶ Κ. Λουσιακίδη, διὰ τὴν θεώρησιν τῶν γενομένων μεταβολῶν εἰς τό ἐν χρῆσει διδακτικόν βιβλίον " Χριστιανικὴ Λειτουργία ὑπὸ τοῦ Κ. Γρηγοριάδου.

Κατόπιν τούτου εγκρίνεται ή ως άνω πρότασις έχουσα αύτως:
 " Η 'Επιτροπή θεωρήσασα έν τῷ συνόλῳ του τό ως άνω
 έγχειρίδιον, μετά τάς έπενεχθείσας διορθώσεις καί βελτιώ-
 σεις, άποφαίνεται ομοφώνως ότι τό έγχειρίδιον " Χριστια-
 νική 'Ηθική " του Κων/νου Γρηγοριάδου υπό τήν νέαν μορ-
 φήν αυτού, είναι δυνατόν νά θεωρηθῆ ότι έβελτιώθη κατά
 τό δυνατόν καί ότι έντυπούμενον καί τεθέμενον εις τήν διά-
 θεσιν των μαθητών θά ύπηρετήσῃ προσωρινῶς τάς διδακτικὰς
 ανάγκας του σχολείου. Διευκρινίζεται ότι ή λύσις αὕτη δέον
 νά θεωρηθῆ ως προσωρινή, ως λύσις ανάγκης ".

'Ακολουθως ο Πρόεδρος του Τμήματος κ. 'Αναστάσιος
 Πάγκαλος αναθέτει τήν μελέτην καί εισήγησιν επί του ύπ'
 αριθμ. Φ.821.2/2/46072/8-5-76 έγγράφου της Υ.Ε.Ε.Ε. κ' Ε.
 Μ. Σχολείων " περί γνωματεύσεως επί της λειτουργίας σεμι-
 ναρίων κατά τό προσεχές θέρος ", εις τούς κ.κ. Ι. 'Αρβα-
 νίτην, Δ. Σαγιῶν καί Κ. Παπαδόπουλον.

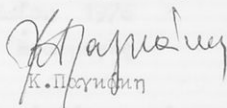
Εις τό σημείον τούτο λύεται ή συνεδρίασις.

Πρόεδρος
 Δ. Πάγκαλος

'Η Γραμματεὺς

Κ. Παγιῶτη

Α. Ρ. Β. Σ. ΑΝΤΓΡΑΦΟΝ
 Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 21η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάσει τοῦ Κέντρου Ἐπιχειρησιακῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμού 15) συνήλθε εἰς ἑντακτον συνεδρίαν σήμερον τῇ 15ῃ Μαΐου 1976, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ὥρᾳ 10.45 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιχειρησιακῶν Μελετῶν.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σαμαῖας, 8) Ἥλκας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βεβαιῶν ὑπὸ ἀλλήλους Καλλιόπη Στεριώδου - Παγκλάκη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

" Ἀνάθεσις - ἔγκριστις μεταφράσεων Ἱεροδότη τοῦ Ἱστορικῶν, Ξενοφῶντος Κύρου Ἀναβάσεως " ἀποσπάσματα κατ' ἐπιλογὴν. Σχετικὸν ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.17/159/47528 ἐπὶ 11 Μαΐου 1976 " περὶ διδασκατικῶν βιβλίων Γυμνασίου " Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμματικῶν Μέσης Ἐπιχ/σεως. Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Φανούριος Βῆρος ἐπιθέτει τὰ ἑξῆς:

Σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω σχετικὴ σελ. 2,3 καὶ μὲ τὸ ἀρθρο 80 τοῦ Ν. 309/1976 (καὶ μὲ τὴν προγενεστέρα νομοθεσία ποὺ μνημονεύεται στὸ ἴδιο ἀρθρο) εἰσηγοῦμαι:

α) ἐπειδὴ τὸ προβλεπόμενον νὰ διδαχθῆ στὴν Α' Γυμνασίου κατὰ τὸ 1976-77 περιεμένο ἐπὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἱεροδότη ὑπάρχει σὲ σχολικὴ ἔκδοση ἀλλὰ σὲ γλῶσσα καθαρῶς καὶ εἶναι ἀνάγκη σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα νὰ ἀντικατασταθῆ μὲ ἄλλη μετάφραση σὲ γλῶσσα δημοτικὴ, προτείνω νὰ ἀνατεθῆ ἡ ἐκπόνηση τέτοιας μεταφράσεως ἐπὶ κ. "Α. Βλάχου πρέσβυ, τέως Ἰπουργό, κ.κ.τ.ο.κ.

'Αθηνών (ο οποίος έχει ήδη ειδώσει μετάφραση όλου του έργου του 'Ηροδότου σε έκδοση " Γαλαξίας ") με τον όρο να μας παραδώσει το κείμενο μεταφράσεως στο συντομότερο δυνατό χρόνο. ~~Παύλος Κωνσταντίνος Κόρου~~
 'Η διαβίβαση των σχετιών οδηγίων μας και ή επιλογή καταλλήλων άποσπασμάτων προτείνω να άναπεσθί στον ειδικό σύμβουλο του Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Γ. Ζευγάλη.

β) 'Επειδή το προβλεπόμενο να διδαχθή στην Α' τάξη κατά το σχολ. έτος 1976-77 κείμενο Κάθεδος των Μυρίων από το έργο του Ξενοφώντος Κόρου 'Ανάβασις δεν υπάρχει σήμερα σε έκδοση ΟΕΔΒ, προτείνω (σύμφωνα με την ίδια νομοθετική διαδικασία που μνημονεύτηκε παραπάνω) να συγυροτηθί από τον Πρόεδρο του ΚΕΜΕ (άρμοδιότητα σχετική του παρέχει το άρθρο 80 του Ν. 309/76) επιτροπή κρίσεως και έγκρίσεως μιας από τις υπάρχουσες μεταφράσεις (π.χ. έκλεινης την οποία είχε ειδώσει το 1965 ο Ο.Ε.Δ.Β. που είναι γραμμένη σε γλώσσα δημοτική).

Τά μέλη του Τμήματος λαβόντα υπ' όφιν α) την επί του θέματος έλληλογραφίαν και β) τας ως άνω προτάσεις μετά σχετικήν συζήτησιν άποδέχεται ταύτας δημοφώνως.

Ο Πρόεδρος
 Η γ. Παγιώλη

'Η Γραμματεύς
 Κ. Παγιώλη

Η Γραμματεύς
 ΚΠ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 22α

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 18η-5-1976, ἡμέρᾳ Τρίτη, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακινᾶς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῆ 6η ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γιλιαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγῶλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

Συνέχεια συζητήσεως περί τῶν ὥρῶν τοῦ ἑβδομαδιαίου προγράμματος εἰς τό Γυμνάσιον καί τό Λύκειον.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος ἐνημερώνει τά μέλη τοῦ τμήματος:

1. Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 159/16-3-76 ἐγγράφου τῆς Ἐπιτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀναργυρείου καί Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν

διά του οποίου ἐρωτᾶται ἐάν δύναται νά καθιερωθῆ ὡς ἡμέ-
ρα ἀργίας διά τούς μαθητάς της ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναθέτει εἰς τούς κ.κ. Βῶρον
καί Ἀρβανίτην νά διατυπώσουν λύσιν τοῦ προβλήματος κα-
τά τήν γνώμην των.

2. Περὶ τῆς ἀπὸ 210/30-4-76 αἰτήσεως τοῦ κ. Σπ. Ἀντωνο-
πούλου διά τῆς ὁποίας ὑποβάλλεται μελέτη του " περὶ
τῶν αἰτίων καί μορφῆς ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος-Οι-
κολογίας ".

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναθέτει τήν μελέτην καί εἰσήγησιν ἐπὶ
τοῦ θέματος εἰς τόν κ. Παπαδόπουλον.

3. Περὶ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 234/5-5-76 ἀναφορᾶς τοῦ Διον. Αἰβέρη
διά τῆς ὁποίας ὑποβάλλεται ἔκθεσις ἐπιστημονικῆς δρα-
στηριότητος .

Ἀνατίθεται ἡ εἰσήγησις ἐπ' αὐτῆς εἰς τόν Σύμβουλον κ. Βα-
ρουχάην.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Βαρουχάης μετὰ σύντομον ἀναφοράν εἰς
τούς σκοπούς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν, τήν ἀνάγκην ἐκσυγχρο-
νισμοῦ τῆς διδασκτέας ὕλης, τὰ ἰσχύσαντα καί ἰσχύοντα ὠρολό-
για καί ἀναλυτικά προγράμματα ἐπισημαίνει ἰδιαιτέρως τὰ ἐξῆς:

1. Ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς διδασκτέας ὕλης ὡς περιεχόμενον
καί ἔκτασιν ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς
μας, συνεπάγεται αὐξησιν τοῦ διατιθεμένου χρόνου διδασκα-
λίας.

2. Εἰς ὅσας χώρας ἔχει ἐκσυγχρονισθῆ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθη-
ματος, βασικὴ μαθηματικὴ ὕλη, ἥτις θά περιληφθῆ εἰς τὸ

ὑπό κατάρτισιν Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα, εἶναι ἤδη γνωστὴ εἰς μαθητὰς μικροτέρας ἡλικίας τῶν ἰδιῶν μας ἀποφοίτων Δημ.

Σχολείων. Συνεπῶς ὑπάρχει θέμα διαθέσεως ὥρων διὰ τὴν κάλυψιν μιᾶς σημαντικῆς διαφορᾶς γνώσεων.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω ὑποστηρίζει τὴν διατήρησιν ἀμεταβλήτου τοῦ ὄρολογίου προγράμματος, τὸ ὅποτον εἶχεν καταρτισθῆ ὑπὸ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου διὰ τὰς τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ Α' Λυκείου καὶ τελικῶς διατυπώνει τὰς προτάσεις του ἐπὶ τῶν ὥρων εβδομαδιαίας διδασκαλίας τοῦ μαθήματος ὡς κάτωθι.

Τάξεις

	Γυμνάσιον			Λύκειον		
	A	B	Γ	A	B	Γ
ὧραι	5	5	5	5	4	3 Κλασ. Κατευθύνσεως
				5	6	7 Πρακτ. Κατευθύνσεως

Ἀκολουθεῖ ἀναταλλαγὴ ἀπόψεων τῶν μελῶν τοῦ τμήματος καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ κ. Βαρουχάκη.

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησε ὁ Σύμβουλος Β' κ. Ν. Παπαδόπουλος, καὶ εἶπεν ἐν περιλήψει τὰ ἑξῆς: Ἀτυχῶς διὰ τὸν κλάδον εἰς τὰς Ἑλληνόπαιδας, ἔχει δημιουργηθῆ μία φοβία ἔναντι τῶν μαθηματικῶν, καὶ σάν συνέπεια μία ἀντιπάθεια. Ἡ αὔξησις τῶν ὥρων θά τὴν ἐπιτελέσῃ. Ἡ μαθηματικὴ σιέφισ ὡς λογικὴ σιέφισ εἶναι βασικὴ, ἀλλὰ εἰς τὰς διαπροσωπικὰς σχέσεις δὲν συμπύπτει ἡ λογικὴ σχέσις μέ τὴν ψυχολογικὴν σχέσιν

. / .

(π.χ. ή σχέσις φιλίας μεταξύ ατόμων). Χρειάζεται να τύχη προσοχής καί αυτή ή άποφισ των προβλημάτων του ανθρώπου. Κακώς πιστεύεται από ώρισμένους ότι τά μαθηματικά άποτελοϋν τόλμαί Ω τής Παιδείας. Τάς ψυχικάς λειτουργίας άσχοϋν καί άλλα μαθήματα επίσης σοβαρά. Περιορισμός του ώραρίου διδασκαλίας των μαθηματικων εις 3-4 ώρας κατά τάξιν τής κλάσσης. κατευθύνσεως θά διηυκόλυνε είσαγωγήν κάποιου νέου, ένδιαφέροντος μαθήματος.

Τέλος τά μέλη του τμήματος συμφωνοϋν όπως συνεχισθῆ ή συζήτησις διά τά μαθηματικά εις τήν επομένην συνεδρίαν. Είς τό σημείον τουτο λύεται ή συνεδρίασις.

Ο Πρόεδρος
 Αν. Παγιόπουλος

Η Γραμματεϋς
 Κ. Παγιόπουλη

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
 Η ΠΡΟΤΕΡΑ ΜΕΝΕΙ

[Handwritten signature]

ΠΡΑΞΙΣ 23η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐμπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἔρμου 15) συ- νήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 19ῃ Μαΐου 1976, ἡμέρᾳ Τε- τάρτη, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώρ- γιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκιάς, 8) Ἠλίας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγκιάκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰδικοί Σύμ- βουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γυλαβᾶς, 3) Γεώργιος Ζευγώλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρων τοῦ ἐβδομαδιαίου Προγράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον.
2. Αἵτησις Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν " περὶ καθιερώσεως τῆς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμέρας ἀρ- γίας διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς ".

Εἰς τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως διὰ τὰ μαθηματικά, ὁ πρὸ- εδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος παρακαλεῖ τὸν

Ειδικόν Σύμβουλον παρά τῷ ΚΕΜΕ κ. Χρ. Γυλαβῶν νά ἐπιθέσῃ καί τὰς ἰδιαιτάς του ἀπόψεις ἐπὶ τῶν ὥρῶν διδασκαλίας τοῦ μαθήματος:

Ὁ κ. Γυλαβῶς ἐν ἀρχῇ τονίζει τὸ ἐνιαῖον τῆς ἐκπαίδευσως ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέχρι καί τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει τὰ διάφορα κινήματα διὰ τὴν ἀμαμόρφωσιν τῆς μαθηματικῆς ἐκπαίδευσως εἰς διαφόρους χώρας τοῦ κόσμου ὅπου καταρτίσθησαν ἰσχυραὶ ὁμοιογενεῖς ομάδες ἐπὶ καθηγητῶν Πανεπιστημίων καί τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως καί ἄλλων συγγενῶν μαθημάτων. Ἀναφορικῶς μέ τὰς 5 προτεινομένας ὥρας διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τοῦ γυμνασίου δηλοῦν ὅτι συμφωνεῖ μέ τὴν πρότασιν καί σημειοῦ τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Βαρουχάκη ὅτι οἱ μαθηταὶ δέν εἶναι καλῶς προπαρασκευασμένοι ἐν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου διὰ τὰ νέα προγράμματα. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τονίζει τὴν ἀνάγκην συσχετισμοῦ τῆς μαθηματικῆς ἐκπαίδευσως, εἰς τὸ Δημοτικόν καί τὸ Γυμνάσιον. Πάντως, προσθέτει, εἰς σοβαρὸς λόγος τῆς διατηρήσεως τῆς διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 5 ὥρῶν ἐβδομαδιαίως εἶναι καί τὸ γεγονός τοῦ ὑψηλῶς ἀνεπιλέκτου πλήθους μαθητῶν τοῦ γυμνασίου μετὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν καί τὴν κατάργησιν τῶν ἐξετάσεων ἀπὸ τὸ δημοτικόν εἰς τὸ γυμνάσιον.

Ὡς πρὸς τὸ ὠρολόγιον τοῦ Λυκείου λέγει ὅτι οὐδεμία σοβαρὰ συζήτησις δύναται νά γίνῃ διότι ἀπὸ τὰ λεγόμενα τοῦ κ. Βαρουχάκη προκύπτει θέμα κοινοῦ νομοῦ καί ἐπιλογῆς μαθημάτων. Τὴν κατάργησιν τῆς διαφοροποιήσεως εἰς τὸν ἀνώτατον κύκλον θά θεωρήσῃ ἐθνικὴν συμφορὰν.

Ἐπί πλέον φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ καθιέρωσις κοινοῦ κορμοῦ καί ἐπιλογῶν διά διατάγματος διότι:

Τό ἄρθρον 30 παρ.ιβ σχεδίου νόμου Περὶ Γ. Ἐνπαιδεύσεως τοῦ ὑποβληθέντος πρὸς φήμισιν εἰς τὴν Βουλὴν, προέβλεπε ὅτι εἰς τὰ Λύκεια δύναται νὰ λειτουργοῦν κατὰ τάξιν Τμήματα θεωρητικῆς καὶ θετικῆς κατευθύνσεως κ.λ.π. Ἡ παράγραφος αὐτῆ εἰς τὸν τελικῶς ψηφισθέντα νόμον 309/76 παρελείφθη, οἱ ὅροι ὅμως κατευθύνσεις καὶ τμήματα τῆς παραγράφου 4β τοῦ λαμβάνοντος τὸν ἀριθμ. 31 ἄρθρου τοῦ νόμου, διετηρήθησαν, προφανῶς δέ ἀναφέρονται οἱ ὅροι οὗτοι εἰς τὴν ἐν λόγῳ διαγραφεῖσαν παράγραφον τοῦ σχεδίου νόμου καὶ εἰς προισχύσασαν νομοθεσίαν (Ν.Δ. 4379/64 ἄρθρον 10 σελ. 3 καὶ 4, Α.Ν.129/67 ἄρθρον 9 σελ. 2, Ν.Δ 651/70 ἄρθρο. 14 σελ. 3).

Συνεπῶς ἡ σιωπηρῶς διδομένη ἐρμηνεία περὶ κοινοῦ κορμοῦ καὶ μαθημάτων ἐπιλογῆς δέν εἶναι ὀρθή ἀλλ' ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα τοῦ νόμου.

Τέλος τουτίζει ὅτι δέν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρόγραμμα γυμνασίου χωρὶς συσχετίσιν μέ τὸ πρόγραμμα τοῦ λυκείου τοῦ ὁποίου ἡ φύσις τῶν κατευθύνσεων παραμένει εἰσέτι ἀκαθόριστος.

Ἀκολουθοῦν εἰσηγήσεις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς Σπετσῶν περὶ καθιερώσεως τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμέρας ἀργίας.

1. Εἰσηγήσεις τῶν κ.κ. Ἰωάννη Ἀρβανίτη καὶ Δημητρίου Σακκῆ, ἧτις ἔχει ὡς κάτωθι:

Λαβόντες ὑπ' ὄφιν Ι) τὴν ἰδιομορφίαν τῆς Σχολῆς, δηλαδή τὴν λειτουργίαν της ὡς οἰκοτροφείου μέ μαθητὰς ἐξ ὀλοκλήρου τῆς

Χώρας καί ἐν τοῦ Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ ὡς καί τήν ἀπομό-
νωσίν της καί 2) τήν συνεπίρρα τῶν συνθημῶν τούτων ἀνάγκην
ἐκτονώσεώς πως τῶν μαθητῶν διά τῆς ἐπικοινωνίας μετά τῶν
οἰκείων των καί τῆς ~~ἐπινοήσεως~~ ^{ἐπινοήσεως} των μετά τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

ε ἰ σ η γ ο ὄ μ ε θ α

τήν ἀποδοχήν τοῦ αἰτήματος τῆς Ἐπιτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς
τῆς Ἀναργυρείου καί Κοργιαλενείου Σχολῆς περί καθιερώσεως
τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμέρας μ ἦ δ ι δ α σ κ α λ ί α ς μ α -
θ η μ ᾶ τ ω ν (καί οὐχί ἀργίας), ὑπό τούς ἐξῆς ὅρους:

1) Αἱ ἄραι τῶν μαθημάτων τοῦ Σαββάτου θά γίνωνται κα-
τά τά ἀπογεύματα τῶν ἄλλων ἡμερῶν.

2) Κατά τό Σάββατον θά παραμένουν ὑποχρεωτικῶς εἰς τήν
Σχολήν περί τά δύο τρίτα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκόντων διά τήν
ἐποπτεῖαν ἢ συνοδείαν τῶν μαθητῶν κατά τάς διαφόρους ἐκδηλώ-
σεις των ἐσωσχολικῶς καί ἐξωσχολικῶς, συμφώνως καί πρός τά
διαλαμβανόμενα εἰς τήν πρός τό Ὑπουργεῖον αἴτησιν τῆς Σχολῆς.

3) Οἱ μαθηταί θά δύνανται ν' ἀπομακρυνθοῦν τῶν Σπετσῶν
τό πολύ μίαν φοράν κάθε τρίτην ἐβδομάδα καί θά ἐπιστρέφουν
εἰς τήν Σχολήν ἀνυπερθέτως τήν Κυριακήν τό ἑσπέρας.

Δέον βεβαίως νά σημειωθῆ ὅτι διά τῆς καταφατικῆς ἐπί
τοῦ προκειμένου ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου θά δημιουργηθῆ ἀσφα-
λῶς προηγούμενον διά τήν ἱκανοποίησιν μελλοντικῶς ἀναλόγων αἰ-
τημάτων καί ἄλλων Σχολῶν, λειτουργουσῶν ὑπό τάς αὐτάς ἢ παρο-
μοίας συνθήμας.

2. Εισήγησις τοῦ κ. Φ. Βάρου:

1. 'Επισημαίνουμε πρῶτα ὅτι ἡ ἀναφορά τῆς Ε.Ε. δέν συνοδεύεται ἀπὸ ἀναλυτικὴ ἐκθεση τοῦ διευθύνοντος τὴν Σχολή, ἀπὸ τὴν ὁποία νά διαφαίνωνται οἱ παιδαγωγικὲς διαστάσεις τοῦ προβλήματος.
2. 'Απὸ τὴν ἀναφορά προϋπτει ὅτι τὸ νέο στοιχεῖο στὴ ζωὴ τῆς Α.Κ.Σ.Σ. εἶναι ἡ παρουσία ἐνεῖ " 'Αποδήμων 'Ελληνοπαίδων " (ὅλα τὰ ἔλλα στοιχεῖα προϋπήρχαν κατὰ τὰ 40 χρόνια τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς) καὶ γεννιέται τὸ ἐρώτημα, πόσοι εἶναι οἱ νεοφερμένοι, τί ποσοστὸ ἀποτελοῦν, ὥστε ἀντὶ νά προσαρμοστοῦν αὐτοὶ στὴ ζωὴ τῆς Σχολῆς ἡ Σχολὴ νά ἀρνηθῆ τὴν ἱστορίαν της.
3. 'Ο χαρακτηρισμὸς τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμέρας ἀργίας δημιουργεῖ ἀνιση μεταχείριση καὶ τὸ κυριώτερο - θὰ βλάβῃ τὴ Σχολή, γιὰτὶ δημιουργεῖ προβλήματα περισσότερα ἀπὸ ἐνεῖνα πού πρόκειται νά λήσῃ: α') πρόβλημα ψυχολογικὸ γιὰ ὅσους δέν ἔχουν τὴν οἰκογένειάν τους στὴν 'Αθήνα (καὶ εἶναι οἱ περισσότεροι), β') χαλάρωση τῆς εὐρυθμῆς λειτουργίας ἀπὸ τὸ μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς μέχρι τὶς πρωινὲς ὥρες τῆς Δευτέρας, γ') ἐξάλειψη τῆς κοινωνικῆς ζωῆς πού δημιουργεῖται μέσα στὴ σχολὴ τὸ Σαββατοκύριακο καὶ πού εὐεργετεῖ καὶ ὅσους δέν ἔχουν ἐδῶ κοντὰ τοὺς οἰκεῖλους, δ') θὰ ἐκλείψουν σταδιακὰ οἱ συνθήκες πού ἀποτελοῦν θερμοκήπιο γιὰ τὴν καλλιέργειαν ἡγετικῶν προσόντων καὶ διοικητικῶν ἱκανοτήτων τῶν τροφίμων καὶ σωματικῆς ἀλκιῆς, θὰ

επιλείφουν δηλ. στοιχεῖα τὰ ὅποια ἀποτελοῦν καὶ ἄρχημα μὲ τὸ παιδευτικὸ ἔργο τῆς Α.Κ.Σ.Σ.

4. Παρατηροῦμε ὅτι οἱ σιοποὶ τοὺς ὁποίους προβάλλουν οἱ προτείνοντες " ἄργιαν Σαββάτου " ,δηλ. ἐνδρομές, ἀθλητικὲς συναρτησεις κτλ., εἶναι δυνατὸ νὰ πραγματοποιοῦνται μὲ ἀποφάσεις τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς Σχολῆς, χωρὶς ἐπικίνδυνα ρῆγμα τοῦ προγράμματος.
5. Νομίζομε τέλος ὅτι μὲ κατάλληλη ρύθμιση τοῦ προγράμματος εἶναι δυνατὸ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι - ὅταν εἶναι ἀνάγκη - νὰ ἐπινοιωνοῦν μὲ τὴν Ἀθήνα. Π.χ εἶναι δυνατό: α') μερικοὶ διδάσκοντες νὰ μὴ διδάσκουν τὸ Σάββατο ἢ τὴ Δευτέρα ἢ νὰ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τοὺς συναδέλφους τους, β') μερικοὶ μαθητὲς -κυριότατα τῆς τελευταίας τάξεως καὶ ἀραιότερα τῆς προτελευταίας - νὰ παίρουν ἄδεια γιὰ τὸ Σάββατο, γ') τὸ πρόγραμμα τοῦ Σαββάτου νὰ εἶναι ἐλαφρότερο γενικῶς, ὥστε νὰ διευκολύνωνται τὰ παραπάνω, δ') μπορεῖ νὰ μελετηθῇ καὶ μία ἀκόμη ἔξοδος τῶν μαθητῶν στὴ πόλη μέσα στὴ βδομάδα (π.χ. τὴν Τετάρτη ἀπόγευμα), ε') νὰ γίνῃ περισσότερη προσπάθεια γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μέσα στὴ Σχολὴ τὸ Σαββατοῦριακο.

Τέτοιες λύσεις δίνονταν καὶ στὸ παρελθόν καὶ ἀποδείχτηκαν ἐπινοομητικὲς γιὰ τὴ Σχολὴ καὶ τοὺς μαθητὲς της. Γιὰ τὴν ἡ παρουσία τῶν ἀποδήμων νὰ ἐπισυμῶσιν τὴν ἀξιοσύνη παρουσία τῶν ἀθλητῶν;

. / .

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όψιν α) τό άρθρον 2 παρ. 1 τοῦ ν. 186/75 β) τάς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις καί γ) τήν ἐπί τοῦ θέματος ἀλληλογραφίαν ἀποφασίζει ὁμοφώνως ὅτι ὑπό τάς παρούσας συνθήκας δέν κρίνεται σιόπιμος ἡ καθιέρωσις τοῦ Σαββάτου ὡς ἡμέρα ἀργίας διὰ τοὺς μαθητάς τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝ. Πάγγελος

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιάκη

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΣ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

~~ΜΕΛΕΤΗ~~ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 24

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25-5-1976

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμού 15) συνήλθεν εἰς συνεδρίαν σήμερον τὴν 25-5-1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 12 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης 3) Νικόλαος Βαρουχάκης 4) Φανούριος Βῆρος 5) Γεώργιος Γρατσέας 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος 7) Δημήτριος Σασιῆς 8) Ἥλκας Σπυρόπουλος, ὡς Γραμματεὺς παρέστη ἡ ἐπί βαθμῶ 6φ ὑπάλληλος Μαρία Ἀρσένη, λόγῳ ἀσθενείας τῆς Γραμματέως τοῦ Τμήματος Καλλιόπης Στεριέφου- Παγκιάη.

Θέματα Ἡμερησίας Διατάξεως

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρων τοῦ εβδομαδιαίου Προγράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον.
2. Ἀνακοινώσεις

Θέμα 1ου

Ὁ κ. Γ. Ἀρβανίτης εἰσάγει τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας ξένων Γλωσσῶν εἰς τὰ Πειραματικὰ Σχολεῖα (σχετικὸν τὸ ὑπ'

Αριθμ. Φ.210.2/75/ 35938/30-1-1976 Έγγραφον τῆς Διευθύν-
σεως Ἐφαρμογῆς Προγράμματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἰπουργ-
γείου Ἐθνικῆς Παιδείας).

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ ὡς ἄνω εἰσηγητῆς εἰσηγεῖται
τὰ κάτωθι:

Ὁ Διευθυντῆς τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 90/5-2-1976 ἐγγράφου του, ζητεῖ
νὰ τροποποιῆθῇ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 1930/7-1-71 ἀπόφ. σις τοῦ Ἰπουργ-
γοῦ Παιδείας, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὰ Πρότυπα καὶ Πειρα-
ματικὰ Σχολεῖα οἱ μαθηταὶ διδάσκονται τὰς ξένας γλώσσας
ἐπὶ ἑξ (6) ὥρας ἑβδομαδιαίως εἰς τὰς τάξεις Α', Β', Γ'
καὶ ἐπὶ 4 ὥρας εἰς τὰς Δ', Ε', ΣΤ', ὥστε καὶ εἰς αὐτὰ νὰ
διδάσκωνται ἐπὶ πέντε (5) ὥρας ἑβδομαδιαίως, εἰς τὴν Δ' ἐπὶ
τρὶς (3) καὶ εἰς τὰς Ε' καὶ ΣΤ' ἐπὶ δύο (2) ὥρας.

Ἐν τῆς βλῆς ἐξετάσεως τοῦ θέματος καὶ ἐν τοῦ ὅτι τοῦ-
το δὲν ἀρροῖ μόνον εἰς τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον Ἀθηνῶν,
ὁ ὡς ἄνω εἰσηγητῆς φρονεῖ ὅτι πρέπει ἡ Διοίκησις νὰ ἀπευθύνῃ
ἔγγραφον γενικῶς εἰς τὰ Πειραματικὰ καὶ Πρότυπα Σχολεῖα, διὰ
νὰ εἰσηγηθοῦν οἱ ἑπίδοται τῶν Σχολείων αὐτῶν σχετικῶς μὲ τὴν
ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστη-
μίου Ἀθηνῶν προτεινομένην τροποποίησιν.

Ὁ κ. Δ. Σακινῶς δὲν ἀποδέχεται τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ.
Ι. Ἀρβανίτη καὶ προτείνει νὰ καταργηθῇ ἡ διάταξις ἡ ὁποία
προβλέπει τὴν αὔξησιν τῶν ὥρῶν διδασκαλίας ξένης γλώσσης εἰς
τὰ Πρότυπα Σχολεῖα, ὥστε καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολείων τούτων
νὰ διδάσκωνται ξένας γλώσσας τῶσας ὥρας ἑβδομαδιαίως ὥσας
καὶ οἱ λοιποὶ μαθηταὶ τῶν ἑλλων Γυμνασίων.

Ἐπ' αὐτοῦ τὸ Τμήμα ἀποφασίζει, ὅπως ἐπιστραφῆ ἡ ἀλλογραφία εἰς τὴν Διεθθυσιν Προγράμματος Μέσης Ἑπιχειρήσεως καὶ ἐνεργήσῃ αὐτὴ δεόντως.

Θέμα 2ου

Α. Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Θ.211.17/164/5311/24-5-76 ἐγγράφου τοῦ κ. Ἰψιτουργοῦ Χ.Καραπιπέρη εἰσάγεται πρὸς συζητήσιν ἡ ἀπὸ 19-5-76 πρῶξις, ἀναφερομένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου " Ἱστορία Ἑλληνορωμαϊκῆ-Βυζαντινῆ-Εὐρώπης 146 π.Χ.-1453 μ.Χ. " τῶν Α. Ααζάρου - Α. Χατζῆ - Β. Βουραζέλη-Μαρινάου.

Ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐξέδωσε τὴν ὡς ἔνω πρῶξιν, περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ βιβλίου τούτου διὰ τὴν Β' Λυκείου, γίνεται ὁμοφώνως δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Σπυρόπουλος καὶ Βῆρος προτείνουν, ὅπως διὰ τὴν Β' Λυκείου χρησιμοποιοῦν τὸ βιβλίον τοῦ κ.Καλοκαιρινοῦ Ἱστορία Ῥωμαϊκῆ καὶ Βυζαντινῆ 146 π.Χ.- 1453 μ.Χ. ἐκδόσεως Θ.Β.Δ.Β., τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται νῦν ὑπὸ τελείως νέαν μορφήν, ἀφοῦ οὐ μόνον συμπληρώθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀλλὰ καὶ προσηρμύθη εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ βιβλίου, ἐν ἔτει 1965, γενομένης ὑποδείξεως, ἐφ' ᾧσον προηγουμένως κριθῆ κατὰ νόμον.

Ἐν συνεχεί, συζητεῖται ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2/16-4-76 πρῶξις τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. Θ. 211.13/45/20284/20-2-76 ἀποφάσεως κ. Ἰπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας συγκροτηθεῖσης Ἐπιτροπῆς, ἀναφερομένη εἰς τὴν βελτίωσιν, διόρθωσιν καὶ μεταβολὴν τοῦ ἐν χρήσει ἐγκεκριμένου διδακτικοῦ βιβλίου " Ἱστορία Ἑλληνορωμαϊκῆ -

Βυζαντινή- Εθρώπης 146 π.Χ-1493 μ.Χ " τῶν Α. Ααζάρου-
Α.Χαιζή Ε. Βουραζέλη -Μαρινάκιου καὶ τὸ Τμήμα ἀποφαίνε-
ται ὁμοφώνως ὅτι δέχεται τὰς γενομένας βελτιώσεις κ.λ.π.
εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ ἐγκρίνει τὴν ἐκπαιδευτικὴν του
διὰ τὴν Β' μόνον Γυμνασίου.

Β. Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος ἀναφέρεται εἰς τὸ θέμα τῆς προ-
τεινομένης ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας τῆς Σχολῆς Κωφῶν καὶ Βαρη-
κῶν ἀντικαταστάσεως τοῦ μαθήματος τῆς Ὠδινῆς διὰ τοῦ μα-
θήματος τῆς Χειλοναγνώσεως (σχετικὸν τὸ ὑπ' ἀριθμ.Φ.210.
2/77/35942/30-3-76 ἔγγραφον ΥΠ.Ε.Π.Θ.) καὶ εἰσηγεῖται
τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως.

Τὸ Τμήμα ἀποδέχεται τὴν ὡς ἄνω εἰσηγήσειν καὶ ἀποφαί-
νεται ὅπως ἀντικατασταθῇ τὸ μάθημα τῆς Ὠδινῆς διὰ τοῦ μαθή-
ματος τῆς ἀρραύσεως καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῆς Χειλο-
ναγνώσεως.

Γ. Τίθεται ὑπ' ὄφιν τοῦ Συμβουλίου τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.17/
161/20-5-76 ἔγγραφον τῆς Διευθύνσεως ἐφαρμογῆς Προγράμματος
Μέσης Ἑκπαίδευσως, διὰ τοῦ ὁποῦ διαβιβάζεται πρὸς ἐγκρίσειν
πρᾶξις, περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν βιβλίων τῆς Α' Γυμνα-
σίου α) Ζωολογίας Η. Τσιλιθρα καὶ β) Φυτολογίας Η. Γαβρεσσά διὰ
τοῦ βιβλίου " Ζωολογία καὶ Φυτολογία " τοῦ Σ. Κατάνη. Ὁρίζεται
ἐπ' αὐτοῦ εἰσηγητῆς ὁ κ. Ν. Βαρουχάκης.

Δ. Τίθεται ὑπ' ὄφιν τοῦ Συμβουλίου τὸ ὑπ' ἀριθμ. 326/19-5-76
ἔγγραφον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται πρῶτως τῆς καθηγήτριας Οἰκω-
κῆς Οἰκονομίας Στέλλας Παρωσιάνη, περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὸ πρόγραμμα

διδασκαλίας του μαθήματος Λαϊκής Τέχνης. 'Επ'αυτού όρι-
ζεται εισηγητής ό κ. Γρατσέας. 'Ωστόσο εις τόν αυτόν ει-
σηγητήν χρεώνεται τό όπ'άριθμ. 2239/24-5-76 έγγραφον του
'Υπουργού κ. Χ. Καραλιπέρη, περί του βιβλίου του 'Επικαιδευτι-
κού 'Ανδρέα Κόνιστα " τά 'Ιερά μας Προσηνύματα "

Ε' Τίθεται όπ'όψιν του Συμβουλίου τό όπ'άριθμ. Φ.543/ 1 /
51132/21-5-76 έγγραφον του κ. 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας,
περί ~~καταρτισμού~~ προγράμματος μεζονος μετεπικαιδύσεως κα-
θηγητών Μέσης 'Επικαιδύσεως, διαρκείας ενός διακοημαϊνού έτους
καί όρίζονται εισηγηταί έπ'αυτού οι κ.κ. Δ. Σαμιού και Ν.
Βαρουχάκης.

Τό παρόν έπιυροϋται αύθημερόν.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Μ. ΑΡΣΕΝΗ

ΑΡΧΙΒΕΣ ΑΝΤΙΤΕΛΕΣ
Η Γραμματεία
[Handwritten signature]

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 25

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 26-5-1976

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου
Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15)
συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 26-5-1976 ἡμέρα Τετάρτη
καὶ ὥρα 9.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ ἑξῆς:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος 2) Ἰωάννης
Ἀρβανίτης 3) Νικύλαος Βαρουχάκης 4) Φανούριος Βῶρος 5) Γεώργιος
Γρατσέας 6) Νικύλαος Παπαδόπουλος 7) Δημήτριος Σακκάς,
8) Ἠλίας Σπυρόπουλος 9) Δημοσθένης Ἀριουδέας 10) Γεώργιος
Ζευγώλης 11) Κων/νος Συριόπουλος, ὡς Γραμματεὺς παρέστη ἡ ἐπί-
βαθμῆ βφ ὑπάλληλος Μαρία Ἀρσένη, λόγφ ἀσθενείας τῆς Γραμματέ-
ως τοῦ Τμήματος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη.

Θέματα Ἡμερησίας Διατάξεως

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἑβδομαδιαίου Προγράμ-
ματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον.
2. Ἀνακοινώσεις.

Θέμα 1ον

Ὁ Εἰσηγητὴς κ. Νικύλαος Παπαδόπουλος Ψυχολόγος-Σύμβου-
λος Β' βαθμοῦ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῆς Ἐπιστήμης τῆς Ψυχολογίας
ὡς ἀπαραίτητον καὶ τὴν σύγχρονην κοινωνίαν, τὴν θέσιν τοῦ κλάδου

σέ άλλας χώρας καί τήν σχετιήν κατάστασιν τοῦ κλάδου
στήν χώραν μας, πρέτεινε τά ἑξῆς:

Εἶναι γνωστόν ὅτι τόσον τά πρόγραμμα ὅσον καί ἡ ἔλλειψις
εἰδικῶν κατὰ τό δυνατόν δέν ἀφήνουν πολλά περιθώρια ἐν-
θουσιασμοῦ γύρω ἀπό τόν κλάδον. Ἐάν κατορθωθῇ ἡ συγγραφῆ
ἐνός πλέον συγχρόνου καί κατατοπιστικοῦ ἀλλά καί ἀπλοῦ
ἐγχειριδίου ἡμποροῦν νά υπάρξουν ἀριεταί ἐλπίδες διά διορ-
θωσιν τῶν πραγμάτων καί οὐσιαστικῆν λιανοποίησιν τῶν ἐνδια-
φερόντων τῶν μαθητῶν. Πέραν ὅμως αὐτοῦ χρειάζεται νά δοθῇ
μία μεγαλυτέρα σημασία στόν κλάδον αὐτόν. Διά τοῦτο καί εἰση-
γήθη: 1) Νά διδάσκηται τό μάθημα τῆς Ψυχολογίας ἐνεξαρτήτως
τῆς Φιλοσοφίας ὡς ὑποχρεωτικόν εἰς τήν Β' Λυκείου 2 ὥρας
ἐβδομαδιαίως. Νά μήν περιορισθῇ εἰς τά μέχρι τοῦδε ἀντικεί-
μενα τῆς Γενικῆς μόνον Ψυχολογίας, ἀλλά νά εἶναι ἔν εἶδος εἰ-
σαγωγῆς εἰς τήν Ψυχολογίαν π.χ. εἰς τά βασικά της θέματα
καί εἰς τοῦς βασικοῦς της Κλάδους. 2) Ὁ μέσος Ἕλλην ἔχει ἀριεταί
ἐλαττώματα καί εἰς ὠρισμένα πράγματα νοσηράν νοοτροπίαν. Διά
τῆς ἐννεατοῦς φοιτήσεως θά πρέπει νά λαμβάνη τις καί ὠρισμένας
γνώσεις σχετικῆς μέ τά ψυχολογικά προβλήματα. Οὕτω ὁ ὡς ἄνω
εἰσηγητής προέτεινε νά διδαχθῇ εἰς τήν Γ' Γυμνασίου εἰς τό Β'
τετράμηνον εἰς 2 ὥρας ἐβδομαδιαίως Ψυχολογία εἰς πρακτικῆν,
ἀπλῆν μορφήν, μέ κύριον ἀντικείμενον: Τά Ψυχολογικά προβλήματα
τοῦ ἀτόμου ἢ στοιχεῖα πρακτικῆς ψυχολογίας π.χ. σχηματισμός
ἔξεων, κἀπνισμα, συμπλέγματα, ὄνειρα καί σύμβολα, κοινωνικοί ρό-
λοι, ἄνδρας- γυναίκα, συγκρούσεις, ἄτομον-ὀμάδα - κοινωνία, συμπά-
θεια-ἀντιπάθεια-προκατάληψις, μάθησις, προσαρμογή-ἀπόδοσις,

ψυχογεμεῖς ἀσθένειες, ἄγχος καί καταναγκασμοί. Δι' αὐτῶν θά ἐπιδιωχθῆ ἡ ἐνημέρωσις τοῦ ἀτόμου εἰς τὰ καθημερινά ψυχολογικά προβλήματα καί θά δοθῆ ἡ εὐκαιρία διὰ συζήτησιν καί προβληματισμόν διὰ τὰ θέματα-προβλήματα. Τό μάθημα αὐτό νά ἐνταχθῆ εἰς γεννιωτέρον τίτλον καί νά ἐποτελέσῃ τό β' μέρος τοῦ Ἑπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ (Ἑπαγγ. Προσ. καί Προβλήματα Ψυχολογικά).

Τό Συμβούλιον ἀποδέχεται ὁμοφώνως τήν πρότασιν τοῦ κ. Ν. Παπαδοπούλου.

Β' Ἐπί τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Φ.210.2/80/44674/30-4-76 ἐγγράφου τῆς Διευθύνσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων περί τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῆς Ἀρχαιολογίας ὡς ὑποχρεωτικοῦ διὰ τὰς τρεῖς τελευταίας τάξεις τοῦ Γυμνασίου ὁ εἰσηγητής κ. Κ. Συριόπουλος εἰσηγήθη τὰ κάτωθι:

Ἡ πρότασις τοῦ Συλλόγου Ἑλλήνων Ἀρχαιολόγων ἵνα ἡ Ἱστορία τῆς Τέχνης ἀποσπασθῆ ἀπό τό μάθημα τῆς Ἱστορίας καί εἰσαχθῆ ὡς νέον μάθημα ὑπό τόν ὄρον Ἀρχαιολογία διδάσκειται δέ μίαν ὥραν ἑβδομαδικῶς ὑπό ἀποφοίτων Ἱστοριο-αρχαιολογικοῦ τμήματος δέν εἶναι δυνατή οὔτε σύμφωρος, διὰ τοῦς κάτωθι λόγους.

Ἀπόσπασις τυχόν τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης ἀπό μάθημα τῆς Ἱστορίας, ἐάν ἐφηρμοζετο καί εἰς τὰς ἄλλας πνευματικῆς ἐκδηλώσεις μιᾶς ἐποχῆς π.χ. τήν φιλολογικὴν κίνησιν, τήν ἐπιστήμην, τό δίκαιον, τόν δημόσιον καί ἰδιωτικόν βίον, κ.λ.π. τὰς περιλαμβανομένας εἰς τήν Ἱστορίαν, θά εἶχε ὡς συνέπειαν τήν διάσπασιν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἰς ἐπί μέρους κλάδους. Τοιοῦτο

κατά τινα περίοδον θά ἐπετυγχάνετο, ἐάν μάλιστα οἱ διάφοροι κλάδοι τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας διδάσκωνται ὑπό διαφόρων προσώπων, οὔτε θά ἦτο δυνατόν νά διδαχθοῦν πάντες οἱ κλάδοι οὔτοι ἐντός τῶν 2-3- διατιθεμένων ἐβδομαδιαίως διά τό μάθημα τῆς Ἱστορίας διδακτικῶν ὥρῶν.

Ἐπί πλέον ὁ διδάσκων τήν Ἱστορίαν τῆς Τέχνης ἐπί μιαν ὥραν ἐβδομαδιαίως εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Λυκείου θά ἀπησχολεῖτο εἰς αὐτό τὰς 3 μόνον ἐκ τῶν 25-25 ὑποχρεωτικῶν δι' αὐτόν ὥρῶν διδασκαλίας τὰς δέ 20-22 ὑπολοίπους ὥρας ἢ θά ἐδίδασκε ἄλλων εἰδικιοτήτων μάθημα εἰς τό αὐτό σχολεῖον ἢ θά ἐπεσπᾶτο εἰς ἑπτὰ (7) ἕτερα Λύκεια, ἕνα διδάσκη ἀνά 3ῶρον Ἱστορίαν τῆς Τέχνης εἰς τὰς τρεῖς τάξεις ἐκείνου τούτων, πρῶγμα τεχνικῶς ἀδύνατον εἰς τὰς πόλεις μέ ἕν Λύκειον ἢ καί εἰς πόλεις μέ πλείονα ἀλλά εἰς μεγάλας ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις εὐρισκόμενα Λύκεια.

Ἡ μόνη δυνατή ἱκανοποίησις τοῦ αἰτήματος τῶν Ἑλλήνων Ἀρχαιολόγων εἶναι, εἰς ἃ σχολεῖα ὑπηρετοῦν πτυχιούχοι ἱστοριοαρχαιολογικῶν τμημάτων καί προσφέρονται νά διδάσκουν τήν Ἱστορίαν εἰς πάσας τὰς τάξεις τοῦ Λυκείου, νά προτιμῶνται ὑποχρεωτικῶς πρός τοῦτο ὑπό τῶν Λυκειαρχῶν. Διά τήν ἔκδοσιν ταύτης διαταγῆς εἶναι πρόθυμον νά γνωματεύσῃ τό Κ.Ε.Μ.Ε.

Κατά τήν συγγραφὴν τέλος τῶν βοηθητικῶν διδακτικῶν Βιβλίων Ἱστορίας τῆς Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τό Κ.Ε.Μ.Ε ὑπολογίζει εἰς τήν συνβολήν τῶν Ἀρχαιολόγων ὡς καί εἰς τήν διδασκαλίαν ὑπό τούτων καί τὰς ἐπισιέφεις μαθητῶν Μέσης Ἑκπαιδεύσεως εἰς

Μουσεία καί 'Αρχαιολογικούς χώρους.

Τό Συμβούλιον λαβόν υπ' ὄψιν τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. Συριοπούλου τήν ἐπακολουθήσασαν μεταξύ τῶν μελῶν αὐτοῦ συζήτησιν ἀποφασίζει ὁμοφώνως: ἀποδέχεται τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. Συριοπούλου.

Θέμα 2ον

'Ο κ. Βαρουχάκης εἰσάγει τό θέμα τῆς ἐγκρίσεως πράξεως Ἐπιτροπῆς τῆς 17-5-1976 (σχετινόν τό υπ' ἀριθμ. 51817/ Φ.211.17/161/20-5-76 ἔγγραφον τῆς Διευθύνσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Μέσης Ἐμπ/σεως), περί ἀντιναταστάσεως τῶν ἐν χρήσει διδαικτικῶν βιβλίων Ἀ' Γυμνασίου α) Ζωολογίας Π. Τσιλιήθρα καί β) Φυτολογίας Π. Γραβρεσέα καί ἀποδοχῆς τοῦ βιβλίου Ζωολογίας καί Φυτολογίας τοῦ Στυλιανοῦ Κατιάη, ἐνδόσεως Ο.Ε.Δ.Β.

Τό Συμβούλιον ἀποδέχεται ὁμοφώνως τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. Βαρουχάκη, περί ἀντιναταστάσεως τῶν διδαικτικῶν βιβλίων Ἀ' Γυμνασίου α) Ζωολογίας Π. Τσιλιήθρα καί β) Φυτολογίας Π. Γραβρεσέα διά τοῦ βιβλίου Ζωολογίας καί Φυτολογίας τοῦ Στυλιανοῦ Κατιάη ἐνδόσεως Ο.Ε.Δ.Β.

Μή ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος τά πρακτικά ἀναγιγνώσκονται καί ἐπισημαίνονται αὐθημερόν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Παγκάλος
ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Μ. ΑΡΣΕΝΗ

Η Γραμματεὺς
ΜΑ

ΠΡΑΞΙΣ 26η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέν-
τρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15)
συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 1η Ἰουνίου 1976, ἡμέρᾳ
Τρίτη, ὥρᾳ 10.15 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακιάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῶ 6η ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Εἰδικοί Σύμ-
βουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας, 2) Χρ. Γυλαβᾶς,
3) Γεώργιος Ζευγάλης, 4) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπί τῶν ὥρῶν τοῦ ἐβδομαδιαίου Προ-
γράμματος εἰς τό Γυμνάσιον καί τό Λύκειον.
2. Ἀνακοινώσεις.

Ἐπί τοῦ πρώτου θέματος ὁ Σύμβουλος Α' κ. Παλαιο-

πραξίς ἀναπτύσσει τάς ἀπόψεις του διά τήν εἰσαγωγήν Τεχνολογι-
κῶν μαθημάτων εἰς τό Γυμνάσιον. Διοπός τῶν μαθημάτων τούτων

λέγει, είναι ο επαγγελματιός προσανατολισμός τῶν μαθητῶν .
Κατά τήν γνώμην του πρέπει νά διδάσκωνται τά κάτωθι μαθή-
τα:

1. Δειτουργία βασιῶν εἰδῶν σπιτιοῦ.
2. Δημιουργία συνθηπῶν ἀσφαλείας
3. Θεωρητική ἀνάλυσις πολυπλόκων τεχνολογιῶν συστημάτων.
4. Μικροεπισκευαί βασιῶν συστημάτων σπιτιοῦ καί κατασκευαί ἀπλῶν συσκευῶν.
5. Συγριρότητις ὁμάδων.

Ἀπολουθεῖ ἡ ἀλλαγὴ ἀπόψεων μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ
Τμήματος.

Ὁ κ. Σακκινῆς ἐπιθέτει τάς ἀπόψεις του, ὡς αὗται ἔχουν
εἰς τάς συνημμένας τῆ παρόντι χειρογράφου σελίδας.

Ὁ κ. Βαρουχάκης λέγει ὅτι πρέπει νά μελετηθῆ ὁ σιο-
πός τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων εἰς τά Γυμνάσια.

Ὁ κ. Βῆρος λέγει ὅτι διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις ὡς πρός
τήν ἐπισκευήν τῶν ἠλεκτριῶν εἰδῶν σπιτιοῦ ὑπό τῶν μαθητῶν
διότι πιστεύει ὅτι ἡ ἀσχολία αὕτη ἐγινυμονεῖ κινδύνους.

Ἐπ' αὐτοῦ ὁ κ. Μαυρομματῆος λέγει ὅτι διὰ τήν ἐνμάθη-
σιν τῶν ἐπισκευῶν ἠλεκτριῶν σκευῶν ὑπό τῶν μαθητῶν θά χρησι-
μοποιοῦνται μιραί τάσεις ἠλεκτρισμοῦ, ὥστε νά μὴν ὑπάρχη κίν-
δυνος διὰ τοὺς μαθητάς.

Ὁ κ. Συριόπουλος ἐρωτᾷ ἔάν εἰς τά Τεχνολογιᾶ
μαθήματα ~~περιλαμβάνεται~~ ~~μαθήματα~~ περιλαμβάνεται καί ἡ ἐνμά-
θησις τῆς χρήσεως γωνιομέτρων κ.λ.π., ἡ χρησιμοποίησις δια-
φόρων ἐργαλείων τά ὅποια δέν εἶναι δυνατόν νά διδαχθοῦν

θεωρητικῶς εἰς τὸν πίνακα.

Ὁ κ. Παλαικρασσῆς βεβαιοῖ ὅτι ὅλα τὰ ἀνωτέρω περιλαμβάνονται εἰς τὰ τεχνολογιὰ μαθήματα καὶ προσθέτει ὅτι τοῦτο εἶναι χρήσιμον διὰ τοὺς μαθητὰς διότι γνωρίζουν ταυτοχρόνως καὶ τοὺς κινδύνους οἱ ὁποῖοι ἐγγυμονοῦν ἐν τῆς μὴ γνωριμίας τῆς χρησιμοποίησέως των. Ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν μαθημάτων τούτων, τονίζει, ὅτι αὕτη θὰ πρέπει νὰ εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὸν χρόνον ὁ ὁποῖος διατίθεται δι' οἷο-δήποτε ἕτερον μάθημα τὸ ὁποῖον διδάσκειται θεωρητικῶς ἐν τῆς ἔδρας καὶ τοῦτο διότι ὁ καθηγητὴς τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων θὰ διδάσκη ξικαστον μαθητὴν κειχωρισμένως διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ κίνδυνοι κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν διαφόρων ὀργάνων.

Ὁ κ. Μαυρομματάκιος λέγει ὅτι τὰ ἀνωτέρω μαθήματα εἶναι δυνατόν νὰ διδασχθοῦν εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου διότι ὁ μαθητὴς δέν ἔχει σχετικὰς τεχνολογιὰς γνώσεις.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος μέ βάσιν τὴν διάρρισιν μεταξύ παιχνιδιοῦ ἀσχολίας καὶ ἐργασίας διετύπωσε τὴν ἔποψιν ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων προσιδιάζει εἰς τὰς τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ κ. Πρόεδρος προσθέτει ὅτι οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν Α' Τάξιν τοῦ Γυμνασίου πρέπει νὰ ἐθιστοῦν εἰς τὴν ὁμαδιότητα τῆς ἐργασίας διὰ νὰ δυνηθοῦν ἀργότερον νὰ ἀσχοληθοῦν μέ τὰ τεχνολογιὰ μαθήματα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν ὁμαδιότητα εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος λαβὼν τὸν λόγον ἀνεφέρθη εἰς τὴν ση-
μασίαν τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων διὰ τὴν ἡμετέραν
καὶ εἰσαγωγὴν τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸν τεχνικὸν πολιτισμὸν, πού
θά σημάνη, τὴν ολοκλήρωσιν τῆς Παιδείας του. Ἡ τεχνικὴ
ἔχει συγκεκριμένα καὶ εἰδικὴν σκοπιμότητα εἰς τὴν ἀνάπτυ-
ξιν τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀτόμου καὶ κυρίως τῆς
ἐφευρετικότητος-δημιουργικότητος καὶ τῆς συνδυαστικῆς
πρακτικῆς (ρεαλιστικῆς) σκέψεως, διότι ἀκριβῶς ἡ τεχνικὴ
ἀναφέρεται εἰς τὸ νοητικὸν προνόμιον τοῦ ἀνθρώπου νὰ συν-
διάξῃ φυσικὰ δεδομένα πρὸς ἐξυπηρέτησιν-διευκολύνσιν τῆς
ζωῆς του. Ὑπάρχει δὲ ἀπὸ μερίδα φιλοσόφων καὶ μία προκατά-
ληψις ἔναντι τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅτι εἶναι " πηγὴ δυστυ-
χίας " (κατὰ FREUD), πού εἶναι, ἴσως αἰτία νὰ μὴν ἔχη δοθῇ
εἰς τὴν Ἐπαίδευσιν ἡ πρέπουσα σημασία ὡς πρὸς τὰ τεχνολο-
γικὰ ἀντικείμενα μαθήσεως πού εἶναι προῖόν θετικῶν ἐπίσης
τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος.

Μετά σχετικὴν συζήτησιν τὸ τμήμα ἀποδέχεται δημοφώνως τὴν
εἰσήγησιν ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων.

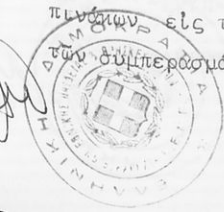
Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Συριοπούλος ἐπιθέτει τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ
τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Διον. Ἀλετρά " Ὁ οἶνος ἀπὸ τῆς ἀρχαιότη-
τος μέχρι σήμερον, ἱστορικὰ καὶ στατιστικὰ στοιχεῖα " τὸ ὁποῖ-
ον ὁ συγγραφεὺς δωρίζει εἰς ἑκατὸν (100) ἀντίτυπα διὰ τὰς
βιβλιοθηκὰς τῶν Γυμνασίων Περιφερείας Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων.

" Η εργασία αποτελεί πραγμάτων " διακοῦς " πόθου τοῦ συγγραφέως, ὡς ἀναφέρεται εἰς τόν πρόλογον, νά συγιεντρῶση " πᾶν ὅτι ἔχει γραφῆ ἢ πραγματοποιηθῆ " διὰ τόν οἶνον, χωρίς νά προσθέσῃ νέα στοιχεῖα καί τόν σιοπόν του τοῦτον φαίνεται ὅτι ἐπέτυχεν ὁ συγγραφεύς.

Τό βιβλίον ἀπευθύνεται πρός τόν μέσον ἀναγνώστην καί εἶναι ἐγνυλοπαιδινοῦ μᾶλλον παρά ἐπιστημονικοῦ χαρακτιῆρος. Τό περιεχόμενόν του διαρεῖται εἰς 8 κεφάλαια, τά 7 πρῶτα τῶν ὁποίων καταλαμβάνουν τάς 90 ἐν τῶν 184 σελίδων τοῦ βιβλίου, περιλαμβάνοντα τό ιστορικόν μέρος τῆς ἐργασίας, τήν ἐξέλιξιν δηλαδή τῆς ἀμπελοργίας καί οἰνοποιίας ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰῶνος, καί τό 8ον κεφάλαιον, " ἡ ἀμπελοργία κατὰ τόν 20ον αἰῶνα, " καταλαμβάνουν τάς ὑπολοίπους 90 σελίδας, περιέχει τό Οἰνονομικόν μέρος τῆς ἐργασίας, στατιστικούς δηλαδή πίνακας ἐν σχέσει πρός τάς κατ' ἔτος καλλιεργηθείσας εἰς τάς διαφόρους περιοχάς τοῦ κόσμου καί ἰδιαιτέρως τῆς Ἑλλάδος μέ ἀμπέλους ἐκτάσεις, τά ποσά παραγωγῆς οἴνου, οἰνοπνεύματος, ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν καί σταφίδος, τάς ἐξαχθείσας ποσότητας, τοῦς ἐπιβληθέντας φόρους, τήν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν τῆς ἀμπέλου καί τήν σχετικὴν νομοθεσίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ μέθοδος τήν ὁποίαν ἠκολούθησεν ὁ συγγραφεύς, παραθέτω αὐτοῦσια καί ἐν μεταφράσει τά χωρία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων εἰς τό ιστορικόν μέρος τῆς ἐργασίας του καί ἐπτενεῖς στατιστικούς πίνακας εἰς τό Οἰνονομικόν μέρος αὐτῆς, ἀντί νά μνημονεύῃ ἀπλῶς τήν ἀρχαίαν πληροφορίαν μετά σχετικῆς ὑποσελιδίου παραπομπῆς εἰς τό ιστορικόν καί παραθέτει τό πόρισμα ἀπλῶς τῶν στατιστικῶν του πινάκων εἰς τό οἰνονομικόν προχωρῆ δέ εἶτα εἰς τήν σύνθεσιν τῶν συμπερασμάτων του, παρέχει τήν ἐντύπωσιν ὅτι οὗτος ἐπιδιώκει

νά δώση Ξιτασιν μάλλον εις τήν έργασίαν του παρά νά επιτύ-
χη συμπύνωσιν ,καταπονεί όμως ούτω τόν μέσον αναγνώστην,πρός
όν άπευθύνεται,διά νά παρακολουθήση τά συμπεράσματα του συγ-
γραφέως,διότι ό ειδικός επιστήμων είναι βέβαιον ότι διά στατι-
στικά δεδομένα θά άνατρέξη εις τάς πρωτοτύπους πηγάς,τάς όποιάς
χρησιμοποιεί καί ό συγγραφέας.

Ή κατανομή πάλιν του πρώτου ήμίσεος της έργασίας
εις 7 κεφάλαια καί του δευτέρου εις έν μόνον δεικνύει άδεξιό-
τητα του συγγραφέως εις τό νά χειρισθή τό ύλικόν τό όποϊον συ-
νειέντρωσε.Θά ήδύνατο π.χ. νά διαιρέση τό δεύτερον μέρος της
έργασίας εις κεφάλαια σχετικά μέ τό κόστος της καλλιέργειας,
τήν καταπολέμησιν των άσθενειών της άμπέλου,τά έξοδα έξ έκάστου
προϊόντος αύτης οίνου,οίνοπνεύματος,σταφυλών,σταφίθος,τά μέτρα
προστασίας της άμπελοκαλλιέργειας υπό του Κράτους καί των συνε-
ταιρισμών,τόν διεθνή ανταγωνισμόν ώς προς τό έμπόριον του οί-
νου καί των λοιπών προϊόντων καί άλλα τοιαύτα αντί νά πραγμα-
τεύεται πάντα όμοῦ ώς προοίπτουν έν των στατιστικῶν του πινακίων.

Ήπί μέρους μειονεκτήματα του βιβλίου,όφειλόμενα εις
τήν τάσιν του συγγραφέως νά δώση Ξιτασιν μάλλον παρά νά επιτύ-
χη συμπύνωσιν του βιβλίου του, θά ήδύναντο νά άπαριθμηθοῦν πολ-
λά. Εις τό πρώτον π.χ. μέρος μετά τήν ιστορικήν παρααιολούθησιν
του θέματος μέχρι του 'Αθηναίου (σ.25) παρατίθενται κεφάλαια. " 'Ο
οίνος καί οι ποιηταί " (σ.26-28), " τά άρχαία συμπόσια " (σ.28-
32) ή "ά γεεῖα οίνου " (σ.34-39) " Διδούσος καί Διονύσια " (σ.39-
43), " Τρυγητός " (σ.44-45) ώς έγινυλοπαιδιου- λαογραφικου περιε-
χομενου πληροφορία μάλλον παρά ώς πηγαί,αί παραστάσεις π.χ. των

ἀγγείων, πρὸς διαλεύκανσιν τοῦ κυρίου θέματος, τῆς ἐξελίξεως τῆς οἰνοποιίας, Παρ' ὅλα ταῦτα εἰς τὸν ἐπίλογον ὁ συγγραφεὺς (σ. 174-179) παραθέτει αὖθις ἄλλα ποιήματα ἀρχαίων καὶ νέων περαινῶν διὰ ποιήματος ἰδιότητος τοῦ ἐμπνεύσεως, ἥ ἐν σελ. 163-164 δὲν διστάζει νὰ προσθέσῃ κεφάλαιον καὶ διὰ τὸν ζῦθον κλπ.

Τυπογραφικὰ σφάλματα τὸ βιβλίον δὲν ἔχει πολλὰ (π.χ. σ. 32 στίχ. 27 ἄρι, στιχ. 30 τὴν ἀντί τόν, σ. 45 στ. 16 ἐπιγενομένους ἀντί ἐπιγενομένου, σ. 67 στ. 27 ἡμίσεως ἀντί ἡμίσεος κλπ.). Ὁ συγγραφεὺς ὅμως μεταχειρίζεται κατ' ἐπανάληφιν (σ. 55 στ. 7. σ. 97 στ. 12 κλπ.) τὸ ῥῆμα " ἐμφαίνεται " καθ' ὑποτακτικὴν ἀντί τῆς ἐν τοῦ κειμένου τοῦ ἀπαλουμένης ὀριστικῆς.

Παρ' ὅλας ὅμως τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ παρατηρήθη ὁ συγγραφεὺς ἐπέτυχε τὸν ὑπ' αὐτοῦ τεθέντα σκοπόν, διὰ τῆς συγκεντρώσεως φιλολογικοῦ καὶ στατιστικοῦ ὕλιου ἐν σχέσει πρὸς ἕν ἐκ τῶν βασικῶν προϋόντων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ ἐργασία του προσφέρει διὰ τὸν μέσον ἀναγνώστην ἐνδιαφερούσας πληροφορίες. Ἐπὶ πλέον ἡ δωρεάν ὑπ' αὐτοῦ προσφορά 100 ἀντιτύπων τῆς ἐργασίας του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, διὰ τὰς σχολικὰς βιβλιοθήκας τῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων, ἀποδεικνύουν τὴν ἀφιλοεῖρδειαν τοῦ συγγραφέως καὶ τὸ καθαρῶς πνευματικὸν αὐτοῦ διαφέρον διὰ τὴν ἔρευνάν του, Προτείνεται ὅπως γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ προσφορά του καὶ τοῦ ἐμφρασθῆ εὐαρέσεια.

Τὸ Τμῆμα ἀποδέχεται ὁμοφώνως τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Συριοπούλου περὶ ἀποδοχῆς τοῦ ὡς ἄνω βιβλίου.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτον λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Ο. Πρόεδρος
Α. Β. Παγιάνος

ΑΡΧ. ΠΡ. Σ. ΑΝΤΓΡΑΦΟΝ
Κ. Παγιάνη

Ἡ Γραμματεὺς
Κ. Παγιάνη

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ 27

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 3-6-1976

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου
Ἐπικαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15)
συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 26-5-1976 ἡμέρα Τετάρτη
καί ὥρα 9.30 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐπικαίδευσως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

- 1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος 2) Ἰωάννης Ἀρ-
βανίτης 3) Νικόλαος Βαρουχάκης 4) Φανούριος Βῆρος 5) Γεώργιος
Γρατσέας 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος 7) Δημήτριος Σασιῆς 8) Ἡλί-
ας Σπυρόπουλος 9) Δημοσθένης Ἀριουδέας 10) Γεώργιος Ζευγῶλης
11) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος 12) Ἰωάννης Σκορδίλης. Θ
Γραμματεὺς παρέστη ἡ ἐπί βαθμῆ β' ὑπάλληλος Μαρία Ἀρσένη, λογφ-
ίσθινείας τῆς Γραμματέως τοῦ Τμήματος Καλλιόπη Στεριάδου - Παγ-
κίτη.

Θέματα Ἡμερησίας Διατάξεως

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἐβδομαδιαίου Προγράμ-
ματος εἰς τό Γυμνάσιον καί τό Λύκειον.
2. Ἀνακοινώσεις

Θέμα 1ον

Παλαιογραφικῆς ἀναγιγνώσει ἀπόσπασμα πρακτικοῦ τῆς

Βουλῆς, εἰς τό ὅποτον ἀναφέρεται ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια νά ἀπαλλαγοῦν τά παιδιὰ ἀπό τήν ἄχρηστον ὕλην καί νά προστεθοῦν χρήσιμα μαθήματα ὅπως ὁ ἐπαγγελματικός προσανοτολισμός καί τά τεχνολογικά μαθήματα. Οὗτος τονίζει ὅτι δίδει ἰδιαίτεράν σημασίαν εἰς τήν εἰσαγωγήν τῶν Τεχνολογικῶν Μαθημάτων εἰς τά Γυμνάσια, δεδομένου ὅτι τά παιδιὰ πρέπει νά λάβουν σχετικῶς Τεχνολογικῶς γνώσεις, ἐν ὄψει τῆς ἐντάξεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τήν κοινήν ἀγοράν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Παλαιουρασσοῦς ἀναφέρεται εἰς τόν τρόπον ἀποσχολήσεως τῶν παιδιῶν ἐντός τῶν ἐργαστηρίων καί τονίζει ὅτι ὁ ἀριθμός αὐτῶν δέν πρέπει νά ὑπερβαίῃ τά 20 ἄτομα καθ' ἑκάστην ἐπίσκεψιν εἰς τά ἐργαστήρια, διὰ νά ἔχουν τήν δυνατότητα νά κινηθοῦν καί νά μή ὑπάρξουν κίνδυνοι κατά τήν χρῆσιν τῶν ὕργάνων.

Ὅ ὡς ἄνω εἰσηγητής προτείνει νά χρησιμοποιηθοῦν ὡς διδακτικόν προσωπικόν τῶν Τεχνολογικῶν Μαθημάτων ἀπόφοιτοι τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἐλλεῖπει δέ τούτων ὑπομηχανικοί Ἐπικαιδευθέντες εἰς Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε.

Τέλος ὁ κ. Παλαιουρασσοῦς διατυπώνει τήν ἔποψιν ὅτι τά Τεχνολογικά Μαθήματα πρέπει νά χαρακτηρισθοῦν ὡς βασιικά Μαθήματα μέ τήν ὑπαρξιν κάποιας ἀνεπιτιμότητος ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν ἀπόρριψιν τῶν μαθητῶν.

Ὁ κ. Σακκιάς λέγει ὅτι θά πρέπει νά προβλεφθοῦν εἰς τά κτίρια τά ὅποια κατασκευάζονται χώροι διὰ τήν ἐγκατάστασιν ἐργαστηρίων πρὸς ἐπιθεωρησίαν τῶν ὡς ἄνω μαθημάτων.

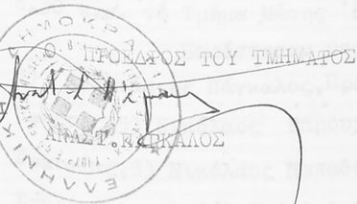

Τό Συμβούλιον δέχεται τήν σημασίαν τῶν Τεχνολογιῶν
Μαθημάτων διατηρεῖ ὅμως ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τόν τρόπον
εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τά Γυμνάσια, διότι ὑπάρχουν προβλήμα-
τα χώρου καί ἐξοπλισμοῦ τῶν Γυμνασίων.

Θέμα 2ον

Ἐγένοντο ἀνακοινώσεις γενικῆς φύσεως.

Μεθ' ὅ μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος τά πρακτικά ἀνα-
γινώσκονται ὑπό τῆς Γραμματέως καί ἐπικυροῦνται αὐθημε-
ρῶν.-

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Μ. ΑΡΣΕΝΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

Handwritten signature and initials.

ΠΡΑΞΙΣ 28η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῆ 8η Ἰουλίου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτη, ὥρᾳ 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδευσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικολάος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικολάος Χαπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῶ 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιαῖνη, Γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Ἐιδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Δημοσθένης Ἀριουδέας 2) Γεώργιος Ζευγῶλης, 3) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἑβδομαδιαίου προγράμματος εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις γενικῆς φύσεως μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Γρατσέας ἐνημερώνει τὰ μέλη τοῦ τμήματος ἐπὶ τῶν οἰκείων κλάδων διὰ τὸ ὄρολόγιον πρόγραμμα εἰς τὰ κάτω-

Ἐκμαθήματα:

1. Διά τὰ Τεχνικά:

Γυμνάσιον	
A	B Γ
Ώραι:	1 2 1

Γεν. Λύκειον.		
A	B	Γ
2	2	2

2. Διά τήν Μουσικήν

Γυμνάσιον	
A	B Γ
Ώραι:	2 1 1

Λύκειον		
A	B	Γ
1	-	- καί

μία ώρα χορωδίας
προαιρετικῶς.

3. Διά τὰ Οἰκοκυριακά.

Γυμνάσιον	
A	B Γ
Ώραι:	2 1 1

Λύκειον		
A	B	Γ
1	1	-

4. Διά τήν Ξένην Γλῶσσαν

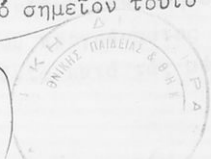
Γυμνάσιον	
A	B Γ
Ώραι:	3 3 3

Λύκειον		
A	B	Γ
2	2	2

Ἀκολουθεῖ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων ἐπὶ τῶν ὥρῶν καὶ τῶν τρόπων διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Ξένων Γλωσσῶν.

Τέλος ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος ἀναθέτει εἰς τοὺς κ.κ. Βαρουχάκην καὶ Βῶρον τήν κατάρτισιν σχεδίου ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου προγράμματος τῶν μαθημάτων κατὰ εἰδιότητα, συμφώνως πρὸς τὰς κατὰ τὰς προηγουμένας συνεδριάσεις ἀναπτυχθεῖσας σχετικὰς εἰσηγήσεις. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Πρόεδρος
κ. Πάγκαλος

Γραμματεὺς
κ. Παγκιάη

Ἡ Γραμματεὺς
Κ. Παγκιάη

ΠΡΑΞΙΣ 29η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Καταστάματι τοῦ Κέντρου Ἑπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἔρμῳ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1976, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ἄρᾳ 8.30 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἑπιμορφώσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκάς, 8) Ἡλίας Σπυρόπουλος καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ ὅσῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάνη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος.

Εἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ εἰδιικοί Σύμβουλοι παρὰ τῆς Κ.Ε.Μ.Ε. 1) Γεώργιος Ζευγώλης, 2) Κωνσταντῖνος Συριδopoulos.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Ὡρολόγιον πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου.
2. Βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τοῦ Ἀρχείου Τεμηριώσεως καὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος ἐνημερῶναι τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ ὑποδ. 444 ἀπὸ 10-6-1976 ἐγγράφου τοῦ Συλλόγου Οἰκονομολόγων Καθηγητῶν περὶ Ἀνατίθεται εἰσήγησις ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς τὸν Σύμβουλον Β. κ. Παπαδόπουλον.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Βαρουχάκης θέτει ὑπὸ ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὸ κάτωθι ἐπισημασθὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ κ. Βῆρου σχέδιον Ὡρολογίου προγράμματος Γυμνασίου καὶ Λυκείου συμφώνως πρὸς τὸ συζητηθέντα κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε συνεδριάσεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν
Ω Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ο Υ Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ο Σ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ			ΛΥΚΕΙΟΝ			
Α	Β	Γ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α	Β	Γ
2	2	2	Θρησκευτικά	2	2	2
5	4	4	Νέα Ἑλληνικά	4	4	4
4	5	5	Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	7	6	6
3	2	2	Ἱστορία	3	2	2
			Φιλοσοφία		2	2
		2β'	Ψυχολογία		2	
5	5	5	Μαθηματικά	5	6-4	7-3
			Κοσμογραφία		1	
	3	3	Φυσική	5	5	4
2			Φυσιολογία			
		2	Βιολογία			2
2	2		Γεωγραφία	2		
3	3	3	Ξένα Γλώσσα	2	2	2
3	3	3	Φυσική Ἀγωγή	3	3	3
		2α'	Ἐπαγγ. Προσ/σμός			
		1	Στοιχεῖα Δημ. Πολ/τος			1
			Τεχνολογικά			
1	1	2	Τεχνικά	2	2	2
2	1	1	Μουσική	1		
2	2		Οἰκονομικά	1	1	

Ἀκολουθεῖ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων μεταξύ τῶν Συμβούλων.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν ἐγένετο συζήτηση.

Ἀμφιβέβη ἀντίγραφον
τῆς Γραμματείας
Ἡ Γραμματεὺς

Ὁ Πρόεδρος
Ἰ. Πάγκαλος

Κ. Παγιάκη-Στεριάδου

Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 30η

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐν-
παιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Ἐρμού), συνήλθε
εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 22ῃ Ἰουνίου 1976, ἡμέρᾳ Τρίτη,
ῶρα 8.30 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐνπαιδύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης
Ἀρβανίτης, 3) Νικύλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώρ-
γιος Γρατσέας, 6) Νικύλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκίης, 8)
Ἡλίας Σπυρόπουλος καί ἡ ἐπί βαθμῶ 6ῃ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στε-
ριάδου-Παγιάνη, γραμματεῦς τοῦ τμήματος.

Εἰς τήν συνεδρίαν παρέστησαν καί οἱ Ἐιδικοί Σύμβουλοι
παρά τῷ ΚΕΜΕ 1) Γεώργιος Ζευγφίλης, 2) Κωνσταντῖνος Συριόπουλος.

Θέματα τῆς συνεδρίας:

1. Ὁρολόγιον Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου.
2. Βιβλιογραφικά στοιχεῖα πρὸς ἐμπλουτισμόν τοῦ Ἀρχείου Τει-
μηριώσεως καί Βιβλιοθήκης ΚΕΜΕ.
3. Βασικά - Μή βασικά μαθήματα.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος ὁ κ. Βαρουχάκης λέγει ὅτι

πρὸς ἐμπλουτισμόν τοῦ Ἀρχείου Τειμηριώσεως καί τῆς Βιβλιοθήκης
τοῦ ΚΕΜΕ ἀπαιτεῖται ἡ προμήθεια βιβλίων, καταλόγων, στατιστικῶν

δελετών κ.λ.π. τά ὅποια θά δύνανται τά μέλη τοῦ ΚΕΜΕ νά συμβουλευόνται ἀνά πᾶσαν στιγμήν, εἰς περίπτωσιν κατὰ τήν ὁποίαν ἀπαλοῦνται ταῦτα διὰ τήν ἐργασίαν των.

Τό Τμήμα συμφωνεῖ ἐπί τῆς χρησιμότητος τῶν ὡς ἄνω στοιχείων καί ἀποφασίζει ὅπως ἕκαστος κλάδος (φιλόλογοι-μαθηματικοί κ.λ.π.) ἀποφασίση περί τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων καί παραδῶσῃ καταστάσεις ἐντός μηνός εἰς τόν κ. Βαρουχάκην ὁ ὅποτος θά συγκεντρώσῃ ταύτας.

Ἐπί τοῦ πρώτου θέματος ὁ Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ κ. Συριοπούλος λέγει τά κάτωθι:

Καί κατὰ τάς πρώτας συνεδρίας τοῦ τμήματος περί τοῦ ὥρολογίου προγράμματος διετύπωσα τήν γνώμην, ἥτις ἐνόμισα ὅτι ἐγένετο ἀποδεκτή, ὅτι πρόθεσις τοῦ ΚΕΜΕ κατὰ τήν καθιέρωσιν τῶν προγραμμάτων πρέπει νά εἶναι ἡ μείωσις τῶν ἐβδομαβίων ὥρῶν διδασκαλίας εἰς 26-28 εἰς τά Γυμνάσια καί Λύκεια νά εἰσαχθοῦν δέ ἀνά δύο ὥραι ἐβδομαδιαίως ὑποχρεωτικῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας τῶν μαθητῶν εἰς τήν βιβλιοθήκην τοῦ σχολείου ἐπί τῶν μαθημάτων καί θεμάτων, ἐν πολλῶν δεδομένων ὑπό τῶν καθηγητῶν τῆς ἐπιλογῆς ἐκάστου μαθητοῦ ὥστε νά ἀναπτύσσεται ἡ πρωτοβουλία του. Εἰς ὅσα σχολεῖα δέν ὑπάρχουν βιβλιοθήκαι, αἱ δύο ὥραι νά διατίθενται ἀνά μία διὰ τήν διδασκαλίαν τῶν Ἀρχαίων ἑλληνικῶν καί Μαθηματικῶν.

Παρ' ὅλον ὅτι ἐνόμισα ὅτι ἡ γνώμη μου ἐγένετο ἀποδεκτή

τότε ἐν τοῦ ὠρολογίου προγράμματος πού κατηρτίσθη , βλέ-
 πω ὅτι ηὐξήθησαν αἱ ἐβδομαδιαῖαι ὥραι διδασκαλίας ἀπλῶν
 μαθημάτων ἐμειώθησαν δέ μόνον αἱ ὥραι διδασκαλίας τῶν φι-
 λολογιῶν κατὰ 18 ὥρας (6 Ἀρχαῖα ἑλλ., 4 Ἱστορ., 8 Λατι-
 νικά) ἐλλά καί πάλιν τό σύνολον τῶν ἐβδομαδιαίων ὥρῶν δι-
 δασκαλίας ηὐξήθη τόσον εἰς τό Λύκειον ὅσον καί εἰς τό Γυμνά-
 σιον.

Ἐπιθυμῶ νά περιληφθῇ εἰς τό Πρακτικόν ἤ ἔντονος τῶν ἐβδομαδιαίων τῶν ἑλλ. μαθημάτων μου τόσον ὡς πρός τήν ~~κατάστασιν τῶν ἐλλ. διδασκαλιῶν~~ ^{ἡμῶν} ~~κατάστασιν τῶν ἐλλ. διδασκαλιῶν~~ ^{κατάστασιν τῶν ἐλλ. διδασκαλιῶν}. Ὑπάρχει φόβος ἡ εἰσαγωγή τῆς διδασκαλίας τῶν κλασικῶν ἐν μεταφράσεων, ἥτις ἀποβλέπει εἰς τό νά γνωρίσουν οἱ μαθηταί περισσότερα πλήρη ἔργα τῆς ἀρχαίας γραμματείας νά ἐκληφθῇ ὡς κατάργησις τῆς διδασκαλίας τῶν κλασικῶν, τόσον ὑπό τῶν καθηγητῶν ὅσον καί ὑπό τῶν γονέων, νά ἔχη δηλαδή ἐντελῶς τό ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ ἀποτέλεσμα. Ὡστε ἐάν τελικῶς δέν μειωθοῦν αἱ ὥραι πάντων τῶν μαθημάτων νά μένουν καί τῶν φιλολογικῶν ὡς ἔχουν.

Κατόπιν λαμβάνει χώραν ἀνταλλαγὴ ἀπόφσεων μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν βασικῶν καί μὴ βασικῶν μαθημάτων.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

Πρόεδρος
 Ἰωάννης Λ. Βασιλακῆς
 Ἀν. Παγκρατίου

Ἀκριβὴς ἀντίγραφο
 Ἡ Γραμματεὺς
 Κ. Παγιανάκη

ΠΡΑΞΙΣ 31η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Κατωτάτῳ τοῦ Κέντρου
Ἐπιπεδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἔρμος 15)
συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 25ῃ Ἰουνίου 1976, ἡμέρᾳ
Παρασκευῇ, ὥρᾳ 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπεδευτικῆς αὐ-
τοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης
Ἀρβανίτης, 3) Νικόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βέρης, 5) Νικό-
λαος Παπαδόπουλος, 6) Δημήτριος Σκασιῆς, 7) Ἥλιος Σπυρόπουλος
καὶ ἡ ἐπὶ βαθμῇ 6ῃ ἐπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιδάκη, γραμ-
ματεὺς τοῦ τμήματος.

Ἐἰς τὴν συνεδρίαν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰσινικοί Σύμβου-
λοι παρὰ τῆς ΚΕΜΕ 1) Γεώργιος Ζευγώλης, 2) Κωνσταντῖνος Συριό-
πουλος.

Θέμα τῆς συνεδρίας:

περὶ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Γ' Γυμνασίου " Στοι-
χεῖα Γενικῆς Βιολογίας " Στ. Σπεράντζα. (Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθμ.
Φ.211.17/170/64785 ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1976 Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προ-
γραμμάτων Μέσης Ἐπιπεδευτικῆς.)

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς Σύμβουλος Β' α. Βαρουχά-
κης λέγει τὰ κάτωθι:

Δεδομένου ότι τό έν χρήση διδακτικόν βιβλίον τής Γ' Γυμνασίου " Στοιχεῖα Γενικῆς Βιολογίας " τοῦ συγγραφέως Σ. Σπεράντζα δέν ἐξεδόθη εἰσέτι ὑπό τοῦ ΟΕΔΒ διὰ τό ἐπόμενον σχολικόν ἔτος 1976-1977 καί λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τοῦτο εἶναι γραμμένον πρό πολλῶν ἔτων καί εἰς γλώσσαν καθαρεύουσαν, μὴ ἀνταποκρινόμενον εἰς τάς συγχρόνους ἀνάγκας τῆς διδασκαλίας τοῦ οἰκείου μαθήματος, εἰσηγοῦμαι ὅπως, λόγω τοῦ πατεπελγόντος, ἀνατεθῆ ἡ συγγραφή νέου βιβλίου τοῦ μαθήματος εἰς τοῦς Β.Σιδέρην - Γ. Δόγγον.

Τό τμήμα λαβόν ὑπ' ὄψιν α) τό ἔκθερον 80 παρ. 2β τοῦ Ν. 309/1976 " περὶ ὀργανώσεως καί διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἑπιχειρήσεως " β) τήν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀλληλογραφίαν καί γ) τήν ὡς ἔνω εισηγήσιν, μετὰ σχετικῆν συζήτησιν

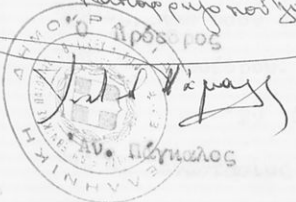
ἀποφασίζεται ὁμοφώνως

Προτείνει τήν ἀνάθεσιν τοῦ ὡς ἔνω διδακτικοῦ βιβλίου

εἰς τοῦς Β.Σιδέρην Βιολόγον καί Γ. Δόγγον Φυσικόν καί Β. Κεῖλη Χημικόν καί Γ. Λόγγον Φυσικόν καί Β. Κεῖλη Φυσικόν καί Β. Κεῖλη Φυσικόν καί Β. Κεῖλη Φυσικόν

Ἡ Γραμματεὺς

Κ. Παγιδάκη

ΣΕ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
πρὸς Γραμματεῖς
ΚΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Κ.Ε.Μ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 32φ

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Ἑρμοῦ 15) συνήλθε εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 2φ Ἰουλίου 1976, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ὥρᾳ 9ῃ π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπικαίδεύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι:

1) Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικολάος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῶρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικολάος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Βασιλάκης, καὶ ἡ ἐπί βαθμῆ 6φ ὑπάλληλος Καλλιόπη Στεριάδου-Παγιάκη, γραμματεὺς τοῦ τμήματος. Δέν παρέστη ὁ Σύμβουλος Β Ἠλίας Σπυρόπουλος, καθ' ὅσον εἶχεν ἀποσχοληθῆναι εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος ἐνημερῶνει τὰ μέλη τοῦ Τμήματος διὰ τὴν σύστασιν εἰδιυῆς ἐπιτροπῆς ἐν καθηγητῶν Πανεπιστημίου, ἐνός ἐμπροσώπου τοῦ ΚΕΜΕ κ.λ.π. διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος τῆς καταργήσεως τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐπικαίδευτικά Ἰδρύματα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1980.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐμφράζει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ συσταθῆ ὁμάς ἐν μελῶν τοῦ ΚΕΜΕ διὰ τὴν ἔφευαν καὶ μελέτην

. / .

του ως άνω θέματος επί του οποίου θά υπάρξει συνεργασία μεταξύ των δύο ομάδων.

Τά μέλη του τμήματος συμφωνούν μέ τήν γνώμην του κ. Προέδρου καί ακολουθεῖ σύντομος ανταλλαγή απόψεων.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σύμβουλος Β' κ. Σακινᾶς, ἐνημερώνει

τό Τμήμα:

1. Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 550/22-6-76 ἐγγράφου τῆς Ἑνώσεως Διευργῶν Μέσης Ἑπιαιδεύσεως " Περὶ μιαιτῆς Ἑπιαιδεύσεως". Τό Τμήμα εἰρίσκει τούς λόγους διὰ τούς ὁποίους προτείνεται ἡ μιαιτή ἐπιαιδευσις εὐλόγουσ καί θά λάβῃ ἀπόφασιν ἐπί τοῦ θέματος ἐν καιρῷ.
2. Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 556/30-6-76 τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου Θεσ/νίκης διὰ τοῦ ὁποίου ὑποβάλλεται ἀξιέπαινος ἐργασία τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ Σχολείου ἐπί τοῦ " Ὑπέρ Ἀδυνατου Λόγου " τοῦ Λυσίου.

Ἀκολουθῶς ὁ Σύμβουλος Β' κ. Φανουρίθης Βῶρος ἐνημερώνει τά μέλη τοῦ Τμήματος ἐπί τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 243/8-5-76 ἐγγράφου τῆς Δ/σεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Μέσης Ἑπι/σεως διὰ τοῦ ὁποίου ὑποβάλλεται ἐργασία τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας WILLIAM J. ZABETSON μέ θέμα " Πλατωνική θεώρησις τοῦ ἠθικοῦ νόμου καί τά πρότυπα αὐτῆς παρά τοῖς τραγικοῖς " πρὸς διατύπωσιν ὑπό τοῦ KEME γνώμης σχετικῶς πρὸς τήν χρησιμότητα τοῦ βιβλίου.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Βάρου ἐπί τοῦ θέματος, ἔχει ὡς

ἀκολουθῶς:

Θέμα: Χρησιμότης τοῦ βιβλίου: " W. ZABETSON, Πλατωνική θεώρησις τοῦ ἠθικοῦ Νόμου " . / .

Σχετική : Φ. 211.17/154/41730/17-4-76 Υπουργού Παιδείας.

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975 κατόπιν ὑπερθεν σχετιτικῆς καὶ μελέτης τοῦ βιβλίου " Πλατωνικὴ θεώρησις τοῦ Ἡθικοῦ Νόμου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σημειώσω τὰ ἀκόλουθα:

1. Τὸ ἐν θέματι βιβλίον εἶναι ἔργον ἐρευνητικόν, τὸ ὅποτον ἐκ τῆς φύσεως καὶ συνθέσεώς του δέν ἀνταποκρίνεται εἰς σχολικῆς ἀνάγκης (ὡς θέμα δέν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἔκτασιν μεγαλυτέραν μιᾶς παραγράφου ἢ ὑποσημειώσεως εἰς τὸ οἰκίετον σχολικόν ἐγχειρίδιον).

2. Διότι τοὺς αὐτοὺς λόγους δέν φαίνεται ἀναγκαῖον διὰ τοὺς διδάσκοντας στοιχεῖα Φιλοσοφίας εἰς τὰ Λύκεια. Οὕτε, τέλος κρίνεται τοῦτο ἀπαραίτητον διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν.

Τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἀποδέχονται τὴν ὡς ἄνω εἰσήγησιν διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

K. Παγιάση
Κ. Παγιάση

Αξιότιμος ἀντίγραφο
Ἡ Γραμματεὺς
[Signature]

ΠΡΑΞΙΣ ύπ' αριθμ. 33

Εν Αθήναις τῇ 14ῃ Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην, καὶ ἄρᾳ 8.30 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμόρφωσιων Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς σύνοδον, γενομένην ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ ἄνω Κέντρου (Ἐρμοῦ 15)

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ ἑ.κ. 1) Ἀναστάσιος Πάγιαλος, Σύμβουλος Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3) Νικιόλαος Βαρουχάκης, 4) Φανούριος Βῆρος, 5) Γεώργιος Γρατσέας, 6) Νικιόλαος Παπαδόπουλος, 7) Δημήτριος Σακκίδας, 8) Ἠλίας Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., 9) Δημοσθένης Ἀριστοῦδῆς, 10) Γεώργιος Ζευγάλης 11) Κωνσταντῖνος Συριοπούλου, 12) Ἰωάννης Σιορδιλῆς, Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε.

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπὶ βαθμῇ 6ῃ ὑπάλληλος Ταβλᾶ Χαρτίλεια.

θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἀνακοινώσεις

2. Ἐγκρισις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Λυκείων.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἐγκρισις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Λυκείων", ὁ πρῶτος ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητῆς

Σύμβουλος κ. Ν. Βαρουχάκης, θέτει ὑπ' ὄφιν τοῦ τμήματος 1. Τὰ ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.25/101/72031 καὶ 2. Φ.211.25/106/72030/9-7-1976 διαβιβαστικὰ ἔγγραφα τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων τῶν μαθημάτων 1. τῆς Ὀργανικῆς καὶ Ἀνορθοῦ Χημείας καὶ 2. τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς τῶν Α'

Β' και Γ' τάξεων τῶν Λυκείων Θετινῆς κατευθύνσεως.

Ὡς πρὸς τὰ βοηθήματα τοῦ μαθήματος τῆς Ὀργανικῆς καὶ Ἀνοργάνου Χημείας, τὸ Τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἀνωτέρω ἔγγρα-
φον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τὸν Ν.309/1976 (ἄρθρ. 80 παρ.4),
τὴν εἰσήγησιν καὶ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν μεταξύ τοῦ κ.
Προέδρου καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς κ.κ. Ζευγῶλη, Σπυροπούλου καὶ
Ἀριουδέα, ἀποφάνεται ὁμοφώνως: Ἐγερῖνει ἅπαντα τὰ εἰς
τὴν Α' κατηγορίαν (ἀπὸ 7.7.76 συνημμένη πρᾶξις Ἐπιτροπῆς)
προταθέντα βοηθήματα διὰ τὸ μάθημα τῆς Ὀργανικῆς Χημείας,
καὶ ἐν τῶν λοιπῶν προταθέντων τὰ μὴ ἐμφανίζοντα μεινευτήματα.

Ὡς πρὸς τὰ βοηθήματα διὰ τὸ μάθημα τῆς Φυσικῆς Πειρα-
ματικῆς, τὸ Τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῦ
Ὑπουργείου Παιδείας, τὸν Ν.309/1976 (ἄρθ.80 παρ. 4), τὴν
ἐδσηγήσιν, καὶ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν
κ.κ. Σπυροπούλου καὶ Ἀριουδέα, ὁμοφώνως ἐγερῖνει τὴν
πρᾶξιν ὡς ἔχει.

Ὁ δεύτερος ἐν τῶν εἰσηγητῶν, Σύμβουλος κ. Σπυρόπουλος,
θέτει ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ.2Π.25/ΙΟ4/
72028/9-7-1976 διαβιβαστικὸν ἔγγραφο τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παι-
δείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, ματὰ τῆς συνημμένῃ αὐτῆ Πράξεως
τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος
τῆς Ὑγεινῆς τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου, εἰσηγούμενος τῆς
ἐγερῖσιν τῶν κατωτέρω:

- α) Θ. Καλαντζοπούλου-Γ. Πετρίου-Καλαντζοπούλου
  - β) Εὐθ. Κουρούμπαλη-Δημ. Βλαχάκη
  - γ) Κ. Λαμπρίδη,
  - δ) Ἀθαν. Μπέλλου, (ἔκδοσις ε', 1976, μεταγλωττισμένη)
  - ε) Στ. Σερμπέτη,
  - στ) Χ. Τσιγάνια (ἔκδοσις 1976, μεταγλωττισμένη), καὶ
  - ζ) Δ. Φασίτσα.
- τῶν λοιπῶν (Π. Δεληγιαννίδου-Ν.Τερζάκη καὶ Εὐθ. Λάμπρου)
μὴ ἐγερῖνομένων, λόγῳ τῆς γλωσσικῆς των μορφῆς (καθαρευούσης),
δεδομένου ὅτι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1976-77 γλώσσα τῶν δι-
δαιτικῶν ἐγχειριδίων εἶναι ἡ νεοελληνικὴ (Δημοτικὴ) ἀνευ
ἀδελφωμάτων ἢ ἀπροτήτων (ἄρθρον 2 Ν.Δ. 309/1976

Τό Τμήμα λαβόν υπ' ὄφιν τό ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τοῦ Ν.309/1976 (ἄρθρ. 80 παρ. 4) τήν εἰσήγησιν καί τήν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν, ἐγκρίνει ὁμοφώνως τά ὑπό τοῦ κ. εἰσηγητοῦ προτεινόμενα.

Ὁ τρίτος ἐν τῶν εἰσηγητῶν, Σύμβουλος κ. Δ. Σακκιάς, θέτει υπ' ὄφιν τῆς Ἐπιτροπῆς τό υπ' ἀριθμ. Φ.211.25/103/72032/9-7-1976 διαβιβαστικόν ἔγγραφον τοῦ Ἰφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, μετά τῆς συνημμένης αὐτῆ Πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων διά τό μάθημα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς ὅλας τάς Τάξεις τοῦ Γυμνασίου καί Λυκείου.

Τό τμήμα λαβόν υπ' ὄφιν, τό ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τόν Ν.309/1976 (ἄρθρον 80 παρ. 4) τήν εἰσήγησιν καί τήν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν, ἐγκρίνει ὁμοφώνως τήν Πράξιν ὡς ἔχει.

Ὁ τέταρτος ἐν τῶν εἰσηγητῶν Σύμβουλος κ. Ν. Παπαδόπουλος, θέτει υπ' ὄφιν τῆς Ἐπιτροπῆς τό υπ' ἀριθμ. Φ.211.25/105/72029/9-7-1976 διαβιβαστικόν ἔγγραφον τοῦ Ἰφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, μετά τῆς συνημμένης αὐτῆ Πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων Οἰκονομικοῦ κῦκου τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων.

Τό Τμήμα, λαβόν υπ' ὄφιν τό ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τόν Ν.309/1976 (ἄρθρ. 80, παρ. 4), τήν εἰσήγησιν, καί τήν ἐπὶ τοῦ θέματος διεξαχθεῖσαν συζήτησιν, ἐγκρίνει ὁμοφώνως τήν Πράξιν ὡς ἔχει.

Ὁ πέμπτος ἐν τῶν εἰσηγητῶν, Σύμβουλος κ. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, θέτει υπ' ὄφιν τῆς Ἐπιτροπῆς τό υπ' ἀριθμ. Φ.211.25/102/72027/9-7-1976 διαβιβαστικόν ἔγγραφον τοῦ Ἰφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη μετά τῆς συνημμένης αὐτῆ Πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων διά τό μάθημα τῆς γαλλικῆς γλώσσης, εἰς ὅλας τάς τάξεις τοῦ Γυμνασίου καί Λυκείου.

Τό Τμήμα, λαβόν υπ' ὄφιν τό ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τόν Ν.309/1976 (ἄρθρον 80, παρ. 4), τήν εἰσήγησιν καί τήν μεταξύ τῶν μελῶν κ.κ. Σπυροπούλου καί Βαρουχάκη διεξαχθεῖσαν συζήτησιν, ἐγκρίνει ὁμοφώνως τήν Πράξιν ὡς ἔχει. Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ γραμματεὺς

Ἐπίτιμος

Χ. Ταβλά.

Π ρ ᾶ ξ ι ς ὑ π' ἀ ρ ι θ μ. 34

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνέδριον γενομένην ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Κέντρου (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. 1. Ἀναστάσιος Πάγκος, Σύμβουλος Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3. Νικδλαος Βαρουχάκης, 4. Φανούριος Βῆρος, 5. Γεώργιος Γρατσέας, 6. Νικδλαος Παπαδόπουλος, 7. Δημήτριος Σακκιάς, 8. Ἥλιος Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Ἀλέξανδρος Καρανιδάας καὶ Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἐγκρίσις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς ἀντιναταστάσεως τοῦ ἐν χρήσει ἐγκριμένου διδασκτικοῦ βιβλίου τῆς Ψυχολογίας, δι' ἑτέρου.
2. Ὁρισμός ὁμιλητῶν εἰς θέματα σχετικὰ μέ τά νέα ἐκπαιδευτικά μέτρα.

Ὁ ἐπὶ τοῦ ^{λου} θέματος εἰσηγητῆς Σύμβουλος Β' Ν. Παπαδόπουλος ἀναγινώσκει τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ.211.17/177/72184/9-7-76 ἔγγραφον τοῦ κ. Ἰωαννου τοῦ Παιδείας, δι' οὗ τὸ Τμήμα καλεῖται, ὅπως, ἀναμνηστικῶς πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 80 τοῦ ν. 309/1976, ἐγκρίνη πρᾶξιν ἐπιτροπῆς συγκροτηθείσης διὰ προγενεστεροῦ ἐγγράφου τοῦ αὐτοῦ Ἰωαννου τοῦ Παιδείας (Φ.211.13/57/54961/29-5-76) πρὸς κρῖσιν τοῦ ἐν χρήσει βιβλίου Γ. Παπαγεωργίου,

Στοιχεία Γενικής Ψυχολογίας, Έκδοσεις Ο.Ε.Δ.Β. 1975.

Ο εισηγητής ανέκρινε έντονα εις τὰ μέλη τοῦ Τμήματος, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ ἀπαρτιθεῖσα ἐκ τῶν Συμβούλων Β' 1) Βάρου Φανουρίου, ὡς προέδρου, 2) Ἀνδριοπούλου Δημητρίου καὶ 3) Παπαδοπούλου Νικολάου, ὡς μελῶν, ἔκρινε κατὰ πλειοψηφίαν τὸ ἀνωτέρω βιβλίον ὡς ἀνιάτλητον διὰ σχολικὴν χρῆσιν καὶ διὰ πράξεώς της ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28 Ἰουνίου 1976 ἐπρότεινε τὴν ἀντινατάστασιν τοῦτου δι' ἑτέρου βιβλίου, Ψυχολογία, Ε.Π. Παπανούτσου, Ἀθήναι 1972.

Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ ὁ εισηγητής εις τὸ κριθὲν βιβλίον καὶ ἀναγινώσκων τμήματα παρατηρήσεών του ἐξ ἑπτὰ (7) δαιτυλογραφημένων σελίδων, ἃς εἶχεν ἐπισημάνει εις τὸ πρακτικὸν κρίσεως τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς, εἶπε: "Τὸ βιβλίον, τόσο ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδου ὅσον καὶ τρόπου ἀναπτύξεως τῶν γενικῶν καὶ ἐπὶ μέρους κεφαλαίων δὲν παρουσιάζει πρωτοτυπίαν ἐν σχέσει μετὰ προηγουμένα ἐγχειρίδια τοῦ ἰδίου μαθήματος, οὔτε διευκολύνει εις τὴν ἐκμάθησιν τῆς ὕλης. Διασπᾷ τὴν ἐνότητα τῆς ὕλης μετὰ τὴν διάκρισιν πολλῶν μερικωτέρων κεφαλαίων εις τὰ ὅποια μάλιστα ἐπαναλαμβάνονται ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως τὰ αὐτὰ πράγματα, ὅπερ καὶ ἐπιφέρει σύγχυσιν. Γενικῶς ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀντικειμένων εἶναι θεωρητικὴ εις τὰ περισσότερα κεφάλαια, ἀκόμη καὶ ἐκεῖ ποῦ θὰ ἠδύνατο ν' ἀναφερθοῦν πειραματικὰ ἔρευνα, αἱ ὅποια εἶναι χαρακτηριστικαὶ διὰ τὰ προβλήματα τῆς Ψυχολογίας, διευκολύνουν εις τὴν κατανόησιν των καὶ ἀναδεικνύουν τὸν σύγχρονον χαρακτήρα τῆς ἐπιστήμης τῆς Ψυχολογίας. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου συνιθίζει μίαν ἐπίμονον καὶ ἐπιβαρυντικὴν διὰ τὴν μάθησιν διάκρισιν κατηγοριῶν καὶ ἐννοιῶν, περιττὴν καὶ ὄχι πάντοτε ἐπιτυχῆ. Ὁρισμένα κεφάλαια τοῦ βιβλίου εἶναι ἀριετὰ ἐλλιπῆ, ἂν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὴν διεθνῆ σχετικὴν βιβλιογραφίαν καὶ ἔρευναν, ὡς τὸ τῆς προσωπικότητος. Τοῦτο δὲ εἶναι σοβαρὸν, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ιδιότητες τῆς προσωπικότητος, τὰς ὁποίας δὲν ἀναφέρει, ἀποτελοῦν καὶ στόχους τῆς παιδείας καὶ τῆς ἀτομικῆς προσπάθειας πρὸς μὀρφωσιν.

Γενικῶς τὸ βιβλίον κουράζει καὶ δὲν ἐνδείκνυται ἀπὸ ἀπόψεως παιδαγωγικῆς-διδασκτικῆς καὶ ψυχολογίας τῆς μαθήσεως, οὔτε δὲ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς καὶ συστηματικῆς, ἀκόμη καὶ γλωσσικῆς-φραστικῆς, δύναται νὰ σταθῆ. Αἱ ἀπόψεις μου αὐταὶ

θεμελιώνονται από 56 τόν αριθμόν ειδικιάς παρατηρήσεις μου εις ώρισμένα κεφάλαια-τμήματα του βιβλίου κατά συζήτησίν μου μετ' αυτού, εντός ελαχίστων (2-3) εις τās όποίας θεωρεί καί τās απόψεις του έπίσης ισχυούσας.

Έν συνεχεία ό κ. Βώρος, πρόεδρος τής έπιτροπής κρίσεως, λαβών τόν λόγον: α) ανέλυσε δειγματοληπτικώς, μόνον παρατηρήσεις επί του κριθέντος βιβλίου, ός είχε σημειώσει επί τών σελίδων του βιβλίου ένεινους (όπερ έπίσης άποτελεεί μέρος του ύπερθεν μνημονευθέντος πρακτικού τής έπιτροπής κρίσεως), συγχειρισμένως επί τών σελίδων 86 κ. έξης, καταλήξας εις τήν άποψιν ότι τό κριθέν βιβλίον άποκαλύπτει άντιφάσεις, άνεπάρκειαν έπιστημονικήν καί γλωσσικήν καί σύγχυσιν εις τοιούτου βαθμόν, ώστε κατά τήν γνώμην του-καταχωρισθέντες εις τό άρχικόν πρακτικόν-καί άν άιδήμη προσιληθῆ ή συγγραφεύς του βιβλίου καί λάβη γνώσιν τών παρατηρήσεων ήμών καί άποδεχθῆ ταύτας, δέν ήμπορεεί νά έλπίζεται ότι θά μάς δώσῃ είκόνα παραδεικτῆν σχολικοῦ βιβλίου. β) **Ανέγνωσε** τμήματα του Πράκτικού τής έπιτροπής συνάδοντα πρός τήν άνωτέρω κρίσιν καί έπίσης άπόσπασμα του αυτού πρακτικοῦ, έν ᾧ ό κ. Ανδριόπουλος είχε διατυπώσει τήν άποψιν, όπως ύποδειχθῆ εις τόν συγγραφέα νά μεταγλωτίσῃ καί βελτιώσῃ τό βιβλίον άφού προβῆ εις "ώρισμένας χονδρικές" διορθώσεις καί άναταξινομήσεις κεφαλαίων του, σύμφωνα μέ τās παρατηρήσεις του εισηγητοῦ".

Ακολουθως ό κ. Βώρος προσιλήσει του προέδρου του Κ.Ε.Μ.Ε., όστις παρέστη κατά τήν συζήτησιν του θέματος τούτου, ανέγνωσε τό μέρος ένέτινο του πρακτικοῦ δι' οῦ οί κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος καί Φ. Βώρος εῖχον προτείνει τό βιβλίον του Ε.Π. Παπανούτσου, Ψυχολογία, άναφερθείς καί εις τās συνημμένας δύο (2) χειρογράφους σελίδας του κ. Ν. Παπαδοπούλου, δι' ᾧν ό τελευταίος είχε κρίνει καί προτείνει τόν έν λόγῳ βιβλίον του Ε.Ν. Παπανούτσου.

Ό Πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Ε. κατέστησε γνωστόν ότι ό κ. Παπανούτσος δέν έπιθυμεί νά χρησιμοποιηθῆ τό βιβλίον του "Ψυχολογία" ως διδαικτικόν έγχειρίδιον καί υπέδειξε τήν λίσιν μεταγλωττίσεως του έν χρήσει έγχειριδίου μετά ταυτοχρόνου άποκαταστάσεως τών ύπαρχόντων λαθών. Έπειδή δέ οί δύο έν τών εισηγητῶν ώμίλων περί άκαταλληλότητος του έγχειριδίου Παπαγεωργίου μέχρι σημείου ώστε νά μή έπιδέχεται βελτιώσιν, γεγονός όμως, όπερ ήμφεοβήτει ό τρίτος τών εισηγητῶν κ. Ανδριόπουλος, ό Πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Ε. έπέστησε τήν προσοχήν τών μελῶν του τμήματος επί τής άνάγκης

έξασφαλίσεως έγχειριδίου διά τούς μαθητάς, καθ' όσον είναι τελείως άπαρόδεκτον τό ύποστηρικθέν ύπό τινος μέλους του Τμήματος νά άνατεθῆ εις τούς διδάσκοντας νά έφοδιάζουν τούς μαθητάς μέ σημειώσεις καί τά παρόμοια.

Είς τό σημείον τουτο ό κ. Παπαδόπουλος έτόνισεν ότι ό σκοπός είναι νά εύρεθῆ κατί καλύτερον καί ότι μεταξύ σημειώσεων καί του βιβλίου του Παπαγεωργίου θά προετίμα τό βιβλίον.

Ό κ. Άρβανίτης ειπεν ότι είναι άνεικότερον νά τεθῆ καί πάλιν εις χρῆσιν, διά τό ~~1976~~ 77 καί μόνον, τό παλαιόν βιβλίον της Ψυχολογίας Σαιελλαρίου-Σαιικιά, ως μή όντος τουτου (δηλ. του Σαιελλαρίου) χειροτέρου του βιβλίου του Παπαγεωργίου.

Είς τό σημείον τουτο άπεχώρησε της συνεδριάσεως ό Πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Ε.

Μετά συζήτησιν επί του θέματος καί άφου διεπιστώθη ότι τό έν χρήσει έγχειρίδιον είναι πολλαπλώς διάτρητον, ότι έτερον βιβλίον δυνάμενον νά χρησιμοποιηθῆ διά τούς μαθητάς δέν ύάρχει πλην του μνημονευθέντος βιβλίου, Ψυχολογία, Ε.Π. Παπανούτσου, ότι ό άπομένωv χρόνος δέν έπαρκει διά άναζήτησιν άλλης λύσεως (ούτε τυχόν μεταγλωττίσεως καί βελτιώσεως του έν χρήσει έγχειριδίου), ό Πρόεδρος του Τμήματος κ. Άναστάσιος Πάγιαλος έπρότεινεν, όπως παρακληθῆ ό κ. Ε. Παπανούτσος νά παραμερίση τούς ολουσδήποτε ένδοιασμούς του χάριν των μαθητών καί έν περιπτώσει-ώς έλπίζεται-άποδοχής χρησιμοποιηθῆ τό βιβλίον Ψυχολογία Ε.Π. Παπανούτσου διά τήν Β' τάξιν Λυκείου.

Τό τμήμα άποφαίνεται όμοφώνως

έγκρίνει τήν πρότασιν του κ. Προέδρου αυτου.

Έν συνεχείᾳ εισάγεται πρός συζήτησιν τό δεύτερον θέμα της Ημερησίας Διάτάξεως "Όρισμός όμιλητών εις έπιμορφωτικήν συγκέντρωσιν της Έθνικῆς Έστίας". Ό εισηγητής κ. Ηλίας Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β' του Κ.Ε.Μ.Ε., αναγινώσκει τό ύπ' αριθ. 72.960/15-7-76 έγγραφον της Γενικῆς Δ/σεως Γ.Ε. ΥΠ.Ε.Π.Θ., διά του όποίου διαβιβάζεται εις τό Κ.Ε.Μ.Ε. τό ύπ' αριθ. 500Υ30/14377/10-7-76 έγγραφον του Έθνικου Ίδρύματος "Ο Βασίλειος Παύλος" περί όρισμού όμιλητών εις έπιμορφωτικήν

συγκέντρωσιν, ή όποία άφορᾷ εις 100 καθηγητάς Μ.Ε., θά λάβη δέ χάραν από 9-21 Αύγουστου 1976. Καλεΐται λοιπόν τό Τμήμα νά επιλέξῃ 10 θέματα ειδικοῦ επαγγελματικοῦ ενδιαφέροντος καί νά όρίσῃ τοῦς όμιλητάς.

Ο εισηγητής προτείνει, ὡς πρός μέν τοῦς όμιλητάς νά εΐναι ἅπαντές σύμβουλοι τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ὡς πρός δέ τά θέματα τῶν εισηγήσεων νά στρέφονται ὅλα περί ἕν κοινόν σημεΐον, ὥστε οί καθηγηταί νά κατατοπισθοῦν ἐπὶ τῶν διαφόρων πτυχῶν ἐπὶ συνδέεωτου ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ παριστάμενος εις τήν συνεδρίαν Πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Ἀλ. Καρανιόδλας λαμβάνει τόν λόγον καί προτείνει ὅπως ὅλα τά ἐπὶ μέρος θέματα όμιλιῶν άφοροῦν εις τήν νέαν κατάστασιν εις τήν Ἑλληνικήν παιδείαν, αὐτήν, ἣ όποία δημιουργεΐται κατόπιν τῆς ψηφίσεως τοῦ Ν.309/76, λέγει δέ ὅτι ὁ ἴδιος ἀναλαμβάνει τήν γενικήν εισηγήσιν περί τῆς σημασίας καί τῆς εφαρμογῆς τῶν νέων ἐκπαιδευτικῶν μέτρων.

Ἀκολουθεΐ συζήτησις καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων, ἐν τέλει δέ τό Τμήμα ἀποδέχεται ὁμοφώνως τάς γενομένας προτάσεις καί καταρτίζει τό πρόγραμμα τῶν ἐν λόγῳ όμιλιῶν ὡς ἐξῆς: 1) Σημασία καί ἐφαρμογή τῶν νέων ἐκπ. μέτρων (κ. Ἀλ. Καρανιόδλας, Πρόεδρος ΚΕΜΕ) 2) Ἀνάλυσις τοῦ Ν.309/76 ὡς πρός τά σημεΐα τά ὅποια άφοροῦν εις τοῦς καθηγητάς Μ.Ε. (κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Ἀντιπρόεδρος Κ.Ε.Μ.Ε.) 3) Ἡ καθιέρωσις τῆς Δημοτικῆς εις τήν Γεν. Ἐκπαίδευσιν (κ. Ἡλίας Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.) 4) Ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας ἐν μεταφράσεων (κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.), 5) Ἡ ἀρχαία ἑλληνική τραγῳδία εις τό Γυμνάσιον ἀπό μεταφράσεις (κ. Γ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.), 6) Ἡ εἰσαγωγή τεχνολογικῶν μαθημάτων εις τήν Μ.Ε. (κ. Στ. Παλαιοκρασσοῦς, Σύμβουλος Α' Κ.Ε.Μ.Ε.), 7) Ο επαγγελματικὸς προσανατολισμός καί ἡ σημασία του διά τήν ἐκπαίδευσιν, (κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.) 8) Ἡ θέσις τῶν μαθηματικῶν εις τό νέον πρόγραμμα τῶν Σχολείων Μ.Ε. (κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ), 9) Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων τοῦ σημερινοῦ μαθητοῦ (κ. Δ. Σακκιάς, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.), καί 10) Τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν εις τό πλαίσιον τῶν νέων μέτρων περί παιδείας (κ. Γ. Γρατσέας, Σύμβουλος Β' Κ.Ε.Μ.Ε.).

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία

Ο Πρόεδρος
ΑΝ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ γραμματεὺς
Χ. ΤΑΒΛΑ

20/1/79

Π ρ ο τ ο ς 35/76

Εν Αθήναις τῇ 22 Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω κέντρου (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. 1) Ἀναστ. Πάγιαλος, Σύμβουλος Α' τοῦ ΚΕΜΕ, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2) Ἰ. Ἀρβανίτης, 3) Γ. Γρατσάας, 4) Φαν. Βῶρος, 5) Νικ. Βαρουχάκης, 6) Δημ. Σακκιάς, 7) Ἠλ. Σπυροπούλος καὶ 8) Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ ΚΕΜΕ/

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπὶ 6ῃ βαθμῇ ὑπάλληλος Χαρίκλεια Ταβλαῖ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Πρόγραμμα μείζονος μετεκπαιδεύσεως καθηγητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸ Διδασκαλεῖον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.
Εἰσηγητὴς κ. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'.
2. Γνωμοδότησις ἐπὶ κανονιστικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ τῆς ἔδρας ἐνάστης Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς ταύτας Σχολείων.
Εἰσηγηταὶ κ. κ. Ἀρβανίτης καὶ Σακκιάς, Σύμβουλοι Β'.

Ὁ ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος εἰσηγητὴς κ. Νικ. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄψει τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τὰ ἀκόλουθα:

- 1) Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Φ.543/1/51439/21-5-1976 ἐγγράφου τοῦ Ἰ. Υπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐζητήθη ἡ παρά τοῦ ΚΕΜΕ κατάρτισις προγράμματος μετεκπαιδεύσεως καθηγητῶν εἰς τὸ Διδασκαλεῖον, κ.κ. διαρκειᾶς ἐνός ἔτους, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ μέχρι

τούδε εφαρμοζομένου προγράμματος, τό όποτον είναι διετούς διαρκειάς.

2. Διά του έδαφ. β' τής παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 186/75 τό ΚΕΜΕ γνωμοδοτεί επί παντός έρωτήματος του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικού μέ τό άντικείμενο των άρμοδιοτήτων του και συνεπώς τό θέμα νομοτύπως εισάγεται, πρός συζήτησιν.

3. Κατόπιν αποφάσεως του κ. Προέδρου του ΚΕΜΕ συνευροτήθη 'Επιτροπή πρός μελέτην του θέματος αποτελουμένη έι των Ν. Βαρουχάκη, Γ. Γρατσέα, Συμβούλων Β' του ΚΕΜΕ, και Δ. Τομπαΐδη, Γ. Παπακωστούλα Καθηγητών του Δ.Μ.Ε. 'Υπ' 'οφιν τής 'Επιτροπής έτέθη και πρακτικόν συσεύφως επί καὶ τούτψ συγκροτηθείσης, του τακτικού διδακτικού Προσωπικού του Δ.Μ.Ε., εις ό διατυπώνται αι γνώμαι των μελών του επί του θέματος.

Ακολούθως ό εισηγητής λέγει ότι ή άνωτέρω 'Επιτροπή κατήρτησε πρόγραμμα μείζοντος μετεπαιδεύσεως εις τό Δ.Μ.Ε. έτησίας διαρκειάς, τό όποτον έναρμονίζεται πρός τό πνεύμα τής έπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως, χαρακτηρίζεται από μειωμένον αριθμόν μαθημάτων και ηύξημένον εβδομαδιαίον ώράριον, ήτοι 17-18 ώρων κοινών μαθημάτων και 7-8 μαθημάτων ειδικότητας και όργανούται εις τρία διδακτικά τρίμηνα, προβλεπομένης τής καταργήσεως των έξετάσεων Φεβρουαρίου, τό πρόγραμμα τουτο έχει ως άκολούθως:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΑ	ΤΡΙΜΗΝΑ ΚΑΙ ΩΡΑΙ		
	Α	Β	Γ
1. Ψυχολογία	2	-	-
α) Παιδαγωγική ψυχολογία	-	2	-
β) Ψυχολογία του έφήβου	-	-	2
γ) Ψυχολογία άτομ. διαφορών ή έπικ. και έπαγγ. προσανατ. τής έπαιδ.	2	-	-
2. 'Οργάνωσις, Διοίησις και έποπτεία τής έπαιδ.	-	2	2
3. Σύγχρονα προβλήματα κοινωνιολογίας και φιλοσ.	-	2	2
4. Γενική παιδαγωγική (Γάσεις τής συγχρόνου παιδ. διδαγωγικής)	2	2	-
5. Διαλέξεις επί έπικαιρών θεμάτων	-	-	2
6. Ειδιική διδακτική	3	3	-
7. Πρακτικά άσκήσεις	5	6	9
8. Ξένη γλώσσα	3	3	3
Σύνολον ώρων	17	18	18

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α		ΤΡΙΜΗΝΑ ΚΑΙ ΩΡΑΙ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ	Α'	Β'	Γ'
1.	Ορθόδοξος 'Ελληνική Γραμματεία	2	2	1
2.	Χριστιανική Φιλοσοφία και τέχνη	3	2	2
	α' Χριστιανική Φιλοσοφ.			
	β' Ορθόδοξος 'Υμνολογία			
	γ' Η θεολογία της ειρήνης			
3.	'Ο Θεός και ο σύγχρονος άνθρωπος	2	2	2
	α' Τό περί θεού έρώτημα			
	β' Τό θρησκευτιόν βίωμα και οι νέοι			
	γ' Η 'Ορθοδοξία εις τόν σύγχρονον κόσμον			
4.	Θεολογία και Κοινωνία	1	2	2
	α' Η κοινωνική άποστολή της εκκλησίας			
	β' Ο θεολόγος εκπαιδευτικός εντός του συγχρόνου σχολείου			
Σύνολον ώρων κατά τρίμηνον		8	8	7

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α		ΤΡΙΜΗΝΑ ΚΑΙ ΩΡΑΙ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ	Α'	Β'	Γ'
1.	Γλωσσολογία (Νεοελληνική Γραμματική: διαχρονική και σύγχρονική θεώρηση)	2	2	1
2.	Έρμηνεία νεοελληνικών κειμένων	2	2	2
3.	Άρχαϊα έλληνικά	2	2	2
4.	α) έρμηνεία αρχαίων κειμένων	2	2	2
	β) έρμηνεία κειμένων από μεταφράσεως			
4.	Ίστορία του πολιτισμού ή Φιλοσοφία της Ιστορίας			2
		8	8	7

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α	ΤΡΙΜΗΝΑ ΚΑΙ ΩΡΑΙ		
	Α'	Β'	Γ'
1. Σύγχρονα Μαθηματικά (Θεωρία Συνόλων-Νεώτερα "Άλγε- ρα και 'Ανάλυσις μετά Στοιχείων Τοπολογίας)	4	4	4
2. Μαθηματική Λογική	4		
3. Θεωρία Πιθανοτήτων και Στατιστικής		4	
4. Θέματα ἐκ τῶν ἐφηρμοσμένων Μαθηματικῶν			3
	8	8	7

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Νεώτερα Φυσική	3	3	2
2. Χημεία	2	2	
3. Εργαστηριακά άσκήσεις Φυσική-Χημεία			3
4. Μαθηματικά διά Φυσικούς	3		
5. Βιολογία		3	
6. Γεωγραφία			2
	8	8	7

Ἐν συνεχείᾳ ὁ εἰσηγητής, διευκρινίζει τὰ ἀκόλουθα:

- Τό Τμήμα τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος τό ἀναφερόμενον εἰς τὰ μαθήματα εἰδικότητος Φυσικῶν ἐπροτάθη ὑπό τοῦ κ. Ἀ. Παγιάλου Ἀντιπροέδρου τοῦ ΚΕΜΕ.
- Βασικά σημεῖα τοῦ μαθήματος τῆς Γενικῆς Διδακτικῆς θά δοθοῦν ὡς εἰσαγωγικά τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς.
- Εἰς τὰς "Διαλέξεις ἐπί ἐπικαιρῶν θεμάτων" θά γίνωνται ὁμιλίαι διακεκριμένων προσωπιοτήτων, εἰς κοινάς ἢ κατὰ τμήματα ἀφορᾶσεις τῶν μετεκπαιδευομένων, ἐπί σημαντικῶν θεμάτων, τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν τήν ἐκπαιδευτικὴν ἐπικαιρότητα (λ.χ. σειρά ὁμιλιῶν περί δημοτικῆς γλώσσας διά τοὺς Φυσικοὺς καὶ Μαθηματικοὺς κτλ).

δ) Σκοπός της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας θά είναι του λοιπού ή εξοικειώσεις εις την έπιστημονικήν όρολογίαν καί ή άσκησις εις την μετάφρασιν κειμένων της ειδικότητος των μετεπαιδευομένων καί εισηγεῖται την έγκρισιν του όλου Προγράμματος υπό του Τμήματος.

Έν συνεχεία ο κ. Βώρος, Σύμβουλος Β' προτείνει την άντινατάστασιν του μαθήματος "Σύγχρονα προβλήματα Κοινωνιολογίας καί Φιλοσοφίας" τό "θεωρία της Παιδείας καί θεωρία της Έπιστήμης" μέ τό αυτό ώράριον διδασκαλίας.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όφιν α) τό έδάφ. β της παραγρ. 2 του άρθ. 2 του Ν. 186/75 β) την επί του θέματος εισήγησιν καί γ) την διεξαχθεῖσαν συζήτησιν

Αποφαίνεται όμοφώνως

άποδέχεται την ως άνω εισήγησιν καί προτείνει τό έν αυτή αναφερόμενον πρόγραμμα ως Πρόγραμμα μετεπαιδεύσεως εις τό Δ.Μ.Ε. Κατά τό άκαδημαϊμόν έτος 1976-77 καί των προοριθησομένων εις τόν σχετιόν διαγωνισμόν καθηγητών.

Η συζήτησις επί του 2ου θέματος της ημερησίας διατάξεως άνεβλήθη διά την έπόμενην συνεδρίαν.

Η Γραμματεῦς

ΧΑΡ/ ΤΑΒΛΑ

Πρόεδρος υπ' αριθμ. 36

Εν Αθήναις τῆ 27ῃ Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐπι/σεως τοῦ Κέντρου Ἐπικαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Κέντρου (Λεοχάρους 2).

Παρέστησαν, νομίμως κτηθέντες οἱ κ.κ. 1. Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, 2. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, 3. Γεώργιος Γράτσας, 4. Φαμάτος, 5. Νικόλαος Βαρουχάκης, 6. Δημήτριος Σακιάς, νοῦριος Βῶρος, 7. Νικόλαος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι 7. Ἡλίας Σπυρόπουλος, 8. Νικόλαος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ ΚΕΜΕ καὶ 9. Ἰωάννης Ἰωάννου, Ἀναπληρωτῆς Γενικός Δ/ντῆς Γενικῆς Ἐπι/σεως, 10. Βασίλειος Κουντσούγερας, Βοηθός Γυμνασιάρχου ἐν ἀποσπᾶσει παρὰ τῷ Τμήματι Μαθητικῶν Θεμάτων τοῦ Ἐπι/σείου Παιδείας.

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπὶ 6ῃ βαθμῷ ὑπάλληλος Χαρίκλεια Ταβλαῖ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἀνακοινώσεις.
2. Βοηθητικὰ βιβλία Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (εἰσηγητῆς κ. Παπαδόπουλος).
3. Σχέδιον προϋπολογισμοῦ Τμήματος (Εἰσηγητῆς κ. Βῶρος).
4. Ὅρισμός ἐδρῶν Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Μέσης Ἐπι/σεως (εἰσηγητῆς κ. Ἀρβανίτης).

Ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Περὶ καθορισμοῦ τῆς ἔδρας ἐνάστης Ἐπι/κῆς Περιφερείας Μέσης Ἐπι/σεως καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς ταύτας Σχολείων, ὡς καὶ τὰς ἔδρας ἐνάστης Ἀνωτέρας Ἐπικαιδευτικῆς Περιφερείας καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς ταύτας Ἐπικαιδευτικῶν Περιφερειῶν Μέσης Ἐπι/σεως: Εἰσηγητῆς κ. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπὸ ψφιν τοῦ Τμήματος τὰ κάτωθι:

1) Διά του υπ'άρ.Φ.247.8/66861/28-6-76 έγγραφου του 'Υπουργείου Παιδείας (Γεν. 'Επι/σεως, δ/νσεως Διοικ. καὶ Οἰκον. 'Υποθέσεων, Τμήματος Β' Μέσης), ληφθέντος τῆ 8-7-76, διαβιβάζεται εἰς τὸ ΚΕΜΕ πρὸς γνωμοδότησιν σχέδιον 'Υπουργικῆς Κανονιστικῆς 'Αποφάσεως "Περὶ καθορισμοῦ τῆς ἔδρας ἐνάστης 'Επι/κῆς Περιφερείας καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς τὰς Σχολείων κ.λ.π."

2) Κατὰ τὴν παρ.2 τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Ν.186/75 τὸ ΚΕΜΕ γνωμοδοτεῖ ἐπὶ πάσης προτάσεως Νόμου ἢ σχεδίου Κανονιστικοῦ Διατάγματος ἢ Κανονιστικῆς 'Αποφάσεως, ἀφορώσης εἰς θέματα Γενικῆς, 'Επαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς 'Επι/σεως καὶ κατ'ἀπολογίαν τὸ διαβιβασθέν σχέδιον Κανονιστικῆς 'Αποφάσεως νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν παροχὴν τῆς κατὰ τὸν Νόμον γνωμοδοτήσεως.

3) Τὸ κείμενον τοῦ σχεδίου τῆς Κανονιστικῆς 'Αποφάσεως, ὅπου καθορίζονται αἱ ἔδραι τῶν 80 'Επαιδευτικῶν περιφερειῶν καὶ τῶν 15 'Ανωτέρων 'Επαιδευτικῶν Περιφερειῶν.

Ὁ εἰσηγητῆς προκαταρκτικῶς ὑπεγράμμισε τὴν σιοπιμότητα ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως νὰ δημιουργηθοῦν κατὰ προτίμησιν ἔδραι εἰς τὰς ἀκριτικὰς περιοχὰς καὶ μάλιστα εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, πρὸς συμβολὴν εἰς τὴν ἀναχαλτῆσιν κατὰ τὸ δυνατόν τοῦ κύματος φυγῆς τῶν κατοίκων των. Συγκεκριμένως ἐπρότεινε τὴν δημιουργίαν καὶ δευτέρας Περιφερείας εἰς τὴν Ἀωδειάνησον μετ' ἔδραν τὴν Κω. Παρητήρησεν ἐπίσης ὅτι ὁ βᾶσει τῶν νομῶν τοῦ Κράτους καθορισμὸς καὶ τῶν 'Επαιδευτικῶν Περιφερειῶν δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πρόσφορον κατανομήν των εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον.

Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ'ὄψιν α) τὸ ἀναφερθέν ἐγγραφοῦ τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, β) τὸν Νόμον 186/75 (παρ.2, ἀρθ.2), γ) τὸν Νόμον 309/76 (παρ.4, ἀρθρον 30), δ) τὰς παρασχεθείσας διευκρινίσεις ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, ε) τὴν εἰσήγησιν καὶ στ) τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν

ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:
γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς ἐν θέματι Κανονιστικῆς 'Αποφάσεως, προτείνον ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἐξῆς τροποποιήσεις:

α) ἡ ὑπ'ἀριθ.50 'Επι/κῆ Περιφέρεια Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου νὰ διαιρεθῇ οὕτω: ὁ νομὸς Κεφαλληνίας νὰ ἀποτελεσθῇ μίαν αὐτοτελῆ 'Επι/κῆν Περιφέρειαν, ὁ δὲ νομὸς τῆς Ζακύνθου νὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν 'Επι/κῆν Περιφ. τοῦ νομοῦ 'Ηλείας μετ' ἔδραν τὴν 'Αμαλιάδα, β) ἡ ὑπ'ἀρ.30 'Επι/κῆ Περιφέρεια νὰ διαιρεθῇ οὕτω: ὁ νομὸς Δρόμας νὰ ἀποτελεσθῇ μίαν αὐτοτελῆ 'Επι/κῆν Περιφέρειαν, ὁ δὲ νομὸς τῆς Εἰάνθης νὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν 'Επι/κῆν Περιφ. τοῦ νομοῦ Ροδόπης, μετ' ἔδραν τὴν Κομοτινήν, γ) ἡ ὑπ'ἀριθ. 79 'Επαιδευτικὴ Περιφέρεια Ξένων Σχολείων νὰ ὑποκαθῆ εἰς τὴν Β' 'Ανωτέραν 'Επι/κῆν Περιφέρειαν, καὶ δ) ἡ ὑπ'ἀρ.80 'Επι/

1) Διά τοῦ ὑπ'ἀρ.Φ.247.8/66861/28-6-76 ἐγγράφου τοῦ Ἐπιμετρίου Παιδείας (Γεν. Ἐπιμ/σεως, δ/νσεως Διοικ. καὶ Οἰκον. Ὑποθέσεων, Τμήματος Β' Μέσης), ληφθέντος τῆς 8-7-76, διαβιβάζεται εἰς τὸ ΚΕΜΕ πρὸς γνωμοδότησιν σχέδιον Ἐπιμετρίου Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως "Περὶ καθορισμοῦ τῆς ἔδρας εἰσάστης Ἐπιμ/τῆς Περιφερείας καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς ταῦτας Σχολείων κ.λ.π."

2) Κατὰ τὴν παρ.2 τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Ν.186/75 τὸ ΚΕΜΕ γνωμοδοτεῖ ἐπὶ πάσης προτάσεως Νόμου ἢ σχεδίου Κανονιστικοῦ Διατάγματος ἢ Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως, ἀφορώσης εἰς θέματα Γενικῆς, Ἐπαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Ἐπιμ/σεως καὶ κατ'ἀπολογεῖται τὸ διαβιβασθέν σχέδιον Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν παροχὴν τῆς κατὰ τὸν Νόμον γνωμοδοτήσεως.

3) Τὸ μεζμενον τοῦ σχεδίου τῆς Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως, ὅπου καθορίζονται αἱ ἔδραι τῶν 80 Ἐπιμετρίων περιφερειῶν καὶ τῶν 15 Ἀνωτέρων Ἐπιμετρίων Περιφερειῶν.

Ὁ εἰσηγητὴς προκαταρκτικῶς ὑπεγράμμισε τὴν σιοπιμότητα ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως νὰ δημιουργηθοῦν κατὰ προτίμησιν ἔδραι εἰς τὰς ἀιριτικὰς περιοχὰς καὶ μάλιστα εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, πρὸς συμβολὴν εἰς τὴν ἀναχαλτῆσιν κατὰ τὸ δυνατόν τοῦ κύματος φυγῆς τῶν κατοίκων των. Συγκεκριμένως ἐπρότεινε τὴν δημιουργίαν καὶ δευτέρας Περιφερείας εἰς τὴν Δωδεκάνησον μὲ ἔδραν τὴν Κῶ. Παρετήρησεν ἐπίσης ὅτι ὁ βάσει τῶν νομῶν τοῦ Κράτους καθορισμὸς καὶ τῶν Ἐπιμετρίων Περιφερειῶν δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πρόσφορον κατανομήν των εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον.

Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ'ὄψιν α) τὸ ἀναφερθέν ἐγγραφοῦ τοῦ Ἐπιμετρίου Παιδείας, β) τὸν Νόμον 186/75 (παρ.2, ἀρθ.2), γ) τὸν Νόμον 309/76 (παρ.4, ἀρθρον 30), δ) τὰς παρασχεθεῖσας διευκρινίσεις ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων τοῦ Ἐπιμετρίου Παιδείας, ε) τὴν εἰσηγήσιν καὶ στ) τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν

ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς ἐν θέματι Κανονιστικῆς Ἀποφάσεως, προτείνον ὅπως ἐπενεχθῶσιν αἱ ἑξῆς τροποποιήσεις:

α) ἢ ὑπ'ἀριθ.50 Ἐπιμ/τῆ Περιφέρειας Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου νὰ διαιρεθῇ οὕτω: ὁ νομὸς Κεφαλληνίας νὰ ἀποτελέσῃ μίαν αὐτοτελῆ Ἐπιμ/τῆ Περιφέρειαν, ὁ δὲ νομὸς τῆς Ζακύνθου νὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν Ἐπιμ/τῆ Περιφ. τοῦ νομοῦ Ἡλείας μὲ ἔδραν τὴν Ἀμαλιάδα, β) ἢ ὑπ'ἀρ.30 Ἐπιμ/τῆ Περιφέρειας νὰ διαιρεθῇ οὕτω: ὁ νομὸς Δράμας νὰ ἀποτελέσῃ αὐτοτελῆ Ἐπιμ/τῆ Περιφέρειαν, ὁ δὲ νομὸς τῆς Εἰθῆς νὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν Ἐπιμ/τῆ Περιφ. τοῦ νομοῦ Ροδόπης, μὲ ἔδραν τὴν Κομοτινήν, γ) ἢ ὑπ'ἀριθ. 79 Ἐπιμετρίων Περιφερειῶν Ἐξῶν Σχολείων νὰ ὑπαγοθῶσιν εἰς τὴν Β' Ἀνωτέραν Ἐπιμ/τῆ Περιφέρειαν, καὶ δ) ἢ ὑπ'ἀρ.80 Ἐπιμ/

κή Περιφέρεια Μειονοτιικών Σχολείων να υπαχθῆ εἰς τὴν ΙΔ* Ἀνωτέραν Ἐπι/κὴν Περιφέρειαν. Τέλος προτείνει τροπολογίαν τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Ν.309/76 ὡς ἑξῆς: ἀντὶ "Εἰς τὴν ἔδραν ἐνάστης Ἀνωτέρας Ε.Π." νά διατυπωθῆ "Εἰς ἐνάστην Ἀνωτέραν Ε.Π.", ὥστε νά παρασχεθῆ ἡ δυνατότης δημιουργίας προτύπων Λυκείων εἰς διαφόρους ἐπαρχιακὰς πόλεις.

*Ἐπὶ τῶν λοιπῶν σημείων οὐδεμίαν ἄλλην τροποποίησιν προφέρει. Ἐν συνεχείᾳ τὸ παρὸν θέμα ἐγκρίνεται αὐθημερόν.

*Ἐπὶ τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Σχέδιον Προϋπολογισμοῦ Τμήματος Μέσης Ἐπι/σεως οἰκονομικοῦ ἔτους 1977".

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ.Φανούριος Βῶρος, Σύμβουλος Β* εἰσηγεῖται τὰ κάτωθι:

1. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Βιβλιοθήκης εἰς: γενικὰ βοηθήματα περὶ ἐκπαιδύσεως, γενικὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα (Φιλολόγων, Φυσικῶν καὶ λοιπῶν κλάδων). δρχ.2000000
  2. Διὰ δὶμηνον ἐκπαιδευσιν νεοδιοριζομένων (περίπου 500 ἐτησίως) δρχ.3000000
  3. Διὰ μετεκπαιδευσιν (δράγανσιν, σεμιναρίων) ὑπηρετούντων καθηγητῶν. δρχ.8000000
  4. Διὰ μετεκπαιδευσιν καθηγητῶν ἀγγλικῆς-γαλλικῆς (ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἢ διόργανωσιν σεμιναρίων κατὰ τὸ θέρος) δρχ.2000000
  5. Δι' εἰδικὰς ἐκπαιδευτικὰς ἐρεῦνας δρχ.1000000
- Σύνολον 16000000

Τὸ Τμήμα ἀκοῦσαν τὸν κ. εἰσηγητὴν καὶ τὸν κ.Πρόεδρον καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν διευκρινιστικὴν ἐπὶ τῶν ἄρθρων ὁμοφώνως ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω εἰσηγήσιν καὶ ἀποστέλλει ἀντιγράφων ταύτης εἰς τὸν καθ' ὕλην ἀρμόδιον Σύμβουλον Α*κ.Βάζον διὰ τὰ κατ' αὐτόν.

*Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀνακοινώσεις" ὁ κ.Πρόεδρος ἀναγιγνώσκων τὰ κάτωθι ἔγγραφα τοῦ Ἐπι/κειοῦ Παιδείας, ὁρίζει ἀντιστοίχως εἰσηγητὰς.

1. Ἐπὶ ἀριθμ.Φ. 250/277/74716/15/7/76 (εἰσηγητῆς κ.Σακκάς)
2. " " 3489/23-7-1976/23-7-76 (εἰσηγητῆς κ.Βῶρος)
3. " " Φ 211.25/107/74805/15/7/76 (εἰσηγητῆς κ.Φ.Βῶρος)

4. Υπ'άρ. 2588/6/7/76 (είσηγητᾶς κ.κ.Γ.Γρατσᾶς, Ἡλ.Σπυ-
ρόπουλος

5. Υπ'άρ. 75690/12/7/76 (είσηγητῆς κ.Ι. Ἀρβανίτης)

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ Τμήμα ἀ-
ποφασίζει, ὅπως συζητήσῃ τοῦτο κατὰ τὴν ἐπομένην αὐτοῦ συνε-
δρίαν.

Μεθ'ὅ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

ΑΝ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

Χαρ. Ταβλᾶ

Handwritten notes:
Παγκάλος
20/1/76
20/1/76

Πράξις 37/1976

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28 Ἰουνίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Κέντρου (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Ἀ' τοῦ ΚΕΜΕ, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάννης Ἀρβανίτης, Γεώργιος Γρατσάς, Φανούριος Βῶρος, Νικόλαος Βαρουχάκης, Δημήτριος Σακκιάς, Ἡλίας Σπυροπούλος καὶ Νικόλαος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ ΚΕΜΕ καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Β. Θεοδωρακόπουλος, Γ. Κατσιμάνης, Δ. Τομποῦδης, Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπὶ 6^ῃ βαθμῇ ^{δευτερίας} Χαρίτιλεια Ταβλαῶ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ὁρόλογιον Πρόγραμμα (εἰσηγητὴς κ. Βαρουχάκης)
2. Ὁράριον Τεχνολογιῶν μαθημάτων (εἰσηγητὴς κ. Σακκιάς)
3. Χαρακτηρισμὸς μαθημάτων βασιῶν ἢ μὴ (εἰσηγητὴς κ. Σπυροπούλος)

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ὁράριον τεχνολογιῶν μαθημάτων", ὁ εἰσηγητὴς κ. Β. Σακκιάς, θέτει ὑπόψιν τοῦ Τμήματος τὰ ἀκόλουθα: α) Τὸ Τμήμα Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης τοῦ ΚΕΜΕ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 573/1.7.1976 ἑγγράφου του ἀπέστειλεν εἰς τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης ἀπόσπασμα τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/30.3.1976 πράξεως του, καὶ τὸ ὅποιον ἀναγράφεται ὅτι τὸ Τμήμα ἀπεφάνθη ὁμοφώνως ὅπως τὰ τεχνολογιῶν μαθημάτων διδάσκωνται ἐπὶ τέσσαρας (4) ὥρας ἑβδομαδιαίως εἰς τὴν Β' τάξιν τοῦ Γυμνασίου καὶ ἐπὶ ἕξ (6) ὥρας εἰς τὴν Γ' τάξιν καὶ παρακαλεῖ ὅπως γνωρισθῶσιν αὐτῷ ἐάν εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὸ προτεινόμενον Ὁράριον τῶν μαθημάτων τούτων εἰς τὸ Γυμνάσιον. β) Τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ ΚΕΜΕ εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὸν καταρτισμὸν ἐν σχεδίῳ τοῦ

ώρολογίου προγράμματος του Γυμνασίου και του Λυκείου Γενικής κατεύθυν-
σεως σύμφωνα προς την παρ. 2 άρθρο 6 του κανονισμού του ΚΕΜΕ. Άιολού-
θως ό εισηγητής αναπτύσσει τās εξής απόψεις επί του θέματος: Διά του
άρθρου 28 παρ. 6 του Ν. 309/1976 όρίζεται ότι «είς τό Γυμνάσιον θά
διδάσκονται άπαραιτήτως και μαθήματα τεχνολογιου κύλου. Η διάταξις
αυτη είς τόν ψηφισθέντα προσφάτως βασικόν νόμον περί παιδείας, ύπαγο-
ρεύθητε από τās άπαιτήσεις τών καιρών και τās ανάγκας της ζωής. Τήν
άξιάν τών τεχνολογιών μαθημάτων ούδείς άμφισβητεϊ. Είς τήν συνεδρίαν
του Τμήματος της Μ.Ε. της 1.6.1976 οί παραστάντες συνάδελφοι του Τμή-
ματος της Έπαγγελματιής Έπικαιθεύσεως κ.κ. Παλαιοκρασσάς, Μαυροματά-
κος και Διάμεσης, ανέπτυξαν τήν άξιάν και τούς σκοπούς του μαθήματος.
Προσωπικώς ανέπτυξα αναλυτικά τούς σκοπούς του μαθήματος και έτόνισα
ότι είναι άνάγκη νά καταλάβη σημαντικήν θέσιν είς τό πρόγραμμα. Έν
τούτοις διά τήν θέσιν τών τεχνολογιών μαθημάτων είς τό ώρολόγιον πρό-
γραμμα τών γυμνασίων πρέπει νά ληφθούν ύπ'όψιν τά ακόλουθα: α) "Ότι τό
ίσχυόν ώρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων του Γυμνασίου και του Λυκείου, εί-
ναι άνάγκη νά μειωθεί. Είναι πρόγραμμα βαρύ., έξοντωτικόν όμοιον του
όποιου δέν άπαντάται είς άλλας προηγέμενας χώρας του κόσμου. Η 6η διδα-
κτική ώρα είς τό ήμερήσιον πρόγραμμα μαθημάτων είναι έξ ολοκλήρου άρνη-
τική. Τό γνωρίζομεν έξ έμπειρίας και επιβάλλεται τό ήμερήσιον πρόγραμ-
μα νά είναι 5ωρον και δι'ενα πρόσθετον λόγον: διά νά μήν είναι ή διάρ-
κεια τών ώρών διδασκαλίας 40' ή και 35', όπως συμβαίνει σήμερα είς
πολλά σχολεία, άλλα 50'. Ο περιορισμός του έβδομαδιαίου ώραρίου διδα-
σκαλίας είναι και επιφρασμένη βούλησις της Πολιτείας (βλ. π.χ. γενομέ-
νης τήν 29-1-1976 δήλωσις του Έπουργού της Παιδείας κ. Γ. Ράλλη). β)
"Ότι τά περισσότερα σχολεία της χώρας δέν διαθέτουν τούς αναγκαίους
χώρους διά τήν διδασκαλίαν τών τεχνολογιών μαθημάτων. γ) "Ότι δέν έ-
χομεν τό κατάλληλον προσωπικόν διά τήν διδασκαλίαν τών έν λόγω μαθημά-
των. Αυτοί οί όποιοι θά διδάξουν τά τεχνολογικά μαθήματα, δέν άρκει νά
είναι άπλως "τεχνίται". Χρειάζεται νά έχουν και ίκανοποιητικήν παιδα-
γωγικήν κατάρτισιν. Τό σχολείον θά άσκη άγωγήν και μέ τά τεχνολογικά
μαθήματα. δ) "Ότι τά μαθήματα ταυτα εισάγονται τό πρώτον είς τά σχολεία
μας, δέν έχομεν έμπειρίαν. Διά τουτο πρέπει να εϊμεθα προσεκτικοί, νά
προχωρήσωμεν σταδιακά, ώστε νά διδασκώμεθα από τήν έμπειρίαν, τήν όποι-
αν θά άποικώμεν, και νά μή διαπράξωμεν λάθη τά όποια δύσάρεστα επαικό-
λουθα διά τήν επικαιθευσιν. Διά τούς λόγους τουτους δέν δύναμαι νά συμ-
φωνήσω μέ τήν πρότασιν του Τμήματος Έπαγγελματιής Έπικαιθεύσεως νά
διδάσκωνται τά μαθήματα ταυτα επί 4 ώρας είς τήν Β' τάξιν του Γυμνασίου
και επί 6 είς τήν Γ', άλλ' εισηγοϋμαι όπως διδάσκωνται επί 2 ώρας έβδο-

μαδίαίως εἰς ἐκάστην τάξιν τοῦ Γυμνασίου εἰς ἓν πρῶτον στάδιον, καί μόνον εἰς ὅσα Γυμνάσια πληροῦνται αἱ ἀνάγκαι προυποθέσεις τῆς χώρας. Ἐξοπλισμόν καί κατάλληλον ἐκπαιδευτικόν προσωπικόν. Εἰσηγοῦμαι νά διδάσκωνται τά τεχνολογικά μαθήματα ἐπὶ 2 ὥρας τῆς ἐβδομάδα καί εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ γυμνασίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸ Τμήμα Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως δέν προτείνει. Ὅπως ἀναγράφεται εἰς τὸ ἀποσταλέν ἀπόσπασμα τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2 τῆς 30/3/1976 πράξεως του, ὡς σιοποῖ τοῦ μαθηματος τάσσονται α) ἡ ἀβίαστος ἐπιλογή ἐπαγγελματος, β) ἡ εὐκολος προσαρμογὴ τοῦ ἀποφοῦ τοῦ Γυμνασίου εἰς μίαν τεχνολογικὴν κοινωνίαν, γ) ἡ ἀναπτυξίς τῆς ὁμαδικῆς συνειδήσεως καί δ) ἡ ὑποβοήθησις τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς προσωπικότητος τοῦ μαθητοῦ. Παρατείνεται ὁμως ἓνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους σιοποὺς τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων, ἂν ὄχι ὁ κυριώτερος: ἡ ἱκανοποίησις τῆς ἀνάγκης διὰ πειραματισμόν καί κατασκευάς, ἡ ὁποία εἶναι ἰσχυροτέρα εἰς τὰ μικρότερα παιδιὰ. Καί δέν πρόκειται ἀπλῶς διὰ τὴν ἱκανοποίησιν μιᾶς ἀνάγκης. Εἰς τὰς κατασκευάς του τοῦ παιδὸς προβλήματιζέται, θέτει εἰς ἐνέργειαν τὴν σιέψιν του μηχανεῦται τρόπους λύσεως προβλημάτων, παρατηρεῖ λεπτομερείας, σπυδάζει τὰ πράγματα, μαθαίνει ποιήλας καί παντοίας ἰδιότητας καί ποιότητας τῶν ἀντικειμένων, ἀποικτᾶ πολυτέμους γνώσεις καί ἀναπτύσσει πολλὰς δεξιότητας. Πέρα τῶν ἀνωτέρω πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ἀκόμη ὅτι: α) Τὰ τεχνολογικά μαθήματα δέν ἔχουν ὁπωσδήποτε ὡς σιοπὸν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας. Ἀποβλέπουν κυρίως ὡς εἴπομεν, νά ἱκανοποιήσουν τὴν κατασκευαστικὴν ἀνάγκην τοῦ παιδιοῦ νά τοῦ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν νά ἐνεργῇ, νά ἐκφράζεται, νά ἀσκηταί, νά φθάνη εἰς τὴν θεωρίαν με ἀφόρμησιν ἀπὸ τὴν πρᾶξιν. Τὰ τεχνολογικά μαθήματα κατέλαβον σημαντικὴν θέσιν εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν σχολείων ἀπὸ τότε ποῦ ἡ φιλοσοφία τοῦ προγραμματισμοῦ με τὸν JAUDES καί τὸν DEWEY ἐκήρυξε τὸν "ἐν ἀρχῇ ἡ πρᾶξις" καί αὐτὴ ἡ ἀρχὴ ἔχει ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως τοῦ Γυμνασίου, οἱ ὁποῖοι δέν δύνανται ἀκόμη νά σκέπτονται ἐπαγωγικῶς καί νά κατανοοῦν ἀφρημένας ἐννοίας εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμόν. Διὰ τοῦτο ἐὰν ἐπιβάλλεται νά διδάσκωνται τεχνολογικά μαθήματα, κατὰ κύριον λόγον ἐπιβάλλεται νά διδάσκωνται εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου. β) Τὸ παιδί εἰς Β' καί Στ' τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου διδάσκειται στοιχειώδη θεωρίαν φυσικῆς ὥστε καί εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου νά ἔχη μιὰ θεωρητικὴν γνώσιν, ἂν ἔστω δεχθῶμεν ὅτι χρειάζεται αὐτὴ διὰ τοὺς ἀπλᾶς, καί ἐν πολλοῖς παιγνιδίους κτᾶσευάς τῆς τάξεως αὐτῆς (κατασκευάς καθισμάτων, μικρῶν ταπεζῶν, καλαθιῶν, εἰδῶν διακοσμητικῶν κ.λ.π.). Ἄλλωστε καί πρό ἐκείνης κατασκευῆς θά προηγεῖται σύντομος θεωρητικὸς προῖδεασμός καί

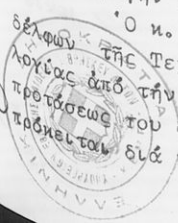
καί θά παρέχωνται αἱ ἀπαραίτητοι ὁδηγίαι. γ) Πρέπει νά ληφθῆ ὑπ' ὄφιν ὅτι δυνάμεθα νά ἐξοικονομήσωμεν ὥρας διά τά τεχνολογικά μαθήματα εὐκοινωώτερον εἰς τήν Α' τάξιν ἀπ' ὅτι εἰς τήν Β' καί μάλιστα (εἰς τήν Γ' τάξιν ἀπ' ὅτι εἰς τήν Β' καί μάλιστα εἰς τήν Γ' τάξιν) τοῦ Γυμνασίου.

Ἐν συνεχείᾳ λαβών τόν λόγον ὁ κ. Ν. Βαρουχάκης Σύμβουλος ἐπισημαίνει τήν ἀνάγκην καθορισμοῦ τοῦ ἀκριβοῦς περιεχομένου τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου εἰς τρόπον ὥστε νά ἐκτιμηθεῖ α) τὸ ἀπαραίτητον συνολικόν ὥρariον, β) τὸ εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ διδασκαλία τῶν ἀπό τῆς Α' τάξεως, ἀντιθέτως πρὸς τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τοῦ τμήματος Ἐπαγγελματιῆς Ἐκπαιδεύσεως γ) Ὁ συσχετισμός ὠρισμένης ὕλης τεχνολογιῶν μαθημάτων μέ τήν φυσικήν, θά ὡδηγήσῃ εἰς ἐξοικονομῆσιν ὥρων διδασκαλίας. δ) Ἄν εἶναι δυνατὴ ἡ ἄμεσος ἢ καί ἡ καθολικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου.

Ὁ κ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' προτείνει 2 ὥρας ἐν συνεχείᾳ τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων διά τὰς Α' καί Β' τάξεις τοῦ Γυμνασίου, καί 2 ὥρας ἐν συνεχείᾳ διά τὸ α' μόνον τετράμηνον τῆς Γ' τάξεως, καθότι εἰς τήν τελευταίαν τάξιν θά διδάσκηται ἐπὶ ἓν τετράμηνον καί ὁ Ἐπαγγελματιῆς προσανατολισμός. Πρωτίστως δέ ὑπογραμμίζει νά ἐκπαιδευθῆ τὸ κατάλληλον διδασκαλικόν προσωπικόν τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐν συνεχείᾳ λέγει: Νομίζω ὅτι τὸ πνεῦμα σκοπιμότητος τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων, μεταξύ ἄλλων εἶναι καί νά ἀποφευχθῆ τὸ πλῆθος τῶν ἀποφοίτων γυμνασίου πού εἶναι "ἴκανοί μὲν, γιά τίποτε δέ". Νομίζω, ὅτι γι' αὐτό ἐγινε καί ὁ χωρισμός τοῦ Γυμνασίου, καί ἡ εἰσαγωγή τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων τὰ ὅποια θέλω νά πιστεῦω ὅτι ἀποσκοποῦν σέ μιὰ ἐνημέρωσιν καί στίς τεχνικὰ ἀσχολίας (ὄχι στό νά κἀνω τεχνίτες εἰδικούς σ' αὐτῇ τῇ ἡλικίᾳ) καί κυρίως στά τεχνικά ἐπαγγέλματα πού θά ἀκολουθήσουν στά τεχνικά λύματα ὅσα παιδιὰ θά κλινοῦν πρὸς ἐκεῖ. Γι' αὐτά προτείνω νά διδάσκωνται τὰ τεχνολογικά μαθήματα στήν Α' καί Β' τάξιν ἐπὶ 2 ὥρον εἰς τῆ δέ Γ' τάξιν ὁ Ἐπαγγελματιῆς Προσανατολισμός, ὥστε νά ὑπάρξῃ συνάρτησις τῆς σκοπιμότητος διά τήν ὅποιαν θά διδάσκωνται. Αὐτό ἐπιβάλλεται ἄλλωστε καί ἐξ' ἀπόψεως γενικοῦ περιορισμοῦ τοῦ ὥρολογίου προγράμματος καί ἐπιφυλάξεως ὡς πρὸς τήν ἀρχικήν ἐφαρμογήν τοῦ μέτρου (δοκιμασιᾶ)".

Ὁ κ. Βῶρος λαβών τόν λόγον λέγει α) ὅτι ὁ δισταγμός τῶν συναδελφῶν τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως διά τήν ἔναρξιν τοῦ μαθήματος Τεχνολογίας ἀπὸ τήν Α' τάξιν δέν τόν πείθει, συμφωνεῖ μέ τόν κ. Σακκῆ (ἐπὶ προτάσεως του διά τήν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας ἀπὸ τήν Α' τάξιν), διότι ἀρκεῖται, διά καλλιέργειαν δεξιότητων ἢ ὅποια ἀφ' ἑνός μέ οὐδόπως κουργα-

ζευ αλλά ψυχολογικά ἐκλύει τὰ μικρά παιδιά ἀφ' ἑτέρου, πρόκειται περὶ κατασκευαστικῆς δραστηριότητος ἢ ὅποια ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν κινή-
τικότητα τῆς ἡλικίας β) Ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος τὸ ἀντιλαμ-
βάνεται ὡς ξυλοτεχνίαν καὶ μεταλλοτεχνίαν διὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, καὶ
ἐνημέρωσιν εἰς τὴν λειτουργίαν διαφόρων συσκευῶν καθημερινῆς ἀνάγκης,
τὸ τρίτο ἔτος (οὐχὶ ἐνασχόλησιν μὲ ἐπιπέδου μηχανήματα. γ) Φρονεῖ
ὅτι 2 ὥραι στὴν Α' καὶ Β' τάξιν καὶ ἴσως 2 καὶ στὸ α' τετράμηνον τῆς Γ'
εἶναι ἀρκεταὶ πρὸς τὸ παρὸν καὶ δ) Τὴν ἐναρξιν τοῦ προγράμματος ἀπὸ
τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1977-78 μὲ κάθε δυνατὴν προσπάθειαν δεδομένου ὅτι
ἡ ὀργάνωσις καὶ διδασχὴ τοῦ μαθήματος θὰ βελτιωθοῦν μὲ τὴν ἐμπειρίαν
ἢ ὅποια θὰ προκύψῃ.

Ὁ Σύμβουλος Β' κ. Σπυρόπουλος λέγει: Νομίζω ὅτι ὅπως εἰς τὸ
παρελθόν ἔγινε τ μὲ τὸ μάθημα τῆς Μουσικῆς τῶ Τεχνικῶν καὶ τῶν Οἰκο-
νομικῶν ἢ εἰσαγωγῆ τῶν Τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς πρόγραμμα δέν σημαί-
νει ὅτι ἀπαραιτήτως θὰ διδάσκονται εἰς ὅλα τὰ Γυμνάσια καὶ εἰς ὅλην τ
τους τὴν ἔκτασιν. Προτείνω τὴν εἰσαγωγὴν του εἰς τὸ πρόγραμμα, μὲ ἐν-
δοκιμαστικὸν ὥρῳριον, καὶ ἀκολούθως τὴν βαθμιαίαν ἐφαρμογὴν τοῦ προ-
γράμματος αὐτοῦ μὲ τὸν ρυθμὸν τῆς καλύψεως τῶν ἀναγκῶν εἰς κεντρικὰς
ἐγκαταστάσεις καὶ εἰς κατὰλληλον διδασκτικὸν προσωπικόν. Ἐξ ἄλλου νο-
μίζω ὅτι στὰ μαθήματα αὐτὰ πρέπει νὰ διδάσκονται εὐθύς ἀπὸ τῆς Α' τά-
ξεως τοῦ Γυμνασίου διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: α) Ἐάν δέν εἰσαχθοῦν ἀπὸ τῆς
τάξεως αὐτῆς δέν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τῆς διαγνώσε-
ως τῶν δεξιοτήτων τῶν μαθητῶν διότι οὐ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ θεωρητικὰ
μαθήματα μαθηταί, θὰ ὑποστοῦν τοιαύτην μείωσιν εἰς τῆς αὐτοπεποιθή-
σεως των εἰς τὴν Α' τάξιν, ἐφ' ὅσον διαπιστώνουν ὅτι διὰ τίποτε ἐκ τῶν
διδασκομένων δέν εἶναι ἐπαρκοῦς, ὥστε εἰς τὴν Β' τάξιν. θὰ εἶναι προ-
βληματικὸν τὸ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀξιοποιήσουν τὴν φυσικὴν ἱκανότητά των
ἀκόμη καὶ εἰς περιοχὰς δραστηριοτήτων διὰ τὰ ὅποιας ὑπῆρχαν αὐταὶ αἱ
ἱκανότητες, καὶ β) Δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ θεωρηθῇ δεδομένον ὅτι 'παρ'
ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὅποια θὰ λάβῃ ἡ Πολιτεία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς 9ετοῦς
ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν μέρει τῶν μαθητῶν μὲ διαφόρους τρόπους
θὰ διακόπη τὴν φοίτησιν των., ἀπὸ τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου. Δέν
εἶναι πρέπον οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ νὰ μὴν παρακολουθήσουν τὰ τεχνολογικὰ
μαθήματα. Καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν μαθημάτων αὐτῶν δέν θὰ περιώριζεν
τὸ ποσοστὸν τῶν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι ἀκριβῶς λόγω τῆς ἀδυναμίας των εἰς
τὰ θεωρητικὰ μαθήματα θὰ ἐξευρίσκουν τρόπους νὰ διακόπτουν προῶρως τὴν
φοίτησιν των. ἐφ' ὅσον θὰ διεπίστωναν ὅτι εἰς κάποιον τομέα καὶ αὐτοὶ
ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἀπαιτήσεις τοῦ σχολείου.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Δ. Σακιδᾶ καὶ τὴν μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος καὶ τῶν εἰσηγητῶν αὐτοῦ διεξαχθεῖσαν συζήτησιν ἀποφασίζει ὁμοφώνως ὅπως τὰ τεχνολογιὰ μαθήματα διδάσκονται ἀνά δῖωρον ἑβδομαδιαίως εἰς τὰς Α' Β' καὶ Γ' τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς διδασκαλίας αὐτῶν ὕλης.

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ θέματος Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βαρουχάκης εἰσηγεῖται ὅπως προβλεφθεῖ δι' ὅσας περιπτώσεις εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ διδασκαλία δύο ξένων γλωσσῶν μὲν καὶ ἐπιλογὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκμάθησιν τῆς μιᾶς.

Τὸ Τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν καὶ τὴν μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ τῶν κ. κ. εἰσηγητῶν αὐτοῦ διεξαχθεῖσαν συζήτησιν ἀποδέχεται αὐτῇ ὁμοφώνως καὶ ἀποφασίζει ὅπως τὸ μάθημα τῆς ξένης γλώσσης διδάσκειται ἀνά τρίωρον εἰς τὰς Α' Β' καὶ Γ' τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία

Ἡ γραμματεὺς

[Handwritten signature]

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΤΑΒΛΑ

20/1/79.

[Handwritten notes: Διαφορετικὴ πρόταση, ἔχει ἄλλη πρόταση, ἔχει ἄλλη πρόταση]

ΠΡΑΞΗ 38

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῇ κατοικήσει τοῦ ἄνω ἄνω Κέντρου (Λεωχόρου 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πόγκολος, Σύμβουλος Α' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάννης Ἀρβωνίτης, Γεώργιος Γρατσιῆς, Φανούριος Βῆρος, Νικόλαος Βαρουχάκης, Δημήτριος Σακιδῆς, Ἠλίας Σπυροπούλος καὶ Νικόλαος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καὶ οἱ εἰσηγηταὶ αὐτοῦ κ.κ. Β. Θεοδωραϊδουλόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Τωμαΐδης, Δ. Ἀδομόπουλος καὶ Κ. Φουζόπουλος.

Πρακτικὸν ἐτήρησεν ἡ ἐπί μισθῶ ὁφ γραμματεὺς κορ. Ταβλῆα.

ἑτάματα ἡμερησίου διατάξεως

1. Ἐγκρίσις ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων μουσικῆς.
2. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ὄρουλογίου προγράμματος.

Ὁ ἐπί τοῦ 1ου θέματος (ἔγκρισις ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων μουσικῆς) εἰσηγητὴς Σύμβουλος Α' κ. Βῆρος κ. ἀνακοινεῖ τὸ ἐπ' ἀριθ. ε.211.25/107/74805/15-7-76 διαβιβαστικὸν ἔγγραφο τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας κ. κρ. παρακλιπέρη δι' οὗ διαβιβάζεται πρακτικὸν ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς καταλλήλων ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μουσικοῦ τῆς μουσικῆς τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου καὶ ὑπαλοῦσως λέγει τὸ ἑξῆς:

- α. τὰ ὑπομνηθέντα εἰς ἀστοκίαν βιβλία μουσικῆς, ἐνισχυτῶν, κ.τ.λ. κατατάσσονται εἰς τέσσαρας κατηγορίας:
- 1) ὁμογενῆ πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα καὶ κατάλληλα ὅλας τῆς τάξεως, (2) κατάλληλα μόνον διὰ τὴν θεωρίαν

Μελωδικών Ασκήσεων, (3) αξιόλογα μόνον διά τούς διδάσκοντας,

(4) μη σύμφωνα προς τό Αναλυτικόν Πρόγραμμα.

β) *Εν τών άνωτέρω μόνον ή πρώτη κατηγορία είναι σιδήριμον νά μής άπασχολήσθ. Καί άφελόμεν νά προσθέσωμεν έν είσέτι κριτήριον: τήν γλωσσικήν μορφήν, διότι ό Ν.309/76 έν άρθρ 2 έπιτάσσει τούτο. Κατά συνέπειαν προτείνονται διά τās τάξεις τοῦ Γυμνασίου:

1. Α. Καψάση - Λάμπρου, Ή μουσική γιά όλους.
2. Γ. Αργυροῦ, Μουσική: μελωδικές ασκήσεις καί μουσική έπιφυλλάδα.
3. Θ. Βρηγίλου, Μουσική (Θεωρία, Σολφέζ, Τραγούδια, Ίστορία τής μουσικής καί Μορφολόγια). Καί
4. Μ. Κουτοβγιου, Βάσεις γιά τή μουσική (τέχνη 2).
5. Τ. Βυθούλια - Σωτηροπούλου, Σχολική Μουσική (διά Β°, Γ' Τυμνασίου).

γ) Διά τήν Α° τάξιν τοῦ Λυκείου έντός τών άνωτέρω προταθέντων τεσσάρων (4) βιβλίων προτείνονται καί τό άκόλουθα:

1. Θ.Α. Αντωνιάδη, Ο άνθρωπος καί ή μουσική.
2. Μ. Καλομορή - Θ. Οικονομίδη, Μαθήματα μουσικής, τ.Α°
3. Ι. Μανιουδάκη, Μουσική Κυφέλη.
4. Δ. Μαυραγάνη, Στοιχειώδης Ίστορία καί Μορφολόγια μουσικής.
5. Ι. Μαργαζιάνη, Ίστορία Μουσικής.
6. Α. Μποτεζάνγια, Ή Μουσική Διακαταβογήγης.
7. Δ. Σεμιτέιου, Μουσική Γαίθεα.
8. Α. Λαϊνάς Είσαγωγή είς τήν Μουσικήν, τ. 2.

Τό Τμήμα άνοῦσαν τοῦ Είσηγητοῦ καί μετά συζήτησιν άποδέχεται όμοφώνως τήν είσηγισιν καθ'ήν δέον όπως γίνη σύστασις διά τά άνωτέρω μνημονευόμενα έν παραγράφους β° καί γ° βιβλία μουσικής.

*Επί τοῦ 2ου θέματος τής ήμερησίας διατάξεως καί είδιωότερον διά τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τών Οικονομικών (Τεχνικών) είς τās τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου, διεξάγεται συζήτησις μεταξύ τών κ. κ. Προέδρου, Βαρουχάνη, Σακιά, Σπυροπούλου, Βάρου καί τών Είσηγητῶν κ. κ. Β. Θεοδωρακοπούλου καί Άδαμοπούλου καί τό Τμήμα όμοφώνως άποφασίζει όπως τό άνωτέρω μάθη-

μα, καί εἰς ὅσα Γυμνάσια ὑπηρετεῖ καθηγήτρια Οἰκοκυριῶν, διδάσκειται ἀνά 2 ὥρες εἰς τὰς Α' καί Β' τάξεις μόνον διὰ τὰς μαθητρίας ἐνῶ παραλλήλως οἱ μαθηταὶ θά διδάσκωνται τὰ τεχνολογικά μαθήματα.

Μετά ταῦτα καί κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ κ. Βαρουχάκη, τό Τμήμα ἀποφασίζει, ὅπως τό μάθημα τῶν Μουσικῶν διδάσκειται ἀπό 1 ὥραν ἐβδομαδιαίως εἰς τὰς Α', Β' καί Γ' τάξεις τοῦ Γυμνασίου, μειοψηφοῦντος τοῦ κ. Προέδρου, ὁ ὅποτος προτείνει τήν διδασκαλίαν αὐτοῦ 2 ὥρας διὰ τήν Α' τάξιν καί ἀνά μίαν διὰ τὰς Β' καί Γ' τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Πρόεδρος ἀναθέτει εἰς τοὺς Συμβούλους Β' κ.κ.Δ. Σακκῶν, Φ. Βῶρον καί Ν. Παπαοῦπουλον, ὅπως μελετήσουν τό θέμα τῆς ἐνοποιήσεως μαθημάτων τοῦ γυμνασιακοῦ κύκλου εἰς ἐνιαίαν ἐνότητα καί εἰσηγοῦν τοῦτο κατὰ τήν ἐπομένην συνεδρίαν τοῦ Τμήματος.

Μεθ' ὅ λυεταί ἡ συνεδρία.
Ο Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεὺς

ΧΑΡ. ΤΑΒΛΑ

ΑΝΑΣΤ. ΠΑΤΚΑΛΟΣ

Π ρ ο τ ο ς 39

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Ἰουλίου 1976, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 8,30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Κέντρου (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' τοῦ ΚΕΜΕ, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Γ. Γρατσέ-αυ, Φ. Βῆρος, Ν. Βαρουχάκης, Δ. Σακκιάς, Ἠλ. Σπυρόπουλος καὶ Νικ. Πα-αδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ. κ. Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Τομπαΐδης, Λ. Ἀδαμόπουλος καὶ Κ. Φούσιας.

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπί 6ω βαθμῷ γραμματεὺς κ. Χαρ. Ταβλᾶ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ὁρολόγιον Πρόγραμμα (συνέχεια συζητήσεως).
2. Ἀνακοινώσεις

Ἡ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 29-7-1976 ὁρθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέ-δρου τριμελῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος τῆς ἐνοποιήσεως μαθημάτων τοῦ Γυμνασιακοῦ κύκλου, εἰς ἐνιαίαν ἐνότητα ἐν τῶν κ. κ. Δ. Σακκιά, Φ. Βῆρου καὶ Ν. Παπαδοπούλου, ὑποβάλλει εἰς τὸ Τμήμα τὸ κατωτέρω σχέδιον.

Α. Σπουδὴ καὶ προστασία τοῦ περιβάλλοντος (θὰ περιλάβῃ τὴν παραδοσια-κὴν γεωγραφίαν ἐμπλουτισμένην διὰ στοιχείων τὰ ὅποια ἀπαιτεῖ ὁ ὅρος "προστασία" καὶ ἀπαλλαγμένη περιττῶν στοιχείων καὶ τοῦ μέχρι σήμερον κατακεραματισμοῦ ταύτης. θὰ διδαχθῇ βασικῶς εἰς τὴν Α' τάξιν ἔχουσαν ἀφετηρίαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν μεσογειακὴν περιοχὴν, οὕτως ὥστε νά ὑ-πηρετηθῇ ἔγκαιρα καὶ ἡ διασκαλία τῆς Ἱστορίας).

Β. Σπουδὴ τῆς ζωῆς (θὰ περιλάβῃ φυτολογίαν, ζωολογίαν, ἀνθρωπολογίαν, ὕγιεινὴν, στοιχεῖα βιολογίας καὶ ἀγροβιολογίας· θὰ ἀπαλλαγῶν τῶν πε-ριττῶν στοιχείων οἱ τέσσερες πρῶτοι τομεῖς καὶ θὰ ἐνισχυθοῦν οἱ δύο τελευταῖοι. Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα θὰ διδαχθοῦν βασικῶς εἰς τὴν Β' τά-ξιν μόνον τὸ τελευταῖον δύναται νά μεταφερθῇ εἰς τὰ διδαιτέα τῆς Α' τάξεως).

ΠΡΑΞΙΣ ὑπ' ἀριθμ. 40

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Ἰουλίου 1976, ἡμέρᾳ Σαββάτῃ καὶ ὥρᾳ 8.30 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσέως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ Καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰωάννης Ἀρβανίτης, Νικόλαος Βαρουχάκης, Φανούριος Βῆρος, Γεώργιος Γρατσέας, Νικόλαος Παπαδόπουλος, Δημήτριος Σακκάς, Ἕλλησ Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β', καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Β. Θεοδωραϊδopoulos, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Τομπάζης, Π. Ἀδαμόπουλος καὶ Κ. Φούσιας.

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπὶ βαθμῇ 6ῃ γραμματεὺς Χαρ. Ταβλᾶ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἀνασυνιώσεις
2. Ὁρολόγιον Πρόγραμμα (συνέχεια συζητήσεως)
3. Γνωμοδότησις ἐπὶ τοῦ βιβλίου "Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη" Ἀγ. Ντόια. Εἰσηγητὴς κ. Ἰωάν. Ἀρβανίτης.
4. Ἐγχειρίδιον Πράξεως Ἐπιτροπῆς κρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων τῶν θειοκυριῶν.

Ἐπὶ τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Ἰωάννης Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος τὰ ἑξῆς: Ὁ κ. Ἀγγο. Ντόιας, συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου "Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη", διὰ τῆς ἀπὸ 28-4-1976 αἰτήσεώς του πρὸς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε., ληφθεῖσης αὐθημερόν, αἰτεῖται τὴν ἐκτέλεσιν ἐγχειρίδιου, διὰ τῆς ὁποίας νά συνιστᾶται εἰς τοὺς ἐκ-

παιδευτικούς Μέσης και Δημοτικής εκπαίδευσης τό άνωτέρω βιβλίον του, βάσει τής παρ. 5 του άρθρ. 2 του Ν.186/1975, δι' ού τό Κ.Β.Μ.Ε. διατυπώνει γνώμη περί τής χρησιμότητος ή μή κωλυφορούντων βιβλίων και βοηθημάτων. 'Επί τών άνωτέρω ό όρισθείς εισηγητής κ. 'Ιωάννης 'Αρβανίτης λέγει:

"Τό βιβλίο "Άρχαία 'Ελληνική Σκέψης" ('Εκδόσεις Γ. Λαδιά, 'Αθήνα 1975 σ.σ. 425) είναι ένα συνοπτικό άνθολόγιο πλουτισμένο μέ έπαινετή μεθοδικότητα από τόν άπέραντο κήπο τής άρχαίας έλληνικής διανοήσεως, τήν όποία παρουσιάζει ως ένα οργανικό σύνολο. Κυρίως άπευθύνεται στόν κοινό άναγνώστη, για νά τόν φέρει σέ μιá όσο γίνεται άμεση έσωτερική έπικοινωνία μέ τή μεγάλη μας πνευματική κληρονομιά.

Βασικά ό συγγραφέας άπορλέπει-καθώς τονίζει στόν πρόλογο - μέ τήν αντιπροσωπευτική έπιλογή τών άρχαίων κειμένων νά συμβάλει "ουσιαστικά στην εύρύτερη γνώση τής γνήσιας άρχαιοελληνικής κοσμοθεωρίας" και μέ τήν διάρθρωση τής ύλης νά χαράξει τήν άρχαία πνευματική κατεύθυνση, ώστε νά 'εΐναι δυνατό αύτή νά χρησιμεύει ως πρότυπο για τή δική μας πνευματική στάση μέσα στόν σημερινό κόσμο."

Τό βιβλίο είναι χωρισμένο στά έξι όμάδια κεφάλαια, ανάλογα μέ τούς διάφορους τομείς τής πνευματικής και κοινωνικής ζωής τών άρχαίων: Φιλοσοφία, ή δημιουργία του πολιτισμού, Θρησκεία και Λατρεία, Ζωή και θάνατος, Πόλεμος και Ειρήνη, Πολιτικά, Οικονομική ζωή, Δίκαιο και Νόμος, Παιδεία και Τέχνη, 'Ηθικά, 'Ερωσ, Οικογενειακή ζωή".

Τά άποσπάσματα τών άρχαίων 'Ελλήνων συγγραφέων παραθέτονται στό πρωτότυπο και μέ τή μετάφρασή τους στό κάτω μέρος τής σελίδας. 'Η μετάφραση τών πεζών, από αύτά κειμένων και μερικών ποιητικών, σέ γλώσσα γλαφυρή και εύληπτη δημοτική, άνήκει στό συγγραφέα-συλλογέα, ένψ τών περισσότερων ποιητικών σέ δόκιμους μεταφραστές (Γρυπάρη, Μενάρδο, 'Εφταλιώτη, Μάνο, Σταύρου, Βουτιερίδη, Πολυλά κ.ά.). Για μιá έπανέκδοση ώστόσο του ώραίου αυτού βιβλίου θα διατυπώσουμε τήν έξις υπόδειξη: "Όλα άνεξαίρετα τά άρχαία ποιητικά κείμενα, και τά πολύ μικρά, νά τεθούν κατά στίχους (π.χ. του Μενάνδρου-σ.σ. 44, 176, 177, 275, 298, 366, 367, 374, 417, 419 κ.ά.,

του Ευριπίδη-σσ.176, 275, 276, 297 κ.ά., του Αριστοφάνη
σο. 276, 279, 307 κ.λ.π.), να σημειωθῆι προέλευση τῆς φράσης
"μηδενί" (ὄχι "μηδέν") δόκιμη δικιάσης... στή σ. 235, να
ὑποσημειωθεῖ ὁ ποιητής τοῦ διοτρίχου "ἔοσθλό μὲν... νδον"
ὅτῃ σ. 249, δηλ. ὁ θέογνις, ἀντί τοῦ Ξενοφάντα, ὁ ὅποτος
ἀναφέρει τοῦτο, ὡς καί να διορθωθοῦν μερικῆς τυπογραφικῆς
ὀβλεψίς.

Γενικῶς τέλος παρατηροῦμε ἀπό τήν ὅλη θεώρηση τοῦ
βιβλίου ὅτι τοῦτο εἶναι πολύ ἀφέλιμο στό μέσο ἀναγνώστη -
ὡς προείπαμε- στούς μαθητές καί σπουδαστές, γιατί βρίσκουν
ὁ αὐτό εὐκόλα δειγμάτα ἀπό τήν θησαυρισμένη ἀρχαιοελληνική
σκέψη, ἀλλά καί γιά ὅλους τούς διδάσκοντες ἀποτελεῖ ἕνα
ἀξιόλογο πρόχειρο βοήθημα στό εἶδος του. Πρόκειται πράγμα-
τι γιά ἕνα βιβλίο χρήσιμο γιά τήν κάθε βιβλιοθήκη, ἰδιω-
τική ἢ δημοσία, γι' αὐτό καί εἰσηγοῦμαι τήν προμήθειά του
ἀπό τίς Σχολικῆς Βιβλιοθήκες καί κυρίως τῶν Γυμνασίων καί
Λυκείων.

Τό Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως λαβόν ὑπ' ὄφιν: α) Τήν
παρ. 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.186/1975, β) Τήν ἀπό 28-4-1976
αἴτησιν τοῦ συγγραφέως πρός τό Κ.Ε.Μ.Ε., γ) τό συνυποβλη-
θέν βιβλόν, δ) τήν ἀνωτέρω εἰσήγησιν καί ε) τήν διεξαχθεῖ-
σαν συζήτησιν, ἀποφάνεται ὁμοφώνως: γνωμοδοτεῖ ὑπέρ τῆς
συστάσεως τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου ὡς χρήσιμου διὰ τήν προμή-
θειάν του ὑπό τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν τῶν Γυμνασίων καί
τῶν Λυκείων.

Ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἐγκρι-
σις πράξεως ἐπιτροπῆς ἐλευθέρων βοηθημάτων τῶν Οἰκονομικῶν",
ὁ ἐπί τοῦ θέματος εἰσηγητής, Σύμβουλος Β', κ. Ν. Παπαδό-
πουλος, θέτει ὑπ' ὄφιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά κάτωθι:
α) Τό ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.25/108/75375/17-71976 ἔγγραφον τοῦ
Υφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρυσ. Καραπιέρη, δι' οὗ διαβιβά-
ζεται ἡ ἀπό 10-7-1976 πρᾶξις τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ.
Φ.211.21/32/61154/11-6-76 συγκροτηθείσης "ἐπιτροπῆς διὰ
τήν ἐπιλογὴν καταλλήλων ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος
τῶν Οἰκονομικῶν τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου καί Λυκείου (δι'
ὁ μάθημα δέν ὑφίστανται διδασκικά βιβλία, ἐκδοδομένα ὑπό
τοῦ Ο.Ε.Δ.Β.)",

β) τās διατάξεις του ν. 309/1976, άρθρ. 80, παρ. 4. καί
γ) τήν περί ης ὁ λόγος ἀπό IO-7-1976 πράξιν τῆς ἐπιτροπῆς
κρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων διά τὸ μῶθημα τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ ἐν λόγῳ εἰσηγητὴς ἀνεφέρθη εἰς τὸ περιεχόμενον
τῆς πράξεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ συγκεκριμένως: α) εἰς τās
δυσχερείας τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως ἐκλέξη τὰ κατάλληλα βι-
βλία, δεδομένου ὅτι διαπιστώθησαν πολλαπλᾶ μειονεκτήματα,
ἤτοι γλωσσικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ διδασκτικῆς φύσεως, ὅλων
τῶν κυκλοφορούντων σχετικῶν βοηθημάτων, β) εἰς τὸν κατάρ-
τισθέντα ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς κατάλογον βιβλίων διά
τās Α', Β', Γ' τάξεις Γυμνασίου καὶ τās Α' καὶ Β' Λυκείου,
τὰ ὅποια καὶ προτείνει πρὸς ἔγκρισιν ὡς πληροῦντα πῶς
τās σχολικῆς ἀνάγκης γ) εἰς τὰ ὑπὸ κατηγορίαν γ' τῆς
πράξεως προτεινόμενα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς βιβλία πρὸς ἔγκρι-
σιν καὶ οὐστάσιν διά προαιρετικὴν χρῆσιν, δ) εἰς τὰ ὑπὸ
τῆς ἐπιτροπῆς ὡς τελείως ἀνατάλληλα κρινόμενα βιβλία,
ε) εἰς τὴν συμπερασματικὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς περί
τῆς "ἀνάγκης ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. νέων βιβλίων" τοῦ
μαθήματος καὶ τās ἀναφερομένας ἀρχὰς συγγραφῆς των, καὶ
στ) εἰς τās προτεινομένας διορθώσεις σήμειων τινῶν τῶν
πρὸς ἔγκρισιν προτεινομένων βιβλίων. Πρὸς τοῦτοις ὁ εἰση-
γητὴς ἀνέφερεν τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὸ Γυμνάσιον ἅπαντα τὰ
ἐν χρῆσει βιβλία δεόν συμφώνως τῇ νόμῳ νά εἶναι ἀπὸ τοῦ
προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν συντεταγμέ-
να, δι' ὃ καὶ προέβη μετὰ τοῦ Συμβούλου Β' κ. Ἰωάν. Ἀρβα-
νίτη εἰς ἐπιλογὴν τῶν εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν συντεταγμέ-
νων βιβλίων ἐξ ὧων διά τās τάξεις τοῦ Γυμνασίου προτείνει
ἡ ἐπιτροπὴ.

Τὸ Τμῆμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν τήν εἰσηγήσιν καὶ τήν διεξα-
χθεῖσαν μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ συζήτησιν,

ἀποφάσιν εἰς τὸ ὁμοφώνως

ἐγκρίνει διά τās ἀναφερομένας τάξεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου
τὰ κάτωθι βιβλία:

Α' Γυμνασίου: Τάξεις Α': 1) Βλαχάκη Νικ. καὶ Βλαχάκη Διον.
"Ἐνδυμασία", "Ἐιδ. βελτιωμένη", Ἀθῆναι 1976, 2) Τρομπέτα
Βαρβάρη "Ἐνδυμασία" "Ἐιδ. Γ' βελτιωμένη", Ἀθῆναι, 1976,
Τσοκλάκη-Νικοδήμου Δημητράς "Ἐνδυμασία".

Τάξεις Β': 1) Βλαχάκη Ντι. καί Βλαχάκη Διον. "Κατοικία",
β' έκδ. βελτιωμένη, 'Αθήναι 1976, 2) Τσοπλάκη-Ντιοδημού
Δημ. "Κατοικία".

Τάξεις Γ': 1) Βλαχάκη Ντι. καί Βλαχάκη Διον. "Τροφονομία",
β' έκδ.

Β': Λύκειον: Τάξεις Α': Γαρδελέα 'Αρ. "Οικιακή Οικονομία",
έκδ. Γ' 1975, 2) Λάμπρου Εύσταθ. "Οικιακή Νοσηλευτική",

3) Μπέλλου Στ. καί συνεργατών "Οικοκυριά", 'Αθήναι 1972,

4) Σδρίν 'Ελ. καί Σφαιριανού Γρηγ. "Στοιχεῖα Οικιακῆς
Οικονομίας" τόμος β'.

Τάξεις Β': 1) Λάμπρου Εύσταθ. "Οικιακή Οικονομία-Οικογένεια-
Οικοδόποινα", 2) Λάμπρου Εύσταθ. "Βρεφοκομία-Παιδολογία",

3) Μπέλλου Στ. καί συνεργατών "Οικοκυριά-Οικογένεια-Παιδο-
κομία", 4) Ξηροτύρη Εύγ. "Παιδοκομία καί Νοσηλευτική",

Θεσσαλονίκη 1967, καί Σδρίν 'Ελ. καί Σφαιριανού Γρηγ. "Στοιχεῖα
Οικιακῆς Οικονομίας" τόμος β'.

Ἐπί τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τό Τμήμα,
κατόπιν συζητήσεως ἐπί τοῦ ἠρολογίου προγράμματος τοῦ
Γυμνασίου, ἐπιφυλάσσεται ὅπως λάβῃ τελικήν ἀπόφασιν ἐν
προσεχεῖ συνεδριάσει αὐτοῦ.

Ἡ Γραμματεὺς

Χορ. Ταβλᾶ.

ΠΡΑΞΙΣ 41/1976

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀυγούστου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 12.30 τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν γενομένην ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ὄψιμου Κέντρου (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' τοῦ ΚΕΜΕ., Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Γεώρ. Γρατσάας, Φ. Βῆρος, Ν.κ. Βαρουχάκης, Δημ. Σακιάς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β'.

Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπί βαθμῶν ἐφ' ἑξαμηνιαίου Χαρ. Ταβλά.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἀνάλησις ἀναθέσεως συγγραφῆς Βιολογίας διὰ τὴν Γ' Γυμνασίου καὶ ἀνάθεσις συγγραφῆς τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.
2. Ἐγκρισις πράξεων ἐπιτροπῆς κρίσεως διδασκτικῶν βιβλίων.
3. Ἀκτισις παρατάξεως ἐρεύνης εἰς Σχολεῖα Φιλειπαιδευτικῆς Ἑταιρείας.
4. Ἐπιμορφωτικὸν Πρόγραμμα (συνέχεια συζητήσεως).

Ἔμα 1ον. - Ἀνάλησις ἀναθέσεως συγγραφῆς Βιολογίας διὰ τὴν Γ' Γυμνασίου καὶ ἀνάθεσις συγγραφῆς τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀναφέρει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. Φ. 211.12/6/68246/29-6-1976. Ἀπόφασιν τοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη "Περὶ συγγραφῆς διδασκτικοῦ βιβλίου Βιολογίας τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου", δι' ἧς ἀνετέθη εἰς τοὺς κ.κ. Ἐλ. Σιδέρην, διδάκτορα τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, καὶ Γ. Λόγιον, Χημικόν - Φυσιολογὸν γινώστην, ἡ ἐντός συντομωτάτου δυνατοῦ χρόνου συγγραφή διδασκτικοῦ βιβλίου διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος προβλεπομένου μαθήματος τῆς Βιολογίας, βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ ΚΕΜΕ δοθησομένων εἰς τοὺς συγγραφεῖς ὁδηγῶν, καὶ ἀνακρινοῦ τὴν μὴ ἀποδοχὴν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῶν ἀνωτέρω ὁδηγῶν, τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ κ. προέδρου, ὁμοφώνως προτείνει τὴν ἀνάθεσιν τῆς συγγραφῆς τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου εἰς τοὺς κ.κ. Κ.Κριμπῶν, καθηγητὴν Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Ἐλ. Ζοῦρον, καθηγητὴν Παν/μίου DALHONSIE, Κάλιφαξ Καναδά, Σπ. Τσίλια, Ἐπιμορφωτικὸν Παιδείας καὶ Κ. Χριστοδούλου, καθηγητὴν Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Κ. Χριστοδούλου, καθηγητὴν Παιτρῶν.

θέμα 2ον.- "Εγχειρίσις πράξεων επιτροπῶν κρίσεως διδασκτικῶν βιβλίων.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως:

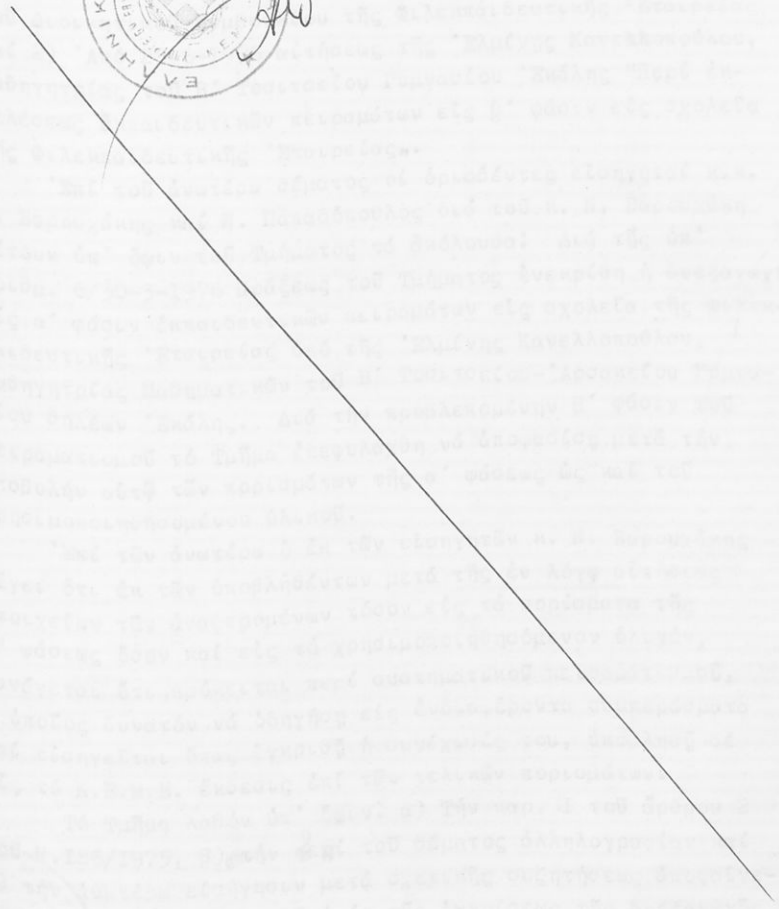
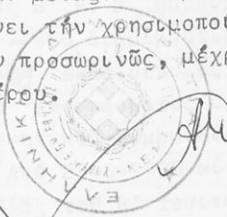
α) Ὁ Σύμβουλος Β* κ. Ἡλ. Σπυροπούλου ἀναγιγνώσκει τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.17/172/66548/24-6-1976 διαβιβαστικόν ἔγγραφο τοῦ ΥΠΕΠΘ δι' οὗ δι.βιβιάζεται πρᾶξις ἐπιτροπῆς πρὸς ἔγγραψιν τοῦ βιβλίου "Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις" τοῦ κ.Γ.Ζευγῶλη πρὸς διδασκαλίαν ἐν μεταφράσεως εἰς τὴν Α* τάξιν τῶν Γυμνασίων ἀπὸ τοῦ σχολ.ἔτους 1976-77. Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν καὶ νεωτέραν πρᾶξιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ 30-7-1976 εἰς τὴν ὁποίαν ἐμφαίνεται ὅτι ἐγένοντο αἱ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑποδεχθεῖσαι συμπληρώσεις καὶ βελτιώσεις, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγερίνει ὡς κατάλληλον πρὸς ἔκδοσιν παρὰ τοῦ ΟΕΔΒ διὰ τὴν ἐν μεταφράσεων διδασκαλίαν εἰς τὴν Α* τάξιν τοῦ βιβλίου τοῦ κ.Γ.Ζευγῶλη "Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις" ἀπὸ τοῦ σχολ.ἔτους 1976-77, τὸ ὅποιο καὶ ὑποβάλλει.

β) Ὁ Σύμβουλος Β* κ.Ι. Ἀρβανίτης θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ.211.17/178/81900/2-8-76 διαβιβαστικόν ἔγγραφο τοῦ βιβλίου "Ἡ-ροδότου Ἱστορία" τοῦ Ἀγγ.Βλάχου μετὰ τοῦ συνημμένου ἀντιτύπου πρὸς κρίσιν τούτου.

Κατὰ τὴν παρ. 5 τοῦ ἄρθρ.2 τοῦ Ν.186/1975 εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ ΚΕΜΕ ἀνήκει καὶ σύνταξις ὁδηγίων καὶ προκηρῶσεων συγγραφῆς βιβλίων πάσης φύσεως διὰ τε τοῦς μαθητὰς καὶ τὸ προσωπικόν ὡς καὶ ἡ ἔγγραψις αὐτῶν.

Ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς προβαίνει εἰς τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου: "Ἡ ἐργασία αὕτη καὶ μετὰ τὴν μερικὴν συμμόρφωσιν τοῦ συγγραφῆς-μεταφραστοῦ εἰς τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς-παρουσιάζει ἑλλείψεις καὶ ἀδυναμίας, ἧτοι: α) Ἡ Εἰσαγωγή δέν ἀνταποκρίνεται ἰκανοποιητικῶς εἰς τὰς σχολικὰς ἀπαιτήσεις, β) Ἡ μετάφρασις εἶναι γενικῶς ἀποδεκτὴ -εὐληπτος καὶ εἰς ὁμαλὸν δημοτικὸν λόγον- ἀλλὰ εἰς τινὰ σημεῖα ἐλευθεριάζει πῶς καὶ δέν ἀποδίδει τὴν ἰδιοτυπίαν τοῦ ἠεροδοτείου ὅφους, γ) Ἡ ἐπιλογή τῶν κειμένων ἔδει νὰ γίνῃ μὲν μεγαλυτέραν προσοχὴν, δ) Ὁ πάσης φύσεως σχολιασμός, διὰ τοῦ ὁποίου ἐν κείμενον καθίσταται καταληπτόν, εἶναι ὑποτυπώδης καὶ ε) Τὸ εἰκαστικόν ὕλιόν (εἰκόνες-χάρται-σχεδιαγράμματα) ἑλλείπει παντελῶς. Τέλος δὲ εἰσηγεῖται, λόγῳ τῶν ἀμέσων διδασκτικῶν ἀναγιγνώσκων, ὅπως χρησιμοποιηθῇ τὸ ἐν λόγῳ ἐγχειρίδιον προσωρινῶς, μέχρις ἀντικαταστάσεώς του κατὰλληλοτέρου.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' ὄψιν: α) Τό υπ' ἀριθμ. Φ.211.17/178/81900/
2-8-76 διαβιβαστικόν ἔγγραφον τοῦ ΥΠΕΠΘ β) Τήν ἀπό 2-8-76 Πράξιν
τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Ἡροδότου Ἱστορία" μετά τοῦ
συνημμένου ἀντιτύπου, γ) Τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. εἰσηγητοῦ καί δ) τήν
διεξαχθεῖσαν μεταξύ τῶν μελῶν αὐτοῦ συζήτησιν, ἀποφαίνεται ὁμοφά-
τως: ἐγκρίνει τήν χρησιμοποίησιν τούτου λόγφ τῶν ἀμέσων διδαντι-
κῶν ἀναγιῶν προσωρινῶς, μέχρις ἀντικαταστάσεως τούτου δι' ἑτέρου
καταλληλοτέρου.

Θ Ε Μ Α   2 0 ν

"Αίτησις παρατάσεως έρεύνης εις σχολεΐτα Φιλειπαιδευ-
τικης 'Εταιρείας".

'Επί του τρίτου θέματος τής ήμερησίως διατάξεως ό
σύμβουλος Β' κ. Ν. Βαρουχάκης άνααινοΐ τό ύπ' άριθμ.
70615/7-7-1976 διαβιβαστιόν έγγραφον του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (τμήμα
'Ιδιωτικηΐ 'Επαιδεύσεως) μετά των συνημμένων αυτών Ι) 'Από
5-7-1976 'Αποσπάματος Πρακτικων τής από 30/6/76 συνεδρίας
του Διοικητικου Συμβουλίου τής Φιλειπαιδευτικης 'Εταιρείας
καί 2) 'Από 23-6-1976 αίτήσεως τής 'Ελμίνης Κανελλοπούλου,
καθηγητριάς του Β' Τοισσεΐου Γυμνασίου 'Ενάλης "Περί έπι-
τελέσεως εκπαιδευτικων πειραμάτων εις β' φάσιν εις σχολεΐτα
τής Φιλειπαιδευτικης 'Εταιρείας".

'Επί του άνωτέρω θέματος οι όρισθέντες εισηγηταί κ.κ.
Ν. Βαρουχάκης καί Ν. Παπαδόπουλος διά του κ. Ν. Βαρουχάκη
θέτουν ύπ' όφιν του Τμήματος τά ακόλουθα: Διά τής ύπ'
άριθμ. 6/30-3-1976 Πράξεως του Τμήματος ενεπιρίθη ή διεξαγωγή
εις α' φάσιν εκπαιδευτικων πειραμάτων εις σχολεΐτα τής Φιλει-
παιδευτικης 'Εταιρείας ύπό τής 'Ελμίνης Κανελλοπούλου,
καθηγητριάς Μαθηματικων του Β' Τοισσεΐου-'Αρσαιεΐου Γυμνα-
σίου θηλέων 'Ενάλης. Διά τήν προβλεπομένην β' φάσιν του
πειραματισμου τό Τμήμα έπεφυλάχθη νά αποφασίση μετά τήν
υποβολήν αυτών πειραμάτων τής α' φάσεως ώς καί του
Χρησιμοποιηθησομένου υλικου.

'Επί των άνωτέρω ό έπι των εισηγητων κ. Ν. Βαρουχάκης
λέγει ότι έπι των υποβλήθέντων μετά τής έν λόγω αίτήσεως
στοιχείων των άναφερομένων τσων εις τά πορίσματα τής
α' φάσεως τσων καί εις τό χρησιμοποιηθησομένον υλικόν,
συνάγεται ότι πρόκειται περί συστηματικου πειραματισμου,
ό ποιος δυνατόν νά οδηγήση εις ένδιαφέροντα συμπεράσματα
καί εισηγεΐται όπως εγκριθη ή συνέχισις του, υποβληθη δε
εις τό Κ.Ε.Μ.Ε. 'Εκθεσις επί των τελικων πορισμάτων.

Τό Τμήμα λαβόν ύπ' όφιν: α) Τήν παρ. Ι του άρθρου 2
του Ν. 186/1975, β) τήν ~~επί~~ του θέματος άλληλογραφίαν καί
γ) τήν άνωτέρω εισήγησιν μετά σχετικης συζητήσεως αποφαινε-
ται έπιφώνως: Γνωμοδοτεΐ ύπέρ τής εγκρίσεως τής διεξαγωγής
του πειραματισμου κατά τήν ύπό τής αίτουσας υποδεινυομέ-

ην Β' φάσιν τῆς ἐρεύνης μέ τήν ὑποχρέωσιν ὅπως, ἅμα τῷ πέρατι αὐ-
τῆς ὑποκληθῆ εἰς τό ΚΕΜΕ ἔκθεσις ἐπί τῶν τελειῶν πορισμάτων ἐπαριθμῶς
τεκμηριωμένων.

Ἐπί τοῦ 4^{ου} θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως τό Τμήμα Μέσης Ἐπι-
καιδεύσεως μετά ἀπό ἐπανειλημμένας συνεδρίας καί ἐπισταμένην μελέ-
την ὄλων τῶν σχετικῶν μέ τό ἀναλυτικό καί τό ὠρολόγιον πρόγραμμα
προβλημάτων κατέληξεν εἰς τήν κατάρτισιν τοῦ ἀπολούθου ὠρολογίου
προγράμματος Γυμνασίου.

<u>Μ α θ ῆ μ α τ α</u>	<u>Α'</u>	<u>Β'</u>	<u>Γ'</u>
Θρησκευτικά	2	2	1
Ἄρχατα Ἑλληνικά	4	4	4
Νέα Ἑλληνικά	5	4	4
Ἱστορία	2	2	2
Μαθηματικά	4	4	5
Φυσικά (Φυσική - Χημεία)	-	3	3
Σπουδή τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ περιβάλ- λοντος (Οἰκονομική καί πολιτιστική Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος, τῆς Εὐρώπης καί τοῦ ὑπολοίπου κόσμου, Στοιχεῖα Ἀνθρωπολογίας, Ὑγιεινῆς, Ζωολογίας, Φυτολογίας, ἐπαγγελμ. προσανατολι- μοῦ, πρακτικῆς ψυχολογίας καί δημοκρα- τικοῦ πολιτεύματος).	3	2	4
Ξένη Γλῶσσα	3	3	3
Φυσική Ἀγωγή	2	2	2
Τεχνικά	2	1	-
Μουσική	1	1	1
Τεχνολογικά	2	2	2
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	30	30	31

Σύνοψον

θά προστεθῆ 1 ὥρα εἰς τήν Φυσικήν Ἀγωγήν, ἂν δέν καθιερωθῆ "ἀθλητι-
κή ἡμέρις".

Κατά τόν καταρτισμόν τοῦ ἀνωτέρω ὠρολογίου προγράμματος κατε-
βλήθη φροντίς, ὥστε:

1. Νά ἀνταποκρίνεται τό πρόγραμμα πλήρως εἰς τάς διαξείεις τῶν
τῶν ἁρθρῶν 26 καί 28-31 τοῦ Ν. 309/1976.

2. Νά ἔχῃ συνάφτησιν μέ τό καταρτιζόμενον ἀναλυτικόν πρόγραμ-
μα μαθημάτων.

3. Νά είναι πράγματι νέον πρόγραμμα. Νά μή αποτελή αντιγραφήν του ισχύοντος ωρολογίου προγράμματος ή παλαιότερων καί κατ'ανάγκην νά ἔχη τās ἀτελείας αὐτῶν καί νά ἀνταποκρίνεται εἰς τήν σύγχρονον πραγματιότητά καί τās ἀνάγκας τῆς σημερινῆς κοινωνίας.

4. Νά μή παρουσιάσῃ διάσπασιν τῆς ὕλης εἰς πολλά μαθήματα. Ἡ ἐνοποιήσις μαθημάτων καί μάλιστα ἐκείνων τὰ ὅποια εἰς τό ἴσχυον πρόγραμμα εἶναι μονόωρα ἐκρίθη ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη. Ἡ διδασκαλία μαθημάτων ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα δέν ἀποδίδει. Οἱ μαθηταὶ θεωροῦν τὰ μαθήματα αὐτά τρίτης τάξεως, δέν τὰ παρακολουθοῦν μέ ἐνδραφέρον καί δέν τὰ μελετοῦν. Καί τό σπουδαιότερον εἶναι ὅτι μέ τήν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων αὐτῶν δέν δημιουργοῦνται ἰσχυροὶ συνειρημοὶ γνώσεων λόγῳ τοῦ μεγάλου διαστήματος τό ὅποτον μεσολαβεῖ μεταξύ τῆς διδασκαλίας τῆς μιᾶς ἐνότητος καί τῆς ἄλλης. (μιᾶς ἑβδομάδος καί ἐνίοτε δύο ἢ καί περισσοτέρων) καί τῆς παρεμβολῆς ἀσχέτων γνώσεων.

5. Νά μή εἶναι "φορτωμένο" τό πρόγραμμα μέ πολλὰς ὥρας. Εἶναι κοινή διαπίστωσις ὅτι ἡ διδασκαλία κατὰ τήν ἔκτην διδακτικὴν ὥραν λόγῳ κοπώσεως τῶν μαθητῶν δέν ἀποδίδει. Καί εἰς τὰ προγράμματα ξένων χωρῶν ἀνόμη καί τῆς Γαλλίας αἱ ὥραι τοῦ ωρολογίου προγράμματος τῶν μαθημάτων ἔχουν μειωθῆ. Δεδομένης τῆς ἀνάγκης περιορισμοῦ τῶν ὥρῶν τοῦ ωρολογίου προγράμματος καί δεδομένης ἐπίσης τῆς ἀνάγκης εἰσαγωγῆς νέων μαθημάτων εἰς τό πρόγραμμα, ἡ περιουσιὰ ὥρῶν εἰς τὰ περισσότερα μαθήματα εἶναι ἀναπόφευκτος.

Εἰδικώτερον ὡς πρός ἕναστον μάθημα τοῦ ωρολογίου προγράμματος παρετηρήθησαν ἐν συνόψει τὰ ἑξῆς:

1. Θρησκευτικὰ Ἡ ἰδιαιτέρα σύνδεσις τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τόν ἑλληνισμόν καί ἡ ἀνάγκη ἀναπτύξεως τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως ἐπιβάλλουν τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος. Παρετηρήθη ὅμως ἀπό τοὺς κ. Δ. Σακκιάν, Ἡλ. Σπυρόπουλον καί Ἰ. Ἀρβανίτης ὅτι τό μάθημα ἔχει ἰδιουτυπίαν, δέν ἀπαυθύνεται τόσον εἰς τόν νοῦν ὅσον εἰς τήν καρδίαν. Αἱ πολλαὶ θρησκευτικαὶ γνώσεις δέν διαμορφώνουν ἀναγκαιῶς καί τόν καλόν ἄνθρωπον. Ὅταν μάλιστα τό μάθημα διδάσκειται ἀμέθοδα ἢ καί πιεστικὰ καί δέν προβάλλῃ ἀνάγλυφον τό ἠθικόν καί καινωνικόν νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν συσχετισμῷ πάντα μέ τās σύγχρονα προβλήματα δέν κερδίζει τό ἀπέρρον τῶν μαθητῶν καί συχνά προκαλεῖται πολλοὺς μαθητάς κρίσεις καί σοβαρὰς ἀντιφάσεις. Παρετηρήθη ἐπίσης ὅτι εἰς τό Γυμνάσιον ἐπιβλήθη ἀναλαμβάνεται ὅλη διδασκομένη εἰς τό δημοτικόν σχολεῖον, μεγάλο μέρος τῆς ὁποίας μάλιστα δέν ἀποτελεῖ τό οὐσιαστικόν περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ (ὅπως π.χ. τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα). Καί ἡ διδασκαλία τοῦ

της Ιστορίας δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας μέ τήν μακράν καί ἔνδοξον ἱστο-
ρικὴν παράδοσιν. Ἐπιθυμία ἦτο νά διατεθοῦν περισσότεραι ὥραι διά
τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος. Δέν κατέστη δυνατόν., Ἐν τούτοις τό
Τμήμα νομίζει ὅτι καί μέ τό δῖωρον κατὰ τάξιν εἶναι δυνατόν νά διδά-
σκειται τό μάθημα ἱκανοποιητικῶς. Ὁ κ. Βῶρος ἐπέμεινε ὅπως τουλάχισ-
στον εἰς τήν Α' τάξιν τό μάθημα διδάσκειται ἐπί 3 ὥρας λόγῳ τῆς μεγάλης
σπουδαιότητος τῆς ἀρχαίας ἱστορίας. Τελικῶς ὡς πρός τό σημεῖον τοῦτο
ἐμειοφύσεν.

5. Μαθηματικά, Φυσική - Χημεία: Λόγῳ τῆς σημασίας τῶν θετικῶν
ἐπιστημῶν διά τήν ἐποχὴν μας εἰς τά μαθήματα αὐτά δέν ἔγινε περιο-
πή ὥρων. Εἰς τά ~~μαθηματικά~~ μαθηματικά
μάλιστα ἠῤῥξηθησαν αἱ ὥραι διδασκαλίας εἰς τήν Γ' τάξιν ἀπό 4 εἰς 5.
Ὁ κ. Βαρουχάκης ὑπεστήριξεν ὅτι καί εἰς τήν Α' τάξιν αἱ ὥραι διδα-
σκαλίας τῶν μαθηματικῶν εἶναι ἀνάγκη νά εἶναι 5. Τό Τμήμα ὅμως μετά
ἀπό συζήτησιν, μειοψηφούντος τοῦ κ. Βαρουχάκη, κατέληξεν εἰς τάς 4
ὥρας, διότι καί περιθώριον εἰς τό πρόγραμμα δι' αὐξήσιν δέν ὑπάρχει,
ἀλλά καί διότι ἐκρίθη ὅτι οἱ μαθηταί τῆς Α' τάξεως Γυμνασίου λόγῳ τῆς
ἡλικίας των καί τῆς μή ἀκόμη προσαρμογῆς των εἰς τό νέον σχολεῖον
δέν πρέπει νά ἐπιβαρυνθοῦν ἀπ' ἀρχῆς μέ 5ωρο μαθηματικῶν. Ἄλλωστε
εἰς τό Γυμνάσιον ὡς σχολεῖον γενικῆς μορφώσεως, θά φοιτοῦν καί μαθηταί
κατωτέρας εὐφυΐας, οἱ ὅποιοι θά ὑστεροῦν εἰς τά μαθηματικά καί δέν
πρέπει νά ἀπογοητευθοῦν ἀπ' ἀρχῆς μέ ἕνα βαρύ πρόγραμμα μαθηματικῶν.

6. Σπουδή τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ περιβάλλοντος: Τό μάθημα τοῦ-
το ἀποτελεῖ τήν σπουδαιότεραν καινοτομίαν εἰς τό πρόγραμμα. Τό πρῶ-
τον ὡς πλεονέκτημα τῆς καινοτομίας αὐτῆς εἶναι ὅτι ~~μέ~~ ὑπό τόν γε-
νικόν τοῦτον τίτλον ἐνοποιοῦνται ἐννέα (9) μαθήματα (1) Γεωγραφία,
2) Φυτολογία, 3) Ζωολογία, 4) Ἀνθρωπολογία (Σωματολογία), 5) Ὑγιει-
νή, 6) Βιολογία, 7) Στοιχεῖα ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, 8) Στοι-
χεῖα πρακτικῆς ψυχολογίας καί 9) Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος),
τά πλεῖστα ἀπό τά ὅποια εἰς τό ἰσχύον πρόγραμμα εἶναι μονῶρα μέ ὅλα
τά μειονετήματα, τά ὅποια περιεγράψαν προηγουμένως.

Τό δεύτερον πλεονέκτημα εἶναι ὅτι παρέχεται ἡ εὐχέρεια παρου-
σιάσεως τῆς ὕλης ὑπό νέαν μορφήν καί ἀποφυγῆς ἐπαναλήψεων καί ἐνπι-
καλύψεων, ὅπως συνέβαινε μέχρι τώρα.

Τό τρίτον πλεονέκτημα εἶναι ὅτι μέ τήν ἐνοποίησιν ἐξοικονο-
μοῦνται ὥραι διδασκαλίας, ἐνῶ εἰσάγονται καί νέοι κύκλοι γνώσεων.
(ἐπὶ στοιχεῖα πρακτικῆς ψυχολογίας).

Εἰς τό μάθημα τοῦτο ἡ Γεωγραφία θά διδάσκειται εἰς τήν Α' καί

Β' τάξιν ως οίκοномиκή καί πολιτιστική Γεωγραφία. Ἡ Ἀνθρωπολογία καί ἡ Ὑγιεινή θά ἀποτελέσουν μιά ἐνότητα: Σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ Ὑγιεινή του. Ἡ Φυτολογία καί ἡ Ζωολογία δέν θά ὑπάρχουν ὡς ἀνεξάρτητοι κύριοι γνώσεων, ἀλλά θά συναφθοῦν μέ τήν Γεωγραφίαν καί τήν Βιολογίαν. Ὁρισμένη ὕλη τῶν μαθημάτων τούτων θά ἐνσωματωθῇ εἰς τήν Γεωγραφίαν καί ὀρισμένη ἄλλη θά ἀποτελέσῃ τήν εἰσαγωγῆν εἰς τήν γενικήν Βιολογίαν. Ὁ ἐπαγγελματιῶς προσανατολισμός θά διδάσκειται εἰς τήν Γ' τάξιν ἐπί σύντομον διάστημα ὑπό μορφήν ἐνημερωτικῶν διαλέξεων. Εἰς τήν ἰδίαν τάξιν θά διδάσκωνται Βιολογία, Στοιχεῖα ψυχολογίας καί Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Ἐνα πιθανόν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τούτου θά εἶναι:

Τάξις Α'	Σωματολογία - Ὑγιεινή	Α' Τετρ. ὥραι 1	Ἑλλάδ.	Β' τετρ. 3	3
	Οἰκονομ. καί πολιτιστική Γεωγραφ.		τῆς	Α' τετρ. 2	2
Τάξις Β'	Οἰκονομ. καί πολιτιστ. Γεωγρ.	τῆς	Εὐρώπης	Β' " 2	2
	" " " " " τοῦ κόσμου				
Τάξις Γ'	Βιολογία ἐπί ὅλον τό ἔτος			ὥραι 2	4
	Στοιχεῖα ἐπαγγελματ. προσ. καί πραιν.	Ψυχολογίας	Α. Τετρ. 2	2	2
	" Δημοκρατικοῦ πολιτεύμ.		Β' τετρ. 2	2	2

7. Ξένη γλῶσσα. Διὰ τήν διδασκαλίαν τῆς ξένης γλώσσας διατέθησαν 3 ὥραι εἰς ἐκάστην τάξιν. Ἀνεγνωρίσθη ἡ σημασία τῶν ξένων γλωσσῶν διὰ τήν ἐποχὴν μας καί διάχυτος ἦτο ἡ ἐπιθυμία νά δοθοῦν περισσότεραι ὥραι εἰς τό μάθημα, πράγμα ὅμως τό ὅποσον δέν κατέστη δυνατόν. Καί τοῦτο, διότι ἐκυριάρχει πάντα ἡ σιέφεις νά μή ὑπερβῆ τό πρόγραμμα τᾶς 30 ὥρας.

8. Γυμναστική - ἄθλητισμός. Διὰ τό μάθημα διετέθησαν 2 ὥραι ἑβδομαδιαίως εἰς ἐκάστην τάξιν μέ τήν προοπτικὴν ὅτι θά ὀργανωθῇ καί ἀθλητικόν ἀπόγευμα.

9. Τεχνικῆ (Ζωγραφική, σχέδιον). Διετέθησαν 2 ὥραι εἰς τήν Α' τάξιν καί 1 εἰς τήν Β'. Τό δῶρον εἰς τήν Α' τάξιν ἐθεωρήθη ἀπαραίτητον, διὰ νά ἀποικτοῦν ἐξ ἀρχῆς οἱ μαθηταί ὀρισμένους χρῆσιμους κινήτικας καί γραφικῆς δεξιότητας (καλλιγραφία κλπ.).

10. Μουσική. Διετέθη 1 ὥρα εἰς ἐκάστην τάξιν. Ὅπου ὑπάρχουν δυνατότητες, πρέπει νά ὀργανῶνωνται καί μουσικοὶ σύλλογοι, εἰς τοὺς ὁποίους νά μετέχουν οἱ ἔχοντες διαφέρων διὰ τήν μουσικὴν μαθηταί.

11. Τεχνολογικῆ μαθήματα. Διὰ τὰ μαθήματα αὐτά διατίθενται 2 ὥραι τῆν ἑβδομάδα εἰς ἐκάστην τάξιν. Εἰς τὰ τάξεις Α' καί Β' εἰς τὰ μαθήματα αὐτά θά εἶναι ἐνσωματωμένοι καί τό μάθημα τῶν Οἰκονομικῶν,

τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ ὁποῦοῦ πρέπει νὰ ἀναμορφωθῆ, ὥστε νὰ περιλάβῃ καὶ τεχνολογικὴν ὕλην, πού νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν γυναῖκα. Εἰς τὰς τάξεις Α* καὶ Β* ἡ ὕλη τῶν τεχνολογικῶν μαθημάτων θὰ εἶναι ἄλλη διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ ἄλλη διὰ τὰς μαθητρίας. Εἰς τὴν Γ* τάξιν ἡ ὕλη θὰ εἶναι κοινὴ διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίας.

Κρίνεται ὅπως ἡ διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος διέλθῃ ἀπὸ ἓνα στάδιον μεταβατικόν. Ὅταν ἐξασφαλισθοῦν αἱ ἀνάγκαι προϋποθέσεις εἰς χώρους, ἐξοπλισμὸν καὶ κατάλληλον ἐκπαιδευτικὸν προσωπικόν, εἶναι δυνατόν νὰ αὐξηθοῦν αἱ ὥραι διδασκαλίας του.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρία.

Ο Πρόεδρος
[Signature]
Αναστάσιος Πάγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

[Signature]
Χ. Ταβλᾶ

20/1/79
Παραφέρονται μὲ τὴν ἀρμόδιον
ἐπιτροπὴν ἐκπαιδευτικῶν
ἠμερίων

Π ρ ο τ ο λ ο γ ι ο ν 42

Εν Αθήναις τῇ 3ῃ Αὐγούστου 1976, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 12.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βῆρος, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Δ. Σακκιάς, καὶ Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β'. Πρακτικὰ ἐτήρησεν ἡ ἐπί 6ω βαθμῶ γραμματεὺς Χ. Ταβλαῦ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἀνακοινώσεις
2. Ὁρολόγιον πρόγραμμα κλασικῶν Λυκείων

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ εἰς τὰ μέλη τοῦ Τμήματος τὸ ὑπ' ἀριθ. 78945/24-7-1976 διαβιβαστικόν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Ράλλη, δι' οὗ διαβιβάζονται σχέδια Προεδρικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ θεμάτων: 1) "Περὶ μετεγγραφῆς μαθητῶν σχολείων Μ.Ε.", 2) "Περὶ ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μ.Ε.", 3) "Περὶ σχολικοῦ καὶ διδασκτικοῦ ἔτους, χρόνον διεργείας ἐγγραφῶν καὶ ἐξετάσεων καὶ ἐορτολογίου σχολείων Μ.Ε.", 4) "Περὶ σχολικῶν ἐνδρομῶν τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μ.Ε.", καὶ 5) "Περὶ ἀπουσιῶν, διαγωγῆς καὶ ποινῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μ.Ε.", καὶ 6) "Περὶ τηρουμένων ὑπηρεσιακῶν βιβλίων καὶ ἐντύπων εἰς σχολεῖα Μ.Ε.", ἵνα τὸ Τμήμα γνωμοδοτήσῃ σχετικῶς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρ. 2 τοῦ Ν. 186/1975.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω Π. Διαταγμάτων ὁ κ. Πρόεδρος ὀρίζει ἀντιστοιχῶς τοὺς ἐξῆς εἰσηγητὰς: Διὰ τὸ 1ον τοὺς κ.κ. Ἀρβανίτην καὶ Σακκιάν, διὰ τὸ 2ον τοὺς κ.κ. Γρατσέα, καὶ Φούσιαν, διὰ τὸ 3ον τοὺς κ.κ. Βαρουχάκη καὶ Βῆρον, διὰ τὸ 4ον τὸν κ. Σακκιάν διὰ τὸ 5ον τὸν κ. Σπυρόπουλον.

ρόπουλον καί διά τό βον τούς κ.κ. Βῶρον καί Θεοδωφανιόπουλον, καί παρακαλεῖ ὅπως εἰς προσεχέεις συνεδριάσεις εἰσηγηθοῦν ἐπί τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων.

Ἐπί τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τό Τμήμα κατόπιν μακρᾶς συζητήσεως μεταξύ τῶν μελῶν ἐπιφυλάσσεται ὅπως λάβῃ ἀπόφασιν εἰς μίαν τῶν ἐπομένων αὐτοῦ συνεδριῶν.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματεῦς

Ὁ Πρόεδρος
[Signature]
ΑΝΑΣΤ. ΠΑΤΚΑΛΟΣ

[Signature]

ΧΑΡ. ΤΑΒΛΑ

20/1/74
Πα' αὐτῶν ἀποβῶν ἔσται ὅτι
ἡ γνη ἀπὸ τῶν ἐπιμελητῶν
τῶν ἐπιμελητῶν

[Faint signature and stamp]

[Faint signature and stamp]

Π ρ ο τ ο λ ο γ ο 43

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Αὐγούστου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ Τμήμα μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν, ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

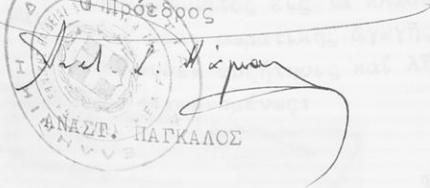
Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α΄; Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἴ. Ἀρβανίτης, Ν. Βαρουχάνης, Φ. Βώρος, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Δ. Σακκάς καὶ Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β΄; καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ. κ. Β. Θεοδωρακόπουλος, Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Φούσιας καὶ Στ. Παπασημαϊόπουλος.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

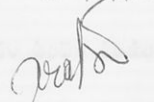
Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ὄρουλοῦ προγράμματος τῶν κλασικῶν λυκείων.

Ἐπὶ τοῦ μόνου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ Τμήμα μετὰ διεξοδικῆν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν εἰς μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Μεθ' ὧ λύεται ἡ συνεδρία

Ὁ Πρόεδρος

ΑΝΑΣΤ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

Χ. ΤΑΒΛΑ

Π ρ ο τ ο ς 44

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Κέντρου Ἐπικαιρευτιῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (Κολοκοτρώνη καὶ Λεωχάρους 2) συνήλθεν εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 5ῃ Ἀυγούστου 1976, ἡμέραν Πέμπτη, ὥραν 8:30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπικαιρευσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι: Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰω. Ἀρβανίτης, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βῶρος, Γ. Γρατσίας, Ν. Παπαδόπουλος, Δ. Σανιδᾶς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β', καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ Α. Ἀδαμόπουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημανιόπουλος, Δημ. Τομποῦδης, Κ. Φούσκας, Ὡς γραμματεὺς παρέστη ἡ ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῷ 6φ κ. Στεριάδου-Παγιάνη.

Θέμα ἡμερησίας συνεδριάσεως

Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ὄρολογίου προγράμματος τοῦ κλασσικοῦ Λυκείου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως διεξάγεται συζήτησις ἐπὶ τοῦ προγράμματος τοῦ κλασσικοῦ Λυκείου.

Ἄπαντα τὰ μέλη τοῦ Τμήματος συμφωνοῦν ὅπως αἱ ὥραι τοῦ ἑβδομαδιαίου προγράμματος εἰς τὰ κλασσικά Λύκεια εἶναι 32. Ἦτοι 32 μαθήματα καὶ 2 ὥραι σωματινῆς ἀγωγῆς.

Ἀκολουθεῖ συζήτησις καὶ λήψις ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν ὥρων ἐκαστοῦ μαθήματος νεχωρισμένως:

Τ ὁ ρ ὶ σ

	A	B	Γ
ὥραι:	2	2	2
"	2 → A Γλωσσο	2	2
"	2 → B "	2	2
	→ (προαιρετικῆ)		

Τ ά ξ ε λ ς

	<u>Α</u>	<u>Β</u>	<u>Γ</u>
3. <u>Λατινικά</u>	3	3	3
4. <u>Νέα 'Ελληνικά</u>	4	4	4
5. <u>Ιστορία</u>	3	3	2
6. <u>Θρησκευτικά</u>	2	2	2
Οί κ.κ. Γρατσέας και Παπαδόπουλος άποφασιν καί προτείνουν:	3	3	2
7. <u>Φιλοσοφικά</u>			
α) Ψυχολογία:	-	2	3
β) Φιλοσοφία:	2	2	2
8. <u>Στοιχεῖα Οίον. 'Επιστήμης</u> <u>Δημοκρατ. Πολιτεύματος</u>	-	-	2
9. <u>Αρχαῖα 'Ελληνικά</u>	8	7	7
10. <u>Μαθηματικά</u> <u>Φυσική</u>	5 2 3 (φυσ.-χημ.)	5 2 3 (φυσ.-χημ.)	2 -
11. <u>Βιολογία</u>	-	-	2

'Αποφασίζεται ὑπό τοῦ ἡμήματος ὅπως ἡ συζήτησις συνεχισθῇ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν.
Εἰς τό σημεῖον τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις.

Πρόεδρος
Κ. Παγκάκης
Κ. ΠΑΓΚΑΚΟΣ

'Η Γραμματεὺς
Κ. Παγκάκη
Κ. ΠΑΓΚΑΚΗ

Π ρ ο τ ο ς 45

Ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῇ καταστάματι τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (Λεωχάρους 2) συνήλθεν εἰς συνεδρίαν σήμερον τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1976, ἡμέρα Παρασκευῆ, ὥρα 10 π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδύσεως αὐτοῦ.

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κάτωθι: Ἀναστ. Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης Ν. Βαρουχάκης, Φαν. Βῶρος, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Δ. Σακκιάς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β, Α. Αδαμόπουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημακόπουλος Εἰσηγηταί.

Ὡς γραμματεῦς παρέστη ἡ ὑπάλληλος ἐπί βαθμῆ 6ῃ Κ. Στεριάδου-Παγιάνη.

Θέμα συνεδρίας

Συνέχεια συζητήσεως ἐπί τοῦ ὠρολογίου Προγράμματος τῶν κλασικῶν Λυκείων.

Εἰσηγητής κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β'

Ὁ ἐπί τοῦ θέματος εἰσηγητής κ. Βῶρος, ἐπεξηγεῖ τās ἀρχάς βάσει τῶν ὁποίων συνέταξε τό κατά τήν προηγουμένην ἡμέραν κοινοποιηθέν ἐν ἀντίγραφῳ εἰς τὰ μέλη σχέδιον ἔχον οὕτω:

"Ὁρολόγιον πρόγραμμα κλασικῶν Λυκείων (τοῦ ἀρθρου 30 παραγρ. 5 τοῦ Ν. 309/1976)

Μαθήματα

Ἐκκλησιαστική Ἱστορία μέχρι σήμερον }
 Χριστιανική Γραμματεία }
 Φιλοσοφία-ἠθολογία }

	<u>Α</u>	<u>Β</u>	<u>Γ</u>
Ἐκκλησιαστική Ἱστορία μέχρι σήμερον	2	-	-
Χριστιανική Γραμματεία	-	2	-
Φιλοσοφία-ἠθολογία	-	-	2
Ἀρχαία Ἑλληνικά	4	4	4

Μαθήματα

	Τ	ά	Ξ	Ε	Λ	Σ
	Α		Β		Γ	
Νέα Έλληνικά	4		4			4
Λατινικά	3		3			3
Ιστορία	3		3			2
Κοινωνιολογία	-		-			2
Ψυχολογία	2		-			-
Φιλοσοφία	-			2	Ιστορ.	2 Συστημ.
Φυσική - Μαθηματικά	5		5			5
Ξέναι γλώσσαι	2+2		2+2			3+2
Οικονομίας Στοιχεῖα	2		-			-
Βιολογία	-		2			-
Φυσική Ἀγωγή	2		2			2
Σύνολο ν	34		34			34

Σημειώσεις ἐπεξηγήσεις:

- 1) Αἱ προτεινόμεναι ὤραι θρησκευτικῶν μαθημάτων ἀνοῦνται δεσμευτικῶς διὰ τὰ σημειούμενα ἀνωτέρω ἀντικείμενα.
- 2) Μία ξένη γλῶσσα ἔν ἑκαστος ἡ ἐνάστη ἐδιδάχθη εἰς τό Γυμνάσιον θά ἀποτελῆ κύριον μάθημα, ἡ ἕτερα δευτερεύον.
- 3) Ἡ Κοινωνιολογία ἢ ἡ Συστηματική φιλοσοφία ἐπιβάλλεται νά καλύφουν τό λεγόμενον μάθημα Πολιτικῆς Ἀγωγῆς.
- 4) Ἐν ὅπως ἀναμένεται - τά κλασσικά Λύκεια θά ὀργανωθοῦν ὡς οἰοτροφεῖα, προτείνονται αἱ ἀκόλουθοι ἀπογευματιναί καί κατ'ἐπιλογὴν δραστηριότητες:
  - α) δακτυλογραφία - στενογραφία
  - β) ἀθλητισμός (στίβου ἢ ὑγροῦ στίβου)
  - γ) ἀλληλογραφία
  - δ) λογιστικά

Τό Τμήμα ἀνοῦσαν τοῦ Εἰσηγητοῦ καί ἰδόν τό ἄρθρον 30 παράγρ. 5 τοῦ Ν. 309/1976 μετὰ διεξοδικήν συζήτησιν προτείνει κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα. ~~ὅτι~~ διὰ τό κλασσικόν Λύκειον.

./..

Μαθήματα

Τάξεις

	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>Γ</u>
Θρησκευτικά	2	2	2
Αρχαία	8	7	7
Νέα Έλληνικά	4	4	4
Λατινικά	3	3	3
Ιστορία	3	3	2+1
Φιλοσοφικά			
Ψυχολογία	-	2	3
Φιλοσοφία			
Μαθηματικά (μετά στοιχείων νομογραφίας)	3	2	2
Φυσικά			
Φυσική	3	3	-
Χημεία			
Βιολογία	--	-	2
A' Ξένη Γλώσσα	2	2	2
B' " "	2	2	2
Στοιχεία			
στοιχεία			
'Επιστήμης και Δημοκρατ. Πολιτεύματος	-	-	2+1
Πολιτική 'Αγωγή	2	2	2
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	32	32	33

Μετά τήν ως άνω απόφασιν διετυπώθησαν αί ακόλουθοι μειοψηφίαι ἐπ' αὐτῆς:

1. Ὁ κ. Βαρουχάνης Ν. διαφωνεῖ διά τόν μικρόν ἀριθμόν τῶν ὤρων διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν καί προτείνει αὐξησιν κατά μίαν ὤραν διά τήν Α' καί Β' τάξεις τοῦ Λυκείου.
2. Οἱ κ. κ. Γρατσέας Γ. καί Παπαδόπουλος Ν. μειοψηφοῦν ὡς πρός τά Θρησκευτικά καί προτείνουν αὐξησιν καί μίαν ὤραν διά τάς τάξεις Α' καί Β'.
3. Ὁ κ. Σακκινᾶς Δ. διαφωνεῖ ὡς πρός τό σύμολον τῶν ὤρων τοῦ ἐβδομημεθινοῦ προγράμματος καί τονίξει ὅτι τοῦτο δέν πρέπει νά ὑπερβαίῃ τῶν ἀπορίστικῶς τῶν 30-31 ὥρας.

Είς τό Πρόγραμμα προσετέθη ή άπόλουθος παρατήρησις. 'Εάν τά
περί ών ό λόγος Δύνεϊα λειτουργήσουν ώς οϊκοτροφεία (Ν. 309/76, παρ.
5 του άρθρου 30) και έφόσον καταστή δυνατή ή λειτουργία τούτων και
κατά τάς άπογευματινάς ώρας, προτείνεται ή άνάπτυξις δραστηριοτήτων
είς τούς τομεϊς μουσικηϊς, τεχνικών, άθλητισμού κλπ.
'Εφ' ό συνετάχθη ή παρούσα πράξις.

Ο Πρόεδρος

Κ. ΠΑΓΚΑΚΟΣ

'Η Γραμματεΐς

Κ. ΠΑΓΚΑΚΗ

ΕΙΣΑΓΑΓΗ

1. Γνωστοποίησις επί σχετικών προεδρικών Διαταγών περί
'Επιδείξεων 'Αθλητισμού.
2. Κατά είσηγήσει της 'Επιτελικής Ομάδας εις τό Δίκαιο.
(Είσηγήσει ή κ. 'Αρβανιτίδης).
3. Είσηγησις επί τή σχετική πρότασιν τήν άναφοράν τήν
ή 'Αθλητισμόν.

Π ρ ο τ ο κ ο λ ο γ ο ς 46^η

Εν Αθήναις σήμερον τήν 13^{ην} Αύγουστου 1976, ημέραν Παρασκευ-
ήν καί ὥραν 8.30' π.μ. τό Τμήμα Μέσης Ἐπιμαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπι-
μαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ
Καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Κέντρου (Λεωχάρους 2 - Ἀθήναι).

Παρέστησαν, νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστάσιος Πάγιαλος
Σύμβουλος Α' τοῦ ΚΕΜΕ, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἴω. Ἀρβανίτης, Φαν.
Βῶρος, Δημ. Σακιδᾶς, Ἥλ. Σπυρόπουλος, Νικ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας
καί Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' τοῦ ΚΕΜΕ, ὡς καί ἐν τῶν εἰσηγη-
τῶν τοῦ ΚΕΜΕ κ.κ. Δημ. Τομπαΐδης, Κυρ. Κατσιμάνης καί Στέφ. Παπαση-
μακόπουλος.

Πρακτικῶς ἐτήρησεν ἡ Αἴν. Γεωργοπούλου, διοικητικῆ ὑπάλληλος
ἐπί βαθμῶ 5Ψ, τῆς Γραμματέως τοῦ Τμήματος εὐρισκομένης εἰς κανονικῆν
ἄδειαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Γνωμοδοτήσεις ἐπί σχεδίων Προεδρικῶν Διαταγμάτων καί
Ἐπιμορφωτικῶν Ἀποφάσεων.
2. Περὶ εἰσαγωγῆς τῆς Ἱταλικῆς γλώσσης εἰς τὰ Λύκεια.
(Εἰσηγητής κ. Ἀρβανίτης).
3. Κρίσις διὰ τό σχολικόν βοήθημα τῶν Ἐπιμορφωτικῶν τῆς
Β' Λυκείου.

Διαπιστουμένης ἀπαρτίας ἀρχεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐν πρώτοις ἀναγιγνώσκεται καί ἐπιμυροῦται τό ὑπ' ἀριθ. 45/12-
8-1976 πρακτικόν τοῦ Τμήματος.

Ἐν συνεχείᾳ τό Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τήν συζήτησιν τῶν θεμάτων
τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα 1ον. Γνωμοδότησις ἐπί τοῦ Σχεδίου Προεδρικοῦ Διατάγματος "Περί σχολικῶν ἐνδρομῶν τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μέσης Ἑκπαιδεύσεως".

Ὁ ἐπί τοῦ θέματος εἰσηγητής Δημ. Σακκιάς, Σύμβουλος Β', ἀνέπτυξε τὰς ἐξῆς ἀπόψεις ἐπί τοῦ θέματος:

"Τό Ἐμῆμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὴν γνωμοδότησιν ἐπί τοῦ ἀνωτέρω θέματος συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 186/1975. Ἐπί τῆς οὐσίας τοῦ θέματος παρατηρῶ τὰ ἐξῆς:

Αἱ σχολικαὶ ἐνδρομαί, ὅταν προγραμματίζωνται καὶ ὀργανώνωνται καλῶς, εἶναι πολὺ ὠφέλιμοι: ψυχαγωγοῦν πλουτίζουν τὰς γνώσεις τῶν μαθητῶν, ἀναπτύσσουν ἠθικά καὶ κοινωνικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς προσωπικότητος καὶ δημιουργοῦν βιώματα, τὰ ὅποια παραμένουν διὰ βίου. Ἐκτὸς τούτων ὁμως καὶ μειονετήματα: Διασποῦν τὸ διδακτικὸν ἔργον τοῦ σχολείου, παρουσιάζουν κινδύνους καὶ ἐπιφορτίζουν τοὺς συνοδοὺς καθηγητὰς μέ τεράστιας εὐθύνας. Δέν εἶναι, ἄλλωστε, τόσο ἀπαραίτητος σήμερον, ὅσον ἦσαν παλαιότερον, διότι οἱ μαθηταὶ ἰδίως τῶν πόλεων καὶ μάλιστα τῶν εὐπόρων τάξεων ταξιδεύουν συχνὰ μέ τοὺς γονεῖς των. Διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζω ὅτι αἱ σχολικαὶ ἐνδρομαὶ πρέπει νά περιοσθοῦν καὶ ἐξ αὐτῶν αἱ πολυήμεροι νά πραγματοποιοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῶν μαθημάτων. Ἐπί τοῦ προκειμένου θεωρῶ ὀρθὰς τὰς γνώμας τοῦ Γυμνασιάρχου Κ. Γεωργιάδη, αἱ ὅποια διατυπώνονται εἰς συνημμένον εἰς τὸ Σχ. Προεδρικοῦ Δ/τος σημείωμά του.

Ἐπίσης παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐνδρομῶν πρέπει νά παύσῃ σημαντικὸν ρόλον ἡ μαθητικὴ αὐτοδιοίκησις. Οἱ συνοδοὶ καθηγηταὶ εἶναι δυνατὸν νά εἶναι ὀλιγώτεροι ἐπειδὴ θὰ βοηθοῦνται σημαντικῶς ἀπὸ τοὺς αἰρετοὺς ἐκπροσώπους τῶν μαθητῶν.

Μετά τὰς ἀνωτέρω γενικὰς παρατηρήσεις εἰσηγοῦμαι τὰς ἐξῆς μεταβολὰς εἰς τὸ Σχ. Π. Δ/τος:

Εἰς τὴν παράγρ. 2, σειράν 5ην ἀντὶ "Ἐκαστον σχολεῖον κλπ" νά γραφῆ: "Ἐκαστον σχολεῖον δύναται νά πραγματοποιήσῃ καθ' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος ἕως τέσσαρας (4) ἡμιημερησίας ἢ ἡμερησίας ἐνδρομάς ἐν συνόλῳ. Αἱ ἐνδρομαὶ τμημάτων ἢ τάξεων ἐπιτρέπονται μόνον ἂν ἔχουν μορφωτικὸν σκοπὸν, δέν ὑπερβαίνουν δέ τὰς 2 καθ' ὄλον τὸ ἔτος, ἐκτός ἂν αἱ πέραν τῶν 2 πραγματοποιοῦνται κατὰ τὸν ἐλεύθερον χρόνον τῶν μαθητῶν (τὰς Κυριακάς, ἄλλας ἑορτὰς ἢ τὸ ἀπόγευμα).

Ἡ παράγρ. 3 νά ἀντικατασταθῆ ὡς ἐξῆς: Αἱ πολυήμεροι ἐκδρομαὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πραγματοποιοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῶν μαθημάτων διὰ τούς μαθητὰς τῆς Γ' Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου, ἡ δὲ διάρκειαν των ὀρίζεται μέχρι 3 ἡμέρας ἐν συνόλῳ διὰ τούς μαθητὰς τῆς Γ' Γυμνασίου καὶ τῆς Α' καὶ Β' Λυκείου καὶ μέχρι 6 ἐν συνόλῳ διὰ τούς μαθητὰς τῆς Γ' Λυκείου.

Ἡ παραγρ. 4 νά ἀντικατασταθῆ ὡς ἐξῆς: "Αἱ πολυήμεροι ἐκδρομαὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πραγματοποιοῦνται μόνον διὰ τούς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τοῦ Λυκείου κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν τοῦ σχολείου, δέν δύνανται δὲ νά εἶναι διαρκείας μεγαλυτέρας τῶν 10 ἡμερῶν.

Εἰς τὴν παράγρ. 5 νά ἀπαλειφθῆ τὸ τμήμα τοῦ κειμένου ἀπὸ τὴν φράσιν προκειμένου μέχρι τέλους.

Ἡ παράγρ. 6 νά διατυπωθῆ ὡς ἐξῆς: Αἱ πολυήμεροι ἐκδρομαὶ προγραμματίζονται μέχρι τέλους Νοεμβρίου δι' ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν. Εἰς τὴν συνεδρίαν καλοῦνται καὶ αἰρετοὶ ἐμπρόσωποι τῶν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι ἀναπτύσσουν τὰς γνώμας των.

Εἰς τὴν παράγρ. 7 νά ἀνγραφῆ ... Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοδῶν καθηγητῶν δέον ὅπως εἶναι κατὰ τὴν ἀναλογίαν εἰς καθηγητῆς διὰ 20 κατὰ κατώτατον ὄριον καὶ 35 κατὰ ἀνώτατον ὄριον μαθητῶν.

Μετά τὴν παράγρ. 7 νά προστεθῆ παράγρ. 8 μέ τὸ ἐξῆς περιεχόμενον:

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐκδρομῶν ἰδίως τῶν πολυημέρων δέον ὅπως ἀναπτύσσουν πρωτοβουλίαν, ἀναλαμβάνουν εὐθύνας καὶ βοηθοῦν τούς συνοδούς μαθηγητὰς οἱ αἰρετοὶ ἐμπρόσωποι τῶν μαθητῶν.

Ἐπιολοθῆσε συζήτησις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμόφωνος διετυπώθη ἡ γνώμη περὶ τῆς ἀνάγκης περιορισμοῦ τῶν ἐκδρομῶν, ὥστε αὗται νά μὴ πραγματοποιοῦνται εἰς βάρος τῆς διδασκτικῆς ἐργασίας τοῦ σχολείου. Ἰδιαιτέρως συνεζητήθη ἡ γνώμη τοῦ κ. Βώρου περὶ καθιέρωσιν μόνον διὰ τὰ Λύκεια κινήτου 3/ημέρου ἐκδρομῶν κατὰ τὴν μετὰ τὸ Πάσχα περίοδον, κατὰ τὸ ὅποτον διάστημα θά εἶναι δυνατόν νά διοργανῶνται ἐκδρομαί, εἰς τὰς ὁποίας ἡ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν νά εἶναι προαιρετικῆ. Ἡ λύσις αὕτη περὶ τριήμερου ἐκδρομῶν ἐγένετο θετική, ὡς ἐτροποποιήθη μέ πρότασιν τοῦ κ. Σακκῆ, ὑποστηρικθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Βαρουχάκη καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ Τμήματος, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ τριήμερον τοῦτο πραγματοποιοῦνται ἐκδρομαί, ἐφ' ὅσον συμμετεχούσιν εἰς αὐτὰς τὰ 3/4 τῶν μαθητῶν. Ἄν ἡ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν εἶναι μικρότερα τῶν 3/4, δέν πραγματοποιοῦνται ἐκδρομαί, ἀλλὰ γί-

νονται κανονικά μαθήματα. Ο κ. Βώρος δέν συνεφώνησε μέ τήν λύσιν αὐτήν καί ἐζήτησε νά περιληφθῆ εἰς τό πρακτικόν ἡ ἀκόλουθος γνώμη του:

"Ἐπειδή ἡ ἀναλογία διδασκόντων καί διδασκομένων ἰδίᾳ εἰς τά σχολεῖα τῶν ἀστυγιῶν κέντρων εἶναι 1 πρὸς 45-50, ἐνῶ ἡ ἀναλογία συνοδῶν-συνοδευομένων κατὰ τό διάταγμα (ὀρθότατα) ὀρίζεται εἰς 1 πρὸς 15-20, ἔπεται λογικώτατα ὅτι, ὅταν ἐν τμήμα μαθητῶν ἀπουσιάσῃ ἕτερα δύο δέν ἔχουν καθηγητὴν καί πολύ περισσότερα παρενοχλοῦνται καί κατὰ συνέπειαν προκαλεῖται μεγαλύτερα ἐν τῆς ἀρρυθμίας ζημία καί καταπόνησις τῶν παραμενόντων ἐν τῷ σχολεῖψ,

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη ἀρρυθμία θά συνεχίζεται ἐπὶ 6-4-2 ἡμέρας (εἰς αὐτὴν ἀδύνατος ἡ πραγματοποίησις ταυτοχρόνως ἐλλείπει συνοδῶν), διὰ ταῦτα νομίζω ὅτι αἱ πολυήμεροι ἐκδρομαὶ εἶναι τελικῶς βλαπτικαὶ διὰ τήν ἐκπαίδευσιν καί προτείνω:

α) καθιεροῦται διὰ τὰ Λύκεια μόνον κινήτόν 4/ήμερον ἐκδρομῶν" (καθοριζόμενον κλιμακωδόν διὰ τὰ σχολεῖα ἐκάστης Ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου) μετὰ τήν Κυριακὴν τῆς Διακαινησίμου) καί μέχρι 4^{ης} Ἰουνίου.

β) κατὰ τό 4/ήμερον τοῦτο (συνδυαζόμενον ἐνδεχομένως πρὸς μίαν ἀργίαν) δύνανται οἱ βουλόμενοι νά ὀργανώσουν ἐκδρομὰς ἐσωτερικοῦ 2,3,4, ἡμερῶν κατὰ τάξιν, διὰ τὰς λοιπὰς εἶναι ἡμέραι ἀργίας. Διὰ τοὺς καθηγητὰς ἰσχύει τό ἄρθρον τοῦ Ν. 309/1976.

Οὕτω πολλὴ ἀρρυθμία θά ἐκλείψῃ καί γαλήνη θά ἀποκατασταθῇ." Τελικῶς τό Τμήμα γνωμοδοτεῖ ὅπως αἱ παράγραφοι 1, 2 καί 3 τοῦ Σχεδίου Προεδρικοῦ Διατάγματος διετυπώθουν ὡς ἀκολουθῶς:

1. " Αἱ σχολικαὶ ἐκδρομαὶ εἶναι φυχαγωγικοῦ καί μορφωτικοῦ χαρακτῆρος καί διακρίνονται εἰς ἡμιημερησίας, ἡμερησίας καί πολυήμερους εἰς τό ἐσωτερικόν καί τήν κύπρον".

(Τό Τμήμα δέν ἀποδέχεται τὰς ἐκδρομὰς εἰς τό ἐξωτερικόν κατὰ πλειοψηφίαν, μειοψηφούντων τοῦ Προέδρου κ. Ἀν. Παγιάλου καί τοῦ κ. Δημ. Σακκιά).

2. " Αἱ ἡμιημερησικαὶ καί ἡμερησικαὶ ἐκδρομαὶ πραγματοποιοῦνται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται νά συμμετάσχῃ ὀλοκληρὸν τό σχολεῖον καί κατόπιν συνεννοήσεως τῶν διδασκόντων μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ σχολείου, ὅταν πρόκειται περὶ συμμετοχῆς μεμονωμένων τάξεων ἢ Τμημάτων. Ἐκαστὸν σχολεῖον δύναται νά πραγματοποιήσῃ καθ' ὅλον τό ἔτος ἕως τέσσαρας (4) ἡμιημερησίας καί ἡ-

μερήςιας έιδρομάς έν συνόλψ. Αί έιδρομαί τμημάτων ή τάξεων του σχολείου έπιτρέπονται μόνον άν έχουν μορφωτικόν σκοπόν, δέν δύνανται δέ νά ύπερβούν τάς δύο (2) ήμημερησίας ή ήμερησίας κατ'έτος δι'έκαστον τμήμα ή τάξιν, έντός άν αί πέραν τών δύο πραγματοποιούνται κατά τόν έλεύθερον χρόνον τών μαθητών. Κατά τάς έιδρομάς τμημάτων ή τάξεων λαμβάνεται πρόνοια, ώστε νά μή διαταράσσεται ή όμαλή λειτουργία του σχολείου καί νά μή γίνεται άπώλεια διδαντικιών ώρων είς τά τμήματα καί τάς τάξεις αί όποται δέν συμμετέχουν είς τήν έιδρομήν. Αί υπό τής παρούσης παραγράφου προβλεπόμεναι έιδρομαί είναι ύποχρεωτικάί διά τούς μαθητάς πλήν τών περιπτώσεων δικαιολογημένης άπουσίας κατά τήν κρίσιν του Διευθυντού του σχολείου."

3. " Αί πολυήμεροι έιδρομαί πραγματοποιούνται διά τούς μαθητάς τών Λυκείων καί τής Γ' τάξεως του Γυμνασίου μή δυνάμεναι νά ύπερβούν τάς 3 έργασίμους ήμέρας καί τάς 5 έν συνόλψ διά τούς μαθητάς τής τελευταίας τάξεως του Λυκείου καί τάς 2 έργασίμους ήμέρας καί τάς 3 έν συνόλψ διά τούς μαθητάς τών λοιπών τάξεων του Λυκείου καί τής Γ' τάξεως του Γυμνασίου. Αί έιδρομαί συντονίζονται, ώστε ύποχρεωτικώς νά πραγματοποιούνται έντός του αύτου χρονικοϋ διαστήματος".

Είς τήν 4ην παράγραφον ή πρώτη περίοδος νά διαμορφωθεί ώς έξής: " Πολυήμεροι έιδρομαί είς τήν Κύπρον πραγματοποιούνται μόνον διά τούς μαθητάς τής τελευταίας τάξεως τών Λυκείων καί δέν δύνανται νά ύπερβούν τάς 3 έργασίμους ήμέρας καί έν συνόλψ τάς 10, συνδυάζονται δέ πρόσ τόν χρόνον τών διακοπών τών Χριστουγέννων καί του Πάσχα.

Είς τό τέλος τής παραγρ. 5 τά εύρισκόμενα μετά τίς λέξεις " έσωτερικοϋ καί" νά διαγραφούν καί νά άντικατασταθούν μέ τά έξής: " τών 2/3 προκειμένου περί έιδρομών είς τήν Κύπρον.

Είς τό τέλος τής παραγρ. 6 τό " 15 μαθητάς" νά γίνει " 20 μαθητάς" καί τό " 20 μαθητάς" νά γίνει " 25 μαθητάς.

Θέμα 2ον " Περί εισαγωγής τής 'Ιταλικής γλώσσης είς τά Λύκεια".
Αναβάλλεται ή επί του θέματος τούτου τής ήμερησίας διατάξεως συζητήσις διά μίαν τών έπομένων συνεδριών.

Θέμα 3ον: Έγκρισις Πράξεως Έπιτροπής κρίσεως του
σχολικοῦ ἔγχειριδίου του μαθήματος τῶν
θηρσηκευτικῶν του προοριζομένου δια τήν
Β' τάξιν του Λυκείου.

Ὁ ἐπί του θέματος εἰσηγητής Γρατσεάς Γεώργιος, σύμβου-
λος Β' του Κ.Ε.Μ.Ε. ἀναγιγνώσκει τό ὑπ' ἀριθ.Φ.21113/45/20289/
23-2-1976 ἔγγραφον του Ἰπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρη-
σκευμάτων ὅπερ ἀφορᾷ εἰς τήν συγκρότησιν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσε-
ως του σχολικοῦ ἔγχειριδίου του Βασιλείου (νῦν μοναχοῦ Νινο-
δήμου) Μπιλάλη, του προοριζομένου δια τό μάθημα τῶν θηρσηκευ-
τικῶν τῆς Β' τάξεως του Λυκείου. Ἀναγιγνώσκειται ἐπίσης τό
ὑπ' ἀριθμ.Φ.211.13/17/180/86059/13-8-76 ἔγγραφον του Υ.Ε.Π.Θ.
δι' οὗ τό Τμήμα καλεῖται, ὅπως συμφώνως πρός τάς διατάξεις
τῆς παραγρ. 4 του ἄρθρου 80 του Ν. 309/76 ἐγκρίνη τήν πρᾶξιν
τῆς προαναφερθεῖσης Ἐπιτροπῆς.

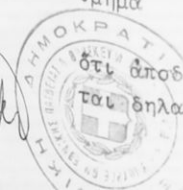
Ὁ εἰσηγητής ἐπληροφόρησε τά μέλη του τμήματος ὅτι ἡ Ἐ-
πιτροπή ἠσχολήθη εἰς ἀλληπαλλήλους συνεδριάσεις μετά του ὑπό
κρίσιν σχολικοῦ βοηθήματος τό ὅποῖον παρά τάς πολλὰς ἀρετάς
του δέν ἔχει τά γνωρίσματα του σχολικοῦ βοηθήματος. Κατέβαλεν
ὅμως πᾶσαν δυνατήν προσπάθειαν δια νά προσαρμόσῃ τοῦτο πρός
τάς ἀπαιτήσεις ἐνός σχολικοῦ βοηθήματος, ἐν συνεργασίᾳ μετά
του συγγραφέως πάντοτε.

Ἡ ἐπιτροπή, παρά ταῦτα, ὡς σημειοῦται καί εἰς τήν πρᾶ-
ξιν αὐτῆς, "μή ἔχουσα τήν δυνατότητα (κατά τάς διατάξεις του
ἄρθρου 8 καί 3 ἐδάφ. β' του Ν.Δ. 749/70 καί τάς ὑπό τῆς ἀνω-
τέρου Ἰπουργικῆς Ἀποφάσεως ὀριζόμενα), νά χωρήσῃ εἰς οὐσια-
στικῆν κρίσιν" του εἰς ὃ ἀναφερόμεθα σχολικοῦ ἔγχειριδίου,
θεωρεῖ τοῦτο, μετά τάς ἐπενεχθεῖσας ἀπαλήψεις καί διορθώσεις,
ὡς δυνάμενον νά τεθῇ εἰς τήν διάθεσιν τῶν μαθητῶν του Β' Λυ-
κείου, δια τό προσεχές σχολ. ἔτος 1976-77 καί μόνον.

Μετά συζήτησιν ἐπί του θέματος, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν ἀ-
πόψεις καί ἠμοῦσθησαν αἱ γνώμαι τῶν μελῶν του Τμήματος, τό
τμήμα

ἀποφάσινεται ὁμοφώνως

ὅτι ἀποδέχεται τήν πρᾶξιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἔχει. Ἀποδέχε-
ται δηλαδή ὅτι τόσχολικόν ἔγχειριδίον του μαθήματος τῶν θρη-

σκειυτιῶν, τό προοριζόμενον διὰ τούς μαθητάς τῆς Β' τάξεως τοῦ Λυκείου, τό συγγραφέν ὑπό τοῦ Βασιλείου (νῦν μοναχοῦ Νικοδήμου) Μπιλάλη, ὑπό τήν νέαν αὐτοῦ μορφήν, ἐθεωρήθη καί ἐβελτιώθη ὑπό τῆς ἐπιτροπῆς, κατά τό δυνατόν, καί ὅτι ἐντυπόμενον καί τιθέμενον εἰς τήν διάθεσιν τῶν μαθητῶν δύναται νά ὑπηρετήσῃ διδακτιῶς ἀνάγκας κατά τό σχολ. ἔτος 1976 - 77.

Μεθ' ὅ ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐπιυροῦται τό παρόν πρακτικόν αὐθημερόν καί ὑπογράφεται κατά νόμον.

Ο Πρόεδρος
[Signature]
Αναστάσιος Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς
[Signature]
Αἰ. Γεωργοπούλου

* Ακριβές αντίγραφο της υπ' αριθμ. 49 πράξεως.

* Εν Αθήναις τῇ 27ῃ Αυγούστου ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὄραν 8.30 π.μ. τὸ πρῶτον μέρος ἑκπαιδευτικῆς τοῦ Κέντρου ἑκπαιδευτικῶν μελετῶν καὶ ἐπιμορφώσεως, (Κ.Ε.Μ.Ε.), συνήλθαν εἰς συνεδρίον ἐν τῇ κατοστίματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Σίμμουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Βῆρος, Ἠλίας Σκυρόπουλος, Γεώργ. Γρατούσας, Νικ. Παπαδόπουλος, Δημ. Σακεῖς καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Λεων. Ἀδομ. - ποῦλος, Κων. Λούσιος, Στέφ. Πακαστηαῖοῦπος.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Συνέχισις συζητήσεως σχεδίου Π. Δ/τος "Περὶ ἀκουσίων - εἰσαγωγῆς καὶ κοινῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μέσης ἑκπαιδευτικῆς".

2. Ἀπολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα Γυμνασίου καὶ Λυκείου (εἰσηγηταὶ οἱ κ.κ. Ἀρβανίτης, Βῆρος, Γρατούσας, Σακεῖς, Σκυρόπουλος, Βαρουχάκης).

Πρὸ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ εἰς τὸ Τμήμα: 1) Τὴν υπ' αριθμ. 8204/3-8-76

ἀπόφασιν τοῦ ὑφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χ. Καρακτιέρη "περὶ συμμετοχῆς εἰς ἀφασιν ἑκπαιδευτικῶν μέσων Αἰδοσσιαλάς".

2) Τὸ υπ' αριθμ. φ. 211.22/31/87408/11-8-76 ἔγγραφο τοῦ ὑφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καρακτιέρη "Περὶ ἐγκρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος τῆς Ὀργανικῆς καὶ Ἀνοργάνου Χημείας τῶν Α', Β', Ρ' τάξεων Λυκείου Θετικῆς κατεύθυνσεως διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1976-1977 καὶ

3) Τὸ υπ' αριθμ. φ. 211.22/32/87409/11-8-76 ἔγγραφο τοῦ ὑφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καρακτιέρη περὶ "Ἐγκρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος τῆς Ὑγιεινῆς Β' Γυμνασίου τοῦ σχολ. ἔτους 1976-77".

Επί του Ιου θέματος της ημερησίας διατάξεως "Συνέλιξις ουζητήσεως του σχεδίου Π.Δ/τος "Περί άκουσιών-διαγωγής καὶ ποινῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Π.Β.":

Ὁ εισηγητὴς κ. ΠΑ. Σπυροπούλος, Σύμβουλος Β', παρατηρεῖ ὅτι τὸ Σχέδιον διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰ ἄρθρα Ι-Β, ἄφορῶν εἰς τὰς ἀποστολάς τῶν μαθητῶν, τὸ δὲ β' μέρος περιλαμβάνει τὰ ἄρθρα γ-ΙΖ καὶ ἄφορῶν εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας ποινὰς καὶ τὸν χαρακτήρισμόν τῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν.

Ὁ συνεχεῖς, ἀνεκρόμενος εἰς τὸ α' μέρος, ἀπογραμμίζει μὲν τὴν ἰδιαίτην σημασίαν τῆν ὁμοίαν ἔχει διὰ τὴν ὁμοίαν διεξαγωγὴν τῆς ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασίας καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιδοσὶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἦθος τῶν μαθητῶν ἢ τοικιμὴ φοιτήσεως τῶν. Κατόπιν τούτων εἰσέρχεται εἰς τὴν διατύπωσιν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου Π. Διατάγματος.

Επί τοῦ ἄρθρου Ι, παρ. 2 προτείνεται ὅπως μεταφέρεται ἐπὶ τὸ ἡμετέρον δεξιὸν ἀκουσιῶν εἰς τὸ βελίον ἀκουσιῶν (Ἀκουσιολόγιον) μόνον τὸ ἄρθρον τῶν ἀκουσιῶν τῆς ἡμέρας καὶ ὅχι αἱ ἀκουσίαι κατὰ μῆθημα ἀναλυτικῶς. Τοῦτο δὲ, οὕτω ὡς λόγος αἱ ἀκουσίαι ἐκτίθενται εἰς τὸς συνημμένους εἰς τὸ Σχέδιον Π.Δ/τος παρατηρήσεις τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ομάδος ἐργασίας κ. Κ. Γεωργιάδου, Γυμνασιάρχου, εἶναι σαφεῖς. Ἀληθὴς διὰ τῆς προτεινομένης λύσεως καὶ τῆς ἀντιπροσώπου τῶν ἐν χρήσει βελίων ἀκουσιῶν διὰ τοιοῦτων νέου τύπου, ὡς ἂν προτεινόμενος ἐν τῷ συνημένῳ εἰς τὰς παρατηρήσεις σχεδίου, τὰ προέκθ, σημαντικὸς πελορισμὸς τῆς διακνήης τῶν Σχ. Τομεῶν. Ἐξ ἄλλου τὰ θεωρούμενα τῆς κείρας περὶ οὐτι ἡ περίπτωσης ἀρνητικῶν ἐλλειψῶν φοιτήσεως διὰ μεμονωμένα μῆθημα ἐμεινίζετο σημαντικῶς, δὲν ἐλλείδουν δὲ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον κατωδοτικῶς τοῦ μέτρου ἐπὶ ὀνητῶν μαθητῶν, ἰσχυροῦνται εἰς τὸ μῆθημα.

Επί τοῦ ἄρθρου 2, παρ. 2, προτείνεται τὴν ἐξῆς συμπλήρωσιν: "ἐπὶ εἰσηγήσει τοῦ ἀριζομένου κατὰ τὴν παρ. Ι ὁμοίου καὶ μαθητῶν".

Επί τοῦ ἄρθρου 4, παρ. 2, προτείνεται τὴν ὁμοίαν δια-
τάξιν ἀνεκρόμενος ἐκ τοῦ μῆθητος δυνατόν νὰ ὑποχρεοῦν-
τὴν παρακολούθησιν αὐτοῦ ὄνει συμμετοχῆς, κατὰ τὴν
τοῦ μαθητῶν καὶ μαθητῶν ἀγωγῆς, τοῦτο δὲ εἰσὶν

ἐκδέρχονται περιπτώσεις μαθητῶν, οἱ ὅποιοι διὰ λόγους ψυχολογικούς ἢ ἑταίρους δέν συνιστῶνται νά ἀποβάλλωνται εἰς τήν παρενοχλοθεσίαν αὐτήν. Ἐπί τοῦ ἰοῦτου ἄρθρου, προτείνει νά προστεθῆ εἰς αὐτό β) παράγραφος, διαλαμβάνουσα ὅτι δύναται νά ἀιτηθῆ ἐπὶ ἑτεροδύλων καὶ ἑτεροεθνηκῶν μαθητῶν ἡ ἀπολλαγή ἐκ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου θ τοῦ Ν.4862/1931.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου δ, προτείνει εἰς τήν παρ. 1 νά συμπληρωθῆ ὁ ἀριθμός τῶν ἡμερῶν ἀπουσίας, τὰς ὅποιας δύναται νά δικαιολογήσῃ ὁ γονεὺς εἰς ὅσα (10) ἑτησίως. Εἰς τήν τελευταίαν περίπτωσιν τῆς αὐτῆς παρ. νά διαγραφῆ ἡ φράσις "ὅταν...λόγου", διότι ὁ συλλογὸς τῶν καθηγητῶν πρέπει νά μετρή ἐντελῶς ἀδοκίμως διὰ τήν ἀξιολόγησιν τῶν βεβαιώσεων τῶν γονέων. Ἐπί τοῦ ἰοῦτου ἄρθρου ὁ κ. εἰσηγητῆς προτείνει νά συμπληρωθῆ ἡ παρ. 3 διὰ τῆς φράσεως "καὶ οὕτω αὐτὰ καταχωρίζονται εἰς τὰ οἰκεία βιβλία".

Ἐπί τοῦ ἰοῦτου ἄρθρου προτείνει τήν προσθήκην 4ης παραγράφου, διαλαμβάνουσης ὅτι αἱ λόγῃ ἀποβολῆς σημειούμεναι ἀπουσίαι ὄσον νά θεωροῦνται θεδικοαξιολογημέναι, καθότι α) συνιστῶν ἐπιβλαβὴ ἀδοκίμησιν ἢ ἐπιβλαβὴ καὶ δευτέρας ποιότητος διὰ τὸ αὐτὸ κατόρθωμα καὶ β) αἱ ἀπουσίαι αὐταὶ γίνονται ἴσως, παρά τήν ἐπιθυμίαν τοῦ μαθητοῦ νά παρενοχλοθῆσῃ τὸ μαῦθημα.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου θ, εἰς τήν παρ. 3 προτείνει τήν συμπλήρωσιν: "ὡς καὶ τὰς ἐπιβλαβεῖς ποιότητος", εἰς δὲ τήν παρ. 4 τὰς συμπληρώσεις: "πέραν τῶν 3 ἐν συνεχεῖς ἡμερῶν" καὶ "δ' ἂν τῆς, τῆ εἰσηγήσεως τοῦ ἀπευθύνου καθηγητοῦ".

Ἐπί τοῦ ἄρθρου ζ, προτείνει: α) τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἄουσιῶν, πέραν τοῦ ὅπου ἡ φοιτητικὴ του λογίζεσται ἑλλειψῆς, εἰς τριάκοντα (30) ἐν συνόλῳ, διότι ἤδη ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς συνιστῶν ἑλλειψὴν φοιτητικὴν μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις εἰς τήν ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ δημιουργοῦσιν ἀμφιβολίας διὰ τὸ ἦθος τοῦ μαθητοῦ καὶ β) τήν ἀπόλειψιν τῶν ἐδαφείων α-η διαλαμβανόμενων, δι' αὐτὰς λόγους ἐξετέ-

λέσθαι τὴν προτεθεισὴν τροπολογίαν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου Ι.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 8, προτείνει περιορισμόν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁμοιοτύπων α) εἰς τήν παρ. 1 εἰς "μεγαλύτερον τῶν 30 καὶ μέχρι 80, καὶ "οἱ ὄντι τῶν 30 ὁμοιοτύποι", β) εἰς τήν παρ. 3 εἰς "μεγαλύτερον τῶν 40 καὶ μέχρι 150" καὶ "οἱ ὑπὲρ τῶν 30", γ) εἰς τήν παρ. 4 εἰς "μεγαλύτερον τῶν 150" καὶ δ) εἰς τήν παρ. 5 εἰς "μεγαλύτερον τῶν 150" καὶ "οἱ ὑπὲρ τῶν 30", τοῦτο δὲ διὰ τὴν ἐξασφαλισθῆ ὁμοιωτέρου λειτουργίᾳ τοῦ σχολείου καὶ τακτικωτέρα φοιτήσις τῶν μαθητῶν. Ἐπομένως προτείνει τὴν ἀπόλειψιν τῆς παρ. 2, διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπαγορεύουν τὴν τροποποίησιν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Σχεδίου.

Μεταβαίνων εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ Σχεδίου (ἄρθρα 9-13), ὁ κ. εισηγητὴς ἀναφέρει τὰς ἀντιρροφίας τῶν κοινοπραγιῶν καὶ τὸ δεδομένον ἐκ τῆς διεκνούσης σχολικῆς πραγματικότητος καὶ ἐκφράζει καὶ τὴν προσωπικὴν του δυσφορίαν διὰ τὴν ἐπιβολὴν ποινῶν καὶ οἱ ἀποβολῆς ἐκ τῶν μαθημάτων εἰς τοὺς μαθητὰς, λέγει ὅμως ὅτι, διὰ τὸν φόβον ὅτι ἡ κοινπραγία τοῦ ἀναχρονιστικοῦ βραβείου μέτρου οὐκ ἐπιφέρει οὐδὲν εἰς τὴν ὁμοίαν λειτουργίαν τῶν Σχολείων καὶ ἐνδεχομένως οὐκ ἀπορῆ εἰς βάρος αὐτῶν τῶν ἰδίων μαθητῶν, δέχεται τὴν διορθωσὶν του μέχρι τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν κρεῖττοῦθῶσεων, οἱ ὁποῖοι οὐκ συνηγορήσουσιν ὑπὲρ τῆς κοινοπραγίας του.

Ἀκολουθῶσα εἰσέρχεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ σχεδίου καὶ προτείνει:

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 9 τὴν ἀπόλειψιν τῆς ἐπιβολῆς ποινῆς ἀποβολῆς εἰς τοὺς ἀντιγράψοντάς μαθητὰς, ἀντ' αὐτῆς δὲ νὰ γραφῆ ὅτι ὁ Σχολικός τῶν καθηγητῶν προβαίνει εἰς τὴν μείωσιν τῆς διαγωγῆς.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 10 προτείνει νὰ συμπληρωθῆ ὡς ἔστις ἡ παρ. γ: "κατόπιν κλήσεως εἰς ὁμοιοτύπων τοῦ μαθητοῦ ἐνῶπιον τοῦ Συλλόγου".

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 11, εἰς τὴν παρ. 4 προτείνει ὅπως ἡ ἀνακομὴ τῶν πράξεων ἐπιβολῆς ποινῶν μὴ ἐνεργῆται διὰ τῶν ἀποφάσεις οἱ ὁποῖοι λαμβάνονται ὁμοφωνῶς ἐκ τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 13, ὁ κ. εισηγητὴς προτείνει εἰς τὴν τὴν συμπλήρωσιν "ἢ καὶ ὄντι τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν, διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἢ ἀνακομῆς εἰς τὸν Σχολικόν νὰ προβαίνῃ εἰς μείωσιν τῆς διαγωγῆς μαθητῶν πολλαπλῶς ἐνοχλοῦστων τὴν ἐν τῇ ἐκπαίδευσί τῶν καὶ δι' οἰονόμηστο λόγον μὴ τιμωρηθέντων διὰ

οικνευριμένης ενός ποινής. Είς τήν παρ. 3 του αυτού άρθρου προτείνει τήν αύξησιν του χρόνου άποβολής αίτήσεως, είς έν έτος, καί τοῦτο διό νά μή ύδιοφορούν οί μαθηταί τής τελευταίας τάξεως διά τός έν του χαρακτηρισμοῦ τής διογαγής συνεκείας, οί δε σχετικαί αίτήσεις νά ύποβάλλωνται είς τόν οίκατον Γενικόν Έπιθεωρητήν.

Είς τήν έκπολυούθησαν κατ' άρθρον συζήτησιν, επί τής προτάσεως άκαλεΰσεως τής παρ. 2 του άρθρου I ό κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', λέγει ότι οὔτω θά τοῦθ ύφορμή ποιου- γαγινωτέρος άντιμετωπίσεως του μαθητου έν μέρους του διδά- σκευτος καί έκδηλώσεως ένδοξέροντος διά τους λόγους τής ύδιοφορίας του μαθητου δι' έν άριστόν μάθημα.

Επί τῶν άρθρων 2, ό Πρόεδρος του Έρήματος, κ. Άν. Πάγ- καλος προτείνει είς τήν παρ. 2, τόν άριστόν 2 μαθητών, ένός άς τακτικού καί ένός άς άναπληρωματικού ύπουσιολόγου, έναλοοοομένων κατό τετράμηνον είς τά καθήκοντά των.

Επί του άρθρου 3, ό κ. Δ. Σακιδής, Σύμβουλος Β', προ- τείνει τήν άντικειτώσασιν τής λέξεως "ταξίδιον", είς τήν παρ. 2, διό τής λέξεως "μετάροσιν".

Επί του άρθρου 5, ό κ. Γ. Γροντζάς, Σύμβουλος Β', προτείνει τήν συμπλήρωσιν τής παρ. 2 άς έξης: "πλεον των 3 έν συνεχείς ήμερών".

Επί του άρθρου 9, ό κ. Ν. Κοποδόπουλος διατυπώνει τήν διδουθεν γνώμην διό τήν παρ. 1: "Θά πρέπει νά περιορισθῆ ή οὔταρχική άντιμετώπισις των μαθητών άπό τους διόδοσκοντας, διότι εἶναι ψυχολογικός νόμος ή εκουετικότης άς συνεκεία οὔταρχικής άγωγής. Ετσι ή ποινή γενικώς σημαίνει άνεπιτι- χῆ άγωγήν του διόδοσκοντος καί του σχολείου. Διό τοῦτο προτείνει νά προχωρήσωμεν βαθμιαίως είς τήν έξάλειψιν τής ποινής τής άποβολής μέ περιορισμόν κατ' άρχήν των πολυμέ- ρων άποβολών, νά προηγήται δε ή ποινή τής γραπτής έπιπλήξεως. Υποτροπή καίης διογαγής νά ύποχρεώση τόν μαθητήν είς μετεγ- γραφήν είς έτερον σχολείο".

Επί του αυτού άρθρου ό κ. συν. Βάρος, Σύμβουλος Β', προτείνει τήν προσθήκην παρ. διαλαβουσεως ότι οί παρενο- τά μαθημα μαθηταί διαπέμπονται είς τόν Δ/ντήν του σχολείου, ό δε κ. Δ. Σακιδής προτείνει τήν προσθήκην: "καταγγέλλων μαθητήν καί ζητών τήν τιμωρίαν του, καί άποκρίσει τός άπόψεις του, άλλό δέν μετέχει είς τήν ψηφο- γραφίαν" καί οηλοῦ ότι, εάν ή πρότασις του δέν γλυφ δεκτή

ὡς τὸ πρῶτο, νὰ ἀναφερθῆ ἔν τῃ πρόξει ἡ μεταφρασί του.

Ἐπί τοῦ ἄρθρου 13, ὁ κ. Γ. Γρατοῦδος προτείνει τὸν περι-
ορισμὸν τῶν χαρακτηρισμῶν διογωγῆς εἰς 4, μὲ συγχώνευσιν
τοῦ χαρακτηρισμοῦ "κοιή" μὲ τὴν "ἐπιμεμπτον", οὕτω δὲ θά
ἔχουμεν δύο θετικὰ καὶ δύο ὑπονητικὰ χαρακτηρισμοὺς.

Ἐπί τῆς παρ. 3 τοῦ ἴδου ἄρθρου ὁ Πάριδος τοῦ τμήματος
κ. Ἄν. Πόγκολος προτείνει νὰ σημειωθῆ ὅτι βελτίωςις χαρα-
κτηρισμοῦ διογωγῆς εἶναι δυνατὴ μόνον διὰ τοὺς κἄτω τῆς
"κοομίως" χαρακτηρισμοὺς, καθότι ἡ "κοομίω" δὲν συνεπάγεται
σοφορῆς, σινακείας διὰ τὸν μαθητὴν.

Κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων, τὸ
τμήμα ἀποφασίζει ὡς ἑξῆς:

1. εἰς τὸ ἄρθρον 1, παρ. 2, ἡ κοτοχάρισις τῶν ἀκου-
σιῶν εἰς τὸ ἀκουσιολόγιον νὰ μὴ γίνεταί κατὰ μόνην ἀνο-
λιτικῶς, ἀλλὰ νὰ κοτοχάριζεταί τὸ ἄρθεον τῶν ἀκουσιῶν τῆς
ἡμέρας, τριμηνιαίου ἀναλόγου τοῦ ἔτους τοῦ βιβλίου τοῦτου,
κατὰ τὸ συνηκμένον διόγραμμα τοῦ Γενικοῦ ἀρχοῦ κ.κ. Γεωργιάδου.

2. εἰς τὸ ἄρθρον 2, ἡ παρ. 2 νὰ συμπληρωθῆ ὡς ἑξῆς:
"ἀνατίθετα ἐπὶ τοῦ Ἄνωτοῦ τοῦ Σχολαίου, κατόπιν ἐισηγήσεως
τοῦ ἀκουσιῶν καθηγητοῦ, εἰς 2 μὲθῆς, οἱ ἀκοοὶ ἐναλλάσ-
σονταί κατὰ τὸ 2 τετράμηνο εἰς τὸ κοομικόν τοῦ τριμηνίου
καὶ τοῦ ἀνακρηματικῶν ἀκουσιολόγου."

3. εἰς τὸ ἄρθρον 3, νὰ ἀντικατασταθῆ ἡ λέξις "ταξιδίου"
τῆς παρ. 2 διὰ τῆς λέξεως "μετόπισιν".

4. εἰς τὸ ἄρθρον 4, α) ἡ παρ. 4 νὰ διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς:
"οἱ ἐξοιροῦμενοι ἐκ τοῦ μαθήματος εἶναι δυνατὸν νὰ
ἐποχρασοῦνται εἰς τὴν παρακολούθησιν αὐτοῦ ὄνευ συμμετοχῆς,
κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ καθηγητοῦ εἰσιπῆς ἁγωγῆς" καὶ β) νὰ
προσθεθῆ παρ. 5, διαλαμπρύνουσα ὅτι κατόπιν αἰτήσεως τῶν
δύνανται νὰ ἀπαλλοδοῦνται ἐκ τοῦ μαθήματος τῶν φηρηκευτικῶν
ἐτεροδόξου ἢ ἐτεροδόρητικῶν μαθητῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ
ἄρθρου 6 τοῦ Ν.4862/1931.

5. εἰς τὸ ἄρθρον 5, α) εἰς τὴν παρ. 1 νὰ ὑπαισθῆ εἰς
10 ὁ ὄριθμός τῶν ἡμερῶν τῶν ἀκοοῶν αἱ ἀκοοὶ δύνανται νὰ
ἀνακοοῦν ἐπὶ τοῦ γονέως, καὶ νὰ ἀπολειφθῆ ἡ πρόξις
τῆς ἀκοοῦ ἐνέληφιν κατὰ τῆς ἀν.λησεῖς τοῦ προαλλο-
κῶου", β) εἰς τὴν παρ. 2 νὰ γίνῃ προσθήκη "πλέον τῶν
ἐν συνεχείᾳ ἡμερῶν", γ) εἰς τὴν παρ. 3 προσθήκη
"οἱ ἀκοοὶ κοτοχάριζονται οὕτω εἰς τὸ αἰνεῖον βιβλίον" καὶ
προσθεθῆ παρ. 4, διαλαμπρύνουσα ὅτι ἀκοοὶ αἱ ἀκοοὶ αἱ

οί ύφειλόμενοι εἰς ἀποβολήν ἐκ τῶν μαθημάτων θεωροῦνται δεδικοτολογημένοι.

6. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 6, προτείνεται: α) νά συμπληρωθῆ ἡ παρ. 3 ὡς ἐξῆς: "ὡς καί τῆς ἐπιπληθείσας κοινῶς" καί β) ἡ παρ. 4: "πέραν τῶν 3 ἐν συνεχείᾳ ἡμερῶν" καί "δ' Ἀ/ντής τῆ εἰσηγήσει τοῦ ὑπευθύνου καθηγητοῦ".

7. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 7, α) νά ὑριθμηθῆ εἰς 30 ἐν τῇ συνδῶν ὁ ὑριθμός τῶν ὑπουσιῶν καί β) νά πορολειφθοῦν τῶ ἐδάφια ο-η.

8. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 8, α) νά περιορισθοῦν οἱ συνολικοὶ ὁδοίμοι ὑπουσιῶν: εἰς τήν παρ. 1 εἰς 30 μέχρι καί 30, εἰς τήν παρ. 3 εἰς μεγαλύτερον τῶν 80 καί μέχρι 130, εἰς τήν παρ. 4 εἰς 150 καί εἰς τήν παρ. 5 εἰς μεγαλύτερον τῶν 150, τῶ δὲ σύνολα τῶν μὴ δεδικοτολογημένων ὑπουσιῶν οἱ ὅλος τῆς κε. ἐπτάσεις εἰς 30, καί β) νά ἀπαλειφθῆ ἡ παρ. 2.

9. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 9, α) εἰς τήν παρ. 1 νά προστεθῆ ὑπό τῶ στοιχεῖον β ἡ **κοινή** τῆς γραπτῆς ἐπιπλήσεως καί νά προσαρμοσθῆ ἀναλόγως ἡ ἀρίθμησης τῶν ἐπομένων κοινῶν εἰς τήν παρ. ὡς καί εἰς ἀπόσας τῆς παρ. τῶν ἐπομένων ἄρθρων, εἰς τῶ ὅποιος γίνεται λόγος διὰ τῆς κοινῶς αὐτῶ.

β) Νά περιορισθῆ ὁ ὁδοίμος ἡμερῶν ἀποβολῆς ἀπὸ 4 εἰς 3 καί ἀπὸ 10 εἰς 8 ἀντιστοίχως διὰ τῆς κοινῶς ὑπό στοιχεῖα γ καί δ (νέα ἀρίθμησης) καί νά σημειωθῆ ὁ περιορισμός αὐτῶ καί εἰς τῶ ἐπόμενα ἄρθρα, ὅπου γίνεται λόγος διὰ τῆς κοινῶς αὐτῶ, γ) νά προστεθῆ παρ. ὑπ' ὀριθ. 3 διαλαμβάνουσα ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπεβλήθη εἰς μαθητὴν ποινή ὑπὸ τῶ στοιχεῖον ε ἢ εἰς ὑπὸ τῶ στοιχεῖον δ (νέα ἀρίθμησης), αὐτός ὑποχρεοῦται εἰς μεταγραφὴν, εἰς λειτουργίᾳ ἕτερον σχολεῖον εἰς τήν ἰδίαν πόλιν, δ) νά προστεθῆ παρ. ὑπ' ὀριθ. 4, διαλαμβάνουσα ὅτι μαθητῆς παρενοχλῶν τῶ μάθημα διαπέμπεται ἀπέσας εἰς τὸν Ἀ/ντήν τοῦ σχολεῖου καί ε) ἡ παρ. 3 νά λάβῃ τὸν ὀρ. 5 καί νά τροποποιηθῆ ὡς ἐξῆς: "πέραν... τοῦ γραπτοῦ του ὁ ἔλλατος τῶν καθηγητῶν προφορῶν εἰς τήν μείωσιν τοῦ χαρακτηριμοῦ τῆς διαγωγῆς του", ἀπαλειφόμενων τῶν ὀρ. 10, 11 καί 12.

10. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 10, νά συμπληρωθῆ τῶ ἐδάφιον γ ἀποσας: "κατόπιν ἡλθσεως εἰς ἀπολογίαν τοῦ μαθητῶν τῶν ἐλλογῶν τῶν καθηγητῶν".

12. 'Επί του άρθρου 11, παράγρ. 4, προτείνει να μή γίνεται άναπομπή της πράξεως έπιβολής ποινής, έφ' όσον ή άπόφασις έλήφθη όμοφώνως ύπό του Συλλόγου μαθητηών.

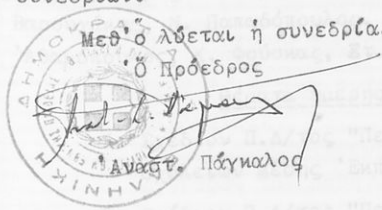
13. 'Επί του άρθρου 13, α) είς την παράγρ. 1 να διαγραφή ό ύπό στοιχείον ε' χαρακτηρισμός "κακή", β) ή παράγρ. 2 να συμπληρωθή ώς έξής: " ή, είς περιπτώσιν καθ' ήν δέν έπεβλήθη ποινή τις είς μαθητήν, ό Σύλλογος δύναται να προβή είς μείωσιν της διαγωγής, έφ' όσον ύπάρξη όμοφωνία είς την άπόφασιν αύτήν, γ) είς την παράγρ. 3 να σημειωθή ότι βελτίωσις διαγωγής άποφοίτων δύναται να έπενεχθή μόνον διά τούς κάτω της "κοσμάς" χαρακτηρισμούς, ή δέ αίτησις του μαθητού ύποβάλλεται μετά έν έτος άπό του χαρακτηρισμού είς τόν οίνειον Γενιόν 'Επιθεωρητήν.

'Επί του 2^{ου} θέματος της ήμερησίας διατάξεως "περί των ώρολογίων και άναλυτικών προγραμμάτων Γυμνασίων και Λυκείων" τό Τμήμα έπιφυλάσσει να λάβη τελειάς άποφάσεις είς μίαν των έπομένων συνεδριών.

Μεθ' ό λυεται ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Αναστ. Πάγκαλος

Η Γραμματεύς

Handwritten signature

Χαρ. Ταβλα

αελ/κη
Προσράφεται με τω
πρόεδρο της συνεδρίας
Η η παραβολή
2ω' ται
27/11/27

Π ρ ᾶ ξ ι ς 50

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1976 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δ. Σακνιάς, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Γ. Γρατσέας καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ. κ. Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊόπουλος.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Σχέδιον Π.Δ/τος "Περὶ ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως"
2. Σχέδιον Π.Δ/τος "Περὶ μετεγγραφῶν"
3. Περὶ τοῦ μαθήματος τῆς Ἰταλιτικῆς γλώσσης

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως οἱ ὀρισθέντες εἰσηγητές, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 3.8.1976 (Πρᾶξις 42) τοῦ Τμήματος, κ. κ. Γ. Γρατσέας καὶ Κ. Φούσιας ἀναπτύσσουν τὰς ὑμετέρας ἀπόψεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀκολουθεῖ συζήτησις μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ἐπιφυλασσομένου ὅπως λάβῃ τελικὴ ἀπόφασιν εἰς μίαν τῶν ἐπομένῃν συνεδρίαν αὐτῶν.

Τὸ δεῦτερον καὶ τρίτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλονται ὅπως συζητηθοῦν εἰς προεχθρῆ συνεδρίαν.

Μετ' ὧ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεὺς

Π ρ ᾶ ξ ι ς 51

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1976, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπαιδείσεως τοῦ Κέντρου Ἐπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σαγιῶς, Γ. Γρατσεάς, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος ἠλ. Σπυρόπουλος, καὶ Φ. Βῆρος Σύμβουλοι Β' καθῶς καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ Λ. Ἀδαμόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Φούσιας καὶ Στ. Παπασημαϊκόπουλος.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Περί ἐγκρίσεως πράξεως Ἐπιτροπῆς κρίσεως βιβλίου Βιολογίας.
2. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου Π.Δ/τος "Περί ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μέσης ἐπαιδείσεως"
3. Περί μετεγγραφῶν (θέμα ἐξ ἀναβολῆς)
4. Περί τοῦ μαθήματος τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης (θέμα ἐξ ἀναβολῆς)

Πρὸ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῦν 1) τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ.900.2/44/83882)12-8-76 ἔγγραφο τοῦ Ἐπιμετρίου Παιδείας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἐγκύβλιος τοῦ Ἐπιμετρίου Ἐσωτερικῶν "περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἡμέρας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων" καὶ 2) τὸ ὑπ' ἀριθ.904/26-8-76 Ἐπιμετριοδικὸν Σημείωμα τοῦ Τμήματος Τελετηρικῆς τοῦ ΚΕΜΕ περὶ ὑποβολῆς προτάσεων ὑπὸ τῶν τμημάτων δι' ἐρεύνας καὶ ὀργανωσιν βιβλιοθήκης παρὰ τῷ ΚΕΜΕ. Τὸ Τμήμα ὀρίζει ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Φ. Βῆρου, Ν. Παπαδοπούλου, Κ. Φούσιας καὶ Στ. Παπασημαϊκούλου, ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω.

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. Πρόεδρος θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. 211.17/184/89673 /26.8.1976 διαβιβαστικὸν ἔγγραφο τοῦ Ἐπιμετρίου Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡ ἀπὸ 25/8/1976 πρᾶξις τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ.

Φ.211.13/60/87710/19.8.1976 πράξις Υπουργικής Αποφάσεως, συγκροτηθείσης Επιτροπής, αναφερομένη εις τήν κρίσιν τοῦ συγγραφέντος ὑπό τῶν κ. κ. Κ. Κριμπᾶ, Ἀλ. Ζούρου, Κ. Χριστοδούλου καί Σπ. Τσάνια βιβλίου βιολογίας τῆς Γ' τάξεως τοῦ Λυκείου, πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Τμήματος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 80 Ν. 309/1976 "Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως".

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Πρόεδρος εἰσηγεῖται τήν ἀποδοχὴν τῆς ἐν λόγῳ Πράξεως καθ' ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν διδακτικὸν βιβλίον ἔχει καλὴν δομὴν, ἐμπεριστατωμένην ἐπεξεργασίαν ὕλης ἀναπτύσσει τὰ θέματα μέ σαφῆναιαν, ἀπλότητα καὶ πληρότητα, εἶναι γραμμένον εἰς τὴν ὀμιλουμένην νεοελληνικὴν γλῶσσαν καὶ δέν παρουσιάζει ἐπιστημονικὰ σφάλματα.

Τὸ Τμήμα, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Προέδρου, τὴν ἀπὸ 25-8-1976 Πράξιν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου τῆς Βιολογίας διὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου καὶ τὴν παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ Ν.Δ. 309/1976, ὁμόφως ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν.

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ Τμήμα συνεχίζει τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἐπὶ τῶν σχεδίων Π.Δ./ταξ. "Περὶ ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως" καὶ ἐπιφυλάσσεται ὅπως λάβῃ ἀπόφασιν εἰς τὴν ἐπομένην αὐτοῦ συνεδρίαν.

Ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Περὶ τοῦ θέματος τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης (θέμα ἐξ ἀναβολῆς), ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς Σύμβουλος Β' κ. Φ. Βῶρος λέγει: 1. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 75690/12-7-1976 ἐγγράφου τοῦ κ. Υπουργοῦ Παιδείας καλούμεθα ὅπως κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν νέων ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου διαπεμπομένην ἡμῖν ἐπερώτησιν καταθεθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν, καθ' ἣν οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Ἰταλικοῦ Τμήματος τῶν Ι. Ι. Γ. καὶ Φιλολογιῶν τοῦ Παν/μίου θεσ/νίης ζητοῦν νά διορίζονται εἰς σχολεῖα Μ.Ε. διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης. 2. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου παρατηρῶ: α) Ἡ σύγχρονος πρακτικὴ περὶ τὴν σύνταξιν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων (τουλάχιστον εἰς τὰς χῶρας τῆς Δ.Ευρώπης) δέν ἀποκλείει τὴν δυνατότητα διδασκαλίας καὶ ἑτέρας ξένης γλώσσης ἐν τοῖς σχολείοις (ὡς θέματος "ἐπιλογῆς"). β) Τοῦτο ὁμοῦ προϋποθέτει ὠρισμένην δομὴν, ὀργάνωσιν καὶ εὐρύτητα οχολικῶν μονάδων παρ' ἡμῖν, δὲ λόγοι γενικωτέρων ἐπιτιμήσεων τῶν προβλημάτων ὀργανώσεως τῶν σχολείων Μ.Ε. ἀποκλείουν ἐν προοιμίῳ τὴν δυνατότητα μαθημάτων "ἐπιλογῆς" μέχρι καὶ τῆς Α' Λυκείου περιλαμβανομένης, εἶναι δὲ ἐξ ἄλλου αὐθαίρετον νά θεωρηθῇ ὅτι ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα ὡς ὄργανον διε-

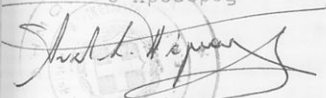
θνοῦς συνεννοήσεως καί ἐπιστήμης, ἔχει προτεραιότητα ἔναντι τῆς ἀγγλιῆς γαλλικῆς ἢ γερμανικῆς. γ) Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς τάξεις Β' καί Γ' Λυκείου δέν δυνάμεθα βεβαίως νά ἀποικειώσωμεν θεωρητικῶς τήν δυνατότητα "ἐπιλογῆς" καί τῆς ἰταλικῆς γλώσσης, ἀμφιβάλλομεν ὅμως σοβαρῶς, ἐάν θά ὑπάρξουν ὑποψήφιοι, καί κατὰ συνέπειαν, φρονῶ ὅτι οὔτε εἰς τά εὐρυστότερα Λύκεια τῆς χώρας. θά ὑπάρχουν μαθηταί γνησίως ἐπιθυμοῦντες τήν Ἰταλικήν ὡς γλώσσαν ἐπιλογῆς.

3. Διά ταῦτα εἰσηγοῦμαι, ὅπως μή γίνῃ δευτόν τό ἐν θέματι αἴτημα τῶν πτυχιούχων ἰταλικῆς γλώσσης.

Τό Τμήμα ἀνοῦσαν τήν ἀνωτέρω εἰσήγησιν καί μετὰ συζήτησιν ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, ὅπως μή εἰσαχθῆ ἡ διδασκαλία τῆς ἰταλικῆς γλώσσης εἰς τά Γυμνάσια καί Λύκεια τῆς χώρας οὔτε ὡς μάθημα ὑποχρεωτικόν οὔτε ὡς μάθημα ἐπιλογῆς.

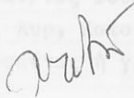
Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία

Ὁ Πρόεδρος

ΑΝΑΣΤ. ΠΑΡΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

X. ΤΑΒΛΑ

20/1/79
Παραγράφου 1ης
τῆς ἀποφάσεως 20/1/79
πρὸς ἀπορροή τῶν
20/1/79

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 52

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῃ Ἀγούστου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 8.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάσει αὐτοῦ (Ἀσφαλτοῦ 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πόγιαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Δ. Σακιδῆς, Γεώρ. Γρατοῦρας, Νικ. Βαρουχάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Ἡλ. Σπυρόπουλος καὶ Φαν. Βῆρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εισηγηταὶ κ.κ. Λεων. Ἀδαμόπουλος, Κων/νος Φούσιας, Στέφ. Παπασημοκόπουλος, Δημ. Τομπάζης, Κυρ. Κατσιμάνης καὶ Βασ. Θεοδωραϊδopoulos. Παρέστη δ' ἀκούσας ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ἰωαννίδου.

Θέματα ἡμερησίου διατάξεως.

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου Π. Δ/τος, "Περὶ ἔγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μέσης Ἐπιμορφώσεως"
2. Περὶ μετεγγραφῶν (θέμα ἐξ ἀνοβολῆς).

Ἐν ἀρχῇ ὁ Εἰσηγητὴς κ. Γ. Γρατοῦρας, σύμβουλος Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. παρουσίασε τὸ ἐπὶ γνωμοδότησιν Σχέδιον Π. Δ/τος, τὸ ὁποῖον καλύπτει τὴν προθεσμίαν ἔγγραφῶν (ἄρθρον 1ον), τὰ στοιχεῖα προσωπικῆς κατωστάσεως τῶν μαθητῶν καὶ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφῆς των (ἄρθρα 2-3), τὴν κηδεμονίαν (ἄρθρον 4ον), τὸ ὄριον ἔγγραφομένων (ἄρθρον 5ον), τὴν ἀντιστοιχίαν τῶν ἑσπερινῶν καὶ ἡμερησίων Γυμνασίων καὶ Λυκείων (ἄρθρον 6ον) καὶ τὴν διδρῶσιν τῶν στοιχείων προσωπικῆς κατωστάσεως τῶν μαθητῶν (ἄρθρον 7ον).

Κατόπιν ἐπεσήμανε γενικῶς τὰ θετικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται διὸ τοῦ Σχεδίου Π. Δ/τος καὶ τὰς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας ποροποιεῖται τοῦτο εἰς τίνα σημεῖα αὐτοῦ.

Υπό τό αὐτό πνεῦμα ἀμίλησε γενικῶς καί ὁ ἕτερος τῶν
Εἰσηγητῶν κ. Κων/νος Φούσιας, ἐπιφυλαχθεῖς νά διατυπώσῃ
τάς παρατηρήσεις του εἰς τήν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ἐν συνεχείᾳ, γενομένης τῆς συζητήσεως κατ' ἄρθρον,
ὁ κ. Γ. Γρατοῦδας εἶπεν ὅτι ἡ παρ. I τοῦ ἄρθρου I ἔχει
καλῶς. Ὁ κ. Κ. Φούσιας ἐξέφρασε τήν ἀποφιν, ὅτι ὁ χρό-
νος τῶν ἐγγραφῶν πρέπει νά περιορισθῇ εἰς τό ἀπό I-10/9
χρονικόν διάστημα, πρῶτον διότι θεωρεῖ ὅτι ἐν 10ήμερον
εἶναι ἐπαρκεῖς πρός τοῦτο καί δεύτερον διότι προτείνει τό
ἀπό II-20/9 χρονικόν διάστημα δι' ἐκπρόθεσμον ἐγγραφῆν μα-
θητῶν κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τά ἐν
τῇ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου I τοῦ παρόντος.

Οὕτω θά ἔληγον ὀριστικῶς αἱ ἐγγραφαί εἰς τό Σχολεῖον
τήν 20/9 καί ὁ ἀπό 21/9 χρόνος θά διατίθετο διά πραγμα-
τικὴν διδασκαλίαν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἄν. Πύγιαλος προτείνει
τόν περιορισμόν τῆς περιόδου ἐγγραφῶν εἰς τό I-15/9 δι-
άστημα, διὰ νά δοθῇ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρός διεξαγωγὴν
ἐν τοῖς Σχολείοις τῶν πόσης φύσεως ἐξετάσεων.

Οἱ κ.κ. Δ. Σοικιῶς καί Ν. Βαρουχάκης προτείνουν ὅπως αἱ
ἐγγραφαί διαρκοῦν ἀπό I-17/9, αἱ δέ ἀπομένουσαι μέχρι
τήν 20/9 3 ἡμέραι νά διατίθενται διὰ τήν γραφῆν καταλό-
γων, προγραμματισμόν ἐργασίας τῶν καθηγητῶν καί τήν ἐν γέ-
νει προετοιμασίαν τοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ διὰ τήν εὐρυθμον
λειτουργίαν τῶν Σχολείων.

Ἀντίθετον ἀποφιν ἐξέφρασεν ὁ κ. Φαν. Βῆρος, ὑποστη-
ρίζας, ὅτι τό ἀπό I-20/9 χρονικόν διάστημα εἶναι ὅπως ἀπα-
ραίτητον διὰ τάς ἐγγραφάς, ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς πόσης
φύσεως ἐξετάσεις τῆς περιόδου Σεπτεμβρίου. Μετά τοῦ κ.
Φαν. Βῆρου συνετάχθησαν καί ἄλλα μέλη. Γενομένης ψηφο-
φορίας ἐλήφθη κατὰ πλειοψηφίαν ἀπόφασις νά παραμεληθῇ ὡς
χρόνος ἐγγραφῶν τό ἀπό I-20/9 χρονικόν διάστημα.

Κατόπιν ὁ ἐκ τῶν εἰσηγητῶν Κ. Φούσιας, εἰσηγεῖται
τήν αὐτοδικαίαν καί αὐτεπάγγελτον ὑπό τοῦ Σχολείου ἐγγραφῆν
τῶν μαθητῶν τῶν Β' καί Γ' τάξεων τῶν Γυμνασίων, ἄνευ αἰ-
τήσεως ἢ αὐτοπροσώπου μεταβάσεως τοῦ γονέως ἢ τοῦ κατὰ
Νόμον κηδεμόνος αὐτῶν εἰς τό Γυμνάσιον. Ἐπὶ τῆς προτάσεως
ἐγένετο εὐρυτάτη συζήτησις, τινές μάλιστα ἐκ τῶν Συμ-
βασιῶν (κ.κ. Δ. Σοικιῶς, Ν.κ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατοῦδας,
κ.κ. Παπαδόπουλος) ἐπεξέτειναν τὴν πρόθεσιν καί εἰσαγγέλλαν
καθ' αὐτεπάγγελτον ὑπό τοῦ Σχολείου ἐγγραφῆν
τῶν αὐτοδικαίων καί α' ./.
Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κειμένου ἔστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ Σχολείου.

τῶν μαθητῶν κοσῶν τῶν τάξεων καὶ εἰς ἅπαντα τὰ δημοσία σχολεῖα Μέσης Ἑκπαιδευσεως.

Ἐπεστηρίχθη, ὅτι ἡ νέα πρότασις εἶναι μὲν ριζοσπαστικὴ, ἀλλὰ δὲ ἀφελήσῃ τὰ μέγιστα τὸ Σχολεῖον, τοὺς μαθητὰς, τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ τὸ Δημοσίον (οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις) ἤτοι ὑλικὴν τὸ κῆλωμα τῆς Ἑκπαιδευσεως.

Κατὰ τῆς προτάσεως ἐτάχθησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἄν Παγκαλὸς καὶ οἱ Σύμβουλοι κ.κ. Φαν. Βῦρος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης καὶ Ἡλ. Σπυρόπουλος, διότι αὕτη δὲν εἶναι σύννομος καὶ οὔτε ἐξυπηρετεῖ πρόγματι τὴν Ἑκπαιδευσιον.

Ἐκ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ κ.Ε.Μ.Ε. ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἦσαν οἱ κ.κ. Στεφ. Παπασημαϊκοῦ καὶ Λεων. Ἀδαμῖπουλος, ἐναντίον δὲ οὗτῆς ὁ κ. Δ. Τομποῦδης. Γενομένης ψηφοφορίας ἡ πρότασις τῶν Συμβούλων κ.κ. Δ. Σακκά, Γ. Γρατσέο, Ν. Βαρουχάκη καὶ Ν. Παπαδοπούλου, ὡς καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Κ. Φούσιας ἀπερρίφθη διὰ ψήφων 4 ἐναντι 4 (ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως ἐτάχθη ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Τμήματος).

Μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς κ. Κ. Φούσιας προτείνει τὴν ἐγγραφὴν τῶν μαθητῶν δι' εὐθείας εἰς εἰδικὸν "Ἀτομικὸν Δελτίον Μαθητοῦ" (ὑπέβαλε καὶ σχετικὸν ὑπόδειγμα Δελτίου) κατοργουμένων ἐφεσῆς τοῦ βιβλίου Μαθητολογίου καὶ τοῦ ἀνεπισημίου προχείρου Μαθητολογίου. Τὸ Τμήμα ἐπεφυλάχθη νὰ συζητηθῇ τὴν πρότασιν εἰς τὸ Σχέδιον Π.Δ/τος "Περὶ τῶν τηρουμένων ὑπηρεσιακῶν βιβλίων καὶ ἐντύπων εἰς Σχολεῖα Μέσης Ἑκπαιδευσεως".

Ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου I ἐγένετο δεκτὴ ὡς ἔχει.

Ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου I ἐγένετο δεκτὴ ὡς ἔχει.

Εἰς τὸ τέλος τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου I, μετὰ πρότασιν τοῦ κ. Φαν. Βῦρου τὸ Τμήμα ἐδέχθη τὴν κάτωθι συμπλήρωσιν: "Ἐκτός ἐόν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἡ καθυστέρησις ἐγγραφῆς τοῦ μαθητοῦ ὑφίσταται εἰς λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως μουητοῦ καὶ κατὰ ἥδον κηδεμόνος αὐτοῦ".

Ἡ παρ. 5 τοῦ ἄρθρου I γίνεται δεκτὴ ὡς ἔχει, προστιθεμένης μόνον τῆς λέξεως "μαθητῶν" εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῆς παραγράφου καὶ μεταξύ τῶν λέξεων "φοῦθησις-εἰς πλείονα".

Ἡ παρ. 6 τοῦ ἄρθρου I γίνεται δεκτὴ ὡς ἔχει.

Ἡ παρ. 7 τοῦ ἄρθρου I διορθοῦται ὡς ἐξῆς:

"Ἡ φιλίησις..... πλὴν τῶν ἐν ὀνομαζομένων ἐπισημίων τοῦ ΠΡΟΣΕΠΤ-ΑΒΗΘΑΝΟΥ Λόγφ μετεγγραφῆς μουητῶν".

Διὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 τὸ Τμήμα ἐδέχθη πρότασιν τῶν εἰσηγητῶν κ. κ. Γ. Γρατσέα καὶ Κ. Φούσια καὶ προσέθεσεν εἰς τὴν τρίτην σειρὰν καὶ μεταξὺ τῶν λέξεων "μητρῶα - τῶν οἰκειῶν" τὴν λέξιν "ἀρρένων", εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς παραγράφου τὴν ἐξῆς φράσιν: "Ἐφ' ὅσων τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα ἀναγράφονται ἐπὶ τῶν προσκομιζομένων τίτλων πρὸς ἐγγραφήν, δὲν ἀπαιτεῖται ἢ προσιδίμους πιστοποιητικοῦ γεννήσεως τοῦ μαθητοῦ".

Ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 γίνεται δευτῆ ὡς ἔχει, ἀπαλειφομένης μόνον τῆς ἐπιγραφῆς "υἱοδατηθέντες" (πρότασις κ. Β. Θεοδωρακοπούλου).

Ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 διαγράφεται, ὅφ' ἐνὸς μὲν διότι αὕτη, ὡς ἔχει, εἶναι μετέωρος, ὅφ' ἑτέρου δὲ διότι αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀναδιατυπωθεῖσαν παρ. 1 τοῦ ἰδίου ἄρθρου (πρότασις κ. Καν. Φούσια).

Αἱ παρ. 1-2 τοῦ ἄρθρου 3, μετὰ πρότασιν τῶν κ. κ. Γ. Γρατσέα καὶ Βασ. Θεοδωρακοπούλου καὶ ὁμόφωνον γνώμη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος ἀνοδιατυποῦνται ὡς κάτωθι:

~~Ἐγγραφαὶ~~ ~~Β.Θ.Φ.~~

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τὴν πρώτην (Α) τάξιν τοῦ Γυμνασίου ἐγγράφονται: α) οἱ ἐπιτυχόντες εἰς τὴν οἰκειῶν εἰσιτήριον δοκιμασίαν, β) οἱ κατόπιν πιστοποιητῶν ἐξετάσεων καταταχθέντες εἰς τὴν Τάξιν ταύτην καὶ γ) οἱ ἀπορριφθέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν. Εἰς ἐκδόστην τῶν λοιπῶν τάξεων ἐγγράφονται:

α) οἱ προσχθέντες ἐκ τῆς προηγουμένης τάξεως, β) οἱ κατόπιν πιστοποιητῶν ἐξετάσεων καταταχθέντες εἰς ἀντίστοιχον τάξιν καὶ γ) οἱ ἀπορριφθέντες εἰς τὴν αὐτὴν Τάξιν προσάγοντες ἅπαντες τοὺς τίτλους σπουδῶν τοὺς ἀποδεικνύοντας τὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ἐγγραφῆς.

2. Εἰς τὴν πρώτην (Α) τάξιν τοῦ Λυκείου ἐγγράφονται: α) οἱ προσχθέντες ἐκ τῆς προηγουμένης τάξεως, β) οἱ κατόπιν πιστοποιητῶν ἐξετάσεων καταταχθέντες εἰς τὴν τάξιν ταύτην καὶ γ) οἱ ἀπορριφθέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν.

Εἰς ἐκδόστην τῶν λοιπῶν τάξεων ἐγγράφονται:

α) οἱ προσχθέντες ἐκ τῆς προηγουμένης τάξεως, β) οἱ κατόπιν πιστοποιητῶν ἐξετάσεων καταταχθέντες εἰς ἀντίστοιχον τάξιν καὶ γ) οἱ ἀπορριφθέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν προσάγον-

τες άπαντες τούς τίτλους σπουδών τούς άποδεικνύοντας τός ως άνω προϋποθέσεις έγγραφής. Μέχρι τής καθιερώσεως ελαιοτηρίου διά τό Λύκειον δοκιμασίας, εις τήν Πρώτην (Α΄) τάξιν τών ήμερησίων καί Ήσπερινών Λυκείων έγγράφονται:

α) οί προαχθέντες έν τής Τρίτης (Γ΄) τάξεως έξοταξίου ήμερησίου Γυμνασίου καί έπταταξίου έσπερινού Γυμνασίου,
β) οί άπορριφθέντες εις τήν τετάρτην (Δ΄) τάξιν ήμερησίων καί έσπερινών Γυμνασίων καί γ) οί κατόπιν κατατακτήριων έξετάσεων καταταχθέντες εις τήν τάξιν ταύτην.

Ή παρ. 3 του άρθρου 3 έγένητο δεκτική ως έχει.

Ή παρ. 4 του άρθρου 3 έγένητο δεκτική ως έχει.

Πρώτοις του κ. Ν. Βαρουχάκη, ύποβληθεύσα ένταύθα, περί μή εκδόσεως ένδεικτικιών προαγωγής διά τούς μαθητάς Α΄ καί Β΄ τάξεων τών Γυμνασίων καί Λυκείων καί έγγραφής τών μαθητών δι' άπλου ύπηρεσιακού σημειώματος, άπερρίφθη κατό πλειοψηφίαν.

Εις τό τέλος τής παρ. 5 του άρθρου 3 τό Τμήμα δέχεται τήν προσθήην τών λέξεων "έτέρων Σχολείων" ήρώτοις κ. Κ. Φούκα).

Ή παρ. 6 του άρθρου 3 γίνεται δεκτική ως έχει.

Επί του άρθρου 4, του άναφερομένου εις τήν κηδεμονίαν μαθητών, τό Τμήμα διατυπώνει τός κάτωθι ποροτηρήσεις:

Ή παρ. 1 του άρθρου 4, μετά κρίσειν τών εισηγητών κ. κ. Κων. Φούκα καί Β. Θεοδωρακοπούλου άνοδιατυπείται ως εξής: "Κατό τήν πρώτην έγγραφήν μαθητού εις τό Σχολείον καί έφ' όσον ούτος είναι άνήλικος, ό κατό Νόμον κηδεμών αυτού ύπόγράφει δήλωσιν κηδεμονίας, χορηγουμένην δωρεάν ύπό του Σχολείου (ύποβάλλεται σχετικόν ύπόδειγμα).

Νέα δήλωσις κηδεμονίας ύποβάλλεται μόνον εις περιπτώσειν άλλαγής κηδεμόνος".

Ή παρ. 2 του άρθρου 4 γίνεται δεκτική ως έχει, προστιθεμένων εις τό τέλος αυτής τών λέξεων "παρά τής άρμοδίας Αστυνομικής Αρχής".

Ή παρ. 3 του άρθρου 4 γίνεται δεκτική ως έχει, άντικαθιστωμένης τής λέξεως "κρίνεται" τής πρώτης σειράς διά τής λέξεως "είναι".

Επί του άρθρου 5: Ή παρ. 1 άνοδιατυπείται ως εξής:

"Ο μαθητής έγγράφεται εις τό σχολείον, εις τήν περιλήν του όποιου κατοικεί μόνίμως".

Ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 5 γίνεται δεκτὴ ὡς ἔχει.
 Διὰ τὸ ἄρθρον 6 οἱ κ.κ. Γ. Γρατσέας καὶ Κ. Φούσκας προ-
 τείνουν ὅπως τοῦτο γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει, ὅπερ καὶ ἐγένετο
 δεκτὸν ὁμοφώνως. Διαγράφεται μόνον ἡ λέξις "ὅμως" ἐν
 τῆς προτελευταίας σειρᾶς τοῦ ἄρθρου.

Τὸ ἄρθρον 7 γίνεται ὁμοφώνως δεκτὸν, κατόπιν προ-
 τάσεως τῶν εἰσηγητῶν κ.κ. Γ. Γρατσέα καὶ Κ. Φούσκα.
 Ἀπαλείφεται μόνον ἡ λέξις "δέ" ἐν τῆς τρίτης ἐν τοῦ
 τέλους σειρᾶς τοῦ ἄρθρου.

Μετά τὴν συζήτησιν ἐπὶ πάντων τῶν ἄρθρων τοῦ Σχε-
 δίου Π. Δ/τος "Περὶ ἐγγραφῶν τῶν μαθητῶν σχολείων Μ.Ε." }
 ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίαν.

Μεθ' οὗ ἐξαντληθέντος τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας δια-
 τάξεως λύεται ἡ συνεδρίασις. Ὁ δὲ θέμα περὶ μετεγχο-
 φῶν ἀντιβάλλεται δὲ μὴν ἐπὶ τὴν ἐπόμενον συνεδρίαν.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεὺς

Γιάννης Νάγκαλος
 Ἄν. Νάγκαλος

Δ. Ἰωαννίδου
 Δ. Ἰωαννίδου

Π Ρ Α Ξ Η 53

Εν Αθήναις, κατ' ἐν τῇ αἴθρῳ τῶν συνεδρίων τοῦ Κ.Δ.Υ.Ε. σήμερον τὴν 31-8-1976 ἡμέραν τριτὴν καὶ ὄραν 8.30 π.μ., συνήκον ἐπὶ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ἀν. Παυλάκου, τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης εἰς συνεδρίον, εἰς ἣν παρέστησαν οἱ σύμβουλοι κ.κ. Ἰωάν. Ἀφροντίτης, Δημ. Τσακίης, Γεώργ. Τριαντάκης, Νικ. Παρουχάκης, Φαν. Βήρος, Νικ. Παπαδόπουλος, ἠλ. Παπαδόπουλος καὶ οἱ εἰσθηταί: Ἀθαν. Παπαδόπουλος, Κων. Φούρκος, Ἐτ. Παπασημακοπούλου, Δημ. Τσιραπῆς, Κερ. Κότσιδης, καὶ Βασ. Θεοφραστοπούλου. Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Ἰωαννίτσα ἀληθροῦ. Ἐξέρχεται ἡμερολόγιος ἑπομένης.

1. Συνδέσει οὗς τίτλος σχεδίου προεδρικοῦ διατάγματος, "Περὶ μεταγραφῆς μαθητῶν ἱσοβαλῶν Μέσης Ἐκπαίδευσης".

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσθητὴς Ἰωάννης Ἀφροντίτης, ἰδμοβολογός, εἶπεν ὅτι ὄφειν τοῦ τμήματος τὸ διδασθῆναι:

1. Διὰ τοῦ ὄν. ἀριθ. 9034/24-7-76 ἀγγράφου τοῦ Ἰκουργεῖο Παιδείας (ἀ/νομοῦ Ἐφαρμογῆς Προγράμματος Μέσης Ἐκπαίδευσης), ἀρθεύοντος τῇ 3-8-1976, διαβιβάζεται εἰς τὸ Κ.Δ.Υ.Ε. πρὸς γνωμοδότησιν σχεδίου Π.Δ/τος "Περὶ μεταγραφῆς μαθητῶν ἱσοβαλῶν Μέσης Ἐκπαίδευσης".

2. Κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ άρθρου 1 τοῦ Π.106/75 τοῦ Κ.Δ.Υ.Ε. γνωμοδοτεῖ ἐπὶ κήσῃ κερτάσεως νόμου ἢ σχετοῦ κανονιστικοῦ διατάγματος ἢ κανονιστικῆς ἀποφάσεως ἀφορῆς εἰς ἄλλα γενικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς Ἐκπαίδευσης. Κατ' ἀποκολλοῦν τὸ διαβιβασθέν σχέδιον νόμου νομοτεχνικῶς εἰσ-
τάσσεται πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τὴν καὶ σὺν τῆς κατὰ τὸν Νόμον
γνωμοδότησεως.

β. Το καείμενον του διορισθέντος σχεδίου η. α/τος, εἰς ἐκτὴ κατωγράφου ἐναντιοῦν, ἀποτελεῖται ἐκ ἄρθρου εἰς (δ). Ἀκολουθεῖ ὁ εἰσηγητής προβαίνει εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ἐξέτασιν τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου η. α/τος καὶ κατ' ἄρθρον ἐπίσης διεκδικεῖται συζήτησις καὶ ἀνταλλαγή γνώψεων μεταξὺ τῶν ἐλθόντων. Τὸ 2, ἤμα ἐλάσας καθὼν ἐκ' ἄρθρου α) τὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 100/77, β) τὸ ἐκ' ἄρθρου 7040/24-7-76 ἔγγραφον τοῦ Ἰκουργεῖου Παιδείας, γ) τὸ διορισθὲν σχέδιον η. α/τος καὶ δ) τὴν εἰσαγγελίαν καὶ τὴν ἀποδοχὴν συζητήσιον ἀποφαινεται ἀρκεῖται: γνωροδοκῆ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν ἔργῳ σχεδίου η. α/τος, προταίνουσαν εἰς ἀνεκχώσιν αἱ ἐξῆς τροποποιήσεις:

Εἰς τὸ ἄρθρον 1 παρ. 1, εἰς τὸν πρῶτον στίχον καὶ ἔπειτα ἀπὸ "σχολαίου η. α", νὰ προστεθῆ: "εἰς ὑποδιαιτητικὸν ἡμερησίον σχολαῖον ἡδῶς ἠκανοποιήσασθαι ἢ εἰς ἀνεκχωρημένον ὡς ἐσθῆτον" κ.λ.π.

Ἐξῆς. δ) τὸ εἶδος ταῦτα νὰ διαγραφῆ ὡς καλυπτόμενον ἐκ τῶν εἰδῶν. ὁ τῆς αὐτῆς παραγράφου.

Ἐξῆς. η) "τὴν ἀποδοχὴν" ἀντὶ "τὴν ἐπιμέλειαν".

Παραγράφου 2. Εἰς τὸν τρίτον στίχον νὰ διαγραφῆ τὸ "δ".

Εἰς τὸ ἄρθρον 2, παρ. 1, νὰ προστεθῆ εἰς τὸ τέλος: "ἔξαιρέσει τῶν μεταγραφέντων ἀνδρῶν τῆς περιπτώσεως βο τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος. Παράγ. 2, ὁ τελευταῖος στίχος νὰ συμπληρωθῆ οὕτως: "ἀποδοχὴν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ".

Εἰς τὸ ἄρθρον 3, παρ. 1, εἰς τὸν ἔκτον στίχον: "εἰς τὸν νόμον" ἀντὶ "εἰς τὴν νόμον", εἰς τὸν ὅγδοον στίχον ἔπειτα ἀπὸ "κρίσει" νὰ γραφῆ οὕτως: "ἐπιπροσδίδως δέ, ἀρκετοῦ καὶ κατωγράφου ἐκτὸς τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ τὴν κατὰ τὸ εἶδος. β' τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος καθοριζομένην περιεχὴν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν Γεν. Ἐπιμερητοῦ". Ἡ παράγρ. 2 νὰ διαγραφῆ ὡς καλυπτομένη ἐκ τῶν ἀποδοχῶν β τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

Εἰς τὴν παράγρ. 3, νὰ διαγραφῆ τὸ "α" τοῦ τρίτου στίχου. τὸ δὲ "πρόσδίδω" νὰ διαγραφῆ ἀποδοχῶν ὅτι ἐκτὸς ἐπιπροσδίδωσιν ἔργων τοῦ σχολαίου τὸ προκείμενον ἄρθρον ὅς ἐπιπροσδίδωσιν ἐκδοχῶν ἐκ τῆς ἐπιμερητοῦ ἀποδοχῶν.

εἰς τὸ ἄρθρον 4 παρ. 3, εἰς τὸν πρῶτον στίχον, "οὐδέποτε" ὀντί "οὐδέποτε" εἰς τὸν δεύτερον "ἢ τοῦ νομίμου κηρυκτοῦ" ὀντί "ἢ ἰλαίφει αὐτοῦ τοῦ κηρυκτοῦ".

Ἡ παρ. 5 νά γραφῆ οὕτω: "εἰς τὴν περίπτωση μετεγγραφῆς μαθητοῦ κατὰ τὸ ἐδόξασεν ἰθὺς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος δικαιοδολητικῶν ἀποτελεῖ ἡ ἐγκριτικὴ διαταγὴ τοῦ Γεν.

Ἐπιθεωρητοῦ, ἢ ἀρξίου" κ.λ.κ. εἰς τὴν παρ. 7 εἰς τὸν ἕκτον στίχον μετὰ τὸ "ἐν γένει" νά προστεθῆ: "ὀκαλλήλων" εἰς τὴν παρ. 8 εἰς τὸν κέρπτον στίχον νά γραφῆ: "ἢ ἀνάπτον τοῦ Δ/ντοῦ" ὀντί "ἢ τοῦ Δ/ντοῦ" εἰς δὲ τὸν ἕκτον στίχον "τὴν κηρυκτοῦ" ὀντί "τὴν ἐκτελέσειον".

εἰς τὴν παρ. 9 εἰς τὸν ἕκτον στίχον νά διογραφῆ: "τὸ εἶδος", εἰς δὲ τὸν ἐνδέκατον νά γραφῆ: "εἰς τὴν διδασκομένην ζῆνην γλῶσσαν" ὀντί "εἰς τὸ εἶδος τῆς διδασκομένης ζῆνης γλῶσσης".

εἰς τὴν ἄρθρον 9 παρ. 1, ἄδον. 8 εἰς τὸν τελευταῖον στίχον: "σημαίματος" ὀντί "χάστος".

εἰς τὴν παρ. 4 εἰς τὸν τρίτον στίχον ἔκτετο ἀπὸ "τοῦ μαθητοῦ" νά γραφῆ "καθορίζεται ἀπὸ τοῦ συλλόγου τοῦ σχολείου εἰς ὃ μεταγράφεται, κερπινόμενο ἀπὸ μίθῃ εως τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀκομένης, τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀκηρολοκοῦ σημαίματος". (τὸ λοιπὸν διαγράφεται).

εἰς τὸ ἄρθρον 6 παρ. 1 τὸ ἐδόξασεν καὶ τὸ νά συγκαταθεθῆν οὕτω: "κορητοῦ τῆς Β', Γ' καὶ Δ' τάξεως δημοτικοῦ ἰοκερπνοῦ Ἀλικαίου εἰς τὴν Α', Β', καὶ Γ' τάξιν ὀντιστοίχως δημοτικῶν ἡμερησῶν Ἀλικαίων τῆς αὐτῆς κατεπόσεως" τὸ ἐδόξασεν τὸ καὶ γ' οὕτω: "κορητοῦ τῆς Β', Γ' καὶ Δ' τάξεως ἰδιωτικῶν ἰοκερπνοῦ Ἀλικαίου εἰς τὴν Α', Β' καὶ Γ' τάξιν ὀντιστοίχως ἰδιωτικῶν ἡμερησῶν Ἀλικαίων τῆς αὐτῆς κατεπόσεως". Ἐδῶξασεν εἰς τὸ τέλος νά προστεθῆ (μετὰ ἀπὸ ὄνα τολεῖον) "ἢ τὸν ἰοθεῖον εἰς αὐτοῖς κρηροτικῆς βροηολογῆς δέν κρηρορίζεται".

Ἐκ τῶν λοιπῶν σημαίων αἰθερῶν ἄλλη τρη οκοῖσες κρηροταῖνται. Ἐκρηρορίζεται δὲ τὸ κερπὸν αἰοημερῶν.

Μετ' ὃ, ἰξαντηροῦντων τῶν ἀερῶν τῆς ἡμερησῆς διακρηροῦ, αἰοητοῦ ἢ κρηρορίζεται.

Πρόεδρος
Stavros L. Papas
Αν. Πύργου

Ἡ Υποκρηροτῆς
Ioannidis
Α. Ἰωαννῆσος

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 5 4 η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Τετάρτη καὶ ἄραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάσει αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀλ. Καρανιδόλας, Πρόεδρος τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος Μέσης Ἑκπαιδεύσεως, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δ. Σακκάς, Η. Σπυρόπουλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατούσας, Ν. Παπαδόπουλος, καθὼς καὶ οἱ κ.κ. Πρόεδροι τῆς ΟΔΜΕ, τῆς ἐνώσεως ἐλλήνων Θεολόγων, τῆς ἐνώσεως Ἑλλήνων Φυσιῶν, τῆς ἐνώσεως ἐλλήνων Φυσιολογιστῶν, τῆς ἐνώσεως ἐλλήνων Χημικῶν, τῆς ἐνώσεως ἐλλήνων Βιολόγων, τῆς ἐνώσεως Ἑλλήνων Γυμναστῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας.

Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Ἰωαννίδου Δήμητρα, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

Ἐπιζητήσις ἐπὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὄρολογίου προγράμματος σχολείων Μέσης Ἑκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. Ἄν. Πάγκαλος ἐνημερῶνει τὰ μέλη τῆς συνεδρίας μετὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., σχετικὰ μετὰ τὸ ὄρολογίου καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα. Βάσει τοῦ Ν. 309 ἔχομεν τὸν διαχωρισμὸν εἰς Γυμνάσια καὶ Λύκεια. Σκοπὸς τοῦ Γυμνασίου εἶναι νὰ δώσῃ μίαν ἀπληροσμένην γνῶσιν καὶ κατάρτισιν. Τὸ Λύκειο χωρίζεται εἰς δύο κατευθύνσεις, Γενικὴν καὶ Τεχνικὴν.

Οἱ ἔρες τῆς ἐβδομάδος νὰ περιορισθοῦν εἰς 30. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία θὰ διδαχθῇ ἀπὸ τὴν μετάφρασιν εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ πρωτότυπο θὰ ἀνάβλλεται γιὰ τὸ Λύκειο. Εἰς τὴν Πρώτην (Α') τάξιν Λυκείου θὰ προσανατολίζωνται γενικῶς οἱ μαθηταί. Εἰς τὴν Β' καὶ Γ' τάξιν νὰ ὑπάρξουν μαθήματα ἐπιλογῆς διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν μαθητῶν.

Εν συνεχείᾳ ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν κ.κ. Προέδρων.
Τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἀναβάλλεται διὰ μίαν ἕν τῶν ἐπομένων συν-
εδριάων.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

[Handwritten signature]

Αν. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

[Handwritten signature]

Ἰωαννίδου Δῆμ.

ΠΡΑΞΙΣ 55η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9,30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Δημ. Σακιδῆς, Γεώρ. Γρατσέας, Ντι. Βαρουχάκης, Ντι. Παπαδόπουλος, Ἦλ. Σπυρόπουλος καὶ Φαν. Βῆρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ.κ. Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊδῆς, Δ. Τομπαζίδης, Κ. Κατοιμῆνης καὶ Β. Θεοδωρακόπουλος. Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Ἰωαννίδου Δήμητρα ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἀνακοινώσεις.
2. Σχέδιο Π. Δ/τος "περὶ τῶν τηρουμένων βιβλίων εἰς τὰ Σχολεῖα Μ.Ε."
3. Ὁρολογία καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα Λυκείου.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συνεδρίας, πρὸ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ πρόεδρος τοῦ τμήματος κ. Ἄν. Πάγκαλος ἐνημερᾷ τὰ μέλη Ι) μὲ τὸ ἀπὸ 25-8-76 ὑπόμνημα κ. Ν. Γεωργιάδου, περὶ διαθέσεως αὐτοῦ διὰ τὴν συγγραφὴν νέων σχολικῶν βιβλίων Βιολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἤδη κυκλοφορούντων βιβλίων του, "Γενικὴ βιολογία καὶ ἐγχειρίδιον ἀνθρωπολογίας" ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου 2) μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ.210.2/74/35669 31 Μαρτίου 1976 διαβιβαστικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας διὰ τοῦ ὁποῦ διαβιβάζονται ὑπομνήματα ἀναφερόμενα α) εἰς τὴν συγγραφὴν νέων διδακτικῶν βιβλίων Βιολογίας, β) εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ὥρῶν διδασκαλίας τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος γ) εἰς τὴν ὑπὸ φυσιολογικῶν καὶ

Βιολόγων καθηγητῶν, διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τούτου καὶ δ) εἰς τὴν ἀνά ἐπταετίαν μετεγκατασκευαίωσιν αὐτῶν καὶ 3) μὲ τὴν ὑπ' ἀρ. Φ.211.22/33/87022 18-8-1976 ἀπόφασιν τοῦ Ἐπιπροέδρου Παιδείας κ. Χρ. Καραλιπέρη "περὶ ἐγκρίσεως ἐλευθέρων βοηθημάτων τῶν μαθημάτων τοῦ Οἰκονομικοῦ κίβλου τῶν Οἰκονομικῶν Λυκείων διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1976-1977,

Ἀπολοῦθως ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ εἰσηγητὴς κ. Φαν. Βῆρος, Σύμβουλος Β' λέγει: 1) Διάχυτος εἶναι ἡ διάθεσις ἀπλουστεύσεως καὶ ἀλλαγῆς τοῦ γραφειοκρατικοῦ καθεστώτος καὶ τὴν ἐπιδοκιμάζω καὶ τὴν συμπερίζομαι, ἀλλὰ προκειμένου περὶ τοῦ ἐν θέματι ἀντικειμένου, φρονῶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερα προσοχὴ, διότι ὅποιαδήποτε τροποποιήσις θὰ ἔχῃ ἀλυσσοειδῶς ἐπιπτώσεις, τὰς ὁποίας ὀφείλομε νὰ παρακολουθήσωμεν ὄχι μόνον μέχρι λήξεως ἐνός σχολικοῦ ἔτους, ἀλλὰ μέχρι καὶ πέραν τοῦ ἀμέσου μέλλοντος (ὅταν προβλεπταί π.χ. διὰ τὸν Γεν. Ἐλεγχον).

2) Τὸ ὄρθον κατ' ἐμὲ κριτήριον συνοφίζεται εἰς "ἐπιδιδάξιν τοῦ ἀπλουστεύτου δυνατοῦ συστήματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ταῦτῃ καὶ πλήρως ἐξυπηρετικὸν τῶν ἀναγκῶν".

3) Μὲ τὸ κριτήριον τοῦτο ἐμελέτησα καὶ τὰ διαπεμφθέντα ἡμῖν σχέδια - εἰσηγήσεις τοῦ Γυμνασιάρχου κ.Κ. Γεωργιάδη καὶ κατέληξα εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ταῦτα ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει δημιουργοῦν ἐπιπλοικὰς πλεονασμοὺς τῶν προβλημάτων τὰ ὅποια προβλεπταί νὰ ἐπιλύσων.

4) Νομίζω συγκειριμένως ὅτι διὰ τὴν εἰσοδοχὴν, παρακολουθήσων, διαριοῦντος τοῦ σχολ. ἔτους καὶ μελλοντικὴν ἐξυπρέτησιν τῶν μαθητῶν, εἶναι ὀποραλτητα τρία βιβλία: Μαθητολόγιον - Βαθμολόγιον - Γενικὸς Ἐλεγχος" καὶ ταῦτα ἀναγκαῖον νὰ εἶναι εὐχρηστα καὶ μὲ πλήρη στοιχεῖα ταυτότητος καὶ μαθητικῆς καταστάσεως.

5) Ὁ εἰσαγόμενος διὰ τῆς παρ. β τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ ἐν θέματι σχεδίου νεωτερισμὸς βαθμολογίου μὲ δύο στελέχη, νομίζω ὅτι εἰς οὐδὲν ἐξυπηρετεῖ" θὰ ἔχωμεν δαπάνην χάρτου 4/πλοσάν καὶ ἀπλουστεύσων καμμίαν, ἐφ' ὅσον εἰς περίπτωσιν μετεγγραφῆς θὰ εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἀναγραφὴ ὄλων τῶν στοιχείων ἐν τοῦ στελέχους Β' εἰς τὸ στέλεχος Α'. Νομίζω, ὅτι τὸ βιβλίον "Βαθμολόγιον" πρέπει νὰ διατηρηθῇ ὡς μέχρι σήμερον καὶ νὰ διατίθεται μὲ σελὶς δι' ἑκατὸν μαθητὴν, ἐφ' ἧς θὰ ἀναγράφωνται πλήρη στοιχεῖα προσωπικῆς καὶ μαθητικῆς καταστάσεως, ὥστε εἰς περίπτωσιν μετεγγραφῆς νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ ἐπιτρεπτὴ ἡ χρῆσις φωτοαντιγράφου (ἐν τῇ σχολεῖᾳ γενομένου, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν), δεδόντως κύρουμένου ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου.

6) Σημειώνω (υποδείξει ευγενεί και του παρ' ημών εισηγητού πρωτοπρεσβυτέρου Κ. Φούσια) ότι δεν μνημονεύονται εν τῷ ἐν θέματι σχεδίῳ τὰ ἀκόλουθα βιβλία: Διεκπεραιώσεις ἀλληλογραφίος, ποινολόγιον, παρά τὸ βιβλίον ὑλικού (γενικῶν διὰ τὸ σχολεῖον) βιβλία ἐργαστηρίου φυσικῆς - Χημείας, Ὀργάνων Γυμναστικῆς, Γεωγραφίας". Τὸ Τμήμα ἀκούσαν τοῦ εισηγητοῦ καὶ μετὰ συζήτησιν ἀποφαίνεται: **π ρ ο σ τ ε ῖ ν ε ι :**

1. Εἰς τὴν παράγρ. I τοῦ ἄρθρου μόνον νά διαγραφοῦν τὰ περὶ στελέχους "B", δι' ἕκαστον μαθητὴν νά διατίθεται ἐν τῷ βαθμολογίῳ σελίς ἀτομικῆ ἐν ἧ ν' ἀναγράφονται τὰ στοιχεῖα προσωπικῆς καὶ μαθητικῆς κατστάσεως καὶ νά ἐπιτρέπεται ἡ ἀπλή φωτοτύποις τῆς οἰκείας σελίδος (ἐν τῷ σχολείῳ) καὶ νά χρησιμοποιῆται τὸ φωτοαντίγραφον δεδόντως κυρούμενον ἀντὶ ἄλλου ἀποδεικτικοῦ μετεγγραφῆς (ἐπ' αὐτοῦ συναπτομένης καὶ τῆς φωτογραφίας τοῦ μετεγγραφομένου).

2) Εἰς τὴν παράγρ. I ἐδάφιον ιζ' τοῦ ἄρθρου μόνον παρά τὸ βιβλίον ὑλικού νά προστεθοῦν τὰ βιβλία ἐργαστηρίων φυσικῆς - Χημείας - Γεωγραφίας - Μουσικῆς καὶ Γυμναστηρίου.

3) Ἐν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου μόνον νά προστεθῇ ιθ' περὶ τηρήσεως καὶ Ποινολογίου καὶ ἐδάφιον ικ' περὶ τηρήσεως Βιβλίου Διεκπεραιώσεως Ἀλληλογραφίας.

4) Διεξοδικῆ συζήτησις ἐγένετο ἐπὶ δύο προτάσεων: α) Τοῦ ἐν τῶν εισηγητῶν κ. Β. Θεοδοωρακοπούλου δι' ἐνοποιήσιν Μαθητολογίου καὶ Γενικοῦ Ἐλέγχου. Ἡ πρότασις τοῦ ὅμως ἐκρίθη ἀνεφάρμοστος εἰς τὴν πρᾶξιν.

β) Τοῦ εισηγητοῦ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Κων. Φούσια, διὰ τὴν κατόρθωσιν τοῦ Μαθητολογίου (ἐπισήμου καὶ ἀνεπισήμου) διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

1) Τὸ Μαθητολόγιον, καίτοι θεωρητικῶς εἶναι ἕν τῶν ἐπισημοτέρων βιβλίων τοῦ σχολείου, πρακτικῶς παραμένει ἄχρηστον, ὅφου ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ εὗρισκονται καὶ εἰς ἄλλα ἐντελῶς ἀποραίτητα καὶ πλέον εὐχρηστά βιβλία ἢ ἀρχεῖα (Γεν. ἔλεγχος, πρόχειρον βαθμολόγιον, τίτλοι ἐγγραφῆς, καρτέλλαι), εἰς τὰ ὅποια καὶ ἀνατρέχουσι ἐγκυαυλείοντες εἰς τὴν πρᾶξιν τὸ Μαθητολόγιον.

2) Ἡ γραφὴ τοῦ Μαθητολογίου, διπλοῦ μάλιστα, ἐφ' ὅσον γράφεται ἀνεπισήμως (εἰς τετράδια) καὶ ἐπισήμως (εἰς τὸ οἰκεῖον βιβλίον), ἀπαιτεῖ ἀπάλειαν χρόνου, ὄχι μόνον ἀπὸ πόσης ἀπόψεως ἄσκοπον, ἀλλὰ καὶ ἐπιζημιάν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Κ.Ε.Μ.Ε.)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

--- Π ρ ᾶ ξ ι ς --- 5 6 η ---

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Παρασκευή καὶ ὥραν 9,30 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγιαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Γ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκιδῆς, Γ. Γρατοῦρας, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Η. Σπυράπουλος καὶ Φ. Βῆρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Σ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Κατομήνης καὶ Β. Θεοδωρακόπουλος.

Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Ἰωαννίδου Δήμητρα ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Θέμα ἡμερησίου διατάξεως:

"Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων Λυκείου".

Ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος διὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα.

Τὸ Τμήμα ἐπιφυλάσσεται ὅπως συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν εἰς μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος

Ἄν. Πάγιαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δημ. Ἰωαννίδου

Π ρ ᾱ ξ ι ε 57

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2). Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκίης, Γ. Γρατσέας, Νικ. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἡλ. Σπυρόπουλος καὶ Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β', καθὼς καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ. κ. Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσικας, Στ. Παπασημαϊόπουλος, Δ. Τομπαῦδης, Κυρ. Κατσιμάνης. Δέν παρέστη ὁ κ. Θεοδωρακόπουλος διότι εἶχε ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Παρέστη ἐπίσης ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμητρα Ἰωαννίδου.
Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Συζήτησις ἐπὶ τῶν ὥρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων Λυκείου.
2. Ὑπ'ἀριθ. 93535/4-9-76 διαβιβαστικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας περὶ γνωμοδοτήσεως ἐπὶ σχεδίου Π.Δ/τος "Περὶ αὐξήσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων διδακτικοῦ προσωπικοῦ".
3. Ἀπὸ 2.9.1976 ὑπόμνημα συγγραφέων καὶ ἐκδοτῶν ἐλευθέρων γοηθημάτων τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς (σχολείων Μ.Ε.) διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1976-77.

Ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "συζήτησις ἐπὶ τῶν ὥρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων Λυκείου", τὸ Τμήμα ἐπιφυλάσσεται ὅπως συζητήσῃ τοῦτο εἰς μίαν τῶν ἐπομένων αὐτοῦ συνεδριῶν.

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ ὑπ'ἀριθμ. 93535/4-9-1976 διαβιβαστικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας περὶ γνωμοδοτήσεως ἐπὶ σχεδίου Π.Δ/τος "Περὶ αὐξήσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων δι-

δακτυλικού προσωπικού" ό εισηγητής κ. Σπυρόπουλος εισηγεῖται νά αύξη-
θοῦν, ανάλόγως, αἱ θέσεις εἰς τούς ἀνωτέρους βαθμούς ἐκιάστου κλάδου.
Τό Τμήμα λαβόν ὑπ' ὄψιν καί ἀποδεχόμενον τήν ἀνωτέρω εἰσήγησιν ὁμο-
φώνως γνωμοδοτεῖ ὑπέρ τοῦ ὡς ἄνω Π.Δ/τος.

Ἐπί τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀπό 2-9-1976 ὑπό-
μνημα συγγραφέων καί ἐκδοτῶν ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος τῆς
μουσικῆς (σχολεῖων Μ.Β.) διά τό σχολ. ἔτος 1976-1977, ό εἰσηγητής κ.
Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται:

"α) διά προγενεστέρως πράξεως ἡμῶν (38/29-7-1976) ἔχομεν προορίνει
ἀριθμόν βιβλίων μουσικῆς μεταξύ τῶν ὁποίων καί συγγράμματα πέντε ἐκ
τῶν ἐπτά ὑπογραφόντων τήν προμνησθεῖσαν ἀναφοράν, β) κριτήρια ἡμῶν
κατά νόμον ὄφειλον νά εἶναι καί τά ἀκόλουθα δύο: 1. Συμφωνία τοῦ
περιεχομένου τῶν βιβλίων πρός τά ἰσχύοντα Ἀναλυτικά Προγράμματα
(ὡς πρός τό στοιχεῖον τοῦτο ἐβασίσθημεν εἰς εἰδικήν πρᾶξιν ὁμάδος
μουσικῶν, ἡ ὁποία (πρᾶξις) συνοδεύει τήν προηγουμένην ἀπόφασιν ἡ-
μῶν) ἥτις διά τά σχολικά ἀγχειρίδια δένο νά τυγχάνει ἡ νεοελληνι-
κή, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν. 309/1976. 2. Γλωσσική μορφή.

Κατόπιν τούτων φρονῶ ὅτι καί ἡ διαδικασία καί ἡ οὐσία τῆς
προηγούμενης πράξεως ἡμῶν εἶναι νόμιμος καί οὐδέν παράπονον εὔστα-
θεῖ".

Τό Τμήμα ἀνοῦσαν τήν ἀνωτέρω εἰσήγησιν καί μετά συζήτησιν
ὁμοφώνως ἀποφαίνεται:

Ἐμμένει εἰς τήν προηγουμένην ἀπόφασίν του διὰ τῆς ὁποίας
ἐνέκρινε πέντε συγγράμματα ἐκ τῶν ὑπογραφόντων τήν ἀναφοράν.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Κ.Ε.Μ.Ε.)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ο τ ο ς 5 θ η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Τετάρτη καὶ ὥραν 10 π.μ. Τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίον ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἴ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκάς, Γ. Γρατσέας, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἡ. Σπυρόπουλος καὶ Φ. Βῆρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Ἐισηγηταὶ κ.κ. Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φοῦστας, Σ. Παπασημαϊόπουλος, Δ. Τομπαζίδης, Κ. Κατσιμάνης. Δέν παρέστη ὁ κ. Β. Θεοδωραϊόπουλος διότι εἶχεν ἀποσχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Ἰωαννίδου Δήμ.

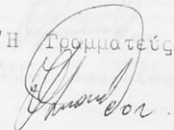
Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

''Ὁρολόγιον Πρόγραμμα Δυσκείων Γενετικῆς κατευθύνσεως''.

Ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν μελῶν διὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα. Τὸ Τμήμα ἐπιφυλάσσειται ὅπως συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν εἰς μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

Ἀν. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δήμ. Ἰωαννίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ο τ ο κ ο λ ο γ ο υ 5 9 η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὤραν 10ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγιαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἴ. Ἀρβανίτης, Γ. Γρατοεᾶς, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Λ. Ἀδαμόπουλος, Στ. Παπασημαϊκόπουλος καὶ Κ. Κατσιμάνης.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δ. Σαγιῆς, Φ. Βῆρος, Ἡ. Σπυρόπουλος, Κ. Φούσιας, Δ. Τομπαῆς καὶ Β. Θεοδωραϊκόπουλος, διότι εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

"Συνέχεια ἀπὸ τοῦ ἠρολογίου προγράμματος Λυκείων Γενικῆς κατευθύνσεως".

Ἐλλεῖπει ἀπαρτίας τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἀναβάλλεται διὰ μίαν ἐν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἄν. Πάγιαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δημ. Ἰωαννίδου

Π ρ ο τ ο κ ο λ ο γ ο

Εν Αθήναις τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Παρασκευῆ
καὶ ὥραν 10 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως συνήλθεν εἰς συ-
σέρειον ἐν τῷ κατωστῆματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Σύμ-
βουλος Α', Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Ἰ. Ἀρρανίτης, Γ. Γρατοῦδας,
Ν. Βαρρυχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἠλ. Σκυρόπουλος καὶ Θ. Βῆρος,
Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσικας,
Στ. Παπασημαϊόπουλος, Δ. Τσιμαζῆς καὶ Κ. Κατσιράνης.

Δὲν παρέστησαν : ὁ κ. Δ. Σακκάς, Σύμβουλος Β' καὶ ὁ κ.
Β. Θεοδωραϊδίου, εἰσηγητὴς, διότι εἶχον ἀποσχοληθῆ εἰς ἄλλην
ὕπηρεσίον. Παρέστη ἐπισης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δ. Ἰωάν-
νιδου.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

"Συνέχεια ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου προγράμματος Λυκείων Γενικῆς
κατεύθυνσεως".

Ὁ κ. Ἄν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος
εἰσηγηθεῖται:

Ἡ διὰ τοῦ Ν. 309/76 ἐπέκτασις τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς φοι-
τήσεως, διὰ νὰ διαπλατυνθοῦν τὰ εὐεργετήματα τῆς μορφώσεως εἰς
ὅλας τὰς κοινωνικοὺς τάξεις καὶ νὰ προετοιμαθοῦν ὅλοι οἱ νέοι
διὰ τὴν ἀνάληψιν δημοσίων ἀξιωματίων καὶ ἄλλων λειτουργιῶν τῆς
δημοσίας ζωῆς, δημιουργεῖ πολλὰ προβλήματα, διὰ τὴν ἐπιλογὴν
ἐκ τοῦ συνόλου σχεδόν τοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ, ἐνός μεγάλου
μέρους, πρὸς περαιτέρω μόρφωσιν εἰς τὸ Λύκειον. Ἔσται εὐκρινὲς
νὰ ἐπισημωθῆ ὅτι εἶχμεν ἀνάγκην ἀπὸ εἰδικευμένα ἄτομα ἀλλὰ
εἶναι πολὺ δυσκόλον νὰ καθορίσωμεν καὶ, ὑὰ τὰ προετοιμασόμεν.
Προτείνοντες ἓνα ὠρολόγιον διὰ τὸ Λύκειον πρόγραμμα θὰ
πρέπει νὰ λάβωμεν ἐκ' ὧν ὅτι, τοῦτο θὰ ἀποβλέπη εἰς τὴν συμ-
πλήρωσιν τῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν ἐπὶ ὑψηλοτέρας ἐπίπεδος

ἀπ' ὅ,τι εἰς Γυμνάσιον, θά θεραπεύη κατὰ τὸ δυνατόν τὰ διαφέ-
ροντα τῶν μαθητῶν, μέ τήν ἐπιλογὴν μαθημάτων ὡς καί τὰς
ἀνάγκας ἐφοδιασμοῦ τούτων, διὰ βασικῶν θεμελιωδῶν γνώσεων, πρὸς
περαιτέρω συνέχειαν τῶν σπουδῶν των εἰς Α.Ε.Ι.

Ἡ εἰς πρῶτον στάσιον (προσεχῆς πενταετία) ἐπιλογή τῶν
πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Λυκείον μαθητῶν κατ' ἀνάγκην θά στηριχθῆ
εἰς ἐξετάσεις διαγνωστικοῦ τύπου, δηλαδὴ τί ἔχει συγγραφήσει ὁ
μαθητὴς εἰς τὸ Γυμνάσιον ἀπὸ τῶν κίβλων τῶν μαθημάτων πρὸ ἐπι-
δόχθη. Δὲν εἶναι δυνατόν ὅμως νά κάνομε τήν ἐπιλογὴν στη-
ριζόμενοι εἰς ἐξετάσειν προγνωστικοῦ τύπου, δηλαδὴ τί θά μπορέ-
σῃ εἰς τὸ μέλλον ν' ἀπεδόσῃ. Ἐπομένως τὸ στάσιον τοῦ προσανα-
τολισμοῦ διὰ τὰς διαφόρους κατευθύνσεις τοῦ Λυκείου πρέπει νά
συνελεσθῆ εἰς τήν Α' τάξιν τοῦ Λυκείου, κατὸ συνέπειον θά
εἶναι κοινὸν πρόγραμμα μαθημάτων εἰς τήν τάξιν αὐτήν.

Εἰς τήν Β' τάξιν τοῦ Λυκείου διαφοροποιήσεις τοῦ κοινοῦ
κορμοῦ ὄχι ὅμως εἰς μεγάλον ποσοστὸν (25 ὥρες κοινὰ μαθήματα
καί 5 ὥρες κατ' ἐπιλογὴν) διὰ νά εἶναι δυνατὴ καί ἡ ἀλλαγὴ
ἀκόμη κίβλου σπουδῶν τοῦλάχιστον κατὰ τὸ πρῶτον τετράμηνον.

Διὰ τήν Γ' τάξιν μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ ἐβδομημεθιαίου
ὥραριου πρέπει νά διατεθῆ διὰ τὸ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα, αἷτι
εἰάν δὲν τὸ ὀδοῦμε εἰς τὸ σχολεῖον, θά τὰ δυναζητήσουν οἱ μαθη-
ταί μας εἰς τὰ παντὸς εἰδούς φροντιστήρια καί ἴνστιτούτα
ξένων γλωσσῶν.

Ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων, ἔχω τήν
γνώμην, ὅτι εἰς πρῶτον στάσιον θά πρέπει νά ἀναφέρονται εἰς
ἐπιπέδον τὸ ὑπερᾶ ὀκαίτου ἡμέρα τὰ Α.Ε.Ι. δη. (Ἄρχαία Ἑλλη-
νικὰ, Ἱστορία, Λατινικὰ, Σχεδίου, Μαθηματικὰ, Οἶκον. Γεωγρα-
φία, Οἶκον. Μαθηματικὰ, Φυσικὴ, Χημεία, Πιολογία, ξένη γλῶσσα).

Οἱ κίβλοι (ὀμάδες μαθημάτων) εἰς μὲν τήν Β' τάξιν νά εἶναι
περιορισμένοι, εἰς δὲν τήν Γ' τάξιν ὁ ὀριθμὸς των νά εἶναι μεγα-
λύτερος.

Διὰ τήν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προτεινομένου προγράμ-
ματος θά συντελέσῃ ἡ προσεκτικὴ τοιοδότησις τοῦ καταλλήλου
προσωπικοῦ καί ἡ ἐκ τῶν προτέρων δημιουργία διαφόρου τύπου Ἀν-
κειμένων εἰς γειτονικὰ γυμνάσια τῆς αὐτῆς πόλεως (ἐν ἀνάγκη μετα-
φέρθη τῶν μαθητῶν τῶν ὀτροφικῶν Λυκείων εἰς ἄλλα θυνόμενα νά
κατάλληλον προσωπικὸν θά ἔχουν καί χῶρον ὀριστὸν

ὀφαιτύεις ὀτροφικῶν Λυκείων, ἡ δημιουργία Λυκείων με
./.

τηρήματα τάξεων 30-40 μαθητών και να δίνονται να έχουν μαθητές ακολουθώντας την αυτήν κλίμακα μαθημάτων κατ' επιλογήν, θα λίσσιν και το πρόβλημα της σχολικής στέγης και θα επιτρέψη όμως μορφών κατανομήν του προσωπικού, αριθμητικώς και ποιητικώς.

Υπό τοιαύτα συνθήκας λειτουργούντα τα σχολεία μας, θα οικολογοῦν τὴν ἐπιλογήν βάσει βαθμολογίας ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς Πανελλήνιον κλίμακα καὶ ὅς μεταθῆ ἢ διὰ τῶν φροντιστηρίων παραποιεῖτο.

Ο κ. Ν. Βαρσιμάκης, Σύμβουλος Β', εισηγούμενος τὸ ὑπ' αὐτοῦ προτεινόμενον σχέδιον ἀρολογίου προγράμματος, ὑπογράφει, ὅτι τοῦτο κατητήθη ἐπὶ τῆ βάσει τῶν κείμενι ἑλληνικῶν:

- 1. αὐματρός, κρηφορὸ τῶν ἀποριστητῶν γνώσεων.
- 2. Ἱστοριογραφίαι τῶν ἐξαιρέτων προσημῶν καὶ λίσσων τῶν μαθητῶν, χάρις νὰ περιορίζεται συστηματικῶς τὸ φῶμα τῆς κομῆσεως, εἰς τρεῖς μῶτι νὰ κατοπολεμητῆ ἢ μονομέρειο εἰς τὴν γνώσιν.
- 3. Ἡ ἐκασφάλισις τῆς ἐφορμογῆς τοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ἑσιν, ὅτι ἀρισμένοι ἐκ τῶν ἐπιστομῶν συνθηκῶν ἑκκοιδαίσεως δέν πρόκειται νὰ μεταληθοῦν εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον.

Ὅστι, χαρακτηριστικῶς σημεῖα τοῦ προτεινόμενου προγράμματος εἶναι ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἄρῶν ἐπιλογῆς (3 εἰς τὴν Β' τάξιν καὶ 6 εἰς τὴν Γ' τάξιν ἐπὶ συνόλου 30). καὶ ἡ δημοσιονομία πρὸς τὸ παρὸν ὅσο μόνον κατευθύνων, θεωρητικῆς καὶ θετικῆς, μέ πιθανῆν πρόβλεψιν κατ' ἐπιτέρας γενετικῆς μορφώσεως.

Ο κ. Γ. Γρατσῆος, Σύμβουλος Β', εισηγεταί:

Ἐπισημαίνει κατ' ἀρχάς ὅτι ἡ θέσις τὴν ὁποῖον ὀδεῖ εἰς τὸ μάθημα τῶν ἐρηκοευτικῶν τὸ ἀρολόγιον πρόγραμμα, δέν ἔνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀποιτήσεις τῆς Ἑλληνοκρατοῦς καὶ Χριστιανικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνοκρίτων. Τὸ μάθημα αὐτὸ ἐδιδάσκοντο κατὰ τὸ ἰσχύον εἰς τὴν ἀρολόγιον πρόγραμμα ἐπὶ ἐπιτέρας ἔβδομοδιαίως, εἰς τὸς τρεῖς τελευταίους τάξεις τοῦ ἐξαταξίου Γυμνασίου. Ἀντὶ τῶν ἄρῶν αὐτῶν προτείνονται εἰς (2) ἄρες εἰς τὴν πρῶτην (Α') τάξιν Λυκείου καὶ μία (1) ἄρα εἰς τὴν δευτέραν τὴν πρῶτην ἢτοι συνολικῶς τρεῖς (3) ἄρες. Τὸ τρίτερον τοῦτο ἐπισημαίνει ἔνταπὸς ἀνεκαρίως διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν Ἑλληνοκρίτων.

Ἐπισημαίνει ὁ εισηγητῆς τὴν εἰσῆνη τῶν ὑπευθύνων ἐπὶ τὸν ἀρολόγιον πρόγραμμα. Ἡ εἰσῆνη αὕτη κρέκει νὰ τοῖς συντάκτες ἱκανοῖς ν' ἀναλογισθοῦν τὸ μέλλον τῆς ἐκκοιδαίσεως καὶ τοῦ ἔθνους μας, ἔθρους τὸ ὁποῖον ἐκπέρισεσιν ἀγωνιστῶν.

μενου"διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ὀλίαν καὶ τῆς πατρὶδος
τὴν ἐλευθερίαν":

Ἡ διὰ τῆς πορείας τῶν αἰῶνων σύζευξις τῆς Ἑλληνικῆς
συνειδήσεως καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς πίστεως εἰς τὸν χώρον
τῆς Ἑλλάδος ἐπιβάλλει σεβασμὸν τῆς δημιουργηθείσης παραδό-
σεως, ἰσχυροῦ ἐποβάθρου διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ μέλλοντος τῆς
πατρίδος μας.

Οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκπαιδύσουν, δεν δύνανται
νὰ ἀπομονοῦν τὸ ἱστορικὸν τῶν παραδόσεων. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν
προτείνω ὅπως τὸ μᾶθημα τῶν θρησκευτικῶν, τὸ ὁποῖον ἰδιοτυπῶς
καλλιεργεῖ μετὰ τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως,
διδάσκειται ἐπὶ δύο (2) ἔτη ἐξομοιωτικῶς εἰς ἐκείτην τάξιν
Λυκείου ἢτοι συνολικῶς ἐπὶ εἰς (6) ἔτη ἐξομοιωτικῶς εἰς τὸ
Λύκειον. Ἐντὶ ἀπομένους τῶν ἐπὶ ἄνω εἰς ὁποῖα ἦδη διατίθεν-
ται διὰ τὰς τρεῖς (3) τελευταίας τάξεις τοῦ ἑξατάξιου, προτείν-
ναι εἰς συνολικῶς εἰς τὸ Λύκειον, προκειμένου νὰ ἐξυπηρετηθῇ
οὕτω ἡ ὀρθὴ τάξις τοῦ περιουρισμοῦ τοῦ ἠρολογίου προγράμματος,
εἰς ἄρα ἐξομοιωτικῶς διδασκαλίαν.

Ἐν ὁμοίᾳ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας εἰς τὰ Λύ-
κεια γενικῆς κατευθύνσεως, ὁ Βιολογικὸς τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Κ.
Φουδίας εἶπεν: Οἱ θεολόγοι δεχόμεθα τὴν φιλοσοφίαν ὡς τὴν βε-
βαίωσαν τῶν ἐπιστημῶν, ἡ ὁποῖα κατευθύνει ταύτας ἐν τῶν
κότῃ, ἐνῶ ἡ θεολογία καθοδηγεῖ καὶ καθοδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐκ
τῶν ὄντων. Ἀναγκαῖα ἡ διδασκαλία τῆς φιλοσοφίας εἰς τὰ Λύκεια,
ὅλλ' οὔτε ἰο ἄρα ἐξομοιωτικῶς δέν νὰ ἦσαν ἐπαρκεῖς διὰ τὴν
μάθησιν ταύτης. Ὀφείλομεν νὰ σπουδάζωμεν τὴν φιλοσοφίαν καὶ
νὰ στοχαζώμεθα φιλοσοφικῶς εἰς ὅλοκληρον τὴν ζωὴν μας. Ἐνὶ
τῆς ὁδομένου ὅμως συνδήκῃ ἀγωγῆς, ἡ ὁποῖα πορεύεται εἰς τὸ
σημερινὸ σχολεῖο τῆς χάρας μας, εἶναι θετικὸν τὸ ὅτιον ἐξομο-
ιωτικῶς εἰς δύο τάξεις τοῦ Λυκείου.

Ἐπιτακτικώτερα εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπάρχη ὁ φιλοσοφικὸς
στοχασμὸς εἰς ὅπαντα σκεδὸν τὰ διδασκόμενα μᾶθηματα, διὸ καὶ
πρέπει νὰ δοθοῦν αἱ δεῦροαι κατευθύνσεις πρὸς τοὺς διδασκόν-
τας καθηγητὰς πασῶν τῶν εἰδικότητων ὡς καὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς
τῶν νέων βιβλίων. Ἡ φιλοσοφία πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ἅλας τῆς
ἐκπαιδεύσεως, ἐγκατεστημένη εἰς πάντα τὰ μᾶθηματα.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως τῶν κ.κ. Ἄν. Παγκάλου, Ἀντιπροέδρου
τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ὡς καὶ ἐκείνης τοῦ κ. Ν. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β;
ὁποῖαι ἀνοφείρονται εἰς τὸ μᾶθημα τῶν θρησκευτικῶν, ὁ κ.
Φουδίας παρατήρησεν: Συμφωνῶ ὀπολύτως μέ ἰσομόλις προηγου-
μενης

μένως, υπεραμυνόμενος του μαθήματος των θρησκευτικών εἶπεν ὁ κ. Γ. Γρατοῦδας καὶ τὸ υπογράψω ἀνεπιφυλάκτως. Ἐπὶ πλέον, θεωρῶ τὴν πρότασιν τῆς μειώσεως τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν εἰς τὸ Γενικὸν Λύκειον ὑπὸ ἐπὶ (7) εἰς τρεῖς (3) ὥρας ἑβδομαδιαίας, καταπληκτικὴν. Ἡ προτεινομένη μείωσις υπερβαίνει τὸ 50% καὶ εἶναι μᾶλλον κατάργησις τοῦ μαθήματος, ἔστω μὲ ἀπόφασιν τοῦ Κ.Β.Μ.Ε., δηλ. μὲ νομικὴν κάλυψιν. Οὐδὲν ἐπιχειρήμα εὗρισκω διὰ τὴν τοιαύτην μεταχείρισιν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, ὅπως διὰ μαθητῶν ἀνέπτυξα καὶ εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ τμήματος τῆς 31-7-76.

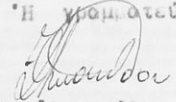
Ἐξ ἄλλου ἡ ἀντιγραφὴ γένων προτίμων καὶ μεταφορὰ αὐτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητά, εἰδικῶς διὰ τὸ μῦθημα τῶν θρησκευτικῶν, δὲν εἶναι καθόλου ἐπιωφελεῖς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν.

Εἶναι ὅλωςτε ἀδύνατον νὰ ἀγροῦσῃμεν, ἔστω καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ, ὅλον τὸ κύκλωμα τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ὃν εἰσέτι καταργήσωμεν τὸ μῦθημα τῶν θρησκευτικῶν, οὐ ἀναγκασθῶμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς μαθητὰς τὸ πλεῖστον τῆς ὅλης δι' ἄλλων βοηθημάτων καὶ διὰ καθηγητῶν ἄλλων εἰδικιοτήτων.

Ἐπομένως θεωρῶ τὴν πρότασιν ἀπεφόρον καὶ παρακαλῶ νὰ τεθῆ εἰς ἄλλης βράσεως.

πρὸς τὸ Λύκειον ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

 Διευθυντής

Ἡ γραμματεὺς

 Δ. Ἰωαννίδου

Π ρ ο τ ο λ ο γ ο 61

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1976 ἡμέραν Σάββατο καὶ ὥραν 9 π.μ. οἱ Σύμβουλοι Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συνήλθον εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ΚΕΜΕ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, Ἰ. Ἀρβα-βούλης, Γ. Γρατσέας, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἡλ. Σπυροπού-νιτης, Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β'. Δέν παρέστη ὁ κ. Δ. Σακκινᾶς καθ' ὅ-σον εἶχεν ἀπασχοληθεῖ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν. Παρέστη ἐπίσης καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ. Ἰωαννίδου.

Θέματα ἡμερησίου διατάξεως.

1. Ἀνακοινώσεις
2. Καθήκοντα καὶ ἀρμοδιότητες τῶν Εἰδιωτῶν Συμβούλων.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συνεδρίας, πρὸ τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίου διατάξεως, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστ. Πάγκαλος ἐνημερῶνει τὰ μέλη 1) μέ τὴν ὑπ' ἀριθ. Φ. 211.14/22/92479 2 Σεπτεμβρίου 1976 ἀπόφασιν τοῦ Ἰφυπουργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καρακιπέρη "περὶ ἐγκρί-σεως νέου διδακτικοῦ βιβλίου Βιολογίας Γ' Γυμνασίου καὶ ἐκδόσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ΟΕΔΒ". 2) μέ τὴν ἀπὸ 28-8-1976 ἀναφορὰν τοῦ κ. Ἀν-τωνίου Β. Μπέτση (Β Γυμνασιάρχου) περὶ τῶν λέξεων: "ιλασιῶς - τίτ-λος - καθαρεύουσα (γλῶσσα) - μετάφρασις καὶ ἄλλων τινῶν παρατηρή-σεων". 3) μέ τὴν ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1976 αἴτησιν τῆς κ. Ἐλένης Σδρίν Γρηγορίου Σφακιανοῦ "περὶ συστάσεως βιβλίου οἰκιακῆς οἰκο-νομίας ὡς ἐλεύθερον βοήθημα εἰς τὰ Γυμνάσια", τὴν ὁποίαν τὰ μέλη τῆς συνεδρίας ἀπορρίπτουν, διότι τὰ ἐν λόγω βιβλία δέν πληροῦν τοῦ άρθρου 2 τοῦ Ν. 309/1976.

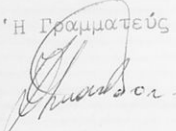

Αιολούθως επί του δευτέρου θέματος της ημερησίας διατάξεως, "Καθήκοντα και αρμοδιότητες των Ειδιων Συμβούλων", τό Τμήμα εισηγείται όπως, οι ειδικοί παρά τῷ ΚΕΜΕ Σύμβουλοι, δύνανται ν' αναλάβουν είτε μεμονωμένως είτε καθ' ομάδας,

- 1) Εισηγήσεις επί σχεδίων Π.Δ/των τά όποια διαβιβάζονται εις τό ΚΕΜΕ επί πάσης προτάσεως Νόμου ἢ σχεδίου Π.Δ/τος ἢ κανονιστικῆς αποφάσεως.
- 2) Εισηγήσεις επί τῆς χρησιμότητος ἢ μή κυκλοφορούντων βιβλίων καί βοηθημάτων διά τόν χαρακτηρισμόν εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὡς συγγραφέων ἀξιολόγων μελετῶν ἢ ἐργασιῶν.
- 3) Εισηγήσιν θιά τήν σύνταξιν ὁδηγῶν σχετικῶν μέ τήν ρύθμισιν τῆς σχολικῆς ζωῆς καί τῶν ἐκτός ὠρολογίου προγράμματος μορφωτικῶν δραστηριοτήτων.
- 4) Ἐπιτελοῦν πᾶν ἔργον ἐπιστημονικόν, διδασκικόν, γνωμοδοτικόν, ἐρευνητικόν καί τεκμηριώσεως, ἀνατιθέμενον εις αὐτούς ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ ἢ τῶν Προέδρων τῶν Τμημάτων. Εἰδικώτερον ἐπιμελοῦνται τήν ἐκδοσιν βιβλίων, τά όποια κρίνονται χρήσιμα ἀπό τό ΚΕΜΕ διά τās ἀνάγκας τῆς Παιδείας.

Μεθ' ὅ ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ημερησίας διατάξεως λύεται ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

ΓΕΡΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Π ρ ὶ ξ ῶ ς 6 2 α

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγιαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἴ. Ἀρβανίτης, Γ. Γρατσέας, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἡ. Σπυρίδουλος καὶ Φ. Βῦρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ.κ. Δ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊόπουλος καὶ Κ. Κατσιμάνης. Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δ. Σακκῆς, Δ. Τομπαΐδης καὶ Β. Θεοδοριαδόπουλος. Παρέστη ἐπίσης ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ. Θέματα ἡμερησίας διατάξεως:

1. Συνέχεια ἐπὶ τοῦ ὄρολόγιου προγράμματος Δευτέρων γενετικῆς κατ'εὐθύσεως (θέμα ἐξ ἀναβολῆς).
2. Ὁρολόγιον πρόγραμμα Γυμνασίου.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συνεδρίας ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις γενετικῆς φύσεως μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ἐπὶ τοῦ προτεινομένου ὄρολόγιου προγράμματος, ὑπὸ τῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας. Ὁ κ. Φ. Βῦρος, Σύμβουλος Β', ἐμμένει εἰς τὴν ἀποφίν του, νὰ διατηρηθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. προτεινόμενον ὄρολόγιον πρόγραμμα Γυμνασίου. Ἀπολουθεῖ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, τὸ ὅποσον ἐπιφυλάσσεται νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸ ἐν λόγῳ θέμα εἰς μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως δέν ἐγένετο βούλευσις.

Πρόεδρος

Πάγιαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δ. Ἰωαννίδου

Π ρ ὶ ξ ι ς 637

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1976, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ντι. Βαρουχάκης, προεδρεύων τοῦ Τμήματος, ἀπουσιάζοντος λόγῳ ἀσθενείας τοῦ Προέδρου κ. Ἀν. Παγιάλου, Συμβούλου Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος καὶ Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Κων. Φούσικας, Στ. Παπασημαιοπούλου καὶ Κ. Κατσιμάνης. Παρέστη ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Ἰωαννίδου Δήμητρα, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δ. Σακκιάς καὶ Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Α. Ἀδαμόπουλος καὶ Β. Θεοδωράκοπουλος, οἵτινες εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ κ. Δ. Τομποῦδης λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπουσίαζεν εἰς ἄδειαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Μεθόδευσις ἐργασιῶν Τμήματος Μέσης Ἐκπαίδευσης.
2. Συνέχεια ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου προγράμματος Γυμνασίων.
3. Ὑπόμνημα περὶ "Συγγραφέων καὶ ἐκδοτῶν ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς (σχολεῖων Μέσης Ἐκπαίδευσης) διὰ τὸ σχολικόν ἔτος 1976-1977.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας κατόπιν προτάσεως τοῦ κ. Ντι. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β', διεξήχθη συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐνικρεμοτήτων καὶ τῆς ἐν γένει μεθοδεύσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος. Εἰδικώτερον ἐγένετο κατανομὴ ἐργασίας διὰ τὴν συγκιέντρωσιν στοιχείων, προοριζομένων διὰ τὸ Ἀρχεῖον Τεκμηριώσεως.

Ἐπὶ τῷ δευτέρῳ θέματι τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Συνέχεια τῆς συζήτησεως ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου προγράμματος Γυμνασίων", τὸ Τμήμα (αὐτῶν ὑπὸ ὄψιν I) τὰς διατυπωθείσας ἀπόψεις τῶν μελῶν κατὰ

τάς επί του θέματος προηγηθείσας συνεδρίας, β) τήν διεξαχθεΐσαν συζήτησιν κατά τήν σύσκεψιν μετά των εκπροσώπων των ενώσεων: Θεολόγων, Φυσιϊκών, Γυμναστών, ΟΛΜΕ καί τῆς Ἑλληνικῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας καί γ) τό ὑποβληθέν ὑπό τῆς ΕΜΕ σχετιῶν ὑπόμνημα, ἃ π ο φ α ί ν ε τ α ι ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐμμένει εἰς τήν προτεινομένην ὑπό τοῦ Τμήματος κατανομήν ἔργων εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τά Μαθήματα: Θρησκευτικά, Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, Νέα Ἑλληνικά, Ἱστορία, Μαθηματικά, Φυσιική, Τεχνολογικά, Τεχνικά, μουσική, Φυσιική Ἀγωγή καί Ξένη γλῶσσα.

2. Διαχωρίζει τό μάθημα "σπουδή περιβάλλοντος" εἰς σπουδή φυσικοῦ περιβάλλοντος" καί "σπουδή κοινωνικοῦ περιβάλλοντος", μέ τάς κάτωθι διευκρινήσεις:

1) Ἡ σπουδή τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος περιλαμβάνει τά μαθήματα: α) Γεωγραφία μετά στοιχείων οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καί Γεωλογίας β) Ζωολογία - Φυτολογία καί γ) Ἀνθρωπολογία - Ὑγιεινή.

2) Ἡ σπουδή κοινωνικοῦ περιβάλλοντος περιλαμβάνει τά ἀντικείμενα α) Σπουδή τῆς Κοινωνίας καί ἐπαγγελματικῆ ἐνημέρωσις β) Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος.

3) Γενική Βιολογία καί στοιχεῖα προστασίας περιβάλλοντος.

Ἐν συνεχείᾳ γίνεται κατανομή ἐργασίας διά τήν διαμόρφωσιν τῆς τελικῆς προτάσεως τοῦ Τμήματος ἐπί τοῦ Σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου, ἐποριῶς τεκμηριωμένης, βάσει τῆς μέχρι τοῦδε γενομένης ἐργασίας ἐπὶ ἐκάστου μαθήματος.

Τέλος, ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "ὑπόμνημα Συγγραφέων καί ἐκδοτῶν ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ Μαθήματος τῆς Μουσικῆς (σχολεῖων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως) διά τό σχολικόν ἔτος 1976-1977" τό Τμήμα ἐμμένει εἰς τήν ἀπόφασιν των προγενεστέρων αὐτοῦ πράξεων 36/29-7-1976 καί 57/6-9-1976, διά των ὁποίων ἐνέκρινε πέντε συγγράμματα ἐν των ὑπογράφοντων τήν ἀναφοράν.

Μεθ' ὃ ἐξαντληθέντων των θεμάτων λύεται ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος τοῦ Τμήματος

Βαρουχάκης

Ἡ γραμματεὺς

Δήμ. Ἰωαννίδου

Γ Υ Μ Ν Α Σ Ι Ο Ν

A' B' Γ'
A' τετρ. B' τετρ. A' τετρ. B' τετρ. A' τετρ. B' τετρ.

Θρησκευτικά	2		2		I
Αρχ. Έλλην.	4		4		4
Νέα Έλληνικά	5		4		4
Ίστορία	2		2		2
Μαθηματικά	4		4		5
Ξένη γλώσσα	3		3		3
Φυσική - Χημεία μετά στοιχείων Ορυκτολογίας	---		3		3
Σπουδή φυσικού περιβάλλοντος					
α) Γεωγραφία μετά στοιχείων οίκο- νομικής γεωγρα- φίας και γεωλογίας	3		2		
β) Ζωολογία - Φυτο- λογία		3			
γ) Ανθρωπολογία- Υγιεινή				2	
Γενική βιολογία κ' στοιχεία προστασίας του περιβάλλοντος	---		---		2
Σπουδή κοινωνικού περιβάλλοντος					
α) σχολ. κ' επαγγελ- ματικός προσανα- τολισμός	---		---		2
β) στοιχεία Δημοκρα- τικού πολιτεύματος	---		---		2
Φυσική άγωγή	2		2		2
Τεχνικά	2		I		---
Τεχνολογικά	2		2		2
Μουσική	I		I		I

Π ρ ο τ ῶ ς 6 4 η

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριῶν σήμερον τὴν 20ην Σεπτεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Νικ. Βαρουχάκης, προεδρεύων τοῦ Τμήματος, ἀπουσιάζοντος λόγῃ ἀσθενείας τοῦ Προέδρου κ. Ἀν. Παγιόλου, Συμβούλου Α', Δ. Σακιδῆς, Ἰ. Ἀρβανίτης, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Φ. Βῆρος καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Κ. Φούσιας, Λ. Ἀδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης καὶ Δ. Τορμαϊδῆς. Παρέστη ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Γ. Γροτοεᾶς, Σύμβουλος Β' καὶ Β. Θεοδωρακόπουλος, εἰσηγητῆς, λόγῃ ἀπασχολήσεώς των εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως:

1. Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὄρολογίου προγράμματος Γυμνασίου.
2. Προτάσεις θεμάτων Ἐρεῦνης (Ἀναγκαῖα βιβλία, τύπος ἐρευνῶν).

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως οὐδεμία συζήτησις ἐγένετο.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος, σχετικὰ μέ προτάσεις θεμάτων ἐρεῦνης, κατόπιν ἀντολλαγῆς ἀπόψεων τῶν μελῶν, τὸ Τμήμα ἐπεφυλάχθη νὰ ἀλοκληρήσῃ τὸ ἐν λόγῳ θέμα εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐπομένων συνεδριῶν.

Οὗ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος

Νικ. Βαρουχάκης

Ἡ Γραμματεὺς

Δῆμ. Ἰωαννίδου

Π ρ ᾶ ξ ι ς ----- 6 5 η -----

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριῶν σήμερον τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Νικ. Βαρουχάκης, Προεδρεύων τοῦ Τμήματος, ἀπουσιάζοντος λόγῳ ἀσθενείας τοῦ Προέδρου κ. Ἀν. Παγιάλου, Συμβούλου Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Γ. Γρατοῦ καὶ Φ. Βῆρος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Δ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊόπουλος, Δ. Τομπαΐδης καὶ Κ. Κατσιμάνης.

Παρέστη ὡσαύτως καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῇ 7ῃ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δ. Σακιδῆς, Ἡλ. Σπυρόπουλος καὶ Ν. Ποπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ ὁ εἰσηγητὴς κ. Β. Θεοδωραϊόπουλος, διότι εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως:

1. Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου (θέμα ἐξ ἀναβολῆς).
2. Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ προτάσεων θεμάτων Ἐρεῦνης (Ἀναγκαῖα βιβλία - Τύπος Ἐρευνῶν).

Ἐν ἄρχῃ τῆς συνεδρίας ἀνεγνώσθησαν ἐπὶ μέρος εἰσηγήσεις τῶν μαθημάτων καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ γενικὴ εἰσαγωγή καὶ οὐνοσεως τοῦ ὠρολογίου προγράμματος Γυμνασίου, διατυπωθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Φ. Βῆρου, Συμβούλου Β' καὶ διανεμηθῆ πρὸ τῆς προσεχοῦς συνεδρίας πρὸς σχολάσιν εἰς τὰ μέλη.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Προτάσεις θεμάτων Ἐρεῦνης" τὸ τμήμα λοβόν ὑπ' ὄψιν α) τὰς ἐπιτεθείσας ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπάνσεις κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20-9-1976 β) τὰς εἰσηγήσεις ἐπὶ πρᾶξινομένων θεμάτων Ἐρεῦνης ὑπὸ τῶν

μελῶν τοῦ Τμήματος κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων,
ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι ὡς ἀπολούθως:

1. Ἐγκρίνει πρότασιν τοῦ κ. Φαν. Βάρου, Συμβούλου Β' περὶ ὀργανώσεως ἐρεῦνης, ὑπὸ τὸν τίτλον "Διακρίβωσις τῶν πραγματοποιουμένων κατ' ἔτος διδασκτικῶν ἔργων εἰς τὰ σχολεῖα Μ.Ε.Π."

Σκοπὸς τῆς ἀνωτέρω ἐρεῦνης εἶναι ἡ σύνταξις συμμέτρων ἀναλυτικῶν προγραμμάτων καὶ βιβλίων καὶ ἡ λήψις, ἔως, ἄλλων ἀποφάσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Πηγὴ ἐκ τῆς ὑποίας δυνάμεθα νὰ ἀντλήσωμεν ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, εἶναι τὰ βιβλία διδασκικῆς ὕλης. Ὡς πρὸς τὴν ἀπολούθητέαν μέθοδον προτείνεται ἡ συγγέντρωσις δειγματοληπτικῶς βιβλίων ὕλης τοῦ προηγουμένου σχολικοῦ ἔτους καὶ ἡ ἐπεξεργασία τούτων ὑπὸ καθηγητῶν διαφόρων εἰδικοτήτων, ὥστε νὰ ἀντληθοῦν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἔρευναν χρήσιμα στοιχεῖα, κατὰ τρόπον ἐνιαῖον καὶ ἄμεσον.

2. Πρότασιν ἐρεῦνης τοῦ κ. Δ. Τομπαΐδη, Εἰσηγητοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἡ σχολικὴ σταδιοδρόμησις τῶν μαθητῶν γυμνασιατικῆς ἡλικίας (13- 18 ἐτῶν) ἐν σχέσει μετὰ τὸ περιβάλλον των (οἰκογενειακόν, κοινωνικόν, πνευματικόν κ.λ.π.)."

Σκοπὸς τῆς μελέτης αὐτῆς εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἐξῆς, εἰδικῶν, θεμάτων:

- α) Εἰς ποῖον βαθμὸν καὶ εἰς ποῖαν ἔκτασιν αἱ πνευματικαὶ ἱκανότητες τῶν παιδιῶν εἶναι ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὸ περιβάλλον.
- β) Πῶς κλιμακώνεται ἡ ἐπίδρασις αὐτὴ κατὰ ἡλικίας μαθητῶν ἀπὸ τὴν Πρώτην (Α') ἕως τὴν Ἑπτῆν (ΣΤ') τάξιν Γυμνασίου καὶ γ) εἰς ποῖον ποσοστὸν ἐπηρεάζει τὴν σχολικὴν φοίτησιν τῶν μαθητῶν ἡ προέλευσις των.

Χρησιμότης τῆς μελέτης: Τὰ πορίσματα τῆς μελέτης αὐτῆς - ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται περιοδικῶς - θὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀπαραίτητον ὑπόδομήν, διὰ καθὲ μελέτην καὶ καθὲ προγραμματισμὸν, τὰ ὁποῖα θὰ ξεκίνοῦν ἀπὸ ἀκριβῆ ἐντίμησιν ποιοτικῶν δεδομένων. Μὲ βάσιν τὰ δεδομένα τῆς μελέτης αὐτῆς, **μποροῦν** νὰ ληφθοῦν ἐκπαιδευτικὰ καὶ κοινωνικὰ μέτρα διὰ τὴν ἰσορροπον ἀνάπτυξιν καὶ πρόσοδον τῶν μαθητῶν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν κατηγοριῶν, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἴσων εὐκαιριῶν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν.

Δυνατότης διὰ τὴν ἀπραγματοποίησιν τῆς ἐρεῦνης:

Ἡ ἔρευνα εἶναι πραγματοποιήσιμος καὶ μέσα εἰς τὰς δυνατότητας τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. θὰ χρειασθῇ ἡ βοήθεια ἑνὸς εἰδικοῦ στατι-

ατικολόγου διά τόν προσδιορισμόν τοῦ δείγματος καί διά τόν
κατορτισμόν τῶν ἀναγκαίων στατιστικῶν πινακῶν, τοῦς ὁποίους
θά ἐπιμεταλλευθῆ ἡ ὁμάς ἐργασίας. Εἰς τήν ὁμάδα αὕτη πρέπει
νά συμμετάσχουν ἕνας ψυχολόγος καί ἕνας κοινωνιολόγος τῆς
Ἑπιμοιεύσεως. Τό Τμήμα ἐπιφυλάσσει νά ἐπονέλθῃ ἐπί τοῦ
θέματος, προτείνοντας νέας προτάσεις.

Σχετικῶς μέ τά προτεινόμενα ἀναγκαῖα βιβλία ἐπισυνάπτεται
κατάλογος τούτων.

Μεθ' ὅ ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως
λύεται ἡ συνεδρία.

Προσδράζων τοῦ Τμήματος
Επιμετρήσεως
Ε. Βαρουχάκης

Ἡ Γραμματεὺς
Δ. Ἰωαννίδου

Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος ἐ.κ.κ. Ἰ. Λοιβαρῆ
ἀ. Γραμματεῖν ἐ.κ.κ. Ἰ. Γραμματεῖν
ἐ.κ.κ. ἀ. Γραμματεῖν, ἀ. Γραμματεῖν καὶ Ἰ. Γραμματεῖν
καὶ ἄλλοις ἐπιτελεστικῶν ἐπιμοιεύσεων.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἀποκοινωνία.
2. Τελική διακοινωνία καὶ ἀποκοινωνία προγράμματος Γραμματείας.

Ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπιμοιεύσεως ἡ ἀποκοινωνία ἔχει ἰσχυρὸν
ἀποκοινωνία καὶ ἀποκοινωνία καὶ ἀποκοινωνία
τῆς ἀποκοινωνίας, ἀποκοινωνίας καὶ ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας καὶ ἀποκοινωνίας.

Ἡ ἀποκοινωνία ἀποκοινωνίας τῆς ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας

Ἡ ἀποκοινωνία ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας
ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας ἀποκοινωνίας

Π ρ ᾶ ξ ι ς 6 6 η

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28ῃ Σεπτεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτη καὶ ὥραν 10.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συν-
εδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρό-
εδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Γ. Γρατσέας, Ντι. Βαρουχάκης
καὶ Ντι. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ.κ. Δ.
Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊδοπούλου καθῶς καὶ ἡ
γραμματεὺς Ἰωαννίδου Δήμητρα ἐπὶ βαθμῆ 7φ.

Δέν παρέστησαν ἐν τῶν Συμβούλων οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης,
Δ. Σανιδᾶς, Φαν. Βῦρος καὶ Ἠλ. Σπυρόπουλος καὶ ἐν τῶν Εἰσηγητῶν
οἱ κ.κ. Δ. Τομπαΐδης, Κ. Κατσιμάνης καὶ Β. Θεοδωραϊδοπούλου
καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἀνακοινώσεις.
2. Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὄρολογίου προγράμματος Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀν. Πάγ-
καλος, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰ μέλη περιεχόμενον ἐπιστολῆς καθηγη-
τῶν Μουσικῆς, ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παι-
δείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Τελικὴ
διαμόρφωσις σχεδίου ὄρολογίου προγράμματος Γυμνασίου", ὁ κ.
Ντι. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', ἐνημέρωσε τὸν κ. Πρόεδρον διὰ
τὰς ἐργασίας τῶν μελῶν τοῦ τμήματος κατὰ τὸ διάστημα κατὰ τὸ
ὄποιον ἦτο ἀπῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων μεταξύ τῶν μελῶν,
ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέθεσεν εἰς τοὺς κ.κ. Δ. Σανιδᾶ, Κ. Κατσιμάνην
καὶ Δ. Ἀδαμόπουλον τὴν σύνταξιν μιᾶς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως
διὰ τὸ ὄρολόγιον πρόγραμμα Γυμνασίου καὶ εἰς τὸν κ. Σιορδῆλην
μὴν εἰσήγησιν περὶ τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Μεθ' ὃ ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως,
λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Αν. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δ. Ἰωαννίδου

Π ρ ὧ ξ ι ς 67 η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1976 ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὄρον 10 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ κατοστήματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκιδῆς, Νικ. Βαρουδάνης, Γ. Γρατοῦσας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Φούσικας καὶ Στ. Παπασημαϊκόπουλος, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Φ. Βῆρος καὶ Ἠλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλοι Β' καὶ ἐκ τῶν Εἰσηγητῶν οἱ κ.κ. Β. Θεοδωραϊδopoulos, Κ. Κατοιμύνης καὶ Δ. Τορπαῖτης, καθ' ὅσον εἶχον ἀποσποληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως:

1. Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὄριολογίου προγράμματος Γυμνασίου.
2. Συζητήσιος τρόπου διενεργείας εἰσιτηρίων ἐξετάσεων εἰς τὰ Λύκεια.
3. Γνωμοδότησις ἐπὶ προγράμματος τὸ ὁποῖον προτείνει ἡ Βαρβακίειος Πρύτικος Σχολῆ.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἄν. Πάγκαλος, ἀνεκοίνωσε εἰς τὰ μέλη, περιεχόμενον ἐγγράφου τῆς Βαρβακίειου Προτύπου Σχολῆς, σχετικὰ μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Α' τάξεως Λυκείου, διὰ τὸ ὁποῖον προτείνει νὰ εἶναι ἐνιαῖον καὶ οὐχὶ κλασικῆς καὶ πρᾶκτικῆς κατευθύνσεως, κατὰ τὸ τρέχον σχολικόν

ἔτος. Ἀφοῦ ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξὺ τῶν μελῶν, τὸ Τμήμα ἐπέβαλε νὰ ολοκληρωθῇ τὸ ἐν λόγῳ θέμα εἰς προσεχῆ συνεδρίαν. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Τρόπος εἰσιτηρίων ἐξετάσεων εἰς τὰ Λύκεια", ὁ κ. Πρόεδρος

υπέβαλε εἰς τὰ μέλη τὰς κάτωθι προτάσεις πρὸς μελέτην, δι' ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος:

" Α. Ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν βύσει τοῦ βαθμοῦ προόδου των (ἐξαγομένου κατὰ ἰδιόζοντα τρόπον). Δυσκολίαι: Ι. Μαθηταὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, ἀνεξεταστέοι, παρελθόντων ἐτῶν κ.λ.π.

Β. Ἐξετάσεις κατὰ Λύκειο (αὐτοτελῆ Γυμνάσια εἰς τὸ πλησιέστερον Λύκειον) ἀπὸ κοινὰς ἐπιτροπᾶς καθηγητῶν Λυκείου καὶ Γυμνασίου εἰς ὅλα ἢ μερικὰ μαθήματα κατὰ Ἰούνιον, ἀπαλλαγὴ τούτων ἀπὸ ἐξετάσεις Β' ἐξαμήνου (ὑπολογισμός εἰς τὸν γραπτὸν βαθμὸν καὶ τοῦ βαθμοῦ προόδου προφ. + γραπ. α' ἐξαμήνου).

Ἰδιωτικὰ Γυμνάσια εἰς τὸ πλησιέστερον Λύκειον (προφορικὸς βαθμὸς οὐχὶ ἄνω τῶν τριῶν (3) μονάδων).

Γ. Ποῦα κείμενα Ἑλληνικῶν διδάσκονται εἰς τὴν Τρίτην (Γ') τάξιν τοῦ Γυμνασίου;

Δ. Ἐξετάσεις ἀπὸ ΙΟ-25 Ἰουνίου εἰς ἑπτὰ (7) τὰ πολὺ μαθήματα. (Ἑλληνικὰ, μαθηματικὰ, (Ἱστορία + Γεωγραφία) - (Φυσικὴ + Βιολογία). Ξένη γλῶσσα; (Τὰ Λύκεια δέχονται μαθητὰς ἀπὸ Γυμνάσια εἰς τὰ ὅποια διδάσκονται Γαλλικὰ ἢ Ἀγγλικὰ;

Ἐπιτυχόντες θεωροῦνται οἱ συγκεντρώσαντες ἄθροισμα γραπτῶν + βαθμὸν ἐνδεικτικοῦ 60 μονάδες; (οὐχὶ κατώτερον εἰς ἕκαστον μάθημα τοῦ διπλά (8);

Ἐπιτροπαὶ ἀπὸ καθηγητῶν διοριζομένους ἀπὸ τὸν Γενικὸν

Ἐπιθεωρητὴν; μέ εἰσηγήσεις Λυκειάρχου καὶ Γυμνασιάρχου; Συμπληρωματικὰ Σεπτεμβρίου (ΙΟ-20) τῶν ἀποτυχονόντων καὶ τῶν ἀνεξεταστέων θά ὑπάρχουν;

Οἱ τῶν παρελθόντων ἐτῶν;

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο λίσεται ἡ συνεδρία.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως

"Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὑπολογίσεως προγράμματος Γυμνασίου, οὐδεμία συζήτησις ἐγένετο.

Πρόεδρος

Αν. Πόγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

Δῆμ. Ἰωαννίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ (Κ.Ε.Μ.Ε.)

ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η Σ 6 6 Η

Εν Αθήναις τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Σάββατο καὶ ἄρον 11ην κ.ρ. τὸ Τμήμα μέσης Ἑκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίον ἐν τῇ κατὰστῆματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγγελος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Σέρουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σοινιάδης, Ντιν. Βαρουχάκης, Γεώρ. Γροτοῦδης καὶ Ντιν. Παπαδόπουλος, Σέρουλος Β', οἱ εἰσηγηταὶ Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημαδοπούλου καὶ Κ. Φούσιας καθὼς ἐπέσης καὶ ἡ γραμματεὶς τοῦ τμήματος Δημ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ γ'φ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Φ. Βῆρος καὶ Ἠλ. Σπυρίδουλος, Σέρουλος Β' καὶ ἐκ τῶν εἰσηγητῶν οἱ κ.κ. Β. Θεοδορακοπούλου καὶ Δ. Τομαζίδης καθ' ὅσον εἶχον ἀπεσοχοληθῆ εἰς ἄλλην ἐκπαιδεύσαν.

Θέμα ἡμερησίου διατάξεως

"Γνωμοδότησις ἐπὶ προγράμματος τὸ ὁποῖον προτείνει ἡ Βορβόκειτος Πρότυπος Σχολῆ (Θέμα ἐξ ἀναβολῆς).

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ ἐκ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Ντιν. Βαρουχάκης ἐνημερώνει τὰ μέλη τοῦ τμήματος 1) ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐπ' ἀριθ. 972/16-9-76 ἐγγράφου τῆς Βορβόκειτου Πρότυπου Σχολῆς, δι' οὗ προτείνεται τὸ Πρόγραμμα τῆς Πρώτης Τάξεως Λυκείου καὶ κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος νὰ εἶναι ἐνιαῖον καὶ οὐχὶ κλασσοεικῆ καὶ πρακτικῆς κατευθύνσεως, ὡς εἶδει καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην νὰ συμπληρωθῇ μὲν ὅλα τὰ σχολεῖα τοῦ πρώτου.

Ἐπὶ τῶν ἔργων διδασκαλίας κατὰ μάθημα, οὔτινες ἐπιπροτίθωνται εἰς τὸ ἐνιαῖον τοῦ τμήματος.

Ἐπιτέλειν ἀνταλλαγῆς ἐπέδραν μετοχῆ τῶν μελῶν τὸ Τμήμα

ἀποφασίζονται ὁμοφώνως :

ἀναδέχεται τὸ ὑποβληθέν ἡμερολόγιον πρόγραμμα τῆς

Πρώτης (Α') τάξεως Λυκείου της Βαρβακείου Προτύπου
 Σχολής με την κάτωθι τροποποίησιν:
 Το μάθημα της Ιστορίας αντί τριῶν (3) ἡρῶν νὰ διδά-
 σκεται δύο (2) ἡρᾶς καθ' ὅτι ἡ ὕλη τοῦ μαθήματος τοῦτου
 εἶναι γνωστή εἰς τοὺς μαθητὰς ἐκ τῆς Πρώτης (Α') τάξεως,
 διδασκόμενη ἐκ τοῦ ἰδίου βιβλίου.

Ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν νὰ προσαρμόσῃ τὸ Ἀναλυτικὸν
 Πρόγραμμα πρὸς τὸ προτεινόμενον ἀπολόγιον τοιοῦτον.

Μετ' ὅ ἔξουνηθέντος τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας ἐπι-
 τάξεως ἀύται ἡ συνεδρία.

Ἐπισημογράφος
 Ἰωάννης Μ. Παπαδόπουλος

Ἡ γραμματεὺς
 Διευθύντρια
 Διημήτρα Παπαδοπούλου

Ἐκτελεστικὸν ἀπολόγιον τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 ἐπιτελικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 ἐπιτελικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 ἐπιτελικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 ἐπιτελικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 ἐπιτελικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς

Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς

1. Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
2. Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
3. Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
4. Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς

Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
 Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
 Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
 Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς
 Ἐπιτελικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιμελητικῆς ἐπιτροπῆς

--- Π ρ ᾶ ξ ι ς --- 6 9 η ---

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συν-
εδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρό-
εδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκάς,
Νικ. Βαρουχάνης, Γ. Γρατσέας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι
Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ Α. Ἀδαμόπουλος, Στ. Παπασημαϊδῆς καὶ
Κ. Φούσιας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ.
Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Φ. Βῆρος καὶ Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμ-
βουλοι Β' καὶ ἐκ τῶν Εἰσηγητῶν οἱ κ.κ. Β. Θεοφωραϊδῆς,
Κ. Κατσιμάνης καὶ Δ. Τομπᾶϊδης, καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς
ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὑπολογιστοῦ Προγράμματος
Γυμνασίου.
2. Περὶ αὐξήσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων διδακτικοῦ προσω-
πικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.
3. Περὶ ἀναγνωριζομένων Σχολῶν Σωματινῆς Ἀγωγῆς τῆς
Ἀλλοδαπῆς.
4. Αἴτησις τοῦ κ. Κασσωτάκη Μιχαήλ, σχετικῶς μέ τὴν χρή-
σιν ἀδείας διεξαγωγῆς παιδαγωγικῆς ἔρευνας.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος Εἰσηγητὴς κ. Νικ.
Βαρουχάνης, Σύμβουλος Β', ἐνημερῶνει τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ
σχεδίου Π. Δ/τος "Περὶ αὐξήσεως τῶν Ὄργανικῶν θέσεων διδακτι-
κοῦ προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως" καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρι-
σιν αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι οἱ κατ' εἰδιδιότητα ἀναφερόμενοι ἀριθμοί
τῶν Ὄργανικῶν θέσεων, πρέπει νὰ ἔχουν ὑπολογισθῆ ὑπὸ τῆς Διοι-
κήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν, συμφώνως τῇ ἄρθρῳ
34, παρ. 3α τοῦ Ν. 309/1976.

Τό Τμήμα λαβόν ὑπ' ὄψιν α) τό ἄρθρον 2 παρ. 2α τοῦ Ν.186/1975 περί Κ.Ε.Μ.Ε., β) τήν ἀνωτέρω εἰσηγήσιν καί μετά σχετιήν συζήτησιν ἀποδέχεται κατὰ πλειοψηφίαν τήν πρότασιν τοῦ κ. Νικ. Βαρουχάκη, μειοψηφούντων:

1. Τοῦ κ. Δημ. Σακιά, Συμβούλου Β', ὁ ὁποῖος προτείνει τά κάτωθι: "Αὔξησιν τῶν θέσεων τῶν Μαθηματικῶν κατὰ τριάκοντα πέντε (35) καί τῶν Φυσικῶν ἐπίσης κατὰ τριάκοντα πέντε (35) καί τήν ἀντίστοιχον μείωσιν τῶν θέσεων τῶν Φιλολόγων κατὰ ἑβδομήκοντα (70), ἐπειδή ἤδη εἰς τά Γυμνάσια εἶναι λίαν αἰσθητή ἡ ἔλλειψις Μαθηματικῶν - Φυσικῶν καί ἐπειδή εἰς τό μέλλον ἡ ἔλλειψις αὕτη θά εἶναι πολύ μεγαλύτερα, δεδομένου ὅτι εἰς τό καταρτιζόμενον νέον ἡρωδύγιον καί Ἀναλυτικόν πρόγραμμα Γυμνασίου, προβλέπεται μειωμένον ἡράριον διά τά θρησκευτικά καί Φιλολογικά μαθήματα καί ηὔξημένον ἡράριον διά τά Μαθηματικά, τά Φυσικά καί τήν ξένην γλῶσσαν,,".

2. Τοῦ κ. Γ. Γρατσέα, Συμβούλου Β', ὁ ὁποῖος εἰσηγεῖται τά κάτωθι: "Νά ἀφαιρεθοῦν τεσσαράκοντα πέντε (45) θέσεις ἐν τῶν Φιλολόγων καί νά δοθοῦν εἰς τοὺς θεολόγους διά τοὺς ἐξῆς λόγους: α) Αἱ θέσεις τῶν Θεολόγων ἐν γένει εἰς τήν Μέσην Ἑπιπέδου εἶναι 9 - 10% εἰς τοὺς ἐπιστημονικούς κλάδους. Ἐπειδή αὐξάνομένου τοῦ ὄλου αὐξάνει καί τό ἐπί μέρους, δίκαιον καί πρέπον εἶναι ν' αὐξηθοῦν καί αἱ Ὄργανικά θέσεις τῶν Θεολόγων κατὰ τεσσαράκοντα πέντε (45), ἤτοι κατὰ ποσοστόν 9%. Τοιούτοτρόπως ἐπέρχεται σύμμετρος περίπου κατανομή τῶν Ὄργανικῶν θέσεων. β) Ἐπειδή ὑπάρχει ἔλλειψις καθηγητῶν ἡρισμένων εἰδιονοτήτων, λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς διορισμοῦ των εἰς μεμακρυσμένα σχολεῖα, οἱ εἰς ταῦτα ὑπηρετοῦντες θεολόγοι, ἀναγκάζονται ἐν τῇ πράξει πρὸς κάλυψιν τῶν κενῶν νά διδάσκουν καί μαθήματα παρεμφερῶν, πρὸς τό μάθημά των, εἰδιονοτήτων καί γ) Κατά πληροφoρίας ὑπάρχουν κενές θέσεις Θεολόγων εἰς πολλοὺς Νομούς, ὅπως π.χ. εἰς τόν Νoμόν Ἑρακλείου (Κρήτης), Δράμας κ.λ.π. Ἐπομένως ὑφίσταται ἀνάγκη αὐξήσεως τῶν θέσεων τῶν Θεολόγων.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, "Περὶ ἀναγνωριζομένων Σχολῶν Σαματινῆς Ἀγωγῆς τῆς Ἀλλοδαπῆς" ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητής Ἰωάν. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος τά ἐξῆς:

1. Διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ.791/4/103376/22-9-76 ἐγγράφου τοῦ Υπουργοῦ Παιδείας (Γεν. Δ/σεως Γεν. Ἑκπαιδεύσεως, Δ/σεως

Φυσιικής Ἀγωγῆς, Τμήματος Προγραμμάτων Φ.Α.) ληφθέντος τῆ 30-9-76, διαβιβάζεται εἰς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. πρὸς γνωμοδότησιν σχεδίου Π.Δ. "Περὶ ἀναγνωριζομένων Σχολῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς τῆς Ἀλλοδαπῆς".

2. Κατὰ τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 186/75 τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. γνωμοδοτεῖ ἐπὶ πάσης προτάσεως νόμου ἢ σχεδίου κανονιστικοῦ διατάγματος ἢ κανονιστικῆς ἀποφάσεως ἀφορώσης εἰς θέματα γενικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Ἑκπαιδεύσεως, καὶ κατ' ἀπολυθείαν τὸ διαβιβασθέν σχέδιον Π. Δ/τος νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν παροχήν τῆς κατάτῳν Νόμον γνωμοδοτήσεως.

3. Τὸ κείμενον τοῦ διαβιβασθέντος Π. Δ/τος.

Ἀπολούθως ὁ Εἰσηγητῆς παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

Δέν παρέχονται αἱ ἀπαραίτητοι πληροφορίαι διὰ τὰς τρεῖς (3) Σχολὰς Φ. Α. τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἧτοι ἀφειτηρίας σπουδῶν καὶ προγράμματος αὐτῶν, ὅθεν δέον αὐταὶ νὰ ζητηθοῦν ἀρμοδίως.

Τὸ Τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ἀνωτέρω

ἀποφάσκει ὁμοφώνως:

ἀποδέχεται τὴν εἰσήγησιν, ἧτοι: τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐγγράφου εἰς τὴν ὡς ἄνω Δ/σιν Φυσικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Ὑπ. Παιδείας μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως, ἅμα τῇ ἐπανυποβολῇ του, γνωρίσῃ ἡμῖν

α) περὶ τῆς ἀφειτηρίας σπουδῶν τῶν ἐν λόγῳ Σχολῶν Φυσικῆς Ἀγωγῆς καὶ β) περὶ τοῦ προγράμματος αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως

"Αἴτησις τοῦ Κ. Κασσωτῆ Μιχαῆλ, σχετικῶς μὲ τὴν χορήγησιν ἀδείας διεξαγωγῆς Παιδαγωγικῆς Ἑρευνας", ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητῆς κ. Ν. Παπαδόπουλος, θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 186/75, ἄρθρον I, παρ. 2 καὶ ἄρθρον 2 παράγρ. I, β καὶ δ καὶ 6.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. 874 Φ.Ε.Κ. τοῦ 1.976, ἄρθρον I, παράγρ. 2.

3. Τὸ περιεχόμενον τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Κασσωτῆ καὶ εἰσηγεῖται τὰ ἀκόλουθα:

"Ὁ κ. Κασσωτῆς, Φιλὸλογος, ἐπιθυμεῖ νὰ διεξαγάγῃ ἔρευνα μὲ θέμα: Ἐφαρμογὴ καὶ προγραμματισμὸς τοῦ Σχολικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ στὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποῖαν καὶ θὰ χρησιμοποιοῦ ὡς διδασκαλικὴν διατριβὴν στὸ Πανεπιστήμιον Παρισίων, τοῦ ὁποῖου καὶ συνυποβάλλει σχετικὴν βεβαίωσιν. Γενικοὶ σκοποὶ τῆς ἔρευνας του εἶναι νὰ ἐξετάσῃ ποιὰ μορφή τοῦ Σ.Ε.Π., ποιὰ μέσα καὶ ποιοὶ πρόποι λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ ἀνταποκρίνονται

στήν 'Ελληνική κοινωνία - οίονομική και εκπαιδευτική πραγμα-
τικότητα και μέ βάση σχετικές διαπιστώσεις, νά προβεῖ σέ σύν-
ταξη σχεδίου 'Εφαρμογῆς τοῦ Σ.Ε.Π. γιά τή χώρα μας.

Ὡς ειδικώτερος σκοποῦς θέτει τό πρόβλημα τῶν ὀρθῶν ἀπο-
φάσεων τοῦ μαθητοῦ σχετικά μέ τήν σχολική και ἐπαγγελματική
ἐπιτυχία, τό πρόβλημα τῶν προιατολήσεων γύρω ἀπό ὀρισμένες ἐκ-
παιδευτικές κατευθύνσεις και ἐπαγγέλματα, τό πρόβλημα τοῦ εἰ-
δικευμένου πρόσωπικοῦ κατά κλάφους και τό πρόβλημα τῆς ἀνισότη-
τας ὡς πρός τά παιδιά διαφόρων κοινωνικο - οίονομικῶν στρωμά-
των σέ σχέση μέ τίς ἐπαγγελματικές δυνατότητες. Σχετικά μέ
τά ἀνωτέρω θέτει ἐπίσης ὡς ἀντικείμενο τῆς ἔρευνας τήν ἐνημέ-
ρωση ἐπί τῶν σχετικῶν πρός τά ἀναφερθέντα προβλήματα αἰτίων.
Μέθοδος τῆς ἔρευνας εἶναι ἡ τοῦ ἐρωτηματολογίου, συνυποβάλλει
δέ ὁ κ. Κασσωτάκης, ἕνα γιά μαθητές τῶν τριῶν (3) τάξεων Λυκείου,
δεύτερο γιά μαθητές Μέσων Τεχνικῶν Σχολῶν και πρῶτο γιά γονεῖς
μαθητῶν ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ και Α' και Β' τάξεως Γυμνασίου.
Τό κάθε ἐρωτηματολόγιο θά ἀπευθυνθεῖ σέ 4.000 ἄτομα τῶν ἀνωτέρω
κατηγοριῶν διαφόρων σχολείων και περιοχῶν τῆς χώρας. Ὁ ἐρευνη-
τής ἀναφέρει ὅτι τά ἐρωτηματολόγια πού θά ἀπευθυνθοῦν στόύς μα-
θητές, ἀπαιτοῦν 30' περίπου γιά νά συμπληρωθοῦν. Προσωπικά
πιστεύω ὅτι ὁ χρόνος αὐτός δέν θά ἐπαρκεῖσει και θά χρειασθεῖ
ὅπωςδήποτε μιὰ ὀδύνηρη διδασκτική ὥρα, ἄν συμπληρωθοῦν μέσα
στήν τάξη.

Ἐπειδή ὅμως ἡ ἔρευνα ἐνδιαφέρει ἄμεσα τό Κ.Ε.Μ.Ε., δεδο-
μένου ὅτι ἡ ἐφαρμογή τοῦ Σ.Ε.Π. ἀνήκει στά ἀντικείμενα - προβλή-
ματα γιά λύση στήν Ἐκπαίδευση, προτείνω:

- 1) Νά δοθεῖ ἡ σχετική ἄδεια διεξαγωγῆς τῆς στήν τάξη, διότι
"κατ' ὄλιγον" συμπλήρωση τῶν ἐρωτηματολογίων δέν θά ἐξασφαλίσαι
ἐπιτυχία στήν ἐπιστροφή τους οὔτε στήν ἀντικειμενικότητα τῶν
ἀπαντήσεων.
- 2) Νά καθορίσει τόν χρόνον διαρκείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας
μέσα στή σχολική χρονιά.
- 3) Νά ὑποβάλλαι σχετικό κατάλογο τῶν Σχολείων στά ὅποια θά ἀπευ-
θυνθεῖ μετά τήν κλήρωση τῶν Σχολείων κατά τό σύστημα ἐπιλο-
γῆς πού ἀναφέρει.
- 4) Νά γίνει σύσταση στόν ἐρευνητή γιά περισσότερη ἀπλοποίηση
τῆς ὅλης δομῆς και τῆς διατυπώσεως τῶν ἐρωτημάτων και στά 3
ἐρωτηματολόγια του, διότι, ὅπως εἶναι, θά δημιουργήσουν δυσκο-
λίες σέ ἀρκετούς μαθητές και γονεῖς και νά σημειωθεῖ συγνευρι-
μένος ὁ χῶρος ἀπαντήσεως στήν κάθε ἐρώτηση, ἀλλιῶς θά ὑπάρξουν

πολλές περιπτώσεις παραλείψεων ή και δυσκολιών του κατά την αξιολόγηση.

5) Νά γνωστοποιήσει αναλυτικά τὰ συμπεράσματα τῆς ἔρευνάς του στό Τμήμα Ἐρευνῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., προκειμένου νά συγκριθοῦν μέ τὰ συμπεράσματα παρόμοιας ἔρευνας πού προσωπικά ἔχω ἤδη, ἔπειτα ἀπ' τό γνωστό ἔγγραφο τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καί τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Τμήματος Ἐρευνῶν, προτείνει γιά νά ἐγκριθεῖ ἀπ' τό Τμήμα Ἐρευνῶν κατά τήν συνεδρία τῆς 16ης Σεπτεμβρίου (ή αἴτηση τοῦ κ. Κασσωτάκη ἦρθε στό χέριο μου ἀπ' τόν κ. Βῆρο τήν 19ην Σεπτεμβρίου) καί

6) Προτείνω νά διαβιβασθεῖ ἀντίγραφο τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐν λόγῳ ἔρευνας στό Τμήμα Ἐρευνῶν γιά τό συντονισμό τῶν σχετικῶν θεμάτων..

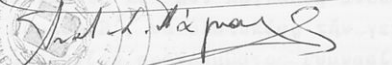
Τό Τμήμα λαβόν ὑπ' ὄφιν τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Παπαδόπουλου ἀ π ο φ α σ ῖ τ α ἰ ὁ μ ο φ ῶ ν ω ς :

Ἐγκρίνει τήν χορήγηση ἀδείας εἰς τόν κ. Κασσωτάκη πρὸς διεξαγωγήν τῆς ἐν λόγῳ ἐρεύνης, ὑπό τόν ὄρον ὅτι δέν θά παρακωλύεται τό κύριον ἔργον τῶν σχολείων εἰς τὰ ὁποῖα θά διενεργήσῃ τήν ἔρευνάν του.

Ἐπί τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, οὐδεμίαν ψήφενετο συζήτησις.

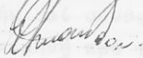
Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Αν. Πάγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

Δήμ. Ἰωαννίδου

Π ρ ᾶ ξ ι ς 7 0 η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτη καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σαγιᾶς, Φ. Βῆρος, Ἠλ. Σπυροπούλος, Νικ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσῆας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ Εἰσηγηταὶ Λ. Ἀδαμόπουλος, **ΕΤ**. Παπασημαϊδopoulos, Δ. Τομπαΐδης καὶ Κ. Φούσιας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Β. Θεοδοριακοπούλος καὶ Κ. Κατσιμάνης, Εἰσηγηταὶ, καθ' ὅσον εἶχον ἀπαχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

Τελική διαμόρφωσις σχεδίου ὄρολογίου προγράμματος Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀντιηλλόγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν μελῶν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀν. Πάγκαλος ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Δ. Σαγιᾶν, Σύμβουλον Β', νά διατυπώσῃ τὴν γενικὴν εἰσαγωγὴν καὶ σύνθεσιν τοῦ ὄρολογίου προγράμματος Γυμνασίου καὶ νά διανεμηθῆ πρό τῆς προσεχοῦς συνεδρίας πρὸς σχολίαςιν, εἰς τὰ μέλη.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

Ἀν. Πάγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

Δῆμ. Ἰωαννίδου

--Π.ρ.δ.ξ.κ.ς---71η---

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἴ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκιάς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Νικ. Βαρουχάκης καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ Εἰσηγηταὶ κ.κ. Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Σ. Παπασημαιοῦπουλος καὶ Δ. Τορμαΐδης, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Φ. Βῆρος καὶ Γ. Γρατοῦσας, Σύμβουλοι Β' καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ κ.κ. Β. Θεοδοωραϊοῦπουλος καὶ Κ. Φούσιας, καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

"Τελειῇ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος Γυμνασίου"

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος Εἰσηγητὴς κ. Δ. Σακκιάς, Σύμβουλος Β', ἐνημερᾶνει τὰ μέλη τῆς συνεδρίας ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς Εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως διὰ τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη περιλαμβάνει:

1. Πίνακα μαθημάτων
2. Τὸν γενικὸν σκοπὸν τοῦ προγράμματος βάσει τοῦ ἀρθροῦ 26 τοῦ Ν.309/1976.
3. Τὰ κριτήρια τὰ ὅποια ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του ὁ κ. Σακκιάς διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου.
4. Αἰτιολόγησιν τῶν καινοτομιῶν τοῦ προγράμματος ἐν σχέσει μετὰ τὸ ἰσχύον πρόγραμμα καὶ
5. Τοὺς σκοποὺς ἐκείνου μαθήματος.

Κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων τῶν μελῶν ἐπὶ ἐνός μέρους τῆς προτεινομένης εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, τὸ τμήμα ἐπιφυλάσσεται νά

συνεχίση τήν συζήτησιν εἰς ἐπομένην συνεδρία.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

Αν. Πάγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

Δῆμ. Ἰωαννίδου

Π ρ ᾶ ξ ι ς 7 2 α

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως συνήλθεν εἰς συν-
εδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νόμιμως κληθέντες οἱ κ.κ. Νικ. Βαρουχάνης,
προεδρεύων τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Β', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ.
Σακκᾶς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατοῦρας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος,
Σύμβουλοι Β', οἱ εἰσηγηταὶ κ.κ. Λ. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης,
Σ. Παπασημανίδου, Δ. Τομπαΐδης καὶ Κ. Φούσιας, καθὼς ἐπίσης
καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγιαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμή-
ματος, Σύμβουλος Α', Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β' καὶ ὁ εἰσηγητὴς
Β. Θεοδωραϊδὸς, καθ' ὅσον εἶχον ἀσασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπη-
ρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Νικ.
Βαρουχάνης, Σύμβουλος Β', ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πρώ-
του μέρους τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Δημ. Σακκᾶ, Συμ-
βούλου Β', ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς προηγουμένην συνεδρίαν
(Πρᾶξις 71/6-10-76).

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Δ. Σακκᾶς, ἀνέπτυξε τὰ ἐπιχειρήματα διὰ
τὴν αἰτιολόγησιν τῶν καινοτομιῶν τοῦ προγράμματος- καὶ ἀφο-
ρῶντα εἰς τὰ μαθήματα τῶν θρησκευτικῶν καὶ τῆς Ἀρχαίας Ἑλλη-
νικῆς Γραμματείας.

Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Δ. Σακκᾶ
καὶ τὰς διατυπωθείσας ἀπόψεις τῶν μελῶν, ἀποδέχεται τὴν αἰτιο-
λόγησιν τῶν καινοτομιῶν τῶν δύο τούτων μαθημάτων μέ τὰς κάτωθι
παρατηρήσεις:

1) ὡς πρὸς τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν διαγράφει τὴν τελευταίαν

περίοδον τῆς ἀντιστοίχου περιιοπῆς τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως "ἐπὶ πλέον θά ἐξοικονομηθεῖ χρόνος, ἂν τὸ νέο πρόγραμμα τῶν θρησκευτικῶν δὲν περιέχει ἄχρηστος πλατυασμούς καὶ ἂν δὲν ἐπιναλαμβάνεται στὴ Γυμνάσιο θρησκευτικὴ ὕλη, ἰδιαίτερα ἱστορικὴ, πού διδάσκειται στὸ δημοτικὸ σχολεῖο, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ πρόγραμμα πού ἰσχύει.."

Ἐξ ἄλλου τὸ Τμήμα ἀποδέχεται κατὰ πλειοψηφίαν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν ὅτι "ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή δὲν εἶναι ὑπόθεσις μόνο τοῦ σχολείου, ἀλλὰ καὶ τῆς Οἰκογένειας καὶ τῆς ἐκκλησίας" μειοψηφούντων τῶν κ.κ. Γ. Γρατσέα καὶ Νικ. Παπαδοπούλου, Συμβούλων Β'. Μὲ τὴν γνώμην τῶν μειοψηφούντων ἐτάχθη καὶ ὁ εἰσηγητὴς κ.κ. Φούσιας. (ἐπισυνάπτονται αἱ ἀπόψεις).

2) Ὡς πρὸς τὸ μάθημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας καὶ διὰ τὴν αἰτιολόγησιν τῆς μειώσεως τοῦ ὕψους, νά τεθῆ ἡ φράσις "τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσας", ἀντὶ "τῆς Γραμματικῆς, τοῦ Συντακτικοῦ καὶ τῆς ἀρχαίας γλώσσας.."

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Προεδρεύων
Niki Barouchakis
Νικ. Βαρουχάκης

Ἡ Γραμματεὺς
Δήμ. Ίωαννίδου
Δήμ. Ίωαννίδου

Π ρ ᾱ ξ ι ε 73

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συνήλεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ αὐτοστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Νικ. Βαρουχάκης, Προεδρεύων τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Β', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακινᾶς, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσέας καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', οἱ Εἰσηγηταὶ Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Σ. Παπασημαιοπούλος, Δ. Τομπαῦδης καὶ Κ. Φούσιας καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῶ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Φ. Βῶρος Σύμβουλος Β', καὶ ὁ Εἰσηγητὴς Β. Θεοδωρακοπούλος καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος
Γυμνασίου.

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Δ. Σακινᾶς, Σύμβουλος Β', ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς προτείνεται ἡ μείωσις τοῦ ὠραρίου κατὰ μίαν ὥραν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας.

Ὁ κ. Γ. Γρατσέας, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑπενθυμίζει ὅτι ὡς ἔχει ἤδη τονισθῆ ἡ ὕλη τῆς Ἱστορίας τοῦ Γυμνασίου δέν θά ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ Λύκειον, ὡς συμβαίνει μὲ τὸ ἐν ἰσχύει πρόγραμμα, ἀλλὰ θά διαρθρωθῆ κατὰ τρόπον ὥστε εἰς μὲν τὸ Γυμνάσιον νά προβάλλωνται κυρίως τὰ ἱστορικὰ γεγονότα εἰς δὲ τὸ Λύκειον τὰ πολιτιστικὰ σχοιχεῖα.

Τὸ Τμήμα ἀποδέχεται ὅπως τὰ ἀνωτέρω περιληφθῶν εἰς τὴν ἐπιχειρηματολογίαν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ προτεινομένου ὠραρίου τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ		
	Α'	Β'	Γ'
Θρησκευτική	2	2	1
Αρχαία Ἑλληνική Γραμματεία	4	4	4
Νεοελληνική γλῶσσα καὶ γραμματεία	5	4	4
Ἱστορία	2	2	2
Μαθηματικά	4	4	5
Φυσική-Χημεία μετὰ στοιχείων Ὀρυκτολογίας	-	3	3
Ἐπιδόξη τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ περιβάλλοντος (Ἀνθρωπολογία, Ὑγιεινή, Γεωγραφία μετὰ στοιχείων Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καὶ Γεωλογίας, Ζωολογία, Ξυτολογία, Βιολογία)	3	2	2
Σχολικός καὶ ἐπαγγελματικός προσανατολισμός	-	-	2 Α' ἔξ.
Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος	-	-	2 Β' ἔξ.
Ξέναι γλῶσσαι	3	3	3
Γυμναστική ¹	2	2	2
Μουσική	1	1	1
Καλλιτεχνικά	2	1	-
Τεχνολογικά	* Ἀρρ 2	* Ἀρρ 2 Ἐηλ 1	2 * Ἀρρ καὶ Ἐήλεις
Ὀλκισυρικὴ	Ἐηλ 2	Ἐηλ 1	-
Σύνολον ἡρῶν	30	30	31

Ἡμ. "Ἄν δὲν ὀργανωθῶν ἑδαφειακὰ δραστηριότητες ἐπιτὸς προγράμματος, θὰ προστεθῆ μὲν ἔτι εἰς ἐκάστην τάξιν εἰς τὴν ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ
 ΤΟΥ Τμήματος Μέσης 'Επικαιδεύσεως
 ΤΟΥ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ: ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- 'Εν 'Αθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ συνεδριάσεων τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. σήμερον τῆν 'Οκτωβρίου 1976, ἡμέραν καὶ ὥραν 8.30 τῷ Τμήματι Μέσης 'Επικαιδεύσεως τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ἀποτελούμενον ἐν τῶν (1) 'Αναστ. Παγιάλου, 'Αντιπροέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ὡς Προέδρου, (2) Γ. Γρατσέα, (3) 'Ι. 'Αρβανίτου, (4) Φαν. Βώρου, (5) Δ. Σακκιά, (6) 'Ηλ. Σπυροπούλου, (7) Ν. Βαρουχάκης καὶ (8) Ν. Παπαδοπούλου, Συμβούλων β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ὡς μελῶν, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν τῇ προσελθῆσαι τοῦ Προέδρου αὐτοῦ. Εἰς αὐτὴν παρέστησαν καὶ οἱ Εἰσηγηταὶ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. (1) Κ. Φούσιας, (2) Δ. Τομπαζίδης, (3) Κυρ. Κατσιμάνης, (4) Β. Θεοδωρακόπουλος, (5) Λεων. 'Αδαμόπουλος καὶ (6) Στεφ. Παπασημαϊκόπουλος. Κατ' αὐτὴν τὸ τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν:
- α) Τὴν παργ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 186/1975,
- β) Τὰ ἄρθρα 26 καὶ 28 τοῦ Νόμου 309/1976,
- γ) Τὸ ἀπὸ 26-3-1976 ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. πρὸς τοὺς Προέδρους καὶ τὰ μέλη τῶν Τμημάτων Μέσης καὶ Τεχνικῆς 'Επικαιδεύσεως διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας τὸ ταχύτερον,
- δ) Τὰς ἀναπτυχθεῖσας γνώμας καὶ τὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ τμήμα ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου εἰς τὰς ἐκπεπραπημέναις μέχρι τοῦδε συνεδρίας του, καὶ
- ε) Τὰς ἀναπτυχθεῖσας γνώμας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐπιστημονικῶν σφαιρῶν τῶν καθηγητῶν Μέσης 'Επικαιδεύσεως καὶ τῶν ἐμπροσώπων τῆς ΟΔΜΕ, συνεντιμῆσαν ὅλα τὰ δεδομένα καὶ μελέτησαν προσεκτικῶς ἅπαντα τὰ σχετικὰ προβλήματα, κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀκολούθου σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου:

Τό Τμήμα Ξπρινε σιόπιμον νά συνοδεύση τό προτεινόμενον άνωτέ-
ρω ώρολόγιον πρόγραμμα τοϋ Γυμνασίου μέ τήν κατωτέρω εισηγητικήν
Έκθεσην εις τήν όποίαν:

- α) Άναφέρεται ό γενικός σιοπόδ τοϋ προγράμματος,
- β) Άναπτύσσονται τά κριτήρια τά όποια τό Τμήμα Έλαβεν όπ'όφιν του
κατά τήν σύσταξιν τοϋ προγράμματος, και
- γ) Αιτιολογούνται αι πραγματοκοιούμεναι μεταβολαι εις τό πρόγραμμα
έν σχέσει πρόδ τό ίσχύον.

Α. - Ό γενικός σιοπόδ τοϋ προγράμματος

Ό γενικός σιοπόδ τοϋ ώρολογίου και τοϋ άναλυτικοϋ προγράμματος
καθορίζεται άπό τό άρθρον 26 τοϋ Νόμου 309/1976 ώδ εξής:

"Τό Γυμνάσιον Έχει σιοπόδ νά συμπληρώση τήν εκπόνησιν μορφωσιν
έπιν έφεθων. Ειδιαιώτερον: Νά άσκήση αυτόδ εις τήν όρθήν και έπιρι-
37) Ξιμρασιν τών σκέψεων και τών συναισθημάτων των εις τήν παρατήρησιν
και άνάλυσιν τών φαινομένων τοϋ φυσικοϋ και τοϋ κοινωνικοϋ κόσμου,
νά γνωρίση εις αυτόδ συνοπτικώς τήν Ιστορίαν και τάς σπουδαιοτέρας
πνευματικιάς καταντήσεις τοϋ Έλληνικοϋ, τοϋ Εύρωπαϊκοϋ και γενικώ-
τερον τοϋ άνθρωπίνου πολιτισμοϋ, νά τοϋδ βοηθήση νά συνειδητοποιήσουν
τάς ηλίσεις και τάς Ικανότητάς των, νά όξύνη τήν ήθικήν κρίσιν των,
νά άναπτύξη τήν θρησκευτικήν και έθνικήν συνειδησιν των και νά έμπνεύ-
η εις αυτόδ φρόνημα σύμφωνον πρόδ τάς άρχάς τοϋ δημοκρατικοϋ πο-
λιτεύματος τής χώρας."

β. - Κριτήρια

Τά κριτήρια τά όποια τό Τμήμα Έλαβεν όπ'όφιν του κατά τήν κατώ-
τερον τοϋ ώρολογίου προγράμματος τοϋ Γυμνασίου, είναι τά έπιδιωτά:

Κριτήριο πρώτον: Νά ανταποκρίνεται τό πρόγραμμα εις τάς διατάξεις
των άρθρων 26 και 28 τοϋ Ν. 309/1976.

Κριτήριο δεύτερον: Νά Έχη σχέσιν πρόδ τό άναλυτικόν πρόγραμμα τό
ποτον παράλληλα καταρτίζεται. Αι ώραι τοϋ ώρολογίου προγράμματος
εις έκαστον μάθημα πρέπει νά είναι άνάλογοι πρόδ τήν ύλην, ή όποια
παραιτήτως πρέπει νά διδάσκειται, και ή ύλη τοϋ άναλυτικοϋ προγράμ-
ματος εις έκαστον μάθημα νά είναι άνάλογος μέ τόν χρόνον ό όποιος
έναι δυνατόν νά διατεθώ διό τήν διδασκαλίαν της.

Βιτήριον τρίτον: Νά μη παρέχεται ή ύλη κατατεμαχισμένη εις πολλά μαθήματα και ιδιαίτερα μονόπρα, όπως συμβαίνει με τό Ισχύον πρόγραμμα. Η διδασκαλία μαθημάτων μόνον επί μίαν ώραν τήν εβδομάδα παρουσιάζει μειονεκτήματα:

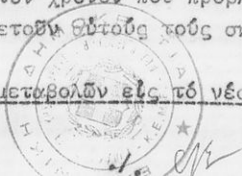
- α) Οι μαθητάς θεωρούν ταύτα ως έπουσιώδη και διά τούτο δέν τά μελετούν,
- β) Οι καθηγητάς δέν κατορθώνουν πάντοτε νά γνωρίσουν καλώς τούς μαθητάς και διά τούτο δέν δημιουργοῦνται αι απαραίτητοι προσωπικαί σχέσεις διά τήν άσκησιν τής άγωγής,
- γ) Δέν δημιουργοῦνται Ισχυροί συνειρμοί γνώσεων, έξ αίτίας τού μεγάλου χρονικοῦ διαστήματος τό όποιον μεσολαβεῖ μεταξύ τής διδασκαλίας τής μιᾶς ένότητας και τής επομένης (μιᾶς εβδομάδος και ένλοπε δδο εβδομάδων ή και περισσότερον) και τής παρεμβολής άσχέτων γνώσεων. Διά τούτο τό Τμήμα προέβη εις τήν έννοποίησην συγγενών μαθημάτων.

Βιτήριον τέταρτον: Νά εἶναι τό πρόγραμμα πραγματικά μέον, νά ανταποκρίνεται εις τάς απαιτήσεις τής εποχής μας.

Βιτήριον πέμπτον: Νά ανταποκρίνεται τό πρόγραμμα εις τάς ^{πραγματικάς} ανάγκας αι τά ένδιαφέροντα των μαθητών. Η ένμάθηση ξένων γλωσσών, π.χ. εἰς αι ανάγκαι διά τήν εποχήν μας ή όποια αναπτύσσει εις τούς μαθητάς αι αντίστοιχον γνήσιον ένδιαφέρον. Διά τούτο αι ξέναι γλώσαι πρέπει νά ἔχουν σημαντικήν θέσιν εις τό πρόγραμμα.

Βιτήριον έκτον: Τό τμήμα ἔλαβεν ιδιαίτέρως ύπ' όφιν του ότι τό Γυμνάσιον εἶναι σχολεῖον με αὐτοτέλειαν και με αὐτοσκοπόν. Βασικοί σκοποί του εἶναι νά συμπληρώσῃ τήν γενικήν μόρφωσιν τού παιδιοῦ, νά τό ἔρη εις γνωριμίαν με τό περιβάλλον του τό φυσικόν, τό κοινωνικόν και τό Ιστορικόν, νά τού αναπτύξῃ δια τά χαρακτηριστικά τής προσωπικότητος (νοητικά, συναισθηματικά, βουλευτικά, κοινωνικά, ήθικά), νά τού δώσῃ χρησίμους δεξιότητες διά τήν ζωήν του, νά τό βοηθήσῃ νά σκέπτεται και νά ἐκφράζεται ὀρθῶς, νά τού καλλιεργήσῃ τήν ἔθνην και θρησκευτικήν συνείδησιν, νά αναπτύξῃ τήν ἀγάπην του πρός τοῦς ανθρώπους και γενικῶς νά τό ετοίμάσῃ διά νά ζήσῃ εις τήν σύγχρονον κοινωνίαν ελεύθερος και υπεύθυνος πολίτης. Τά μαθήματα τού προγράμματος εις τό σύνολόν των και με τόν χρόνον πού προβλέπεται διά τήν διδασκαλίαν τούτου μαθήματος ὑπηρετοῦν ὅττους τούς σκοπούς.

Αἰτιολόγησις των μεταβολών εις τό νέον πρόγραμμα ἐν σχέσει πρός τό Ισχύον

Γ.- Απειροδότησις τῶν μεταβολῶν εἰς τὸ νέον πρόγραμμα ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἱσχύον

I.- Ἑνοποίησης μαθημάτων

Σημαντικὴ καινотομία τοῦ νέου προγράμματος εἶναι ἡ Ἑνοποίησης συγγενῶν μαθημάτων τοῦ ἱσχύοντος προγράμματος, τὸ περισσότερο τῶν ὁποίων εἶναι μονόγραφα, εἰς ἓνα ἐκπύτερον κύβηλον γνώσεων ὑπὸ τὸν τίτλον: Σπουδὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Εἰς τὸ μάθημα τοῦτο ἐντάσσονται οἱ ἐξῆς ἐπὶ μέρους κύβηλοι γνώσεων: (1) Ἀνθρωπολογία, (2) Ἑγχειρίδι, (3) Γεωγραφία μετὰ στοιχείων Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καὶ Γεωλογίας, (4) Ζωολογία, (5) Φυτολογία, καὶ (6) Βιολογία.

Μετὰ τὴν Ἑνοποίησιν ταύτην:

- α) Περιορίζονται τὰ μονόγραφα μαθήματα, ἡ διδασκαλία τῶν ὁποίων, ὡς ἐλέχθη δὲν ἀποδέξει.
- β) Ἐξοικονομοῦνται τρεῖς διδακτικαὶ ὄραι, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ ἱσχύον πρόγραμμα προβλέπονται δέκα ὄραι διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἄνωτέρων μαθημάτων καὶ εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου (Ἀνθρωπολογία 1, Ἑγχειρίδι 1, Ζωολογία-Φυτολογία 2, Γεωγραφία 5, Βιολογία 1), ἐνῶ εἰς τὸ προτεινόμενον προβλέπονται μόνον ἑκτὰ ὄραι.
- γ) Θὰ ἀποφευχθοῦν αἱ ἐπανάληψεις καὶ αἱ ἐπιπλοῦσεις ὕλης καὶ
- δ) Θὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ παρουσίασις τῆς ὕλης εἰς τὸ νέον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα ὑπὸ νέου διδάταξιν καὶ κατὰ τρόπον συνθετικόν.

II.- Μεταβολαὶ εἰς τὴν ὀνομασίαν μαθημάτων

Εἰς τὸ νέον πρόγραμμα ἐπιφέρονται αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ εἰς τὴν ὀνομασίαν μαθημάτων.

- 1.- Τὸ μάθημα Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία μετονομάζεται εἰς Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία, διότι εἰς τὸ Γυμνάσιον οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς θὰ διδάσκωνται μόνον ὑπὸ μεταφράσεις καὶ ἐπομένως δὲν θὰ διδάσκηται ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα.
- 2.- Τὸ μάθημα Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία μετονομάζεται εἰς Νεοελληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία.
- 3.- Τὸ μάθημα Φυσικὴ μετονομάζεται εἰς Φυσικὴ-Χημεία μετὰ στοιχείων Ἠλεκτρικῆς Φυσικῆς, διότι ὁ δευτέρος οὗτος ὅρος ὄρος καλύπτει τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸ νέον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα περιεχόμενον τοῦ μαθήματος τοῦτου.
- 4.- Τὸ μάθημα Ἐπαγγελματικὴ Ἑξέρευνήσις καὶ Ἐπαγγελματικὸς προσ-

ανατολισμός μετονομάζεται εις Σχολικόν και επαγγελματικόν προσανατολισμόν, διότι ο δεύτερος όρος είναι συντομώτερος, εδρύτερος και έκφραστικώτερος.

5.- Τό μάθημα Αγωγή Πολίτου μετονομάζεται εις Στοιχεία δημοκρατικού πολιτεύματος, διότι ή έμφασις εις τό αναλυτικόν πρόγραμμα του μαθήματος ειδεται εις την λειτουργίαν της δημοκρατίας και εις τόν ρόλον του πολίτου έντός αυτής. Τό μάθημα άποσκοπεί κυρίως εις την ανάπτυξιν των μαθητών εις έλευθέρους και ύπευθύνους δημοκρατικούς πολίτας.

6.- Τό μάθημα Τεχνικά μετονομάζεται εις Καλλιτεχνικά και διά νά μή συγχέεται μέ τό μάθημα των Τεχνολογιών και διά νά έκφράξη ο όρος τό περιεχόμενον του μαθήματος, δεδομένου ότι μέ την εισαγωγή των Τεχνολογιών τό αντίκειμενον του μαθήματος θέ περιορισθή εις τό καλλιτεχνικόν στοιχείον.

III.- Εισαγωγή νέου μαθήματος

Εις τό πρόγραμμα εισάγεται νέον μάθημα, τό Τεχνολογικό, εις εφαρμογήν της παργ. 6 του άρθρου 28 του Ν. 309/1976.

IV.- Μεταβολή ώς πρός τάς ώρας διδασκαλίας των μαθημάτων

Ως πρός τάς ώρας διδασκαλίας των μαθημάτων, τό Τμήμα άπεφάσισε τά κάτωθι:

1.- Νά αδειηθούν αι ώραι διδασκαλίας εις τό μαθήματα:

α) Προελληνική γλώσσα και γραμματική επί 1 ώραν εις την Α' τάξιν, διότι εις την τάξιν αυτήν διδάσκειται συστηματικώς ή Γραμματική της Προελληνικής και θεμελιώνεται ή γλωσσική μόρφωσις του παιδιού.

β) Μαθηματικά επί 1 ώραν εις την Γ' τάξιν, κατά πλειοψηφίον, λόγω της σημασίας του μαθήματος διά την σύγχρονον ζωήν.

γ) Σχολικός και επαγγελματικός προσανατολισμός επί 1 ώραν κατά τό α' τετράμηνον εις την Γ' τάξιν και

δ) Στοιχεία δημοκρατικού πολιτεύματος επί 1 ώραν κατά τό β' τετράμηνον εις την Γ' τάξιν.

Και τά δύο τελευταία ταύτα μαθήματα* έμπερίθησαν άπαραίτητα λόγω της σημασίας των διά την ζωήν.

2.- Νά παραμείνουν αί αόται ώραι διδασκαλίας εις τό νέον πρόγραμμα
ώσ και εις τό ισχόν εις τά μαθήματα:

- α) φυσικό-χημεία μετά στοιχείων 'Ορυκτολογίας,
  - β) Ξέναι γλώσσαι,
  - γ) Γυμναστική,
  - δ) Μουσική,
  - ε) Καλλιτεχνικά
- δεδομένου ότι:

- 1) Αί ώραι διδασκαλίας καθ' εβδομάδα περιορίζονται εις τό σύνολόν των, και
- 2) Εις τό πρόγραμμα διατίθεται ώραι διά τό νέον μάθημα τών Τεχνολογικών και ώσ έκ τούτου δύνανται νά θεωρηθῆ ότι ο χρόνος διδασκαλίας τών μαθημάτων τούτων εις τήν ούσαν αυξάνεται.

3.- Νά μειωθούσιν αί ώρες διδασκαλίας εις τά κάτωθι μαθήματα:

- α) Θρησκευτική: Νά περιορισθούσιν κατά 1 ώραν εις τήν Γ' τάξιν, κατά πλειοψηφίαν. Τό Τμήμα αναγνωρίζει τούς ιδιαίτερους έθνικούς και ιστορικούς λόγους, οι όποιοι επιβάλλουν τήν διδασκαλίαν τού μαθήματος. Λέχεται όμως ότι τό μάθημα έχει ιδιοτυπίαν, δέν απευθύνεται τόσο εις τόν νούν όσον εις τήν καρδίαν και ότι αί πολλαί θρησκευτικά γνώσεις δέν διαμορφώνουν άναγκαίως και τόν καλό χριστιανόν. 'Ιδιαίτερος ή επιτυχία τών σκοπών τού μαθήματος τούτου δέν εξαρτάται τόσο από τόν διατιθέμενον χρόνον διά τήν διδασκαλίαν του όσον από τόν τρόπον τήσ διδασκαλίας του και από τήν ύλην τήν όποιαν θέ περιλάβει τό νέον αναλυτικόν πρόγραμμα. Άλλωστε ή θρησκευτική άγωγή δέν καλλιεργείται μόνο εις τό σχολεόν, άλλα τήν άνωει και ή οικιακή και τήν συμπληρώνει ή 'Εκκλησία.

- β) Άρχαία Έλληνική Γραμματεία: εις τήν Α' τάξιν νά περιορισθῆ από 5 ώρας εις 4 και εις τάς Β' και Γ' τάξεις από 6 ώρας εις 4. Σύνολον περιοπών εις τό μάθημα ώραι 5. Τό Τμήμα έδέχθη κατά πλειοψηφίαν ότι και μέ τό περιορισμένον τούτο ώράριον τό μάθημα είναι δυνατόν νά διδάσκαται λιανοποιητικώς, διότι έχει άπαλλαγῆ από τόν φόρτον τής διδασκαλίας τής άρχαίας Έλληνικής γλώσσας και διά τούτο ύλος ο χρόνος θέ διατίθεται διά τήν σπουδήν τού περιεχομένου τών άρχαίων κειμένων.

- γ) Ίστορία: Νά περιορισθῆ από μίαν ώραν εις έπίστην τάξιν. Σύνολον περιοπών εις τό μάθημα ώραι 2, ώσ πρός τήν μείωσιν τού χρόνου διδασκαλίας τού μαθήματος εις τήν Α' τάξιν από 3 εις 2, ή άπόφασις έλήφθη κατά πλειοψηφίαν.

Τό Τμήμα αναγνωρίζει ότι η Ιστορία είναι σημαντικώτατον μάθημα και ότι διά τούς Έλληνας έχει ιδιαίτερον σημασίαν. Έχει όμως την πεποίθησιν ότι και 2 ώρας καθ' έβδομόδα εις έκαστην τάξιν αρμοῦν διά τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος, ιδιαίτέρας δίδου:

- α) θά καταβληθῆ φροντίς, ὥστε εἰς τό νέον ἀναλυτικόν πρόγραμμα νά μή περιληφθῆ ἐκποικίλης ὕλης,
- β) τό παρὶ θά ἀποικτῆ ἀρκετήν ἀρχαιολογίαν ἀπό τήν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν κειμένων ἐν μεταφράσεσιν,
- γ) δέν θά ἐπαναλαμβάνεται εἰς τό Λύκειον ἡ ὕλη τοῦ Γυμνασίου, ὡς συμβαίνει σήμερον. Εἰς τό Γυμνάσιον ἡ 'Ιστορία θά εἶναι κυρίως πολιτικῆ' εἰς τό Λύκειον θά εἶναι κυρίως 'Ιστορία τοῦ πολιτισμοῦ.

δ) Ὀικονομική: Νά περιορισθῶν κατὰ 1 ὥραν εἰς τήν Γ' τάξιν, ἐπειδή εἶναι δυνατόν ἡ πλέον ἀπαραίτητος ὕλη νά διδαχθῆ καί μέ μειωμένον ὄριον. Ἄλλωστε σημαντικόν τμήμα τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος θά περιληφθῆ εἰς τό ἀναλυτικόν πρόγραμμα τῶν Τεχνολογικῶν.

ε) Ἐπιουδῆ τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ περιβάλλοντος: ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, μέ τήν ὑπαγωγῆν εἰς τό μάθημα τοῦτο συγγενῶν μαθημάτων διδασκομένων μέχρι τοῦδε ἀνεξαρτήτως, ἐπῆλθεν οἰκονομία 3 διδακτικῶν ὥρῶν.

γ. - Ἄλλαι μεταβολαί

Καλλιτεχνικά: Ἡ 1 ὥρα τοῦ μαθήματος τῆς Γ' τάξεως μετεφέρθη εἰς τήν Α' τάξιν, ὥστε εἰς τήν τάξιν ταύτην τό μάθημα νά διδάσκηται ἐπὶ 2 ὥρας, ἐπειδή εἶναι ἀπαραίτητον οἱ μαθηταί νά ἀποικτοῦν χρήσιμους κινήτικας φεξιότητες ἀπό τῆς ἀρχῆς τῆς φοιτησεῶς των εἰς τό Γυμνάσιον. Ἄλλωστε κατὰ διατυπωθεῖσαν γυμνῆν εἰδεικῶν, ἀπαιτεῖται συνεχῆς δῶρον διά τήν ἑκποικιλητήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.

Τεχνολογικά: Τό Τμήμα κρίνει ότι τό μάθημα δέ εἶναι δυνατόν νά διδαχθῆ, ἐν δέν ἐξασφαλισθῶν αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις εἰς χάρους, ἐξοπλισμοῦ καί κατάλληλον διδακτικόν προσωπικόν. Κρίνει ἐπίσης ότι, πρὶν γενικευθῆ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος, εἶναι ἀπαραίτητον νά ὑπάρξῃ ἐν πειραματικῶν στάδιον. Κατὰ τό πρῶτον στάδιον καί μέχρις οὗτο ἀποικτήσωμεν τήν ἀπαραίτητον ἐμπειρίαν, τό Τμήμα κρίνει σκόπιμον νά διδάσκηται τό μάθημα εἰς μέν τούς μαθητάς ἐπὶ 2 ὥρας εἰς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ Γυμνασίου, εἰς δέ τούς μαθητριάς εἰς τήν Β' τάξιν ἐπὶ 1 ὥραν καί εἰς τήν Γ' τάξιν ἐπὶ 2 ὥρας. Εἰς τήν Α' τάξιν ἐπὶ 2 ὥρας καί εἰς τήν Β' ἐπὶ 1 ὥραν αἱ μαθητριάς θά διδάσκωνται οἰκονομικά ἀναί Τεχνολογικῶν.

Οικονομική: Τό Τμήμα ζήτησεν ότι τό μάθημα πρέπει νά παραμείνη επί έν διάστημα ως ανεξάρτητον; διδασκόμενον εις τās μαθητριάς εις τās τάξεις Β' τάξεις. 'Αργότερον, όταν θά εξασφαλισθοῦν αἱ προϋποθέσεις διὰ τήν διδασκαλίαν τῶν Τεχνολογιῶν, τό Οικονομική εἶναι δυνατόν νά ενσωματωθοῦν εις τό μάθημα τῶν Τεχνολογιῶν, τοῦ ὁποιοῦ τό πρόγραμμα θά εἶναι ἰδιαίτερον διὰ τοὺς μαθητᾶς καί ἰδιαίτερον διὰ τās μαθητριάς τῶν Α' καί Β' τάξεων, καί κοινόν διὰ τοὺς μαθητᾶς-μαθητριάς τῆς Γ' τάξεως μέ ὅλην, ἡ ὁποία θά ενδιαφέρῃ ἀμφότερα τό φύλο.

Π ρ ᾱ ξ ι ε 74

Εν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὤ-
ραν 11 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑπι/σεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ
Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2). Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ
κ. κ. Ἀναστάσιος Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α΄,
Στ. Παλαιοκρασσᾶς, Σύμβουλος Α΄, Ἴω. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκινᾶς, Ἦλ.
Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσέας, Φ. Βῶρος, Ἀνάργ. Μαυρομματάκιος, Νικ. Βα-
ρουχάνης καὶ Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ Εἰσηγηταὶ κ. κ. Λ.
Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημαιόπουλος, Δ. Τομπαΐδης καὶ
Κ. Φούσκας, καθὼς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐ-
πί βαθμῷ 7ψ.

Δέν παρέστη ὁ Εἰσηγητὴς κ. Β. Θεοδωραϊόπουλος λόγω ἄλλης ὑ-
πηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου προγράμματος
Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις γενικῆς φύσεως
ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Στ. Παλαιοκρασσᾶς, Σύμβουλος Α΄, παραείσηγεῖ-
ται τὰ κάτωθι ἐπὶ τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων:

Τεχνολογία εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ θεωρητικῶν γνώσεων. Εἶναι ἡ σιόπιμη
χρῆσις τῶν γνώσεων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν.
Σκοπὸς τῆς τεχνολογίας εἶναι νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ ποῖα εἶναι ἡ τε-
χνολογικὴ διαδικασία. Ἡ δεξιότης εἶναι ἓνα μέρος τῆς τεχνολογιῆς
διαδικασίας, ἡ ὁποία τεχνολογικὴ διαδικασία περιλαμβάνει τὰ κάτωθι

./..

1. 'Ορισμός του προβλήματος
2. 'Ανασκόπησις
3. 'Εξερεύνησις πιθανῶν λύσεων
4. 'Επιλογή τελικῆς λύσεως
5. Σχεδιασμός
6. Κατασκευή
7. Συναρμολόγησις
8. Λειτουργία - Δοκιμή
9. 'Επιτίμησις - κατάθεσις ἐκθέσεως."

'Αιολούθως ὁ κ. 'Ανάργ. Μαυρομματάκος, Σύμβουλος Β', ἀπαπτύσει α) τὸν σκοπὸν τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου (σελίς 5 τοῦ ἐπισυναπτομένου βιβλίου) καὶ β) τί πρέπει νά περιλαμβάνη τὸ πρόγραμμα τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου (σελίς 9-15 τοῦ ἐπισυναπτομένου βιβλίου).

Τὸ Τμήμα ἀνοῦσαν καὶ τῶν δύο εἰσηγητῶν ἀποφαίνεταί ὁμοφώνως:
 Νά γίνῃ συνδυασμὸς καὶ τῶν δύο εἰσηγήσεων τῶν κ. κ. Στ. Παλαιοκρασσῆ καὶ 'Αν. Μαυρομματάκου, καθ' ὅσον οὐδεμία ἄποψις θεωρεῖται ἀπορριπτέα.

Πρόεδρος

 ΠΑΓΚΑΛΟΣ

'Η Γραμματεὺς

 ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Π ρ ᾱ ξ ι ς 75^η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 9ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δ. Σακιδῆς, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Νικ. Βαρουχάνης, Γ. Γρατσεάς καὶ Νικ. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β', οἱ Εἰσηγηταὶ : Δ. Ἀδαμόπουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος, Στ. Παπασημαϊκόπουλος καὶ Κ. Φούσιας καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ Εἰσηγηταὶ κ. κ. Κ. Κατσιμάνης καὶ Δ. Τομπαΐδης καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὄρολογίου προγράμματος
Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', θέτει ὑπὸ συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, τὴν προσθήκην τοῦ μαθήματος τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ τὰς ὥρας καθ' ἅς τὸ μάθημα τοῦτο θά διδάσκειται.

Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὕλην τοῦ μαθήματος τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸ ἐν ἰσχύι ὄρολ. πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου 2) τὰς εἰσηγήσεις τῶν κ. κ. Ἀναργ. Μαυρομματίου καὶ Στ. Παλαιοκρασσά, Συμβούλων Β' καὶ Α' ἀντιστοίχως, διατυπωθείσας εἰς προγενεστέραν συνεδρίαν (Πρᾶξις 74/11-10-76) καὶ 3) τὰς ἀνταλλαγείσας ἀπόψεις μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ἀποδέχεται τὸ κάτωθι ὄρολόγιον πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου, ἐπὶ τῶν τεχνολογιῶν μαθημάτων:

./..

Τάξεις Α'

θήλειες : 2 ώρας Οίκοκυριανά
ἄρρενες : 2 ώρας Τεχνολογιανά

Τάξεις Β'

θήλειες : 1 ώρα Οίκοκυριανά
          1 ώρα Τεχνολογιανά
ἄρρενες : 2 ώρας Τεχνολογιανά

Τάξεις Γ'

θήλειες :
ἄρρενες : 2 (δύο) ώρας Τεχνολογιανά

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Νικ. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', προτείνει εἰς τὰ Μέλη τοῦ Τμήματος νά διαμορφώσουν τὰς τελειάς ἀπόψεις των ἐπὶ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Δ. Σακιά, Συμβούλου Β', διὰ τὴν τελικὴν παρουσίασιν τοῦ κειμένου.

Μετά ταῦτα ἡ συνεδρίασις τερματίσθηκε.

Πρόεδρος
[Signature]
ΔΗΜ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς
[Signature]
ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Π ρ ᾱ ξ ἑ ς ----- 7 6 η -----

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συν-
εδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος
τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Ἰ. Σακκάς,
καὶ Γ. Γρατσέας, Σύμβουλοι Β', Ἰ. Σκορδίλης, Εἰσιτικός παρά τῷ
Κ.Ε.Μ.Ε. Σύμβουλος, οἱ Εἰσηγηταί: Κ. Φούσικας, Λ. Ἀδαμόπουλος,
Σ. Παπασημαϊδópουλος, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Κατσιμάνης καὶ Β. Θεοδο-
ρακόπουλος, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ.
Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῇ 74.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἥλ. Σπυρόπουλος καὶ Νικ. Παπαδόπουλος
Σύμβουλοι Β', καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν
καὶ ὁ κ. Νικᾶ Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπὸν λόγῳ
ἀσθενείας.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Πολιτιστικὴς καὶ Ἀθλητικὴς ἐκδηλώσεις.
Πρόγραμμα καὶ διδασκτέα ἕλη τῶν μαθημάτων με περιεκιομ-
μένας ὥρας.
2. Ὑπόμνημα συγγραφέων καὶ ἐκδοτῶν ἐλευθέρων βοηθημάτων
τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς (Σχολεῖων Μέσης Ἐκπαιδεύ-
σεως) διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1976-77.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β', ἐνημέ-
ρωσε τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τῶν γενικῶν σκέψεων αὐτινες διευτυ-
πάθησαν εἰς προγενεστέραν συζήτησιν (7-10-76), σχετικὰ με τὴν
ἐπιλογὴν τριῶν (3) ὥρῶν ἐν τοῦ ὠρολογίου Προγράμματος τῆς Πρώτης
(Α') τάξεως τοῦ Γυμνασίου, προκειμένου νά διατεθοῦν δι' ἀθλητικῆς
ἐκδηλώσεως καὶ ἐπιλογή δύο (2) ὥρῶν ἐν τῶν ὠρολογίων προγραμμάτων
τῶν τάξεων Β' καὶ Γ' τοῦ Γυμνασίου, προκειμένου νά διατεθοῦν
εἰς πολιτιστικὴς ἐκδηλώσεις.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος,

Σύμβουλος Α', ανέθεσε τήν μελέτην καί τήν εισήγησιν τῆς ὕλης, ἣτις πρέπει νά διδαχθῆ, ἐπὶ τῶν μαθημάτων τά ὅποια ὑφίστανται μείωσιν ὠρῶν, εἰς τὰς τάξεις τοῦ Γυμνασίου, εἰς τοὺς κ.κ.

1) 'Ι. Ἀρβανίτη, Δ. Σακκᾶ καί Δ. Τομπαζῆ ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν διὰ τήν Β' καί Γ' τάξιν.

2) Φ. Βῆρο, Κ. Κατσιμάνη καί Β. Θεοδώρακοπούλου ἐπὶ τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας διὰ τήν Α' καί Γ' τάξιν.

3) 'Ι. Σιορδῆλη ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς καί

4) Λ. Ἀδαμόπουλου, Σ. Παπασημακοπούλου καί Νιμ. Παπαδόπουλου ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων: Ζωολογία - Φυτολογία (Α' τάξις), Ὑγιεινὴ διὰ τήν Β' τάξιν καί Γεωγραφία διὰ τήν Α' καί Γ' τάξιν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἐπόμνημα συγγραφέων καί ἐκδοτῶν ἐλευθέρων βοηθημάτων τοῦ Μαθήματος τῆς Μουσικῆς (Σχολεῖων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως) διὰ τὸ σχολικόν ἔτος 1976-77", ὃ ἐπὶ τοῦ θέματος Εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῆρος, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι 1) διὰ προγενεστέρως πράξεως ἡμῶν (38/29-7-76) προέβημεν εἰς ἐπιλογὴν βοηθημάτων μουσικῆς διὰ τοὺς μαθητὰς Γυμνασίου ἐφαρμόζοντες δύο νόμιμα κριτήρια: συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῶν ἐπιλοφέντων βιβλίων πρὸς τὰ ἰσχύοντα Ἀναλυτικὰ προγράμματα καί συμφωνίαν τῆς γλωσσικῆς μορφῆς των πρὸς τήν ἐπιταγὴν τοῦ Ν.309, ἄρθρον 2, ὅπου ὀρίζεται γλῶσσα τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἡ Δημοτικὴ.

2) Ἐπειδὴ τὰ βιβλία τῶν ἐν θέματι ἀναφερομένων ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὸ α' κριτήριον (περιεχόμενον) οὐχὶ ὅμως καί εἰς τὸ β', εἰσηγήθημεν κατὰ ἐξαίρεσιν τήν χρησιμοποίησιν τούτων ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως Λυκείου, ἐφ' ὅσον δέν ἔχει εἰσέτι διασφαλισθῆ ἡ γενέκυσις τῆς δημοτικῆς δι' ὅλα τὰ σχολικὰ βιβλία τοῦ Λυκείου.

3) Τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐν θέματι δέν εὐσταθοῦν, διότι: α) καί γραμματικὴ δημοτικῆς ὑπῆρχε (Τριανταφυλλίδη, Τριανταφυλλίδη-Μπότσογλου) καί β) ἡ πρόοικληση, ἣν ἐπιναλοῦνται, δι' ὑποβολὴν βιβλίων δέν ἔχει τὸ νόημα "προκηρύξεως" πρὸς συγγραφὴν, ἣτις θά ἦτο δεσμευτικὴ βεβαίως δι' ἀμφοτέρας τὰς πλευράς.

4) Παρά τήν προσωπικὴν ἡμῶν συμπάθειαν ἀδυνατοῦμεν νά εἰσηγηθῶμεν μὴ σύνομον λύσιν.

Τὸ Τμήμα ἀκοῦσαν τοῦ Εἰσηγητοῦ καί μετὰ συζήτησιν μεταξὺ τῶν μελῶν ἀποδέχεται ὁμοφώνως τήν ἐκτεθεῖσαν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Βῆρου.

Μεθ' ὃ ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως

ἀεταί η συνέδρια.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ γασματεύς

Δ. Τριανταφυλλίδης

Πρόξεις 77/1976

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν τρίτην καὶ ὥρα 9ην π.μ. τὸ τμήμα μέσης Ἑκπαιδευσεως συνήλθε εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Σύμβουλος Α΄ Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δ. Σακκιάς Γ. Γρατσεάς καὶ Ν.ι. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰ. Σιορδίλης, Εἰδικός παρά τῷ ΚΕΜΕ Σύμβουλος, οἱ Εἰσηγηταί: Κ. Φούσιος, Α. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημανιόπουλος, Δ. Τομπαῦδης, Κ. Κατσιμάης καὶ Β. Θεοδορακοπούλου καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματέὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἥλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β΄ καθ' ὅσον εἶχε ἀπασχοληθεῖ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν καὶ ὁ κ. Ν.ι. Βαρουχάκης Σύμβουλος Β΄, ὁ ὅποιος ἦτο ἀπὼν λόγῳ ἀσθενείας.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Τελικὴ διαμόρφωσις Σχεδίου ὠρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος Εἰσηγητὴς κ. Δ. Σακκιάς, Σύμβουλος Β΄ ἐνημερώνει τὰ μέλη τοῦ τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθείσης πράξεως, σχετικὰ μὲ τὸ ὠρολόγιο Πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου.

Κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόφωων μεταξὺ τῶν μελῶν, τὸ Τμήμα ἐπιφυλλάσεται νά ὀλοκληρώσῃ τὸ ἐν λόγῳ θέμα, εἰς ἐπομένην συνεδρίαν. Ἐπισυνάπτεται 1) ἡ πράξις τοῦ κ. Δ. Σακκιά, σχετικὰ μὲ τὸ ὠρολ. πρόγραμμα Γυμνασίου, μὲ τὰς σημειωθείσας, ἐπ' αὐτοῦ, τροποποιήσεις ὑπὸ τοῦ τμήματος καὶ 2) Σημείωμα τοῦ κ. Ἰωάννου Σιορδίλη, Εἰδικοῦ παρά τῷ ΚΕΜΕ Συμβούλου, σχετικὰ μὲ τὰς ὥρας διδασκαλίας τῆς φυσικῆς Ἀγωγῆς εἰς τὸ Γυμνάσιον.

Μεθ' ὧ λύεται ἡ συνεδρία

Ἡ γραμματεὺς

Δημ. Ἰωαννίδου

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ: ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Σήμερα στις 197, ἡμέραν καὶ ὥρα 8.30, τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐπαγγελματικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, ἀποτελούμενο ἀπὸ τοὺς (1) Ἀναστ. Πάγκαλο, Ἀντιπρόεδρο τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ὡς Πρόεδρο, (2) Γ. Γρατσέα, (3) Ἰ. Ἀρβανίτη, (4) Φαν. Βᾶρο, (5) Δ. Σαμιῶς, (6) Ἠλ. Σκυρόπουλο, (7) Ν. Βαρουχάκη καὶ (8) Ν. Παπαδόπουλο, Συμβούλους Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., ὡς μέλη, συνήλθε σὲ συνεδρία στὴν αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε., Λεωχάρους 2, Ἀθήνα, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου του. Σ' αὐτὴν παραβρέθησαν καὶ οἱ εἰσηγητὲς τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. (1) Κ. Φούσικας, (2) Δ. Τομπαζίδης, (3) Κυρ. Κατσιμάνης, (4) Β. Θεοδωρακοπούλου, (5) Λεων. Ἀδαμίουπουλος καὶ (6) Στεφ. Παπασημακοπούλου. Κατ'αὐτὴν τὸ Τμήμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

- α) Τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 186/1975,
- β) Τὰ ἄρθρα 26 καὶ 28 τοῦ Νόμου 309/1976,
- γ) Τὸ ἔγγραφο τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. με ἡμερομηνία 26-3-1976 πρὸς τοὺς Προέδρους καὶ τὰ μέλη τῶν Τμημάτων Μέσης καὶ Τεχνικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης γιὰ τὴ σύνταξη τῶν ὠρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειές τους ὅσο τὸ δυνατόν συντομότερα,
- δ) Τὶς γνώμες ποὺ ἀναπτύχθηκαν καὶ τὰ πορίσματα στὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ Τμήμα σχετικὰ μετὰ τὸ ὠρολόγιο πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου στὶς πολ- λές συνεδρίες του γι' αὐτὸ τὸ θέμα, καὶ
- ε) Τὶς γνώμες ποὺ ἀνέπτυξαν γιὰ αὐτὸ τὸ θέμα οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιστημονικῶν συλλόγων τῶν καθηγητῶν τῆς Μέσης Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ οἱ ἐμπρόσωποι τῆς ΟΛΜΕ καὶ ἀφοῦ συνειληφθεῖσαν ὅλα τὰ δεδομένα καὶ μελέτησε ὅλα τὰ σχετικὰ προβλήματα, κατέληξε στὴν κατάρτιση τοῦ ἀξιόλογου ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου:

ΣΧΕΔΙΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α	Τ Α Ξ Ε Ι Σ		
	Α'	Β'	Γ'
Θρησκευτικά	2	2	1
Αρχαία Ἑλληνική Γραμματεία	4	4	4
Νεοελληνική γλώσσα καὶ γράμματα	3	4	4
Ἱστορία	2	2	2
Μαθηματικά	4	4	5
Φυσική-Χημεία με στοιχεία Ὀρυκτο- λογίας	-	3	3
Σπουδή τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ περιβά- λλοντος (Ἀνθρωπολογία, Ὑγιεινή, Γεωγραφία με στοιχεία Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καὶ Γεωλογίας, Ζωολογία, Φυτολογία, Βιολογία)	3	2	2
Σχολικός καὶ ἐπαγγελματικός προσα- νατολισμός	-	-	Α'έξ. 2
Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος	-	-	Β'έξ. 2
Ξένες γλώσσες	3	3	3
Γυμναστική (1)	2	2	2
Μουσική	1	1	1
Καλλιτεχνικά	2	1	-
Τεχνολογικά	μαθ/ες 2	μαθ/ες 2 μαθ/ες 1	μαθ/ες 2 + μαθ/ες
Οἰκονομικά	μαθ/ες 2	μαθ/ες 1	-
Σύνολο ὥρων	30	30	31

(1) Σημ. Δέν ὀργανωθοῦν ἀθλητικὲς δραστηριότητες ἐπιτὸς προγράμ-
ματος, θά προτεθεῖ μία ὥρα σέ κάθε τάξη στή Γυμναστική.

Τό Τμήμα Ξιρине σιδόπιμο νά συνοδεύσει τό παραπάνω ώρολόγιο πρόγραμμα μέ αὐτή τήν εισηγητική Ξιθεση στήν όποία:

- α) 'Αναφέρεται ό γενικός σκοπός τοῦ προγράμματος,
- β) 'Αναπτύσσονται τά κριτήρια πού τό Τμήμα Ξλαβε ύπόψη του κατά τή σύνταξη τοῦ προγράμματος, καί
- γ) Αίτιολογοῦνται οί μεταβολές πού προγραμματοιοῦνται στό πρόγραμμα σέ σχέση με τό πρόγραμμα πού ίσχύει σήμερα.

A.- Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

'Ο γενικός σκοπός τοῦ ώρολόγιου καί τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καθορίζεται ἀπό τό ἄρθρο 26 τοῦ Νόμου 309/1976 ὡς ἑξῆς:

"Τό Γυμνάσιον ἔχει σκοπόν νά συμπληρώσῃ τήν ἐγκύβλιον μόρφωσιν τῶν ἐφήβων. Βιβδιώτερον: Νά δισήσῃ αὐτούς εἰς τήν δρθήν καί ἀκριβή Ξιφρασιν τῶν σιέφεων καί τῶν συνεσοτήμάτων των εἰς τήν παρατήρησιν καί ἀνάλυσιν τῶν φαινομένων τοῦ φυσικοῦ καί τοῦ κοινωνικοῦ κόσμου, νά γνωρίσῃ εἰς αὐτούς συνεκτικῶς τήν ἱστορίαν καί τās σπουδαιοτέρας πνευματικῶς κατακτήσεις τοῦ 'Ελληνικοῦ, τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ καί γενικώτερον τοῦ ἑθνωπίνου πολιτισμοῦ, νά τούς βοηθήσῃ νά συνειδητοποιήσουν τās κλίσεις καί τās ἱκανότητες των, νά δεξύνῃ τήν ἠθικήν κρισιν των, νά ἀναπτύξῃ τήν θρησκευτικῆν καί ἔθνικήν συνείδησιν των καί νά ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτούς φρόνημα σύμφωνον πρὸς τās ἀρχάς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας".

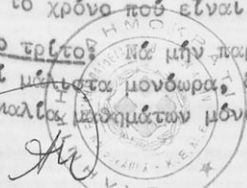
B.- ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Τά κριτήρια τῶν ὁποία τό Τμήμα Ξλαβε ύπόψη του κατά τήν κατάρτιση τοῦ ώρολόγιου προγράμματος τοῦ Γυμνασίου εἶναι τά ἑπιδουδα:

Κριτήριο Πρῶτο: Νά ἀνταποκρίνεται τό πρόγραμμα στίς διατάξεις τῶν ἄρθρων 26 καί 28 τοῦ Ν. 309/1976.

Κριτήριο δεῦτερο: Νά ἀνταποκρίνεται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα πούπαράλληλα καταρτίζεται. Οἱ ὄρες τοῦ ώρολόγιου προγράμματος σέ κάθε μάθημα πρέπει νά εἶναι ἀνάλογες μέ τήν ὕλη πού ἀπαραίτητα θά διδάσκειται καί ἡ ὕλη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος σέ κάθε μάθημα πρέπει νά εἶναι ἀνάλογη μέ τό χρόνο πού εἶναι δυνατόν νά διατεθεῖ γιά τή διδασκαλία της.

Κριτήριο τρίτο: Νά μήν παρέχεται ἡ ὕλη κατατεμαχισμένη σέ πολλά μαθήματα καί μέτιστα μονόωρα, ὅπως συμβαίνει μέ τό πρόγραμμα πού ίσχύει. Ἡ διδασκαλία μαθημάτων μόνο μέ ὅρα καί εἰς ἑβδομάδα παρουσιάζει μειονεκτήματα:

- α) Οι μαθητές τὰ θεωροῦν ὡς ἐπουσιώδη καὶ γι' αὐτὸ δέν τὰ μελετοῦν μέ ἐνδιαφέρον.
- β) Οι καθηγητές ποῦ τὰ διδάσκουν δέν κατορθώνουν πάντοτε νά γνωρίζουν καλὰ τοὺς μαθητές καὶ γι' αὐτὸ δέ δημιουργοῦνται οἱ ἀπαραίτητες προσωπικῆς σχέσεις γιὰ τὴν ἔκπαιξη τῆς ἀγωγῆς.
- γ) Δέ δημιουργοῦνται ἰσχυροὶ συνειρμοὶ γνώσεων, γιατί μεταξὺ τῆς διδασκαλίας καὶ ἐνότητος καὶ τῆς ἐνότητος ποῦ ἀκολουθεῖ μεσολαβεῖ μεγάλο χρονικὸ διάστημα (μιά ἐβδομάδα καὶ μερικὲς φορές δυὸ ἢ καὶ περισσότερες) καὶ παρεμβάλλονται ἄσχετες γνώσεις. Γι' αὐτὸ τὸ Τμῆμα ἐνοποίησε συγγενικά μαθήματα.

Κριτήριο τέταρτο: Νά εἶναι τὸ πρόγραμμα πραγματικὰ νέο, νά ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας.

Κριτήριο πέμπτο: Νά ἀνταποκρίνεται τὸ πρόγραμμα στὶς πραγματικῆς ἀνάγκες καὶ στὰ ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν. Ἡ ἐκμάθηση ξένων γλωσσῶν π.χ. εἶναι μιὰ ἀνάγκη γιὰ τὴν ἐποχὴ μας ποῦ ἀνοπτύσσει στοὺς μαθητές καὶ ἀντίστοιχο γνήσιο ἐνδιαφέρον. Γι' αὐτὸ οἱ ξένες γλώσσες πρέπει νά ἔχουν σημαντικὴ θέση στὸ πρόγραμμα.

Κριτήριο ἕκτο: Τὸ Τμῆμα ἔλαβε ἰδιαίτερα ὑπόψη τοῦ ὅτι τὸ Γυμνάσιο εἶναι σχολεῖο μέ ἀντοτέλεια καὶ μέ αὐτοσπουδ. Βασικοὶ τοῦ σκοποῦ εἶναι νά συμπληρώσει τὴ γενικὴ μόρφωση τοῦ παιδιοῦ, νά τὸ φέρει σὲ γνωριμία μέ τὸ περιβάλλον τοῦ τό φυσικῷ, τὸ κοινωνικῷ καὶ τὸ ἱστορικῷ, νά τοῦ ἀναπτύξει ἕλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς προσωπικότητος (νοητικὰ, συναισθηματικὰ, βουλευτικὰ, κοινωνικὰ, ἠθικὰ) καθὼς καὶ χρήσιμες δεξιότητες γιὰ τὴ ζωὴ του, νά τὸ βοηθήσει νά σιέπτεται καὶ νά ἐκφράζεται ὀρθῶ, νά τοῦ καλλιεργήσει τὴν ἐθνικὴ καὶ τὴν θρησκευτικὴ συνείδηση, νά τοῦ ἀναπτύξει τὴν ἀγάπη του γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ γενικὰ νά τὸ ἐτοιμάσει νά ζήσει στὴ σύγχρονη κοινωνία ὡς ἐλεύθερος καὶ υπεύθυνος πολίτης. Τὰ μαθήματα τοῦ προγράμματος στὸ σύνολό τους καὶ μέ τὸ χρόνο ποῦ προβλέπεται γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ καθενὸς ὑπηρετοῦν αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς.

Γ.ο. ΑΙΡΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕ ΣΧΕΣΕΙ ΜΕ ΑΥΤΟ

Ἡ σημαντικὴ καινοτομία τοῦ νέου προγράμματος εἶναι ἡ ἐνοποίηση

συγγενῶν μαθημάτων τοῦ προγράμματος πού ἰσχύει, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι μονῶρα, σ' ἓνα εὐρύτερο κύβλο γνώσεων μέ τόν τίτλο: Σπούδῃ τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ περιβάλλοντος. Στό μάθημα αὐτό ἐντάσσονται οἱ ἐξῆς κύβλοι γνώσεων: (1) Ἀνθρωπολογία, (2) Ἑγχειρίδι, (3) Γεωγραφία μέ στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Γεωγραφίας καί Γεωλογίας, (4) Ζωολογία, (5) Φυτολογία καί (6) Βιολογία. Μ' αὐτή τήν ἐνοποίηση:

- α) Περιορίζονται τὰ μονῶρα μαθήματα πού ἡ διδασκαλία τους, ὅπως ἀναφέρθηκε, δέ ἀποδίδει.
- β) Ἐξοικονομοῦνται τρεῖς διδακτινές ὥρες, γιατί κατὰ τό πρόγραμμα πού ἰσχύει προβλέπονται δέκα ὥρες γιά τή διδασκαλία τῶν παρακάτω μαθημάτων στίς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασίου (Ἀνθρωπολογία 1, Ἑγχειρίδι 1, Ζωολογία-Φυτολογία 2, Γεωγραφία 5, Βιολογία 1), ἐνῶ στό πρόγραμμα αὐτό προβλέπονται μόνο ἐπτὰ ὥρες.
- γ) θά ἀποφευχθοῦν οἱ ἐπαναλήψεις καί οἱ ἐπιπλοῦς ὕλης, καί
- δ) θά γίνει δυνατόν νά παρουσιαστέῃ ἡ ὕλη στό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα μέ νέα διάταξη καί κατὰ τρόπο συνθετικό.

II.- Μεταβολές στήν ὀνομασία μαθημάτων

Στό νέο πρόγραμμα γίνονται οἱ ἐξῆς μεταβολές στήν ὀνομασία μαθημάτων.

- 1.- Τό μάθημα Ἀρχαία ἑλληνική γλῶσσα καί γραμματεία μετονομάζεται σέ Ἀρχαία ἑλληνική γραμματεία, γιατί οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς θά διδάσκονται στό Γυμνάσιο μόνο ἀπό μεταφράσεις καί ἐπομένως δέ θά διδάσκηται ἡ ἀρχαία ἑλληνική γλῶσσα.
- 2.- Τό μάθημα Νέα ἑλληνική γλῶσσα καί γραμματεία μετονομάζεται σέ Νεοελληνική γλῶσσα καί γραμματεία.
- 3.- Τό μάθημα Φυσικό μετονομάζεται σέ Φυσικό-Χημεία μέ στοιχεῖα Ὀρυκτολογίας, γιατί ὁ δεύτερος αὐτός ὅρος καλύπτει τό προβλεπόμενο περιεχόμενο τοῦ μαθήματος αὐτοῦ στό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα.
- 4.- Τό μάθημα Ἐπαγγελματινὴ ἐξερεύνησις καί ἐπαγγελματινὸς προσανατολισμός μετονομάζεται σέ Σχολικό καί ἐπαγγελματινὸ προσανατολισμό, γιατί ὁ δεύτερος ὅρος εἶναι συντομότερος, εὐρύτερος καί ἐμφρακτικότερος.
- 5.- Τό μάθημα Ἀγωγή τοῦ πολίτου μετονομάζεται σέ Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, γιατί ἡ ἐμφαση στό ἀναλυτικό πρόγραμμα αὐτοῦ

τοῦ μαθήματος δίνεται στή λειτουργία τῆς δημοκρατίας καί στό ρόλο τοῦ πολίτη σ' αὐτήν. Τό μάθημα ἀποσκοπεῖ ἰδιαίτερα στήν ἀνάπτυξη τῶν μαθητῶν σέ ἐλεύθερους καί ὑπεύθυνους δημοκρατικούς πολίτες.

- 6.- Τό μάθημα Τεχνικό μετονομάζεται σέ Καλλιτεχνικό καί γιά νά μή συγχέεται μέ τό μάθημα Τεχνολογικό καί γιά νά ἐμφράξει ὁ ὅρος τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος, γιάτί μέ τήν εἰσαγωγή τῶν Τέχνο-λογικῶν τό ἀντικείμενο τοῦ μαθήματος θά περιοριστεῖ στό καλλιτεχνικό στοιχεῖο.

III.-Εἰσαγωγή νέου μαθήματος

Στό πρόγραμμα εἰσάγεται νέο μάθημα, τῶ Τεχνολογικό, σέ ἐφαρμογή τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Ν. 309/1976.

IV.- Μεταβολές στίς ὥρες διδασκαλίας τῶν μαθημάτων

Ὡς πρός τίς ὥρες διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τό Τμήμα ἀποφάσισε τῶ ἑξῆς:

- 1.- Νά ἀξηθοῦν οἱ ὥρες διδασκαλίας στό μαθήματα:

α) Νεοελληνική γλῶσσα καί γραμματεία ἐπὶ 1 ὥρα στήν Α' τάξη, γιάτί στήν τάξη αὕτη θά διδάσκεται συστηματικά ἡ Γραμματική τῆς νεοελληνικῆς γλῶσσας καί θά θεμελιώνεται ἡ γλωσσική μὀρφωση τοῦ παιδιοῦ

β) Μαθηματικά ἐπὶ 1 ὥρα στή Γ' τάξη, κατά πλειοψηφία, γιάτί τό μάθημα ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιά τήν σύγχρονη ζωή.

γ) Σχολικός καί ἐπαγγελματικός προσανατολισμός ἐπὶ 1 ὥρα στό α' τετράμηνο στήν Γ' τάξη, καί

δ) Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ἐπὶ 1 ὥρα στό β' τετράμηνο στή Γ' τάξη, γιάτί ὁ χρόνος ποῦ προβλέπεται γιά τή διδασκαλία τῶν δύο αὐτῶν μαθημάτων στό πρόγραμμα ποῦ ἰσχύει εἶναι πολύ περιορισμένος.

- 2.- Νά παραμείνουν οἱ ἴδιες ὥρες διδασκαλίας στό νέο πρόγραμμα ὅπου καί στό πρόγραμμα ποῦ ἰσχύει στό μαθήματα:

α) Φυσική-χημεία μέ στοιχεῖα Ὀρυκτολογίας

β) Νέες γλώσσες

γ) Εὐνοαστική

δ) Μουσική

ε) Καλλιτεχνικά

3.- Νά μειωθούν οι ώρες διδασκαλίας στα παρακάτω μαθήματα

α) Θρησκευτικά: Νά μειωθεί ο χρόνος διδασκαλίας τους κατά 1 ώρα στην Γ' τάξη, κατά πλειοψηφία. Το Τμήμα αναγνωρίζει τους ιδιαίτερους εθνικούς και ιστορικούς λόγους που επιβάλλουν τη διδασκαλία του μαθήματος. Δέχεται όμως ότι το μάθημα έχει ιδιοτυπία, δεν απευθύνεται τόσο στο νοῦ όσο στην καρδιά και ότι οι πολλές θρησκευτικές γνώσεις δε διαμορφώνουν άναγκαζα και τόν καλό Χριστιανό.

Ιδιαίτερα ή επιτυχία τῶν σπουδῶν τοῦ μαθήματος αὐτοῦ δέν ἐξαρτῶται τόσο ἀπό τὸ χρόνο ποῦ διατίθεται γιὰ τὴ διδασκαλία του ὅσο ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς διδασκαλίας του καὶ ἀπὸ τὴν ὄλη ποῦ θά περιλάβει τὸ νέο ἀναλυτικὸ πρόγραμμα. Ἄλλωστε ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή δέν καλλιεργεῖται μόνο στὸ σχολεῖο, ἀλλὰ τὴν ἀσμεῖ καὶ ἡ οἰκογένεια καὶ τὴ συμπληρῶνει καὶ ἡ ἑπιηγήσια.

β) Ἀρχαία ἑλληνικὴ γραμματεία: Στὴν Α' τάξη νά μειωθεῖ ἀπὸ 5 ὥρες σὲ 4 καὶ στὴς Β' καὶ Γ' τάξεις ἀπὸ 6 ὥρες σὲ 4. Σύνολο περιοπῶν στὸ μάθημα ὥρες 5. Τὸ Τμήμα πήρε τὴν ἀπόφαση καὶ μὲ αὐτὸ τὸ

περιορισμένο ὥραριο τὸ μάθημα εἶναι σημαντὸν νά διδάσκηται ἐπινοποιητικὰ γιατί ἔχει ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ φόρτο τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ γι' αὐτὸ ὅλος ὁ χρόνος θά διατίθεται γιὰ τὴ σπουδὴ τοῦ περιεχομένου τῶν ἀρχαίων κειμένων.

γ) Ἱστορία: Νά περιοριστῆ ἀπὸ 1 ὥρα σὲ κἄθε τάξη, κατὰ πλειοψηφία. Τὸ Τμήμα ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ ἱστορία εἶναι σημαντικώτατο μάθημα καὶ ὅτι γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἔχει ἰδιαίτερη σημασία. Ὁμως τὴν πεποιθήση ὅτι καὶ 2 ὥρες τὴν ἐβδομάδα σὲ κἄθε τάξη ἀρκοῦν γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος, ἰδιαίτερα γιατί:

I) θά καταβληθεῖ φροντίδα ὥστε στὸ νέο ἀναλυτικὸ πρόγραμμα νά μὴν περιληφθεῖ ἐπουσιώδης ὄλη.

II) οἱ μαθητὲς θά ἀποικοῦν ἀριετὴ ἀρχαιογνώσια ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν κειμένων ἀπὸ μεταφράσεις.

III) Δὲ θά ἐπιναλλεῖται στὸ ἄδειο ἢ ὄλη τοῦ Γυμνασίου, ὅπως συμβαίνει σήμερα. Στὸ Γυμνάσιο ἡ Ἱστορία θά εἶναι κυρίως πολιτικὴ. Τὸ ἄδειο θά εἶναι ἰδιαίτερα ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ.

- δ) Ολιγοσυρειά: Νά περιορισθούν κατά 1 ώρα στην Γ' τάξη, γιατί ή πιά άπαραίτητη ύλη είναι δυνατόν νά διδαχτεί και μέ μειωμένο ώραιο. Άλλωστε σημαντικό τμήμα τής ύλης του μαθήματος θά περιληφτεί στο αναλυτικό πρόγραμμα των Τεχνολογιών.
- ε) Σπουδή του άνθρώπου και του περιβάλλοντος: όπως αναφέρθηκε παραπάνω, μέ την ύπαγωγή στο μάθημα αυτό συγγενών μαθημάτων που ώς τώρα διδάσκονται ανεξάρτητα έγινε ολιγοσυρία 3 διδακτικών ώρων.

γ.- Άλλες μεταβολές

Κολλιτεχνιά: Η 1 ώρα του μαθήματος τής Γ' τάξεως μεταφέρεται στην Α' τάξη, ώστε σ' αυτή τήν τάξη τό μάθημα νά διδάσκεται 2 ώρες τήν εβδομάδα, γιατί είναι άπαραίτητο οι μαθητές νά άποικούν χρήσιμες μηχανικές δεξιότητες από τήν άρχή τής φοίτησης τους στο Γυμνάσιο. Άλλωστε σύμφωνα μέ γνώμη ειδικών για τό μάθημα χρειάζεται συνεχές ώρο για τήν λιανοποιητική διδασκαλία του μαθήματος.

Τεχνολογια: Τό Τμήμα κρίνει ότι τό μάθημα δεν είναι δυνατόν νά διδαχτεί, αν δεν εξασφαλιστούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις σέ χώρους, εξοπλισμούς και κατάλληλο διδακτικό προσωπικό. Κρίνει επίσης ότι είναι άπαραίτητο, πριν γενικευτεί ή διδασκαλία του μαθήματος, νά μεσολαβήσει ένα πειραματικό στάδιο. Στο πρώτο στάδιο και όσο νά άποικησουμε τήν άπαραίτητη εμπειρία τό Τμήμα κρίνει σκόπιμο νά διδάσκεται τό μάθημα στους μαθητές 2 ώρες τήν εβδομάδα σ' όλες τές τάξεις του Γυμνασίου και στις μαθήτριες 1 ώρα στη Β' τάξη και 2 ώρες στην Γ' τάξη. Στην Α' τάξη για 2 ώρες και στη Β' τάξη για 1 ώρα οι μαθήτριες θά διδάσκονται τό Ολιγοσυρειά αντί για τό Τεχνολογια.

Ολιγοσυρειά: Τό Τμήμα κρίνει ότι τό μάθημα πρέπει νά παραμείνει για ένα διάστημα ως ανεξάρτητο και νά διδάσκεται στις μαθήτριες των Α' και Β' τάξεων. Άργότερα, όταν εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για τή διδασκαλία των Τεχνολογιών, τό Ολιγοσυρειά είναι δυνατόν νά ενσωματωθούν στο μάθημα των Τεχνολογιών που τό πρόγραμμα αυτού θά είναι ίσως περισσότερο για τους μαθητές και τές μαθήτριες των Α' και Β' τάξεων και κοινό για τους μαθητές-μαθήτριες τής Γ' τάξεως μέ ύλη που θά ενδιαφέρει και

ΠΡΑΞΙΣ 78

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτη καὶ ὥραν 10,30 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἑκπαίδευσεως συνήλασε εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωκάρους 2 - Ἀθήναι).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκάς, Γ. Γρατσέας, Ε. Βέρης καὶ Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', οἱ εἰσηγηταὶ Κ. Τσότσος, Δ. Τομπαζίδης καὶ Κ. Κατσιμάνης, καὶ οἱ γραμματεῖς τοῦ Τμήματος Δ.κ.κ. Ἰωαννίδου ἐπι. βαθμῷ 70.

Ἄν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ν.κ. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπόν λόγω ἀσθενείας, Ἄλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β' καὶ ἐκ τῶν εἰσηγητῶν οἱ κ.κ. Δ. Ἀδαμόπουλος, Β. Θεοδωροπούλου καὶ Στ. Παπασημαζοπούλου, καὶ ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ον - Τὸ πρόγραμμα τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων Τρίτης (Γ') τάξεως Λυκείου.
- ΘΕΜΑ 2ον - Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου.
- ΘΕΜΑ 3ον - Ἐγκρίσις βιβλίου Ὑγιεινῆς Δευτέρας (Β') τάξεως Γυμνασίου.
- ΘΕΜΑ 4ον - Γνωμοδοτικὴ περὶ τῆς χρησιμότητος ἢ μὴ τοῦ βιβλίου "Λεδῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας".

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος εἰσηγητὴς ἐνημερῶναι τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 210.4/94/110669 ἐγγράφου τοῦ Τμήματος Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Μέσης Ἑκπαίδευσεως τοῦ Υπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, σχετικῶς μὲ τὸ "Πρόγραμμα τῶν Φιλοσοφικῶν Μαθημάτων τῆς Τρίτης (Γ') τάξεως Λυκείου".

Ἐν συνεχείᾳ, ἀναφερόμενος εἰς τὴν διδακτέαν ὕλην τοῦ αὐτοῦ μαθηματος λέγει καὶ εἰσηγείται:

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἐντασιν τῶν ἐγκριμένων ἐγχειριδίων Λογικῆς μετὰ στοιχείων Γνωσιολογίας (τοῦ Ν. Σούλια) καὶ Στοιχείων Φιλοσοφίας (τῶν Ε.Ν. Ρούσου κ.ἀ.), τὰ δρία τοῦ διδακτικοῦ ἔτους καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν προτείνωμεν, ὅπως ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύο

ἐγχειριδίων εἰσαχθεῖν αἱ κάτωθι ἐνότητες:

Ἐν τοῦ ἑγκαιριζόμενου ἐγχειριδίου τῆς Λογικῆς (Ν. Σούλιος)

Ὅσα εἰσαχθεῖν τὰ ἐξῆς:

1. Ἐν τῆς Εἰσαγωγῆς: τὸ ἔργον τῆς Λογικῆς καὶ ἡ θέσις τῆς Λογικῆς ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ. Ἄξιον αὐτῆς (σο. 9 - 12).
  2. Αἱ θεμελιώδεις ὀρθαί τῆς νοήσεως (σο. 17 - 19).
  3. Αἱ ἔννοιαι (σο. 26 - 34).
  4. Ἐν τοῦ κεφ. Α' κρῖσεις: τὰ ὅμοια. Αἱ κρῖσεις ἐν γένει (σο. 35-39) καὶ αἱ κατηγορητικαὶ κρῖσεις κατὰ ποιὸν ὄμα καὶ ποσὸν (σο. 39-42).
  5. Ἐν τοῦ κεφ. Β' συλλογισμοί: χαρακτῆρ καὶ γενετικαὶ διαίρεσις τοῦ συλλογισμοῦ (σο. 50 - 51), Ἐπιμεσοὶ συλλογισμοί (σο. 52-60) Ἐπιμεσοὶ συλλογισμοὶ (σο. 74-76), Ἀναλογικὸς συλλογισμὸς (σο. 76-77).
  6. Αἱ γενικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὴν τελειήν Λογικὴν (σο. 77-78).
  7. Ἡ εἰσαγωγή εἰς τὴν Μεθοδολογίαν (σο. 79) καὶ ὁλοκληρὸν τὸ Τμήμα κατὰ Γενικὴν Μεθοδολογίαν. (σο. 80 - 100).
  8. Ἡ τῆς Εἰσόδου Μεθοδολογίας: τὸ κατ. Ἡ Ἐπιστήμη ἐν γένει (σο. 101-104).
  9. Ἐν τῆς Γνωσιολογίας: Ἡ Γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη (σο. 149 - 150), τὸ ὅμοιον τῆς Γνωσιολογίας (σο. 150 - 151) καὶ τὸ κεφ. Ἡ γνώσις καὶ τὰ εἶδη αὐτῆς (σο. 152-153) καὶ Ἀλήθεια, βεβαιότης καὶ ἀποσφάλξις (σο. 154 - 157).
- Ἢτοι ἐν τῆς Λογικῆς ὅσα εἰσαχθεῖν τὰ ἐξῆς:
1. Ἡ ἱστορία τῆς Λογικῆς (σο. 12-13).
  2. Αἱ σχέσεις ἀντιθέσεως καὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατηγορητικῶν κρῖσεων (σο. 43-47).
  3. Ἡ ἀντιπροσῆ τῶν κρῖσεων (σο. 47-49).
  4. Οἱ ὅμοιοι συλλογισμοί (σο. 51-52).
  5. Οἱ σύνθετοι παραγωγικοὶ συλλογισμοί (σο. 60-74).
  6. Οἱ βραχυλογικαὶ παραγωγικοὶ συλλογισμοί (σο. 76-74).
  7. Ὁλοκληρὸς ἡ εἰσὶν ἡ Μεθοδολογία ὅσα τῆς οἰκιστικῆς τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐξῆς (σο. 105-145) καὶ
  8. Ὁλοκληρὸς ἡ Γνωσιολογία ὅσα τῆς κεφ. τὸ δυνατόν τῆς Γνώσεως καὶ ἐξῆς (σο. 150-157).

Ἐν τῶν Στοιχείων φιλοσοφίας ὅσα εἰσαχθεῖν τὰ ἐξῆς:

1. Γνωσιολογία, ὅσα τῆς κεφ. Ἡ ἑπιμεσοὶ καὶ ἑπιμεσοὶ τῆς γνώσεως" καὶ ἐξῆς (σο. 38 - 31).
2. Ὁλοκληρὸς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων (σο. 155-202).

ΔΙΕΥΚΡΙΝΕΙΣ - ΣΟΦΙΣΤΑΙ

Α' τριτάτην "Λογικήν" δραζομένη ἕλη σὺ οὐραχθῆ κατὸ τὸ
Α' τετραμήνου, ἢ δὲ ἐν τῶν "Στοιχείων φιλοσοφίας" κατὰ
τὸ Β' τετραμήνου, κατ' ἐξαιρέσειν ὅπως, ὅμο τῆ ἐνδύρει τοῦ
Β' τετραμήνου, ὃ ἀδελφικῶν σὺ ἀρχίσαι τὴν "Γνωσιολογίαν" ἐν τῷ
κωφ. "Ἡ Γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη", "τὸ ἐπινοεῖμενον τῆς Γνωσιολο-
γίας", "Ἡ γνώσις καὶ τὰ εἶδη αὐτῆς", καὶ "Ἀλήθεια, βεβαιότης
καὶ πιθανότης" ἐν τῆς "Λογικῆς" τοῦ Η. Σοῦλια (σο. 149-155),
καὶ εἰς δὲ ἀμέσως δὲ, σὺ συνεχίσαι ἀπὸ τοῦ κωφ. "Ἐπινοεῖμενον καὶ ἀντι-
εἰρημένο τῆς γνώσεως" (σο. 30 καὶ ἐξ.). τῶν "Στοιχείων φιλοσοφίας".

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἢ ἐν τοῦ βιβλίου "Λογική" (τοῦ Η. Σοῦλια)
ὀριθεῖσα ἀνωτέρω διδασκεία ἕλη σὺ ἐπινοηθῆσθ' ὅτι οὐρανῆσται ἀδ-
γον ἐντὸς τοῦ Α' τετραμήνου, ἀφείλει ὃ διδασκίαν νὰ ἐπιπερῆσαι τὴν
ὀλοκληρωσίν τῆς ὡς ἀνω ἕλης ἐντὸς τῶν δύο - τριῶν πρώτων ἐβδο-
μάδων τοῦ Β' τετραμήνου καὶ νὰ συνεχίσαι ἐκείνη τὴν διδασκαλίαν
τῶν ἐν τοῦ αὐτοῦ βιβλίου εἰσωγαγιῶν μαθημάτων Γνωσιολογίας ὡς
δρίζονται ἀνωτέρω (ἦτοι σελ. 149-155 τοῦ βιβλίου τοῦ Η. Σοῦλια)
καὶ νὰ προχωρήσαι ἐπὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐν τοῦ βιβλίου
Στοιχείων φιλοσοφίας 3. ὀριθεῖσθαι ἀνωτέρω ἐνοστητῶν ἐν τοῦ κεφαλαίου
τῆς γνωσιολογίας (σελ. 30 - 31) καὶ τοῦ κωφ. φιλοσοφίας τῶν Ἑλλή-
νων (σελ. 155-202).

ΧΡΗΣΙΜΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. Λ Ο Γ Ι Κ Η

- 1) Β. Τατάκη, Λογική, Θεσσαλονίκη, 1966.
- 2) Θ. Βορέα, Λογική, (ἐκδόσει, ΟΛΑΒ).
- 3) Ε. Παπαναστασίου, Λογική, Ἀθήνα, 1970.

II. Γ Η Σ Τ Ι Θ Α - Ι Ε Σ

- 1) Θεοφ. Βορέα, Εἰσωγαγὴ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, Ἀθήνα, 1972.
(ἐκ ἐκδόσεως, ΟΛΑΒ), κωφ. "Θεωρία τῆς γνώσεως".
- 2) Χρ. Θεοφωρίδης, Εἰσωγαγὴ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, Ἀθήνα, 1955.
(ἐκ ἐκδ.), κωφ. "Γνωσιολογία".

III. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΟΝ ἙΛΛΗΝΩΝ

- 1) Τοῦλλερ - Νέστλε, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας
(μετάφρ. Χρ. Θεοφωρίδης), Ἀθήνα, 1972.
- 2) Κ. Τσούτσου, Ἡ κοινωμική φιλοσοφία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων
1962 ἦ (μετάφρ. ἐκδ.).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

- 1) Β. Τατάκη, φιλοσοφικῶν ἀρετῶν, Ἀθήνα, 1964.
- 2) Α. Παπαδόπουλος, φιλοσοφικῶν ἀρετῶν, Ἀθήνα 1964.

Το Τμήμα άκοιούσαν τήν εισήγησιν καί κατόπιν άνταλλαγής άπόψεων μεταξύ τών μελών

άποδέχεται όμοφώνως

τήν εισήγησιν του κ. Φ. Βάρου καί προτείνει όπως κοινοποιηθή ή προτεινομένη ύλη τών Φιλοσοφικών Μαθημάτων τής Τρίτης (Γ') τάξεως του Δυκείου εις άπαντα τά Λύκεια τής χώρας.

Η συζήτησις διά τό δεύτερον θέμα τής ήμερησίας διατάξεως, άνεβλήθη διά επομένην συνεδρίαν.

Επί του τρίτου θέματος τής ήμερησίας διατάξεως "Έγχειρισις βιβλίου Υγιεινής Δευτέρας (Β') τάξεως Γυμνασίου", ό επί του θέματος εισηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', άναφερόμενος εις τήν αίτησιν του κ. Μαστοροίδου Έμ., έκδότου, θέτει ύπ' όφιν του Τμήματος:

- 1.- Τό ύπ' αριθμ. Φ. 211.25/148/105090 έγγραφον του κ. Υπουργού Παιδείας, δι' ού διαβιβάζεται ή αίτησις του κ. Μαστοροίδου Έμ., έκδότου, περί έγκρίσεως του βιβλίου "Υγιεινή" του Δεληγιαννίδη Παρ. μη έγκριθέντος παλαιότερον (14-7-1973 πράξις 33 του Τμήματος Μέσης Έκπαίδευσως) λόγω τής εις τήν καθαρευούσαν συντάξεώς του καί μεταγλωττισθέντος έν τή μεταξύ εις τήν Δημοτικήν ύπό του Δ. Κικιλίη,
- 2.- τάς διατάξεις του Ν. 186/75, άρθρ. 1, παρ. 2 καθ' άρθρ. 2, παρ. 1β καί δ καί 6,
- 3.- τήν αίτησιν του κ. Μαστοροίδου καί εισηγείται τά άκόλουθα:
"Τό έν λόγω βιβλίον ειχεν άπό άπόψεως περιεχομένου έγκριθαί ύπό τής ειδικής πρός τούτο συσταθείσης επιτροπής.

Η εις τήν δημοτικήν γλώσσαν σύνταξις του είναι άρκετά επιτυχής, ελάχιστα δέ στοιχεία καθαρευούσης διέφυγον τής προσοχής του μεταγλωττιστού ως π.χ. εις τήν σελ. 48 ή λέξις "ήπαρ" καί σελ. 49 ή κατάληξις τής λέξεως "θεραπευτικά (άξελος)". θεωρώ άσήμαντα τά έναπομείναντα λάθη (τό άναφερόμενον δεύτερον λάθος λλαν πιθανώς είναι τών τυπογράφων) καί εισηγούμαι τήν έγκρισιν του βιβλίου του όπολου ή διάρθρωσις τής ύλης καί ή γλωσσική ένότης καί σαφήνεια είναι φανερά άρετά".

Τμήμα άκοιούσαν του εισηγητού καί μετά συζήτησιν μεταξύ τών μελών

Μεθ' ὧ λύεται ἡ συνεδρία.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Ο Πρόεδρος
[Signature]
Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

[Signature]
Δῆμ. Ἰωαννίδου

ΠΡΑΞΙΣ 79/1976

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέρα καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπικαιδεύσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ Καταστάματι αὐτῷ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῆρος, Δ. Ζακυνθῆς, Ηλ. Σπυροπούλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσῆας καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ Εἰσηγηταὶ Κ. Φούσιας, Α. Ἀδαμόπουλος, Στ. Παπασημανιόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Κατσιμάνης καὶ Β. Θεοδωρακόπουλος, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαδ- μῆ 7ψ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ου - Σύνταξις ὁδηγιῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς "Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς".
- ΘΕΜΑ 2ου - Γνωμοδότησις διὰ τὴν χρησιμότητα τοῦ "Ὁρθογραφικοῦ Λεξικοῦ τῆς Δημοτικῆς".
- ΘΕΜΑ 3ου - Μειώσεις ὥρων τοῦ ὥρολογίου προγράμματος Γυμνασίου.
- ΘΕΜΑ 4ου - Τελικὴ διαμόρφωσις σχεδίου ὥρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου.
- ΘΕΜΑ 5ου - Διδακτέα ὕλη τῶν μαθημάτων μὲ περιλειομένης ὥρας.
- ΘΕΜΑ 6ου - Προαγωγικῆς καὶ ἀπολυτήριου ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου.
- ΘΕΜΑ 7ου - Ἀνακοινώσεις

α) Ἐγγραφοῦ τῆς 23ης Ὀκτωβρίου 1976 τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων περὶ καταρτίσεως Ν. Δ/τος καθορισμοῦ τοῦ νέου τρόπου διεξαγωγῆς τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν σχολείων Μέσης Ἐπικαιδεύσεως.

β) Έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 1976 του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, περί συντάξεως ώρολογίου και αναλυτικού προγράμματος των μαθημάτων του γυμνασίου και λυκείου γενικής κατεύθυνσης.

γ) Υπηρεσιακό σημείωμα του Προέδρου του Τμήματος Ερευνών και Τεκμηρίωσης κ. Γ. Βάζου, σχετικά με τα υποβληθέντα υπό των Τμημάτων του ΚΕΜΕ θέματα έρευνας.

Έπί του α' θέματος της ημερησίας διατάξεως "Σύνταξις όδηγιών διά την διδασκαλίαν της "εοελληνικής Γραμματικής", ό επί του θέματος εισηγητής κ. Δ. Τομαζίδης, προτείνει τά κάτωθι:

Η νέα σχολική "Νεοελληνική Γραμματική" ("Εκδοσίς Ο.Ε.Δ.Β., Αθήναι 1976) περιέχει, ώς γνωστόν, κατά συστηματικό τρόπον τά γραμματικά φαινόμενα της κοινής νέας ελληνικής γλώσσης. Είναι εύδητον ότι τιαύτη συστηματική κατάταξις δέν είναι δεσμευτική διά τόν διδάσκοντα, ό όποιος δύναται νά ακολουθήση άλλην σειράν είς την διδασκαλίαν του άνταποκρινομένην είς τάς απαιτήσεις και τά διαφέροντα της τάξεως. Ευδεικτικώς πάντως παρέχομεν τάς ακόλουθους όδηγίας και ως πρός την σειράν διδασκαλίας των κεφαλαίων της Γραμματικής και ώς πρός τόν τρόπον παροχής της διδακτέας ύλης.

Α) Σειρά διδασκαλίας των γραμματικών φαινομένων:

1.- Έναρξις της διδασκαλίας από του Δευτέρου Μέρους του έπιγραφόμενου "Οί Λέξεις", τό όποιον περιλαμβάνει τά τμήματα: (I) Η καταγωγή των λέξεων (παρ. 58), (II) Ο σχηματισμός των λέξεων (παρ. 59-104) και (III) Η σημασία των λέξεων (παρ. 105-110).

2.- Συνέχισις μέ τό Τρίτον Μέρος, τό έπιγραφόμενον "Οί τύποι", μέ την ακόλουθον σειράν:

α) Τά μέρη του λόγου (παρ. 111-116)

β) Τό άρθρον (παρ. 117-123)

γ) Τά ούσιαστικά (παρ. 124-170)

δ) Τά ρήματα (παρ. 211-273)

ε) Τά έπίθετα (παρ. 171-187)

ς) Τά αριθμητικά (παρ. 188-196)

- ζ) Οί άντωνυμίες (παρ. 197-210)
- η) "Αιλιτα: 'Επιρρήματα (παρ. 274-284), Προθέσεις (παρ. 285-289), Σύνδεσμοι (παρ. 290-292), 'Επιφωνήματα (παρ. 293-294).

3.- Τό Πρώτον Μέρος τής Γραμματιής τό έπιγραφόμενον "Οί φθόγγι και τά γράμματα" είναι σιόπιμον νά διδάσκειται έπ' εύκαιρία (π.χ. συλλαβισμός, τονισμός, πάθη φωνέντων, τό τελιό ν κττ) πλήν του κεφαλαίου περί στίξεως τό όποιον, λόγω τής σημασίας του και τών δυσχερειών που παρουσιάζει, πρέπει νά διδαχθή συστηματιώς.

Β) Τρόπος διδασκαλίας:

'Εκκινούντες από την άρχήν ότι ή διδασκαλία τής νεοελληνιής γραμματιής άφορά πλέον εις γλώσσαν όμιλουμένην από τό παιδί πρέπει νά προσαρμοσωμεν την διδασκαλιαν μας καταλλήλως. Ούτως, ειδικώτερον:

1.- 'Η διδασκαλία τής Γραμματιής δέν αποβλέπει εις άποβίτησιν νέωνν γνώσεων αλλά εις επέκτασιν και συστηματοποίησην του γλωσσίου όθησαυρού τών παιδιών.

2.- Διά τουτο ή διδασκαλία θά άφορμάται από τον προφοριόν λόγον τών παιδιών ή από καταλλήλως έπιλεγέντα κείμενα (ώς είναι λ.χ. τά περιλαμβανόμενα εις τό τεύχος "Κείμενα και άσκήσεις"), εις τά όποια οι μαθηται θά άναζητούν και θά έπισημαίνουν τους προς έπεξεργασιν γραμματιούς τύπους.

3.- Εις την διδασκαλιαν τής Γραμματιής αποβλέπομεν του λοιπού όχι απλώς εις την έπισημασιν και μελέτην τύπων και την συναγωγήν κανόνων αλλά κυρίως εις την παρουσιασιν συνολιής και ωλοκληρομένης γλωσσιής ειιδνης. Προς τουτο θά αποφεύγεται ό κατά παράδοσιν τρόπος διδασκαλίας τής Γραμματιής. Δέν θά χρησιμοποιούνται πλέον διά την διδασκαλιαν μεμονωμένοι τύποι, αλλά ωλοκληρομένοι φράσεις, όπου θά έπισημαίνεται η λειτουργική παρουσία τών γραμματιών τύπων (λ.χ. διά την διδασκαλιαν τών έγίλισεων δέν θά αναφέρονται απλώς λάμπω, νά λάμ-πω, π.τ.λ., αλλά ό ήλιος λάμπει - "Όταν έρθρου οι διαιοπές θά πάμε ένδρομή - Βοήθησέ με, θεε μου κτλ).

Θά όσον ένα κεφάλαιον τής Γραμματιής είναι γνωστόν εις τά παι-
διά από προηγούμενη τάξιν, δέν είναι άνάγκη νά διδαχθή συστημα-
τιώς. Δυνάμεθα όμως, όσάνις κρίνομεν τουτο άναγκασιον, νά άναφερώμεθα
έπ' εύκαιρία εις αυτό προς έμπέδωσιν του.

5.- Τό βιβλίον τῶν "κειμένων καί ἀσκήσεων" εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιῆται εἰς ὅλας τάς φάσεις τῆς διδασκαλικῆς ἐργασίας καί ὄχι μόνον εἰς τήν τελικήν. Δυνάμεθα λ.χ. νά ἐκινῶμεν ἀπό τό σχετικόν κείμενον, νά ἀνατρέχωμεν ἐφ' αὐτό κατὰ τήν διάρκειαν τῆς διδασκαλίας καί νά ἐπεξεργαζώμεθα τάς ἀναφερομένας εἰς αὐτό ἀσκήσεις κατὰ τήν ἐν τῷ σχολείῳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ ἐργασίαν.

6.- Εἰς τό τέλος πάσης διδασκαλικῆς ἐργασίας μας θά παραπέμπωμεν τούς μαθητάς εἰς τάς σχετικὰς παραγράφους τῆς Γραμματικῆς των.

Κρίνομεν σκόπιμον νά ὑπογραμμίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι οἱ ὀρθογραφικοί κανόνες τοῦ Ἐπιμέτρου ὡς καί οἱ διάφοροι πίνακες ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει θά δίδωνται πρὸς ἀπομνημόνευσιν εἰς τούς μαθητάς. Εἶναι ἀρκετόν νά ἐθίζωνται οἱ μαθηταί νά προσφεύγουν εἰς αὐτό, ὡς αἱ σφάνονται τήν ἀνάγκην νά εὑρουν λύσιν εἰς ἀπορίαν των.

Ἐν τέλει σημειοῦμεν ὅτι ὁ διδάσκων τήν Νεοελληνικήν Γραμματικήν, ἀποφεύγων τήν τυποπόλῃσιν τῆς διδασκαλίας, δύναται διὰ τοῦ ἰδιαίτερου τρόπου παροχῆς τῆς ὕλης καί τοῦ ζῆλου ἐνδιαφέροντός του νά καταστήσῃ τό μάθημα εὐχάριστον καί ἐλκυστικόν εἰς τούς μαθητάς του.

Τό Τμήμα ἀνοῦσαν τοῦ εἰσηγητοῦ καί μετὰ συζήτησιν μεταξύ τῶν μελῶν ἀποδέχεται τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. Δ. Τομπαζῆ.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδοτήσεις εἰς τήν χρησιμότητα τοῦ "Ὄρθογραφικοῦ Λεξικοῦ τῆς Δημοτικῆς", οἱ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγηταί κ.κ. Δ. Τομπαζῆς καί Β. Θεοδωρακόπουλος θέτουν ὑπ' ὄψιν τοῦ Τμήματος:

- 1) τήν ἀπό 17-9-1976 αἴτησιν τοῦ Ἐκδ. Οἴκου "Ἐκδόσεις Κένταυρος",
- 2) τό ὑπ' ἀριθμ. 114447/8-10-1976 ἔγγραφον τοῦ κ. Ἰπουργοῦ Παιδείας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡ ὡς ἄνω αἴτησις μετὰ 5 ἀντιτύπων τοῦ ἐν θέματι Λεξικοῦ καί ζητεῖται ἡ γνωμοδοτήσις, καί
- 3) τήν διάταξιν τῆς παρ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ν. 186/75 "Περὶ τοῦ ΚΕΜΕ κτλ" καί εἰσηγοῦνται τὰ κάτωθι:

Τό κείμενον "Ὄρθογραφικό Λεξικό τῆς δημοτικῆς γλώσσας" τοῦ Γιωργίου Γεραλή (Ἐκδόσεις Κένταυρος, Ἀθήνα 1976) δέν εἶναι προσηρμοσμένον εἰς τήν σχολικήν Γραμματικήν, ἀλλ' ἐπανειδίδεται εἰς φωτοτυπιήν ἔκδοσιν.

σιν με ώρισμένες διορθώσεις (λ.χ. τέσσαρις αντί τέσσερεις που αναγράφει άλλη προγενεστέρα έκδοσὶς του, καὶ αὐτὴ τοῦ 1976). Τὸ κύριον μειονέκτημα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς εἶναι ἡ διατήρησις τῆς βαρελας εἰς τὸ κύριον σῶμα τοῦ Λεξινοῦ με τὰς συνεπελας τῆς χρήσεως αὐτῆς (διάρρησις λ.χ. τῶν νὰ πᾶ καὶ νὰ τό, τίς εἶπες; καὶ τί θά με φάει ὁ κάμπος). Ἐπίσης ὁ "Σύντομος ὀρθογραφικὸς ὁδηγός" δέν εἶναι ἐξ ὀλοκληροῦ προσηρμοσμένος εἰς τοὺς κανόνας τῆς σχολικῆς Γραμματικῆς: π.χ. ἀναγράφει αὐτός (σ. καί, ἐνῶ δέχεται αὐπνία καὶ Ἀι-Νιόλας, σ. κβ'), τέσσαρεις (σ. κθ') καὶ συντομογραφίας αἱ ὁποῖαι δέν ὑπάρχουν εἰς τὴν σχολικὴν Γραμματικὴν, ὡς ἔ.μ. (= ἔδιος μῆνας), ἔ.χρ. (= ἔδιος χρόνος), π.μ. (= τοῦ μῆνα ποῦ πέρασε), λ/σμός (= λογαριασμός), θ/νλίη (= θεσσαλονίκη) κ.τλ. Διατηρεῖ ὡσαύτως τὴν βαρελάν εἰς τὸ περιέχον τὰς συντομογραφίας τμήμα.

Παρά ταῦτα, ἐπειδὴ νομίζομεν ὅτι πρόκειται περὶ σοβαρᾶς καὶ ἐπιμελημένης ἐργασίας, εἰσηγοῦμεθα ὅπως χαρακτηρισθῆ τὸ ὡς ἄνω Λεξικόν ὡς χρήσιμον βοήθημα διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων. Θὰ ἦτο βεβαίως εὐνταῖον ὅπως προσαρμοσθῆ ἡ ὀρθογραφία καὶ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ Λεξινοῦ εἰς τοὺς κανόνας τῆς σχολικῆς Γραμματικῆς καὶ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς βαρελας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γνώμη μας αὐτὴ ἀφρᾶ εἰς τὴν τελευταίαν ἐκδόσιν τοῦ Λεξινοῦ τοῦ ἔτους 1976, εἰς τὴν ὅποیان ἔχουν γίνει προσαρμογαὶ τῆς ὀρθογραφίας. Διότι ὑπάρχει καὶ προγενεστέρα ἐκδοσὶς τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς τὴν ὅποیان ἐπισημαίνονται ὀρθογραφικαὶ διαφοραὶ (π.χ. σελ. 298: σορός, -ώτερος, -ώτατος, ἢ σελ. 320: τέσσερεις).

Τὸ Τμήμα ἀποῦσαν τῶν Εἰσηγητῶν καὶ κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπέδωκεν μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, ἀποφαινεται ὁμοφώνως: Τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἀναβάλλεται διὰ μίαν τῶν ἐπομένων συνεδριῶν πρὸς πληρεστέραν ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Μειώσεις τῶν ὥρῶν τοῦ ὠραολογίου Προγράμματος Γυμνασίου", ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Δ. Σαλκίτσ, Σύμβουλος Β', εἰσηγηταί:

Ἡ περιοχὴ ὥρῶν εἰς μαθήματα τοῦ Γυμνασίου καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ὕλης συνδέεται ἀμεσα μετὰ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς περὶ τῆς ὕλης καὶ περιορισμοῦ τῆς ὕλης. Ὁ κ. Ἄρβεδρος τοῦ Τμήματος /.

τος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι αἱ ὄροι, αἱ ὁποῖαι θά περινοποῦν, θά διατε-
θοῦν εἰς ἀθλητικᾶς καὶ ἐμπολιτιστικᾶς δραστηριότητας. Ἐπὶ ἑνὸς
τόσον σημαντικοῦ μέτρου ὅμως πρέπει νά ἀποφανθῆ ἡ Ὀλομέλεια τοῦ
ΚΕΜΕ, συμφώνως πρὸς τὴν παρ. β' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ΚΕΜΕ
ἐν συνδύασμῳ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 2, παρ. 2 τοῦ Ν. 186/1975 ἢ τουλάχιστον
νά γνωματεῦσῃ τὸ Τμήμα Γενικοῦ Προγραμματισμοῦ καὶ Συντονι-
σμοῦ συμφώνως πρὸς τὴν παρ. β' τοῦ ἄρθρου 5 ἐν συνδύασμῳ πρὸς τὴν
παρ. θ' τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ΚΕΜΕ.

Ὅθεν διὰ νά λάβῃ τὸ Τμήμα ἀπόφασιν ἐπὶ περινοπῆς ὥρων καὶ πε-
ριορισμοῦ τῆς ὕλης διὰ τὸν ὡς ἄνω σοισδόν, εἶναι ἀπαραίτητον νά προ-
ηγηθῆ γνωμάτευσις τῆς Ὀλομελείας τοῦ ΚΕΜΕ περὶ τῆς σοισπιμότητος καὶ
τῆς δυνατότητος ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τῶν ἀθλητικῶν καὶ ἐμπολιτιστι-
κῶν δραστηριοτήτων. Εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Ὀλομελείας δεόν ὅπως κλη-
θοῦν καὶ οἱ εἰδιδικῆ Σύμβουλος παρὰ τῆ ΚΕΜΕ ἐπὶ τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς
κ. Σιμοδελῆς ὡς καὶ οἱ ἀρμόδιοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες τοῦ Ὑπουργείου
(ὁ Διευθυντῆς τῆς Διευθύνσεως Σωματικῆς Ἀγωγῆς κ.ἄ.), οἱ ὁποῖοι πα-
ράγοντες τοῦ Ὑπουργείου εἰσηγήθησαν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν τὸ μέτρον
τῶν ἀθλητικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐπιδηλώσεων, διὰ νά δώσουν εἰς τὴν Ὀ-
λομέλειαν σχετικᾶς ἐξηγήσεις προειμένον τὸ Σῶμα νά προβῆ εἰς τὴν
ἐνδεδειγμένην γνωμάτευσιν ἢ ὁποῖα θά κατατοπίσῃ τὸν κ. Ὑπουργόν πλη-
ρῶς ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου καὶ καθολικοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου θέματος.

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω εἰσηγήσεώς μου, ἐν τῆς ὁποίας προϋπτεῖ ἡ
σοβαρότης τοῦ θέματος, παρακαλῶ ὅπως ἐκφρασθῆ ἡ γνώμη ὑπὸ ἀπάντων τῶν
μελῶν τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος καὶ καταγραφῆ αὕτη εἰς
τὸ πρακτικόν, ληφθῆ δέ ἀποφασίς διὰ ψηφοφορίας κατὰ τὰ ἐν τῆ Κανони-
σμῳ τοῦ ΚΕΜΕ ὀριζόμενα.

Μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Δ. Σακκῆ καὶ κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων
μεταξὺ τῶν μελῶν, τὸ Τμήμα ἀποδέχεται τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Σακκῆ, μει-
οψηφούντων (1) τοῦ κ. Παγιάλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος καὶ (2) τοῦ κ.
Νικ. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β', ὁ ὁποῖος δὲν ἐξέφερε γνώμην καθ' ὅτι δὲν
ἴτο γνώστης τοῦ ἐν λόγῳ θέματος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο δεκτικῶς ἐπ'
ὀλίγον ἡ συνεδρία.

Ἀρχομένης τῆς συνεδρίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀν. Πάγιαλος
ἀνεκράσε τὰ μέλη:

- 1.- 'Επί του περιεχομένου του υπ' αριθμ. 624.7/23-10-1976 εγγράφου του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων περί καταρτίσεως Π. Δ/τος, καθορίζοντος νέον τρόπον διεξαγωγής τῶν προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μέσης Ἑκπαιδεύσεως.
- 2.- 'Επί του περιεχομένου του υπ' αριθμ. 6246/22-10-76 εγγράφου του Υπουργού Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων "Περὶ συντάξεως ὄρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν μαθημάτων του γυμνασίου καὶ λυκείου γενικῆς κατευθύνσεως" . καὶ
- 3.- 'Επί του περιεχομένου ὑπηρεσιακοῦ σημειώματος του Προέδρου του Τμήματος Ἐρευνῶν καὶ Τμηματικῆς κ. Βάζου, σχετικῶς μέ τά ὑποβληθέντα ὑπό τῶν Τμημάτων του ΚΕΜΕ θέματα ἐρεύνης
- 'Επί του πέμπτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "διδακτέα ὅλη τῶν μαθημάτων μέ περινομήνας ὥρας" ὁ κ. Πρόεδρος, ἀνέθεσε τήν μελέτην καὶ τήν εἰσηγήσιν τῆς ὕλης ἣτις πρέπει νά διδαχθῆ, ἐπὶ τῶν μαθημάτων τὰ ὅποια ὑφίστανται μείωσιν ὥρων, εἰς τὰς τάξεις του Γυμνασίου, εἰς τοὺς κ.κ.
- 1.- Ἰ. Ἀρβανίτη, Δ. Σακκῆς καὶ Δ. Τομπαῖδη ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν διὰ τήν Β' καὶ Γ' τάξιν.
- 2.- Φ. Βῆρο, ἐπὶ τῆς ὕλης του μαθήματος τῆς Ἱστορίας διὰ τήν Α', Β' καὶ Γ' τάξιν.
- 3.- Ἰ. Σκορδέλλη, ἐπὶ του μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.
- 4.- Στ. Παπασημαδόπουλον, ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων: Ζωολογίας - Φυτῶλογίας καὶ Γεωγραφία διὰ τήν Α' τάξιν, Ὑγιεινῆ διὰ τήν Β' τάξιν καὶ Γεωγραφία διὰ τήν Γ' τάξιν.
- 5.- Νικ. Παπαδόπουλον, ἐπὶ τῆς ὕλης του Μαθήματος τῶν Τεχνολογιῶν, καὶ
- 6.- Γ. Γρατσέα, ἐπὶ τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων: Τεχνικῶν, Οἰκοκυριακῶν, Μουσικῆς.
- 'Επί του ἔκτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "αιδαγωγικῆς καὶ ἀπολυτήριου ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου" ὁ κ. Πρόεδρος, Ἄν. Πάγια-λοῦ, ἀνέθεσε τήν εἰσηγήσιν του ὡς ἄνω θέματος εἰς τοὺς κ.κ. Φ. Βῆρο, Σὺμβουλο Β', Ἰ. Ἀρβανίτη, Σὺμβουλο Β', Β. Θεοδωρακόπουλο, Α. Ἀδαμόπουλο, Εἰσηγητῆς.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Τελική δια-
μόρφωσις σχεδίου ὠρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου" οὐδεμία ἐγένε-
το συζήτησις.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος,
Stath. I. Pappas
Αν. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς,
Μαριάνθη
Δὴμ. Ἰωαννίδου

Αντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 80 πράξεως

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτη καὶ ὥραν 9.00 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδευσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Γ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δ. Σακκιάς, Ἡ. Σπυροπούλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Γ. Σιορδελίης, Εἰδικὸς παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. Σύμβουλος, οἱ Εἰσηγηταὶ: Κ. Φούσικας, Λ. Ἀδαμόπουλος, Στ. Παπασημανίδου, Δ. Τομπαζίδης, Κ. Κατσιμάνης καὶ Β' Θεοδωραϊδου, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῇ 7φ.

Θέματα ἡμερησίας διαστάξεως

1. Μειώσεις τῶν ὥρῶν τοῦ ὠρολογίου Προγράμματος Γυμνασίου.

2. Διδακτέα ὕλη τῶν μαθημάτων μὲ περιεκτικότητας ὥρας.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' ἀναγινώσκει τὴν ὑπ' ἀριθ. 6248/23-10-1976 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γ. Ράλλη, διὰ τῆς ὁποίας τὸ Τμήμα ἐντέλλεται νὰ καθορίσῃ τὰς ὥρας διδασκαλίας αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ περιοποῦν ἀπὸ τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα ἐνάστης τῶν τριῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου καὶ τὴν ὕλην ἣ ὁποία πρέπει νὰ παραλειφθῇ ἢ νὰ διδαχθῇ περιληπτικῶς ἐκ τῶν οἰκείων διδακτικῶν ἐγχειριδίων, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1976 ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ ἀθλητικῶν καὶ πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων εἰς τὰ Γυμνάσια τῆς χώρας, χωρὶς ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς ὥρῶν ἐν ἰσχύϊ προγράμματος.

Ἀπολοῦθως τὸ Τμήμα, λαβὼν ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἀπὸ 1-11-1969 Β.Δ. τὸ καθορίζον τὰ ὠρολόγια καὶ ἀναλυτικὰ προγράμματα τῶν Σχολείων Κ.Ε., 2) τὰς διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπιφερομένας πε-

ρινοπάς τριῶν (3) διδαιτιῶν ὥρῶν εἰς τὰ προγράμματα τῆς Α' καὶ Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου καὶ δύο (2) διδαιτιῶν ὥρῶν εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου καὶ 3) τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβούλου Β' κ. Φ. Βάρου ἀναγνωσθέν ἀνεπίσημον πρακτικὸν τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Ἀλεξ. Καρανιόλα συνεδρίας ὁμάδος ἐργασίας, κατόπιν συζητήσεως καὶ ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων,

γ ν ω μ ο δ ο τ ε ῦ ὁ μ ο φ ῶ ν ω ς :

Α. Προτείνει τὰς ἀκολούθους περινοπάς ὥρῶν διδασκαλίας κατὰ τάξιν:

1. Διὰ τὴν Α' τάξιν τριῶν (3) διδαιτιῶν ὥρῶν, ὡς ἀκολουθῶς: Μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπώλεια αὕτη ἀναπληροῦται μὲ τὸ τρίωρον τῶν εἰσαγομένων ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων. Μία (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας, διότι ὠρισμένοι διδαιτιῶν ἐνότητες ἀποτελοῦν ἀντιειρμενον διδασκαλίας τοῦ παραλλήλως διδασκομένου μαθήματος τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας.

Μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος Φυτολογίας - Ζωολογίας, κατὰ τὸ Α' τετράμηνον, καθ' ὅτι ἡ ἔλη τοῦ μαθήματος ἐδιδάχθη ἤδη εἰς τὸ Δημοτικὸν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, μίαν (1) ὥραν ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας, κατὰ τὸ Β' τετράμηνον.

2. Διὰ τὴν Β' τάξιν (3) διδαιτιῶν ὥρῶν, ὡς ἀκολουθῶς: Μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ Γυμνάσιον ἔχει εἰσαχθεῖ τρίωρον ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων. Μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, τῶν ἐν τοῦ πρωτοτύπου διδασκομένων, καθότι ἡ διδασκαλία δευτερευόντων γραμματικῶν φαινομένων δύναται νὰ γίνῃ κατὰ περίπτωσιν καὶ ὄχι συστηματικῶς. Μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Ὑγιεινῆς κατὰ τὸ Α' τετράμηνον, διότι ὠρισμένοι διδαιτιῶν ἐνότητες διδάσκονται καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἀνθρωπολογίας, καὶ μίαν (1) ὥραν ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας, κατὰ τὸ Β' τετράμηνον, καθότι, πρὸ τῆς ἀνάγκης νὰ ἐξοικονομηθῇ διδαιτιῶν χρόνος, ἡ περινοπή εἰς τὸ μάθημα τοῦτο εἶναι ἡ πλέον ἀνάδυνος. Διὰ τὰ σχολεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης θὰ περινοποῦν 2 ὥρες: 1 ἀπὸ τὰ ἀρχαία Ἑλληνικά καὶ 1 ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν ἐν τῷ Α' τετράμηνο καὶ 1 ὥρα ἀπὸ τὴν Ὑγιεινὴν ἐν τῷ δευτέρω.

3. Διὰ τὴν Γ' τάξιν, δύο (2) διδαιτιῶν ὥρῶν, ὡς ἀκολουθῶς: Μία (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῶν Τεχνικῶν διότι εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν κρίνεται προτιμότερον ὅπως ἡ περινοπή μὴ γίνῃ εἰς μαθήματα τὰ ὅποια θὰ ἐξετασοῦν εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις διὰ τὸ Λύκειον. Μίαν (1) ὥραν ἐν τῆς Γεωγραφίας, κατὰ τὸ Α' τετράμηνον, καὶ μίαν (1) ἐν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας - Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτου κατὰ τὸ Β'

τετράμηνον, καθότι εἰς τὴν ὅλην τῶν μαθημάτων αὐτῶν περιέχονται καὶ ἀντικείμενα ἥσσονος σημασίας διὰ τοὺς μαθητὰς.

Β. Ἀκολούθως οἱ ὀρισθέντες εἰσηγηταὶ διὰ τὴν παράλειψιν ἢ περιληπτικὴν προσφορὰν διδασκτέας ὕλης τῶν ὡς ἔνω ὑφισταμένων περιοπεθῆν διδασκτικῶν ὥρων μαθημάτων, ἦτοι οἱ: Δ. Σακκιάς καὶ Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β', καὶ Δ. Τομπαῆδος, Εἰσηγητῆς, διὰ τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ Β' καὶ Γ' τάξεων, Ἰ. Ἀρβανίτης καὶ Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β', διὰ τὴν Ἱστορίαν Α' τάξεως, Φ. Βῶρος Σύμβουλος Β', διὰ τὴν Ἱστορίαν Β' καὶ Γ' τάξεων, Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β', διὰ τὴν Ἀγωγήν τοῦ Πολίτου Γ' τάξεως, Στ. Παπασημαδιόπουλος, Εἰσηγητῆς, διὰ Ζωολογίαν-Φυτολογίαν Α' τάξεως, Γεωγραφίαν Α' τάξεως, Ὑγιεινὴν Β' τάξεως καὶ Γεωγραφίαν Γ' τάξεως, εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολουθοῦσας κατὰ τάξιν καὶ μάθημα Περιιοπὰς ἢ περιλήψεις

Α' Γυμνασίου

1. Φυσικὴ ἀγωγή.

Δέν κρίνεται σιδηπιμον νὰ περιοπεθῆ ὕλη, διότι αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ συμπυκνωθῆ καὶ νὰ προσαρμοσθῆ εἰς τὰς δύο ὑπολοίπους διδασκτικὰς ὥρας. Πέραν τούτου αἱ ἀθλητικαὶ δραστηριότητες, διὰ τὰς ὁποίας θά διατεθῆ ἢ περιοπεθῆσῃ ὥρα, θά συμβάλουν εἰς τὴν ὀλοκληρωσιν τοῦ προβλεπομένου διὰ τὸ μάθημα ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

2. Ἱστορία.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἐν χρήσει διδασκτικὸν ἐγχειρίδιον Ἱστορίας Ἀρχαίων Χρόνων, τὰ ὅρια τοῦ διδασκτικοῦ ἔτους, τὴν ἀφομοιωτικὴν ἰκανότητα τῶν μαθητῶν, τὴν ἀνάγκην περιορισμοῦ τῆς διδασκαλίας εἰς δώδεκα ἑβδομαδιαίως καὶ τὴν διδασκτικὴν ὑποχρέωσιν ὅπως δοθῆ εἰς τοὺς μαθητὰς συνοπτικὴ Ἔσως ἀλλὰ πλήρης εἰκόνων τῆς ἱστορουμένης περιόδου, προτείνομεν νὰ διδασθοῦν περιληπτικῶς (ἦτοι διὰ τῶν εἰσαγωγικῶν σημειωμάτων ἐκείνου κεφαλαίου καὶ τῶν ἐν τέλει ἐκείνου κεφαλαίου κυρίων σημείων ἀνακεφαλαίωσης, τὰ ὅποια ἔχει εἰς ὅλα τὰ κεφάλαια κατὰ χωρὶς ἢ συγγραφεύς) τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια καὶ παράγραφοι:

(1) Ὅλων τῶν κεφαλαίων τοῦ δευτέρου μέρους (σελ. 27-75) αἱ παράγραφοι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν διαφόρων λαῶν (ἦτοι ἡ παραγρ. 3 τῆς σελ. 31, ἡ παραγρ. 3 τῆς σελ. 49, ἡ παραγρ. 2 τῆς σελ. 64, ἡ παραγρ. 2 τῆς σελ. 69, ἡ παραγρ. 1 τῆς σελ. 73).

2. Τῶν τριτοῦ μέρους (σελ. 82-130) καὶ διδασθῆ περιληπτικῶς ὀλόκληρον κεφάλαιον (σελ. 87-130) δι' ἀπλῆς σπουδῆς τῶν εἰκόνων καὶ τῶν χαρτῶν

3. Ἐκ τοῦ τετάρτου μέρους περιληπτικῶς τὸ 1ον κεφάλαιον.

- (4) 'Εν τοῦ πέμπτου μέρους νά δοθοῦν περιληπτικῶς τὰ κεφάλαια 6, 7 (σελίς 202 -220) δι' ἀπλῆς σπουδῆς τῶν εἰκόνων καί χαρτῶν.
- (5) 'Εν τοῦ ἑβδόμου μέρους νά δοθοῦν περιληπτικῶς αἱ σελίδες 352-64.
- (6) Τελείως περιληπτικῶς νά δοθῆ τό ὄγδοον μέρος διὰ σπουδῆς μόνον τῶν εἰσαγωγικῶν σημειωμάτων καί τῶν κυρίων σημείων ἐκείνου κεφαλαίου καί τῶν εἰκόνων.

Συνοφίζομεν καί ὑπενθυμίζομεν ὅτι :

Τά κεφάλαια περί τέχνης θά παρουσιάζωνται πάντοτε ἐν σχέσει καί σπουδῇ τῶν εἰκόνων καί θά προσφέρονται κυρίως δὲ αἰσθητικῆν ἀγωγὴν, ὄχι δι' ἀπομνημόνευσιν.

Ἡ περιληπτικὴ παρουσίασις κεφαλαίων (ὅπου ἀνωτέρω προτείνεται τοιαύτη) θά βασίζεται εἰς τὰ εἰσαγωγικά σημειώματα (τά ἐν ἀρχῇ τῶν κεφαλαίων) καί τὰ κύρια σημεῖα (ἐν τέλει τούτων), ὥστε νά διαφυλάττεται πάντοτε καί ἡ ἱστορικὴ συνέχεια.

3. Φυτολογία-Ζωολογία

Εἰσηγούμεθα ὅπως μὴ διδαχθῆ ἡ κἀτωθι ὕλη, ἐπειδὴ ἀναφέρεται εἰς τὸ περισσότερον γνωστὰ ζῶα καί φυτὰ καί ἐπειδὴ ἔχει διδαχθῆ εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον.

α) Περιστερόμορφα, Γλαυιόμορφα, Στρουθιόμορφα, Χελιδονίδαι, Χηνόμορφα, ἦτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 43-52. β) Μαλακοπτερύγια, Χονδριχθῆς, ἦτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 75-79. γ) Ἀκέφαλα, Κεφαλόποδα, ἔντομα, ἦτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 80-102. δ) Μηλεῶδη, Ἀμυγδαλίδαι, Ροδοειδῆ, Μαλαχοειδῆ, Σταυρανοθῆ, Ἀμπελιδώδη, Ἐσπεριδοειδῆ, ἦτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 202-234 καί ε) Ἀγρωνιδῶδη, ἦτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 267-273.

4. Γεωγραφία

Προτείνομεν ὅπως μὴ διδαχθῆ ἡ ὕλη ἀπὸ τῆς σελίδος 156 κ.έ. τοῦ διδασκαλικοῦ βιβλίου, διότι αὕτη κατὰ ἓνα μεγάλο μέρος ἀποτελεῖ γενικὴν ἐπισιόησιν τῆς προηγουμένης ὕλης.

Β* Γυμνασίου.

1. Φυσικὴ Ἀγωγή.

1. Ἰσχύει ἡ ἀντιγραφομένη αἰτιολόγησις διὰ τὴν περιοχὴν εἰς τὴν

2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά.

Προτείνεται νά μὴ διδαχθῆ συστηματικῶς εἰς ἰδιαίτερας διδασκαλικὰς ἑξέσεις τὸ ἑτυμολογικὸν τῆς Γραμματικῆς καί τὸ Συντακτικόν, ἀλλὰ νά διγύνηται τὰ ἀντιτιθέμενα ταῦτα ἐπ' εὐκαιρίᾳ.

3. 'Υγιεινή.

Προτείνομεν ὅπως μὴ διδαχθοῦν αἱ κάτωθι ἐνότητες, ἐπειδὴ καλύπτονται ὑπὸ ἄλλων μαθημάτων:

- α) Ἀπαιτήσεις διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ ὄργανισμοῦ.
- β) Νοσήματα ἐξ ἐλλείψεως βασικῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν ἢ καταχρήσεων πλὴν τοῦ κεφαλαίου περὶ ἀλκοολισμοῦ καὶ καπνίσματος.
- γ) Κοινωνικὴ ὀργάνωσις καὶ ὑγιεινὸν διαφῶτισις πλὴν πρώτων βοηθειῶν.

4. 'Ιστορία.

ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἐγκριμένον ἐγχειρίδιον 'Ιστορίας 'Ελληνορωμαϊκῆς - Βυζαντινῆς, τὰ ὅρια τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, τὴν ἀφομοιωτικὴν ἐπιπλοὴν τῶν δι' οὓς προορίζεται τὸ ἐγχειρίδιον μαθητῶν καὶ τὴν διδακτικὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως δοθῇ εἰς ταύτας συνοπτικὴ ἀλλὰ πλήρῃ εἰκὼν τῆς ἱστορουμένης περιόδου, προτείνομεν τὴν μεθόδου τῆς διδασκαλίας τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος κατὰ τὰ κατωτέρω ἐπιτιθέμενα:

Νὰ μὴ διδαχθοῦν λεπτομερῶς (ἀλλὰ νὰ καλυφθοῦν διὰ προφορικῶν περιλήψεων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος) αἱ κατωτέρω ἐνότητες:

(Α) 'Ἐν τῆς Ῥωμαϊκῆς 'Ιστορίας:

- 1. Ἡ παράγρ. γράμματα-ἐπιστῆμες τοῦ κεφ.Ζ' (σελ. 72-76)
- 2. Οἱ αὐτοκράτορες τοῦ 3ου αἰ. μ.Χ. τοῦ κεφ.Η' (σελ.85-90).

(Β) 'Ἐν τῆς Βυζαντινῆς-Μεσαιωνικῆς 'Ιστορίας:

Περίοδου α':

- 3. Ἐν τοῦ κεφ.1 ἢ παραγρ. 5' (διάδοχοι θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, σελ.126-128).
- 4. Ἐν τοῦ κεφ.3 ἢ παραγρ.8 (οἱ αὐτοκράτορες ὡς τὸν 'Ιουστινιανόν, σελ. 136-137), ἢ παραγρ.10 (πολεμικόν ἔργον τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, σελ. 140-143), ἢ παραγρ.12 (Λογγοβάρδου, σελ. 145-6) καὶ αἱ παραγρ.14-15 ("Αβαροι, διάδοχοι 'Ιουστινιανοῦ, σελ. 147-150).
- 5. Τὸ κεφ. 5 (θρησκευτικὴ Πολιτικὴ, σελ.163-65).
- 6. Ἐν τοῦ κεφ.6 ἢ παραγρ.23, 24, 25 (λογοτεχνία, ἱστορία, θεολογία, σελ.169-178) καὶ αἱ παραγρ.30-31 (νομοθεσία, στρατιωτικὴ ὀργάνωσις, σελ.191-195).

7. τὸ κεφάλαιον 7 (Δυτικὰ κράτη, σελ.208-209).

Περίοδου Β':

- 8. τὸ κεφ.1 ἢ παραγρ.1 (διάδοχοι τοῦ 'Ηρακλείου, σελ.213 -

9. 'Εν τοῦ κεφ.2 ἡ παράγρ.5 (Κων/νος ΣΤ', σελ.222-24).
10. Τό κεφ.3 (οἱ αὐτοκράτορες ἀπό 802-867, σελ. 225-31).
11. 'Εν τοῦ κεφ.4 (Θρησι.Πολιτιική) οἱ παράγραφοι 9 (Θρησιευ-
τική πολιτιική ὡς τήν Εἰκονομαχία, σελ.232-3) καί ΙΙ (Β' περίο-
δος Εἰκονομαχίας, σελ.237-9).
12. 'Εν τοῦ κεφ.5 οἱ παράγρ.14-18 (οἱ αὐτοκράτορες ἀπό 886-976,
σελ.245-55) καί παράγρ.20 (οἱ τελευταῖοι Μωμεδόνες αὐτοκράτορες,
σελ.259-61).
13. 'Εν τοῦ κεφ.6 αἱ παράγρ.25-27 ('Ιωάννης Β', Μανουήλ, οἱ τε-
λευταῖοι Κομνηνοί, σελ.269-74).
14. Τό κεφ. 7 (δυναστεία τῶν 'Αγγέλων, σελ.275-78).
15. 'Εν τοῦ κεφ.9 (Δυτική Εὐρώπη) αἱ παράγρ.35-38 (τό κρᾶτος
τοῦ Καρόλου, 'Επιδρομές ἐναντίον τῆς Εὐρώπης, τὰ νέα ἔθνια κρᾶ-
τη, 'Εκκλησία καί Πολιτιική ἐξουσία, σελ.295-301).

Περίδδου Υ':

16. 'Εν τοῦ κεφ.3 (πτῶση τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους) οἱ παράγραφοι 9
(Παλαιολόγος, σελ.333-36), 11-12 (ἄμυνα τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους
ὡς τό 1402 καί ὡς τό 1453, σελ. 337-42).

Ἀυτονόητον ὅτι ὁ διδάσιων τό μάθημα θά καλύπτῃ τὰ παραλειπόμενα τμή-
ματα διά προφορικῶν περιλήψεων καί χρήσεως χάρτου ὅπου ἀναγκαῖον, ὥστε
νά μή μένουν ἀσύνηδα τὰ διδασκόμενα καί μή διακόπτεται ἡ συνέχεια τῆς
ἱστορικῆς ἀφηγήσεως.

Περὶ τὸν νά σημειωθῇ ὅτι τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν τέχνην κεφάλαια δι-
δάσκονται πάντοτε ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ βιβλίου καί
πρὸς ἄλλο εἰκονογραφικόν ὑλικόν τό ὅποῖον ἐνδεχομένως διαθέτει ὁ διδά-
σιων καί οὐδέποτε ἀπαιτεῖται ἀπομνημόνευσις τούτων.

Γ' Γυμνασίου.

1. Φυσιική 'αγωγή.

Δέν εἰσηγοῦμεθα τὴν περιουσίαν ὕλης, ἀλλὰ τὴν σύμπτυξιν καί τὴν προ-
αρμογὴν τῆς εἰς τὰς δύο ὑπολοίπους διδασκτικῆς ὥρας ὡς εἰς τὰς Α' καί Β'
τάξεις.

2. Γεωγραφία:

Διὰ τὴν ἐπαριέση ὁ χρόνος διδασκαλίας τοῦ μαθήματος μετὰ τὴν μείωσιν
τοῦ κατά μέαν ὥραν εἰς τό ἐν τετράμηνον προτεινόμεν τὴν παραλείψιν κα-
τὰ τὴν ἐκτετατομένην ἀπομνημόνευσιν τῶν ἀπομνημόνευσιν τῶν ἀπομνημόνευσιν
σημασίας:
ὡς τὰς χῆρας τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τὴν Μεγάλῃν Ἐρημον Σαχάραν μέχρι καί

τῶν νήσων τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἦτοι: Δυτικὴ Ἀφρική, Μαυριτανία, Σενεγάλη, κράτος τοῦ Νίγηρος, Γαμβία, Γουϊνέα - Μπισσόου, Γουϊνέα, Σιέρρα Λεόνε, Λιβερία, Ἀιτή τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, Γιάνα, Τόγκο, Δαχομέη, Ἄνω Βόλτα, Νιγηρία, Τσόδ, Κεντραφρικανικὴ Δημοκρατία, Δαϊνὴ Δημοκρατία τοῦ Κόγκο, Γουαμπόν, Καμερούν, Ζαΐρ, Ἴσημερινὴ Γουϊνέα, Ρουάντα, Μπουρούντι, Ἀγ-γκόλα, Αἰθιοπία, Σουδάν, Δομαλία, Οὐγκιάνα, Κένυα, Τανζανία, Μοζαμβίκη, Ζάμπια, Μαλουσί, Ροδεσία, Μποτσουάνα, Λεζόθο, Σουαζιλάνδη, Ναμίμπια, Νότιος Ἀφρική, Νησιά τοῦ Ἰνδιανοῦ Ὠκεανοῦ, Νησιά τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἀπὸ τῆς σελίδος 162 μέχρι 226 τοῦ διδ.βιβλίου.

2) Τὰ ἄλλα κράτη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς μέχρι καὶ τῆς Οὐρουγουά-ης ἦτοι: Γουατεμάλα, Σαλβατόρ, Ὀνδούρα, Μπελίζ, Νικαράγουα, Κόστα Ρί-κα, Παναμάς, Μπαχάμες, Ἀντίλλες, Κούβα, Αἰτή, Δομινικανὴ Δημοκρατία, Ἰαμαϊκὴ, Πόρτο Ρίκο, Βενεζουέλα, Κολομβία, Ἴσημερινός, Περού, Βολιβία, Χιλή, Παραγουάη, Οὐρουγουάη, ὑπὸ τῆς σελίδος 294 μέχρι 313.

3) Τὴν Νέα Ζηλανδία μέχρι καὶ τῆς Ἀρκτικῆς ἀπὸ τῆς σελίδος 347 μέχρι τέλους.

3. α) Ἱστορία:

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἐγχειρισμένον ἐγχειρίδιον Ἱστορίας Νεωτέρων Χρόνων, τὰ ὅρια τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, τὴν ἀφομοιωτικὴν ἱκανότητα τῶν δι' οὓς προορίζεται τὸ μνημονευθέν ἐγχειρίδιον μαθητῶν καὶ τὴν διδακτι-κὴν ὑποχρέωσιν ὅπως δοθῇ εἰς τοὺς μαθητὰς τούτους συνοπτικὴ μὲν, ἀλλὰ πλήρης εἰκὼν τῆς ἱστορουμένης περιόδου προτεινομένη τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος κατὰ τὰ ἐπιτιθέμενα κατωτέρω:

Νὰ διδαχθοῦν περιληπτικῶς:

(Α) Ἐν τοῦ Α' μέρους:

1. Αἱ παράγραφοι περὶ τῶν ἰταλικῶν πολέμων, σελ. 52-56.
2. Τὸ κεντρικὴν Αὐτοκρατορίαν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος ὡς τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰ., σελ. 88-93.
3. Τὰ γράμματα τὸν 15ο καὶ 16ο αἰ., σελ. 101-103.
4. Ἀπόλυτη Μοναρχία στὴ Γαλλία, σελ. 114-119.
5. Πολιτικὴ κατάστασις στὴν Ἀγγλίαν τὸν 18ο αἰ., σελ. 124-27.
6. Ἡ κατάστασις στὴ Γαλλίαν τὸν 18ο αἰ., σελ. 129-30.
7. Οἱ χώρες τῆς Ἀνατολ. Εὐρώπης (Αὐστρία, Πρωσία) σελ. 138-41.
8. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Ναπολέοντος, σελ. 164-75.
9. Ἡ Τουρκικὴ αὐτοκρατορία ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰ. ὡς τὴν ἀρ-χὴν τοῦ 19ου αἰ., σελ. 177-178.
10. Ἀπὸ τῆς Εἰρήνης τῶν Παρισίων μέχρι τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον

σελ. 248 - 256.

11. 'Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος, σελ.296-306.

Τά άνωτέρω συνοπτικῶς προσφερόμενα παρουσιάζει ὁ διδάσιων διά προφορικῆς περιλήψεως ὥστε νά μή διακόπτεται διά τούς μαθητάς ἡ συνέχεια τῆς ιστορικῆς ἀφηγήσεως.

Θεωροῦμεν, τέλος, σκόπιμον νά ὑπομνήσωμεν ὅτι τά ἀναφερόμενα εἰς τήν τέχνην κεφάλαια διδάσκονται ἐν συνδυασμῷ πρός τήν εἰκονογράφειν τοῦ βιβλίου καί ἐνδεχομένως ἐν συνδυασμῷ πρός ἄλλο ἐποπτικῶ ὕλιόν ὑπό τοῦ διδάσκοντος κομιζόμενον καί ἀποβλέπουσιν εἰς ἐρμηνεῖαν τῆς τέχνης καί αἰσθητικῆν ἀγωγῆν τῶν μαθητῶν, οὐδέποτε δέ προσφέρονται πρός ἀπομνημόνευσιν.

β) Ἀγωγή τοῦ πολίτου:

Προτείνεται νά παραλειφθῆ ἐντελῶς τό ἀμέρος τοῦ ἐγκειριμένου ἐγχειριδίου (σελ.7-47) ὡς ὀλιγότερον ἀνταποκρινόμενον πρός τούς διδασκτικούς στόχους τοῦ μαθήματος τούτου εἰς τήν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου.

Μεθ' ὅ λυεταί ἡ συνεδρία.

Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεὺς

[Handwritten signature]

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Πρῶξις 81/1976

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέρα Παρασκευὴν καὶ ὥρα 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως συνήλθε εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν Πάγκαλος Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α' Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακινᾶς, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσεάς καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ Εἰσηγηταὶ Κ. Φούσιας, Λ. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημαϊκόπουλος, Δ. Τομπαῖδης, Κ. Κατσιμάνης καὶ Β. Θεοδωρακόπουλος καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου, ἐπὶ βαθμῶ 7^ψ. Δέν παρέστη ὁ κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β'.

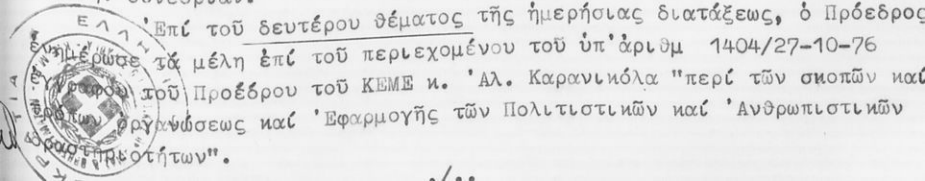
Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Ἐφαρμογὴ τοῦ Σχολικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.
2. Σιοποὶ καὶ τρόποι ὀργανώσεως καὶ Ἐφαρμογῆς τῶν Πολιτιστικῶν καὶ Ἀνθρωπιστικῶν δραστηριοτήτων.
3. Προαγωγικὰ καὶ ἀπολυτήριον ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου.

Ἄν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Ἄν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', ἐνημέρωσε τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 140³/27-10-76 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἄλ. Καρανιόλα "περὶ τῆς Ἐφαρμογῆς τοῦ σχολικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ."

Τὴν μελέτην καὶ Εἰσήγησιν τοῦ ἐν λόγῳ θέματος ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Ν. Παπαδόπουλον, Σύμβουλον Β' ἣν θὰ ἐκθέσῃ εἰς ἐπομένην συνεδρίαν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ Πρόεδρος ἐνημέρωσε τὰ μέλη ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθμ 1404/27-10-76 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἄλ. Καρανιόλα "περὶ τῶν σιοπῶν καὶ ὀργανώσεως καὶ Ἐφαρμογῆς τῶν Πολιτιστικῶν καὶ Ἀνθρωπιστικῶν δραστηριοτήτων".

Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των μελών, ο Πρόεδρος του Τμήματος πρότεινε την συγκρότησιν μιᾶς συντονιστικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐν τῶν κ.κ. Ρ. Γρατσέα καὶ Ἰ. Ἀρβανίτη, Συμβούλων Β' καὶ Κ. Κατσιμάνη Εἰσηγητᾶ, ἵνα καταρτίσουν πρόγραμμα, σχετιὰ μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὀμηλιῶν.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Προαγωγικαὶ καὶ ἀπολυτήριαι ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου", ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος πρὸς διερεύνησιν τοῦ θέματος ἵνα συζητηθῇ στερεωτικὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα εἰς ἐπόμενην συνεδρίαν.

Ἡ γραμματεὺς
Γ. Γρατσέα
Δημητρα Ἰωαννίδου.

Π ρ ὧ ξ ι ς 8 2 α

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Ὀκτωβρίου 1976, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 10ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσως συνήλθεν εἰς συν-εδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐταῦ Λεωχάρους 2.
Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Δ. Σακκάς, Ἡλ. Σπυροπούλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας, Φ. Βώρος καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ βουλευ-ταὶ Κ. Φούσκα, Λ. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαζίδης καὶ Κ. Κατσιμάνης καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ἰωαννίδου ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.
Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' καὶ Β. Θεοδωρα-κόπουλος, Εἰσηγητῆς, καθ' ὅσον εἴχον ἀπασχοληθῆ ὑπὸ ἄλλης ὑπηρεσίας.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Προγραμματισμὸς Ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων μαθητῶν Γυμνασίου.
2. Καθιέρωσις θεσμοῦ τῶν ἐλευθέρων δραστηριοτήτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἄν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ. 7Π.31/243/122258/23/10/76 ἐγγράφου τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεωργίου Ράλλη, σχετικὰ μετὰ τοῦ Προγραμματισμοῦ ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων μαθητῶν Γυμνασίων.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Καθιέρωσις θεσμοῦ τῶν ἐλευθέρων δραστηριοτήτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων", ἡ κατ' ἐπιμέλειαν Εἰσηγητῆς, ἐνημέρωσεν τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ

περιεχομένου της έγκυκλίου της άφορώσης τό έν λόγω θέμα.

Οί κ.κ. Φ. Βώρος καί Δημ. Σακκάς, Σύμβουλοι Β', υποβάλλουν παρατηρήσεις τινάς, αίτινες υποβάλλονται συνημμένως.

Κατόπιν άνταλλαγής άπόψεων τό Τμήμα έπεφυλάχθη νά μελετήση καί νά όλοκληρώση τήν συζήτησιν είς έπομένην συνεδρία.

Έν συνεχεία ό κ. Πρόεδρος, Άν. Πάγκαλος, άνέθεσεν τήν είσήγησιν τών Γενικών Φιλολογικών μαθημάτων της Ε.Τ.Ε. είς τούς κ.κ.

Ήλ. Σπυρόπουλον, Σύμβουλον Β' καί Δ. Τομπαΐδης, Είσηγητήν.

Τήν είσήγησιν δέ τοϋ μαθήματος τών Θρησκευτικών άνέθεσεν είς τόν κ. Φούσκα, Είσηγητήν.

Μεθ' ό λείπει ή συνεδρία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Handwritten signature

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ὸ ξ ἑ ἰ ς 8 3 η

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκάς, Φ. Βῆρος, Ν. Βαρουχάνης, Γ. Γρατούσας καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ εἰσηγηταί: Κ. Φούσιας, Λ. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημαϊόπουλος, Δ. Τομπαῖδης καὶ Κ. Κατσιμάνης, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ζαραφάνιτου, ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἡ. Σπυρόπουλος, σύμβουλος Β' καὶ ὁ εἰσηγητὴς Β. Θεοδωραϊόπουλος, καθ' ὅσον εἶχον ἀπασχοληθῆ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

- 1) Βλοκτῆριοι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου.
- 2) Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θεομοῦ τῶν ἐλευθέρων δραστηριοτήτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων.
- 3) Ἐφαρμογὴ τοῦ Σχολικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἄναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α' καὶ οἱ Κ. Φούσιας καὶ Λ. Ἀδαμόπουλος, εἰσηγηταί, ὑπέβαλον γραπτῶς τὰς προσωπικὰς των ἀπόψεις σχετικὰ μὲ τὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις εἰς τὸ Γυμνάσιον, ἵνα μελετηθοῦν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος καὶ συζητηθοῦν εἰς ἐπόμενῃ συνεδρίαν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θεομοῦ τῶν ἐλευθέρων δραστηριοτήτων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων, κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων μεταξὺ τῶν μελῶν, ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Κ. Κατσιμάνης, ἀνέλαβε

τὴν τελευτήν διαμόρφωσιν καὶ ὁλοκληρώσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐγινυκλίου, καθὼς ὑπ' ὄψιν τὰς προταθείσας παρατηρήσεις ὑπὸ τῶν μελῶν.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἐφαρμογὴ τοῦ Σχολικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ", ὁ ἐπὶ τοῦ

θέματος εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, σύμβουλος Β', θέτει υπ' όψιν του τμήματος:

1) Το από 27-10-76 έγγραφον του κ. Προέδρου του ΚΕΜΕ προς το Τμήμα Μ.Ε. με το όποιο γίνεται μνεία της καθιέρωσης του ανωτέρω θεσμού από τον νόμο 309/76 και καλείται το τμήμα να προβή στον καθορισμό και τή μεθόδευση των προϋποθέσεων δοκιμαστικής εφαρμογής του θεσμού στα σχολεία Αθηνών και Πειραιώς κατά το 2ον τετράμηνο του παρόντος σχολικού χρόνου.

Συγκεκριμένα προτείνεται ή από μέρους του τμήματος όργανωση μήσεως στους σκοπούς και τον τρόπον εφαρμογής του θεσμού 2 - 3 εκπαιδευτικών από κάθε σχολείο και ό καθορισμός εκείνων που θά καταρτίσουν σχετιών πρόγραμμα και θά διδάξουν στους αναφερόμενους εκπαιδευτικούς.

2) Το άρθρ. 28, παρ. 6 του Ν. 309/76 με το όποιο προβλέπεται ή εφαρμογή του Σχολ. και Έπαγγελματινού Προσανατολισμού (ΣΕΠ) στα Γυμνάσια της χώρας και,

3) τήν εργασία όμάδας που συστήθηκε με προφορική έντολή του κ. Υπουργού και μελέτησε τά σχετικά με τήν εφαρμογή του ΣΕΠ προβλήματα σε επανειλημμένες συνεδρίες της από 29-5 μέχρι 15-9-76 και τήν όποία όμάδα αποτέλεσαν φιλόλογοι και ψυχολόγοι εκπαιδευτικοί, επαγγελματικοί σύμβουλοι, μία κοινωνιολόγος, ό ίδιος (εισηγητής) και ό Σύμβουλος Α' του ΚΕΜΕ κ. Βάζος ως πρόεδρος της όμάδας. Ό εισηγητής σημειώνει σχετικά ότι τά πορίσματα της έν λόγω όμάδας τέθηκαν υπόψη του κ. Υπουργού και του κ. Προέδρου του ΚΕΜΕ τήν 23-9-76 σε ειδική έκθεση.

Ό εισηγητής λαμβάνοντας υπόψη και τά πορίσματα της αναφερθείσης όμάδας, κατά τή δήλωσή του, αναπτύσσει με σκοπό μία έννομη διεξοδική του τμήματος τά ακόλουθα:

"Ό Σχολικός και Έπαγγελματικός Προσανατολισμός σύμφωνα και με τά καθιερωμένα σε άλλες χώρες είναι θεσμός, δηλ. όργανισμός συνεργασίας σχετιών με τά προβλήματα έπιστημόνων, που έχει σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές - έφήβους στην έκλογή του κατάλληλου για τον καθένα επαγγέλματος και στην αντίστοιχη προς τήν έκλογή αυτή σχολική κπεύθυνση. Η βοήθεια δέ αυτή θά είναι ουσιαστική όταν δοθεί σε συνεργασία με τό Σχολείο γενικότερα και με τήν βοήθεια του μαθητού. Είναι περιττό να τονισθεύ ότι ή έκλογή κατάλληλου - σωστού επαγγέλματος είναι δύσκολο πρόβλημα, γιατί επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και είναι κοινωνικοί, οικονομικοί και ψυχολογικοί παράγοντες, όποιοι μάλιστα πρέπει να εξετάζονται στή διπλή τους διάσταση,

τήν ατομική και τήν γενική - κρατική. Διότι τό σχολείο για νά νάξει τής αποστολής του πρέπει νά ρυθμίζει και νά ικανοποιεί τις ατομικές ανάγκες των τροφίμων σέ συνάρτηση μέ τις γενικές, κρατικές-εθνικές οικονομικές και λοιπές ανάγκες. Αύτά σημαίνουν ότι τό πρόβλημα δέν είναι μόνο νά πάρει κάθε μαθητής μιá κατόλληλη γι' αὐτόν επαγγελματική κατεύθυνση, ἀλλά και μιá κατεύθυνση πού νά ἐξυπηρετεί τή γενική κρατική κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, μέ ἄλλα λόγια νά διοχετεύονται οἱ νέοι σωστά και προγραμματισμένα δηλ. ἀντίστοιχα μέ τις ἐλλείψεις-θέσεις στά διάφορα ἐπαγγέλματα, τεχνολογικά και θεωρητικά. Μέ τά παραπάνω καθορίζεται σέ γενικές γραμμές ὁ σκοπός τοῦ ΣΕΠ. Τό περιεχόμενο τοῦ ΣΕΠ μέ βάση τά πορίσματα και τής ομάδας διακρίνεται σέ δύο μέρη: Τό Α' μέρος περιλαμβάνει 2 κατηγορίες: α) Τά γενικά στοιχεία τής οικονομικής και επαγγελματικής ζωής και β) τήν επαγγελματολογία. (Διαβάζονται ἀπ' τήν ἔκθεση τής ομάδας τά σχετικά στοιχεία), σελ. 4 και 5).

Τό β' μέρος τοῦ ΣΕΠ ἀναφέρεται στήν ψυχολογική διάγνωση πού γίνεται μέ τήν χρήση εἰδικῶν προσώπων και μεθόδων, στίς ὁποῖες ἀνήκουν τά ατομικά και ὁμαδικά τεστ, διαγνωστικές συζητήσεις μέ τοὺς μαθητές και τοὺς γονεῖς των, ἰατρικά δεδομένα και σχολική επίδοση και τελικά συμβουλευτικές συζητήσεις και καθοδήγηση, προκειμένου ὁ μαθητής νά ἐκλέξει ὁ ἑἷς τήν κατόλληλη γι' αὐτόν σχολική κατεύθυνση και τό ἀντίστοιχο σ' αὐτήν ἐπάγγελμα. Τό β' αὐτό μέρος δέν είναι δυνατό νά ἐφαρμοθεῖ ὅσο δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα διορισμένων στήν Ἐκπαίδευση πτυχιούχων ψυχολόγων εἴτε ὡς σχολικῶν ψυχολόγων εἴτε ὡς ψυχολόγων μέσα στίς ὑπηρεσίες ἢ τά κέντρα ΣΕΠ πού ἐπίσης είναι ἀπαραίτητο μελλοντικά νά ἰδρυθοῦν.

Μέ βάση τά δεδομένα αὐτά είναι φανερό ὅτι ἐφαρμογή τοῦ ΣΕΠ στό ἄμεσο μέλλον, ὅπως τό καθορίζει τό ἔγγραφο τοῦ κ. Προέδρου και προβλέπεται γενικά και ἀπό τόν σχετικό νόμο 309/76, μπορεῖ νά γίνει μόνο ὡς πρὸς τό Α' μέρος του, δηλ. τήν οικονομική και επαγγελματική ἐνημέρωση και τήν επαγγελματολογία, πράγματα τά ὁποῖα μποροῦν ν' ἀποτελέσουν και ἀντικείμενο διδασκαλίας και κυρίως συζητήσεως των μαθητῶν μέ τόν ὑπεύθυνο ἐκπαιδευτικό, σύμφωνα και μέ γνωμάτευση και τής ομάδας πού ἀναφέρθηκε. Ἡ ἐνημέρωση αὐτή δέν θά είναι μάθημα, κατά τή συνηθισμένη ἔννοια, μέ ψυχολογία και μετά διαλαμβάνόμενα στό γνωστό σχέδιο ἐγχειρίδιου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ σέ τίς πολιτιστικές ἐκδηλώσεις - δραστηριότητες των μαθητῶν, ./.

θά πραγματοποιεῖται ἐκεῖ (μέ τήν εὐκαιρία δηλ. τῶν ἐπιδηλώσεων αὐτῶν) σέ ἀριετή κλίμακα καί μιά ἐπαγγελματινὴ ἐνημέρωση.

Μέ βάση τὰ παραπάνω ἔχω νά κάνω τὶς ἐξῆς προτάσεις - εἰσηγήσεις μου πρὸς τὸ τμήμα, διακρινόμενες σέ δύο κατηγορίες: (Α= ἀμέσων μέτρων - ἐνεργειῶν, Β= ἀπωτέρων).

Α) Σχετικὰ μέ τήν ἀμεση διοικηματινὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ΣΕΠ στήν Ἀθήνα καί Πειραιᾶ (κατὰ τὸ ἔγγραφο τοῦ κ. Προέδρου):

1) Νά ὀρισθεῖ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ μέλη τοῦ τμήματος γιὰ τὴν ἔντακτη ἐπιμόρφωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν (Ψυχολόγος, 1 - 2 φιλόλογοι, 1 φυσικός, 1 γραμματεὺς κ.λ.π.).

2) Νά ὀρισθοῦν τὰ μέλη ποὺ θ' ἀναλάβουν τὴν ἀνωτέρω ἐπιμόρφωση τόσο ἀπ' τὸ τμήμα ὅσο καί ἀπὸ ἄλλα μέλη τοῦ ΚΕΜΕ καί ἐνδεχομένως εἰδιονοῦς ἔξω ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ.

Ἐπισημαίνω τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὴ γνώμη μου θά χρειασθεῖ μιά γενικὴ ἐνημέρωση σέ θέματα παιδαγωγικὰ καί ψυχολογικὰ ποὺ σχετίζονται μέ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ΣΕΠ ἀλλὰ καί μέ τὰ γενικὰ κριτήρια ἐκλογῆς ἐπαγγέλματος καί τὰ σχετικὰ προβλήματα καί στή συνέχεια μιά γενικὴ ἐνημέρωση στὰ οἰκονομικὰ καί ἐπαγγελματολογικὰ προβλήματα ἐφαρμογῆς τοῦ ΣΕΠ ἀπὸ οἰκονομολόγους καί ἐπαγγελματικούς προσανατολιστές, εἰδιονότητες ποῦ, ἐντός τοῦ κ. Βάζου δέν διαθέτει τὸ ΚΕΜΕ, θά ὅποιοι καί θά πρέπει νά δώσουν στοιχεῖα ἐνημερωτικὰ στοὺς ἐκπαιδευτικούς, τὰ ὅποια καί θά ἀποτελέσουν τὴ βάση τῆς προσπάθειάς τους στή διδασκαλία καί στήν ἐνημέρωση τῶν μαθητῶν.

3) Νά συζητηθοῦν ὁ τρόπος καί τὰ κριτήρια ἐκλογῆς τῶν ἐν λόγῳ ἐκπαιδευτικῶν. Πρότασή μου εἶναι νά γίνει ἐγκύβλιος στήν ὁποία καί θά ζητεῖται νά δηλώσουν ποῖοι ἔχουν ἐνδιαφέρον ἀφοῦ συνάμα θά ἀναφέρουν καί τὰ προσόντα των. Σέ περίπτωση τυχόν ἀπροθυμίας νά ζητηθεῖ ἀπὸ τοὺς Γυμνασιάρχες κάθε σχολείου νά ἀναφέρουν τὰ ὄνομα καθηγητῶν ποὺ ἔχουν μετεκπαίδευση καί ὁποιαδήποτε προσόντα πέρα τοῦ βασικοῦ διπλώματος εἰδιονότητάς των. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐδῶ θά κάνει μετὰ τὴν ἐπιλογὴ τῶν 2-3 ἐκπαιδευτικῶν ἀπὸ κάθε σχολεῖο.

4) Μείωση ἀντιστοίχων ὥρῶν διδασκαλίας τοῦ ὑπευθύνου ἐκπαιδευτικοῦ.

Β: Ἐπισημάνση θεμάτων καί προτάσεις σχετικὰ μέ τὴν τελειότερη ἐφαρμογὴ τοῦ ΣΕΠ στὸ ἀπώτερο μέλλον

Ἡ παρὰ κειρηνη γιὰ τὴ συγγραφὴ ἑνὸς βιβλίου - ἐγχειριδίου ὁμογενῶν ἐπαγγελματινῆς καί οἰκονομικῆς ζωῆς καί Ἐπαγγελματολογικῆς Ἡ συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπεξεργασίας τέσθ διαγνώσεως τῆς προ-

σωπικότητας και τῶν διαφερόντων και τῶν ικανοτήτων και δεξιότητων για τήν ἐφηβική ἡλικία.

3) Ἡ εἰσήγηση ἀπό μέρος τοῦ Ὑπουργείου γιά τήν ἔδρευση Ψυχολογικῆς Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς, οἱ ἀπόφοιτοι τῆς ὁποίας θά ἐπανδρώσουν τά κέντρα τοῦ ΣΕΠ ἢ τίς μονάδες πού θ' ἀσχολοῦνται και μέ τήν ψυχολογική ἐξέταση τῶν μαθητῶν σχετιικά μέ τήν καταλληλότητά τους και τόν ἐπαγγελματικό μέλλον τους.

Μέ τίς προτάσεις (ἐπισημάνσεις προβλημάτων) τοῦ β' στοιχείου αἰτιολογεῖται, νομίζω και ἡ θέση μου ὅτι ἐπί τοῦ παρόντος και στό ἄμεσο μέλλον (3 - 4 χρόνια ἀόριστη) δέν εἶναι δυνατή ἡ ἐφαρμογή τοῦ ΣΕΠ ὡς πρός τό β' μέρος τοῦ περιεχομένου του, δηλ. τήν ψυχολογική ἐξέταση καταλληλότητας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος πρόέτεινε τήν συγκρότησιν μιᾶς συντονιστικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ.κ. Νι. Παπαδοπούλου, Δημ. Σακιά και Στ. Παπασημακοπούλου, ἵνα καταρτίσουν σχετιικό πρόγραμμα διά τήν καθιέρωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεομοῦ τοῦ ΣΕΠ εἰς τά Γυμνάσια.

Παράλληλως τοῦ Τμήματος εἶναι, ὅπως τήν προεδρίαν τῆς ἐν λόγω ἐπιτροπῆς ἀναλάβῃ ὁ κ. Γ. Βάζος, σύμβουλος Α'.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Δήμ. Ζαραφωνίτου

Π Ρ Α Ξ Ι Ε Σ 8 4 η

Εν Αθήναις σήμερον τῆ 3ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα πλὴρῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνέδριον ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρευρίθησαν νομίμως κληθέντες εἰς κ.κ. Ἀναστ. Πόγγολος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Γ. Ἀρβανίτης, Α. Ζακιάς, Β. Βῆρος, Ν. Βαρουλιδης, Γ. Γρετσῆς καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ εισηγητὰί Κ. Ρούσος, Α. Ἀδριμόπουλος, Σ. Πακουσημαῖοπουλος, Α. Τσιμπούνης καὶ Κ. Κατσιμάνης, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμητρα Χοροφάντου, ἐπὶ βραβῆ 7ψ.

Θέματα ἡμερησίου διατάξεως

1. α) Εἰσιτήριαι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου - Λυκείου.
β) Εἰσιτήριαι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις προτύπων καὶ πειραματικῶν Γυμνασίων.
2. Γνωμάσεις ἐπὶ βιβλίου (κ. Ἀντωνοπούλου 2Α).
3. Ἀποκοινώσεις.

Εν ἀρχῇ τῆς συνόδου ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐκτενεύεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης.

Ἀκολούθως, ἐπισημασθεύσης ἀπορίας, τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίου διατάξεως.

Θέμα 1 ο ν : α) "Εἰσαγωγικαὶ καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου Λυκείου.

β) Εἰσιτήριαι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις προτύπων καὶ πειραματικῶν Γυμνασίων.

Ἐπίσκεψις: κ. Πόγγολος Ἀναστάσιος

κ. Βῆρος Βασίλειος

Ο επί του 1 α) θέματος εισηγητής, Πρόεδρος του Τμήματος κ. Αναστ. Πάγκαλος, ανέπτυξε προς τα μέλη του τμήματος την εισηγήσιν του έχουσαν ούτω:

Α:

Εισιτήριοι εξετάσεις εις τὸ Γυμνάσιον

1) Αἱ εξετάσεις αὗται διενεργούνται εἰς τὰ ἀντίστοιχα δημόσια Γυμνάσια καὶ διατηροῦνται μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐννεαετούς υποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Εἰς τὰ ἰδιωτικὰ Γυμνάσια διενεργοῦνται ἐπὶ Ἐπιτροπῶν ἀποτελομένων ἐν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.

2) Ἐξετάστέα μαθήματα

α) Ἑλληνικὰ (ὄρθη γραφή κειμένου καθ' ὑποχρεοῦσιν ἐξ 8-10 στίχων λαμβανόμενοι ἐν τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας, β) Ἀπάντησις εἰς 2 - 3 Γραμματικὰ παρατηρήσεις καὶ γ) εἰς ἑκάστην ἰδέαν ἐπὶ θέματος ἀναφερομένου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν μαθητῶν βιώματα ἢ τὸ φυσικὸν περιβάλλον).

β) τὴν πραγμάτευσιν ἢ λύσιν 2 ἐν τεσσάρων ὁπλῶν προβλημάτων ἐν τῆς διδασκομένης εἰς τὸ Δ. Σ. ἕλης τῆς Ἀριθμητικῆς.

3) Ἐπιτυχόντες καὶ ὑποτυχόντες

α) Οἱ λαμβάνοντες τὴν μίσιν εἰς τὰ δύο μαθήματα.

β) οἱ συγκεντρώνοντες συνολικὴν βαθμολογίαν 20 μονάδων ὁλῆ ὅρας κατωτέραν τῆς ὀκτῆ (8) εἰς ἕκαστον τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων.

γ) οἱ συγκεντρώνοντες συνολικὴν βαθμολογίαν τριάντα (30) μονάδων ἐπὶ τοῖς περιορισμοῖς τοῦ προηγουμένου ἰσχύουσιν εἰς τῆς ἐπὶ πλέον προσδήμης τοῦ διακλάσει τοῦ βαθμοῦ τοῦ υπολιτήριου ταν.

Σημειώσεις: Οἱ ὑποτυχόντες δύνανται νὰ ἐπαναξετασθοῦν τὸν Σεπτέμβριον

τὸ Τμήμα, ἀκούσαν τῆς εισηγήσεως τοῦ κ. Προέδρου καὶ κατόπιν τῆς διεξαχθείσης διαλογικῆς συζητήσεως, καθ' ἣν τὰ μέλη διετύπωσαν τὰς ἀπόψεις ταν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου,

ἀ π ο φ α σ ῖ ζ ε ι κατὰ πλειοψηφίαν:

Εἰσιτήριοι εξετάσεις εἰς τὸ Γυμνάσιον:

1) Αἱ εξετάσεις αὗται διενεργοῦνται εἰς τὰ ἀντίστοιχα δημόσια Γυμνάσια καὶ διατηροῦνται μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐννεοετούς υποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Εἰς τὰ ἰδιωτικὰ Γυμνάσια διενεργοῦνται ἐπὶ ἐπιτροπῶν ἀποτελομένων ἐν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.

2) Ἐξετάστέα μαθήματα

α) Ἑλληνικὰ (ὄρθη γραφή κειμένου καθ' ὑποχρεοῦσιν ἐξ 8 ὡς ὀκτῆ λαμβανόμενων ἐν τῶν κειμένων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ β' τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς, τὸ ἐπιγραφόμενον "Κείμενα

και "Ασκήσεις" και εις γραφήν "Επιδόσεις επί θέματος άνοφερομένου εις τό προσωπικό βίωμα των μαθητών ή τό περιβάλλον.
2) Είς λείον 2 έκ τεσσάρων (4) άλλων προβλημάτων έκ της διδασκα-

μένης εις τό Δημοτικό σχολείον έλης της "Αριθμητικής της ΣΤ" τάξεως
Επιτυχόντες και άποτυχόντες
α) Οί λαμβάνοντες την ρύσιν εις τό έδο μάθημα.
β) Οί συγκεντρώνοντες συνολικήν βαθμολογίαν 20 μονάδων, οίχι όμως κατωτέρω του έκτώ (6) εις έκαστον των έξεταζομένων μαθημάτων. Οί άποτυχόντες δύνανται νά επαναετασθούν τόμ Σεπτέμβριον, εις τό μάθημα ύστερησον.

Μειωφθούντων των κ.κ. Παγιόλου "Αναστασίου, προέδρου του Τμήματος, Ν. Βαρουχάκη και "Ι. "Αρβανίτη, συμβούλων β', φρονούντων, ότι εις τό άρθρον 2 παρ. α πρέπει νά συμπεριληφθούν και 2 - 3 άλλαι Γραμματιοί παρατηρήσεις και μειωφθούντος του του κ. Ν. Βαρουχάκη, συμβούλου Β', φρονούντος, ότι εις άρθρον 2 παρ. β' πρέπει νά τίθενται 4 άλλά προβλήματα έκ της διδασκαμένης εις τό Δημοτικό σχολείον έλης της "Αριθμητικής της ΣΤ" τάξεως.

"Ο επί του Ι β) θέματος εισηγητής κ. ε. Βώρος, σύμβουλος Β', άνέπτυξε προς τά μέλη του τμήματος την εισηγήσιν του έχουσαν ούτω:

"Είσιτήριοι έξετάσεις προτίκων και Πειραματιών"

1. Είς τό πρότυπο και Πειραματικό Γυμνάσιον δέν διεξάγονται είσιτήριοι έξετάσεις" εις τούτο έγγραφονται μαθηταί επιτυχόντες εις την κατ' "Ιούλιον του αύτου ήμερολογιακού έτους είσιτήριον έξετάσεων οίονδήποτε άλλου Γυμνασίου τή οίτησει των διεδ κληρώσεως (έάν ο αριθμός των οίτούντων είναι μεγαλύτερος των ύπορχουσών νομίμων θέσεων (κατό τό άρθρον του Ν. 309/1976 και την χωρητικότητα του σχολείου). "Πιαστος των ένδιαφερομένων δύναται νά ύπερβλη οίτησιν εν μόνον σχολείου.

2. "Η κατό τό ύνωτέρω αίτησις ύποβάλλεται υπό του γονέως ή κηδεμόνος του μαθητού έντός του β' πανθημέρου του Σεπτεμβρίου του αύτου ήμερολογιακού έτους" ή δε ως άνω κληρώσις διεξάγεται εν τόις ως άνω σχολείοις έντός των έπομένων 2 - 3 ήμερών παρουσιάζονται εν τών ένδιαφερομένων. Διό της οίτης κληρώσεως συμπληροῦται ύσος αριθμός έπιλοχόντων.

3. Δι έγγραφοί λήθουν την προπαραμονήν ένάρξεως των μαθημάτων. "Επιλοχόντες και μή έγγραφέντες έμπροθέως διαγράφονται εν τών ένδιαφερομένων ύσος και άνακληροῦνται οι' έπιλοχόντων. Γενικώτερον εις τούτους κληρώνονται κατό σειράν οι' έπιλοχόντες του έγγράφου κοινοποιημένου ταυτοχρόνως προς τάς οικείας

Επιθεωρήσεις και αντιναυδιστώντος αυτομάτως πᾶσαν τήν διαδικασίαν μετεγγραφῆς.

Λόγοι δι' οὓς προτείνεται ἡ ἄνωτέρα ρύθμισις:

1. Τά Πρότυπα καί Πειραματικά Γυμνάσια, ὡς ταῦτα ἐλείτουρgehσαν μέχρι σήμερον (δι' αὐστηρᾶς ἐπιλογῆς ἀριστούχων μαθητῶν), δέν συμβιβάζονται πρὸς τό πνεῦμα καί τὸ γράμμα τοῦ Ν.309/1976 (ἄρθρον 27, παρ. 4 καί ἄρθρον 30 παρ. 4 - 5) καί δέν ἀνταποκρίνονται πρὸς τήν ἀνάγκην πειραματισμοῦ καί ἐξαγωγῆν ἀντικειμενικῶν συμπερασμάτων, ἐφ' ὅσον ἡ πειραματική βᾶσις εἶναι προδήλως διάφορος τῆς πραγματικότητος τῶν λοιπῶν Γυμνασίων.
2. Αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις λόγφ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ ὑποψηφίων δημιουργοῦν ἄγχος εἰς μαθητάς καί γονεῖς καί τραυματίζουν ψυχικῶς πολυαριθμους μαθητάς, οἱ ὅποιοι κρίνονται ὅλως ἐπιτυχόντες δι' ἕτερα Γυμνάσια. Ἡ αὐτή δέ ἀγχώδης κατάστασις βαρύνει τοὺς μαθητάς καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἐν τοῖς ἄνωτέρω σχολείοις φοιτήσεώς των, εἰδὼτι ἀγωνίζονται μονίμως διὰ τήν διατήρησιν τῆς θέσεώς των καί ἀνταγωνίζονται ἐντόνως πρὸς ἀλλήλους.
3. Ὁ ἄνωτέρω ἔντονος ἀνταγωνισμός παραβλάπτει τόν συναισθηματικόν κῆσον τῶν μαθητῶν εἰς ἡλικίαν τρυφερᾶν καί κρίσιμον διὰ τήν διάπλασιν τῆς προσωπικότητός των. Γενικώτερον ἐν τοῖς ὡς ἄνω σχολείοις παρατηρεῖται ὑπερτροφική καλλιέργεια τῶν διανοητικῶν ἱκανοτήτων ἐπὶ ζημίᾳ τῆς συναισθηματικῆς καί κοινωνικῆς ζωῆς.
4. Τά κοινά Γυμνάσια ἀποστεροῦνται ἀριθμοῦ εὐφυῶν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι καί ὁμαλωτέραν ἀνάπτυξιν θά εἶχον εἰς αὐτά καί διὰ τῆς παρουσίας των θά ἀπέβαινον γόνιμα στελέχη διὰ τήν σχολικὴν ζωὴν εἰς τὰ κοινά ταῦτα μαθήματα.
5. Ὑπενθυμίζεται ὅτι ὁ δεσμός τῆς κληρώσεως ἔχει ἐπιτυχῶς δοιμασθεῖ εἰς τὰ Πρότυπα Δημοτικά Σχολεῖα καί τὰ Νηπιαγωγεῖα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τὰ ὅποια καί ἐπιτελοῦν τὴν ἀποστολὴν των, γίνονται θηλ. σχολεῖα ἐφαρμογῆς καί ἐπαιδεύσεως τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, καθότι τὰ σχολεῖα ταῦτα ἀνταποκρίνονται πράγματι πρὸς τὰ κοινά δημοσια σχολεῖα, πρὸς τήν ἐκπαιδευτικὴν πραγματικότητά, τὴν ὁποίαν οἱ σπουδασταὶ πρδνειται νά ἀντιμετώρισον.

ἀντιπροέδρου.

Τὸ ἴδιον ἀποῦσαν τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Φ. Βάρου, συμβούλου Β' καί κατόπιν τῆς διεξαχθεῖσης συζητήσεως, καθ' ἣν τὰ μέλη διευτύπωσαν τὰς ἐπιθυμίας των, ἀποφασίσσει κατὰ πλειοψηφίαν ἀποδέχεται τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Φ. Βάρου, συμβούλου Β', ὡς ἀποδέχεται τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Προέδρου, φρονούντος ὅτι διὰ τὸ προσεχές εἶναι προέπει νά διατηρηθῇ ἡ ἐπιλογή με' ἰδιαιτέρας ἐξετάσεις εἰς τὰ Πρότυπα καί Πειραματικά Σχολεῖα.

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 8 5 η

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σαγιῆς, Φ. Βῆρος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γραφσέας, Ν. Παπαδόπουλος καὶ Ἄλ. Παπαθερόδης, Σύμβουλοι Β', οἱ εἰσηγηταὶ Κ. Φούσιας, Δ. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημαϊδῆς, Β. Θεοδωραϊδῆς καὶ Δ. Τομπαζῆς, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ζαραφονίτου, ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Δὲν παρέστη ὁ κ. Κ. Κατσιμάνης, εἰσηγητῆς, λόγῳ ἐτέρας ὑπερσυνεσχολήσεως.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

- 1) Εἰσιτήριοι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου - Λυκείου.
- 2) Ἀνακοινώσεις.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ παρατηρηθὲν τῆς προηγουμένης.

Ἀποσπαστικῶς, διαπιστωθείσης ἀπαρτίας, τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα Ι ο ν : "Εἰσιτήριοι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου - Λυκείου".

Ὁ ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῆρος, Σύμβουλος Β', ὁμιλῶν ἐν μέρους καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου συνεισηγητῶν Ἀδαμοπούλου Ἀλ., Φούσιας Κ. καὶ Θεοδωραϊδοπούλου Βασ. λέγει, ὅτι: "Ἄν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις ἡμῶν συγκλίνουν πρὸς τὰ ἀκόλουθα θέματα:

κατάργησιν τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων Φεβρουαρίου, διότι ἀπαιτεῖται ὁ αὐτὸς χρόνος πολύτιμος διὰ διδασκαλίαν χωρὶς ἀντί-

στοιχον παιδαγωγικόν - διδαιτικόν ὄφελος, ἐνῶ ἡ ἀνάγκη ἐπανα-
λήψεων δύναται νά καλυφθῆ δι' ἀναλόγου προγραμματισμοῦ ὑπὸ τῶν
διδασκόντων.

β') Ἀπλοῦτευσιν καὶ περιορισμὸν τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων
Ἰουνίου (διὰ συμπύξεως ὠρισμένων ἐξετάσεων εἰς κοινὸν γραπτὸν
δοκίμιον, π.χ. Φυσικῆς - Χημείας, κλάδων μαθηματικῶν, ἢ διὰ πλῆ-
ρους ἀπολειψῆς ἐτέρων π.χ. Ἀγωγῆς Πολίτου, Ὑγιεινῆς, Τεχνικῶν),
ώστε νά κερδηθῆ καὶ χρόνος ἀναγκαῖος διὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετά-
σεις τῶν Λυκείων.

Λεπτομερεῖας δυνατόν νά ἐκθέσουν οἱ ἐπὶ μέρους εἰσηγηταί,
τῶν ὁποίων συνάψια μόνον τὰς συγυλινοῦσας ἀπόψεις ἀνωτέρω.

Ὁφείλω νά προσθέσω ὅτι μέ πειστικὴν ἐπιχειρηματολογίαν ἔχει
ὑποστηριχθεῖ καὶ ἡ πλήρης κατάργησις τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων. Ὅμως
φέν θεωρῶ προσωπικῶς ἀμέσως ἐφαρμόσιμον τοιαύτην πρότασιν.

Κατάργησις ἐξετάσεων Φεβρουαρίου

Αἰτιολογικόν - ἀπάντησις εἰς πιθανὰς ἀντιρρήσεις:

Α') Τὸ κέρδος εἶναι προφανές: 3 πλήρεις ἐργάσιμοι ἐβδομάδες,
ἐνίοτε τέσσαρες (ἐφόσον αἱ προετοιμασίαι ἄρχονται ἀπὸ 25ης Ἰα-
νουαρίου καὶ ἡ ἀρρυθμία συνήθως συνεχίζεται πέραν τῆς 20ης Φε-
βρουαρίου, ὅπως γνωρίζουν ὅσοι μελετοῦν τὴν πραγματικότητα παραλ-
λήλως πρὸς τὴν θεωρίαν).

Β') Θεωρητικὸς σκοπὸς τῶν γραπτῶν αὐτῶν ἐξετάσεων ἦτο ἡ ἐπανά-
ληψις διδαχθείσης ὑλῆς διὰ λόγους ἐμπεδώσεως. Ἀλλὰ περισσότερον
οὐστηματικῶς καὶ δίδακτικῶς ἀποδοτικῆ εἶναι ἡ ἐπανάληψις τὴν ὁ-
ποίαν δύναται νά προγραμματίξῃ κατὰ διαστήματα ὁ διδάσκων.
Οὐδεὶς δύναται νά ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ ἀγχώρης ἐπανάληψις ὑπὸ τῶν
μαθητῶν εἶναι περισσότερον ἀποδοτικῆ ἐνεργείας, ἣν σχεδιάζει μέ
γνώσιν καὶ πείραν (καὶ ἴσως ἡμετέρας ὀδηγίας) ὁ διδάσκων.

Γ') Ἐνημέρωσις γονέων - κηθεμόνων μετὰ πειθοῦς.

1. Προφορικὴ ἐκτίμησις

2. Πρόχειρα διαγωνίσματα ἄνευ οὐδεμιᾶς προειδο-
ποιήσεως (ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος) ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς ἡμέρας,
ἐπιτρεπομένης καὶ μιᾶς γενικωτέρας ἐρωτήσεως ἐπὶ εὐρυτέρας ἐνότητος
ἣς ἀνακεφαλαίωσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος.

Τοιαῦτα πρόχειρα διαγωνίσματα πραγματοποιοῦνται μέχρι 4 κατ' ἔτος
καὶ ὑποχρεωτικῶς δύο (ἓν πρὸ τῶν Χριστουγέννων καὶ ἕτερον πρὸ
τοῦ Πάσχα). Τὰ δοκίμια βαθμολογοῦνται, ὁ βοηθὸς καταχωρίζεται
εἰς τὸ βαθμολόγιον τοῦ καθηγητοῦ καὶ λαμβάνεται ὑπ' ὄφιν κατὰ τὴν

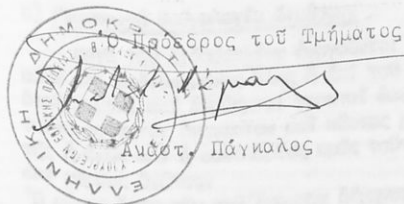
επίσημον βαθμολόγησιν τῶν μαθητῶν κατὰ δέμηνον ἢ τετράμηνον. Κατὰ τήν διεξαγωγήν προχείρων διαγωνισμάτων: (α') ὁ διδάσκων δύναται νά ἐξαιρέσῃ ἀριθμόν μαθητῶν διακρινομένων κατὰ τήν καθημερινήν διεξαγωγήν τῶν μαθημάτων περί τῆς ἐπιδόσεως τῶν ὁποίων εὐλόγως ἔχει σαφή ἀντίληψιν καί (β') δύναται νά προσκαλῆ ἕτερον συνάδελφον μή ἔχοντα ἀποσχόλησιν κατὰ τήν αὐτήν ὥραν διὰ καλυτέραν ἐπίβλεψιν.

Τά θέματα εὐλόγως πρέπει νά εἶναι σαφή καί ἀπλά καί νά ἀπαντοῦν τό μὲν γινῶσιν τό δέ κρίνουν διὰ πλήρη ἀπάντησιν* καί πάντως πρέπει νά εἶναι δυνατή ἡ ἀνετος ἀπάντησις ἐντός τοῦ διαθεομένου χρόνου (τῶν 30' - 35').

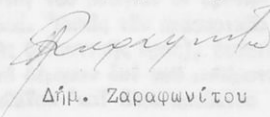
Θέμα 2 ο ν : *Ανακοινώσεις.

Ὁ ἐπί τοῦ δευτέρου θέματος εἰσηγητής κ. Στ. Παπασημακόπουλος, εἰσηγητής, ἐνημέρωσε τά μέλη τοῦ τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 2102/97/119929/23-10-76 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς Γενικῆς Ἑπιπαιδεύσεως τοῦ Ἰπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Ἐργασιασμάτων περί τῆς "Διδακταλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἰγχεινῆς εἰς τά Σχολεῖα".

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία.

*Ἡ Γραμματεὺς

Δήμ. Ζαραφωνίτου

- 5) Μαθηματικά (Άλγεβρα και Γεωμετρία)
- 6) Γεωγραφία
- 7) Ξένα γλώσσα
- 8) Θυσική (Θεωτική και Χημεία) (Ανθρωπολογία και Ύγιεινή)
- 9) Βιολ. Ήπισημα:

Τά θέματα τών γραπτών αὐτῶν δοκιμασιῶν, τὰ ὅποια θά καταρτίζονται ὑπὸ τοῦ διδασκόντος καθηγητοῦ μετὰ καθηγητοῦ συγγενοῦς ἐξειδικήτους τῆ συμβολῆ: τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου περιλαμβάνουν καταλλήλους ἐρωτήσεις, δοκίμιους ἢ προβλήματα διὰ τῶν ὁποίων ἐλέγχονται ὁρ' ἑνὸς μὲν αἱ γνώσεις, ὁρ' ἑτέρου δὲ ἡ διείρησις τῶν θεμελιωδῶν στοιχείων τοῦ ἐξεταζομένου μαθήματος καὶ γενικότερον ἡ ἱκανότης κρίσεως τοῦ μαθητοῦ.

Εἰς ἕνα μάθημα ἐνεργεῖται γραπτὴ δοκιμασία κατὰ τὰ Α' τετράμηνον. Ὁ τελικὸς βαθμὸς προῶου τοῦ μαθητοῦ εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῶν βαθμῶν προῶου τῶν δύο τετράμηνων (βαθμὸς τετράμηνου εἶναι ὁ βαθμὸς προῶου τῶν δύο τετράμηνων (βαθμὸς τετράμηνου εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῆς προφορικῆς καὶ γραπτῆς βαθμολογίας ἐκείνου τετράμηνου) μέσος ὅρος τῆς προφορικῆς καὶ γραπτῆς βαθμολογίας ἐκείνου τετράμηνου) μέσος ὅρος τῆς προφορικῆς καὶ γραπτῆς βαθμολογίας ἐκείνου τετράμηνου).

Ὁ βαθμὸς ἐπιδόσεως κατὰ τὴν προαγωγικὴν ἐξέτασιν ἐκείνου μαθητοῦ ἐξάγεται ὡς ὁ-
 ἕξης: ὁ βαθμὸς προῶου εἰς ἕκαστον μάθημα πολλαπλασιάζεται ἐπὶ τῶν ὁριζῶν τῶν ἐ-
 βραμοδυσίων ὁρὸν διδακτικῆς ἐκείνου μαθήματος συμφῶνως μὲ τὸ ἐπισημὸν ἀραιογιῶν πρόγραμμα τὸ δὲ ἄροισμα τῶν ἐπὶ μέρους γινωμένων διαίρεται διὰ τοῦ συνόλου τῶν ἐβραμοδυσίων ὁρὸν διδακτικῆς τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων εἰς τὴν ἀντίστοιχον τῶ-
 ξιν. Τὸ αὐτὸ ἐξαγόμενον ἀποτελεσμα ἐπιτελεῖ καὶ τῶν γενικῶν βαθμῶν προαγωγῆς τοῦ μαθητοῦ.

Ἡ προαγωγή τοῦ μαθητοῦ εἰς ἐκείτην τάξιν χαρακτηρίζεται ὡς πρὸς τὴν βαθμολογίαν ὡς σχεδὸν καλὴ (10-12), καλὴ (12-15) ἂν καλὴ (15-18) καὶ ὀρίστη (18-20).

Τὸ Τμήμα ἐκώσων τῶν προτάσεων τοῦ κ. Προέδρου, καὶ κατ' ἄνωγαν τῆς διεξαγωγῆς φιλολογικῆς συζητήσεως, καθ' ἣν τὰ μέλη διετύπωσαν τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀποφασίζονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Προαγωγικὴ ἐξέτασις:

1. Γυμνάσια.

α) Προφορικὴ Βαθμολογία

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν ἐνεργεῖται προφορικαὶ δοκιμασίαι τῶν μαθητῶν δι' ἑρωτή-
 σεων ἐπὶ δευδογόμενης ἕλης ἢ ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς ἡμέρας. Ἐκτὸς τῶν προφορικῶν διεξάγονται καὶ ἀπράσται γραπτῆς δοκιμασίαι (ἐντὸς μιᾶς διδακτικῆς ὥρας), δοκί-
 μοῦτα κρίνεται σκόπημον. Αὐταὶ ἐπ' ὀδὸν ἐπαρβαίνουσι τὰς τέσσαρας (4). Ὁ διδασκων τοῦτο κρίνεται σκόπημον. Αὐταὶ ἐπ' ὀδὸν ἐπαρβαίνουσι τὰς τέσσαρας (4). Ὁ διδασκων πάντως ἀποκρεῖται πρὸ πραγματοποίησιν δύο τοιαύτας, μίᾳ μέχρι τῶν διακοπῶν τῶν Χρι-
 στογενῶν καὶ ἑτέραν μέχρι καὶ τῆς 31ης Μαρτίου.

Ὁ βαθμὸς ἐκείνου μαθητοῦ εἶναι ἀποτελεσμα τῆς ὅλης ἐπιδόσεως τοῦ μαθητοῦ, λαμβανο-
 ῦ μέν ὁρ' ἕξιν καὶ τῆς τυχῶν γραπτῆς δοκιμάσεως.

Ὁ μέσος ὅρος τῶν καθ' ἕκαστον τετράμηνον διδομένων εἰς ἕκαστον μαθητὴν βαθμῶν τῶν προφορικῶν καὶ γραπτῶν δοκιμασιῶν ἀποτελεῖ τῶν προφορικῶν βαθμῶν τοῦ τετράμηνου.

β) Γραπτῆς ἐξετάσεις τετράμηνον.

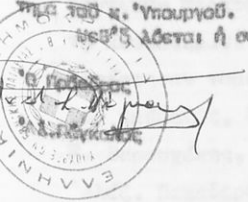
Γραπτῆς ἐξετάσεις ἐπὶ τῆς λήξε: τοῦ α' τετράμηνον δὲν διεξάγονται τοῦ λοιποῦ. Ἀπλουστεύονται καὶ περιορίζονται αἱ γραπτῆς ἐξετάσεις Ἰουνίου διὰ συμπτῶσεως εἰς κοινῶν γραπτῶν δοκιμῶν τῶν ἑξῆς μαθημάτων: θυσικῆς, χημείας, κλάδων μαθηματικῶν, τῶν ἑξῶν Ἑλληνικῶν, τῆς ἑκδόσεως).

Γραπτῆς κατὰ Ἰουνίον ἐξετάσεις δὲν διεξάγονται ἐπὶ τῶν κώτων μαθημάτων: θυσικῆς Ἀγωγῆς, Τεχνικῶν, Μουσικῆς καὶ Οἰκονομικῶν, διὰ τὴν Α' τάξιν Γυμνασίου

και ουσιαστικής Άσφαξης, Τεχνικών, Μουσικής, Ολοκυριακών και 'Υγειονόμης δια την Β' τάξιν του Γυμνασίου: Ούτω άποφασίζεται έκαστος μάθος καθ'ορίκονομενίται χρόνος. Συμμετοφροδόντων τών κ.κ. Άν. Παγκόλου, Προέδρου τού Τμήματος και Ι. Άρβανίτης, Συμβουλίου Β', φρονούντων, ότι κρίνεται άναγκαία ή εξέταση τών 'Ελληνικών και Μαθηματικών εις τής προαναγοισίας εξετάσεις α' τετραμήνου τών Α' και Β' τάξεων τού Γ' σίου. Οόμα Παν. "περι τών διδακτικών βιβλίων Γ' σίου και Λυκείου δια τó σχ.έτος 1977-78". Έν συνεχείς ό κ. Άν. Παγκόλος, πρόεδρος τού τμήματος, ενημέρωσε τά μέλη τού τμήματος επί τού περιεχομένου τού άπ' αριθμ. φ 211.17/200/122.237/23-10-76 έγγραφου τού κ. Υπουργού 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Ράλλη. Άκολούθως άνέθεσεν εις τούς κ. Υπουργού 'Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων κατ' ειδικότητα, τήν μελέτην τών έν χρήσει σχολικών εγχειριδίων περι τών ή υπερθεν, προκειμένου έν καιρή νή άποφασισθών σύμφωνα μέ τó έρθεύον τού κ. Υπουργού.

Προς τού κ. Υπουργού.
 Αδεται ή συνεδρία.

Ή Γραμματεής
 Δ. Ζορζοφάντου

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 8 7 η

Ἐν Ἀθήναις, σήμερον τῆ 8ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακκίς, Φ. Βῶρος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλέξ. Παπαδερός, Σύμβουλος παρὰ τῆ ΚΕΜΕ, οἱ εἰσηγηταὶ Κ. Φούσκας, Α. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημανόπουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης καὶ Δ. Τομπαζίδης, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ 7ῳ βαθμῷ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

Ι. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος: Ἐλσιτήριοι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου καὶ Λυκείου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦνται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης

Ἀκολουθῶς, διαπιστωθείσης ἀπαρτίας, τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα Ιον: Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος

Ἐλσιτήριοι καὶ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Γυμνασίου - Λυκείου.

Ἐξεταστέα ὕλη τῶν μαθημάτων τῶν Α' καὶ Β' τάξεων τοῦ Γυμνασίου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὰ μέλη τοῦ τμήματος ἀντιήλαξαν

τάς απόψεις των.

Μετά μακράν συζήτησιν τὸ Τμήμα

ἀποφάσινεταί κατά πλειοψηφίαν

Ἡ ἐξεταστέα ὕλη ἐκδοτοῦ τῶν μαθημάτων τῶν διδασκομένων εἰς τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τοῦ Γυμνασίου ὀρίζεται εἰς τὰ 2/3 τῆς διδασκαλίας, ἡ ὅποια ὅμως νὰ μὴν εἶναι ὀλιγωτέρα τῶν ἡμίσεος τῆς διδασκαλίας.

Εἰς τὰ κείμενα τῶν γλωσσικῶν μαθημάτων, ἡ ἐξεταστέα ὕλη ὀρίζεται εἰς τὰ 2/3 τῆς διδασκαλίας.

Ὁ διδάσκων ἢ οἱ διδάσκοντες, συντάσσουν σχετικῶν πρακτικῶν εἰς τὴν ἀντίστοιχον σελίδα τοῦ βιβλίου διδασκομένης ὕλης, δι' οὗ ὀρίζεται ἡ ἐξεταστέα ὕλη. Τοῦτο γνωστοποιεῖται εἰς τοὺς μαθητὰς πέντε (5) ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ προγράμματος.

Ἐμειψήθησαν οἱ κ.κ. Ἡλ. Σπυροπούλου καὶ Νικ. Βαρουχάκης, Σύμβουλοι Β', φρονούντες ὅτι:

Ἐξεταστέα ὕλη διὰ τὰς κατά Ἰο.υνιον ἐξετάσεις θὰ εἶναι ἡ διδασκαλία κατά τὸ β' τετράμηνον, συμπληρουμένη διὰ καταλλήλων κεφαλαίων ἐκ τῆς διδασκαλίας κατά τὸ α' τετράμηνον, ὥστε νὰ περιλαμβάνῃ τὸ 1/2 τῆς διδασκαλίας ὕλης. (Εἰς περίπτωσιν καθιερώσεως τριμήνου, ἐξεταστέα θὰ εἶναι ἡ διδασκαλία κατά τὰ β' καὶ γ' τρίμηνα, περιλαμβάνουσα ἐπίσης τὸ 1/2 τῆς διδασκαλίας).

Τοῦτο δέ, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀποφυγὴν δημιουργίας ποικίλων δυσκολιῶν, αἱ ὅποιαί θὰ ἐμφανισθοῦν μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ προτεινομένου ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Τμήματος καθορισμοῦ τῆς ἐξεταστέας ὕλης, ἀφ' ἑτέρου δέ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ σταθερὰ βᾶσις καὶ ἀποφευχθῇ ὁ κατακερματισμὸς τῆς ὕλης, τὴν ὅποیان θὰ πρέπη νὰ διεξελάθουν οἱ μαθηταί. Ἐξ ἄλλου, διὰ τὸν μέσον μαθητῶν τῶν Α' καὶ Β' τάξεων εἶναι παιδαγωγικῶς ὀρθόν νὰ ἐξετάζωνται εἰς ὕλην συνεχῆ προσφάτως διδασκασίαν.

Ἐξεταστέα ὕλη γιὰ τὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις Α' καὶ Β' Γυμνασίου θὰ εἶναι ἡ διδασκαλία κατά τὸ Β' τετράμηνο (ἢ, σὲ περίπτωσιν καθιερώσεως τριμήνου, ἡ ὕλη τοῦ Β' καὶ Γ' τριμήνου), ἡ ὅποια θὰ συμπληρῶνεται μετὰ τὰ σημαντικότερα κεφάλαια ποῦ διδάσκονται ἐν τῷ Α' τετράμηνο, ὥστε νὰ φθάσει συνολικῶς τὸ 1/2 τῆς ὕλης.

α) θά υπάρχει μεγαλύτερη ομοιομορφία εξέταστέας
υλης στα διάφορα γυμνάσια
Και αυτό γιατί: β) Δέν θά καταταμαχίζεται ή ύλη σέ σημεΐο που
οί μαθητές θά απομνημονεύουν μεμονωμένα και άσύνδετα μεταξύ
των κεφάλαια, γ) θά έχουν τό αξιοσημείωτο βεβαιώθητος και έσφαλείας
ότι πράγματι τά ύσα διαβάξουν είναι τά εξέταστέα και δέν παρα-
λείπουν ούτε και μελετούν άσκοπα διάφορα κεφάλαια και δ) βοή-
θοΐμε τόξ μικρούς μαθητές τών Α' και Β' τάξεων όρίζοντες ώς
έξεταστέα στό σύνολό τους τήν ύλη που σχετικά πρόσφατα έχουν
διδάχθει. "Άλλωστε ή έκλογή κρέπει νά γίνεται κατά τήν διδα-
σκαλία και όχι κατά τήν εξέταση.

Μεθ' ό, λυεται ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος του Επιτηματός

Μάμας

Αναστ. Πάγκαλος

Ύ γραμματεΐς

Ζαρωφώντς

Δημ. Ζαρωφώντς

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καί ὧραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2) .

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Γ. Ἀρβανίτης, Δ. Σαδικᾶς, Φ. Βῶρος, Η. Σπυροπούλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσεάς, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερδός, Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, οἱ Εἰσηγηταί Κ. Φούσκας, Α. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Κ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, ὡς καί ἡ Ἐγγραμματοεὺς τοῦ τμήματος Μέσης, Δῆμ. Ζαραφωνίτου, ἐπὶ βαθμῇ 7ῃ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἀπολυτήριον ἐξετάσεις Γ' τάξεως Γυμνασίου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ἀναγινώσκεται καί ἐπικυροῦται τὸ πρακτικόν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως διαπιστωθεῖσης ἀπαρτίας, τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα 1ον. Ἀπολυτήριον ἐξετάσεις τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὴς κ. Γ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος, τὴν εἰσήγησίν του ἔχουσαν οὕτω:

Ἡ λειτουργία τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων παρέχει ἀνυπέρβλητα σχεδὸν ἑμπόδια γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν προσφοροτέρων μέτρων ἐξετάσεων στὰ σχολεῖα. Ὁ συνυπολογισμὸς π.χ. καὶ τῶν βαθμολογιῶν τῶν Α' καὶ Β' τάξεων τοῦ Γυμνασίου στὶς ἀπολυτήριες ἐξετάσεις θά συνέβαλλε κατὰ πολὺ, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἐπιμέλεια τῶν μαθητῶν καὶ ἀφετέρου εἰς τὴν ἀντικειμενικότερη ἀξιολόγησίν τους. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ μετὰ τὰ ἰδιωτικά; Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ

δέν είναι δυνατό και οι άπολυτήριες έξετάσεις να είναι συγχρόνως και εισαγωγικές για τά Λύκεια. Θύτε πάλι είναι σωστό ούτε και παι- δευτικώς συμφέρει να μή λαμβάνεται καθόλου ύπόψη ήτέπίδοση στο Γυμνάσιο, παρά οι εισαγωγικές στα Λύκεια να βασίζονται αποκλειστικά στο βαθμό των ειδιικών γραπτών έξετάσεων.

Τί είναι λοιπόν πρός τό παρόν έφαρμόσιμο;

1) 5-20 'Ιουλίου θα γίνονται οι άπολυτήριες έξετάσεις των Γυμνασίων, Δημοσίων και 'Ιδιωτικών, σε όλα τά μαθήματα.

2) 1-3 'Ιουλίου θα γίνονται οι εισαγωγικές για τά Λύκεια (έτσι θ' αποφευχθεί ή καταταλαιπώρηση των μαθητών στα φροντιστήρια).

Οι άπολυτήριες έξετάσεις α) των Δημοσίων Γυμνασίων θα διαξάγονται ανάλογα με τίς προαγωγικές, β) των 'Ιδιωτικών Γυμνασίων όπως οι μέχρι τώρα άπολυτήριες των παλαιού τύπου 'Ιδιωτικών έξαταξίων Γυμνασίων. Για τή β' περίπτωση πρέπει να εξασφαλίζεται ή αντικειμενικότητα των έξετάσεων με τήν κατάρτιση έπιτροπών από τους καλύτερους εκπαιδευτικούς, οι όποιοι επιβάλλεται και ν' αμείβονται ικανοποιητικά, ανάλογα με τή βαρύτητα τής πρόσθετης ύπηρεσίας τους.

'Ανεξεταστέοι δέ θα μένουν. Στάσιμοι θα κρίνονται οι μαθηταί

α) που άπορρίπτονται σε δύο όποιαδήποσε μαθήματα, β) που πήραν βαθμό σε ένα δευτερεύον κάτω του 7, και γ) που πήραν βαθμό σε ένα πρωτεύον κάτω του 9. Σε καμμιά περίπτωση δέν προάγεται μαθητής που δέ βγάζει γενικό Μ.Ο. σε όλα τά μαθήματα πλήρες 10.

Οι εισαγωγικές για τά Λύκεια θα γίνονται από κοινού για τά Δημόσια και 'Ιδιωτικά Γυμνάσια ως έξης:

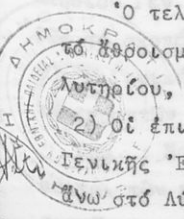
1) θα έξετάζονται στα μαθήματα α) 'Αρχαία 'Ελληνική Γραμματεία,

β) 'Εκθεση, και γ) Μαθηματικά (σε μία έξεταση). 'Επιτυχών στις έξετάσεις αυτές είναι εκείνος που συγκεντρώνει 30 μονάδες στα 3 μαθήματα και δέν πέφτει σε 2 μαθήματα ή στο ένα δέν έχει κάτω του 9.

Ο τελικός βαθμός έπιτυχίας για τήν εισαγωγή στα Λύκεια θα είναι

το άθροισμα των μονάδων των 3 έξετασθέντων μαθημάτων και του 'Απολυτήριου, ήτοι 80 μονάδες τό άπόλυτο άριστα.

2) Οι έπιτυγχόνοντες έγγράφονται στα Λύκεια τής περιφερείας τής Γενικής 'Επιθεωρήσεώς τους: Οι συγκεντρώνοντες π.χ. 55 μονάδες και άνω στο Λύκειο τής προτιμήσεώς τους (Γενικής ή Τεχνικής κατεύθυν-

Αύκεια.

Τό Τμήμα άκοϋσαν τής Είδηγήσεως τοϋ κ. 'Αρβανίτη 'Ιωάν., Συμβούλου Β', καί μετά μακράν διαλογικήν συζήτησιν, κατά τήν όποίαν άντηλλά-
γησαν άπόψεις, άποφαίνεται χόμοφώνως:

Οί μαθηταί τής Γ' τάξεως Γυμνασίου κατά τήν άπολυτήριον εξέτασιν θά εξετάζωνται γραπτώς, είς τά 2/3 τής διδαχθείσης ύλης, ή όποία όμως νά μήν είναι όλιγωτέρα τοϋ ήμίσεος τής διδακτέας επί τών κάτωθι μαθημάτων: 1) Θρησκευτικά, 2) 'Αρχαία 'Ελληνική Γραμματεία, 3) Νέα, 4) Μαθηματικά, 5) Φυσικά (μολι Χημεία), 6) Γεωγραφία, 7) 'Ιστορία, 8) Βιολογία καί 9) 'Αγωγή τοϋ Πολίτου.

Αί άπολυτήριοι εξέτάσεις τών 'Ιδιωτικών Γυμνασίων θά διεξάγωνται, όπως οί μέχρι τοϋδε άπολυτήριοι εξέτάσεις τοϋ παλαιού τύπου 'Ιδιωτι-
κών έξαταξίων Γυμνασίων".

Αί άπολυτήριοι εξέτάσεις τής Γ' τάξεως Γυμνασίου, θά διεξάγωνται ούχι βραδύτερον τής 15ης 'Ιουνίου.

Μεθ' ό άνέται ή συνεδρίασις.

ΗΗΓραμματεϋς
Δημ. Ζαραφωνίτου

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 10ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καί ὕφαν 9 π.μ., τό Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἄν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α΄, Ἴ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Δημ. Σακκάς, Ἥλ. Σπυρόπουλος, Νικ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας, Παπαδόπουλος Νικ., Σύμβουλοι Β΄, Ἀλέξαν. Παπαδερδός καί Σκορδίλης Ἰωάν., Εἰδικοί Βύμβυλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Κ. Φούσκας, Δ. Ἀδαμόπουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Δήμ. Τομπάϊδης, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καί ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ. Ζαραφωνίτου, ἐπὶ βαθμῷ 7ψ.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

1. Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος "Εἰσιτήριοι καί προαγωγικαὶ ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου καί Λυκείου".

2. Ἀνακοινώσεις.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀναγιγνώσκεται καί ἐπικυρώνεται τό πρακτικόν τῆς προηγουμένης.

Ἐν συνεχείᾳ, διαπιστωθείσης ἀπαρτίας, τό Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα 1ον

" Εἰσιτήριοι καί προαγωγικαὶ ἐξετάσεις
Γυμνασίου - Λυκείου"

Ἐπί τοῦ θέματος τούτου, τὰ μέλη τοῦ Τμήματος, ἀφοῦ ἀντήλ-
λαξαν τὰς ἀπόψεις των, ἐπεφυλάχθησαν ἀ ὀλοκληρώσουν τὸ ἐν λό-
γῳ θέμα, εἰς ἐπομένην συνεδρίαν.

Θ ἔ μ α 2 ο ν

Ἀνακοινώσεις.

Ὁ ἐπί τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως
"Ἀνακοινώσεις,, εἰσηγητῆς κ. Ἴ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β',
ἐνημέρωσε τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπι-
στολῆς τῆς κ. Ἄννας Συνοδινοῦ, Βουλευτοῦ, πρὸς τὸν Ἐπουργόν
Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἰθρησκευμάτων κ. Γ. Ράλλην περὶ "τῶν καλλι-
τεχνικῶν καὶ πολιτιστικῶν μαθημάτων εἰς τὰ Σχολεῖα Μ.Ε.,".

Ἀκολούθως ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τοῦ τμήματος τὴν εἰσήγησίν του
ἔχουσαν οὕτω:

Ἴ. Διὰ τῆς ἀπὸ 16-10-1976 ^{ἐπιστολῆς} πρὸς τὸν κ. Ἐπουργόν τῆς Παι-
δείας διαβιβασθείσης καὶ ληφθείσης εἰς τὸ ΚΕΜΕ τὴν 20-10-1976
ἢ ἐπιστολογράφος κ. Ἄννα Συνοδινοῦ, Βουλευτῆς, προτείνει α) τὸν
διορισμὸν εἰς τὰ σχολεῖα Μ.Ε. διαφόρων καλλιτεχνῶν, ἐκπαιδευθῆ-
των στοιχειωδῶς εἰς τὰ παιδαγωγικά, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν
καλλιτεχνικῶν καὶ πολιτιστικῶν γενικῶς μαθημάτων, ὅπως: θεα-
τρικῶν παραστάσεων, χορωδιῶν, λαϊκῶν καὶ δημοτικῶν χορῶν, ἱστο-
ρίας πολιτισμοῦ καὶ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Δράματος, σχεδίου,
ὑφαντουργίας, ἀγγειοπλαστικῆς, λογοτεχνίας, ποιήσεως κτλ., καὶ
β) τὴν πρόβλεψιν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν σχετικοῦ κονδυλίου διὰ
τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1977.

2. Κατὰ τὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/75 τὸ ΚΕΜΕ
γνωμοδοτεῖ ἐπὶ παντός ἐρωτήματος τοῦ Ἐπουργοῦ Ἐθνικῆς Παι-
δείας, σχετικοῦ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ
ἐπομένως ἢ διαβιβασθεῖσα ἐπιστολή νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συ-
ζητήσιν διὰ τὴν διατύπωσιν τῶν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένων προτά-
σεων γνώμης του.

Ἀκολούθως ὁ εἰσηγητῆς προβαίνει εἰς τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις:
Δὲν νομίζει ὅτι εἶναι παιδαγωγικῶς συμφέρον νὰ εἰσαχθοῦν διὰ διορι-

σμοῦ αείς τό ἐκπαιδευτικόν προσωπικόν τῶν σχολείων Μ.Ε.
καλλιτέχνη διαφόρων κλάδων, ἔστω ἐκπαιδευθέντες μέ ταχύρρυθμόν
τι σύστημα στοιχειωδῶν παιδαγωγικῶν καί ἄλλων γνώσεων, διότι
θά δημιουργηθῆ ὁποῖδήποτε ἐπιζημιὰ ἀπόκλισις ἀπό τοῦ βασικοῦ
σκοποῦ τῶν παιδαγωγούντων σχολείων (καί πιθανῶς πρός τόν ἐπι-
σφαλή καλλιτεχνικόν ἐπαγγελματισμόν, λόγω καί τῆς φυσικῆς ἔλξεως
τῆς ἐφηβείας πρός τοῦτον. "Ἄλλωστε οὐδέ εἶναι ἐφικτόν νά πλαι-
σιωθοῦν ἅπαντα τά σχολεῖα τῆς χώρας μέ τό ἀνάλογον καί κατάλλη-
λον ἐκπαιδευτικόν προσωπικόν.

"Ἐπειτα, διά τήν διδασκαλίαν τῶν ὡς ἄνω καλλιτεχνικῶν καί
πολιτιστικῶν μαθημάτων ἅπαντες οἱ ὑπηρετοῦντες καθηγηταί εἶναι
ἀρμόδιοι καί ἐπαρκεῖς, ἰδιαιτέρως δέ: α) τῶν χορωδιῶν, λαϊκῶν
καί δημοτικῶν χορῶν οἱ καθηγηταί Μουσικῆς καί Φυσικῆς Ἀγωγῆς,
β) τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, τῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ καί
τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Δράματος, τῆς λογοτεχνίας κτλ. οἱ
φιλόλογοι, γ) τῆς ὑφαντουργίας αἱ καθηγήτριαι τῶν Οἰκοκυρικῶν
δ) τοῦ σχεδίου, τῆς ἀγγειοπλαστικῆς οἱ καθηγηταί τῶν Τεχνικῶν
καί Τεχνολογικῶν μαθημάτων.

Ἐξυπακούεται βεβαίως ὅτι εἶναι ἀνάγκη οἱ καθηγηταί νά λαμ-
βάνουν ἀρτιωτέραν μόρφωσιν, διά νά ἀνταποκρίνονται πληρέστερον
εἰς τάς ἠῤῥημένας αὐτάς ἀπαιτήσεις τῆς καλλιτεχνικῆς καί πολι-
τιστικῆς ἐκπαίδευσως. Ἡ εἰσαγωγή ἐπίσης τοῦ μαθήματος τοῦ
ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἰς τά σχολεῖα θά βοηθήσῃ τάς
καλλιτεχνικάς ἰδιοφυῖας διά τυχόν ἐπιθυμητήν σχετικήν σταδιο-
δρομίαν.

Ἐάν ἐν τούτοις καλλιτέχνη προθυμοποιοῦνται νά συμβάλλουν
εἰς τήν ἐπιτυχίαν τοῦ ἠῤῥη καθιερωθέντος θεσμοῦ τῶν πολιτιστικῶν
ἐκδηλώσεων εἰς τήν Μ.Ε., τοῦτο θά εἶναι ἐπιτρεπτόν εἰς αὐτούς
καί ἐπί ὠριαίᾳ ἀποζημιώσει, ὡς καί εἰς οἰανδήποτε ἄλλην προ-
σπικότητα, κατόπιν συναιδέσεως τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν.

Τό Τμήμα Μ.Ε., λαβόν ὑπ' ὄψιν α) τό περιεχόμενον τῆς ἐπι-
στολῆς τῆς ἐπιστολογράφου κας Ἀννας Συνοδινοῦ, Βουλευτοῦ,

β) τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ Ν.309/76 "περὶ διδασκαλίας καὶ καλλιτεχνικῶν μαθημάτων, ὡς καὶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. 'Ι. 'Αρβανίτη,

ἀ πο φα ί ν ε τ α ι ὁ μ ο φ ῶ ν ω ς

Γνωματεύει α) ὅτι δέν κρίνεται σκόπιμον νά διορισθοῦν καλλιτέχνη, ἔστω μετεκπαιδευθέντες μέ ταχύρρυθμόν τι σύστημα στοιχειωδῶν παιδαγωγικῶν καὶ ἄλλων γνώσεων, ὡς καθηγηταί τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ πολιτιστικῶν μαθημάτων, διότι θά ἐπηρεασθῆ δυσμενῶς ὁ ἐπιδιωκόμενος γενικός σκοπός τῶν παιδαγωγούντων σχολείων, θεωρεῖ δέ ἀρμόδιον καὶ ἐπαρκές τὸ ὑπάρχον προσωπικόν τῶν καθηγητῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ πολιτιστικῶν αὐτῶν μαθημάτων, ὅπως ἄλλωστε καὶ γίνεται συνήθως μέχρι σήμερα. β) ὅτι εἶναι δυνατόν οἱ ἐπιθυμοῦντες καὶ κατάλληλοι καλλιτέχνη νά συμβάλλουν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μαθήματος τῶν πολιτιστικῶν ἰδίᾳ δραστηριοτήτων ὅπως καὶ ἄλλαι προσωπικότητες, κατόπιν συναινέσεως τῶν Συλλόγων τῶν καθηγητῶν, ἐφ' ὅσον βεβαίως δέν παρακωλύεται ἡ ὁμαλή λειτουργία τῶν σχολείων καὶ δέν ἀλλοιοῦται ὁ παιδαγωγικός σκοπός τούτων.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος

Handwritten signature of Anastas Pappalagos

Αναστ. Πάγκαλος

Ἡ γραμματεὺς

Handwritten signature of Δημ. Ζαραφωνίτου

Δήμ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Ε Ι Σ ---9-0-η---

Ἐν Ἀθήναις, σήμερον τῇ 11ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Δ. Σακιάς, Φ. Βῶρος, Ἡ. Σπυρόπουλος, Ν.κ. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσεάς, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερδῆς, Ἰ. Σιορδύλης, Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, Κ. Φούσιας, Α. Ἀδαμόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Σ. Παποσημαϊκόπουλος, Δ. Τομπαῖδης, ὡς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ βοθμῷ 7ω.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

Ἰον: Εἰσιτήριοι ἐξετάσεις Λυκείου"

2ον: Ἀνακοινώσεις.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀνογιγνώσκειται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγούμενης.

Ἐν συνεχείᾳ, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα Ἰον

"Εἰσιτήριοι ἐξετάσεις Λυκείου"

Ὁ ἐπὶ τοῦ Ἰου θέματος εἰσηγητὴς κ. Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄφιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὴν εἰσήγησίν του ἔχουσαν οὕτω:

Ἀντικείμενα ἐξέτασης καὶ βαθμολόγησης:

Γνωστὸ ἐν τῶν προτέρων ἀντικείμενο ἐξέτασης: ΕΚΘΕΣΗ

θά βαθμολογεῖται ἀπὸ 2 φιλολόγους (ἕως καὶ 1 θεολόγο).

2. Ἄγνωστο ἀντικείμενο ἐξέτασης: Δύο (2) μαθήματα, πού θά ἐξετάζονται στὴν ἐξετοστέα τους ὅλη καὶ πού θά κληρῶνονται σὺ

Υπουργείο (περίπου I βδομάδα νωρίτερα) από δύο ομάδες μαθημάτων, τις εξής συνδυαστικά:

A' Ομάδα

B' Ομάδα

1) Αρχαία Έλλην. (αργότερα Αρχαία Έλλην. Γραμ/τεία)	1) Βιολογία και Γεωγραφία (σε μία κόλλα διαγωνισμοῦ)
2) Ιστορία	2) Φυσική - Χημεία
3) Θρησκευτικά και Άγωγή Πολίτη (σε μία κόλλα διαγωνισμοῦ)	3) Μαθηματικά
4) Νέα Έλληνικά	4) "

3. Συμφησιμός του βαθμοῦ του ἀπολυτηρίου Γυμνασίου. Διαφορά πρὸς τὰ πάνω του βαθμοῦ ἀπολυτηρίου μὲ τὸ μέσο ὄρο τῶν ἄλλων μαθημάτων νά μή λαμβάνεται ὑπόψη ἂν ὑπερβαίνει τὶς 5 μονάδες.

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: 4

Ἐξέταση στὴν ἔδρα καθὲ ἐπιθεώρησης.

Προτερήματα τοῦ προτεινόμενου συστήματος:

- 1) Καταργοῦνται μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα τὰ φροντιστήρια, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξὴ εἶναι ἀπόδειξη ἐξουθενωτικῆ τῆς δημόσιας παιδείας.
- 2) Ἐξασφαλίζεται ἡ ἰσσομερία τῶν μαθημάτων, βασικὴ ἀρχὴ τοῦ σκοποῦ τῆς γενικῆς μόρφωσης, πράγμα ποῦ εἶναι καὶ ἀποκλειστικὸς σκοπὸς τοῦ Γυμνασίου (ἀπαίτηση ἄλλωστε καὶ τοῦ νόμου) καὶ καταπολεμεῖται ἡ ἀντιμορφωτικὴ καὶ ἀντιπαιδαγωγικὴ μονομέρεια. (Αὐτὸ σὲ σχέση μὲ τὴ μάθηση κατὰ τὴ φύση).)
- 3) Ἀντιπροσωπεύονται στὴν ὕλη ἐξετάσεων τόσο οἱ θεωρητικὲς - φιλολογικὲς ὡς καὶ οἱ φυσικομαθηματικὲς γνώσεις. (Αὐτὸ σὲ σχέση μὲ τὴ μάθηση κατὰ τὶς ἐξετάσεις).
- 4) Ἀποφεύγεται ἀπόδραση μεροληψίας στοὺς καθηγητὲς, ἀφοῦ ὁ βαθμὸς ἀπολυτηρίου θά καίξει μικρὸ ρόλο, αὐτὲ δὲ καὶ θά παραγνωρίζεται ἀπόλυτα.
- 5) Ἀποκλείεται περίπτωση ἀδικίας τοῦ καλοῦ - ἐπιμελοῦς μαθητῆ.
- 6) Μειώνεται ἡ καταπόνηση τοῦ μαθητῆ, ἀφοῦ περιορίζεται ἡ ἐπανάληψη τῶν ἀντικειμένων ἐξέτασης.

Μειονετήματα τοῦ προτεινόμενου συστήματος: Ἐάν ληφθοῦν ὑπόψη συνδυαστικά καὶ ἀντικειμενικά τὰ ἀναφερόμενα προτερήματα προσωπικά δὲν βλέπω κανένα μειονετήμα, ἀε βάσει βέβαια τῆ σιέφης ὅτι τίποτε δὲν γίνεται ἀπὸ καθὲ ἀποψη τέλεια, καὶ ὅτι μιά ἐξέταση εἶναι "καθ' ἑαυτὴν πρόβλημα.

Τό Τμήμα άνούσαν τής είσηγήσεως τοῦ κ. Ν.κ. Παπαδοπούλου, καί μετὰ διαλογιγνήν συζήτησιν, καθ' ἣν άντηλλάγησαν άπόψεις, άποφαίνεται κατά πλειοψηφείαν ώς άνοιούθως:

Έξεταστέα μαθήματα διά τήν είσιτηρίον έξετάσιν είς τό Λύκειον

- 1) 'Αρχαία 'Ελληνική Γραμματεία
  - 2) "Εθσεις
  - 3) Μαθηματικά
  - 4) Θρησκευτικά, 'Ιστορία, Φυσιική - Χημεία, Γεωγραφία, Βιολογία,
- Μειοψηφούντος τοῦ κ. Παγιάλου 'Αναστ., Προέδρου τοῦ Τμήματος, συμβούλου Α', φρονούντος ότι κατά τάς είσιτηρίους είς τό Λύκειον έξετάσεις οί μαθηταί δέον νά έξετάζωνται επί τοῦ μαθήματος τών Φυσιικών (Φυσιική - Χημεία), ἢ 'Ιστορίας - Γεωγραφίας κατ' έπιλογήν τών ύποψηφίων. Οί έχοντες προτίμησιν διά τά Τεχνικά Λύκεια ύποχρεούνται νά έπιλέξουν τά Φυσιικά.

Μειοψηφούντων τών κ.κ. Ι. 'Αρβανίτη, καί Ν. Παπαδοπούλου, Συμβούλων Β', διά τήν εξαίρεσιν τοῦ μαθήματος τής 'Αγωγής Πολίτου, φρονούντων "ότι ἡ εξαίρεσις τοῦ μαθήματος τούτου άπό τάς είσαγωγικάς έξετάσεις τών Λυκείων, έφ' όσον μάλιστα έξετάζονται όλα τά άλλα μαθήματα, ύποβαθμίζει τοῦτο, τό όποϊον είναι τό θεμελιωδέστερο διά τήν ύπόστασιν τής Δημοκρατιγής πολιτείας καί γενικώτερα τοῦ Έθνους. Διά τόν Πλατωνικό Πρωταγόρα ἦταν τό μάθημα τών μαθημάτων. Διά τόν λόγον αυτόν καί είς τόν Ν.309/76, όρθρ. 26, παρ. 1, τονίζεται ώς σκοπός τής παιδείας καί ἡ έμπνευσις φρονήματος συμφώνου μέ τίς άρχές τοῦ δημοκρατιγού πολιτεύματος. 'Ο ίσχυρισμός, ότι πρόκειται περί βιωματιγού άποκλειστιγώς μαθήματος, δέν ύσταθεῖ, καθ' ότι κανένα βίωμα δέν γεννιέται καί δέν διατηρεῖται άνεξαρτήτως τής γνώσεως. Καί είναι τό μάθημα τής 'Αγωγής τοῦ Πολίτη καί γνώσεις".

Μειοψηφούντος καί τοῦ κ. Ν.κ. Παπαδοπούλου, Συμβούλου Β', φρονούντος ότι "έντός άπό τήν έιθεση δέν θεωρῶ κανένα μάθημα άπαραίτητο κατά προτεραιότητα προπονητιγικά γιά τήν κρίση στήν διαλογή τών ίκανών μαθητῶν στίς έξετάσεις γιά τό Λύκειο. "Αν όρισμένα μαθήματα κατά τό σύστημα έιλογγής 2 μαθημάτων μέ κλήρωση ποῦ πρότεινα (βλ. σχέδιο) συνδυαστιγικά, καίτοι βασιγικά (όχι πρωτεύοντα), δέν κληρωθοῦν, αυτό δέν τά ύποβιβάζει, διότι ώς βασιγικά οιόρασιγανται περισσότερες ώρες. Δέν είναι άπαραίτητο νά είναι καί αρχαία ἢ μαθηματιγικά όποσδήποτε στήν έξετάση καί μάλιστα

_____ θ έ μ α _____ 2 ο ν _____

"'Ανακοινώσεις"

Ο κ. Άναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος του Τμήματος, Σύμβουλος Α',
ἐνημέρωσε τὰ μέλη του Τμήματος, ἐπὶ του περιεχομένου του ὑπ' ἀριθ.
Φ.211.25/155/115-473/1-11-76 ἐγγράφου τῆς Δ/σεως Ἐφαρμογῆς
Προγραμμάτων Μ.Ε. περὶ "Κρίσεως βιβλίων".

Μεθ' ὧς λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Άναστ. Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

[Handwritten signature]

Δῆμ. Ζαραφονίτου

Π Ρ Ο Κ Λ Η Σ Η

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1974, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὄραν ὅσον ὅσον, ἐν τῷ πρώτῳ μέσῳ "Βικιοδιδασκαλίας τοῦ Κέντρου Βικιοδιδασκτικῶν Μαθητῶν καὶ Ἐπιμελητῶν, συνήλαθεν εἰς ἐπιεδείξον ἐν τῷ ποσοστῷ αὐτοῦ (πενήντα δύο).

Παρόντων νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πύργος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Ἐμμανουὴλ Α', Ι. Ἀρναούτης, Δ. Κανεῖς, Θ. Βῆρος, Ν. Βασιλάκης, Ἠλ. Σπυριδιλλοῦ, Γ. Γρατούδης, Ἐμμανουὴλ Β', Ἠλ. Παπαδόπουλος, Ἐμμανουὴλ καρὶ τῇ ΚΚΚΑ, Α. Κούσης, Α. Ἀδαμίδης, Π. Παπασημαδάκης, Κ. Κωσταρίνης, Α. Τερποῦνης, Εὐαγγελιστὴς, ἄρα καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Α. Κορυφενίτου ἐπὶ βραβῆ ὅσον.

Ἐν ποσῷ οἱ κ.κ. Ντι. Παπαδόπουλος, Ἐμμανουὴλ Β', Ι. Σπυριδιλλοῦ, Ἐμμανουὴλ καρὶ τῇ ΚΚΚΑ, καὶ ὁ Π. Σεμερισιδίου, Εὐαγγελιστῆς, ἀπὸ ἀπόψε ἐπιμελητικῆς ἀποστολῆς των.

Ἔργα ἡμερησίου διατάξεως.

1. Πρωτῆς ἐπιμετῆς εἰς τὸ ἄδελφον.

Ἐν ὄρχῃ τῆς συνεδρίας, ἀνογιγνώσκονται καὶ ἐκτελεῖται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἐπιμετῆς, ἀπομνημονεύσεως ὑπερτίσεως, τὸ πρῶτον εὐδαιμονεῖται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίου διατάξεως.

Ἔ ρ γ ο ἰ ὅσον: Ὁ ἐπὶ τοῦ πρώτου ὅρον, τῆς ἡμερησίου διατάξεως "Πρωτῆς ἐπιμετῆς εἰς τὸ ἄδελφον", κ. Ἀν. Πύργος, Πρόεδρος τοῦ τμήματος, Ἐμμανουὴλ Α', θέτει ἐπ' ὄρον τὴν μετὰ τοῦ τμήματος τὴν ἐπιμετῆς τοῦ ἔχοντος οὕτως:

ἐπιμετῆς εἰς τὸ ἄδελφον

Α) Πρωτῆς ἐπιμετῆς εἰς τὸ ἄδελφον Γενικῆς, Οἰκονομικῆς καὶ Ἑκπαιδευτικῆς, ποσῶν καὶ τὸ ἐπιμετῆς ποσῶν τεχνικῆς καὶ ἐπιμετῆς ποσῶν ποσῶν.

του Β' δεκαπενθημέρου της μηνός 'Ιουνίου κατά 'Εκπαιδευτική Κέντρα (Γενικής 'Επιθεωρήσεως Η.Μ.) επί της Ίδρυσεως τούτων. Είς της Γενικής 'Επιθεωρήσεως υποβάλλουν αίτησεις (διε των Γυμνασιαρχών) οι έχοντες αποκλειστικόν Γυμνάσιον (Ληροσίου ή 'Ιδιωτικόν) ή 'Εκπαιδευτικόν Γ' τάξεως Γυμνάσιον Ληροσίου ή τοιούτου αναγνωρισμένου ως 'Ιδιώτου. Αι Γενικαί 'Επιθεωρήσεις δέχονται αίτησεις μαθητῶν ἀνηνούντων εἰς σχολεῖα τῆς Περιφερείας ταν.

Οἱ ἐπιτυχόντες κατὰ τῶν ἀποκλειστικῶν ἐξετάσεων ἐγγράφονται:

- α) οἱ τῶν Ληροσίων εἰς τὸ ἀντιστοιχόν Λύκειον τοῦ Γυμνασίου εἰς τὸ ἐφεστῶν, οἱ δὲ τριτοτάτων Γυμνασίων εἰς τὸ πλησιέστερον τῆς κοιτικῆς των Ληροσίου ἢ 'Ιδιωτικῶν Λύκειον τῆς ἐπιλογῆς των.
- β) οἱ τῶν ἀναγνωρισμένων ως 'Ιδιωτῶν εἰς τὸ ἀντιστοιχόν πρὸς αὐτὰ Λύκειον ἢ εἰς τὸ πλησιέστερον τῆς κοιτικῆς των Ληροσίου Λύκειον.
- γ) οἱ ἐκ 'Ιδιωτικῶν προερχόμενοι εἰς τὸ ἀντιστοιχόν 'Ιδιωτικόν Λύκειον ἢ εἰς τὸ πλησιέστερον τῆς κοιτικῆς των Ληροσίου Λύκειον.
- δ) Ἐγγράφῃ εἰς Τεχνικὸν καὶ Ἐπαγγελματικὸν Λύκειον ὡς καὶ Λύκειον Οἰκονομικῆς καὶ Ναυτικῆς κατετάσσεται εἰς ἐπιτυχόντας μαθητῶν κοιτικῶν εἰς περιόχῃς μεζόντας τῆς κοιτικῆς τῆς Γενικῆς 'Επιθεωρήσεως, προτιμώμενων τῶν κοιτικῶν εἰς τὴν κοιτικῆν τοῦ Λύκειου κατὰ περίπτωσιν.

Ἐγγράφῃ μαθητῶν ἀνεκτετάσσονται.

Ἐγγράφονται εἰς τὸ ἀντιστοιχόν τῶν Γυμνασίων των Λύκειον, ἢ εἰς τὸ πλησιέστερον τῶν τριτοτάτων Γυμνασίων Λύκειον Γενικῆς ἢ Οἰκονομικῆς ἢ Ναυτικῆς κατετάσσονται ὡς καὶ εἰς τὸ ἐφεστῶμενον Λύκειον Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μαθηταὶ ἔχοντες ἀποκλειστικόν Γυμνάσιον με βεβαιὸν "Ἄριστον" καὶ Η.Ο βεβαιολογίας ΙΒ εἰς τὸ "Ἄριστον, Βΐα καὶ Κοσμητικῶν.

Εἰς τὸ Τεχνικὸν καὶ Ἐπαγγελματικὸν Λύκειον ἐγγράφονται ὡς ἐφεστῶν ἀνεκτετάσσονται οἱ κοιτικοὶ ἀποκλειστικοὶ Γυμνασίου με βεβαιὸν "Ἄριστον καλῶς καὶ ἄνω" καὶ Η.Ο βεβαιολογίας εἰς τὸ κοιτικῶν καὶ Φυσικῶν (Φυσικῆ καὶ Χημεία) ΙΥ καὶ ὕψ.

2. Ἐξεταστέα μαθητῶν : οἱ ἀποψήφιστοι

ἐξετάσσονται γραπτῶς:

- α) Νέα Ἑλληνικά: εἰς ἑνὸς ἡμέρας ἐξέτασιν ἀναφορῶμενον τῆς κοιτικῆς του βιάρια, ὡς καὶ τὸ κοιτικῶν καὶ φυσικῶν περι-

εἰς μετῴριστον ἀπλοιστότου κατετάσσονται Ια-Ιβ στίχων ἐκ τῶν κοιτικῶν κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα εἰς τὴν Γ' τάξιν

του Γυμνασίου συγγραμμάτων και εις έκδοσιν εις δύο ή τρισόβριον γλωσσικών παρατηρήσεων (τό προς μεταφρασίν εκείμενον ή άνογράφεται επί του κειμένου).

Χ) Κοθηρητικά: εις πραγμασίαις ένός θέματος *αγγέλιος και ένός Γεωμετρίας. *Έκδοτον τών ημερών τούτων ή περιλαμβάνει τρεις (3) έρωτήσεις ή έν δύο (2) ή τής θεωρίας και μία (1), ήτις ή ά είναι άσκησης ή πρόβλημα σπηριζόμενον επί τής διδαχθείσης εις τήν Γ' τάξιν ύλης. *Έκδοτη έρωτήσεις βαθμολογείται έκαστάως μέ τός έπολοίους.-

δ) Φυσική: εις πραγμασίαις δύο (2) θεμάτων φυσικής και ένός (1) θέματος χημείας. *Έκδοτον τών θεμάτων τούτων ή περιλαμβάνει τρεις (3) έρωτήσεις ή έν δύο (2) ή τής θεωρίας και μία (1) ήτις ή ά είναι άλλη άσκησης ή άπλούν πρόβλημα σπηριζόμενον επί τής διδαχθείσης εις τήν Γ' τάξιν ύλης.

Τό θέματο τών εισαγωγικών τούτων έξετάσεων έκλέγονται ένό *έπιτροπών έκτελεγομένων ή κοθηγητών άντιστοιχοί ειδικοτήτος εις κλήρου (ήν τριπλοσίου άριθμού κοθηγητών) και ήρίζονται εις έκδοτον μέθημα ύλτων πρό τής ένδρυσεως τών έξετάσεων. Τών *έπιτροπών τούτων προεδρεύει ή Γενική *έπιθεωρητής τής περιφέρειας ή ή υβριμος άνακληρωτής τοι. Οί κοθηγηταί στίνας εις κλήρου ή ά αποτελεσούν τός *έπιτροπός τών έξετάσεων προτείνονται ήπό τών κατό τούτοις Η.Υ.Σ.Μ.Σ.

*Αποκλείονται ήπό μέλη *έπιτροπών, ήπό τός έρώτος βαθμολογητών και έκτελητών κοθηγηταί έχοντες τέκνα ή άδελφούς ή συγγενείς άποφύλους μέχρι τρίτου βαθμού συγγενείας. Διά τό μέλη τών *έπιτροπών, τός βαθμολογούντες και τός έκτελητές κοστορίζεται άποζημιώσεις άνδλογος πρός τός ήμέρας άποσυχολήσεως. *Επίσης δορίζεται και άποζημιώσεις διά τός έκτός έδρας μετακινήσεις των.

3) *έπιτυχόντες και άποτυχόντες

α) *έπιτυχόντες εις τός εισαγωγικός έξετάσεις θεωρούνται βδσει τής έκουσεως κλίματος βαθμολογίας I - 20 οί:

α) Οί λαμβάνοντες εις έκδοτον μέθημα βαθμών τουλάχιστον 10
β) Οί έκτελεσόντες εις τό κοθηρητικό (τουλάχιστον 8) άλλό λαμβάνοντες άπορρομο βαθμών (συνυπολογιζόμενον και του βαθμού του άπολυτηρίου του Γυμνασίου) έν συνόλα τουλάχιστον 54.

γ) Οί ύστεροσύντες εις τό *αρχείο (τουλάχιστον 8) άλλό λαμβάνοντες άπορρομο βαθμών (μετά του βαθμού του άπολυτηρίου) τουλάχιστον

δ) Οί ύστεροσύντες εις τήν φυσικήν (τουλάχιστον 8) άλλό λαμβάνον-

τες ἄδουλομα βαθμῶν (μετὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀπολυτηρίου των)
τοῦ ὀλίγοτερον 94. Οἱ τῶν ἀνωτέρων κατηγοριῶν δύνανται νὰ ἐγγρα-
φοῦν εἰς τὸν ἑναεῖς τῆς προτιμῆσεώς των.

ε) Οἱ ὑποκαρῶντες εἰς τὸ Ἄρχαιο (καὶ ἄνω τῶν θ) ἀλλὰ λαμβά-
νοντες ἄδουλομα βαθμῶν (μετὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀπολυτηρίου των)
τοῦλάχιστον 94. Οἱ τῆς κατηγορίας ταύτης δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν
εἰς τεχνικὴ καὶ Ἐπαγγελματικὰ Λύκεια ἢ Λύκεια Νοτιτικῆς κατε-
ύθυνσεως τῆς περιφερείας των.

4. Εἰσθηχαικῶς ἐξετάσεις εἰς τὸ Περιφερειακὸ καὶ Πρωτοκ. Σχολ.

Εἰς τὸ σχολεῖο ταῦτα δὲν διενεργοῦνται ἰδιαιτέραι ἐξετάσεις.
Ἄγγελλονται ἕως εἰς ταῦτα κατὰ πρότμησιν οἱ μαθηταὶ τῶν ἀντι-
στοίχων Γυμνασίου των εἰ α) ἔχοντες δικαίωμα ἐγγραφῆς ἐνεὶ ἐξε-
τάσεως ὡς καὶ εἰς τὸ Λύκειο γενικῆς κατεύθυνσεως καὶ β) οἱ ἐπι-
τυγχάνοντες εἰς τὰς κοινὰς ἐξετάσεις μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν.

Εἰς ὅσα τῶν ὡς ἄνω Λυκείων ὁ ὁρισμὸς τῶν ἐγγραφομένων μέχει
καὶ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου εἶναι μια ὅσωνος τοῦ προφραγομένου ὁρι-
σμοῦ, συμπληροῦνται οἱ κεναὶ ὅσοις εἰς κληρονομαζῶν τῶν ὑποκα-
λυπτῶν αἰτήσεις καὶ ἐπιτυχόντων εἰς τὰς εἰσθηχαικὰς ἐξετάσεις
ἄλλων Λυκείων.

5. Ἀναρρομολογήσεις γραπτοῦ ὁποτιχόντος μαθητοῦ ἐπιτρέπεται:
α) εἰς τὴν κατετακτὴν εἰσθηχαικῆν βαθμολογίαν τῶν ἑξὶ ἐξαιτεστων κέ-
ρον τῶν τριῶν μονάδων καὶ β) ἐν ὃ βαθμῶς τοῦ γραπτοῦ τοῦ εἰς ὃ
ἐπιτυχῶν μαθήματος καὶ ὃ βαθμῶς τοῦ ἀπολυτηρίου του εἰς τὸ αὐτὸ
μάθημα εἰσῶν μέσον ὅρον βαθμολογίας τοῦλάχιστον 10 καὶ ἄνω.

Ἡ κορεῖσα εἰσθηχαικῆς ὁδὸν νὰ ἐφαρμοσθῆ μόνον κατὰ τὴν περὶ-
οδὸν Ἰουνίου 1974.

Τὸ Τμήμα, ὁμοῦν τῆς εἰσθηχαικῆς τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Τμή-
ματος καὶ κατόπιν κοινῆς εἰσθηχαικῆς συζητήσεως τῶν μελῶν, καὶ
ἦν ἀντηληλόγησιν ἀποφασίσει:

ὁ π ο φ α ἰ ν ε τ ο ἰ κατὰ π λ ε ἰ ο ψ η φ ἰ ο ν,
ὡς ἀπολοῦσας:

1. Εἰσθηχαικῶς ἐξετάσεις εἰς τὸ Λύκειο.

Α. Εἰσθηχαικῶς ἐξετάσεις εἰς τὸ Λύκειο, Γενικῆς, Οἰκονομικῆς
καὶ Παιδαγωγικῆς κατεύθυνσεως ὡς καὶ εἰς τὸ ἰδρυθησομένο τοιοῦτον
τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς κατεύθυνσεως.

Β. Εἰς ἐξετάσεις αἱταὶ διεκδύονται γραπτῶς καὶ διενεργοῦνται ἐν-

τός του β' Ιουνίου του μηνός Ιουνίου κατά Ανωτάτου περιφερειακής Μ.Ε. εις την έδραν έδρασης τούτων λειτουργεί έξε-
 ταστικόν κέντρον του όμοίου προτύπου ή ομοίως Γενικής Έπι-
 θεωρητής ή ή νόμιμος άνομιμητής του. εις εξουσιαστική περιπτώ-
 σεις επιτρέπεται ή λειτουργία καί έτέρου εξεταστικού κέντρου εις
 έτερον κώδιν της αΐτης περιφερειακής Μ.Ε. κατόπιν άποφάσεως του
 ΑΠΥΣΣΕ, τό όμοιον όρίζεται καί τον προϋποθέτων του κέντρου τούτου.
 Τό της άργωνόσεως καί λειτουργίας τούτων, άρισθόνονται δι' άγι-
 κησίου του ΥΠΕΠΘ.

Εις τός Γενικής Έπιθεωρήσεις έποράλλου αιτήσεις (διά τών
 οικιακών Γυμνασάρχων) οι έχοντες άπολυτήριον Γυμνασίου (Άημοσίου
 ή Ίδιωτικόν) ή ενδεικτικόν Γ' τάξεως Γυμνασίου Άημοσίου ή ται-
 ούται άναγνωρισμένοι ως εξεταστικού.

Οι κατό τό άνωτέρω διανοσόμενοι να προέλθουν εις την εξε-
 τήριον εξεταστικόν, κάτοχοι τίτλου προηγούμενων σχολικών έτών ή
 ίσοστίμοι τίτλοι της άλλοδοσής, έποράλλου σχολικήν αιτήσιν εις
 την Γενικήν Έπιθεωρήσιν της κοτοικίας των.

Οι επιτυχόντες κατό τός εξεταστικές εξετασσεις άγγρόφονται:

α) Οι τών Άημοσίου εις τό άντίστοιχόν άξιασίου του Γυμνασίου εις
 ό ένοσταν, οι έν τριτοξέδον Γυμνασίου εις τό πληροίξότερον της
 κοτοικίας των Άημοσίου ή εις Ίδιωτικόν άξιασίου.

β) Οι τών άναγνωρισμένων ως ίσοστίμων εις τό άντίστοιχόν κός
 οίξο άξιασίου ή εις τό πληροίξότερον της κοτοικίας των Άημοσίου
 άξιασίου, ή εις Ίδιωτικόν άξιασίου.

γ) Οι εις Ίδιωτικόν προερχόμενοι εις Ίδιωτικόν άξιασίου ή εις
 τό πληροίξότερον της κοτοικίας των Άημοσίου άξιασίου.

δ) Άγγροφή εις τεχνικά καί Άπογγελοστικά άξιασίου ως καί άξιασίου
 οίξονομικής καί καστικής κοτοικίας, επιτρέπεται καί εις επι-
 τυγχόντες κοσής άλλων έκπαιδευτικών περιχουσιών, προτιμωμένων
 τών κοτοικιώντων εις την κοτοικήν του κατό κοσής των άξιασίου.

2) Η ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οι άποφάσεις εξετασζονται γροπικώ, εις τό διόλοσιν κοσής:

α) Ηξο Άλλοσική εις γροφήν ένοσσεως έκ έξοστος, προλεπομένου
 υπό του ίοχόντος άνολεστικού προγρόμματος.

β) Άρχαία Άλλοσική Ι) εις μεταφροσιν ΙΟ-Ι2 στίχων έν τών άξια-
 σίου εις την Γ' τάξιν έν του κοσής των καί τών. Τό κοσής των
 καί τών, οίξεται εις τός κοσής κοσής των ή άναγγρόφεται
 έκ τών άξιασίου. ο) εις άνοσσην έκ έξοστος κοσής των: μιξο
 γροπικικής καί μιξο, στυλοστικής ειλημμένης έν του εξετασζόμενου

καίμενου β) εις ύψους του ύψος z πραγματοποιησών η ιδεολογιών
έρωτησάν, άνοσημένων εις το διδαχθέν εν μεταφορικής κατά
το β' τεταρτημιου καίμενον.

γ) Μάθηματινά: εις τάξιν (3) θέματα, έξ ύψους έν (1) περιλαμβάνου
z έρωτησεις, εν των ύψους η μία θά άνοσηται εις την διδαχθε-
σαν θεωρίαν της "Αλγεβρας η ε έκει εις την διδαχθεσαν ύλην
της Γεωμετρίας. Το έτερον δύο (2) θά είνου άσκήσεις η προβλήματα
τό έν εν της "Αλγεβρας καί το έτερον εν της Γεωμετρίας. Το θ-
μοτα οείθ θά βαθμολογούνται ίσοτέρως.

δ) Θρησκευτινά, "Ιστορία, φυσική (φυσική - χημεία), Γεωγραφία,
Βιολογία.

Επί της άπόδοσ των συνταξισωμένων ούτων μαθημάτων, θά δι-
δύναται θάμο (10) έρωτήσεις, z άπό μέθωα. τί έρωτήσεις θά βαθμολο-
γούνται ίσοτέρως.

Τό θέμα των εισαγωγικών ούτων άξιολόγουν έκτός
"επιτροπών επιλεγόντων εν καθηγητών ύπευθύνου εντεταλμένου διδ
κλήρου (εν τριπλοπού άριστού καθηγητών) καί έρρίζονται ει' ένω-
στον μέθωμο ύλθου καί της άνύρξουσ των άξιολόγουν. Τών επιτρο-
πών ούτων προσορίζου ο Γενικός "επιθεωρητής η ο νόμιμος άναστη-
ρατής του. Οί καθηγητάί ούτινας διδ κλήρου θά άποτελέσουν τός
επιτροπών των άξιολόγουν προτιόνονται έκός των καί τόποις ΗΥΣΜΚ.

"Απομαρτώνται έκός μέλη επιτροπών, έκός τός "Ομάδας βαθμολο-
γητών η επιτηρητών, καθηγητάί έξουτες τέμνα η άμελούς η συγγε-
ναίς άποφής τους, μέχρι τρίτου (γ') βαθμού συγγενείας. Αί τό
μέλη των "επιτροπών, τός βαθμολογητάί καί τός επιτηρητάί,
καθορίζεται άποζημίωσις άνύλογος καίς τός ήμέρας άποαδελείας.
"Απόσης έρίζεται καί άποζημίωσις διδ τός άκτός έθρος μετακινήσεις
των.

β) "Η η ο ε υ χ ό ν ε ε ε καί ο κ ο ε υ λ ό ν τ ε ε .

"Επιτυχόντες εις τός εισαγωγικός άξιολόγους θεωρούνται:

- α) οί λαμβάνοντες εις έπιστον μέθωμο βαθμόν τοιάδχιστον 10.
- β) οί λαμβάνοντες βαθμόν τοιάδχιστον (08) εις το των δυατέρω
τασοόσαν (4) μαθημάτων, εν' έσοιν ενολοκλήως έλθου άφου 40 μονά-
δας εις τό τέσσαρα (4) μαθήματα, ο θά γενικός βαθμός τοθ άπολι-
τηρίαι των είνου τοιάδχιστον κλήρας 14.

Εισαγωγικός άξιολόγους εις τό Παιρηματινά καί

ήριότινο άχολαία

Ουλοία ταύτα, όν διενεργούνται ίδιοίτεροι άξιολόγους.

άν οδο (α) έπι της θεωρίας καί μία (1), ήτις οδός είναι δοκησις
 ή πρόβλημα στήριζόμενον επί της διδοχρείας εις Γ' τάξιν ύλης.
 *Εκδοτηρήματα βαθμολογείται έκαστος, μέ τής έπολοήσεως.
 δ) Εκδοτική εις πραγματικόν οδο (2) θερμάτων αυστηής καί ένός (1)
 οδοτος κηρείας. *Εκδοτη τών θερμάτων τούτων οδός περιλαμβανή
 τούτς (3) έρωτήσεως ές άν οδο (α) έπι της θεωρίας καί μία (1),
 ήτις οδός είναι άκώς δοκησις ή άπλούν πρόβλημα στήριζόμενον επί
 τής διδοχρείας εις τήν Γ' τάξιν ύλης.

ΜΕΘ' Ο Λέγεται ή συνεορήσεως.

Ο Υπουργός του Εργου
 Δημήτρης Βύγιλος

Η Γραμματείς
 Δημ. Ζαροσανίτου

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 92^ο

Ἐν Ἀθήναις σήμερον, τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ἄρα 9 π.μ. τὸ τμήμα μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλασεν εἰς συνεδρίον ἐν τῇ κατεστάτῳ αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῆρας, Δημ. Γιαννῆς, Ν.κ. Βαρουκίκης, Ἠλ. Σπυροπούλος, Γ. Γροτσῆς, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαθεοδῶς, Ἰ. Σηορδῆλης, βιβλιοὶ Σύμβουλοι κατὰ τῆς κεντ., Κ. Φοδσῶς, Α. Ἀβουδούλας, Σ. Παπασημαδάπουλος, Κ. Κατσιμάνης, βιβλιοὶ, ἄς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δὴμ. Ζαροφάντου, ἐπὶ βαθμῇ 7^η.

Ἄν παρόντων οἱ κ.κ. Ν.κ. Βαρουκίκης, Σύμβουλος Β', Β. Θεοδωρακοπούλου, Δὴμ. Τριπλαῖνης, ἄλλοι ἄλλοι ὑπηρεσιακῆ ἀποσχολήσεως τῶν.

Ἔμματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Λυκείου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας ἀνε γινώσκονται καὶ ἐπιμυροῦνται τὰ πρακτικῶν τῆς προηγουμένης. Ἀπολοῦθως, διαπιστωθεῖσης ἀπορτίας, τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θ ἔ μ ε ἰ ο ν
Προαγωγικαὶ ἐξετάσεις Λυκείου.

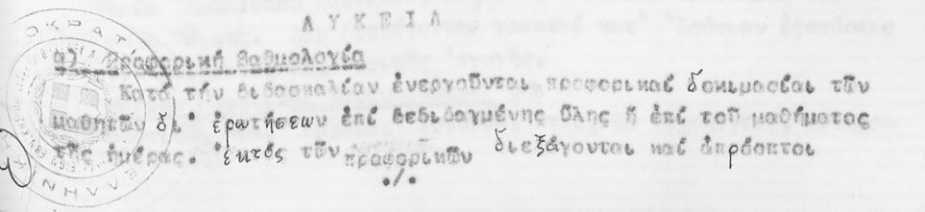
Τὸ τμήμα μετὰ διεξοδικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συζήτησιν τῶν μελῶν, ἀποφασίζεται ὁμοφώνως:

Προαγωγικαὶ ἐξετάσεις

Α Υ Κ Β Ι Α

α) Προαγωγικὴ βαθμολογία

Κατὰ τὴν διδακτικὴν ἐνεργουμένην προαγωγικὰ δοκιμασίαι τῶν μαθητῶν δι' ἐρωτήσεων ἐπὶ θετικῶν ἐπισημῶν ἢ ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς ἡμέρας. Ἐπιτὸς τῶν προαγωγικῶν διεξάγονται καὶ ἀπρόδοτοι

γραπτά δοκιμασία (έντός μιας διδακτικής ώρας), όσους τούτο κρίνεται σκόπιμον. Αυτά έπ' εύτεν ύπερβαίνουν τής τέσσαρας (4) 'Ο διδάσκων κόντας ύποχρεούται νά πραγματοποιή όδο τολούτας, μόνον μέχρι τών διανοικών τών κριστουγέννων καί έτέρων μέχρι καί τής Β' της Μαρτίου. 'Ο βαθμός έπίστατου διμήνου είναι αποτέλεσμα τής όλης έπιπέσεως του μαθητού, λαμβανομένης ύπ' όφην καί τ'ς τυχόν γραπτής δοκιμασίας.

'Ο μέσος όρος τών καθ' ένωστον τετραμήνου έδομένων εις διαστον μ-θητήν βαθμών τών προφορικών καί γραπτών δοκιμασιών αποτελεί τόν προφορικόν βαθμόν του τετραμήνου.

Β) Γραπτά έξετάσεις τετραμήνων

Γραπτά έξετάσεις έπί τή άλφει του α' τετραμήνου, δέν διεξάγονται του λοιπού. 'Επί τή άλφει του β' τετραμήνου διεξάγονται γραπτά έξετάσεις εις τά κάτωθι μαθήματα:

Α' Λυκείου θρησκευτινός, 'Αρχαία 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, Νέα 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, 'Ιστορία, Μαθηματικά ('Αλγεβρα Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Εβνη Γλώσσα, Λατινική. Γραπτά κατ' 'Ιούλιον έξετάσεις δέν διεξάγονται έπί τών κάτωθι μαθημάτων: Φυσικής 'Αγωγής, Τεχνικών, Οίκοκυρικών καί Μουσικής.

Β' Λυκείου θρησκευτινός, Νέα 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, 'Αρχαία 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, 'Ιστορία, Στοιχεία Ψυχολογίας, Μαθηματικά ('Αλγεβρα, Τριγωνομετρία - Γεωμετρία), Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, 'Ανθρωπολογία - Ψυχολογία, Λατινική.

Γραπτά κατ' 'Ιούλιον έξετάσεις δέν διεξάγονται έπί τών κάτωθι μαθημάτων: Φ. 'Αγωγής, Μουσικής, Τεχνικών καί Οίκοκυρικών.

Γ' Λυκείου θρησκευτινός, Νέα 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, 'Αρχαία 'Ελληνική Γλώσσα καί Γραμματεία, 'Ιστορία, Λογική, 'Αγωγή Πολίτου, Μαθηματικά ('Αλγεβρα Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Κοσμογραφία, Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Εβνη Γλώσσα, Λατινική. Γραπτά κατ' 'Ιούλιον έξετάσεις δέν διεξάγονται έπί τών κάτωθι μαθημάτων: Φυσικής 'Αγωγής, καί Τεχνικών εις τά πρακτικά Αθλήματα.

Δ' Λυκείου Ναυτιλικής Κατεύθυνσεως

θρησκευτινός, Νέα, 'Αρχαία, 'Ιστορία, Μαθηματικά ('Αλγεβρα, Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Εβνη Γλώσσα, 'Ιστορία 'Εμπορικου Ναυτιλίου, Τεχνική, Στοιχεία Ναυτιλίας καί Ναυτική Τέχνη. δέν διεξάγονται γραπτά κατ' 'Ιούλιον έξετάσεις έπί του μαθήματος τής Φυσικής 'Αγωγής.

Ε' Λυκείου Ναυτιλικής Κατεύθυνσεως

θρησκευτινός, Νέα, 'Αρχαία, 'Ιστορία, Στοιχεία Ψυχολογίας, Μαθημα-

τινά ("Άλγεβρα καὶ Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Κοσμογραφία, Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Ξένη Γλώσσα, Ὑγιεινή, Ἱστορία Ἑμπορικῆς Ναυτικῆς, Τεχνικά, Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης, Ἑμπορικῶν Ναυτικῶν Δίκαιων. Δέν διεξάγονται γραπτὰ ἔξετάσεις κατ' Ἰούλιον ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Γ' Λυκείου Ναυτικῆς Κατευθύνσεως

Θρησκευτικά, Νέα, Ἀρχαῖα, Ἱστορία, Ἀγωγή πολιτοῦ, Στοιχεῖα Φιλοσοφίας (Λογική), Μαθηματικά ("Άλγεβρα Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Κοσμογραφία, Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Ξένη Γλώσσα, Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης, Στοιχεῖα Μηχανικῆς καὶ Μηχανῶν, Ἑμπορικῶν Ναυτικῶν Δίκαιων.

Δέν διεξάγονται γραπτὰ κατ' Ἰούλιον ἔξετάσεις ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Δ' Λυκείου Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως

Θρησκευτικά, Νέα, Ἀρχαῖα, Ἱστορία, Μαθηματικά ("Άλγεβρα καὶ Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Οἰκονομικά Μαθήματα, Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Ξένη Γλώσσα, Τεχνικά, Λογιστική, Ἑμπορικά. Δέν διεξάγονται γραπτὰ κατ' Ἰούλιον ἔξετάσεις ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Β' Λυκείου Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως

Θρησκευτικά, Νέα, Ἀρχαῖα, Ἱστορία, Ψυχολογία, Μαθηματικά ("Άλγεβρα καὶ Τριγωνομετρία Γεωμετρία), Γεωγραφία, Φυσική, Χημεία, Ὑγιεινή, Ξένη Γλώσσα, Τεχνικά, Λογιστική, Ἑμπορικά, Οἰκονομικά, Νομικά. Ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς ἔσχεται ὁ προσφορικὸς βαθμὸς.

Γ' Λυκείου Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως

Θρησκευτικά, Νέα, Ἀρχαῖα, Ἱστορία, Ἀγωγή Πολίτου, Λογική, Μαθηματικά ("Άλγεβρα καὶ Τριγωνομετρία Γεωμετρία) Κοσμογραφία, Φυσική, Χημεία, Ξένη Γλώσσα, Τεχνικά, Λογιστική, Ἑμπορικά, Οἰκονομικά, Νομικά.

Ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς ἔσχεται ὁ προσφορικὸς βαθμὸς.

Διδακτέα ἔτη.

Οἱ μαθητὰ τῶν Α', Β' καὶ Γ' τάξεων τοῦ Λυκείου, οἱ ἐξετάζονται ἐπὶ τῆς διδαχθεύσης ἑταρ, ἢ ἁπλοῦς ἢ καὶ μὴ εἶναι ὀλιγοτέρας τοῦ διδακτέας.

Ἐπιτρέπεται ἡ συνεδρία

Πρόεδρος τοῦ Τμήματος

Ἦ Γραμματεὺς

[Handwritten signature]
Δῆμ. Ζαροφάντου

Διευτ. Πάγκαλος

ΠΡΑΞΙΣ 93

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 9 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ κατὰστῆματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Ἀμ. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α', Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Ν. Βαρουχάκης, Ἡ. Σπυρόπουλος, Δημ. Σαγιῆς, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπδερὸς, Ἰ. Σιορδῆλης, Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊδopoulos, Λ. Ἀδαμόπουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Εἰσηγηταὶ, ὡς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ. Ζαραφονίτου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Β. Θεοδοριαδopoulos καὶ Δημ. Τοματῆς λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεώς των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ον - Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου
ΘΕΜΑ 2ον - Ἀνακοινώσεις
ΘΕΜΑ 3ον - Προμήθεια διδακτικῶν βιβλίων εἰς Ε.Α.Σ.Α.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀπολούθως, διαπιστωθείσης ἀπαρτίας, τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

- ΘΕΜΑ 1ον - Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου καὶ Λυκείου

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις. Τὰ μέλη ὁμοῦ

του Τμήματος έπεφυλάχθησαν να ολοκληρώσουν το θέμα τουτο εις επομένην συνεδρίαν, άφου το μελετήσουν προηγουμένως διεξοδιωότερον.

ΘΕΜΑ 2ον - Ανακοινώσεις

Ο επί του 2ου θέματος "Ανακοινώσεις" εισηγητής 'Ι. Αρβανίτης, Σύμβουλος Β', ένημέρωσε τά μέλη του Τμήματος:

- α) επί του περιεχομένου του ύπ' άριθμ. 89060/9-10-1976, έγγραφου του 'Υφ/ργου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Β. Κοντογιαννοπούλου περί "Γνωστοποίησεως έκδόσεως βιβλίου" του κ. Ντόια,
- β) επί του περιεχομένου του ύπ' άριθμ. Φ. 210.5/120922/25-10-1976 έγγραφου του Γεν. Γραμματέως του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων περί "Εμπαιδεύσεως Προχωρημένου 'Επιπέδου στις Μεθόδους διδασκαλίας της 'Αγγλικής μέ καθηγητές Δημοσίων Γυμνασίων",
- γ) επί του περιεχομένου του "Πληροφοριακού Δελτίου" του Γυμνασίου Θηλέων Χαΐδαρλου.

ΘΕΜΑ 3ον - Προμήθεια διδακτινών βιβλίων εις ΕΑΣΑ

Οί επί του 3ου θέματος οι συνεισηγηταί κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β' και 'Ι. Σιορδιλής, Εϊδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ένημέρωσαν τά μέλη του Τμήματος επί του περιεχομένου του ύπ' άριθμ. 774/124742/30-10-1976 έγγραφου του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Ράλλη, περί τῆς "Προμήθειας Διδακτινών Βιβλίων εις τήν ΕΑΣΑ!"

Πρώτος έκ τῶν συνεισηγητῶν ό κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ύπ' όφιν τήν εισηγησίλ του, έχουσαν ούτω:

1.- Το ύπ' άριθμ. 774/124742/30-10-1976 έγγραφον του κ. 'Υπουργού δι' ού διαβιβάζονται έγγραφα τῶν Δ/ντῶν τῆς ΕΑΣΑ 'Αθηνῶν και του παρτήματος Θεσ/νίκης και συνημμένοι αὐτοῖς κατάλογοι βιβλίων προτεινομένων πρός έγκρισιν επί τῷ σκοπῷ διαθέσεως των εις τούς σπουδαστάς, πρός σχετικὴν γνωμοδότησιν ύπό του ΚΕΜΕ και έπιλογήν τῶν καταλληλοτέρων μεταξυ τῶν έλευθέρων κυκλοφορούντων, και

2.- Το άρθρ. 2, παρ. 5 του Ν. 186/1975 και εισηγεῖται τά κάτωθι:

"Από τῶν κ. Πρόεδρον του Τμήματος μου άνατέθηκε να εισηγηθῶ επί τῶν καταλληλοτέρων βιβλίων παιδαγωγικοῦ, ψυχολογικοῦ περιεχομένου και τῶν βιβλίων τῆς Φυσιολογίας τά όποια άναφέρονται στους δύο ύποβαλλομένους καταλόγους. Σχετικῶς έχω να εισηγηθῶ τά έξῆς:

Τό βιβλίον "Ψυχολογία" τοῦ Γ. Παπαγεωργίου (αὐξ. ἀριθμ. 6 τοῦ πρώτου καταλόγου) περιέχει περίπου τὰ ἴδια μειονετηματα πού κε καί τό βιβλίον τοῦ ἰδίου "Ψυχολογία" γιά τήν Ε' τάξη Γυμνασίου (ΕΔΒ 1975), ἤτοι ἐπιστημονικές ἀνακρίβειες, ἀσάφειες καί ἀκυρολές, γιά τό ὅποιο τό Τμήμα ἔχει ἤδη λάβει ἀπόφαση ἀπορριπτική. Πέ- τοῦ ὅτι εἶναι γραμμένο στή δημοτική γλῶσσα σέ σύγκριση μέ τό βι- λο του γιά τό Γυμνάσιο δέν παρουσιάζει ἄλλες βελτιώσεις (εἶναι μά- στα παλαιότερα γραμμένο, 1972) καί προτείνω νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό βιβλίον "Ψυχολογία" τοῦ Ε. Παπανούτσου, ἐκδ. Δωδώνη 1972, χωρίς λαδή τίς περιπτώσεις γιά τήν ἐκδοσή του πού ἔγινε ἀπ' τόν ΟΕΔΒ γιά ὅς μαθητές τῆς Β' Λυκείου μετά τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος.

Τά βιβλία "Παιδαγωγική" τοῦ Ἰ. Χαραλαμποπούλου καί HUBERT (αὐξ. ἀριθμ. 4 τοῦ πρώτου καί 2 τοῦ δεύτερου καταλόγου) εἶναι μέν χρή- μα, ἀλλά ὅπωςδήποτε ὑστεροῦν σέ ἀπλούστευση, πληρότητα καί σύστημα ἀντι τοῦ βιβλίου "Γενική Παιδαγωγική" τοῦ Α. Τοῦριμπα καί προτείνω ἀντικατασταθοῦν μέ αὐτό ἢ νά δοθεῖ συμπληρωματικά καί αὐτό τό βιβλίον.

Τά ἀναφερόμενα ὑπόλοιπα βιβλία παιδαγωγικοῦ ἢ ψυχολογικοῦ περιε- χόμενου ὅπως καί τά βιβλία Φυσιολογίας εἶναι χρήσιμα, ἐπαρική καί τάλλα γιά τό σκοπό πού προορίζονται.

Ὁ δεύτερος ἐν τῶν συνεισηγητῶν κ. Ἰ. Σιορδιλῆς, Εἰδικός Σύμβουλος πού τῆ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τήν εἰσήγησιν του, οὕτως:

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 774/124742/30-10-1976 ἔγγράφου τοῦ κ. Ἰπουργοῦ πού τῆς ἐπιλογῆς τῶν καταλληλοτέρων διδακτικῶν βιβλίων, μεταξύ τῶν εὐδέρως κυκλοφορούντων διά τήν δωρεάν διάθεσιν αὐτῶν εἰς τοὺς σπου- δαστὰς τῆς Ε.Α.Σ.Α. Ἀθηνῶν καί τοῦ ἐν Θεσ/νικῇ Παρ/τος αὐτῆς καί τῆς ἐθέσεως τῆς σχετικῆς εἰσηγήσεως εἰς τόν ὑποφαινόμενον, ἔχω τήν τιμὴν φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὰ κάτωθι:

Τά ἀναφερόμενα βιβλία ἀνέρχονται εἰς τόν ἀριθμόν τῶν τριάκοντα ὀκτώ (38) μέ ἀριθμόν σελίδων ἀρκετῶν χιλιάδων, γεγονός τό ὅποιον ἐπιτρέπει μίαν σύντομον κρίσιν ἀδύνατον.

Τό τρέχον ἀκαδημαϊκόν ἔτος τῆς Ε.Α.Σ.Α. ἤρχισεν ἤδη ἀπό τῆς 15- 10-1976, οἱ σπουδασταί διδάσκονται ἐν τῶν ἀναφερομένων συγγραμμά- τῶν ὁ δὲ σύντομος διανομή εἰς αὐτούς πολλῶν ἐξ αὐτῶν κρίνεται ἀναγκαία.

- 3.- Άρκετά ἐν τῶν ἀναφερομένων συγγραμμάτων εἶναι ἐγχειριμένα παρὰ τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- 4.- Ἡ προβλεπομένη δαπάνη διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν βιβλίων τούτων ἔχει ἐγκριθῆ. καὶ
- 5.- Τὰ ἱατρικά, τὰ φιλοσοφικά, τὰ παιδαγωγικά καὶ τὰ ψυχολογικά συγγράμματα δὲν ἐμπλπτουν εἰς τὴν εἰδιδιότητά μου.

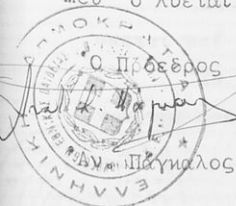
Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς παρούσης καταστάσεως εἰσηγοῦμαι ὅπως:

- 1.- Τὸ ΚΕΜΕ ἐγυρίνη διὰ τὸ τρέχον μόνον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος (1976-77) τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν ὑπὸ τῆς Ε.Α.Σ.Α. καὶ τοῦ παραρτήματος αὐτῆς ἀπάντων τῶν προτεινομένων βιβλίων.
- 2.- Διὰ τὰ προσεχῆ ἔτη καὶ διὰ μίαν ὀριστικωτέραν ἐγυρίσιν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῆς Ε.Α.Σ.Α. νὰ ὑποβληθοῦν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κανονικῶς καὶ νὰ ἐξετασθοῦν κατ' εἰδιδιότητα πρὸς ἐγυρίσιν ὑπὸ ἀρμοδίων ἐπιτροπῶν συγκροτουμένων ὑπὸ τοῦ ΚΕΜΕ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

Τὸ Τμήμα ἀνοῦσαν τῶν εἰσηγήσεων τῶν κ.κ. Νικ. Παπαδοπούλου, Συμβούλου Β' καὶ Ἰ. Σιφιδίλη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῆ ΚΕΜΕ καὶ μετὰ συζήτησιν ἀποφάνεται ὁμοφώνως:

Ἐγυρίνει διὰ τὸ τρέχον μόνον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος (1976-77) τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν ὑπὸ τῆς Ε.Α.Σ.Α. καὶ τοῦ παραρτήματος αὐτῆς ἀπάντων τῶν προτεινομένων βιβλίων, πλὴν τοῦ βιβλίου "Ψυχολογία" τοῦ Γ. Παπαγεωργίου, ἀντικαθισταμένου ὑπὸ τοῦ βιβλίου "Ψυχολογία" τοῦ Ε. Παπανοῦτσου, ξιδ. Δωδώνη 1972.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματεὺς

Δημ. Ζαραφονίτου

Ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθμ. 94 πράξεως

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆ 17ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 π μ τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παγκάλου, ἀντιπροέδρου τοῦ ΚΕΜΕ καὶ Προέδρου τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, & Δημ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσεάς, Φ. Βῶρος, Ἡλ. Σπυροπούλος καὶ Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Κ. Φούσκας, Κ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Σ. Παπασημακόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ζαραφονίτου. Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερδός, Ἰ. Σκορδίλης, εἰδικοί σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, κ. Δ. Τομπαῖδης, εἰσηγητῆς, λόγῳ ἐτέρας ὑπερσιακῆς ἀπασχολήσεώς των.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου - Λυκείου.
Γαλλικά Α Β, καὶ Γ' τάξεων Γυμνασίου.
(Εἰσηγητῆς κ. Ἡλ. Σπυροπούλος, Σύμβουλος Β')

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστουμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θέμα 1 ο υ ν

Ὁ ἐπί τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου - Λυκείου, Γαλλικά Α', Β', καὶ Γ' τάξεων Γυμνασίου, εἰσηγητῆς κ. Ἡλ. Σπυροπούλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος α) τὴν εἰσήγησίν του

- β) τους σκοπούς του μαθήματος της Γαλλικής Γλώσσας στο Γυμνάσιον.
- γ) την διδακτέα ύλη του μαθήματος τούτου εις τās τρεις (3) τάξεις του Γυμνασίου
- δ) τās μεθοδικās οδηγίās διδασκαλίās του μαθήματος τούτου.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όφει: α) τό περιεχόμενον της έπισυναπτομένης εισηγήσεως του κ. 'Ηλ. Σπυροπούλου, Συμβούλου Β', β) τήν ~~έπισυναπτομένην~~ ^{έπισυναπτομένην} ~~τάξιν~~ ^{έπισυναπτομένην} του κ. 'Αν. Παπαζίου, Προέδρου του ~~επιπέδου~~ ^{επιπέδου}, Συμβούλου Α', και μετά μακράν συζήτησιν άποφαίνεται όμοφώνως:

'Αναλυτικό πρόγραμμα της Γαλλικής στο Γυμνάσιο

Ι. ΣΚΟΠΟΙ:

Ό γενικός σκοπός της διδασκαλίας της γαλλικής στο Γυμνάσιο είναι νά συντελέσει όπως και τά άλλα μαθήματα του προγράμματος, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή και στην πνευματική του καλλιέργεια.

Οί ειδικότεροι σκοποί είναι πρακτικής και μορφωτικής φύσης.

'Η διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας πρέπει νά δώσει στον μαθητή τήν απαραίτητα έφόδια, ώστε:

- 1.- νά καταλαβαίνει τήν όμιλούμενη γλώσσα σέ κανονικό ρυθμό συνομιλίας.
- 2.- νά άπαντά σωστά και νά συμμετέχει σέ μιá συζήτηση πάνω σέ θέματα καθημερινής χρησιμότητας.
- 3.- νά διαβάζει και νά καταλαβαίνει ένα άπλό κείμενο.
- 4.- νά έκφράζεται σωστά όταν γράφει.
- 5.- νά άρχίσει νά γνωρίζει τον πολιτισμό και τό πνεύμα των Γαλλοφώνων λαών.

II. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Τ Α Ξ Η Α', ώρες 3

1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ: Τό λεξιλόγιο της πρώτης τάξης θά πρέπει νά περιέχει 400-500 λέξεις και έκφράσεις (STRUCTURES) του βασικού λεξιλογίου (FRANCAIS FONDAMENTAL). Βασικές έκφράσεις: VOILA ≠ NOM PROPRE, (NOM COMMUN). QUI EST - CE? C' EST, CE N' EST PAS... QU'EST-CE QUE C' EST? C' EST... - CE SONT DES ...C' EST ... DE, CE N' EST PAS ... , ALLER BIEN, S' APPELER, AVOIR ... ANS, AVOIR CHAUD, AVOIR FROID, AVOIR FAIM, AVOIR SOIF, AVOIR MAL A, CHEZ ≠ (PRONOM, NOM), ALLER á

VENIR DE..., HABITER, ADRESSE, IL Y A..., IL N' Y A PAS DE...,
AIMER ± INFINITIF, VOULOIR ± INFINITIF, IL FAUT ± INFINITIF, PARLER A,
PARLER AVEC..., PARLER DE..., εκφράσεις σχετικές με την ώρα, τό χρόνο,
τόν καιρό, τό χρώμα, τό μέσο, τήν ποσότητα, τήν αίτια, εκφράσεις έρω-
φηματικές, εκφράσεις που δηλώνουν μιá σύγκριση κ.λ.π.

2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ:

Στήν πρώτη τάξη διδάσκονται τά βασικά στοιχεία τής δομής τής γλώσσας.

Γραμματικά φαινόμενα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του πρώτου βαθμού

1. ἄρθρα, οὐσιαστικά, προθέσεις, επίρρηματα τόπου, χρόνου κ.λ.π., επί-
θετα, προθέσεις, επίρρηματα τόπου, χρόνου κ.λ.π., επίθετα, άντωνυμίες,
έρωτηματικές εκφράσεις και άρνητικές, προσταγές.

2. ρήματα τής 1ης ομάδας και τά πιο εύχρηστα τής 2ης και 3ης ομάδας

στους παρακάτω χρόνους και έγκλίσεις: PRESENT DE L' INDICATIF ET
DE L' IMPERATIF, FUTUR PROCHE. Οί χρόνοι PASSE COMPOSE και FUTUR
SIMPLE διδάσκονται μόνο στον προφορικό λόγο. Από τήν τρίτη ομάδα
θεωρούνται άνγκαζα τά παρακάτω ρήματα: AVOIR, ETRE, FAIRE, ALLER,
PRENDRE, METTRE, DIRE, LIRE, SORTIR, SAVOIR, VOULOIR, POUVOIR, ECRIRE,
BOIRE, VENIR κ.λ.π.

3. Είσαγωγή στον κλάγιο λόγο (DIRE QUE, REPONDRE QUE..., DEMANDER
SI, OU κ.λ.π.).

3. ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ο προφορικός λόγος έχει τό προβάδισμα σ' αυτό τό επίπεδο. Η διδα-
σκαλία είναι έντελώς προφορική τίς 6-8 πρώτες εβδομάδες. Δίνεται
μεγάλη σημασία στην προφορά και στις προφορικές άσκήσεις.

α) Η-Ρ-Θ Φ Ο Ρ Α Ϊ: Οί μαθητές άσκούνται συστηματικά στην
κατανόηση και στην σωστή προφορά των Γαλλικών φθόγγων με τή βοήθεια
είδικών φωνητικών άσκήσεων (PHONETIQUE CORRECTIVE). Με ιδιαίτερη
προσοχή διδάσκονται οί φθόγγοι που δεν υπάρχουν στην έλληνική γλώσσα;
CH; J, U, οί διάφοροι τύποι του "E", "O", "R", και τά Ξρινα.

β) Π ρ ο φ ο ρ ι κ έ ς ά σ κ ή σ ε ι ς :

Ο καθηγητής οδηγεί τους μαθητές του στην κατανόηση, τήν άπομνη-
μόνευση και τή χρησιμοποίηση των στοιχείων του διαλόγου σε νέα πλαίσια
(SITUATIONS) με τήν βοήθεια καταλλήλων προφορικών άσκήσεων (EXERCICES
STRUCTURAUX). Οί παραπάνω άσκήσεις άποβλέπουν στη δημιουργία των άπα-
ράιτητων άυτοματισμών τής γλώσσας, στην επανάληψη και έμπέδωση των
γνωστών στοιχείων και στην έλεύθερή έκφραση του

γνωστών στοιχείων και στην ελεύθερη έκφραση του μαθητή γύρω από παραλήσια θέματα (MICRO-CONVERSATION).

4. ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ

Αφού προηγηθεί το στάδιο της αποκλειστικής προφορικής διδασκαλίας, οι μαθητές συνηθίζουν προοδευτικά στην ανάγνωση και στη γραπτή απόδοση των φθόγγων. Άσκοπουν πρώτα στην ανάγνωση προτάσεων και συνόλων, με τή όποια έχουν εξοικειωθεί άκουστικά και κατόπιν στην εκμάθηση της γραφής.

α) ά ν ά γ ν ω σ η : Τά φωνήεντα και τά σύμφωνα καθώς και οι συνδυασμοί τών (ΑΙ, ΕΙ, ΟΙ, CH, PH, κ.λ.π.) διδάσκονται σύμφωνα με μία λογική σειρά, με κριτήρια τήν συχνότητα, τή δυσκολία τους, τίσ άνάγκες του κειμένου.

β) γ ρ α φ ή : Η άσκηση στη γραφή γίνεται σύμφωνα με πρότυπα που δίνονται στον πίνακα. Ίδιαίτερη προσοχή δίνεται ώστε οι μαθητές νά γράφουν εύανάγνωστα και με καλαισθησία. Ο έλεγχος τών γραπτών γνώσεων γίνεται με σύντομες όρθογραφικές άσκήσεις, με τήν ύπαγόρευση άπλών προτάσεων, με τή συμπλήρωση και μετατροπή φράσεων και προοδευτικά με τήν παροχή άπλών και συντόμων γραπτών άναπτύξεων.

Τ ά ξ η Β', ώρες 3

1. Λ ε ξ ι λ ό γ ι ο : Περιλαμβάνει 400-500 νέες λέξεις και εκφράσεις άπό τό βασικό λεξιλόγιο, ώστε νά συμπληρωθεί τό βασικό λεξιλόγιο Α' βαθμού. Διδάσκονται συγγενείς σε έτυμολογία και έννοια ομάδες λέξεων και εκφράσεων που κρίνονται άπαραίτητες για τή συνομιλία.

2. Γ ρ α μ μ α τ ι κ ή - Σ υ ν τ α κ τ ι κ ό
Οί γνώσεις της Α' τάξης έπαναλαμβάνονται, συμπληρώνονται και έμπεδώνονται. Ίδιαίτερη προσοχή δίνεται στη χρήση τών γνωστών χρόνων, (PRESENT DE L' INDICATIF - IMPERATIF), FUTUR PROCHE. Διδάσκονται πληρέστερα ό FUTUR SIMPLE και ό PASSE COMPOSE στους τρεις τύπους. Δίνονται περισσότερα άνώμαλα ρήματα, όπως τό PARTIR, VOIR, CONNAITRE, ENTENDE, COMPRENDRE κ.λ.π. στους παραπάνω χρόνους. Διδάσκονται τά πιο εύχρηστα VERBES PRONOMINAUX της Α' ομάδος (π.χ. SE PREPARER, SE LEVER, SE DEPECHER, S' ARRETER, SE LAVER) στον INDICATIF PRESENT, FUTUR, PASSE COMPOSE και IMPERATIF PRESENT, καθώς και τά πιο εύχρηστα άπό τίσ άλλες ομάδες.

Γίνεται έμπέδωση στη χρήση των άντωνυμιών, κυρίως τών έρωτηματικών

καί προσωπικῶν, τῶν ἄρθρων, τῶν ἐπιθέτων (κητικῶν, δεικτικῶν, ἐρωτηματικῶν, ἀορίστων), στό σχηματισμό τοῦ θηλυκοῦ γένους καί τοῦ πληθυντικοῦ τῶν οὐσιαστικῶν καί ἐπιθέτων:

Ἐμπεδώνονται καί συμπληρώνονται οἱ πρὸ συνηθισμένες ἄκλιτες λέξεις: προθέσεις, ἐπιρρήματα (τόπου, χρόνου, τρόπου), σύνδεσμοι. Διδάσκονται ἐπίσης τὰ ἀπλά συντακτικά φαινόμενα πού παρουσιάζονται στοὺς διδασκόμενους διαλόγους καί κείμενα, σύμφωνα μέ τήν ἀρχή τῆς ἀναγκαϊότητας.

3. Προφορά

Συνεχίζονται ὅπως καί στήν Α' τάξη οἱ ἀσκήσεις σωστής προφορᾶς τῶν φθόγγων τῆς γαλλικῆς γλώσσας, τοῦ τονισμοῦ τῶν λέξεων, τῆς προφορᾶς τῶν προτάσεων κατὰ τὸ φυσικό ρυθμό τῆς γλώσσας (INTONATION). Ἰδιαίτερη προσοχή δίνεται στήν προφορά κατὰ τήν ἀνάγνωση καί τῆ διδασκαλία ἀπλῶν ποιημάτων καί τραγουδιῶν.

4. Ἀνάγνωση - γραφή - προφορικὲς ἀσκήσεις

Ὅπως καί στήν Α' τάξη. Ἡ ἀνάγνωση διαλόγων καί κειμένων γίνεται ἀπὸ τὸ κατάλληλο σχολικό βιβλίο. Ἡ κατανόησή τους ἐλέγχεται καί ἐνισχύεται προφορικά καί γραπτὰ μέ ἐρωτήσεις καί ἀπαντήσεις καθὼς καί μέ εἰδικές προετοιμασμένες ἀσκήσεις.

Οἱ προφορικὲς ἀσκήσεις βασίζονται σέ θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καί ἐπικοινωνίας. (θέματα πού νά προκαλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν). Οἱ γραπτὲς ἀσκήσεις ὁδηγοῦν προοδευτικά στὴ σωστὴ ἔκφραση τοῦ μαθητῆ καί στήν ἐξοικειώσή του μέ τὸ γραπτὸ κώδικα. Γιὰ τὴν διδασκαλία τῶν φθόγγων καί γενικότερα τῆς προφορᾶς πολὺ ἀποδοτικὴ εἶναι ἡ ἀπαγγελία ἀπλῶν ποιημάτων (COMPTINES) καί τραγουδιῶν. Ὁ καθηγητὴς ἐπιμένει ἰδιαίτερα στον τονισμό τῶν λέξεων καί στήν προφορά τῶν προτάσεων κατὰ τὸ φυσικό ρυθμό τῆς γλώσσας (INTONATION). Ἡ ἐξοικειώση στήν ἀνάγνωση καί τῆ γραφὴ ἀκολουθεῖ. Τὰ μαθήματα παρουσιάζονται πάντα σέ διάλογο (FORME DIALOGUEE).

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας εἶναι ἡ αὐθόρμητη καί φυσικὴ ἔκφραση τῶν μαθητῶν, ἡ ἐμπέδωση τῶν βασικῶν αὐτοματισμῶν τῆς γλώσσας. Ἡ παρουσίαση τῶν νέων στοιχείων γίνεται μέσα σέ σύντομες φράσεις, πού προοδευτικά γίνονται ἐκτενέστερες, καί ἐμπεδώνονται μέ εἰδικὲς δομικὲς ἀσκήσεις.

Ἡ κατανόηση τῶν νέων στοιχείων ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν παρουσίαση ἀντικειμένων, εἰδῶν, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ φανελένιου πίνακα, μὲ τὴν κινητικὴν ἰκανότητα τοῦ καθηγητοῦ, μὲ τὴν παρουσίαση ἀντιθέτων λέξεων καὶ ἐκφράσεων. Ἡ μετάφραση ἐπιτρέπεται μόνο σὲ ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις (ἀφηρημένες ἔννοιες). Κάθε ἀναφορά στὴ μητρικὴ γλῶσσα θὰ μποροῦσε νὰ προκαλέσει τὴν παρεμβολὴ τῶν γνωστῶν ἑλληνισμῶν ποὺ ἐμποδίζουν τὴν αὐθόρμητη ἔκφραση στὴν ξένη γλῶσσα.

Μ Ε Θ Ο Δ Ο Λ Ο Γ Ι Α : Τ Α Ε Ε Ι Σ Α' - Β'

Ἡ γλῶσσα ποὺ διδάσκεται μέσα στὸ διάλογο καὶ στὰ κείμενα πρέπει νὰ εἶναι αὐτὴ ποὺ μιλιέται σήμερα στὴ Γαλλία.

Κάθε ἐνότητα ἀκολουθεῖ τὶς παρακάτω φάσεις:

- α) Σύντομος ἔλεγχος τοῦ προηγουμένου μαθήματος, προφορικὴ ἀπόδοση (DRAMATISATION) τοῦ γνωστοῦ διαλόγου ἀπὸ 2-3 μαθητὲς, χωρὶς βιβλία.
- β) Προφορικὴ παρουσίαση τοῦ νέου διαλόγου μὲ ἐποπτικὰ μέσα καὶ ἐπεξήγηση αὐτοῦ.
- γ) Ἐπανάληψη τοῦ νέου διαλόγου καὶ ἀπομνημόνευση. Ἀσκήσεις διορθωτικῆς φωνητικῆς, ἀσκήσεις προφορᾶς. Ἡ παραπάνω ἐργασία γίνε-
ται μὲ κλειστά βιβλία.
- δ) Ἀνάγνωση ἀπὸ τὸν καθηγητὴ ἢ παρακολούθηση τοῦ διαλόγου ἀπὸ μα-
γνητόφωνο.
- ε) Διαιολογικὴ ἀνάγνωση τῶν μαθητῶν ποὺ διακόπτεται ἀπὸ συμπληρωμα-
τικὰς ἐρωτήσεις ἢ ἀπὸ σύντομες προφορικὰς ἀσκήσεις.
- στ) Ἐπεξεργασία τῶν νέων ἐκφράσεων καὶ γραμματικῶν στοιχείων μὲ
προφορικὰς δομικὰς ἀσκήσεις καὶ γραπτὰς.
- ζ) Ἀνακεφαλαίωση τοῦ μαθήματος, μετάτρεψη τοῦ θέματος τοῦ διαλόγου
σὲ ἄλλο πλαίσιο (SITUATION), σύντομη ὀρθογραφικὴ ἀσκηση.

Ὁ διάλογος καταλήγει πάντα θὲ διήγηση (πλάγιο λόγο) μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἐκφράσεων: *IL DIT QUE, IL REpond QUE, IL DEMANDE SI, OU, QUAND, COMMENT.* Ἡ περιοδικὴ ἐπανάληψη κἀθε τέσσερα ἢ πέντε μαθήματα θεωρεῖ-
ται ἀπαραίτητη καὶ ἀφιερώνεται γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ μιά διδακτικὴ ὥρα. Στὴν Α' τάξη μετὰ τὴν προφορικὴ ἐπεξεργασία τοῦ μαθήματος ποὺ καλύπτει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς διδακτικῆς ὥρας, (30') περίπου, ἀφιερώνονται (15') γιὰ τὴν ἀνάγνωση καὶ γραφὴν.

Στὶς δύο πρῶτες τάξεις τοῦ Γυμνασίου ἡ ἀπαγγελία καὶ τὸ τραγοῦδι παίζουν σημαντικὸ ρόλο στὴ βελτίωση τῆς προφορᾶς καὶ στὴν ἐξοικείωση μὲ τὴ μουσικότητα τῆς γλῶσσας. Ἡ λύση ἀπλῶν σταυρολέξων καὶ ἡ διδα-
σκαλία χαρακτηριστικῶν γαλλικῶν ἀνεκδότων καθιστᾷ τὴ διδασκαλία εὐχάριστη καὶ δημιουργεῖ μιά φιλικὴ ἀτμόσφαιρα.

Ε Π Ο Π Τ Ι Κ Α Μ Ε Σ Α

Ἡ καθηγητὴς χρησιμοποιεῖ ὅλα τὰ ἐποπτικὰ μέσα πού διευκολύνουν τὴν ἀκμάθησιν τῆς ξένης γλώσσας: εἰκόνες, σχέδια, δίσκους, μαγνητοταινίες, τὸ TABLEAU DE FENETRE, πού εἶναι προσιτὸ καὶ τόσο ἀποτελεσματικὸ γιὰ τὶς δύο πρῶτες τάξεις, διαφάνειες, FILMS. Ἡ διδασκαλία μὲ τὴν ὀπτικὴν ἀκουστικὴν μέθοδον ἀπαιτεῖ ἓνα ὀργανωμένον σύνολον. Ἡ διδασκαλία γίνεται ἀφ' φυσικοῦ ρυθμοῦ καὶ ἐπιδιώκεται ἡ συμμετοχὴ ὅλων διαδοχικῶς τῶν μαθητῶν. Οἱ ἀσκήσεις καὶ οἱ ἐρωτήσεις ἀπευθύνονται στὸ σύνολον τῆς τάξης. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν παραπάνω ὀπτικοακουστικῶν μέσων ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς μαθητὰς ἀποτελεῖ πάντα ἓνα κίνητρο (παρουσίασις τοῦ μαθήματος στὸ TABLEAU DE FENETRE ἀπὸ μαθητὰς - ὅπου ἔχει γίνει ὅλη ἡ ἐπεξεργασία, ἡ προβολὴ ἑνὸς FILM, ὁ χειρισμὸς τοῦ μαγνητοφώνου κλπ.).

Τ Η Σ Η Γ' ἕρως 3

I.- Λ ε ξ λ λ ὀ γ λ ο Ἀποτελεῖται ἀπὸ 500 περίπου νέες λέξεις καὶ ἐκφράσεις. Δίνονται λέξεις συγγενεῖς σὲ ἔτυμολογία καὶ ἔννοια. Τὰ νέα στοιχεῖα παρουσιάζονται πάντα μέσα σὲ φράσεις.

Ἀκομνημονεῖονται μικρὲς ἐνότητες τοῦ μαθήματος, ποιήματα καὶ οἱ γαλλισμοὶ πού περιέχονται στὸ κάθε μάθημα.

Ἀφιερῶνονται 3-4 διδασκτικὲς ἕρως γιὰ νὰ συνειδητοποιηθεῖ ἡ ἐπίδρασις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στὴ γαλλικὴ καὶ εἰδιονίτερα:

- α) ἡ διαφοροποίησις ἑλληνικῶν ὀνομάτων στὴ γαλλικὴ π.χ. LA CANEE-Χανιά, CORFOU-Κέρκυρα, LEPANTE - Ναύπακτος κλπ.
- β) ἡ μορφὴ ἑλληνικῶν κυρίων ὀνομάτων π.χ. PINDARE- Πίνδαρος, ULYSSE-Ὀδυσσεύς, HECUBE-Ἑκάβη, ARISTOTE-Ἀριστοτέλης κλπ.
- γ) ἡ ἐνίσχυσις τῆς παραγωγικῆς δύνάμεως τῆς γαλλικῆς μὲ τὴν χρησιμοποίησιν καταλήξεων ἑλληνικῆς προέλευσεως: -IQUE (-ικός), -ISME (-ισμὸς) κλπ., ὅπως καὶ προθεμάτων: TELEVISION.

II.- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ:

Ἀνασκόπησις καὶ συμπλήρωσις τῶν γνώσεων. Ἀπλοὶ χρόνοι τῶν πρῶτων συνηθισμένων ἀνωμάτων ρημάτων. Περιφραστικὸς τύπος ρημάτων (JE VAIS+ INFINITIF, JE VIENS DE + INFINITIF, JE SUIS EN TRAIN DE + INFINITIF). Διδασκαλία τοῦ IMPARFAIT DE L'INDICATIF, τοῦ PARTICIPE PRESENT, τοῦ GERONDIF. Μία πρῶτη προσέγγισις τοῦ CONDITIONNEL καὶ SUBJONCTIF PRESENT, καθὼς καὶ τοῦ INFINITIF PRESENT μὲ τὴν ἔννοια τῆς προσταγῆς. Συνεχίζεται ἡ μελέτη τῶν ἀντωνυμιῶν, κυρίως τῶν προσωπικῶν (ἄμεσο καὶ ἑμμεσο ἀντικείμενον).

Δίνεται ἡ ἔννοια τῆς προτάσεως, τοῦ κατηγορουμένου, τοῦ ἐμπρόθετου καὶ ἐπὶρρηματικοῦ προσδιορισμοῦ, τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκφράζεται τὸ συμπέρασμα καὶ ἡ αἰτία.

III.- Π ρ ο φ ο ρ ι κ ὸ ς λ ὀ γ ο ς

α) Π ρ ο φ ο ρ ά : φωνητικές ασκήσεις , όπως και στις προηγούμενες τάξεις.

β) Ἀ ν ά γ ν ω σ η : Ἀνάγνωση διαλόγων, κειμένων και ποιημάτων με στόχο μιὰ ρέουσα φυσική ἀνάγνωση. Ἐλεγχος με προφορικές και γραπτές ασκήσεις, γιά νά διαπιστωθεῖ ἡ κατανόηση τοῦ μαθήματος. Ἀπόδοση σέ συνεχή ΔΙΕ λόγο. Ἀνάγνωση στό σπίτι ἀπλῶν κειμένων (TEXTES EN FRANCAIS FACILE) ἢ γαλλικῶν μαθητικῶν περιοδικῶν (QUOI DE NEUF)

γ) Π ρ ο φ ο ρ ι κ έ ς ἀ σ κ ή σ ε ι ς : Οἱ μαθητές συνεχίζουν τήν ἀσκηση στήν πιό ἐλεύθερη χρήση τῆς γαλλικῆς γλώσσας, περιγράφουν ἀντικείμενα, σχολιάζουν γεγονότα, συζητοῦν γιά θέματα καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαγγέλλουν ποιήματα ἢ περιοπέες πεζῶν κειμένων.

IV.- Γ ρ α π τ έ ς ἀ σ κ ή σ ε ι ς : Εἶναι σύντομες και ἀποτελοῦν συνέχεια τῶν προφορικῶν. Πρόκειται γιά γλωσσικές ασκήσεις, ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήσεις πού καταλήγουν στή σύνθεση συντόμου παραγράφου, σύνταξη ἀπλῶν ἐπιστολῶν, συμπλήρωση ἐντύπων, καρτελλῶν κλπ., περιλήψεις κειμένων, μετατροπές χρόνων. Στήν ὀρθογραφία ἐλέγχεται ἐκτός ἀπό τή γραμματική και ἡ σωστή ἀπόδοση τῶν φθόγγων, ὥστε νά ἀποφεύγονται τά ἀκουστικά λάθη.

Μ Ε Θ Ο Δ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Ἡ προφορική διδασκαλία ἔχει τήν προτεραιότητα, ὅπως και στις προηγούμενες τάξεις. Ἡ παρουσίαση τοῦ νέου μαθήματος γίνεται με κλειστά βιβλία και με τή βοήθεια τῶν ἐποπτικῶν μέσων.

Τό βιβλίο χρησιμοποιεῖται , ἀφοῦ προηγουμένως ἔχουν ἀποσαφηνισθεῖς προφορικά τά νέα στοιχεία. Ἡ προφορική ἐπεξεργασία τοῦ μαθήματος (διαλόγου ἢ κειμένου) δέν ἀποτελεῖ μονόλογο τοῦ καθηγητῆ, ἀλλά οἱ μαθητές συμμετέχουν ἐνεργά με ἐλεύθερη και αὐθόρμητη ἔκφραση. Οἱ ἐρωτήσεις ὑποβάλλονται σέ ὅλη τή τάξη, γενικά και ἀπόσπασμα.

Κατά τήν ἀνάγνωση ἡ καθηγητής ἐπιμένει στή σωστή προφορά και στήν προφορά τῶν προτάσεων κατά τή φυσική φορά τῆς γλώσσας. Γιά νά ἀποφεύγεται ἡ μονοτονία, ὁ καθηγητής παρεμβαίνει με συμπληρωματικές ἐξηγήσεις και ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς μαθητές. Σέ περίπτωση πολυάριθμης τάξης, ἡ ἀνάγνωση ἀπό τοὺς μαθητές συνεχίζεται και κατά τίς ἐπόμενες διδακτικές ὥρες, ὥστε νά ἐξασφαλισθεῖ ἡ συμμετοχή ὅλων τῶν μαθητῶν.

Οἱ προφορικές ασκήσεις περιλαμβάνουν ἀσκήσεις ἐκμάθησης και ἀσκήσεις ἐφαρμογῆς. Οἱ πρῶτες εἶναι σύντομες ἢ αἰ γίνονται σέ γρήγορο ρυθμό. Ὁ καθηγητής ἐπιμένει στή διόρθωση τῶν φωνητικῶν και γραμματικῶν λαθῶν και στήν ἐμπέδωση τῶν αὐτοματισμῶν πού δέν ἔχουν ἀπόλυτα ἀφομοιωθεῖ. Οἱ ἀσκήσεις ἐφαρμογῆς εἶναι λιγότερο μηχανικές και καταλήγουν σέ σύντομες συζητήσεις γύρω ἀπό τό θέμα τοῦ μαθήματος και ἄλλες σχετικές καταστάσεις.

Σχετικά με τις γραπτές ασκήσεις, ο καθηγητής ελέγχει ένα άριστο τετραδίων. Η διόρθωση γίνεται προσεκτικά. Τα κοινά λάθη παρουσιάζονται ο'δλη τή τάξη και διορθώνονται συλλογικά από τους μαθητές. Τα τετράδια των μαθητών ελέγχονται συχνά και πρέπει να ελέγχεται ή επιμελημένη εμφάνιση.

δύεται ή συνεδρίασις.

ΠΡΟΔΡΟΣ
ΑΝΑΣΤ. ΠΑΡΚΑΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΖΑΡΑ ΩΝΙΤΟΥ

- 1) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 2) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 3) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 4) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 5) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 6) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 7) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 8) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 9) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954
- 10) Γενική Γραμματεία, Αθήνα, 19/11/1954

Σπυρόπουλος 'Ηλ , Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ
ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Εξισαγωγικό σημείωμα: Γιά τόν καταρτισμό του προγράμματος αυτού εργάσθηκε σέ σειρά συνεδριών που έγιναν τρίς άπογευματινές ώρες στά Γραφεΐα του ΚΕΜΕ κατά τούς μήνες Μάϊο καί 'Ιούνιο 1976 τά μέλη 'Ομάδας εργασίας που μέ προφορική έντολή συνέστησε ό Πρόεδρος του ΚΕΜΕ κ. 'Αλέξ. Καρανικόδας Τήν ομάδα άποτελέσαν οι εξής:

- 1) Σπυρόπουλος 'Ηλίας, φιλόλογος, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
- 2) 'Αρβανίτης 'Ιωάννης, " " " "
- 3) Κολλέκα 'Ιωάννα, Γεν. 'Επιθεωρητής Ειδικότητας Γαλλικών
- 4) Καλλιαμπέτσου Πηνελόπη, καθηγήτρια Γαλλικής 'Ιωνιδείου Σχολής,
- 5) 'Αργέντη - Τριανταφυλλάκη Βαρβάρα, καθηγήτρια Γαλλικής Β''Αρρένων Πειραιώς.
- 6) 'Αθανασιάδου Κασσάνδρα, καθηγήτρια Γαλλικής του Γαλλικού 'Ινστιτούτου καί
- 7) Βουτοΐνος Στέφανος, καθηγητής Γαλλικής του Γυμνασίου Ψυχικού.

Κατά τόν καταρτισμό του προγράμματος ή 'Ομάδα εργασίας έλαβε υπόψη:

- 1) Τά έν ισχύ' (όπως καί τά προηγούμενα) άναλυτικά προγράμματα.
- 2) Εισήγηση του κ. 'Αν. Παγκάλου, 'Αντιπροέδρου Α' του ΚΕΜΕ, μέ θέμα: "Διδασκαλία Έένων & Γλωσσών εις τά Γυμνάσια",
- 3) Σημείωμα μέ τίτλο "CONSIDERATION SUR L' ENSEIGNEMENT DU FRANCAIS EN GRECE" του μορφωτικού συμβούλου τής Γαλλικής Πρεσβείας κ. J FAUVE, καί
- 4) Εισήγηση τής 'Ενώσεως Καθηγητών Γαλλικής Β. 'Ελλάδος

Π Ρ Α - Ε Ι Σ 95η

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 π.μ., τὸ τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ Καταστάματι αὐτοῦ (Λεωκάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστασίου Παγιάλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος, Συμβούλου Α', οἱ κ.κ. Δημ. Σακκιδῆς, Φ. Βῆρος, Ι. Ἀρβανίτης, Ν. Βαρουχάκης, Ἡλ. Σπυρδούπουλος, Γ. Γρατοῦρας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερῆς, Γ. Σιορδελίης, Εἰδίκοι Σύμβουλοι παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, Κ. Φούσιος, Κ. Κατοιμάνης, Δημ. Τομπαΐδης, Βασ. Θεοδωραϊδopoulos, Στ. Παπασημαϊδopoulos, Α. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ζαραφωνήτου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ιον. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμν/οῦ-Λυκείου.

(Ἀγγλικὴ Εἰσηγητὴς κ. Β. Βῆρος Σύμβουλος Β')

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀνογιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ Ιον. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμν/οῦ-Λυκείου.

Ἀγγλικὴ Εἰσηγητὴς κ. Φ. Βῆρος, Σύμβουλος Β'.

Ὁ ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰσηγητὴς κ. Φ. Βῆρος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὸ περιεχόμενον τοῦ αναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσῃς εἰς τὸ Γυμν/ικόν.

Τὸ τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ περιεχόμενον τοῦ αναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος καὶ μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐπεεῖχετο ἁμοφώνως τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσας στὸ Γ/οιο.

I.-Σκοπός τῆς διδασκαλίας τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας στό Γυμνάσιο εἶναι νά ὀφεί στούς μαθητές τά βασικά στοιχεῖα τῆς γλώσσας, φωνολογία, δομή καί εὐχρηστο λεξιλόγιο. Μακροπρόθεσμη (ἀπαιτητή) προοπτική αὐτῆς τῆς διδασκαλίας εἶναι νά προσφέρει ὅλα τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα ποῦ θά ἀποτελέσουν θεμέλια γιά εὐρύτερη ἀνάπτυξη, ἐμπλουτισμό καί ὀλοκλήρωση τῆς ἀγγλομάθειας τῶν παιδιῶν, ὅσο εἶναι δυνατό κατά τή διάρκεια τῆς παραμονῆς τους στό Γυμνάσιο. Εἰδικότερα, τὸ μάθημα τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας θά εἶναι ἔτσι διαρθρωμένο, ὥστε οἱ μαθητές:

- α.-Νά μποροῦν νά καταλαβαίνουν τήν ἀγγλική γλώσσα, ὅταν τήν ἀκοῦνε.
- β.-νά τή μιλοῦν σωστά, ὅσο τὸ λεξιλόγιό τους σέ κάθε δοσμένη στιγμή θά ἐπιτρέπει,
- γ.-νά διαβάζουν καί νά καταλαβαίνουν τά ἀπλά ἀγγλικά κείμενα,
- δ.-νά μποροῦν νά γράφουν σωστά ἀγγλικά, κείμενα.
- ε.-νά ἀρχίσουν νά γνωρίζουν τόν πολιτισμό καί τὸ πνεῦμα τῶν ἀγγλοφώνων λαῶν.

II.-Διδακτέα ὕλη

ΤΑΞΗ Α' (ἔρες 3)

I.-Λεξιλόγιο. - Τὸ λεξιλόγιο περιλαμβάνει 500-600 λέξεις τῆς ἁμεσῆς ἐποπτείας, τοῦ περιβάλλοντος καί διαφέροντος τῶν μαθητῶν. Οἱ λέξεις θά ἐπιλέγονται μέ κριτήριο τῆ συχνότητα, χρήσεως, τῆ χρησιμότητά τους, τῆν καταλληλότητα γιά τή διδασκαλία.

2.-Προφορά. - Εἶναι ἀνάγκη νά γίνονται συστηματικὲς φωνητικὲς ἀσκήσεις, γιά νά ἐθίζονται τά φωνητικά ὄργανα τῶν μαθητῶν στή σωστή προφορά τῶν ἀγγλικῶν φθόγγων, φωνημάτων, ὀλοφώνων λέξεων καί φράσεων. Μέ τίς ἀσκήσεις αὐτές θά μπορέσει ὁ μαθητής νά ἀκούσει καί νά προσφέρει σωστά τά παραπάνω φωνολογικά στοιχεῖα μέ τόν χαρακτηριστικὸ ρυθμικὸ τόνο τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.

3.-Προφορικὲς ἀσκήσεις. - Φράσεις προσερχόμενες ἀπὸ τὸ μάθημα τῆς ἡμέρας, ἀπὸ τὸ ἄμεσο περιβάλλον, ἀπὸ τίς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις καί γενικά ἀπὸ θέματα ποῦ ἐνδιαφέρουν τοὺς μαθητές θά ἀποτελοῦν βασικὸ ὕλικό γιά τή συστηματικὴ ἀσκήση τῶν μαθητῶν στή συνομιλία ἀπὸ τά πρῶτα στάδια τῆς διδασκαλίας. Θά γίνεται ἀσκήση τῶν μαθητῶν στή σύνθεση ὀπλῶν προτάσεων, κατοφατικῶν καί ἀρνητικῶν, ὥστε αὐτοὶ νά μποροῦν νά ἀποκρίνονται σέ ἀπλές ἐρωτήσεις. Ἡ ἀπομνημόνευση μικρῶν ποιημάτων στή φάση αὐτὴ θά εἶναι πολὺ χρήσιμη.

4.- Ανάγνωση. Η ανάγνωση θα αρχίσει σιγά-σιγά, δηλ. πρώτα με σύντομες φράσεις και προτάσεις από τον πίνακα ή από κατάλληλα εποπτικά μέσα, π.χ. FLASH-CARDS ή άλλα, θα επενταθεῖ ἔπειτα με ἀπλές ἀφηγήσεις περιγραφές, σύντομες ιστορίες από τὸ ἐγκεκριμένο σχολικό βιβλίο. Τὸ βιβλίο τοῦτο θὰ περιέχει κείμενα ποὺ θὰ ἀναφέρονται στὸ σχολεῖο καὶ τὴ σχολική ζωή, στοὺς ἀριθμούς, στὰ χρήματα, στὸ χρόνο, στὸ ἀνθρώπινο σῶμα, στὴν οἰκογενειακή ζωή, στὶς γιορτές. θὰ περιέχει ἔτισης ἀπλά ποιήματα ἀπὸ τὴν παιδική λογοτεχνία.

5.- Γραμματική. Τὰ κυριότερα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ τυπικὸ τῆς γραμματικῆς θὰ ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα τῆς διδασκαλίας. Εἰδιδιότερα, θὰ διδαχθοῦν : τὰ ἄρθρα (ὀριστικό καὶ ἀόριστο), τὸ οὐσιαστικό, τὸ ἐπίθετο (καὶ ἀπλά, ὁμαλά παραθετικό), ἀντωνυμίες (προσωπικές, δεικτικές, ἐρωτηματικές), ἐπιρρηματικά, προθέσεις, ἐπιρρήματα, προστακτικές ἐκφράσεις, τὰ βοηθητικά καὶ τὰ κίττα εἴδη ἐνεργητικά ρήματα. θὰ διδαχθοῦν οἱ χρόνοι τοῦ ρήματος : PRESENT SIMPLE καὶ PRESENT CONTINUOUS, SIMPLE PAST, PRESENT PERFECT, καὶ τὸ I AM GOING TO .... (FUTURE OF INTENTION)

6.- Συντακτικό. Οἱ μαθητὲς θὰ διδαχθοῦν τὴ σύνθεσι ἀπλῶν προτάσεων καὶ εἰδιδιότερα εἶναι σκοπὸς νὰ μάθουν τὴ μεγάλη σημασία ποὺ ἔχει θέση τῶν λέξεων στὴ δομὴ τῶν ἀγγλικῶν προτάσεων (κατοφατικών, ἄρνητικῶν, ἐρωτηματικῶν). Ἡ ἀσκηση στὰ θέματα αὐτὰ θὰ γίνεται μέσα σὲ κατάλληλο διδασκτικό κλίμα (SITUATIONAL TEACHING), ὥστε οἱ μαθητὲς νὰ μποροῦν νὰ χρησιμοποιοῦν ὅσα μαθαίνουν σὲ δικές τους ἀπλές ἀλλὰ προσφευγές προτάσεις.

7.- Ἀσκήσεις. Γιὰ καλύτερη ἀφομοίωση καὶ ἐμπέδωση τῶν διδασκθέντων θὰ γίνονται τακτικὸς γραπτὲς ἀσκήσεις στὴν τάξη καὶ στὸ σπίτι. Χωρὶς θὰ εἶναι πολλές, πρέπει οἱ ἀσκήσεις νὰ εἶναι συστηματικές καὶ νὰ βασίζονται ἀποκλειστικὰ στὰ ἑξῆ διδάχθηκα στὴν αἴθουσα. Οἱ ἀσκήσεις εἶναι δυνατό νὰ παίρνουν τὶς ἀλλοιούτες μορφές : συμπλήρωσι ἢ τροποποίηση φράσεων ἢ προτάσεων ἢ μικρῶν παραγράφων, ἀντικατάστασι λέξεων καὶ φράσεων σὲ προτάσεις, μετατροπὴ κατοφατικῶν προτάσεων σὲ ἄρνητικές ἢ ἐρωτηματικές, ἀπαντήσεις, σὲ ἐρωτήσεις κ.λ.π.

8.- Ἀντιγραφή. Συχνὰ θὰ ἀνατίθεται στοὺς μαθητὲς νὰ ἀντιγράψουν μερικὸς στίχους, 4-5, καλλιγραφικὰ σὲ εἰδιδικὸ γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ τετράδιο, γιὰ νὰ συνηθίζου στὴ σωστὴ γραφὴ τῶν λατινικῶν γραμμάτων καὶ νὰ ἐξοικειώνονται με τὴν ἱστορικὴ γραφὴ τῶν ἀγγλικῶν λέξεων. Ἡ ἀσκηση ὀρθογραφίας καλὸ εἶναι νὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ β' τετράμηνο καὶ πάντα διευκολύνεται ὅτι σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἀσκησης εἶναι νὰ ἐθίζονται οἱ μαθητὲς ἐπὶ τὴν γραφὴ τῆς γλώσσας, ὅχι νὰ βαθμολογοῦνται με βάση τὸ στοιχεῖο αὐτό.

ΤΑΞΗ Β' (ώρες 3)

1.-Λεξιλόγιο. Τήν τάξη αὐτή θά διδαχθοῦν 600 περίπου νέες λέξεις ριζικές (ROOT WORDS) κριτήρια ἐπιλογῆς θά εἶναι τά ἴδια πού ἰσχύουν γιά τήν α' τάξη.

2.-Προφορά. Θά συνεχιστεῖ ἡ συστηματική ἄσκηση στήν προφορά, ὅπως ἀκριβῶς γινόταν στήν α' τάξη.

3.-Προφορικές ἀσκήσεις. Γιά τήν προφορική χρήση τῆς γλώσσας εἶναι ἀνάγκη οἱ μαθητές νά κάνουν διαφορες ἀσκήσεις. Αὐτές θά ἔχουν θεμέλια παρμένα ἀπό τήν καθημερινή ζωή πῆν ἐμπειρία τῶν μαθητῶν, καί θά εἶναι σχετικές μέ τῶ περιεχόμενο τῶν κειμένων πού ὑπάρχουν στό σχολικό βιβλίο. Μέ βάση τά κείμενα τοῦ βιβλίου εἶναι δυνατό νά γίνονται συζητήσεις (ἐρωτήσεις-ἀπαντήσεις) ἢ νά ζητοῦνται προφορικές περιλήψεις. Σκόπιμη εἶναι καί ἡ ἀκρόαση μικρῶν ποιημάτων καί τραγουδιῶν.

4.-Ἀνάγνωση. Ἀνάγνωση θά γίνεται ἀπό ὅς ἐγκριμένο σχολικό ἔχει-ρῖδιο. Τά σχετικά κείμενα μπορεῖ νά εἶναι ἀπλές περιγραφές, δηγήσεις, μῦθοι, ἱστορίες ζωῶν, ἀπλά ποιήματα. Τό περιεχόμενό τους θά ἀναφέρεται στό γνῶριμο περιβάλλον τῶν μαθητῶν (σχολεῖο, οἰκογένεια, χωριό, πόλις, ἐπαγγέλματα, παιγνῖδια κ.λ.π.) καί στήν ἀπλή κοινωνική ζωή. Στό σπῆτι μποροῦν ἐπίσης νά διαβάσουν οἱ μαθητές κατάλληλα ἀπλοποιημένα βιβλία (SIMPLIFIED READERS). Ὁ καθηγητής μπορεῖ νά ὑποβάλλει σχετικές μ' αὐτά ἐρωτήσεις καί νά ζητεῖ πρόσφορες ἀπαντήσεις πλήρεις ἢ συντομευμένες (COMPLETE OR SHORT).

5.-Γραμματική καί Σύνταξις. Πρῶτα θά γίνει σύντομη ἐπανόληψη τῆς ὕλης πού διδάχθηκε στήν α' τάξη. Ἐπειτα θά μπορέσει ὁ καθηγητής οὐσαφ-ματικά καί ἀποτελεσματικά νά διδάξει νέα γραμματικά καί συντακτικά φοι-νόμενα : ἀριθμητικά, παραθετικά ἐπιθέτων, ἀντωνυμίες, ἀνάμολο πληθυντικό οὐσιαστικῶν, τίς συνηθέστερες ἀκλιτες λέξεις, ρήματα σ' ὅλους τοὺς πῆν εὔχρηστους χρόνους τῆς ἐνεσθῆτικῆς φωνῆς καί, τέλος, ἰδιωματικές ἐκφράσεις θά διδάξει ἐπίσης τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς ἀγγλικῆς σύνταξης (δι-τάξη τῶν λέξεων σέ προτάσεις). Ἡ ἄσκηση σ' ὅλα αὐτά τά ἀντικείμενα θά γίνεται μέσα σέ κατάλληλο διδακτικό κλίμα (SITUATIONAL TEACHING).

6.-Γραπτές ἀσκήσεις. Θά γίνονται γραπτές ἀσκήσεις μέ βάση τήν ὕλη

γραμματικής και συντακτικού που έχει διδαχθεί * θά καλοῦνται οἱ μαθη-
τές νά γράφουν ἀπαντήσεις σέ κατάλληλες κάθε φορά ἐρωτήσεις, θά συμπλη-
ρώνουν π.χ. προτάσεις ἑλλιπεῖς, χωριστές ἢ σειρές ἑλλιπῶν προτάσεων που
συναποτελοῦν παράγραφο * ἐπίσης θά μετατρέπουν προτάσεις ἀρνητικές σέ
καταφατικές ἢ ἀντίστροφα κ.τ.λ.

7.- Ὁρθογραφία. Ἡ ὀρθογραφία πρέπει νά διδάσκειται συστηματικά, μέ
βόση πάντοτε τά κείμενα που ἔχουν διδαχθεῖ ἢ ἄλλα κείμενα που ἐπιλέ-
γει ὁ διδάσκων ἢ τά συντάσσει ὁ ἑαυτός καί εἶναι ἀνάλογα σέ βατότητα
μέ τά διδαχμένα.

8.- Ἀντιγραφή. Ἐντός ἀπό τήν καθιερωμένη μορφή ἡ ἀντιγραφή μπορεῖ
νά παίρσει καί τήν ἀκόλουθη : δίδεται μιὰ ἀρχική μεταβολή (κατά προ-
τίμηση ἀκλή) στό συγκεκριμένο κείμενο (π.χ. τροπή ρηματικού τύπου σέ
ἄλλο πρόσωπο) καί ζητεῖται ἀπό τοὺς μαθητές νά κάνουν τήν ἑδία
τροποποίηση ο' ὅλο τό κείμενο που πρόκειται νά ἀντιγράψουν.

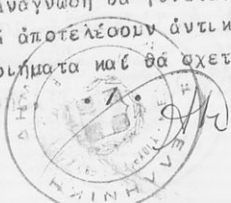
ΤΑΞΗ Γ' (ὄρες 3)

1.- Λεξιλόγιο. Θά γίνῃ διεύρυνση τοῦ λεξιλογίου μέ 700 περίπου νέες
λέξεις (ROOT WORDS) * κριτήρια γιά τήν ἐπιλογή τους θά εἶναι τά ἑδία
που λοχθουν στίς προηγούμενες τάξεις.

2.- Προφορῶν ητικές ἀσκήσεις θά ἐξακολουθήσουν νά γίνονται, ὅπως
στίς προηγούμενες τάξεις.

3.- Προφορικές ἀσκήσεις. Γιά νά ἐξοικειωθοῦν οἱ μαθητές στήν ὀμιλία
καί ἀκρόαση, θά γίνονται στήν αἴθουσα προφορικές ἀσκήσεις, π.χ. διάλογοι
μέ θέματα ὅπως τά ἀκόλουθα: μέσα συγκοινωνίας-ἐπικοινωνίας, ψυχαγωγία,
ἐπαγγέλματα κ.τ.δ. Ἐπίσης, οἱ μαθητές θά καλοῦνται νά διηγηθοῦν γεγο-
νότα ἢ κατ'ὀπείρας, που αὐτά τίς ἔχουν ζήσει, νά περιγράψουν ἀντιμέτωπο,
νά ἀναδιηγηθοῦν κάποιον κείμενο. Τέλος, θά καθοδηγοῦνται νά κάνουν περιλήψ-
εις κειμένων γνωστῶν, καθώς καί σύντομες ὀμιλίες-ἀνακοινώσεις γύρω
ἀπό θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

4.- Ἀνάγνωση. Ἀνάγνωση θά γίνῃ ἀπό τό ἐγκεκριμένο σχολικό βι-
βλίο, τά κείμενα θά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο διαδασκαλίας, θά εἶναι περιε-
γραφές, διηγήσεις, ποιήματα καί θά σχετίζονται μέ τίς ἐμπειρίες τῶν μα-
θητῶν καὶ ἐπιδόσει ἐπὶ τοῦ

θητών. Στο σπίτι επίσης, θα γίνεται υπόδειξη στους μαθητές να διαβάζουν ανάλογα με τις επιδόσεις τους απλοποιημένα κείμενα (SIMPLIFIED READERS).

5.-Γραμματική -Συντακτικό. Μια σύντομη επανάληψη της γραμματικής και του συντακτικού που διδάχθηκαν στις δύο προηγούμενες τάξεις, είναι απαραίτητη, για να διδαχθούν στη συνέχεια τα νέα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, που από τώρα θ' αντικρίνουν οι μαθητές. Αυτά θα είναι: ανάμολοι τύποι γραμματικής (ανάμολο παραθετικά, ανάμολο ρήματα) όλοι οι τύποι ενεργητικής και παθητικής φωνής των ρημάτων, άκλιτες λέξεις, χρήση ιδιωματιών εκφράσεων, χαρακτηριστικά φαινόμενα σύνταξης της αγγλικής γλώσσας και προπάντων η ακολουθία των χρόνων. Επίσης, η μετατροπή του εθύ λόγου σε πλάγιο και ενεργητικών προτάσεων σε παθητικές και αντίστροφο, είναι αντικείμενα διδασκαλίας για την γ' τάξη. Η άσκηση ο' όλα αυτά τα θέματα θά γίνεται μέσα σε κατάλληλο διδακτικό κείμενο (SITUATIONAL TEACHING).

6.-Γραπτές άσκησης. Θα γίνονται συστηματικές γραπτές άσκησης στο σχολείο και στο σπίτι, όπως στη β' τάξη. Θα άσκούνται επίσης οι μαθητές στη σύνθεση φιλικής επιστολής ή άλλων μικρών κειμένων με άσκηση μιας παραγράφου.

7.-Όρθογραφία. Άσκηση όρθογραφίας θα συνεχίζεται όπως στη β' τάξη.

III.-ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

I.-Ο καθηγητής, αφού μελετήσει και σταθμίσει προσεκτικά όλες τις συνθήκες που επικρατούν στην αίθουσα της τάξεως, πρέπει να διαλέξει με από τις δοκιμασμένες μεθόδους διδασκαλίας ζωντανών ξένων Γλωσσών, για να διδάσκει την τάξη του, ώστε η διδασκαλία του να είναι έναρμονισμένη με τις σύγχρονες αντιλήψεις, για να είναι αποτελεσματική. Οι μέθοδοι αυτές είναι οι ακόλουθες: Η Άμεσος Μέθοδος (DIRECT METHOD), η Άκουστική (AUDIO-LINGUAL) ή Άκουστικοοπτική (AUDIO-VISUAL) και η Έκλεκτική (ECLECTIC).

2.- Η διδασκαλία στο μεγαλύτερο μέρος της πρέπει να είναι προφορική και να διεξάγεται ΜΟΝΟΝ στο Άγγλικά. Θα δίδεται έτσι η ευκαιρία στους μαθητές να ακούσουν την ξένη γλώσσα και να τη χρησιμοποιούν από την αρχή των μαθημάτων τους. Για να εθίζονται οι μαθητές στην όμοια, πρέπει ο καθηγητής να μιλάει σε φυσικό ρυθμό όμοιας.

3.- Χρήση της Ελληνικής γλώσσας πρέπει να αποφεύγεται. Επιβλέπεται όμως η μετάφραση για τη μεταφορά αγγλικών γραμματικών όρων στα Ελληνικά, όπου είναι τούτο πρόσφορο και αναγκαίο. Επίσης είναι άπορο να μεταφράζονται νέες λέξεις, που δεν εύρισκονται στην εμπειρία των μαθητών ή είναι ουσιαστικής ή αντικοινωνικής ή εξήγησή τους αγγλικά.

4.- ΑΣΦΑΒΗΤΟΣ. Ο καθηγητής αρχίζει να διδάσκει την αλφάβητο με άφεση τρία τις λέξεις στον πίνακα ή από FLASH CARDS κ.λ.π. κατά τὰ πρώτα στάδια της αναγνώσεως. Ποτέ δεν εισάγει τό μαθητή στο Άγγλικά με άφεση τρία την αλφάβητο. Η καλλιγραφία και ο προφορικός συλλαβισμός (SPELLING) πρέπει να διδασκείται από την αρχή, για να εξοικειώνονται οι μαθητές.

5.- Στη διδασκαλία της γραμματικής και του συντακτικού θα εφαρμόζεται η επαγωγική μέθοδος, όπου είναι πρόσφορο. Ο μαθητής θα μαθαίνει πρώτα να χρησιμοποιεί προφορικά και γραπτά τις νέες "βασικές φράσεις" (STRUCTURES) και ύστερα να δικαιολογεί τη χρήση τους.

6.- Σε κάθε μάθημα ο καθηγητής πρέπει να έχει υπόψη του : α') τη φωνολογία, β') το λεξιλόγιο, γ') τις βασικές προτάσεις-ινεύδες (STRUCTURES-PATTERNS), δ') την ανάγνωση και ε') τις προφορικές και γραπτές άσκησης και να κάνει ανάλογη κατανομή του χρόνου διδασκαλίας σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της διδασκαλικής ενότητας και την επίδοση της τάξεως γενικότερα.

7.- Ο έλεγχος της προόδου των μαθητών θα γίνεται με κατάλληλα διαγνωστικά κριτήρια-προφορικά και γραπτά. Ο έλεγχος με τὰ διαγνωστικά αυτά κριτήρια δεν σκοπεύει στον στόχο "βαθμολογία των μαθητών", αλλά στη διάγνωση και διαπίστωση των ασθενειών σημείων και έλλειψών τους, ώστε ο καθηγητής να μεριμνήσει κατάλληλα για την αποτελεσματική βελτίωση και θεραπεία.

8.-Σε κάθε μάθημα ο καθηγητής πρέπει να ρωτάει όλους τους μαθητές οτ'αγγλικά, ώστε καθένας να δίνει μια τουλάχιστον απάντηση.Οι ερωτήσεις πρέπει να γίνονται (είτε με βιβλία κλειστά είτε ανοικτά) με την εξής σειρά : α') εύκολες, β') δύσκολες, γ) δυσκολότερες.

9.-Δέν πρέπει να λημονεΐται πώς ή συνομιλία αποτελεί θεμελιώδες μέρος της διδασκαλίας και γι'αυτό οι ασκήσεις συνομιλίας είναι απαραίτητες.Πρέπει οι μαθητές να συνηθίζουν όχι μόνον στην απάντηση, αλλά και στην ερώτηση.Τα σχετικά θέματα συνομιλίας πρέπει να είναι οργανωμένα, όσο είναι δυνατόν, σε κέντρα διαφέροντος, π.χ. αγορά προμηθειών, διαδρομές στην πόλη, στην εξοχή, ταξίδια, κινηματογράφος, θέατρο κ.λ.π., ώστε οι μαθητές να αντιληφθούν την πρακτική χρησιμότητα της γλώσσας που μαθαίνουν να μιλούσιν.

10.-ΑΝΑΓΝΩΣΗ. Ο καθηγητής διαβάζει εύρινως το κείμενο, πόν περιλαμβάνει, όσα διδάχθηκαν προφορικά (φωνολογία, λεξιλόγιο, φράσεις και προτάσεις) και οι μαθητές τά επαναλαμβάνουν όμαδικά στην αρχή και ύστερα ένας-ένας χωριστό. Η έρμηνεία του κειμένου που διαβάζουν θα αποδίδεται αγγλικά είτε σε μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων είτε σε συνεχή λόγο.Γιά να διοπιστωθεΐ, άν οι μαθητές έχουν κατανοήσει το κείμενο των συμπληρωματικών απλοποιημένων άνογνωμάτων (SIMPLIFIED READERS) που διδάσαν στο σπίτι, ο καθηγητής οφείλει να κάνει κατόλληλες εύστοχες και περιεκτικές ερωτήσεις, ώστε οι μαθητές να άποντοΐν ανάλογα και έτσι να δημιουργεΐται συνεχής φυσικός λόγος.

11.-ΣΙΜΠΛΗΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ. Στην Γ' τάξη δύναται ν'ανατίθεσσι στους μαθητές ή σιωπηρή άνογνωση μεΐς ή δύο παραγράφων. Ίστερα όπό λίγα λεπτά λύνονται οι άπορίες σχετικά με τίς άγνωστες λέξεις ή δύσκολες φράσεις κ.λ.π. και στη συνέχεια ο καθηγητής άίνει διάφορες ερωτήσεις πάνω στο κείμενο πού διδάσαν.Οι ερωτήσεις μπορεί να είναι προφορικές ή γραπτές (στις κίνανα ή σε πολυγραφημένη μορφή).Οι μαθητές μπορούν ν' άπαντοΐν προφορικά ή γραπτά.Τούτο εξαρτάται από τίς άνάγκες της τάξεως και γενικότερα από όλόκληρη την δίνονομία του μαθήματος.

12.-ΣΥΝΘΕΣΙΣ.Εάν ο καθηγητής άνοθέσει στους μαθητές να γράψουν κάποια σύνθεση, οφείλει να προφεί σε προφορική έπεξεργασία και ύπόμνηση του σχετικουλεξιλογίου και των ύποδειγματικων προτάσεων (PATTERNS). Χωρίς αυτά δέν πρέπει ν' αρχίσουν οι μαθητές τη γραπτή σύνθεση.

13.-ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ. Στην αρχή κάθε σχολικοΐ χρόνου πρέπει να γίνεται προσεκτικά σχεδιασμένη επανάληψη, συμπλήρωση και ταξινόμηση των γνώσεων πού οι μαθητές απέκτησαν τα προηγούμενα χρόνια. Γιά να είναι άποτελεσματικές οι επαναλήψεις αυτές, πρέπει να συνεχίζονται όλα τά χρονία και ν'αναφέρονται γενικά στην προφορά και στη δομή της γλώσσας.

14.-ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη φωνολογία της αγγλικής γλώσσας, γιατί διαφέρει βασικά από την ελληνική. Ο διδάσκων, από τό πρώτο μάθημα, πρέπει να δώσει τους μαθητές και να επιμένει στη σωστή προφορά των φθόγγων, φωνηέντων και συμφώνων, καθώς και στον ρυθμικό τόνο των προτάσεων (INTONATION). Σε κάθε μάθημα επιβάλλεται ιδιαίτερα τα πρώτα χρόνια, ή συστηματική άσκηση προφοράς με PRONUNCIATION DRILLS (MINIMAL PAIRS). Στις φωνητικές αυτές δοκιμασίες είναι απαραίτητη και επιβεβλημένη η χρησιμοποίηση ειδικών δίσκων προφοράς ή μαγνητοταινιών.

15.-ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΣΥΝΤΑΞΗ. • Επειδή οι δύο γλώσσες-ελληνική και αγγλική-διαφέρουν ως προς τη σύνθεση της πρότασης, ο καθηγητής οφείλει, από την αρχή, να τονώσει τη μεγάλη οικουδαιότητα της θέσεως των λέξεων στην πρόταση. Πρέπει επίσης να προσέχει πολύ, ώστε να χρησιμοποιούν οι μαθητές σωστά τους χρόνους των ρημάτων. Όλα αυτά μπορεί να τα επιτύχει με κατάλληλα γυμνάσματα (DRILLS), όπως είναι η έλευσάλη από τους μαθητές της ομοειδομένης υποδειγματικής πρότασης (PATTERNS), ή αντικατάσταση των όρων της πρότασης (SUBSTITUTION TABLES), ή μετατροπή καταφατικών προτάσεων σε ερωτηματικές και άρνητικές, ή αλλαγή των χρόνων κ.λ.π.

16.-ΠΕΡΙΛΟΓΙΟ Οι νέες λέξεις πρέπει να διδάσκονται πρώτα προφορικά, έντογμένες σε προτάσεις, και ύστερα γραπτά. Η παρουσίαση των νέων λέξεων γίνεται με διαφόρους τρόπους: με επίδειξη αντικειμένων, με κινήσεις του διδάσκοντος και των μαθητών σχετικές με την πρόταση, με τη χρησιμοποίηση αντιθέτων λέξεων, ομώνυμων λέξεων, φράσεων και όρισμών. Για τις άφηρημένες λέξεις, ή για τις λέξεις που είναι δύσκολο να περιγραφούν, δίνεται ή αντίστοιχη ελληνική λέξη, ώστε να μη χάνεται πολύτιμος χρόνος. Για την εμπέδωση των λέξεων, οι μαθητές πρέπει να δοκούν με κατάλληλες δοκιμασίες, τόσο στην τζή όσο και στο σπίτι.

17.-DICTION: • Ιδιαίτερα στη Β' τάξη, σε ταυτό χρονικά διαστήματα, ο διδάσκων υπαγορεύει λίγες γραμμές που έχει διαβάσει, για να συνηθίσουν οι μαθητές στη σωστή γραφή της γλώσσας. Η υπαγόρευση πρέπει να γίνεται: α) πρώτα το (α) διδάσκων διαβάζει ειρηνώς την ένδεκτη σε κανονικό ρυθμό όμιλίας (Οι μαθητές γράφουν), β) στη συνέχεια υπαγορεύει μικρές προτάσεις ή φράσεις μόνον μία φορά, σε τέτοιο ρυθμό, ώστε τότε οι μαθητές να έχουν χρόνο αρκετό να τις γράφουν κανονικά (τα σημεια στήξεως υπαγορεύονται επίσης αγγλικά). Όταν τελειώσει ή υπαγόρευση, ο διδάσκων επαναλαμβάνει την ένδεκτη ολοκληρη σε άργό ρυθμό άνογνώσεως, για να προλαβούν οι μαθητές να συμπληρώσουν τις τυχόν παραλείψεις. Ο καθηγητής ποτέ δε θα επιτρέψει διοικητικές, ερωτήσεις κ.λ.π. κατά την

επαγόρευση ή ύστερο απ'αυτήν, ώστε οι μαθητές, από την αρχή, να έχουν εταμένη την προσοχή τους και να αποφεύγουν τις παραλείψεις, τὰ διουσιτικά αδη λ.λ.π.

18.-ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΟΙ μαθητές πρέπει, από την αρχή της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας και συνέχεια σ'όλο τὸ χρόνο της σχολικής τους ζωής, ν'αποδύονται στη σωστή και εύχερη προφορική χρήση της. Για τὸν σκοπὸ αὐτὸ οι σκηνές συνομιλίας δὲ γίνονται πάνω σὲ συνηθισμένα και ενδιαφέροντα θέματα α τῆς καθημερινῆς ζωής.

19.-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ. *Επιβάλλεται ἡ χρησιμοποίηση τῶν οπτικοακουστικῶν βοηθημάτων, σ'όλες τῆς τάξεις, ἀνάλογα με τῆς δυνατότητες και ὑπόδηες πού επικροτοῦν σὸ σχολεῖο. Ἡ χρησιμοποίηση αὐτῆ δὲ συνεπλέσει ὁλο στήν ὀρθότερη διδασκαλία και ἀποτελεσματικότερη ἐκμάθηση τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.

Όσα βοηθήματα ἀναφέρονται πιδ κάτω μικροῦν ἢ χρησιμοποιοῦνται στήν τάξη, ὡς αὐτὸς τοῦχος, SLIDES, μαγνητόφωνο, ἡλεκτροφώνο, FILM STRIPS, ἐννοεῖται με τὸ ἀτάλληλο μηχανήμα προβολῆς, FLANNELBOARD ἢ ἀκόμη κατάλληλας εἰκόνες ἀποκαφημοίσεις, τουριστικῶν POSTERS, περιοδικῶν κ.λ.π.

20.-ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ὁ καθηγητής πρέπει πάντοτε νὰ προπαρασκευάζει τὴν ὕλην πὺ θὰ διδάξει. Δέν πρέπει νὰ βασίζεται μόνο στήν πείρα και στίς γνώσεις του, ἀλλὰ μ'ἐπιμέλεια νὰ καταστράνει τὸν σχεδιασμὸ τοῦ μαθήματος. Ὁ σχεδιασμὸς αὐτός πρέπει νὰ περιλαμβάνει τῆς βασικῆς ἀρχῆς τῆς μεθοδου πού ακολουθεῖ, τὸν γενικὸ σκοπὸ και τὸν ἰδιοίτερο τοῦ συγκεκριμένου μαθήματος και νὰ εἶναι προανατελεσμένος στήν ἔνδεση πού θὰ διδαχθεῖ, π.χ. φωνολογία, ὑποδειγματικῆς προτάσεις (PATTERNS), λεξιλόγιο κ.λ.π. Πρέπει νὰ γίνεται οργική κατανομή τοῦ χρόνου διδασκαλίας. Ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμασμένη, ὡστε νὰ προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν, χωρὶς τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ και τὴν κατάλληλη και εὐχέριστη γενικὴ ἀτμόσφαιρα τὴν ὡρα τῆς διδασκαλίας τὸ μάθημα θὰ ἀποτύχει. Πηγὴ προπαρασκευῆς τοῦ διδασκόντος γιὰ τὸν σχεδιασμὸ τοῦ μαθήματος εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ δασκάλου (TEACHER'S BOOK). Ἡ ἀετικότητα εἶναι λοιπὸν γιὰ τὸν καθηγητὴ νὰ τὸ χρησιμοποιεῖ και νὰ ἀντῆσῃ απ' αὐτὸ ὅ,τι θὰ βοηθήσει στήν ἀποδοτικότερη και ἀποτελεσματικότερη μεθόδευση τοῦ μαθήματος του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. α) Ἐάν διάφοροι ὑποκειμενικοὶ λόγοι δέν ἐπιτρέφουν τὴ διδασκαλία ὁλοκληρῶν τοῦ καθορισμένου γιὰ τὴν τάξη βιβλίου, τότε τὸ ὑπόλοιπο διδύσεται τὸν ἄλλο χρόνο. Εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητο νὰ ἐξοντλεῖται τὸ περιεχόμενον τοῦ προηγουμένου βιβλίου, πρὶν ἀρχίσει τὸ ἐπόμενον. Ἐάν δέν γίνεαι αὐτὸ, τότε θὰ δημιουργηθοῦν χάσματα σ'ὄλη τὴ δομὴ τῆς διδασκαλίας, τὰ ὅποια εἶναι τελευταία ἀνάλυση, ὅς ἔχουν συρραφεῖς γενικὰ ἐπιπτώσεις στήν ἐκμάθηση τῆς γλώσσας ἀπὸ τοὺς μαθητές.

β) Ἡ διδασκαλία τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας σὲ σχολεῖα, ὅπου διοτίζονται περιοδ-

τερες ώρες για το μάθημα αυτό, αυτονόητο είναι ότι θα εμπλουτίζεται και θα διευρύνεται με βιβλία συμπληρωματικά, ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών ή τις ιδιαίτερες επιδιώξεις της διδασκαλίας αυτού του αντικειμένου.

γ.- Καλό είναι, όπου οι συνθήκες λειτουργίας των σχολείων το επιτρέπουν, οι μαθητές να κατανέμονται σε τμήματα ομοόνομα (HOMOGENIOUS GROUPS) κατά την ώρα διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας, ώστε να διευκολύνεται για όλους η απόσφαυρα μαθήματος.

δ.- Το διάταγμα "περί εξετάσεων", όσον αφορά την αγγλική γλώσσα είναι άδύγκη να εναρμονιστεί προς τις αρχές που υιοθετεί τουτό το αναλυτικό πρόγραμμα.

Μεθ' ό λύεται ή συνεδρίασις.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Zaraphontou
ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΟΝΤΟΥ

Αντίγραφον τῆς ὑπ'ἀριθμ. 96 πράξεως

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 20ῇ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν πᾶσβρατον καὶ ἄρα 9 π.μ. τὸ τμήμα μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμοδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστάτῃ αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παγιδάου Ἀ' Ἀντιπροέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καὶ Προέδρου τοῦ τμήματος Μ.Ε. οἱ κ.κ. Ι. Ἀρβανίτης, Δημ. Σαδικῆς, Ἡλ. Σκυρόπουλος, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βῆρος, Γ. Γρατοῦλας, Ν.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Κ. Φουσκάς, Δημ. Τομπαζῆς, Στ. Πακαστημακόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερός, Ι. Σκορδέλης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῇ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Κατοιμάνης καὶ Β. Θεοδοριακόπουλος, εἰσηγηταί, λόγῳ ἑτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεώς των.

Θ ἔ μ α τ α

Ἡμερησίας διατάξεως

ΘΕΜΑ Ιου: Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου- Λυκείου
Μάθημα Καλλιτεχνικῶν
Εἰσηγητής: κ. Γ. Γρατοῦλας, Σύμβουλος Β'

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως - Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου- Λυκείου (Μάθημα Καλλιτεχνικῶν τῶν 2 τάξεων τοῦ Γυμνασίου) εἰσηγητῆς κ. Γ. Γρατοῦλας, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος α) τοὺς σκοποὺς τοῦ μαθήματος τῶν Καλλιτεχνικῶν εἰς τὰς 2 τάξεις τοῦ Γυμνασίου, β) τὴν διδασκτέαν ὕλην τοῦ μαθήματος τούτου εἰς τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Τὸ τμήμα λαβὼν ὑπ'ὄψει α) τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐπινοητομένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ μαθήματος τῶν Καλλιτεχνικῶν εἰς τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ β) μετὰ μακρὰν συζήτησιν, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις

ἀποφάσινετα ὁμοφώνως

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα μαθημάτων Τριταξίου Ἡμερησίου Γυμνασίου
Καλλιτεχνικῶν

Ι. - Σ υ ν ο π τ ι σ μ ο ς

Σκοπός του μαθήματος είναι:

- α) Νά καλλιεργήσει το καλαισθητικό συναίσθημα στους μαθητές και να βοηθήσει γενικότερα στην καλλιτεχνική άγωγή τους.
- β) Νά προβάλλει την σημασία των οχηματογραφικών παραστάσεων και κατασκευών από την Τέχνη και την Τεχνολογία ως κατατοπιστικών στοιχείων για τις θεωρητικές - επιστημονικές ασχολίες και για τον καθημερινό μας βίο. Νά υπογραμμίζει την αξία και να διοχετεύσει την αγάπη γενικά προς την χειροτεχνική και κατασκευαστική δημιουργία.
- γ) Νά ευθαρρήσει τις ιδιαίτερες τεχνικές και καλλιτεχνικές κλίσεις των μαθητών, να καλλιεργήσει τις εικαστικές δυνάμεις τους και να άσκηση τις σχετικές δεξιότητές τους ώστε, με την μεθοδική διδασκαλία να ενεργοποιούνται άμεσα.
- δ) Νά άσκηση τους μαθητές στην σταθερότητα του χεριού ώστε, παράλληλα με την όπτική και άκουστική ικανότητα κατά τον χρόνο της μορφοποίησης των προσφερομένων κοινών τεχνικών στοιχείων, να άκοντη θη ή σχετική ευχέρεια στην άπόδοση της ιδέας με γραμμογραφική άκρίβεια. Η άσκηση αυτή βοηθεί έμμεσα στην εξέλιξη της αντίληπτικής ικανότητας του μαθητού και γενικά στην προπαρασκευή του για τον επαγγελματικό του βίο.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑΙΑΣ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ

Τ Α Ξ Ι Σ Α η ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κλάδοι : Σχέδιον, Καλλιγραφία, Χειροτέχρα.

Ι. - Σ χ έ δ ι ο ν : 'Αποκλειστικώς ελεύθερες άποδόσεις θεμάτων που έχουν ληφθή από την Έλληνική Μυθολογία και 'Ιστορία, ή από διηγήσεις διάφορες, ή που δίδονται με την εύναιρία έθνικών ή Χριστιανικών έορτών κλπ. 'Από γενικότερη άποψιν κατάλληλο μπορεί να θεωρηθή ότι δέηπο είναι δυνατόν ν'άποτελέσει έρέθισμα για την φαντασία των μαθητών, και που κατόπιν με την διακριτική καθοδήγηση του διδάσκοντος θά μετατραπή με τρόπο αυθόρητο σέ ζωγραφική εικόνα.

2. - Γ ρ α μ μ ο γ ρ α φ ί α σέ BLOCK σχεδίου: γραμμές και άλλες μετρήσεις οχημάτων με την βοήθεια του ύποδοκόμετρου για την άπόδοση συμμετρων γραμμογραφικών παραστάσεων .

Δ Ι Δ Α Κ Τ Ι Κ Η Α η Δ η μ ι ο υ ρ γ ί α άλλων διακοσμητικών συνθέσεων με επανάληψη ή έναλλαγή οχημάτων από τη Γεωμετρία τον φυσικό κόσμο ή και το περιβάλλον εν γένει. Η Δ η μ ι ο υ ρ γ ί α ζωγραφικών ή διακοσμητικών συνθέσεων με την επινόηση μικρών μορφών ή χαρακτών σέ έπίπεδο

επιφάνεια (COLLAGE).

5.- Χ ε ι ρ ο τ ε χ ν ι α : 'Εφ' όσον οίουνθήμενες λειτουργίας τδ επι-
τρέπουν κυρίως χαρτοτεχνία (χαρτοκοπτική, χαρτοκολλητική). Καταφ-
οικειή γεωμετρικών στερεών ή και άλλων αντικειμένων από διάφορα
ύλινά π.χ. χαρτόνι, πλαστικό κλπ. και διακόσμησης με διάφορα
χρωματιστά μοτίβα.

Παράλληλα με τίς κάρτα πάνω περιπτώσεις θά διδαχθούν οι μαθη-
τές θεωρητικά και πρακτικά τήν χρήση του χρώματος. Όπως περί βασι-
κών, συμπληρωματικών, ουδετέρων, θερμών και ψυχρών χρωμάτων, περί
δημιουργίας τόνων και αποχρώσεων καθώς και τούς βασικούς κανόνες
που διέκουν κάθε χρωματική άρμονία. Επίσης πρέπει να υποδειχθούν
τά διάφορα ύλινά ζωγραφικής και ό τρόπος χρησιμοποίησός τους π.χ.
TEMPERA, άκουαρέλλα, καστέλ, άκρυλικά κλπ.

6.- Κ α λ λ ι γ ρ α φ ι α : 'Ορθή ή πλάγια ίσοπαχής γραφή άναλόγως
του γραφικού χαρακτήρος του μαθητού. Χρήσις κατά προτίμησην BIG
ή μαριανόρου.

Δ α κ τ ι κ έ ς ώ ρ ε ς : Δύο. Δηλαδή πρέπει ό διδάσκων να κατανεύμη
τήν ύλη σε 50-52 διδακτικές ώρες.

Τ Α Ξ Ι Σ Β α Γ Υ Μ Ν Α Σ Ι Ο Υ

Μ' έ ρ ο ς Α'

Λ ά β ο ι μαθήματος : "Όπως στην Αη τάξη, με συνθετότερα θέματα

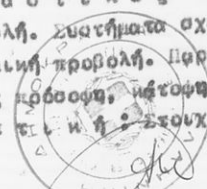
έ σα και ό ρ γ α ν α : "Όπως στην Α' τάξη.

Τ ά ξ ι ς Βα Γυμνασίου

Μ έ ρ ο ς Β'

Γ ε ω μ ε τ ρ ι κ ό ν σχεδίων : 'Απλά γεωμετρικά κατασκευαί άκριβείας
στοιχειώδεις στερεογραφικά κατασκευαί
έξο ή τριών κατακόρυφων επιπέδων τεμνομέ-
νων καθέτως επί του όριζοντίου επιπέδου
του έδάφους υπό σχεδιαστική γωνία 30/30
ή 30/45 ή 60/30 μοιρών. Επίσης άπλές
άξονικές κατασκευές έπαλλήλων κανόνικων
στερεών χωρίς μετρήσεις υπό
σχεδιαστική γωνία. Συνιστάται ή χρήση
χρώματος για να είναι οι κατασκευές παρα-
στατικότερες. Άξονομετρία.

Σ χ ε δ ι α σ τ ι κ έ ς προβολές : Εισαγωγή : Προβολικό επίπεδο, προβάλλον
σα, προβολή. Συστήματα σχεδιαστικών προβολών- όρθή προβολή- πλάγια προβο-
λή- οφθαλμική προβολή. Παράσταση αντικειμένων με προβολές. "Όψεις διάφο-
ρες, όπως πρόσοψη, ήτόψη, πλάγιες όψεις.
Π ρ ο ο π τ ι κ ή : Στοιχειώδεις όρισμοί. Γραμμές και έπίπεδα έδάφους

και όριζοντας, όπτική γωνία, κύριο σημείο όρώσεως, σημεία από-
στάσεως, σημεία φυγής.

*Απαράζτητα ύλη και έργαλεία: Πινακίδα σχεδίασεως, τού
τρέγμανα σχεδίου, έργαλεία σχεδίασεως άριθμείας. Σινική μελάνη, μαύρη
και σέ διάφορα χρώματα, ύδροχρώματα.

*Επίσης όδηγός γραμμάτων και διάφορα ρόστερ.

*Έλεύθερον σχέδιον: Ασκήσεις έλευθέρου σχεδίου και
σκιαγραφίες έκ τού φυσικού.

Μεθ' ε λύεται ή συνεδρία.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡ. ΠΑΤΡΑΚΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΗ

ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

Τό Τμήμα λαβόν υπ' ὄψει πάντα τά ἀνωτέρω καί μετά συζήτησιν ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: ἀποδέχεται τήν εἰσήγησιν τῶν κ. 'Ι. 'Αρβανίτη καί Σακκιά, Συμβούλων Β', ὡς ἔχει.

Μεθ' οὗ λύεται ἡ συνεδρία

Ὁ Πρόεδρος

ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ἡ Γραμματεὺς

ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΤΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Κ.Ε.Μ.Ε.)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΣΕ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Αντίγραφον τῆς ἐπ' ἀριθμ. 98 πράξεως

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆ 23ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ἄραν Ἰὼν π.μ., τὸ τμήμα Μέσης Ἑπί/σεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἑπιμορφώσεως, συνηλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστασοῦ Παγιδάου, Προέδρου τοῦ τμήματος, Συμβούλου Α' οἱ κ.κ. Ι. Ἀρβανίτης, Φ. Βάρος, Ν. Βαρουχάκης, ἠλ. Σκυρόπουλος, Γ. Γρατσέας, Ν. Πακαδόπουλος, Δημ. Σακκάς, Σύμβουλοι Β' ἠλ. Παπαδερὸς εἰδικὸς Σύμβουλος κατὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Φούσιας, Α. Ἀδαμόπουλος, Στ. Πακασσημιάδης, Β' Θεοδωρακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Δημ. Τομπαζίδης, εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημήτρα Ζαραφωνίτου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστη ὁ κ. Ι. Σκορδίλης, εἰδικὸς Σύμβουλος κατὰ τῷ ΚΕΜΕ, λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεώς του.

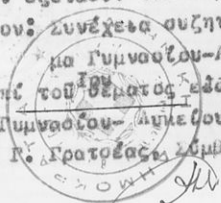
Θ ἔ μ α τ ο

Ἡμερησίας Διατάξεως

- Θ ἔ μ α : Ἰὼν Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος
Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου- Λυκείου
(Θρησκευτικὰ Β' τάξεως Γυμνασίου)
Εἰσηγηταί: κ.κ. Γ. Γρατσέας, Σύμβουλος Β' καὶ Κ. Φούσιας,
Εἰσηγητής.
2ον: Γνωμοδότησις ἐπὶ τοῦ " Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς" βιβλίου
τοῦ κ.κ. Μονογυιῶ- Μοσχοβῆ- Πρεβελδίτη- Φυλακτοπούλου

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Θ ἔ μ α Ἰὼν: Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος " Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου" Ἑκπαιδευτικὰ Α' καὶ Β' τάξεων Γυμνασίου
Οἱ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγητὰς τῆς ἡμερησίας διατάξεως " Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου- Λυκείου" Ἑκπαιδευτικὰ Α' καὶ Β' τάξεων Γυμνασίου, εἰσηγηταί κ.κ. Γ. Γρατσέας, Σύμβουλος Β' καὶ Κ. Φούσιας, εἰσηγητὰς, ἔθεσαν

ὡς συζητησὶν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος α) τὸν σκοπὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, β) τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τούτου τῶν Α' καὶ Β' τάξεων τοῦ Γυμνασίου.

Τὸ τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπισυνοπτόμενον περιεχόμενον τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου καὶ μετὰ μακρὰν συζήτησιν

ἀποφάσσειται ὁμοφώνως

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα θρησκευτικῶν γιὰ τὴν ἀρετάρχικήν τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου

1.- Σκοπὸς τοῦ μαθήματος

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν γιὰ τὴ Β' τάξιν τοῦ Γυμνασίου μὲ τὸν τίτλον " Ο ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ " εἶναι ἡ παρουσίασις στοὺς μαθητὰς τῆς πορείας τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ γιὰ τὴν οἰκείωσιν τῆς σωτηρίας καὶ πρόσφερεσιν ὁ Χριστὸς καὶ ἡ μίσησίν τοὺς ἐπὶ τὴν ἱστορικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ὁδηγησάσης ἢ μετὰ βῆσιν τὴν πηγὴν ἀντικειμενικὴν ἐξιστορίωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων καὶ ἡ μελέτη τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐξῆς διαστάσεις: Ἡ ἑξομολογία καὶ ἡ μελέτη τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, ἡ οἰκοδομὴ τῆς ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου, ἡ δομὴ τῆς οὐρανίου καὶ ἀνθρώπινου καθέδρου δηλαδὴ " σῶμα Χριστοῦ ", ἡ ἀνάπτυξις τῆς θεολογίας καὶ τῆς πνευματικότητος τῆς, ἡ ἐξάπλωσις τῆς πρὸς τὸν κόσμον, ἡ φανέρωσις τῆς προσφορᾶς τῆς στοὺς πιστοὺς καὶ τὴν κοινωνία καὶ ἡ παράστασις τῆς ὡς ταμείου τῆς βεβαίας χάριτος καὶ συνεχῶς ζῆται τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ.

2.- Ἡ ἕλξη τοῦ μαθήματος

Ο ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ (ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ)

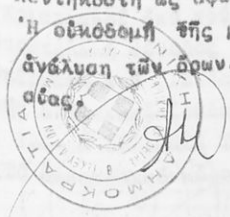
Εἰσαγωγή

1.- Ἡ ΚΑΝΕΝ, Ἡ ΣΥΝΑΞΗ ΚΑΙ Ἡ ΖΩΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

(Ὁ παλαιὸς καὶ ὁ νέος Ἰσραὴλ. Ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστολὴ τούς: Ἰωάν. 15, 16 καὶ Ματθ. 28, 19. Ἡ Ἐκκλησία θεανθρώπινη πραγματικότης. Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας: πορεία τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ).

2.- Πεντηκοστή

(Τὸ γεγονός τῆς ἐκφοιτήσεως τοῦ Ἁγ. Πνεύματος: Πράξ. 2, 1-41. " Βασίλειον οὐράνιον " ἐντὸς πλαισίου, χωρὶς ἐρμηνείας ἢ ἀνάλυση. Ἡ Πεντηκοστή ὡς ἀφετηρία. Ἡ ἐξέλιξις τοῦ " σώματος τοῦ Χριστοῦ ". Ἡ οἰκοδομὴ τῆς μίας, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας: ἀνάλυσις τῶν ὄρων. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα Παράκλητος καὶ ὁδηγὸς τῆς Ἐκκλησίας.

λαού: μετοχή όλων των μελών της 'Εκκλησίας στη ζωή της).

Κεφ. Β' Η 'Εκκλησία των μαρτύρων
ο) 'Αντίδραση του κόσμου στο λαό του Θεού

12.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

('Η αύξηση της 'Εκκλησίας στο χώρο της ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας: IMPERIUM- είδηολογία. Οι διωγμοί: αίτιες, διάγραμμα).

13.- Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΣΚΟΜΕΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

('Η στάση των χριστιανών για το μαρτύριο. Το νόημα του μαρτυρίου. 'Ομολογίες πίστης. 'Η μαρτυρία των έπιτυμβίων έπιγραφών. Μαρτυρίες δικτών και δημόνων για τους χριστιανούς. Οι " πεπτηκότες").

14.- ΤΟ " ΝΕΘΟΣ " ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

(Πύνακες για τον αριθμό και τις κατηγορίες των μαρτύρων. 'Αντιπροσωπευτικοί μάρτυρες των Β' και Γ' αι. με 2-3 σειρές βιογραφικά στοιχεία για κάθε μάρτυρα ή ομάδα μαρτύρων. Το καύχημα και η ύψαιότητα της 'Εκκλησίας. Κείμενα διαλεγμένα από: Πράξεις Μαρτύρων 'Αφρικής, Μαρτύριον Κάρπου, Παύλου και 'Αγαθούλης. 'Επιστολή 'Εκκλησιών Βιέννης και Λυώνος, Μαρτύριον 'Απολλωνίου, Μαρτύριον Περγέτουσας και Φιλινιστάτης).

15.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΚΟΜΒΩΝ

(Λόγοι για τη χρησιμοποίηση των κατακομβών από τους χριστιανούς: Κοιμητήρια για τους μάρτυρες και τους άλλους πιστούς, καταφύγιο των χριστιανών στους διωγμούς, τόποι λατρείας. Σύμβολα θυσίας και μνημεία ήρωισμού. Συμβολικές παραστάσεις σ' αυτές).

β) Οι έκκλησιαστικοί συγγραφείς στην περίοδο των μαρτύρων

16.- ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ

(Γενικές πληροφορίες για τους 'Αποστολ. Πατέρες και τη σημασία τους για τη ζωή της 'Εκκλησίας. Ειδική αναφορά στον Κλήμεντα Ρώμης, τον 'Ιγνάτιο 'Αντιοχείας και τον Πολύκαρπο Σμύρνης. 'Επιλογή από κείμενά τους).

17.- ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠΟΛΟΓΗΤΕΣ ΤΟΥ Β' ΑΙΩΝΑ

(Το έργο των 'Απολογητών γενικά. Συνάντηση 'Απολογητών και 'Ελληνισμού 'Επιλογή χαρακτηριστικών κειμένων από τους 'Απολογητές Κοδράτο, 'Αριστείδη, 'Αθηναγόρα, Θεόφιλο, Μελέτινα και την 'Επιστολή " πρὸς Διδύμητον").

18.- ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΑΣ

(Στοιχεία για τη ζωή, τὰ συγγράμματα και τη διδασκαλία του 'Ιουστίνου. 'Η σπουδαιότητα του 'Ιουστίνου γενικά. Το μήνυμά του σήμερα).

19.- ΧΡΑΤΙΣΜΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

('Ο έξέλικος κέντρο ένδητας της 'Εκκλησίας. 'Ο έαρος κλήρος, Τοπικές Σύνοδοι. Ζωστήματοποίηση της λατρείας. Καθιέρωση έορτών).

20.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

(γυνωρίσματα τῆς θεολογίας τῶν Πατέρων τῆς Δύσεως. Ἀντιπροσωπευτικὲς πατερινικὲς μορφές τῆς Δύσεως με εἰδικὴ ἀναφορὰ στὸν ἱερό ἀδγουστῆνο. Ἀντιπροσωπευτικὰ κείμενα).

29.- ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

(Τὸ ἀσκητικὸ πνεῦμα στὴν Ἑκκλησία. Τὸ ναὶ καὶ τὸ ὄχι πρὸς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐμφάνιση καὶ ἐξάπλωση τοῦ Μοναχισμοῦ. Μορφές τοῦ Μοναχισμοῦ: Μ. Ἀντώνιος, Παχόμιος, Ἰσίδωρος Πηλουσιώτης. Ὁ Μοναχισμὸς στὴ σημερινὴ Ἑκκλησία καὶ τὸ σύγχρονο κόσμο).

30.- Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

(Διαμόρφωση τῆς διοικήσεως. Κλήρος καὶ λαός. Ἡ συνοδικότητα. Τὰ Πατριαρχεῖα. Διαμόρφωση τοῦ ἡμερησίου ἐορταστικοῦ κύκλου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους).

31.- Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

(Ἡ σημασία τῆς ἱεραποστολῆς, ὅπως τὴν εἶδε ἡ Ἑκκλησία. Ἱεραποστολικὴ δράση στὴν Εὐρώπη, Ἀσία καὶ Ἀφρική. Ἱεραποστολικὲς μορφές: Γρηγόριος ὁ Φωτιστής, Ἰρηνόμιος, Χρυσόστομος (μόνο σὲν ἱεραποστολός), Μοναχὸς Ἀδγουστῆνος).

32.- Η ΤΕΧΝΗ, Η ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Ἀπὸ τῆς κατακόμβης στὴν Ἁγία Σοφία. Ἡ ἔκφραση τῆς ζωῆς τῆς Ἑκκλησίας με τὴν τέχνη, ἀρχιτεκτονικὴ, ἀγιογραφία. Ἑκκλ. ὕμνοι. Ἐκφραση καὶ ἀνάπτυξη τῆς μουσικῆς. Ὑμνογράφοι καὶ μελωδοί: Στοιχεῖα γιὰ τοὺς ὀνομαστώτεροισ ἀπὸ αὐτοὺς. Χαρακτηριστικοὶ ὕμνοι.

33.- ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

(Ἡ εἰκόνα στὴ λατρεία. Μεταρρυθμιστικὲς ἀρνητικὲς τάσεις καὶ ὀρθόδοξοι. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός καὶ ἡ ἐπιμράτηση τῶν εἰκόνων. Ἡ εἰκόνα ἔκφραση τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου καὶ καταξίωση τῆς κτίσεως. Ἡ 2^η Ὀικουμενικὴ Σύνοδος. Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας).

Κεφ. Δ' Ἡ Μ Π Ε Σ Η Ο Τ Η Ν Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Τ Η Σ
Ἑ κ κ λ η σ ῖ ο ς

34.- ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

(Βαθμιαία διαφοροποίηση Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως- αἰτία. Διοργανωτικὴ παρουσίαση τῶν ^{φάσεων} φάσεων τοῦ σχίσματος μέχρι τὸ 1054. Φάτιος. Συνέπειες τοῦ σχίσματος).

35.- ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

(Ἐνωτικὲς προσπάθειες. Ἀποσελέσματα. Συντελεστές ἀποτυχίας).

36.- Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΥΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

(Κύριες ἐξελίξεις στὴ ζωὴ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἑκκλησίας καὶ βασικὲς διαφορές τῆς ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἑκκλησίαν).

37.- Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

(Ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμιση. Αἰτία καὶ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ κινήματος. Ἄμεσες καὶ ἀπώτερα ἀποτελέσματα).

38.- Ο ΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

(Έξελξεις στη Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία: Άντιμεταρρύθμιση, ανανεωτικές τάσεις, Ιεραποστολή. Ο Προτεσταντισμός: Διαμόρφωση και εξάπλωση Όμολογιών).

39.- ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΗ

(Σχέσεις με τη Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία. Θετικά και άρνητικά στοιχεία, με ειδική αναφορά στις σταυροφορίες, στη Φραγκοκρατία και στην Ούβια. Σχέσεις με τις Προτεσταντικές Όμολογίες, με ειδική αναφορά στην κίνηση των Θεολόγων της Τυβίγγης για ένωση με την Ορθοδοξία. Αύγουστατα Όμολογια. Όμολογιακά δρόμοξα καιμένα με άφορμή τις σχέσεις με τη Δύση.).

Κεφ. Ε' Η Ορθόδοξη Άνατ. Έκκλησία από το σχίσμα ως την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως

40.- Η ΠΡΟΚΑΝΕΝΤΟΥ ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Ο θρησκευτικός και πολιτικός χαρακτήρας του Ισλαμισμού. Σύνκριση Χριστιανισμού και Ισλαμισμού. Η κατάσταση που διαμορφώθηκε για την Έκκλησία και το έλληνικό Έθνος).

41.- Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΛΑΥΟΥΣ

(Ιεραποστολή στους Σλαύους: Κύριλλος και Μεθόδιος. Ο έιχριστιανισμός των Ράσων: Όλγα, Βλαδίμηρος. Διαμόρφωση των νέων Έκκλησιών).

42.- ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

(Θεολογικές τάσεις: Σχολαστικισμός. Το κίνημα των Ζηλωτών. Ήουχισμός. Θεολογικές μορφές: Συμεών ο νέος Θεολόγος, Γρηγόριος Πολομάς. Ήμνογραψία και τέχνη).

Κεφ. ΣΤ' Η Έκκλησία στην περίοδο της δουλείας

43.- ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΥΛΩΝ ΛΑΩΝ

(Σχέσεις Ισλαμικού κράτους και Έκκλησίας μετά την άλωση. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κέντρο της Ορθοδοξίας και Έθνάρχης των ύποδούλων. Δυσκολίες και προοπτικές της Έκκλησίας στη νέα κατάσταση).

44.- ΤΑ ΑΛΛΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

(Στοιχεία για τη ζωή και τη δράση τους. Άντιπροσωπευτικές πατριαρχικές μορφές: Άλεξανδρείας Μητροφάνης Κριτόπουλος, Άντιοχείας Μακάριος Γ' και Ήεροσολύμων Δούθεος).

45.- ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Οργάνωση της παιδείας, γενικής και έκκλησιαστικής, από την Έκκλησία. Γενικά στοιχεία. Ήγετικές πνευματικές μορφές: Παχώμιος Ρουσόνης, Ήερεμάς Β', Ήλίας Μηνιάτης, Εδγένιος Βούλγαρις, Νικηφόρος Θεοτόκης, Νικηδόμος Άγιορείτης, Άθανάσιος Πάριος. Γενικά στοιχεία για τη θεολογικά γράμματα και τις τάσεις που έπιγράφησαν. Έκκλησία και Διαφωτισμός).

46.- ΟΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ

(Καταπιέσεις και διωγμοί των Χριστιανῶν- ἐξουλαμισμοί.-Κρυπτοχριστιανοί, Νεομαρτυρές. Στό περιθώριο πίστεως τῶν κυριότερων Νεομαρτύρων. Ἀντιπροσωπευτικὴ μορφή Νεομαρτύρων: Φιλοθέη Μπενιζέλου, Κοσμὸς Ἀιτωλὸς.- Ἐπιτός σειράς μαθημάτων καὶ σὲ ἔκταση 3-4 σελίδων χαρακτηριστικὰ κείμενα μὲ τοὺς κρυπτοχριστιανοὺς καὶ τοὺς Νεομαρτυρές).

47.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥΣ

(Ἡ παράκληση τοῦ λαοῦ. Ἠγετινὲς πρωτοβουλίες τοῦ κλήρου. Τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα. Ὁ τύπος τοῦ ἀγωνιστῆ κληρικοῦ. Ὁ ρόλος τῶν μοναστηριῶν. Οἱ ἐξαιρέσεις. Πίστεως τῶν κυριότερων μορφῶν τοῦ ἁγῶνα μὲ λίγα στοιχεῖα ἀπὸ τῆ δράση τους.)

Κεφ. 2' Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση

48.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΒΑΛΛΑΔΟΣ

(Τὸ αὐτοκέφαλο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ διοργάνωσή της. Ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ δράση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἐκκλησία στὴν Κρήτη καὶ τὸ Δωδεκάνησα).

49.- Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥΣ

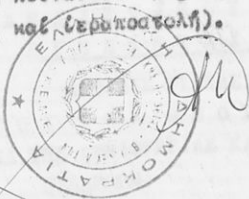
(Ἡ διατήρηση τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος στὴν Ἐκκλησία. Χαρακτηριστικὴς περιπτώσεις συμπαράστασης στοὺς ἁγῶνες τῶν Ἑλλήνων: Τὸ δολοφονηθῆναι τοῦ Ἀριστοῦ, Ὁ Γερμανὸς Καρβαγγέλης καὶ οἱ ἁγῶνες του, ὁ Σμύρνης Χρυσότομος στὸ δράμα τοῦ Νεομαρτυρικοῦ Ἑλληνισμοῦ, Ἡ Ἐκκλησία στὰ χρόνια τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου).

50.- ΤΟ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

(Ἡ συγκρότηση τῶν Ὁρθόδοξων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Σύγχρονη κατάσταση. Σχέσεις μεταξύ τους. Ἡ Ὁρθοδοξία στὴ διασπορά.

51.- ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ

(Ἡ σύγχρονη ὀρθόδοξη κοινότητα. Πρὸς τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδο. Οἰκουμενικὸς διάλογος καὶ ἐκδηλώσεις).

Αναλυτικό Πρόγραμμα θρησκευτικών για τη Πρώτη τάξη
του Γυμνασίου

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Σκοπός του μαθήματος των θρησκευτικών που διδίδεται στα Γυμνάσια και τα Λύκεια είναι η φανέρωση των ἀληθειῶν του χριστοῦ για τὸ θεό, τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἡ μύηση τῶν μαθητῶν στὴ σωτηρία ἀληθινῶν τοῦ χριστιανισμοῦ μετὴν ὀρθόδοξη πίστη καὶ ζωὴ, ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἰστορικῆς διαδρομῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς προσφορᾶς τῆς στὸν κόσμον ἡ βίωσις τῶν ἀληθειῶν τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως στὴς συγκεκριμένες περιστάσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ μαθητοῦ για νὰ βελτιῶνεται συνεχῶς καὶ ἀποφρα καὶ ἡλικία καὶ χάριτι" καὶ νὰ καταστήσει εἰς ἄνθρωπον τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ".

Σ κ ο π ὸ ς τ ο ῦ μ α θ ῆ μ α τ ο ς
τῶν θρησκευτικῶν τῆς Α' τάξεως " Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ"

Σκοπός του μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν για τὴν Α' τάξη τοῦ Γυμνασίου μετὰ τὸν τίτλο " Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ" εἶναι νὰ φανερῶσει στοὺς μαθητῆς τὴν ἀποκάλυψη τοῦ θεοῦ για τὸν ἄνθρωπον, τὴν πρόσκληση καὶ τὴν προετοιμία αὐτοῦ για τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, τὴν ἀρνησὴ του στὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ὑποδουλωσὴ του στὴν ἁμαρτία καὶ ὀδήγησε εἰς τὴν σάρκωση τοῦ Λόγου τοῦ θεοῦ. Πολὺ περισσότερο τὸ μάθημα ἀποσκοπεῖ εἰς νὰ παρουσιάσει τὸ σαφὲς καὶ κημένον Λόγον τοῦ θεοῦ σὺν ἀξεκέραστο δόγματι, ὡς παντοδύναμον μετὰ τὴν θαυματουργία τοῦ νικητῆ τῆς φθορᾶς, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ σὺν τῷ μόνῳ λυτρωτῇ τοῦ ἀνθρώπου καὶ μεταμορφῶνεται μετὰ τὴν θύρα τοῦ ἀποδόξης εἰς δόξαν καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος".

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν Α Ν Α Λ Υ Τ Ι Κ Ο Υ Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ο ς
Θ Ρ Η Σ Κ Ε Υ Τ Ι Κ Α

Α' ΤΑΞΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΗ

1.- Ο Ἰ κ ε ς ο ἰ τ ο ῦ θ ε ο ῦ

- α) Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ (Γεν. 18, 1-15) - Ἑρμηνεία.
- β) Ὁ φιλοξενούμενος θεός ἐπὶ τὴν πραγματικότητα φιλοξενεῖ: τὸ θαῦμα δημιουργίας καὶ τῆς σωτηρίας φανέρωση τῆς ἀγάπης, τῆς πανσοφίας καὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Τριαδικοῦ θεοῦ.
- γ) τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ὡς κλήση τοῦ θεοῦ καὶ προετοιμία για τὴν ἀληθινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

2.- Ἡ Ἐ κ κ λ η σ τ ἰ α

- α) Ἡ Ἐκκλησία - φιλοξενία καὶ οἰκογένεια τοῦ θεοῦ.
- β) Ἡ μετὰ τὸν ὄρατον τῆς ζωῆς ἀπὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας.

γ) Τό σχολικό καί τό ἐκκλησιαστικό ἔτος.

3.- ΟΝΑΥΞ

- α) Ἡ προδίκηση (καμπάνα) καί σύναξη
- β) τό σπύτι τοῦ Πατέρα - Ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ.
- γ) Ὁ Ναός καί τό καθημερινό μας περιβάλλον (π.χ. Σχολεῖο)

4.- Τὸ Πανηγύρι

- α) Τό χαρμόσυνο ἄγγελμα (ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ).
- β) "Εἰσελάθετε πάντες".
- γ) Εὐχαριστία - Τό μυστήριο τῆς χαρῆς.

5.- Ἡ Ἁγία Γραφή (Α')

- α) Ὁ γρακτός λόγος τοῦ Θεοῦ
- β) Θεῖο καί ἀνθρώπινο στήν Ἁγία Γραφή- Θεοπνευστία.
- γ) Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ στή Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

6.- Ἡ Ἁγία Γραφή (Β')

- α) Διοagramματική ἀναφορά στή βιβλία καί τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἁγίας Γραφῆς.
- β) Γλώσσα καί μεταφράσεις- Ἡ παιδαγωγία διδασκαλία καί ἐπίδραση της.
- γ) Ἱστορικές καί ἀρχαιολογικές μαρτυρίες γιά τήν Ἁγία Γραφή.

Α' Ο ΘΕΟΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ

Κεφ. Α' Ἡ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

7.- "Δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο" (Α')

- 1) Σωτήριες οἱ ἀλήθειες τῆς βιβλικῆς διηγήσεως.
- 2) Ἡ Ἁγία Γραφή γιά τή δημιουργία τοῦ κόσμου "ἐν τοῦ μηδενός" (Γέν. α', 1-25).
- 3) Τό δημιουργικό ἔργο τῶν τριῶν πρώτων ἡμερῶν.
- 4) Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ στή δημιουργία τοῦ κόσμου.

8.- "Δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο" (Β')

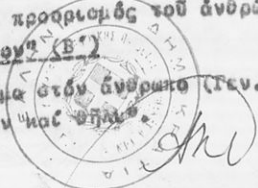
- Τό δημιουργικό ἔργο τῶν τριῶν τελευταίων ἡμερῶν (τάξη, ἀξία, μεγαλεῖο τῆς δημιουργίας).
- Ὁ κόσμος "καλός λίαν".
- Ὁ σκοπός τῆς ὑλιτικῆς δημιουργίας.
- Προεικόνιση τῆς ἑβδόμης ἡμέρας (Μεγάλο Σάββατο).

9.- "Ποιήσωμεν ἄνθρωπον" (Α')

- Ὁ ἄνθρωπος "εἰκὼν Θεοῦ καί ὁμοίωσις".
- Ἡ παρουσία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στή κλάση τοῦ ἀνθρώπου.
- Τά χαρίσματα καί ὁ προσηλωμός τοῦ ἀνθρώπου (Κολ. α' 15-18).

10.- "Ποιήσωμεν ἄνθρωπον" (Β')

- Ἡ ὕλη καί τό πνεῦμα στόν ἄνθρωπο (Γέν. β, 1-8).
- Ὁ ἄνθρωπος "ἀρεν" καί "ἐπίγειος".

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς κοινωνία μὲ τὸ θεὸν στὸν Παράδεισο.

Κεφ. Β' Ἡ ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

11.- Ἡ ἄρνηση τῆς κοινωνίας (Α')

Τὸ νόημα τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ στοὺς Πρωτοκλάτους.

Ὁ Σατανᾶς καὶ ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν κοινωνία τοῦ θεοῦ (Γεν. γ, 1-5).

Τὰ πονηρὰ πνεύματα- Ὁ πνευματικὸς κόσμος τῶν ἀγγέλων.

12.- Ἡ ἄρνηση τῆς κοινωνίας (Β')

Ἡ ἀλήθεια τῆς Γενέσεως γιὰ τὴ πτώση τοῦ ἀνθρώπου (κεφ. γ')

Ὁ ἄνθρωπος ἀρνεῖται τὴν κοινωνίαν του μὲ τὸ θεὸν (οδοὶ τῆς ἁμαρτίας).

Οἱ συνέπειες τῆς ἁμαρτίας (μοναξιά, ἀνελευθερία, φόβος, φυσικὸ καὶ ἡθικὸ κακὸ, πόνος, ἀρρώστια, θάνατος).

13.- Τὸ " Πρωτευαγγέλιον " - Ὁ θεὸς τοῦ ἔλεους.

Ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ στὸν ἀποξενωθέντα ἄνθρωπο (Γεν. γ' 9 ἔξ.).

Τὸ Πρωτευαγγέλιον- Προεικόνιση τῆς θυσίας καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ ἱ. Χριστοῦ.

Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ καταβίβη τῆς ἁμαρτίας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ τῆς ὅλης θείας Οἰκονομίας στὸ χῶρο τῆς Π.Δ. μὲ ἀναφορὰ

στοὺς περιόχους λαοὺς, κλπ.

Κεφ. Γ' Ἡ ΚΑΝΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

14.- Ἡ κλήση τοῦ θεοῦ.

Ἡ νέα πρόκληση τοῦ θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα (Γεν 12-9, 11-13)

Ἡ πίστη καὶ ἡ ἕπακοή τοῦ Ἀβραάμ (ἔξοδος ἐκ τῆς γῆς- Ὁ Ἰσαάκ τύπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: ἕπακοή, θυσία, σωτηρία).

Ὁ Ἀβραάμ ὡς ἐμπειγμα γιὰ τὴ κλήση τοῦ θεοῦ στοὺς Πατριάρχες, Βασιλεῖς, Προφῆτες (Ρωμ. 8', 1-25).

15.- Ἡ ἔξοδος.

Ἡ κλήση τοῦ Μωϋσῆ πρὸς τὴν ἐλευθερία- Τὸ Πάσχα.

Ἐξοδος- προεικόνιση τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα (πύναος, κείμενα).

Προεικονίσεις ἀπὸ τὴν πορεία τῆς ἔξοδου τῶν Ἰσραηλιτῶν

(Ἐρυθρὸ θάλασσαν, πικρὸ νερὸ, Μαρρᾶ, ἄμοληκτες, μάννα).

Κείμενα ἀπὸ ἃ Κ.Δ.- Πατέρες- Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας.

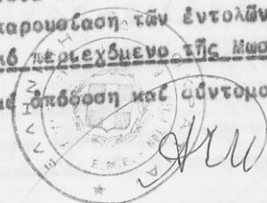
16.- Ἡ Διαθήκη τοῦ Σινᾶ.

Ἡ θεοφάνεια καὶ ὁ Δεκάλογος (Κείμενο πλατεῖο).

Σύντομη παρουσίαση τῶν ἐντολῶν.

17.- Τὸ κοινωνικὸ περιεχόμενον τῆς Μωσαϊκῆς Νομοθεσίας.

Κείμενα μὲ ἀπόδοση καὶ σύντομο καὶ ἀπλὸ σχόλιον γιὰ:

τή δικαιοσύνη, τὸ σεβασμὸ, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀνεξίτηλα, τὴν ἀγάπην, τὴν ἀλληλοβοήθειαν, τὴν ἠθικότητα, τὴν εἰρήνην κ.ἄ.
Ἡ ἀξία τῆς Μεσσιανικῆς Νομοθεσίας.

18.- Ὁ Δαβὶδ καὶ οἱ Ψαλμοί.

Ἁ κλήση καὶ ἡ ζωὴ του.
Τὸ μεσσιανικὸ περιεχόμενον καὶ ἡ ἀξία τῶν Ψαλμῶν.

19.- Ὁ σοφὸς Σολομῶνας καὶ ὁ Ναβς.

Ἡ σοφία τοῦ Σολομῶνα καὶ τὸ ἔργον του.
Ὁ Ναβς ὡς πρότυπον τοῦ χριστιανικοῦ ναοῦ. (Διάγραμμα- διαόρεση).
Οἱ θυοὶ καὶ οἱ γιορτές.

20.- Οἱ Προφῆται - Ἡ προφητεία.

Ἡ ἀνάγκη τῆς παρουσίας τοῦ Προφήτη.
Ἡ κλήση καὶ τὸ ἔργον τῶν Προφητῶν- Ἡ προφητεία ὡς ἐνῆργημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Τὸ περιεχόμενον τῆς προφητείας καὶ ἡ σημασία γιὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

21.- Τὸ ἠθικὸν καὶ κοινωνικὸν κήρυγμα τῶν Προφητῶν.

Κείμενα μὲ ἀπόδοσιν καὶ σύντομον καὶ ἀπλὸν σχολιασμὸν- Νὰ ἀναφέρονται στήν : ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀληθινὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἠθικὴν μακάριον καὶ εἰδωλολατρείαν, τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, τὴν προστασίαν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων, στήν ἐκικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον.

22.- Οἱ Προφῆται γιὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσία.

Σύνοψη ἀνάπτυξις ἀπλῶν κειμένων ἀπὸ τοὺς Προφῆτας: Ἡσαΐα, Ἱερεμίας, Ἰεζεκιήλ, Δανιήλ καὶ ἑλλόσσονες προφῆται.

23.- Ἡ αἰχμαλωσία.- Οἱ Μανικαβαῖοι.

"Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος"- Ἡ ἐπιστροφή ἐπὶ Κέρου- Ὁ ναβς Ζοροβάβελ Ἐσθρας καὶ Νεεμίας.
Οἱ Ἰουδαῖοι στήν κυριαρχίαν τῶν Πτολεμαίων- Ἡρωϊκὰ παραδειγμάτων.
Οἱ Μανικαβαῖοι- Οἱ κοινωνικὲς τάξεις τῶν Ἰουδαίων.

24.- Ἡ Π.Δ. ὡς " παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν".

Ἡ Π.Δ. ὡς Παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν (Γαλ. γ', 23-29)- Τὸ "λεῖμα" στήν Π.Δ. καὶ στήν Κ.Δ.- Ἡ χρῆσις τῆς Π.Δ. στήν Ὀρθόδοξον λατρείαν.

Β'

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ - Ο ΥΙΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Κεφ. Δ' Ὁ ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ

I.- Ἡ προσδοκία.

- 1.- Τὸ ὄραμα τῶν Ἰσραηλιτῶν γιὰ τὸν Μεσσία
- 2.- Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς διασπορᾶς.

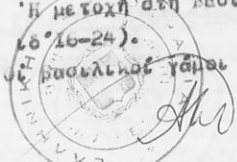

- 3.- 'Ο πόθος τῆς λυτρώσεως στους εἰδωλολάτρεις (Ἕλληνες-Ρωμαῖοι- Ἄνατολ. λαός).
- 2.- 'Ο Π ρ ὀ δ ῶ ρ ο ἡ ο ς
 'Ἡ γέννηση καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννη (Λουκ. α', 5-25 α; 57-80).
 'Ἡ προφητεία τοῦ Ζαχαρία.
 'Ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἰωάννη.
- 3.- 'Ἡ Π α ν α γ ἱ ἄ
 'Ἡ Παναγία ὡς "πλήρωμα τοῦ χρόνου" (Ψαλμ. 84, 12)
 Τὸ γενέθλιο καὶ τὰ εἰσόδεα τῆς Θεοτόκου
 'Ο εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ σημασία του.
 'Ἡ τιμὴ τῆς Παναγίας στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία.
- 4.- 'Ἡ Γ ἑ ν ν ἡ σ η
 'Ἡ διήγηση τῶν εὐαγγελίων.
 Τὸ μῆνυμα τῶν Χριστουγέννων στὸν κόσμο μας.
 'Ἡ Χριστουγεννιάτικη ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας.
- 5.- 'Ἡ Ὑ π α π α ν τ ῆ
 'Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ
 'Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ προφητεία τοῦ Συμεῶν.
 'Ἡ πρώτη συνάντηση εἰδωλολατρῶν μὲ τὸν Χριστὸ (Μάγοι).
- 6.- 'Ο ὄ ω δ ε κ ἄ χ ρ ο ν ο ς Ἰ η ο ο ὤ ς
 'Ἡ ἀνοδος τοῦ Ἰησοῦ στὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων.
 'Ο Ἰησοῦς καὶ δάσκαλοι τοῦ Ἰσραὴλ
 'Ἡ πρώτη φανέρωση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Μεσσίας.
- 7.- Τ ὀ θ ε ο φ ἄ ν ε ι ἄ
 'Ἡ Βάπτισις τοῦ Κυρίου.
 'Ἡ σωτηριώδης σημασία τῶν Θεοφανείων.
 'Ἡ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὰ Ἅγια Θεοφάνεια.

Κεφ. Β' Ἡ ΒΑΣΙΛΕΙΑ : ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Τὸ εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας

- 8.- 'Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ (Α')
 'Ἡ ἀξία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: ὁ κρυμμένος θησαυρὸς καὶ ὁ πολυτίμος μαργαρίτης (Ματθ. 13; 44-46)- Τὸ βαρύτερο νόημα τούς.
 'Ἡ μετοχὴ αὐτῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: Τὸ μεγάλο δεῖπνο (Λουκ. 14-16-24).
 'Ἡ βασιλικὴ γάμος (Ματθ. κβ' 1-14). Τὸ νόημα τῶν παραβολῶν

9.- Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ (B')

Ἡ ἐπέκταση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ: Ὁ κῆκος τοῦ συνα-
πτοῦ καὶ ἡ ζύμη (Ματθ. 13:31-33)- Ἑρμηνεία τῶν παραβολῶν.
Οἱ δυσκολίες γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς: τὰ ζιζάνια (Ματθ. 13:
24-31)
Οἱ ὄβια παρθένας (Ματθ. κεβ - 13) Ἡ σαγήνη (Ματθ. 13'
47-50). Ἑρμηνεία τῶν παραβολῶν.

Θ α ὐ μ α τ α

Τ ὁ ὄ η μ ε ῖ α τ ῆ ς Β α σ ι λ ε ῖ α ς

10.- Τὸ θαῦμα ἐν Κανᾷ

Εἰσαγωγικά γιὰ τὸ θαῦμα
Ὁ Χριστὸς στὸ γάμο ἐν Κανᾷ
Τὸ θαῦμα καὶ ἡ ἐπενέργειά του.
Τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ θαύματος.

11.- Ὁ Χριστὸς νικητὴς τῆς ἁμαρτίας

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ (Ἰωάν. ε; 1-47).
Ὁ Κερίος ἀποκαλύπτει τὴ Ἰδιότητά Του ὡς Μεσσία.
Οἱ Ἰουδαῖοι ἀρνοῦνται τὸν Μεσσία.

12.- Ὁ Χριστὸς νικητὴς τοῦ θανάτου.

Θαύματα ἀναστάσεων: Ἡ θυγατέρα τοῦ Ἰακείρου (Λουκ. η' 40⁵⁶)
Ὁ υἱὸς τῆς χήρας τῆ Ναὺν (Λουκ. ζ; 11-17)
Ἡ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου (Ἰωάν. ια' 1-57)

Ὁ Κύριος εἶναι ἡ Ἀνάσταση καὶ ἡ Ζωὴ

13.- Ὁ Χριστὸς αὐτὸς τοῦ κόσμου.

Ἡ θαυματουργικὴ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ (Ἰωάν. θ'
1-41).
Ἡ κίστη καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ τυφλοῦ παρὰ τῆς ἀντιδράσεις
τῶν Φαρισαίων.
Ἡ φανέρωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στὸν τυφλό.

14.- Ἡ Σαμαρεΐτισσα

Ἡ συνομιλία μὲ τὴν Σαμαρεΐτισσα.
Ἡ ὀληθινὴ προσκύνηση τοῦ Θεοῦ.
Ἡ φανέρωση τοῦ Μεσσία καὶ ἡ κίστη τοῦ κόσμου στὸν Σωτῆρα
Χριστό.

Κεφ. ΣΤ' Ὁ Θ Ε Α Ν Θ Ρ Ω Π Ο Σ Π Ρ Ο Φ Η Τ Η Σ

15.- Ὁ Χριστὸς Διδάσκαλος

Ἡ ἐξουχότητα τοῦ Χριστοῦ σὰ Διδασκάλου - Προφήτη.

* Η διδαχή και ο λόγος του Θεού.

* Η παραβολή του Σπορέως (Ματθ. 13: 2-23).

Τό βαθύτερο νόημα της παραβολής.

* Ο λόγος του Θεού και οι διάφορες ομάδες των ανθρώπων - άιερο-
τών

16.- Η κοινή εντολή (Ματθ. ε' 17-20, 38-48).

* Η αγάπη και τό πλήρωμα του νόμου.

* Η άνεξιμακία και συγχωρητικότητα (* Ιωάν. η 1-11).

* Η αγάπη και ή άφεση των άμαρτιών (Λουκ. ζ' 36-50)

* Η αγάπη στον έχθρό.

17.- Τά πετεινά και τά κρίνα (Ματθ. στ' 19-34)

* Η πρόνοια του Θεού για τον κόσμο.

* Η ασφάλεια του ανθρώπου στους έπίγειους θησαυρούς.

* Η Βασιλεία και ή δικαιοσύνη του Θεού έλευθερώνει τον άνθρωπο από τής μέριμνες και τής άγωνίας.

18.- Τά τάλαντα (Ματθ. κε' 14-30)

* Η παραβολή των τάλαντων.

Τό βαθύτερο νόημά της.

* Η καλλιέργεια των τάλαντων από τον άνθρωπο.

19.- * Ο καλός Σαμαρείτης (Λουκ. ι' 25-37)

* Η άφορμή της παραβολής

* Η διήγηση και τά πρόσωπα.

* Η άπέντηση του Νομίου και του Κυρίου.

Τό νόημα της παραβολής.

20.- * Ο άσωτος (Λουκ. ε' 11-32)

* Η διήγηση της παραβολής.

Τό βαθύτερο νόημα.

Τό πρόσωπο του Πατέρα.- * Ο μικρότερος γνιός.- * Ο μεγαλύτερος άδελφός.

* Η αγάπη του Θεού και ή έλπίδα του ανθρώπου.

Εύνοφη διδασκαλίας - Διαγράμματα

Κεφ. 2° Ο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΓΓΙΕΡΕΥΣ

21.- * Η είσροδος στά * Ιεροσόλυμα

* Η προετοιμασία.

Στό όρος των * Ελαιών.

* Ο μέσσιανός έμνος - Στο Καθ του Σολομώντα.

* Η δημόσια φανέρωση του Μεσσία.

22.- * Ο μυστικός Δείκνος

έμα 2ον: Γνωμοδότησις ἐπὶ τοῦ "Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς" βιβλίου τῶν κ.κ. Μονογυιού- Μοσιόβη- Πρεβελάκη- Φυλακτοπούλου.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας δια τάξεως "Γνωμοδότησις ἐπὶ τοῦ "Συντακτικοῦ Δημοτικῆς" βιβλίου τῶν Μονογυιού-Μοσιόβη-Πρεβελάκη-Φυλακτοπούλου, συνεισηγηταὶ κ.κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος καὶ Ι. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β', θέτουν ὑπ' ὄψιν 150 τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος α) τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπό 17-II-76 ἐπιτολῆς τῶν κ.κ. Δημ. Μονογυιού- Β. Μοσιόβη- Ἡλ. Πρεβελάκη καὶ Γ' Φυλακτοπούλου πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν Παιδείας καὶ Ἐθνικῶν ἐπισημασμένων κ. Γ. Ράλλην, β) τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεως τῶν ἐχούσης οὕτως:

" Ἡ προθυμία τῶν κ.κ. συγγραφέων νὰ συμβάλουν στὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναμόρφωση τῆς Παιδείας καὶ ἡ προσφορά τους εἶναι ἀπὸ κάθε ἀποψη ἐπαινετὴ. Δυστυχῶς ὅμως εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ εἰσηγηθοῦμε στὸ Τμήμα ὅτι τὸ αὐτημά τους δέν νομίζουμε ὅτι μπορεῖ νὰ γίνει δεκτὸ, γιὰ τοὺς παρακάτω λόγους:

1.- Τὸ βιβλίον παρὰ τῆς σημαντικῆς ἀρετῆς του, δέν ἐκπληρῶνει ὅλους τοὺς ἀπαραίτητους ὅρους πού θά τὸ καθιστοῦσαν πλήρες καὶ κατάλληλο γιὰ τὴν σχολικὴν τάξιν. (βλ. συνημμένη κριτικὴ παρουσίασή του).

2.- Τὰ ἐν ἰσχύϊ ἀναλυτικὰ προγράμματα τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου δέν προβλέπουν γιὰ τὸ σχολ. ἔτος 1976-77 συστηματικὴ διδασκαλία τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς.

3.- Γιὰ τὰ προσεχῆ σχολ. ἔτη , εἶναι ἀμφίβολο ἂν τὸ βιβλίον αὐτὸ θά εἶναι κατὰλληλότερο , ἐφ' ὅσον τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα, πού καταρτίζεται καὶ περιέχει, πιθανόν, ἀντικείμενα διδασκαλιασποῦ δέν περιέχονται στὸ βιβλίον ἢ ἀντίθετα, θά καταστήσει περιττὰ ὀρισμένα κεφάλαιά του.

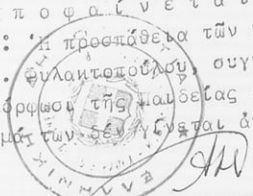
4.- Ἡδὴ τὸ Ὑπουργεῖον δέν ἀποδέχθηκε ἀνάλογες προσφορές, ὅπως τὸ Συντακτικὸ τῆς Δημοτικῆς τοῦ κ. Βούβρα, τοῦ Ἀμερικ. Κολλεγίου Θεσ/νίκης καὶ τὰ βιβλία Μαθηματικῶν τῶν Ἀφῶν Χρυσόχου κ.ἄλ.

5.- Ὁμάδα ἐργασίας τοῦ ΚΕΜΕ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΜΕ, προετοιμάζει τὴν ἐκδοση Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς ὅπου ὑπάρχει λοιπὸν ὁ φόβος μήπως, ἕστερα ἀπὸ τὴν ἐκδοση τοῦ Συντακτικοῦ τοῦ ΚΕΜΕ, τὸ προσφερόμενο βιβλίον τῶν κ. συγγραφέων βρεθεῖ σὲ ἀθέμιτο συναγωνισμὸ μὲ τὰ πολλὰ Συντακτικὰ ἄλλων συγγραφέων, πού κυκλοφοροῦν, καθὼς θά ἔχει τὴν Ὑπουργικὴν ἔγκρισιν.

6.- Ὁ Νόμος περὶ συγγραφῆς σχολικῶν βιβλίων δέν προβλέπει ἄλλη διαδικασία ἀπὸ τὴν προηγουμένη συγγραφῆς ἢ τὴν ἀνάθεση σὲ δοκιμασμένους ἐπιεικοῦς ἐπιστήμονες.

Τὸ τμήμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ἀνωτέρω ὁ μ ο φ ῶ ν ω ς

ἀποφάσσει νὰ συμβάλουν εἰς τὴν προσπάθειαν συγγραφέων, νὰ συμβάλουν εἰς τὴν προσπάθειαν Πρεβελάκη καὶ Γ. Φυλακτοπούλου, εἶναι ἀπὸ κάθε ἀποψη ἐπαινετὴ. Δυστυχῶς διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς Παιδείας δέν γίνονται ἀποδεκτὰ διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

- 1.- Τό βιβλίον παρά τῆς σημαντικῆς ἀρετῆς του, δέν ἐπιπληρῶνει ὅλους τοὺς ἀπαραίτητους ὅρους οἱ ὅποιοι θά τό καθιστοῦσαν πλήρες καί κατάλληλο διά τήν σχολικήν πράξιν.
- 2.- Τά ἐν ἱσχύϊ ἀναλυτικῶν προγράμματα τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου δέν προβλέπουν διά τό σχολ. ἔτος 1976-77 ουστηματικὴν διδασκαλίαν τοῦ Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς.
- 3.- Γιά τὰ προσεχῆ σχολικά ἔτη, εἶναι ἀμφίβολο ἂν ἢ ἄν τό βιβλίον αὐτό θά εἶναι τό καταλληλότερο, ἐφόσον τό ἀναλυτικόν πρόγραμμα, τό ὅποιον καταρτίζεται θά περιέχῃ πιθανόν, ἀντικείμενα διδασκαλίας τῶν ὁποῦν δέν περιέχονται εἰς τό βιβλίον ἢ ἀντιθέτως, θά καταστήσῃ περιττά ὠρισμένα κεφάλαιά του.
- 4.- Ἡδῆ τό Ἔγγραφο δέν ἔχει ἀποδεχθῆναι ἀνάλογες προσφορές, ὅπως τό Συντακτικόν τῆς Δημοτικῆς τοῦ κ. Βούρδα, τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολ-λεγκίου Θεσ/νίκης, τὰ βιβλία Μαθηματικῶν τῶν Ἀφῶν Χρυσόχου κ.ἄ.
- 5.- Ὁμάς ἐργασίας τοῦ ΚΕΜΕ, προετοιμάζει τήν ἔκδοσιν Συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς, ὑπάρχει λοιπόν ὁ φόβος μήπως, ὕστερα ἀπό τήν ἔκδοσιν τοῦ Συντακτικοῦ τοῦ ΚΕΜΕ, τό προσφερόμενο βιβλίον τῶν κ.κ. συγγραφέων εὐρεθεῖ σέ συναγωνισμό μέ εὐνοϊώτερους ὅρους πρός τὰ πολλὰ Συντακτικά ἄλλων συγγραφέων, τὰ ὅποια κυκλοφοροῦν, καθὼς θά ἔχη τήν Ἐπιτροπικήν ἔγκρισιν.
- 6.- Ὁ Νόμος περί συγγραφῆς σχολικῶν βιβλίων, δέν προβλέπει ἄλλη διαδι-κασίαν ἀπό τήν προκήρυξιν συγγραφῆς ἢ τήν ἀνάθεσιν εἰς δόκιμους εἰδικούς ἐπιστήμονας.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΑΣΤ. ΠΑΡΚΑΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΙΣ 99η

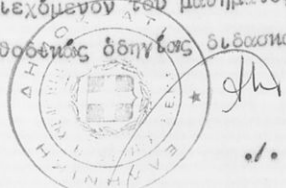
Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 24ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9ην π.μ., τὸ τμήμα Μέσης Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήγαγεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωφόρος 2).

Παρέστησαν, νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Παγιῆλου, ἀντιπροέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καὶ προέδρου τοῦ τμήματος οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βῦρος, Δημ. Σακκίνας, Ἠλ. Σπυροπούλου, Γ. Αρταξάς, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄ Ἀλ. Παπαδερῆς, Ἰ. Σκορδελίης, Εἰδικοί Σύμβουλοι κατὰ τῆ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Φούσιας, Κ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημακοπούλου, Α. Ἀδαμοπούλου ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς Δημ. Ζαφρωάντου ἐπὶ βαθμῇ 7ῃ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δημ. Τριμακίδης καὶ Βασίλειος Θεοδοριαδῆ-πούλου, εἰσηγηταί, λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- 1ου - Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος: Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου.
  - 2ου - Περὶ καθορισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Διπλωματικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν εἰς τὰς ὅποιας δύνανται: Νὰ ἀποσπῶνται ἐπαγγελματικοὶ λειτουργοὶ καὶ ὡς σύμβουλοι ἐπαγγελματικῆς.
- Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.
- Οἱ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰσηγηταὶ κ.κ. Ἠλ. Σπυροπούλου καὶ Δημ. Σακκίνας ἔθεσαν ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τὸ περιεχόμενον τῶν εἰσηγήσεων των:
- α) διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ μαθήματος τῆς Ἀρχ. Ἑλληνικῆς Γραμματείας,
  - β) διὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος τούτου, καὶ
  - γ) διὰ τὰς μεθοδικὰς ὁδηγίας διδασκαλίας τοῦ ὡς ἄνω μαθήματος.

Τό τμήμα λαβόν υπ' όφιν:

- α) Τό περιεχόμενον τών επισυναπτόμένων εισηγήσεων τών κ.κ. 'Ηλ. Σπυροπούλου καί Δημ. Σακκά καί
- β) Τήν διεξοδικήν συζήτησιν ήτις διεξήχθη μεταξύ τών μελών επί του έν λόγω θέματος, αποδέχεται ομομόνωσ,

Αναλυτικόν πρόγραμμα τής 'Αρχαίας 'Ελληνικής

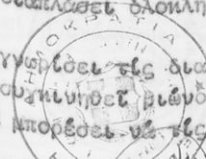
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΚΚΟΠΟΙ: 'Ο σκοπός της διδασκαλίας της 'Αρχαίας 'Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση προσδιορίζεται από τη φύση και την ιδιοσυγκρασία του μαθήματος. Οι 'Ελληνες, λαός εδαίσθητος και διανοητικά προικισμένος, συνέλαβεν με μοναδική εξύνοια, σε μία όρισμένη περίοδο της ιστορικής πορείας τους, τα καιρία προβλήματα που ανέκαθεν άσπαχόλησαν τον άνθρωπο στις κυριότερες εμφάνσεις της δραστηριότητάς του, και προσπάθησαν να δώσουν σ' αυτά λύσεις, δημιουργώντας έτσι Γραμματεία που εμπεριέχει βασικές ανθρώπινες αξίες όπως: η ελευθερία μέσα στα πλαίσια της δημοκρατικής οργανωμένης πολιτείας, η σύλληψη του ανθρώπου ως αταξίας και αυτογνωστού, η ασιγίαστη πνευματική άπορία και έρευνα, η αυτογνωσία και ο αυτοσεβασμός, η αγάπη της αλήθειας, η εδαίσθησις στο έρατο και ο σεβασμός του μέτρου, που άποτελεῖ τὸ φιλοσοφικὸ ὑπόβαθρον τῶν παραπάνω ἀξιών. 'Η γραμματεία αὐτὴ μᾶς δίνει τὴν μοναδικὴν δυνατότητα νὰ παρακολουθήσομεν τὴς ἀναζητήσεις καὶ τὰ ἐπιτεύγματα ἐνὸς δημιουργικοῦ πολιτισμοῦ, ἔτσι ὥπως ἔχουν ἀποτυπωθεῖ μέσα σὲ ἕνα συμπαγὲς σύνολον πνευματικῶν ἔργων, ποὺ καὶ εἴληπτο εἶναι καὶ ὀλοκληρωμένο, καὶ ὡς τόσο εὐρύτατο σὲ προοπτικὴ, πλοῦσιο σὲ προεκτάσεις.

* Επομένως, ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωση τῶν μαθητῶν, ποὺ διακρίνεται σὲ δύο στάδια:

- α) Κατανόηση τῶν ἀξιών ποὺ κληροδότησαν οἱ ἀρχαῖοι στὸ πολιτισμὸν κόσμον,
- β) Βίωση τῶν ἀξιών αὐτῶν, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι νὰ καταστοῦν πηγὴ ζωῆς. Εἰδικότερα, ἡ οὐσιαστικὴ γνωριμία μὲ τὴν ἀρχαία 'Ελληνικὴ Γραμματεία, γιὰ τὴν πραγμάτωση τῆς ἑποικίας ἀπαραίτητη προϋπόθεση θεωρεῖται ἡ ἐπαρκὴς ἀρχαιολογικὴ κατάρτιση, πρέπει νὰ ὑπηρετῇ τοὺς παραπάνω περιωτέρους σκοποὺς:

  - α) 'Ο μαθητὴς νὰ καλλιεργηθεῖ διανοητικῶς, βουλευτικῶς καὶ ἠθικῶς, ὥστε νὰ διαπλάσσει ὀλοκληρωμένη, κατὰ τὸ δυνατόν, προσωπικότητα.
  - β) Νὰ γνωρίσει τὴς διαχρονικὲς ἀξίες τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, νὰ συγκινηθεῖ βιώνοντάς τες καὶ νὰ αἰσθανθεῖ γιὰ αὐτὲς ἀγάπη, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ τὴς μετατρέψει σὲ δυναμογόνα στοιχεῖα τοῦ βίου του.

γ) Νά λάβει τήν σωστή πολιτική άγωγή, δηλαδή νά μυηθεί στά δημοκρατικά ιδεώδη και νά προετοιμάσει τό έαυτό του, ώστε άργότερα νά ένταχθεϊ στό κοινωνικό σύνολο ως ένεργό μέλος του.

δ) Νά κατανοήσει τήν άδιάσπαστη ιστορική συνέχεια του έλληνικού πνεύματος, νά συνειδητοποιήσει τήν προσφορά του στόν παγκόσμιο πολιτισμό και νά συνεργήσει συνειδητά στην ολινοδόμηση ένός έθνικού βίου έλευθερου και προσαρμοσμένου στις άπαιτήσεις του καιρού μας.

ε) Νά καλλιεργηθεϊ αισθητικά, νά άποκτησει μέ τόν καιρό αξιολογικά κριτήρια που θά τόν καταστήσουν εδαλοθητο δέκτη τών έπιδηλώσεων του άραλου, όπου τό συναντά.

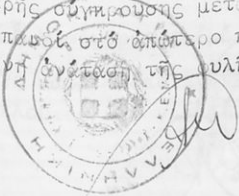
Ευρέχεια: Βλ. Γενικά

του, άποτελοϋν ύπέροχη "ψυχαγωγία" για τούς μαθητάς. 'Η λέξη "ψυχαγωγία" χρησιμοποιείται μέ τήν κυριολεπτική και μέ τή μεταφορική της σημασία.

'Η 'Οδύσσεια προσφέρει άόμοι έξάίσια διδάγματα φιλοπατρίας, φιλοξενίας, θάρρους, έπιμονής, άφοσίωσης, σύνεσης, τιμωρίας τής άδικίας κ.λ.π. 'Ιδιαίτερα άναπτύσσει τό συμπαθητικό συναίσθημα. 'Εξαιρετη άρετή της είναι ή σπουδαία κοινωνική θέση τής γυναίκας. Γενικά ή 'Οδύσσεια άνταποκρίνεται άπόλυτα στην ψυχοσύνθεση και τά ένδιαφέροντα τών παιδιών αυτής τής ήλικίας και άσκει βαθύτατη και πολύπλευρη εδεργερτική αντίδραση.

2. 'Ηρόδοτου 'Ιστορία ('Επιλογές)

'Ο 'Ηρόδοτος μέ τήν παρουσίαση παραδόξων ήθών, έθίμων και γενικά τής ζωής τών άνατολιών λαών διεγείρει τήν περιέργεια τών μαθητών, τούς τέρπει και τούς διδάσκει και μέ τή δραματική έξιστόρηση τής τρομερής σύγκρουσης μεταξύ τών 'Ελλήνων και τών βαρβάρων μεταφέρει τό πνεύμα στο άπώτερο παρελθόν και τό κάνει νά ζήσει τή μεγάλη ένεινή αντίθεση τής αυλής μας και τόν ύπέροχο άγώνα της για

τὴν ἐλευθερία. Ὁ Ἡρόδοτος προβάλλει τὶς μεγάλες ἀρετὲς τῆς φυλῆς μας καὶ μάλιστα τὴ φιλοπατρία καὶ τὸν ἀσίγαστο ἔρωτα γιὰ τὴν ἐλευθερία ποὺ ἀποδείχτηκαν καὶ ἀποδεινύονται ὡς τώρα ἀνώτερους ἀπὸ τὴν ὑλικὴ ἰσχύ. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου μὲ τὸ ἀπλοῦ-κὸ τῆς ὕφους, τὴν ἐντονη δράση καὶ τὴν δραματικὴ διήγηση τῶν "μεγάλων καὶ θαυμαστῶν" ἔργων τῶν προγόνων μας εἶναι κείμενο καταλληλότατο γιὰ τοὺς μαθητὲς τῆς Α' τάξεως Γυμνασίου. Τοὺς εὐχαριστεῖ, τοῦ ἐνισχύει τὸ δεσμό^{τῶν} μὲ τὸ ἐθνικὸ μας παρελθόν, τοὺς διδάσκει ποικιλότροπα. Μὲ τὴ διδασκαλία τῆς ἄλλωστε θὰ συμπληρῶνεται ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων χρόνων ποὺ θὰ διδάσκειται στὴν ἴδια τάξη.

3. Ξενοφῶντα Κύρου Ἀνάβαση (Ἐπιλογές)

Οἱ θαυμάσιες ἀρετὲς ποὺ ἐπέδειξαν οἱ κῆρυκοὶ ποὺ ξεινήσαν ὡς μισθοφόροι στὴν ὑπηρεσία τῶν ξένων ὅταν μετὰ ἀπὸ μία μεγάλη πορεία στὰ βῆθη τῆς Μ. Ἀσίας καὶ μετὰ ἀπὸ μία νικηφόρο μάχη βρέθηκαν χωρὶς ἀρχηγούς καὶ κινδύνευαν νὰ ἐξολοθρευτοῦν ἢ νὰ ζήσουν ὡς δοῦλοι, καὶ ἡ γεμάτη περιπέτεια, κινδύνους καὶ καιουχίες ἐπιστροφῆ τους πρὸς τὴν πατρίδα μέσα ἀπὸ μία ἀπέραντη, ἄγνωστη καὶ ἐχθρική χώρα κάνουν τὸ ἔργο ἰδιαίτερα διδακτικὸ καὶ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς μαθητὲς. Ἡ Κύρου Ἀνάβαση προβάλλει, ὅπως καὶ ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου τὶς μεγάλες ἀρετὲς τῆς φυλῆς μας - τὴ φιλοπατρία, τὸ θάρρος, τὴν ἀνδρεία, τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα, τὴν εὐσέβεια κ.τ.λ., ποὺ φανερόνται στοὺς μεγάλους κινδύνους. Προσφέρει ἀκόμη τὸ κείμενο πολλές εὐκαιρίες γιὰ τὸν προβληματισμὸ τῶν μαθητῶν.

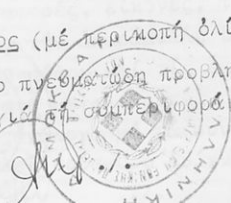
4. Λουκιανὸς Ἐπιλογές

α) Περικιοὶ διάλογοι

Τὸ μυθικὸ καὶ εὐτράπελο στοιχεῖο τους προσιδιάζει στὴν ψυχροὺν-θηση τῶν παιδιῶν αὐτῆς τῆς ἡλικίας.

β) Τίμων ὁ Μισάνθρωπος (μὲ περικιοπὴ ὀλίγων στίχων)

Τὸ ἔργο κατὰ τρόπο πνευματικῶδη προβληματίζει καὶ διδάσκει γιὰ τὴ φύση τοῦ πλοῦτου καὶ γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων σὲ σχέση μὲ αὐτόν.

γ) 'Αληθής 'Ιστορία Α' και Β' (μέ όρισμένες περιοχές)

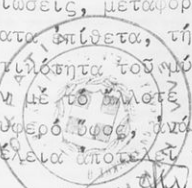
Είναι γοητευτικό ανάγνωσμα για τά παιδιά αυτής της ηλικίας. Παράλληλα προς τίς περιπλανήσεις του 'Οδυσσέα σε γήινο χῶρο, πού έχουμε στην 'Οδύσσεια, στό έργο αυτό έχουμε περιπλανήσεις στό διαστημικό χῶρο. Θά δειχτεί ότι και τῶν συγχρόνων μυθιστορηματιῶν περιπετειῶν στό διάστημα, τό ἀρχέτυπο βρίσκεται στους ἀρχαίους Έλληνες.

Ο Δ. Σακκιάς έχει τή γνώμη ότι μέ τόν περιορισμένο χρόνο τῶν 4 διδακτιῶν ὥρῶν πού διατίθεται για τή διδασκαλία της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γραμματείας στην Α' τάξη του Γυμνασίου ἀρνοῦν τά τρία βασιικά κείμενα, ἡ 'Οδύσσεια του 'Ομήρου, ἡ 'Ιστορία του 'Ηροδότου και ἡ Κόρου 'Ανάβαση του Ξενοφῶντα και ἐπομένως ὁ Λουκιανός μπορεῖ νά παραλειφῆ. Τά δύο πρῶτα ἀπό τά προτεινόμενα έργα του Λουκιανου θεωρεῖ κατάλληλα. Τό τρίτο ὅμως έργο, τήν 'Αληθῆ 'Ιστορία, τό θεωρεῖ ἀκατάλληλο: (α) γιατί είναι έργο μέ ἀχαλίνωτη φαντασία χωρίς καμία ἀπολύτως ἐπιστημονική θεμελίωση. 'Ως πρὸς τό σημεῖο αυτό δέν μπορεῖ νά συγκριθεῖ μέ τά έργα του 'Ιουλίου Βέρν. Σημειῶνει ότι παιδαγωγικῶς δέν πρέπει νά προσφέρουμε στά παιδιά έργα πού τά ἀπομακρύνουν ἀπό τήν πραγματικότητα. 'Ο μύθος της 'Οδύσσειας είναι διαφορετικός. 'Απεικονίζει και ἐμφράζει τήν πραγματικότητα, και (β) γιατί χρειάζεται νά γίνουν περιοχές παραγράφων πού τό περιεχόμενό τους είναι τολμηρότατο και ἀπολύτως ἀκατάλληλο.

Τάξη Β' Γυμνασίου

1. 'Ομήρου 'Ιλιάδα (<'Επιλογές)

Η 'Ιλιάδα μέ τό ήρωικό στοιχεῖο της, τήν πιστή παρουσίαση του χαρακτήρων μέ τά προτερήματα και τά ἐλαττώματα της φυλῆς μας, μέ τήν χαρακτηριστική ἀντικειμενικότητα του ποιητή μέ τίς θαύσιες περιγραφές, παρομοιώσεις, μεταφορές, εἰκόνας, τά περιγραφικότερα και χαρακτηριστικότερα ἐπίθετα, τήν ἀπαράμιλλη διήγηση και ἐξέλιξη του μύθου, μέ τή δραματικότητα του μύθου και τίς ἐπιικές συγκρούσεις προσώπων και στρατευμάτων μέ τό ἐπιπέδιο μεγαλοπρεπές, ἄλλοτε ἄρμονικό και ἄλλοτε ἀπλό και τραφερό ύφος, ἀκόλοα μέ τά συναισθήματα, μέ τήν ἐπιική φυσικότητα και ἀφέλεια ἀποτελεῖ πρόσφορο ανάγνωσμα για τούς μαθητές αυτής της ηλικίας.

2. 'Ησιόδου "Έργα καὶ ἡμέραι (ὡς τὸ στίχο 326)

Τὸ ἔργο ἔχει ἰδιαίτερη παιδαγωγικὴ σημασία γιατί προβάλλει δύο βασικὲς ἀξίες, τὴν ἀξία τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἀξία τῆς δικαιοσύνης. Ὁ λόγος γιὰ τίς δύο "Ἐριδες, τὴν καλὴ πού ὠθεῖ πρὸς τὴν ἀμιλλα καὶ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν κακὴ πού ὠθεῖ πρὸς τὴν ἀδίκια, ὁ μῦθος τῆς Πανδώρας καὶ τῶν ἀνθρώπων γενῶν καὶ μάλιστα οἱ παραινέσεις τοῦ ποιητῆ πρὸς τοὺς δωροφάγους βασιλεῖς καὶ πρὸς τὸν ὀνηρό ἀδελφὸ του ἄσπουν βαθιά καὶ εὐεργετικὴ ἐπίδραση στό παιδί.

3. Βατραχομουαχία

Ἔίναι πολὺ κατάλληλο κείμενο ἀπὸ κάθε ἄποψη γιὰ νὰ διδαχθεῖ ἀμέσως μετὰ τὴν "Ιλιάδα. Δέν ὑπάρχει πειστικότερη περίπτωση γιὰ νὰ ἐξοικειωθοῦν οἱ μαθητὲς μέ τὴν οὐσία καὶ τὴ λειτουργία τῆς παρωδίας.

4. Πλουτάρχου Βίοι Παράλληλοι

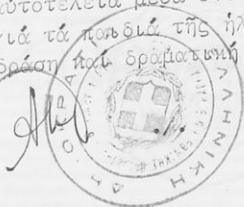
('Ἐπιλογές ἀπὸ τοὺς Βίους τοῦ Σόλωνα, τοῦ Θεμιστοκλή, τοῦ Περιιλή καὶ τοῦ Φωκίωνα)

Οἱ Βίοι τοῦ Πλουτάρχου ἀποτελοῦν σπουδαῖο ἱστορικὸ καὶ παιδαγωγικὸ ἀνέγνωσμα, θαυμάσιες σκιαγραφίες ἐξοχῶν προσώπων. Προτείνεται νὰ δοθοῦν ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν Βίον τοῦ Σόλωνα, γιατί εἶναι ὁ θεμελιωτῆς τῆς ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας, τὸ Βίον τοῦ Θεμιστοκλή, γιατί εἶναι ὁ σωτῆρας τῆς Ἑλλάδας κατὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους, τὸ Βίον τοῦ Περιιλή, γιατί εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ ἀθηναίου μεγαλείου καὶ τὸ Βίον τοῦ Φωκίωνα, γιατί εἶναι πρότυπο τίμιου καὶ σεμοῦ πολιτικοῦ.

5. Θουκυδίδη Συγγραμῆ

('Ἐπιλογές ἀπὸ τὰ βιβλία ΣΤ' καὶ Ζ' - Σικελικά)

Τὰ Σικελικά εἶναι μιὰ μεγάλη τραγωδία, "πρῶξις σπουδαία καὶ τελεία", ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Ἀριστοτέλης, δοσμένη μέ τὴν ἀπαράμιλλη τέχνη τοῦ Θουκυδίδη, πού κρατεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ἐνεργῶ, συγκινεῖ βαθύτατα, ἐξυψώνει ψυχικά τὸν ἄνθρωπο, τὸν προβληματίζει καὶ τὸν διδάσκει πολλά. Ἔχουν αὐτοτέλεια μέσα στό ἔργο τοῦ Θουκυδίδη καὶ προσφέρονται διδακτικά γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας αὐτῆς, γιατί ἔχουν περιπέτεια, ἔντονη δράση καὶ δραματικὴ ἐξέλιξη καὶ τέλος.

6. Λυσία Κατά 'Ερατοσθένους

Είναι ο καλύτερος ^{από} του Λυσία, ένα φοβερό κατηγορώ κατά της πολιτείας των 30 τυράννων, μία θαυμάσια παρουσίαση της βίας και των μεθόδων που χρησιμοποιούν οι τύραννοι με την απαραίλλητη τακτική τους από τότε ως τά σήμερα για την εξόντωση των πολιτιών τους αντίπαλων. Το έργο καταξιώνει τη δημοκρατία, αποτελεί θαυμάσιο κείμενο δημοκρατικής άγωγής και προσφέρεται διδακτικά για τους μαθητές αυτής της ηλικίας, γιατί σ' αυτό κυριαρχεί το ιστορικό, το προσωπικό και το δραματικό στοιχείο.

7. 'Ισοκράτη Πανηγυρικό ('Επιλογές)

Είναι ο "νόστιμος" από τους λόγους του 'Ισοκράτη. 'Εκφράζει τά πανελλήνια αισθήματα και τó πνεύμα της όμονοίας που έπρεπε νά επικρατήσει και αποτελεί ένα υπέροχο έγκώμιο της 'Αθηναϊκής δημοκρατίας για τή συμβολή της στη πνευματική καλλιέργεια και τήν ανάπτυξη του πολιτισμού σέ αντίπαραβολή με τήν ολιγαρχική Σπάρτη. Σε όρισμένα σημεία του θυμίζει τόν 'Επιτάφιο του Περικλέους. Διδακτικά είναι πρόσφορος για τούς μαθητές αυτής της τάξεως, γιατί τó ιστορικό στοιχείο σ' αυτόν έχει σημαντική θέση.

Στή Β' τάξη θά διδαχθεϊ ό Κατά 'Ερατοσθένους λόγος του Λυσία και άποσπάσματα από τόν Πανηγυρικό του 'Ισοκράτη με περιληπτικές διασυνδέσεις μεταξύ τους.

Στό 'Ανθολόγιο των Ρητόρων προτείνεται νά περιληφθοῦν ως έπιμετρον έπτενή άποσπάσματα από τó Β' βιβλίο των 'Ελληνικών του Ξενοφώντα σχετικά με τήν πολιτεία των 30 τυράννων και τήν κατάλυσή της που θά διδάσκονται σέ συνάρτηση με τó λόγο του Λυσία Κατά 'Ερατοσθένους, καθώς και ή Πρός Αίλιππον έπιστολή του 'Ισοκράτη.

Τάξη Γ' Γυμνασίου

Α. - ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

1- Αισχύλου Προμηθέως Δεσμώτης

(ἐκτός ἀπό τὸ γ' ἐπεισόδιο καὶ τὸ γ' στάσιμον,)
(στίχ. 561-906)

Ὁ καθηλωμένος στὸν Καΐασο Προμηθέας καρτεριῶς, ἀλύγιστος, ἐλευθέρως εἶναι τὸ αἰώνιο σύμβολο τοῦ ἀδούλωτου πνεύματος ποῦ τόσο φοβοῦνται οὐ τύραννοι. Τὸ ἔργο προσφέρει στοὺς νέους ἓνα μεγάλο μᾶθημα: τὸ νὰ διακονεῖ κανεὶς καὶ νὰ προσφέρει, ἀπόδη καὶ ὅταν δίνεταί καὶ παθαίνει γιὰ τὴν προσφορά του, δίνει βαθύ νόημα στὴ ζωὴ, καταξιώνει τὸν ἄνθρωπο.

2. Σοφοκλῆ Ἀντιγόνη

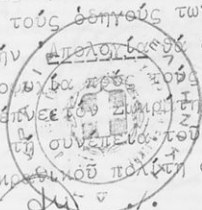
Τὸ γνωστὸ τοῦτο ἀριστούργημα τοῦ Σοφοκλῆ εἶναι καταλλήλοτατο γιὰ τοὺς μαθητὲς ἀπὸ κάθε ἀποψη, ἔδως ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ὕψηλοῦ βιολογικοῦ περιεχομένου του.

3. Εὐριπίδη Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις

Τὸ ἀριστουργηματικὸ αὐτὸ ἔργο τοῦ Εὐριπίδη μέ τὴν ἀφογή πλοιοῦ τοῦ μύθου, τοὺς θαυμάσιους χαρακτήρες ἀντρῶν καὶ γυναικῶν, τὰ τραγικὰ αἰσθήματα καὶ τὴν ἀναφορά του σὲ θέματα ποῦ ἰδιαίτερα ἀπασχολοῦν τὴ νεότητα (φιλία, ἀδελφική ἀγάπη κτλ) συγκινεῖ βαθύτατα καὶ καταδραγεῖ πολὺπλευρα.

Β. ΣΟΚΡΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ἐπιχειρεῖται μιὰ σύνθεση, με βάση κείμενα τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Ἑροδοτοῦ, ὥστε αἱ τελειόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου νὰ προσεγγίσουν ὅσο ἐπιτρέπει ἡ πνευματικὴ τους ὀριμότητα στὸ φιλοσοφικὸ λόγο τῶν προγόνων μας. Τὰ κείμενα αὐτὰ ἔχουν ὡς ἐπίκεντρο τὴν προσωπικότητα τοῦ Σωκράτη, ὡς ἀνθρώπου, ὡς πολίτη καὶ ὡς φιλοσόφου. Ἡ μορφή τοῦ μεγάλου σοφοῦ ποῦ συγκιέντρωνε σὲ μοναδική σύνθεση πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ συναισθηματικῆς ἀρετῆς θὰ χαραχθεῖ στὸ πνεῦμα τῶν μαθητῶν καὶ θὰ γίνεῖ ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀπηχοὺς των στὴ μελλοντικὴ πορεία τους. Ἐπὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἀπολογία, ἀπὸ τὸν δόγμα ἀπολογία, τὴν ἀπολογία, τὴν μεγαλομάρτυρα πρὸς τοὺς ἀνειπάλους καὶ τὴν ἐνέργεια τοῦ δαιμονίου, ποῦ ἐνέπνευσε τὸν Σωκράτη στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Στὸ κείμενον θὰ μελετήσουν τὴ συνέπεια τοῦ φιλοσόφου, ποῦ κάνει τὴ θεωρία καὶ τὸ χρέος τοῦ δημοκρατικοῦ πολίτη στὸ σεβασμὸ τοῦ νόμου τῆς πολι-

τείρας. Στά εισαγωγικά και ἐπιλογικά κεφάλαια τοῦ Φαίδωνα θά δοῦν τήν ἤρεμη ἀταραξία τοῦ φιλοσόφου μπρός στό θάνατο, τήν ἀφοσίωση πού ἐνέπνεε πρὸς τοὺς μαθητές του καί τήν ἐλπίδα του γιά ἀποκατάσταση του σέ μιὰ καλύτερη μελλοντική ζωή. Τέλος στά ἀποσπάσματα ἀπό ἄλλους πλατωνικούς διαλόγους καί ἀπό τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ξενοφῶντα, τόν ἐνάρετο σοφὸ πού μέ ἐπαγωγικό τρόπο καταλήγει σέ διαχρονικῆς ἀξίας ἠθικά συμπεράσματα.

Γ.- ΡΗΤΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Δημοσθένης-Γ' Ὀλυνθιακός

Στόν ὑπέροχο αὐτὸ λόγο τοῦ ὀ Δημοσθένους, θερμὸς πατριώτης καί ὑπέρμαχος τῆς δημοκρατίας, φέγει ἔντεχνα τὴν ἀλαζονεία καί τὴ ματρολατρική ἀδράνεια τῶν συμπολιτῶν του καί τοὺς παρακινεῖ νά ἐνδιαφερθοῦν ἐμπρακτὰ γιά τὰ κοινά καί "ὅπως πρὸς τόν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστήναι".

2. Δημοσθένης ὑπὲρ τῆς Ροδίων ἐλευθερίας

Στό λόγο τοῦ αὐτοῦ ὀ Δημοσθένους προτρέπει τοὺς Ἀθηναίους νά βοηθήσουν τοὺς Ροδίους γιά νά ἀποκαταστήσουν τὸ δημοκρατικὸ τους πολίτευμα πού καταλύθηκε ἀπὸ τόν ὑπαρχο τῆς Ἀαρίας Μαύσωλο ὑποστηρίζοντας ὅτι τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα εἶναι πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ ὀλιγαρχικόν.

Δ.- ΛΥΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Προτείνεται νά περιληφθοῦν σέ Ἀνθολόγιο λυρικά ποιήματα καθὼς καί χορικά τραγωδιῶν καὶ κωμωδιῶν μέ ἔντονο λυρικὸ χαρακτήρα. Ἡ λυρικὴ ποίηση προσφέρεται γιά τὴν ἡλικία αὐτὴ ὄχι μόνο γιὰτὶ εἶναι ποίηση, ἀλλὰ καί γιὰτὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ θέματα τῆς ἀναφέρονται στά ἐνδιαφέροντα τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. Ἐχει ἐπιπλέον τὸ πλεονέκτημα νά μπορεῖ νά ἀποδοθεῖ λιανοποιητικὰ σέ μετάφραση, χωρὶς νά χάσει τὴ μουσικότητα τῆς.

Ἡ "Φιλοκλήτης", ἢ DIVINA TRAGOEDIA, κατὰ SCALIGER, εἶναι κατ' ἐξοχήν τραγωδία τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, ἀνάμεσα στίς παλίδες πού στήνονται ἀπὸ τὴν ἀνομη ἰδιοτέλεια τῶν φίλων. Στους 1471 στίχους τῆς συνυπνάνεται ἡ ὄλη σοφία τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ἡρόδοτου πού ἀποσκοπεῖ στή μόρφωση τοῦ "καλοῦ κἀγαθοῦ" πολίτη. Ἡ Ἰλιάς ἀπεκαλύπτει τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του μπροστά στά ἴδια ἀπὸ τὸ Ἰκάνισμα τῆς ἑλληνικῆς βυζαντινῆς προβλήματα,

που και θα συνειδητοποιήσει-σύγχρονος Νεοπτόλεμος αυτός-την τρα-
γωδία του θέσει σε μία διεκδυστίνα του "δός μοι σεαυτόν (84) της
σοφιστικής αντιπαιδείας και του "έν σεαυτῷ γενού (950) της σοφικλής
παιδείας.

Πρόκειται πράγματι για την τραγωδία που ανταποκρίνεται περισσότερο
από όλες του άπτινου δραματολογίου, στά ενδιαφέροντα του άνδρούμενου
νέου, τόν όποτο και έμφυχάνει για τόν ιδεοκρατικό άγώνα στή ζωή, μά-
λιστα μέ τή χωρίς φονιά και θανάτους πλοκή και τήν εύτυχή και εύχά-
ριστη λύση. Τό ότι άπουσιάζει από αυτή τό γυναικετό πρόσωπο δέν άπο-
τελεῖ καὶ σοβαρό έπιχείρημα για νά παραμερισθεῖ από τό "Αναλυτικό
Πρόγραμμα. "Άλλωστε, μήπως οί νέες και μάλιστα στίς ήμέρες μας, δέν
άντιμετωπίζουν τά ίδια μέ τούς νέους προβλήματα στά δίστρατα της
Καίας και της 'Αρετῆς.

"Ας σημειωθεῖ και ότι ο FENELON μετέφρασε σχεδόν δλοκληρο τό
"Φιλοκτήτη" στο αξιολογότερο και παιδευτικό έργο του: LES A VENTURES
DE TELEMAQUE. "Έχω υπόψη μου και μία έκδοση για τά σχολεία της
'Ιταλίας: AMMENDOLA G., SOFOCLE FILOTTETE, TESTO E COMMENTO: CLASSICI
LATINI E GRECI COMMENTATI PER LE SCUOLE, FIRENZE 1951.

Για τούς λόγους αυτούς λοιπόν προτείνω νά συμπεριληφθεῖ για τή
Γ' τάξη του Γυμνασίου όπωσδήποτε και ή τραγωδία "Φιλοκτήτης", ή όποια
και άν τυχόν δέ διδασχεῖ δλοκληρη ή άποσπασματικά στο σχολείο, θα δια-
βαστεῖ πιθανότατα στο σπίτι.

"Όσο για ατήν "Αντιγόνη", σε σύγκριση μέ τό "Φιλοκτήτη", άπαιτεῖ
από τό μαθητή πολύ πιο ώριμη αντιληπτικότητα, αλλά επιβάλλεται ώστόσο
νά συμπεριληφθεῖ και αυτή στο 'Αναλ. Πρ. του Γυμνασίου, όπου φοιτούν
όλοχρεωτικά όλα τά 'Ελληνόπουλα, καθόσον τυχάνει τό υπεροχότερο δημιούρ-
γημα της όλης τραγικῆς ποιήσεως και κυρίως από τήν άποψη της ήθικοπο-
λιτικῆς άγωγῆς.

Τέλος, κατά τή σύνταξη του 'Αναλ. Πρ. των 'Αρχαίων 'Ελληνικών
στή Μέση 'Εμπαιδευση πρέπει νά λαμβάνεται υπόψη και τό ότι τό κλασικό
θέατρο υπήρξε τό έπισημότερο δημόσιο σχολείο, στο όποτο μάλιστα-
για πρώτη φορά στο έλληνικό χώρο- καθιερώθηκε μέ τά "θεωρικά" και ή
καλουμένη στίς ήμέρες μας "θωρεάν παιδεία", ώστε τουτο νά συμβάλει
κατά κύριο λόγο στην πνευματική πρόβα των 'Αθηνών και γενικότερα του
άνθρώπου-

2.- ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Τάξη Α'- Ώρες 4

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Έπική ποίηση: 'Ομήρου 'Οδύσσεια, Ώρες 2 δλιδηρο τό χρόνο.
 "Υστερα από σύντομη και ανάλογη προς τή αντιληπτική ικανότητα των μαθητών. Εισαγωγή (τά όμηρικά ποιήματα και ό ιδίοςμος που αντιπροσωπεύουν, άοιδοί και ραψωδοί, ή θέση των όμηρικών έπων στην ελληνική παιδεία) θά δοθεϊ γενικό διάγραμμα που θά περιέχει τό περιεχόμενο και τή δομή τής 'Οδύσσειας. Κατόπιν θά διδαχθούν στο σύνολότους οί ραψωδίες Α, Β, Ζ, Η και Θ και μέ περιτοπές οί ραψωδίες Ι, Α, Η, Σ και Ω, ένω αϊ ένδιάμεσες θά δοθούν ως σύντομες περιλήψεις, χωρίς νά άποικειεται ή κατά τή κριση του διδάσκοντος έρμηνεία όρισμένων έννοτήτων τους που προσθέτουν ούσιαστικά στοιχεία, ώστε νά δλοκληρωθώ ή εικόνα του έπους. Στο τέλος του Δ' διμήνου θά γίνει γενική θεώρηση των χαρακτηριστικών στοιχείων του έπικού ύφους, τής διαγραφής του χαρακτήρα των κυριότερων ήρώων και των άξιών, που περιλαμβάνει.
 F του έπους από την άποψη τής ζήτησης τής έννοθείας, τής δολής του.
2. 'Ιστοριογραφία: (α) 'Ηροδότου 'Ιστορία, Ώρες 2 στο α' και β' δίμηνο. 'Η εισαγωγή θά περιλαμβάνει τήν άρχαία ιστοριογραφία ως γραμματολογικό είδος, τόν βίο του 'Ηροδότου και τό έργο του ./.
3. Μετοικλασιή πεζογραφία: Λουκιανός, Ώρα 1 στο δ' δίμηνο. "Υστερα από σύντομη εισαγωγή (τά χαρακτηριστικά των συγγραφέων τής μετακλασιικής έποχής, ό Λουκιανός και τό έργο του, τά ιδιαίτερα γνωρίσματα του έργου που θά διδαχθώ), ό καθηγητής προβαίνει στη διδασκαλία ένός από τά άπόλουθα έργα του Λουκιανού: Νεκρικοί Διάλογοι (έπιλογή), Τίμων ή Μισάνθρωπος και 'Αληθής 'Ιστορία (Α' κεφ. 1-7, 9α22, 25-42, Β' κεφ. 1-2).

Ακολουθεί σύντομη περίληψη του περιεχομένου κατά βιβλία. Από τα βιβλία Β' και Ζ' που αποτελούν το βασικό αντιπαιμένο διδασκαλίας, μπορούν να αποκολληθούν τα κεφάλαια που αναφέρονται σε γεγονότα άσχετα με τη Σιμελινή Επιστρατεία.

4. Ρητορική 'Αυθολόγιο Ρητόρων, ὄρες 2 στο δ' δίμηνο.

Τό 'Αυθολόγιο Ρητόρων για τή Β' και Γ' Γυμνασίου θά περιλαμβάνει: Εισαγωγή ('Η ανάπτυξη τῆς Ρητορικῆς στή 'Αρχαία 'Ελλάδα, ὁ ρητορικός λόγος καί τά εἶδη του-βίος καί ἔργο τοῦ κάθε ρήτορα ποῦ περιλαμβάνεται στό 'Αυθολόγιο). Κείμενα (μέ σύντομο εἰσαγωγικό σημεῖωμα για τήν ἱστορική πραγματικότητα ποῦ πλουσιώνει τόν λόγο): Λυσία Κατά 'Ερατοσθένους, Ἰσοκράτη, Πανηγυρικός, Δημοσθένη, Γ' 'Ολυμπιακός καί 'Υπέρ τῆς Ροδίων 'Ελευθερίας. Επιμετρο: Τά τελευταία κεφάλαια ἀπό τό Β' βιβλίον τῶν 'Ελληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος καί ἡ 'Επιστολή πρὸς Φίλιππον τοῦ Ἰσοκράτους. Βασικό ἀντιπαιμένο διδασκαλίας για τήν Β' τάξη θά αποτελέσει ὁ Κατά 'Ερατοσθένους λόγος τοῦ Λυσία καί ἀποσπάσματα ἀπό τόν Πανηγυρικό τοῦ Ἰσοκράτους μέ περιληπτικές μεταξὺ τους διασυνδέσεις.

Τάξη Γ' - ὄρες 4

ΚΡΙΜΕΝΑ

1. Δραματινὴ ποίηση, ὄρες 2 στο α' β' καί γ' δίμηνο.

'Η Εἰσαγωγή θά περιλαμβάνει: Γέννηση καί ἐξέλιξη τῆς δραματικῆς ποιήσεως. Σύνδεσμός της μέ τή διονυσιακή λατρεία. Ὁ ἰδιαιτερός χαρακτήρας τῆς τραγωδίας - Ἔορτές τοῦ Διονύσου καί παραστάσεις τραγωδιῶν - Τό ἀρχαῖο θέατρο - Οἱ τρεῖς μεγάλοι δημιουργοί: Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Ἐυριπίδης.

Θά ἀκολουθήσει ἡ διδασκαλία δύο τουλάχιστον τραγωδιῶν ἀπό τίς ἐξῆς: Αἰσχύλου Προμηθεύς, Δεσμώτης (οἱ στ. 561-906) σέ συντομώτατη περίληψη, Σοφοκλή 'Αντιγόνη (ἡ φιλοκλήτης) - "Ὁ "Φιλοκλήτης" ἢ DIVINA TRAGOEDIA, κατὰ SCALIGER, εἶναι ἡ κατ' ἐξοχήν τραγωδία τῆς ἀφηγητικῆς ἡλικίας, ἀνάμεσα στίς παλίδες ποῦ στήνονται ἀπὸ τήν ἐνομη ἰδιοτέλεια τῶν ὄρων. Στους 1471 στίχους της συμπυκνώνεται ἡ δαή σοφία τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀφῆβου, ποῦ ἀποσκοπεῖ στή μόρφωση τοῦ "καλοῦ ἡδ' ἀγαθοῦ" πολίτη. Σ' αὐτὴ θά ἀποκαλύψει τόν ἴδιο τόν ἐαυτό του μπροστά στή ἀνάγκη τῶν καινῶν χρόνιων βασιανιστικῶν προβλήματα,

που και θα συνειδητοποιήσει-σύγχρονος Νεοπρόλεμος αυτός-την τρα-
γική του θέση σε μία διελευστική του "δός μοι σαυτών (84) της
σοφιστικής αντιπαιδείας και του "έν σαυτν γενού (950) της σοφολειας
παιδείας.

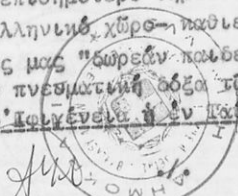
Πρόκειται πράγματι για την τραγωδία που ανταποκρίνεται περισσότερο
από όλες του άπτινου δραματολογίου, στα ενδιαφέροντα του άνδρουμένου
νέου, τον όποιο και έμφυχώνει για τον ιδεοκρατικό άγώνα στη ζωή, μά-
λιστα με τη χωρίς φονικά και θανάτους πλοκή και την εύτυχή και εύχά-
ριστη λύση. Τό ότι άπουσιάζει από αυτή τό γυναικειό πρόσωπο δεν άπο-
τελει και σοβαρό έπιχειρήμα για να παραμερισθεί από τό "Αναλυτικό
Πρόγραμμα. "Άλλωστε, μήπως οι νέες και μάλιστα στις ήμέρες μας, δεν
άντιμετωπίζουν τά ίδια με τους νέους προβλήματα στα δίστρατα της
Καίρας και της "Αρετής.

"Ας σημειωθεί και ότι ο FENELON μετέφρασε σχεδόν όλοκληρο τό
"Φιλοκτήτη" στο αξιολογότερο και παιδευτικό έργο του: LES A VENIURES
DE TELEMAQUE. "Έχω υπόψη μου και μία έκδοση για τά σχολεία της
"Ιταλίας: AMMENDOLA G., SOFOCLE PILOTTETE, TESTO E COMMENTO: CLASSICI
LATINI E GRECI COMMENTATI PER LE SCUOLE, FIRENZE 1951.

Για τους λόγους αυτούς λοιπόν προτείνω να συμπεριληφθεί για τη
Γ' τάξη του Γυμνασίου όπωσδήποτε και ή τραγωδία "Φιλοκτήτης", ή όποια
και έν τυχόν δε διδαχθεί όλοκληρη ή άποσπασματικά στο σχολείο, θα δια-
βαστεί πιθανότατα στο σπίτι.

"Όσο για άατήν "Αντιγόνη", σε σύγκριση με τό "Φιλοκτήτη", άπαιτεί
από τό μαθητή πολύ πιο ώριμη άντιληπτικότητα, έλλά έπιβάλλεται ώστόσο
να συμπεριληφθεί και αυτή στο "Αναλ. Πρ. του Γυμνασίου, όπου φοιτούν
όποχρωτικά όλα τά "Έλληνόπουλα, καθώςσον τυχαίνει τό ύπεροχότερο δημιούρ-
γημα της όλης τραγικής ποιήσεως και κυρίως από την άποψη της ήθικοπο-
λιτικής άγωγής.

Τέλος, κατά τη σύνταξη του "Αναλ. Πρ. των "Αρχαίων "Ελληνικών
στη μέση "Εκπαίδευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και τό ότι τό κλασσι-
κό θέατρο ύπήρξε τό έπισημότερο δημόσιο σχολείο, στο όποιο μάλιστα-
για πρώτη φορά στο έλληνικό χώρο καθιερώθηκε με τά "θεωρικά" και ή
κολουμένη στις ήμέρες μας "δωρεάν παιδεία", ώστε τούτο να συμβάλει
κατά κάποιο λόγο στην πνευματική άόξια των "Αθηνών και γενικότερα του
άνθρώπου. Εύριπίδης - Ιφιγένεια ή έν Τάρροις.

2. Φιλοσοφία: Κείμενα Σωκρατικά, ὡρες 2 στό α' καί β' δίμηνο.
 Εἰσαγωγή: θά περιέχει σύντομη ^{ἰστορία} κατάδειξη τῆς σημασίας τῆς φιλοσοφίας στή ἀνθρώπινη ζωή, τόν βίο καί τή διδασκαλία τοῦ Σωκράτη, τόν βίο καί τό ἔργο τοῦ Πλάτωνα καί τόν Ξενοφῶντα ὡς φιλόσοφο. Ἀντικείμενο διδασκαλίας θά εἶναι κείμενα γιά τόν Σωκράτη δηλαδή μιά σύνθεση πού θά τήν ἀποτελοῦν: Πλάτωνα Ἀπολογία (ἀποσπάσματα), Κρίτων, Φαίδων (στά εἰσαγωγικά (1-8) καί τά ἐπιλογικά (64-67) κεφάλαια), καθώς καί συγκεκριμένες ἐνότητες μέ περιορισμένη ἔνταση πού προσθέτουν οὐσιαστικά στοιχεῖα γιά τή συμπλήρωση τῆς συνολικῆς εἰκόνας: Συμπόσιο, 219E-220D, 221C-222A, Φαίδρος 229BC καί 229D-230A, Μένων 79E-80D καί Γοργίας 506C-507C, Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα (αὐτοτελή ἀποσπάσματα, κυρίως ἐκεῖνα ὅπου μέ τή μέθοδο τῆς ἐπαγωγῆς ὁ Σωκράτης καταλήγει σέ σημαντικά ἠθικά συμπεράσματα).

3. Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Λυρικοί, ὡρες 2 στό γ' καί δ' δίμηνο.
 Εἰσαγωγή: Τά χαρακτηριστικά τῆς λυρικῆς ποιήσεως καί ἡ ἐξέλιξη τῆς στήν ἀρχαία Ἑλλάδα - Τά εἶδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως καί οἱ κυριότεροι ἀντιπρόσωποι τῶν.

Θά διδαχθοῦν ἀπό Ἀνθολόγιο Λυρικῆς Ποιήσεως ἡ ἐλεγεία καί τό ἐπίγραμμα, ἡ λαμβική, ἡ μελική καί τέλος ἡ χορικῆ ποίηση (διθύραμβος-πινδαρικῆ ὡδή-χορικῆ ἀπό τραγωδίες καί τά λυριώτερα μέρη ἀπό τίς κωμῳδίες τοῦ Ἀριστοφάνη).

4. Ρητορικῆ - Ἀνθολόγιο Ρητόρων, ὡρες 2 στό δ' δίμηνο
 Ἀπό τό Ἀνθολόγιο Ρητόρων γιά τή Β' καί Γ' τάξη, θά διδαχθεῖ ὁ Ἄλυσθαικός τοῦ Δημοσθένους δεύτερο κείμενο ὁ Ἐπὲρ Ροδίων Ἐλευθερίας.

3.- ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Ἐφόσον προϋποτίθεται ὅτι ὁ καθηγητής ἐφαρμόζει τίς σύγχρονες γενικές ἀρχές τῆς διδακτικῆς ἐργασίας, σκόπιμο εἶναι νά περιορισθοῦμεν στίς ἀκόλουθες εἰδικές ὁδηγίες γιά τή διδασκαλία κειμένων τῆς ἀρχαίας Γραμματείας ἀπό μετάφραση.

1.- Πρὶν ἀρχίσει τήν ἐρμηνεία τῆς πρώτης ἐνότητος, ὁ καθηγητής προσφέ-
 ρει στοὺς μαθητὰς πρόληπτικῶς τό περιεχόμενο τοῦ ἔργου πού πρό-
 κείται νά διδαχθεῖ ἡ γνώση τῆς συνολικῆς εἰκόνας εἶναι μιά πρό-
 θέση γιά νά παρακολουθοῦν καθημερινά μέ ἐνδιαφέρον τήν ἐξέλιξη τοῦ
 μύθου (ἢ τῆς ἀφήγησος ἢ τῆς δραματικῆς πλοικῆς ἢ τῆς ἐπιχειρηματολογίας)

Μέ το ίδιο μάθημα προσφέρονται τὰ ιστορικά πλαίσια, ^{κείσα} στά όποια γεννήθηκε ή αναφέρεται τό έργο.

2.- Σέ κάθε επόμενο μάθημα διδάσνεται μία ένδτητα ανάλογη πρός τή δευτενιότητα τής τάξης και πάντως πολύ έντενέστερη από όση προσφερόταν στο παρελθόν (κατά τή διδασκαλία από τό πρωτότυπο), αφού τώρα λείπει ό γλωσσικός φραγμός. Είναι δυνατό π.χ. νά διδαχθούν 60-70 στίχοι όμηρικού κειμένου, ή έκταση τής διδασκαλικής ένδτητας έξαρτάται βέβαια πάντα από τήν επίσήμανση κάποιου πυρήνα.

3.- Τή διδασκαλική ένδτητα παρουσιάζει ό ίδιος ό καθηγητής, τουλάχιστο στά πρώτα μαθήματα και ιδιαίτερα στά ποιητικά κείμενα, όπου ή καλή ανάγνωση συντελεεί ούσιαστικά στην επίλυση προβλημάτων, κατανόησης του κειμένου.

4.- Αφήνονται τὰ παιδιά νά αναπλάσουν στο μυαλό τους τὰ όσα άκουσαν και νά προβούν στην έκφραση των πρώτων αντιδράσεών τους. Αμέτως μετά προοαλούνται νά διατυπώσουν τής κάθε είδους άπορίες τους (λεξιλογικές, πραγματολογικές, μορφολογικές, ιδεολογικές, διάφορες) τής όποιας θά δίνεται άπάντηση από άλλον μαθητή ή από τον καθηγητή. Κατά τή φάση αυτή, όπως και στις επόμενες, θά πρέπει νά λειτουργήσει διάλογος ανάμεσα στο καθηγητή και τους μαθητές ή των μαθητών μεταξύ τους. Στη διαδικασία τής επίλυσεως των άποριών μπορεί νά άκολουθησει μία από τις εξής μεθόδους:

α) Ο καθηγητής σημειώνει τις άπορίες και τις κατατάσσει στις παραπάνω κατηγορίες και άπαντά μεθοδικά σ' αυτές, άκολουθώντας όχι ή σειρά με τήν όποια υποβλήθηκαν, αλλά εκείνη με τήν όποια καταχωρήθηκαν στις διάφορες κατηγορίες.

β) Η άπάντηση και ή άποσαφήνιση των λεξιλογικών και των πραγματολογικών άποριών γίνεται ταυτόχρονα με τή συζήτηση του περιεχομένου των ενεργειών (ή των επιχειρημάτων), γιατί μόνο τότε οι έννοιες αυτές ποχτούν τό πραγματικό περιεχόμενό τους. Αυτόνοητο είναι ότι στις άπορίες των μαθητών, ό καθηγητής θά προσθέτει και τὰ σημεια (κυρίως μορφολογικά και ιδεολογικά) που ό ίδιος έχει επισήμάνει.

γ) Οι κατηγορίες στις όποια κατατάχθηκαν οι άπορίες μπορούμε νά πούμε ότι θά άποτελέσουν ισάριθμες φάσεις τής έρμηνευτικής προέγγισης, ή όποια άρχίζει με τήν άπολύτως άναγκαία γλωσσική έξομέλωση και τήν άπαραίτητη πραγματολογική ένιμέρωση και προχωρεί στους ούσια-
./.

στικότερους στόχους της:

- α) Τήν μορφολογική επεξεργασία (γενικά στοιχεῖα μορφῆς, ὅπως εἶναι ἡ δομή ὅλου τοῦ ἔργου καὶ ἡ βαθμιαία ἐξέλιξη τοῦ μύθου του, εἰδικά στοιχεῖα μορφῆς, ὅπως εἶναι ἡ ἀφηγηματικὴ ἢ περιγραφικὴ λιανότητα, ἡ αἰσθητικὴ ποιότητα τῶν εἰκόνων, οἱ ἔντεχνες ἐπιβραβεύσεις, ἡ χρῆσις τῆς παρομοιώσεως, ἡ λιανότητα στὴ διαγραφὴ χαρακτήρων, τῆ σύλληψη τῆς οὐσιαστικῆς λεπτομερείας κ.λ.π.).
- β) Τήν ἰδεολογικὴν επεξεργασίαν ἰκάνουσα καὶ σχολιασμός τῶν στοιχείων ἐκείνων ποὺ λέγονται συνήθως "πολιτιστικά" καὶ ἐκφράζουν ἢ ἐνσαρκίουν τίς ἰδέες τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης: ἠθικῆς, κοινωνικῆς, μυθολογικῆς ἀπόψεις, γνώσεις προεπιστημονικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς, ἀντιλήψεις γιὰ τὴ φύση, τὸν ἀνθρώπου, τὸν θεό, τὸ σύμπαν κλπ).
- γ) Τὴν ἀναζήτησι τῶν κινήτρων τῆς ἀνθρώπινης δράσεως ποὺ προϋποθέτει τίς προηγούμενες φάσεις τῆς ἐρμηνευτικῆς προσέγγισις, ἀποτελεῖ ἰσχυρὰ σπουδὴ ἀνθρωπογνωστικὴ καὶ κορυφώνει τὴν ἐρμηνευτικὴν προσπάθειαν.

5.- Στὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ καθηγητὴς καλεῖ τοὺς μαθητῆς νὰ ἀναδιηγηθοῦν δημιουργικὰ καὶ σύντομα τὸ περιεχόμενον νὰ ἐπιμελῶνται στὴ περιγραφὴ ὀρισμένων σκηνῶν, νὰ χαρακτηρίζουν πράξεις καὶ πρόσωπα νὰ κρινῶνται θεσμοὺς, νὰ ἀξιολογήσων ἀπόψεις, νὰ συγκρίνουν ἰδέες (τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔργου καὶ σημερινῆς). Ἡ ἀσκηση τῶν μαθητῶν στὴ προφορικὴ διατύπωση τῶν σκέψεων τους μὲ σαφήνεια καὶ σύντομα πρέπει νὰ ἀποτελεῖ ἐξίσου μόνιμη διδακτικὴ ἐπιδίωξις τοῦ καθηγητῆ, ὅπως ἐπίσης ὁ ἐθισμός τῶν μαθητῶν εἰς πελαγισμένην διαλογικὴν συζήτησιν γιὰ τὴν ὅλην διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος.

7.- Μένει νὰ γίνῃ ἀπὸ τοὺς μαθητῆς ἡ ἐκτίμησις εἰς τὸ καινούργιον προσέφερε ἢ ἐνόηται ποὺ διδάχθημε:

- στὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑποθέσεως
- στὴ γνωριμίαν μὲ τὰ πρόσωπα
- στὶς ἀξίες ποὺ ἐμπεριέχονται
- στὶς λογοτεχνικὰς λιανότητας τοῦ συγγραφέως,

καὶ, ἐν ὑπάρξει διεθέσιμος χρόνος, νὰ διαβάσων τὴν ἐνόηται στὸ σύνολο τῆς ἢ παραγράφου ποὺ ἔμεινεν ἰδιαίτερη ἐντύπωση.

8.- Στὸ τέλος τῆς διδακτικῆς ἡμέρας, ἀναθέτουμε, γιὰ νὰ ἐμπεδωθῇ τὸ μάθημα σύντομες ἐργασίες ὑποὺ ὁ μαθητῆς θὰ ἐδίδεται στὴ γραπτὴ καὶ παιδαγωγικὴν διατύπωση τῶν σκέψεων του. Καλὸ εἶναι οἱ ἐργασίες

αυτές να ακολουθούν τις εξής αρχές:

- α) Να μη προσφέρονται ούτε σε φλύαρο πλατυασμό, ούτε σε "τηλεγραφικές" απαντήσεις.
- β) Να αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε θέματα που συζητήθηκαν μέσα στη τάξη με σαφήνεια και πληρότητα.
- γ) 'Η διατύπωσή τους να είναι τέτοια, ώστε, τουλάχιστον οι περισσότεροι, να στρέφουν τους μαθητές πάλι προς το κείμενό τους και να μη επιτρέπουν σε άγονες προσφυγές στις εγκυκλοπαίδειες και άλλα παρεμφερή βοηθήματα.
- δ) Να μην επαναλαμβάνονται μονότονα, για να μη προκαλούν άνια και μηχανικές απαντήσεις.

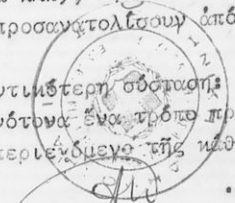
9.- Οι παραπάνω οδηγίες αποσκοπούν νόημα μόνο σε συνδυασμό με τις ακόλουθες συστάσεις:

α) Το ότι σημειώθηκαν διαδοχικές φάσεις ερμηνευτικής προσέγγισης (Παρ. 5), αυτό δεν σημαίνει ότι τα αντίστοιχα στοιχεία είναι ανάγκη να νοηθούν χωριστά. Αντίθετα πρέπει να θεωρηθεί ότι συναποτελούν άρρηκτη ενότητα και μόνο για λόγους μεθοδολογικούς τα χωρίζουμε. 'Εξάλλου δεν πρέπει να επιμένουμε σε κάθε ένότητα οι μαθητές να ασχολούνται με τον έντοπισμό και την επεξεργασία όλων των στοιχείων αυτών, αλλά μόνο εκείνου ή εκείνων που εμφανίζονται πειστικά σε αυτήν.

β) 'Ο καθηγητής πρέπει να βρει τον τρόπο ώστε να μη χάνει το κείμενο το ιστορικό πλαίσιο. Οι μαθητές πρέπει να νιώθουν ότι τα όσα μελετούν ανήκουν σ'ένα κόσμο αρχαίο, διαφορετικό από τον δικό μας.

γ) Δεν απολείεται ο πλουτισμός του μαθήματος με νοηματικές διασυνδέσεις (είτε μέσα από το ίδιο το έργο, είτε από άλλο έργο του ίδιου συγγραφέα) και με γόνιμους παραλληλισμούς με την νεοελληνικό λαϊκό πολιτισμό και τις επιδηλώσεις του (δημ. τραγούδια, παραδόσεις, έθιμα κλπ), εφόσον αυτό δεν θα μας παρασύρει σε υπερβολές που θα μας αποπροσανατολίσουν από τον κύριο σκοπό του μαθήματος.

δ) Και η σημαντικότερη σόδοραση: Πρέπει να αποφύγουμε να επαναλαμβάνουμε μονότονα ένα τρόπο προσφοράς του μαθήματος. 'Ο καθηγητής, ενόλογα με το περιεχόμενο της κάθε ενότητας, μπορεί να επινοεί διαφο-

ρετικό τρόπο προσφοράς. Δεν πρέπει να αποκλεισθεί ή περίπτωση να δεχθούμε να αλλάξει κατεύθυνση το μάθημα, εφόσον οι μαθητές με εύστοχες παρατηρήσεις μας οδηγούν σε εξέταση πτυχών που τις θεωρήσαμε δευτερεύουσες.

10.- Απαραίτητο είναι το τελευταίο (ή και τα 2 τελευταία) μαθήματα να αφιερώνονται στη συνολική θεώρηση του έργου. Τα μαθήματα θα γίνουν με προετοιμασία των μαθητών, με βάση συγκεκριμένα τακτικά ερωτήματα που θα τους θέσει ο καθηγητής. Θα πρέπει να ελεγχθεί κατά πόσο οι μαθητές κατέχουν το περιεχόμενο του έργου, το κεντρικό νόημα και τον σκοπό του, την αρχιτεκτονική δομή του, τις επιμέρους ενότητες και τις ακαδημαϊκές με το κεντρικό νόημα του έργου, τα βασικά ιδιαιτερώδη ή ιστορικά διδάγματα που βγαίνουν από το σύνολο, αν παρακολούθησαν με προσοχή τη συμπεριφορά των προσώπων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον, αν αξιολογούν σωστά τις προθέσεις και τις ενέργειές των, από τις οποίες θα βγάλουν συμπεράσματα για τον χαρακτήρα του καθενός. Κατόπιν το έργο τοποθετείται στο γραμματολογικό είδος στο οποίο ανήκει και στο μέτρο που επιτρέπει ή καλλιέργεια των μαθητών, επιφράζονται επιτιμήσεις γι' αυτές μορφολογικές αρετές του και για την ποιότητα των εκφραστικών του μέσων.

12

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τῆς ομάδος τῶν Φιλολόγων Συμβούλων Β' καὶ Εἰσηγητῶν τοῦ Τμήματος Μέσης Ἑκπαιδεύσεως, σχετικῆ μετὰ τὰ προτεινόμενα κείμενα γιὰ τὴ διδασκαλίαν τοῦ στοὺς Γυμνάσιο στοὺς μαθήματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας

Σήμερα στίς 19 Νοεμβρίου 1976, ἡμέρᾳ Παρασκευῆ καὶ ὥρα 10.30 ἡ ομάδα τῶν Φιλολόγων τοῦ Τμήματος Μέσης Ἑκπαιδεύσεως ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Συμβούλους Β' :

- 1.- Ἰ. Ἀρβανίτη
- 2.- Φαν. Βῆρο
- 3.- Δ. Σαγιῶ καὶ
- 4.- Ἠλ. Σπυροπούλου

καὶ τοὺς Εἰσηγητῆς :

- 1.- Δ. Τομπαῖδη
- 2.- Κυριάκο Κατσιμάνη καὶ
- 3.- Βασ. Θεοδωρακοπούλου

συνήλθε σέ τελευταία σύσκεψη σέ αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ ΚΕΜΕ (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα) μετὰ ἀντιτιθέμενο γιὰ συζήτηση, τὴν τελικὴν πρότασιν τῆς στοὺς Τμήμα Μέσης Ἑκπαιδεύσεως γιὰ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά κείμενα ποὺ θὰ διδάσκονται στοὺς Γυμνάσιο ἀπὸ μεταφράσεις στοὺς Γυμνάσιο ἀπὸ μεταφράσεις στοὺς μαθήματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας. Ἡ ομάδα ἀνασιόπησε τίς προηγούμενες συζητήσεις τῆς καὶ τίς ἀποφάσεις στίς ὁποῖες μετὰ ἀπὸ προσετικὴ μελέτη κατέληξε. Γιὰ τὴν ἐκλογή τῶν κειμένων ἔλαβε ὑπόψη τῆς τὰ ἀκόλουθα :

- 1.- Τὴν καταλληλότητα καὶ τὴν παιδευτικὴν ἀξία τοῦ περιεχομένου τῶν ἔργων.
- 2.- Τὴν λογοτεχνικὴν-καλλιτεχνικὴν ἀξία τῶν ἔργων.
- 3.- Τὴν ἀντιληπτικὴν καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν σέ σχέση μετὰ τὰ ἔργα ποὺ ἡ ομάδα προτείνει νὰ διδάσκονται σέ κάθε τάξη τοῦ Γυμνασίου. Ἡ ομάδα, ἔχοντας ὑπόψη τῆς ὅτι ἡ πορεία τῆς ἀντιληπτικότητας καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν ἐνδιαφερόντων τῶν μαθητῶν ἀρχίζου ἀπὸ τὸ μῦθος, περνοῦν στὴ δράση καὶ τὴν ἱστορία καὶ ἔπειτα φτάνου στὴν ἐπιχειρηματολογία καὶ στὴν ἐμβάθυνση σέ ἰδέες, προτείνει γιὰ διδασκαλία στὴν Α' καὶ στὴν Β' τάξη τοῦ Γυμνασίου, ἰδιαίτερα ἔργα στὰ ὅποια κυριαρχεῖ ὁ μῦθος, ἡ δράση, ἡ περιπέτεια καὶ ἡ ἐξιστόρησιν ἀνθρώπων πράξεων καὶ γεγονότων. Στὴ Γ' τάξη τοῦ Γυμνασίου ἡ ομάδα προτείνει γιὰ διδασκαλία ἔργα ἀπλοῦ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου ἰδιαίτερα ἡλικίου χαρακτήρα (ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ

Απομνημονεύματα του Βενοφάντα, από την Απολογία του Σωκράτους του Πλάτωνα, ὁλόκληρο τὸν Κρίτωνα του Πλάτωνα κτλ), πού θ' ἀ προσφερθούν σέ Ἀνθολόγιο φιλοσοφικῶν κειμένων, καθὼς καί τραγωδίες. Αναγνωρίζει ἡ ὁμάδα ὅτι τὰ κείμενα αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου εἶναι προσφορότερα γιὰ μαθητὲς λίγο μεγαλύτερους στὴν ἡλικία, ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ κύκλος τῆς ὑποχρεωτικῆς παιδείας κλείνει στὸ 15 ἔτος τῆς ἡλικίας τὴν υποχρεώνει νά προτείνει τὴ διδασκαλία ἔργων αὐτῶν τῶν κειμένων στὴν Γ' τάξη τοῦ Γυμνασίου, ὥστε ὅλοι οἱ νέοι νά εἰσαχθοῦν στὴ σωκρατικὴ μέθοδο ἔρευνας καί φιλοσοφία, καθὼς καί στὴν τραγωδία.

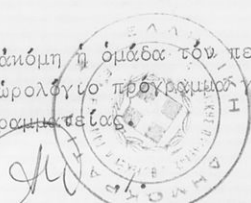
Ὡς πρὸς τὴ διδασκαλία τῶν ρητόρων, ἡ ὁμάδα προτείνει τὴ συγγραφὴ ἀνθολογίου κειμένων ἀρχαίων Ἑλλήνων ρητόρων γιὰ χρῆση ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῶν Β' καί Γ' τάξεων τοῦ Γυμνασίου. Ὅρισμένα κείμενα τοῦ Ἀνθολογίου, τὰ εὐκολότερα (Λυσίας, Ἴσοκράτης) νά διδάσκονται κατὰ τὸ Β' τετράμηνο στὴ Β' τάξη καί ὀρισμένα ἄλλα δυσκολότερα (Δημοσθένης) νά διδάσκονται στὴν Γ' τάξη.

4.- Ἐνα τέταρτο κριτήριο πού καθοδήγησε τὴν ὁμάδα στὴν ἐπιλογή τῶν κειμένων εἶναι ἡ συμβολὴ τῶν ἔργων αὐτῶν στὸ σχηματισμὸ ὁλοκληρωμένης καί ἀντιπροσωπευτικῆς εἰκόνας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας. Ἐπὶ τοῦ ἔργου ἡ ὁμάδα ὅτι τὰ κείμενα πού θ' ἀ διδάσκονται στὸ Γυμνάσιο ἀπὸ μετάφραση πρέπει νά ἀντιπροσωπεύουν, ὅτι εἶναι δυνατόν, ὅλα τὰ εἶδη καί τίς μορφές τοῦ ἀρχαίου λόγου (ἔπος, ἱστορία, ρητορεία, δράμα, λυρική ποίηση κτλ).

5.- Ὡς πέμπτη ἀρχὴ ἡ ὁμάδα ἔθεσε νά εἶναι τὰ ἔργα κατὰ κανόνα τῆς κλασικῆς καί τῆς προκλασικῆς ἐποχῆς καί ἀντιπροσωπευτικὰ τῆς ἀμῆς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

6.- Ἐνα ἄλλο κριτήριο πού ἡ ὁμάδα ἔλαβε ὑπόψη γιὰ τὴν ἐπιλογή τῶν κειμένων εἶναι ἡ συμβολὴ τους στὴν ἀνάπτυξη τοῦ δημοκρατικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, ὅπως ὀρίζει καί τὸ ἄρθρο 26 τοῦ Ν. 389/1976.

7.- Ἐλαβε ὑπόψη ἀκόμη ἡ ὁμάδα τὸν περιορισμένο χρόνον πού θ' ἀ διατίθεται στὸ ἀνθολόγιο προγράμμα γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας.

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια η ομάδα προτείνει για τη διδασκαλία στο Γυμνάσιο από μεταφράσεις κατά τάξεις τα ακόλουθα έργα από την αρχαία ελληνική γραμματεία και για τους λόγους που ιδιαίτερα για κάθε κείμενο αναφέρει.

Συνέχεια : Βλ. αιτιολογία, σημειώσεις για τα κείμενα

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Β'
Κ.Ε.Μ.Ε.

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Προεισαγωγικό σημείωμα: Τό πρόγραμμα πού παρουσιάζουμε στό τμήμα είναι αποτέλεσμα σειράς συνεδριάσεων τών Φιλολόγων Συμβούλων Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. Ι. 'Αρβανίτη, Φ. Βώρου, Δ. Σακιά, 'Ηλ. Σπυροπούλου καί τοῦ Συμβούλου παρά τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Γ. Ζευγώλη. Σέ μιά τελευταία φάση συνεδριῶν, ὅπου ἔπανε-
ξθετάσθησαν τά ἀρχινά-θέματα (κυρίως ἐπιλογή τών κειμένων πού θά διδαχθοῦν) καί συζητήθησαν εὐρύτερα οἱ σκοποὶ τοῦ μαθήματος καί οἱ μεθοδικές ὁδηγίες συνεργάσθησαν οἱ Σύμβουλοι Β' τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, Φ. Βώρος, Δ. Σακιάς, 'Ηλ. Σπυρό-
πουλος καί οἱ Εἰσηγητές τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. Β. Θεοδωραϊδopoulos, Κ. Κατσιμάνης καί Δ. Τομπαΐδης.

Τό σύνολο τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖται:

- 1.- 'Από τόν καθορισμό τών σκοπῶν τοῦ μαθήματος.
- 2.- 'Από ἐντενὴ Αἰτιολογική Ἐπιθεση πού περιλαμβάνει:
  - α) Τά γενικά κριτήρια, μέ βάση τών ὁποίων ἔγινε ἡ ἐπιλογή τών διδασκτέων κειμένων γιά κάθε τάξη.
  - β) Τήν αἰτιολόγηση γιά κάθε ἓνα ἀπό τά κείμενα πού ἔχουν ἐπιλεγῆ.
- 3.- Τήν διδασκτέα ὕλη (τά κείμενα πού θά διδαχθοῦν σέ κάθε τάξη, ἡ ἔκταση των καί ἡ διάρκεια διδασκαλίας τους), καί
- 4.- Μεθοδικές ὁδηγίες διά τήν διδασκαλία τῆς 'Αρχαίας 'Ελληνικῆς Γραμματείας ἀπό μεταφράσεις.

Ο επί του 2ου θέματος της ημερησίας διατάξεως "περί καθορισμού των Έλληνικών Διπλωματιικών και Προξενικών Αρχών του Εξωτερικού εις τας όποιας δύνανται: Νά άποσπώνται έμπαιδευτικοί λειτουργοί και ώς Σύμβουλοι 'Επι/σεως" Είσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ύπ' όψιν του Τμήματος:

1.- Τό ύπ' αριθμ. Φ.821.1/33/128834/8-11-76 έγγραφον του κ. Υπουργού Παιδείας, δι' ού διαβιβάζεται σχέδιον Π.Δ/τος "περί καθορισμού των Έλληνικών Διπλωματιικών και Προξενικών Αρχών του Εξωτερικού εις τας όποιας δύνανται νά άποσπώνται έμπαιδευτικοί λειτουργοί ώς Σύμβουλοι 'Επιαιδεύσεως".

2.- Τό άρθρο 2 παράγρ. 2 του Ν. 186/75 περί του ΚΕΜΕ και της σχετικής αρμοδιότηός του.

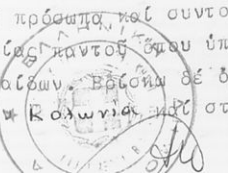

3.- τὸ ἐν λόγῳ σχ. Π.Δ/τος, καὶ εἰσηγεῖται τὰ κάτωθι:

" Μὲ τὴν εἰσήγησή μου θέλω νὰ ἀναφερθῶ στὸ βασιεῖδ γειονόδ τοῦ σχ. Π.Δ/τος, τὴν αὔξησι δηλ. τῶν θέσεων Συμβούλων Ἐπι/σεως στὴ Δυτ. Γερμανία. Τοῦτο, διότι γνωρίζω τὰ προβλήματα τῶν Ἑλλήνων γενειὰ καὶ Ἑλληνοπαίδων εἰδιεότερα ἀριετὰ καλὰ μὲ ἀφορμὴ ἐμπειρικὲς ἐπιστημο- νικὲς ἐρευνὲς μου στοὺς Ἑλληνες ἐργάτες τῆς Δυτ. Γερμανίας καὶ χαιρετίζω ὡς πολὺ ἐπιτυχὲς καὶ θεωρῶ ἀπαραίτητο τὸ γεγονόδ τῆς αὔξεσις τῶν Συμβούλων Ἐπι/σεως. Συγκεκριμὲνα γνωρίζω ὅτι τὰ προβλήματα ὀργανώσις τῶν Ἑλλήνων δασιὰλων, τῶν σχέσις μεταξὺ τῶν καὶ τῶν σχέσις τους μὲ τοὺς Γερμανοὺς δασιὰλους καὶ διευθυντὲς σχολείων (διότι δέν ὑπάρχουν ἐκεῖ ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἀλλὰ ἑλληνικὲς τάξις στὰ γερμανικὰ σχολεῖα, καὶ οὐχὶ διευθυντῆς, ἀλλὰ ὑπεύθυνος ἑλληνας δόσιαλος, διευθυντῆς δηλ. εἶναι ὁ Γερμανὸς διευθυντῆς τοῦ σχολεῖου) εἶναι πολλὰ καὶ σύνθετα καὶ χρειάζον- ται περισσότεροι ἀνθρωπικὲς Σύμβουλοι Ἐπι/σεως. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ με- τῶναι στὴ Βόννη κατὰ τίς ἐκεῖ σπουδὲς μου εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ συζητήσω μὲ τοὺς ἐκεῖ ὑπεύθυνους γιὰ τίς Ἑλλοσισιολίς τίς σχετικὲς μὲ τὴν ἀνεπάρ- κεια τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ ἀποψη γεωγραφικῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἑλληνοπαίδων σὲ συνάρτηση μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἑλλη- νων δασιὰλων, διότι μὲχρι πρὶν ἀπὸ 3-4 χρόνια ὑπῆρχε μόνο ἕνας Σύμβου- λος Ἐπι/σεως στὴ Βόννη μὲ 500 καὶ πλέον δασιὰλους. Γιαυτό προτείνω στὰ ἑλλη τὸ ὑπάρχον νὰ μὴ προβοῦν σὲ καμμιά μείωση τῶν θέσεων ποὺ ἀναφέρον- ται στὸ σχέδιο καὶ ἀντίθετα νὰ δεχθοῦν προτεινόμενη ἀπὸ μέρους μου αὔξη- ση τῶν θέσεων κατὰ μία μὲ ἕδρα τὸ Ἄνωβερο ἢ Ἄμβουργο, διότι εἶναι ἀνερὸ ὅτι στὴν βορειοανατολικὴ περιοχὴ τῆς Δυτ. Γερμανίας δέν φθάνει ἀνεῖς εἴκοσια ἀπ' τίς πόλεις ποὺ γίνονται ἕδρες Συμβούλων, γνωρίζω δὲ ὅτι ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ἑλληνες ἐργάτες καὶ κατὰ συνέπεια δόσιαλοι στίς περιοχὲς γύρω ἀπὸ τὸ Ἄνωβερο καὶ Ἄμβουργο.

Ἄπὸ συζήτηση σχετικὴ ποὺ εἶχα μὲ τὸν κ. Τριανταφύλλου, Σύμβουλο Α', τοῦ ἦταν ὑπεύθυνος στὸ Ὑπουργεῖο γιὰ τὴν ἐκπαίδευση ἑλληνοπαίδων τοῦ Ἑξωτερικοῦ πρὶν ἀπὸ τὸν κ. Κεφαλίδη διεπίστωσα ὅτι ὁ Σύμβουλος Ἐπι/σεως τῆς Κύπρου καὶ τῆς Βηρυτὸ δέν κρίνεται ὀπισθόποτε ἀπαραίτητος. Εἰσηγοῦ- ναι ὅμως, τὸ θέμα ν' ἀφεθεῖ στὴν κρίση τῆς ὑπεύθυνης Δ/σεως τοῦ Ὑπουρ- εἰοῦ.

Γενικὰ διατυπῶναι πρὸς τὰ μέλη τοῦ τμήματος τὴν ἀποψη ὅτι δέν κρίνε- ται ὀσιπιμη γιὰ πολλοὺς γνωστοὺς λίγο ἢ πολὺ λόγους ἢ μείωσι τῶν προτει- νόμενων θέσεων, διότι ἡ ὀργάνωση τῆς Ἐπι/σεως τῶν Ἑλληνοπαίδων τοῦ Ἑξωτερικοῦ εἶναι πολὺ σοβαρὸ θέμα καὶ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ὑπάρχουν ἀπεύθυνα πρόσωπα καὶ συντονιστὲς τῆς μορφωτικῆς ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἀποσπασθεῖς ἀπὸ τὸ ἔργον ὅπου ὑπάρχει ἀριετὸς ἀριθμὸς ἑλλήνων δασιὰλων καὶ Ἑλληνοπαίδων. Βρίσκω δὲ ὀρθὴ τὴν κατάργηση τῶν θέσεων Συμβούλων Ἐπι/ σεως στὴν Κολωνία καὶ στὴ Ρώμη γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρονται στὸ

στό διαβιβαστικό έγγραφο της υπεύθυνης Δ/σεως (διαβιβάζονται απ' έκει).
 Στη μελέτη του θέματος του παρόντος σχεδίου Π.Δ/τος αναφέρω ότι με
 άπασχόλησε και τό θέμα των ειδικιών, θά έλεγα, προσόντων των υποψηφίων
 να σταλούν ως Σύμβουλοι Έκπ/σεως. Γνωρίζω στα μέλη του Τμήματος ότι
 σέ συζήτησή μου μέ τόν υπεύθυνο Διευθυντή κ. Κεφαλίδη διεπίστωσα ότι
 υπάρχει σχετικός νόμος πού προβλέπει τόσο τήν έπαρική γνώση μιās ξένης
 γλώσσας, όσο και σπουδές τουλάχιστο διετείς στό έξωτερικό, άκόμα και
 συγγραφές. θεωρώ τά προσόντα αυτά άρκετά για τής σχετικές θέσεις ως
 ειδικοί άπαραίτητα προσόντα. Τέλος τονίζω και πάλι τή σημασία και τή
 ομοιοτιμία των Συμβούλων Έκπ/σεως στό έξωτερικό και για τους άναφερο-
 μέντες λόγους και για τή γενικότερη προβολή του Έλληνισμού πού γίνε-
 ται άρθότερα αν υπάρχει άργάνωση και σύστημα και άσφαλώς αν τά πρόσωπα
 πού θά σταλούν στίς αξιόλογες αυτές θέσεις πέρα των τυπιών και ειδικιών
 προσόντων είναι και προσωπικότητες!

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όψιν α) τό περιεχόμενον του υπ' αριθμ. Φ.821.Ι/33/
 128834/8-ΙΙ-76 έγγραφον του Υπουργού Έθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων
 περί " Γνωμοδοτήσεως σχεδίου Π.Δ/τος"

β) τό άρθρ. 2 & 2 του ν. 186/75 περί ΚΕΜΕ
 γ) τό έν λόγφ σχ. Π.Δ/τος
 δ) τήν εισήγησιν του εισηγητού κ. Νικ. Παπαδοπούλου, Συμβούλου Β; ως
 και τάς άπόφεις του κ. Κεφαλίδη, Δ/ντου τής Δ/σεως Έλληνοπαίδων
 του Έξωτερικού του ΥΠΕΠΘ, όστις παρέστη εις τήν ως άνω συνεδρίασιν
 του τμήματος,

ά π ο φ α ί ν ε τ α ι ό μ ο φ ώ ν ω ς

ως άκολούθως: θεωρούμεν : α) ότι κρίνεται άπαραίτητος ή ύπαρξις των
 Έλληνικών Διπλωματιών Αρχών ως όρίζεται εις τό προτεινόμενον σχέδιο
 Π.Δ/τος και β) προτεινόμεν να εξετασθί υπό τής Υπηρεσίας ή δυνατότης
 δημιουργίας περισσότερων θέσεων εις Αυστραλίαν και Καναδάν; διότι
 νομίζομεν ότι τοϋτο άπαιτεί ό μέγας αριθμός των τέκνων των εκει
 διαβιούντων όμογενών.

ΜΕΤ' ό λυεται ή συνεδρίασις

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
 ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

Π ρ ο ξ υ ς 100

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 25ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὕραν 9 π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β' προεδρεύοντος τοῦ τμήματος οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σακκιάς, Φ. Βῶρος, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσέας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερὸς, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Κων. Φούσιας, Β. Θεοδωρακόπουλος, Λ. Ἀδαμόπουλος, Σ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημ. Ζαραφώνη ἐπὶ βαθμῷ 7ψ.

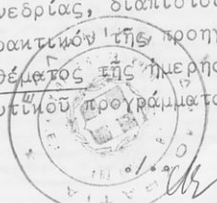
Δὲν παρέστησαν οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ, Δημ. Τομπαῦδης καὶ Κ. Κατσιμάνης, λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀσχολήσεώς των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- 1ο ΘΕΜΑ : α) Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος: "Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου" (Φυσικὴ, Χημεία, Γεωγραφία, Βοτανικὴ-Ζωολογία, Ἀνθρωπολογία, Ὑγιεινὴ)
Εἰσηγηταί: κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος, Στ. Παπασημακόπουλος
- β) Μουσικὴ Α, Β, Γ, τάξεων Γυμνασίου. Εἰσηγητὴς κ. Κ. Φούσιας
- 2ο ΘΕΜΑ : Γνωμοδότησις διὰ τὰ βιβλία: α) "Ἑλληνικὴ μνήμη" τοῦ κ. Στάθη Καρρᾶ καὶ β) "Ψυχολογία καὶ Ἀγωγή τῶν Ἐφήβων" τοῦ κ. Β. Χαρώνη.
- 3ο ΘΕΜΑ : Ἀναφορὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ Μορφωτικῶν Σχέσεων
Εἰσηγητὴς κ. Φ. Βῶρος

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίᾳ, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Συνέχεια συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος Γυμνασίου-Λυκείου" Εἰσηγητὴς

κ. Στέφ. Παπασημαϊόπουλος, Εισηγητής, έθεσε υπ' όφει των μελῶν τοῦ Τμήματος τό περιεχόμενον τοῦ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος εἰς τό μάθημα τῆς Φυσιολογίας, Χημείας, Γεωγραφίας, Ἀνθρωπολογίας-Υγιεινῆς, Βοτανικῆς-Ζωολογίας καί Βιολογίας διά τάς Α', Β' καί Γ' τάξεις τοῦ Γυμνασίου.

Τό Τμήμα ἐπεφυλάχθη νά ὀλοκληρώσῃ τό ἐν λόγῳ θέμα εἰς ἐπομένην συνεδρίαν.

Ὁ ἐπί τοῦ 1ου-β θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀναλυτικόν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, παράγρ. β' (Μουσική), εἰσηγητής κ. Κ. Φούσιας, θέτει υπ' όφει των μελῶν τοῦ Τμήματος:

- α) Τό περιεχόμενον τῆς ἐπισυναπτομένης εἰσηγήσεώς του.
- β) Τούς σκοπούς τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς.
- γ) Τό ἀναλυτικόν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τούτου ὡς καί τάς μεθοδικάς ὁδηγίας διδασκαλίας.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όφει α) τό περιεχόμενον τῆς ἐπισυναπτομένης εἰσηγήσεως τοῦ κ. Κ. Φούσιας, β) τό περιεχόμενον τῶν ἐπισυναπτομένων εἰσηγήσεων τῶν Συμβούλων Β' κ.κ. Ἡλ. Σπυροπούλου καί Δ. Σακκῆ, γ) τό ἀναλυτικόν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς καί δ) τήν διεξοδικήν συζήτησιν ἡ ὁποία διεξήχθη μεταξύ τῶν μελῶν ἀποδέχεται ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα:

Ἐπιφυλλάσσεται καί παρακαλεῖ, ὅπως τό ὅλον θέμα ἐξετοθῇ ὑπό εὐρυτέρας ἐξ εἰδικῶν ἐπιτροπῆς, προκειμένου νά τεθῇ υπ' όφει τοῦ Τμήματος, πρόγραμμα Μουσικῆς διά τά Γυμνάσια, πειστικότερον καί πλέον σύγχρονον.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΒΟΛΩΝ
ΓΙΑ ΤΙΣ Α', Β', και Γ' τάξεις ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

I. Σκοπός του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος της μουσικής στο γυμνάσιο είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ημερότητα ήθους και γενική ισορροπη ψυχική ανάπτυξη, ώστε να έρθει σά φυσική συνέπεια ή εκμάθηση με επιστημονικό τρόπο από τους μαθητές της πλούσιας μουσικής ύλης που έχουμε ως λαός, ή καλλιέργεια της αγάπης τους για καλή μουσική και εκμάθηση μουσικού οργάνου και τέλος ή ανάπτυξη της ακουστικής τους παρατηρητικότητας και της γενικής τους καλαισθησίας.

II. Η ύλη του μαθήματος

Α' ΤΑΞΗ

'Ακουστικά, οργανικά και φωνητικά γυμνάσματα στο Α' τετράχορδο, τά όποια μεταφέρονται και στο Β'. Ασκήσεις μετακινήσεως (διάκριση μεγάλης μικρής). Πρακτική μετατροπή της μικρής σε μεγάλη και αντίστροφα. Ασκήσεις μουσικής αναγνώσεως στο μέτρο 2/4 σε τετράχορδο και κλίμακα. Μισό και δόκιληρα. Έφαρμογές σε άπλες προσευχές και τραγούδια.

Γυμνάσματα με πάσεις τετάρτου, μισού και δόκιληρου και παράλληλες έφαρμογές σε ισοδύναμους έκλιπιοαστικούς ύνους και άσματα.

Γυμνάσματα σε μέτρο, 3/4 με στιγμές έφαρμογής σε τροπάρια και άσματα. Γυμνάσματα σε έλλιπα μέτρα.

'Ασκήσεις σε 4/4 και έφαρμογές σε τροπάρια και άσματα. Άπλοι έξιφωνοι κανόνες με έφαρμογές στοιχειωδών γρωματισμών.

'Ιστορία στασιοφώσεως και φτελίξεως της μουσικής.

Μουσική ύλη για έφαρμογές:

- α) Προσευχές: 1. Σά πού κόσμου κυβερνάς. 2. Όπου κι άν στρέφω ('Ασχυροπούλου). 3. Στόν Ιαννάγιο (Κοκκίνου). 4. Τά σάμπαντα γιορτέζουνε. 5. Έγκειά μητέρα (Σακελλαρίδη).
- β) Τροπάρια: 1. Εξ έμνοσημεν (σε μείζονα). 2. Μνήσθητι ήμών. 3. Εύλογητός εί Χριστός. 4. Είσου κύριε τόν λαόν σου. 5. 'Η παρθένος ή εσθλή. 6. Είς έκτος. 7. Αίνεϊτε τόν κύριον. 8. Εξ έμνοσημεν. 9. Εξ έμνοσημεν. 10. Εξ έμνοσημεν. 11. Εξ έμνοσημεν. 12. Εξ έμνοσημεν. 13. Εξ έμνοσημεν. 14. Εξ έμνοσημεν. 15. Εξ έμνοσημεν. 16. Εξ έμνοσημεν. 17. Εξ έμνοσημεν. 18. Εξ έμνοσημεν. 19. Εξ έμνοσημεν. 20. Εξ έμνοσημεν. 21. Εξ έμνοσημεν. 22. Εξ έμνοσημεν. 23. Εξ έμνοσημεν. 24. Εξ έμνοσημεν. 25. Εξ έμνοσημεν. 26. Εξ έμνοσημεν. 27. Εξ έμνοσημεν. 28. Εξ έμνοσημεν. 29. Εξ έμνοσημεν. 30. Εξ έμνοσημεν. 31. Εξ έμνοσημεν. 32. Εξ έμνοσημεν. 33. Εξ έμνοσημεν. 34. Εξ έμνοσημεν. 35. Εξ έμνοσημεν. 36. Εξ έμνοσημεν. 37. Εξ έμνοσημεν. 38. Εξ έμνοσημεν. 39. Εξ έμνοσημεν. 40. Εξ έμνοσημεν. 41. Εξ έμνοσημεν. 42. Εξ έμνοσημεν. 43. Εξ έμνοσημεν. 44. Εξ έμνοσημεν. 45. Εξ έμνοσημεν. 46. Εξ έμνοσημεν. 47. Εξ έμνοσημεν. 48. Εξ έμνοσημεν. 49. Εξ έμνοσημεν. 50. Εξ έμνοσημεν. 51. Εξ έμνοσημεν. 52. Εξ έμνοσημεν. 53. Εξ έμνοσημεν. 54. Εξ έμνοσημεν. 55. Εξ έμνοσημεν. 56. Εξ έμνοσημεν. 57. Εξ έμνοσημεν. 58. Εξ έμνοσημεν. 59. Εξ έμνοσημεν. 60. Εξ έμνοσημεν. 61. Εξ έμνοσημεν. 62. Εξ έμνοσημεν. 63. Εξ έμνοσημεν. 64. Εξ έμνοσημεν. 65. Εξ έμνοσημεν. 66. Εξ έμνοσημεν. 67. Εξ έμνοσημεν. 68. Εξ έμνοσημεν. 69. Εξ έμνοσημεν. 70. Εξ έμνοσημεν. 71. Εξ έμνοσημεν. 72. Εξ έμνοσημεν. 73. Εξ έμνοσημεν. 74. Εξ έμνοσημεν. 75. Εξ έμνοσημεν. 76. Εξ έμνοσημεν. 77. Εξ έμνοσημεν. 78. Εξ έμνοσημεν. 79. Εξ έμνοσημεν. 80. Εξ έμνοσημεν. 81. Εξ έμνοσημεν. 82. Εξ έμνοσημεν. 83. Εξ έμνοσημεν. 84. Εξ έμνοσημεν. 85. Εξ έμνοσημεν. 86. Εξ έμνοσημεν. 87. Εξ έμνοσημεν. 88. Εξ έμνοσημεν. 89. Εξ έμνοσημεν. 90. Εξ έμνοσημεν. 91. Εξ έμνοσημεν. 92. Εξ έμνοσημεν. 93. Εξ έμνοσημεν. 94. Εξ έμνοσημεν. 95. Εξ έμνοσημεν. 96. Εξ έμνοσημεν. 97. Εξ έμνοσημεν. 98. Εξ έμνοσημεν. 99. Εξ έμνοσημεν. 100. Εξ έμνοσημεν.

- γ) 'Απολυτικά: 1. Τῶν Τριῶν Ἱεροσυχῶν. 2. Τοῦ εὐαγγελισμοῦ. 3. τῶν Χριστουγέννων.
- δ) Κανόνες δίσφωνοι: 1. Γιά τήν Ἐκκλησιά τῆς καμπάνας (Τσοῦλτε). 2. Μελίσσια (Κοκκίνου).
- ε) Πατριωτικά καί δημοτικά: 1. Ἐθνικός ὕμνος (στροφές 1-4). 2. Τῆς Σαλαμίνος κύματα (Κλαυροπούλου). 3. Ὅχι. 4. Λευκή σάν ὄνειρο. 5. Τῆς δόξας λάμπει ('Αργυροπούλου). 6. Τά κλεφτόπουλα. 7. Ἡ λαφίνα. 8. Μέ τοῦ μαγιοῦ τίς μυρωιές. 9. Ὀλυμπιακός ὕμνος.

Β' ΤΑΞΗ

'Ακουστικές, ὀργανικές καί φωνητικές ἀσκήσεις σέ μέτρο 4/4 καί ἐφαρμογές σέ τροπάρια καί τραγούδια μέ ὄγδοα, τέταρτα παρεστιγμένα καί παύσεις τετάρτων-ὀγδῶν.

Σημεῖα ἀλλοιώσεως (μόνιμα καί προσωρινά) καί ἀσκήσεις ἐπιδράσεως. Τροπάρια καί τραγούδια στή Σολ μείζονα. Γυμνάσματα τριήχων. Ἐφαρμογές στή φα μείζονα μέ ὄγδοα, τέταρτα παρεστιγμένα, παύσεις καί ἔκτακτες ἀλλοιώσεις. Τραγούδια μέ ἑλλιπή μέτρα.

Δίσφωνοι κανόνες στίς μείζονες κλίμακες Σόλ καί φα. Ἐφαρμογές μέ τροπάρια καί τραγούδια.

Ἱστορικές πληροφορίες γιά μεγάλους μουσουργούς (Μπάχ, Χαϊντελ, Χάινδ, Μότσαρτ, Μπετόβεν).

Μουσική ὕλη γιά ἐφαρμογές:

α) Προσευχές: 1. Σέ σένα Πλάστη. 2. Ὡ Πανάμωμε. 3. Προσευχῆς σημαίνει ἡ ὦρα (Μότσαρτ).

β) Τροπάρια: 1. Ἐπισκέφατο ἡμῶς (Παπαδημητρίου). 2. Σῶσον ἡμῶς Υἱέ θεοῦ. 3. Ὁ μονογενής Υἱός. 4. Ἅγιος ὁ θεός. 5. Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί. 6. Τόν νυμφῶνα σου βλέπω.

γ) 'Απολυτικά: 1. Ἁγ. Δημητρίου. 2. Ἁγ. Νικολάου. 3. Θεοφανίων. 4. Ἀναστάσεως. 5. Ἀναλήψεως.

δ) Κανόνες δίσφωνοι: 1. Ὁ μῦθος. 2. Ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μας.

ε) Ἐθνικοπατριωτικά: 1. Ἐθνικός ὕμνος (στροφές 5-8). 2. Ὑμνος πρός τήν Ἑλλάδα ('Αργυροπούλου). 3. Ὑμνος τῶν προγόνων ('Αργυροπούλου). 4. Ἡ Ἑλλάδα μας γλυκειά.

στ) Δημοτικά: 1. Λεβεντιά. 2. Λαράντζη παλληκαρία. 3. Κολοκοτρωναῖοι. 4. Παλοῦ. 5. Ἡ ἄστια τό γιοφύρι.

Γ' ΤΑΞΗ

Ἀκουστικές, οργανικές καὶ φωνητικές ἀσκήσεις. Μουσικά κείμενα στὶς μελζονες κλίμακες Ρε καὶ Σι, ὕψηση. Ἐφαρμογές τῶν ὄρων τῆς ρυθμικῆς ἀγωγῆς καὶ ὄροι ἀλλοιώσεώς της.

Σχηματισμός τῆς ἐλάσσονος μελωδικῆς κλίμακας Λα καὶ ἔφαρμογές τροπαρίων καὶ τραγουδιῶν σ' αὐτὴν μὲ χρωματισμούς. Μουσικά κείμενα στὰ ἤδη γνωστά μέτρα στὴν ἐλάσσονα κλίμακα Λα.

Μουσουργοὶ τῆς ρομαντικῆς ἐποχῆς (Σούπερτ, Βέμπερ, Λίστ, Σοπέν). Διαμόρφωση τῆς Μουσικῆς στὸν ἑλληνικὸ χῶρο ἀπὸ τὴν Ἰουρκοκρατία ὡς σήμερα.

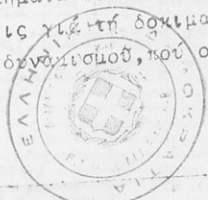
Μουσικὴ ὕλη γιὰ ἔφαρμογές:

- α) Ἐκκλησιαστικά: 1. Σὲ ὕμνοῦμεν (σὲ ἐλάσσονα). 2. Ἀναστάσεως ἡμέρα. 3. Ὁ ἄγγελος ἔβδα. 4. Ἄξιον ἔστί. 5. Θεοτόκε ἡ ἐλπίς. 6. Ἐπιλογή ἀπὸ τὰ ἐγκώμια τοῦ ἐπιτάφιου θρήνου.
- β) Χριστουγεννιάτικα καὶ πασχαλινὰ τραγουδιὰ.
- γ) Ἐθνικοπατριωτικά: 1. Ἐθνικὸς ὕμνος (στροφές 9-16). 2. Παῖδες Ἑλλήνων ἔτε (Ροδίου). 3. Ποιὰ εἶν' ἐκεῖνη ἡ χώρα (Φρέλιχ). 4. Στῶν Ψαρῶν τὴν ὀλόμαυρη ράχη (Καψάκης).
- δ) Κανόνες τρίφωνοι: 1. Ἀνοιξίς (Ἀργυροπούλου). 2. Περπατοῦν τὰ παῖδιὰ (Κερουμπίνι). 3. Τὸ καλυβάκι μου (Φίσερ).
- ε) Δημοτικά: 1. Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου. 2. Κλέφτικη ζωὴ (Ψάχου). 3. Πλάτανος (Παπαδημητρίου). 4. Μάναμ' οἴγουρὸς βασιλικὸς. 5. Ἐνας πεῦνος μέσ' στὸν κάμπο. 6. Σπίτι καὶ καλύβι (Μ. Καλομίρη).

III. Μ ε θ ο δ ι κ έ ς Ὀ δ η γ ι έ ς

Α' Ἀκουστικὴ ἀγωγή

Ἡ ἀκουστικὴ διαδικασία ἀσχολεῖται μὲ ὅλες τὶς ἀπαραίτητες ἐνέργειες πού θά ὀπλίσουν τὸ μαθητικὸ σύνολο μὲ τὶς εἰδικές ἀκουστικές ἱκανότητες γιὰ τὴ διάκριση τῶν φθόγγων στὶς διάφορες μορφές τους, νὰ ἀποκτήσουν δηλαδή μουσικὸ αὐτί. Κύριες μορφές αὐτῶν εἶναι τοῦ ὅφους καὶ τῆς διάρκειας. Οἱ μορφές δυναμισμοῦ καὶ χροιας δέν ἀποτελοῦν προβλήματα δυσεπίλυτα. Πρῶτες ἀκουστικὲς ἐνέργειες: α) Μνημονικές ἀσκήσεις γιὰ τὴ δοκιμασία ἀποστηθίσεων μερῶν καὶ φράσεων. β) Ἀσκήσεις δυναμισμοῦ, καὶ οἱ φθόγγοι ἐπαναλαμβάνονται δυνατὰ ἢ

CK

θήκη. Ἡ συγκρότηση ἀειδολογῶν μαθητικῶν συνόλων (δίφωνου, τρίφωνου κλπ., ὅπου εἶναι δυνατό), πού οἱ φιλοδοξίες του δέν θά ἱκανοποιῶνται μόνο μέ τήν προσφορά προσευχῶν, τοῦ ἔθνικοῦ ὕμνου καί τήν τυπική του συμμετοχή στίς σχολικές ἐκδηλώσεις, ἀλλά θά φθάνουν μέχρι τήν πραγματοποίηση χωριστῶν καλλιτεχνικῶν γεγονότων καί ἐκτός σχολείου, πού μποροῦν νά συμβάλουν στή δημιουργία ἀνώτερου ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου.

Β' Ὀρχήστρα

Ὀργανωτικά: Ἐξεύρεση μουσικῶν ὀργάνων, αἴθουσας, ρεπέρτοριου καί καταλλήλων μαθητῶν. Ὀργανα τάξεως εἶναι αὐτά πού ἀνήκουν στό σχολεῖο ἢ τήν τάξη καί εἶναι κοινῆς χρήσεως. Ἀτομικά ὄργανα εἶναι ὅσα ἀνήκουν σέ ἄτομα (ιδιοκτητα).

Τά ὄργανα πού μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν εἶναι: Ἡ κιθάρα, τό μαντολίνο, ἡ μελόντικα, τά διάφορα κρουστά, κλπ. Αὐτά εἶναι δυνατό νά ἀποτελέσουν μιὰ καλή πρώτη ἐναρξη γιά τή συγκρότηση τῆς ἀρχικῆς μικρῆς ὀρχήστρας τοῦ σχολείου, πού ἀρχότερα θά πλουτισθεῖ καί μέ ἄλλα ἀτομικά ὄργανα.

Σέ ἀρκετά σχολεῖα θά εἶναι ἴσως δυνατή καί ἡ συγκρότηση μικρῆς μπάντας (πνευστά ὄργανα) μέ φλόουτο, κλαρίνο, κορνέττα, βαρύτονα, ἀκομπανιαμέντα, μπάσσο καί κρουστά.

† Πρωτοκείμενο

Εἰσηγητής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στήν εισήγηση του κ. Κ. Φούσια,
εισηγητή του ΚΕΜΕ
γιά τά 'Αναλυτικά Προγράμματα τής Μουσικής στό
Γυμνάσιο

Ἡ ἀνεπάρκεια τής μουσικῆς ἀγωγῆς πού παρέχεται στό Γυμνάσιο μας
εἶναι γεγονός λυπηρό, ἀλλά ἀναμφισβήτητο καί εἶναι γνωστό ὅτι οἱ
ρητινοὶ παράγοντες πού συνετέλεσαν σ'αὐτό εἶναι πολλοί. Ἀυτός εἶ-
ναι ἕνας ἀνόμημος λόγος πού μᾶς ὑποχρεώνει νά παρουσιάσουμε τό νέο ἀνα-
λυτικό πρόγραμμα τέτοιο, ὥστε νά βοηθήσει νά βελτιωθεῖ ἡ κατάσταση,
ἀλλά βγαῖ τό μάθημα ἀπό τήν περιθωριακή θέση πού κατέχει στήν σχολική
τάξη καί γενικότερα ἀπό τήν ἀνυποληψία καί τήν ἀδιαφορία. Ἡ ὑποχρέ-
ωσή μας αὐτή γίνεται ἐπιτακτικότερη ἀπό τήν ἀναμφισβήτητη ἀνοδο τοῦ
ἐπιστημονικοῦ ἐπιπέδου τής μουσικῆς πού χαρακτηρίζει τίς τελευταῖες δεκα-
ετίες τής νεοελληνικῆς ζωῆς καί ὁ ἐν μᾶς ἐπιτρέπει νά μένομε προσκο-
νημένοι σέ παραδοσιακά προγράμματα πού φαίνονται ξεπερασμένα.

Γιά ὅλους αὐτούς τοὺς λόγους, μέ ὅλες τίς ἐπιφυλάξεις τοῦ μή
ἐπιθυμοῦ καί χωρίς νά ὑποψιμῶ τόν μόχθο καί τήν εὐσυνειδησία τοῦ
εισηγητή κ. Κ. Φούσια, μέ λύπη διαπιστώνω ὅτι, ἐνῶ στήν παράγραφο
ἐπιτομῆς τοῦ μαθήματος" ἀναφέρεται "καί ἡ ἐνιμάθησι... ἀπό τοὺς μαθη-
τές τῆς πλούσιας μουσικῆς ὕλης πού ἔχουμε ὡς λαός", στό ἀναλυτικό
προγράμματα τῶν τριῶν τάξεων πού ἀκολουθοῦν κυριαρχεῖ ἡ μονομέρεια.
Ἐπομένως, ἐνῶ ἀναμέναμε νά διαπιστώσουμε ὅτι ἀντιπροσωπεύονται ἰσορροπα
διδασκαλία τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς
καί τῶν προσφορῶν γιά τίς ἀντίστοιχες ἡλικίες τῶν μαθητῶν τραγου-
διῶν τῶν νεώτερων ἢ καί σύγχρονων ἐξαιρετῶν μουσουργῶν (Μ. Καλομοι-
ρης-Μ. Χατζηδάκης, Μ. Θεοφωράκης, Στ. Σαρχάνιος κ.ἄλ.) παρατηροῦμε
ὅσο στό θεωρητικό μέρος ὅσο καί στίς παραγράφους "Μουσική ὕλη γιά
ἐφαρμογές" μιᾶ δυσανάλογη προτίμηση στή θρησκευτική μουσική (π.χ.
τῆς "Μουσικῆς ὕλης γιά ἐφαρμογές" τῆς Α' τάξεως παρατίθενται 5 ἐνότητες
πῶς περιέχουν συνολικά 28 ἄσματα. Λοιπόν, οἱ 4 ἐνότητες μέ σύνολο
28 ἄσματα ἀνήκουν στή θρησκευτική μουσική). Ἡ δυσαναλογία κτῆ αὐτή
ἐπισημαίνεται ὡς ἐπιτομή στίς ἐπόμενες τάξεις, χωρίς ὅμως καί νά αἰρεται.
Ἐπιπλέον, ἀπουσιάζει ἡ ἀναγκαῖα παραγωγή τῶν νεώτερων συνθετῶν μας,
καί τῶν ἐλληνικῶν καί ἀλλοθῶν καί τήν ἐξαιρετική ἐπιτομή τοῦ

Ευρωπαϊκού μουσικού κόσμου. Με τόν τρόπο αυτό, αντί τό μάθημα
αυτό κατ'έξοχήν νά συνδέει τό σχολείο μέ τή σύγχρονη ζωή, τό
απομονώνει απ'αυτήν καί υπάρχει φόβος νά μειωθεί τό ενδιαφέρον
γιαυτό καί τών μαθητῶν καί τών διδασκόντων.

Ίσως ἡ ἀπουσία εἰδικοῦ συμβούλου ἢ εἰσηγητῆ τῆ ΚΕΜΕ, ἢ
επιτελικῆς ἀγωγῆς ἀπό εἰδικούς ἔξω τοῦ ΚΕΜΕ (ὁ κ. Κ. Φούσιας ἀνέφερε
τόν ἐπιθεωρητῆ εἰδικότητος) καί ἡ εἰσβολή τοῦ ὑποκειμενικοῦ
στοιχείου πού προήλθε ἀπό τήν εἰδικότητα τοῦ κ. εἰσηγητῆ νά εἶναι
αἰτίες πού δέν ἐπέτρεψαν τόν καταρτισμό προγράμματος πού νά
ἀνταποκρίνεται πληρέστερα στίς σύγχρονες ἀνάγκες τῆς μουσικῆς ἀ-
γωγῆς τῶν μαθητῶν. Πρέπει ἐπίσης νά προσθέσω ὅτι ἀγνοήθηκε ἡ
ἐξιοποίηση τῆς πλούσιας παραδόσεως σέ ὀρισμένες περιοχές τοῦ ἑλλη-
νικοῦ χώρου, μέ ἐντονη ἰδιοτυπία ὅπως π.χ. τῆ ἐπτάνησα καί ἡ Κρήτη
πότε στά σχολεῖα τῶν περιοχῶν αὐτῶν θά δίνομε μουσική ἀγωγή ὑ-
ποδίστατη ἀπό ἐκείνη πού δίνει τό κοινωνικό περιβάλλον.

Γιά τούς λόγους αὐτούς προτείνω νά μελετηθεῖ καλύτερα τό ὅλο
πρόγραμμα νά ζητηθεῖ ἡ συνεργασία εἰδικῶν καί ἀπό τό χώρο τῆς
ἐπιτελικῆς καί ἔξω ἀπ'αὐτόν γιά νά παρουσιασθεῖ ἕνα πειστικώ-
ερο καί συγχρονισμένο πρόγραμμα Μουσικῆς γιά τίς τάξεις τοῦ
γυμνασίου.

CH

ΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΚΚΑΣ
ΥΜΒΟΥΛΟΣ Β'
.Ε.Μ.Ε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

"Όπως παρατήρησα άμέσως μετά τήν εισήγηση του κ. Φούσια δέν είναι δυνατόν νά αποδεχθούμεν ένα αναλυτικό πρόγραμμα Μουσικής ού δέν καταρτίστηκε από ειδικούς. Μέ θα ανέπτυξαν ό κ. Σπυρόουλος καί ό κ. Παπαδερός γιαντική μονομέρεια αύτου του προγράμματος καί τά πολλά μειονετήματά του, νομίζω ότι όχι μόνο δέν ποροῦμεν νά τό αποδεχθούμεν, αλλά ούτε νάν νά αποτελέσει βάση γιά τή σύνταξη νέου αναλυτικού προγράμματος. Πρέπει νά γίνει πρόγραμμα από τήν αρχή σέ έντελῶς νέα βάση.

θάδεο τρόπο μιὰς κριτικῆς καὶ μιὰς ἀποφάσεως, γιὰ τὸν ἀπλοῦστοτα λόγο: Πῶς ἀφοῦ δὲν εἴμαστε εἰδικοί νὰ ἐγκρίνουμε τόπρόγραμμα εἴμαστε εἰδικοί νὰ τὸ ἀπορρίψουμε;

Πρωτόκολλο

25-11-76

Θέμα 2ον:

α
'Ο επί του 2ου θέματος της άμεσης διατάξεως εισηγητής κ. Βόρος Σύμβουλος Β', θέτει υπ' όψει των μελών του τμήματος α) την από 14/10/76 υποβληθείσα αίτηση του κ. Σταθή Καρρά προς την Δ/νση 'Εφαρμογής Προγραμμάτων και Μελετών Είσης 'Επιτελεστικής του ΥΠΕΠΘ, β) τó υπ' αριθμ. 118368/22-10-76 έγγραφον του κ. 'Υπουργού κ. Πάλλη δι' ού διαβιβάσθη εία τό ΚΕΠΕ ή ως άνω αίτησις και γ) την εισήγησιν του έχουσαν ούτω:

"1. Τó βιβλίό "Ελληνική μνήμη του κ. Σταθή Καρρά ('Αθήνα 1976, σελ. 255) αποτελείται από σύντομες μονογραφίες για θέματα της νεώτερης και σύγχρονης Ιστορίας μας (με κάποιες επίσης αναφορές στην άρχαία ελληνική Ιστορία).

2. 'Η κατάταξη τους γίνεται με σειρά ήμερομηνίας (όχι χρονολογίας) ελώ άποβλέπει στην υποβοήθηση περιστασιακών όμιλιών σε σχολεία ή άλλου. 'Ανάλογο προς αυτήν τή σκοπιμότητα είναι τό ύφος των δοκιμών αυτών και ή δομή τους. Για τους λόγους αυτούς δέν μπορεί τό βιβλίό

νά χαρακτηριστεί χρήσιμο για μαθητές (έως είναι χρήσιμο για τους εύκαιριακούς όμιλητές, αλλά τότο δέν ενδιαφέρει τώρα). 'Η άκρίβεια των στοιχείων και ή γλαφυρότητα του ύφους δέν μεταβάλλουν τό γεγονός ότι τό βιβλίό έχει άλλο σκοπό, όχι τήν ιστορική μόρφωση των μαθητών.

3. Κατά συνέπεια, δέν φρονούμε ότι έχουμε άρμοδιότητα να γνωμοδοτήσουμε για τό βιβλίό "Ελληνική Μνήμη" του κ. Σταθή Καρρά κατά τό νόημα της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 186/75 και δέν προτείνουμε άποδοχή του αίτήματος του κ. Σταθή Καρρά.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όψει α) τήν αίτησιν του συγγραφέως κ. Στ. Καρρά, β) τό υπ' αριθμ. 118368 /20-10-76 έγγραφον του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Πάλλη και γ) τήν εισήγησιν του κ. Β. Βόρου, Συμβούλου Β',

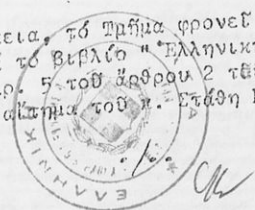
ά πο δέ χ ε τ α ι   ό μ ο φ ώ ν ω ς

τά άπόλυσθα:

1) Τό βιβλίό "Ελληνική Μνήμη" του Σταθή Καρρά ('Αθήνα 1976, σσ. 25) αποτελείται από σύντομες μονογραφίες για θέματα της νεώτερης και σύγχρονης Ιστορίας μας (με κάποιες επίσης αναφορές στην άρχαία 'Ελληνική Ιστορία).

2. 'Η κατάταξη τους γίνεται με σειρά ήμερομηνίας (όχι χρονολογίας) σαν να άποβλέπει στην υποβοήθηση περιστασιακών όμιλιών σε σχολεία ή άλλου. 'Ανάλογο προς αυτήν τήν σκοπιμότητα είναι τό ύφος των δοκιμών αυτών και ή δομή τους. Για τους λόγους αυτούς, δέν μπορεί τό βιβλίό να χαρακτηριστεί χρήσιμο για μαθητές (έως είναι χρήσιμο για τους εύκαιριακούς όμιλητές, αλλά τότο δέν ενδιαφέρει τό παρόν). 'Η άκρίβεια των στοιχείων και ή γλαφυρότης του ύφους δέν μεταβάλλουν τό γεγονός ότι τό βιβλίό έχει άλλο σκοπό, όχι τήν ιστορική μόρφωση των μαθητών.

Κατά συνέπεια, τό Τμήμα φρονεί ότι δέν έχει άρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει για τό βιβλίό "Ελληνική Μνήμη" του κ. Στ. Καρρά, κατά τό νόημα της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 186/75 και ως εκ τούτου δέν άποδεχόμεθα τό αίτημα του κ. Σταθή Καρρά.

β) Ο έπὶ τοῦ 2ου β θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως

"Γνωμοδότησις διὰ τὸ βιβλίον "Ψυχολογία καὶ Ἀγωγή τῶν ἐφήβων"
τοῦ κ Β Χαρόνη, εἰσηγητής, κ Φ Βόρος θέτει ἐπ' ὄφει τῶν με-

λῶν τοῦ Τμήματος:

α) τὴν ἀπὸ 22-9-76 υποβληθεῖσαν αἴτησιν τοῦ κ Β Χαρόνη πρὸς
τὸ Ἰπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Δ/νοῦν Ν. Ἐπι-
παιδεύσεως, β) τὸ ἐπ' ἀριθμ 1862/22-9-76 ἔγγραφον τῆς Ι Α Ε Π
δι' οὗ διεβιβάσθη ἡ ὡς ἔνω αἴτησις, γ) τὸ ἐπ' ἀριθμ 105789/
8-10-76 ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
κ Γ Ράλλη, δι' οὗ διεβιβάσθη ἡ αἴτησις εἰς τὸ ΚΕΜΕ καὶ δ) τὴν
εἰσηγησὶν τοῦ Ἰχουσαν οὗτος:

"Κατὰ τὴ γνώμη μου ἀποτελεῖ συμβολὴ πολὺ περισσότερο γιὰ τὴ
σχετικὴ βιβλιογραφία εἶναι πενιχρή. θεωρῶ τὸ βιβλίον χρήσιμο ὡς
ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα γιὰ ἐφήβους καὶ ἄριμους ἄνδρες, ποὺ ὀφείλουν νὰ
γνωρίζουν τὰ περὶ ἐφήβων. Ἀδυνατῶ ὅμως νὰ εἰσηγηθῶ ὅποιαδήποτε σφ-
σταση γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

α") Συχνὰ ὁ συγγραφεὺς επικαλεῖται ARGUMENTA HOMINES καὶ ἡ ἐργασία
του παρουσιάζεται μονόπλευρῃ στὴν ἀντιλήψή μου (μὲ ἔντονον θρησκευτι-
κὸ χρωματισμὸ ποὺ εἶναι πλεονέκτημα ἀπὸ μίᾳ ἄποψι, μειονέκτημα ἀπὸ
ἄλλῃ).

β") Ἡ γλωσσικὴ μορφή τοῦ βιβλίου, μολονδτι πλησιάζει συνειδητὰ τῇ
δημοτικῇ, δὲν συμβάλλει στοὺς σκοποὺς ποὺ σήμερα ἐπιδιώκουμε (Ν. 309/
76, ἀρθ. 2).

γ") Κομίζω ὅτι ἔνα καλὸ ἀνάγνωσμα βρῖσκει τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ
χωρὸς ἐπεμβάσεις ἄπρεπες καὶ θεωρῶ ἀσυμβέβαστο γιὰ κἀδε περίπτωση
νὰ ἐπεμβαίνουμε γιὰ τὴν προώθησιν βιβλίων ἰδικῶν μας ἢ τοῦ Ἐκποτικοῦ
ἠὲ Προσωπικοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως."

δ") Φρονῶ ὅτι δὲν ἐμπέπει ἡ διατύπωσις γνώμης μὲ τὸ νόημα τοῦ
ἄρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν 186/75 ὅπου ὁ λόγος περὶ χρησιμότητος βιβλίων
ἢ βοηθημάτων σχολικῆς φύσεως.

Ζ
Τὸ Τμήμα λαβὼν ἐπ' ὄφει α) τὴν ἀπὸ 22-9-76 υποβληθεῖσαν αἴτησιν
τοῦ κ Β Χαρόνη, β) τὸ ἐπ' ἀριθμ 1862/22-9-76 ἔγγραφον τῆς Ι Α.Ε.Π.
γ) τὸ ἐπ' ἀριθμ. 105789/8-10-76 ἔγγραφον τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐθνικῆς
Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γ Ράλλη καὶ δ) τὴν εἰσηγησὶν τοῦ κ.
Φ Βόρου, Συμβούλου Β', καὶ μετὰ συζήτησιν

Φ Βόρου, Συμβούλου Β', καὶ μετὰ συζήτησιν τὰ ἀποδοῦσα:

Ἄ π ο δ ἔ χ ε τ α ι ὁ μ ο ῶ ν ω ς τὰ ἀποδοῦσα:
Τὸ βιβλίον "Ἀγωγή καὶ Ψυχολογία" τοῦ κ. Β Χαρόνη θεωρεῖται
χρήσιμο ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα γιὰ ἐφήβους καὶ ἄριμους ἄνδρες, ποὺ
ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν τὰ περὶ ἐφήβων. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ
ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν τὰ περὶ ἐφήβων. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ

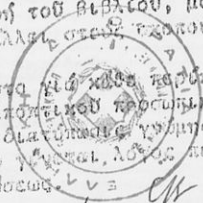
γίνῃ σφαστικὸς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ εἰς τοὺς κἀτωθι λόγους:
α) Συχνὰ ὁ συγγραφεὺς επικαλεῖται ARGUMENTA AD HOMINES καὶ ἡ ἐργα-
σία του παρουσιάζεται μονόπλευρῃ στὴν ἀντιλήψή μας (μὲ ἔντονον θρη-
σκευτικὸ χρωματισμὸ, ποὺ εἶναι πλεονέκτημα ἀπὸ μίᾳ ἄποψι, μειονέκτη-
μα ἀπὸ ἄλλῃ).

β) Ἡ γλωσσικὴ μορφή τοῦ βιβλίου, μολονδτι πλησιάζει συνειδητὰ τῇ
δημοτικῇ, δὲν συμβάλλει στοὺς σκοποὺς ποὺ σήμερα ἐπιδιώκουμε (Ν. 309/
76 ἀρθ 2).

γ) εἶναι ἀσυμβέβαστο γιὰ κἀδε περίπτωση νὰ ἐπεμβαίνουμε γιὰ τὴν προ-
ώθησιν βιβλίων τοῦ ἐκποτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

δ) Δὲν ἐμπέπει ἡ διατύπωσις γνώμης μὲ τὸ νόημα τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 5

τοῦ Ν 186/75, ὅπου γίνονται λόγοι περὶ χρησιμότητος βιβλίων ἢ βοθη-
ματων σχολικῆς φύσεως.

Θέμα 3ον: 'Ο επί του 3ου θέματος της Ημερησίας Διατάξεως
 "Αναφορά του 'Οργανισμού Μορφωτικών Σχέσεων" εισηγητής, κ. Φ. Βώρος,
 Σύμβουλος Β', θέτει υπ' όφει τών μελών του τμήματος: α) τό περι-
 εχόμενον του ΤΕΕΤ του οργανισμού Μορφωτικών Σχέσεων, β) τό υπ' άριθμ.
 5962/3-11-76 διαβιβαστικόν του 'Ιδ. Γραφείου του Υφυπουργού 'Εθνι-
 κής Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Β. Κοντογιαννοπούλου μετά του συν-
 ημιμένου σημειώματος του Διευθυντού του Γραφείου του καί γ) τήν ειση-
 γησίν του έχουσαν ούτω:

"'Ο 'Οργανισμός Μορφωτικών Σχέσεων (Τμήμα διαδόσεως έγκριμέ-
 νων βιβλίων) προτείνει τή διεξαγωγή διαγωνισμού μέ έρωτηματολόγιο
 που περιλαμβάνει 10 άπλές έρωτήσεις γιά μαθητές. Στους νικητές
 του διαγωνισμού προσφέρει μέ έκπτωση 50% ένα τρίτομο λεξικό άδελφη-
 ρης τής 'Ελληνικής γλώσσας (άλοκλήρου τής 'Ελληνικής Γλώσσας, του
 'Ε. 'Ιωαννίδη).

2. Νομίζω ότι όποιαδήποτε σκέψη γιά διεξαγωγή του παραπάνω
 διαγωνισμού σε σχολεία όποιασδήποτε βαθμίδας πρέπει νά άπορριφθεί
 γιά τους παρακάτω λόγους:

α) Πρωτεύει ιδιωτικά έμπορικά συμφέροντα μέ τρόπο έμμεσο καί
 παραπλανητικό, β) καθόλου δέν άποκλείεται ή όνομαστική άξια νά
 είναι τέτοια ώστε καί μετά τήν έκπτωση νά μήν υπάρχουν νικητές ώφε-
 λημένοι αλλά μόνο πελάτες άφελείς, γ) ο διαγωνισμός πρωτεύει βιβλίο
 άσύμφωνο μέ τήν άκολουθούμενη γλωσσική πολιτική (γραμματική συμμόρ-
 φωση είναι άδύνατη άφού τό βιβλίο κυκλοφόρησε νωρίτερα άπό τή
 Νεοελληνική Γραμματική), δ) ο διαγωνισμός καθ'αυτός είναι άσημαντός
 σε περιεχόμενο καί προωθείται σε βάρος τής εύρυθμης λειτουργίας τών
 σχολείων, άν κάτι τέτοιο γίνει δεκτό.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όφει α) τό περιεχόμενο του ΤΕΕΤ του 'Οργα-
 νισμού Μορφωτικών Σχέσεων β) τό υπ' άριθμ. 5962/3-11-76 διαβιβαστι-
 κόν του γραφείου του Υφυπουργού 'Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμά-
 των κ. Β. Κοντογιαννοπούλου καί γ) τήν εισηγήσιν του κ. Φ. Βώρου,
 όμοφώνως, ως άκολουθώς:

'Οποιαδήποτε σκέψη γιά διεξαγωγή του προτεινομένου παραπάνω
 άπ' τόν 'Οργανισμό Μορφωτικών Σχέσεων διαγωνισμού σε σχολεία όποιασ-
 δήποτε βαθμίδας, πρέπει νά άπορριφθή διά τους κατωτέρω λόγους:

α) Πρωτεύει ιδιωτικά έμπορικά συμφέροντα μέ τρόπο έμμεσο καί
 παραπλανητικό.
 β) Καθόλου δέν άποκλείεται ή όνομαστική άξια νά είναι τέτοια,
 ώστε καί μετά τήν έκπτωση νά μήν υπάρχουν νικητές ώφελημένοι, αλλά
 μόνον πελάτες άφελείς
 γ) 'Ο διαγωνισμός πρωτεύει βιβλίο άσύμφωνο μέ τήν άκολουθούμε-
 νη γλωσσική πολιτική (γραμματική συμμόρφωση είναι άδύνατη, άφού τό
 βιβλίο κυκλοφόρησε νωρίτερα άπό τή Νεοελληνική Γραμματική).
 δ) 'Ο διαγωνισμός καθ'αυτός είναι άσημαντός σε περιεχόμενο καί
 προωθείται σε βάρος τής εύρυθμης λειτουργίας τών σχολείων, άν κάτι
 τέτοιο γινόνταν δεκτό.

Μετ' άλλάεται ή συνεδρία.
 Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
 & α.
 ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
 ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ 101

Ἐν Ἀθῆναις σήμερον τῆ 26ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 9ην π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφώσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παγιόλου, Ἀ' Ἀντιπροέδρου τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. καὶ Προέδρου τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐπιμορφώσεως, οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δήμ. Σακιάς, Φ. Βῶρος, Ἡλ. Σπυροπούλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας, Νίμ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδεδός, Ἰ. Σιορδελής, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Φούσσις, Δ. Τομπάζης, Κ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ον - Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου (Φυσικῆ, Χημεία, Γεωγραφία, Βιολογία, Ἰατρικῆ, Βοτανικῆ, Ζωολογία), Εἰσηγηταὶ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Στ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητῆς

ΘΕΜΑ 2ον - Ἐπισιδησεις τοῦ θεμάτων: Εἰσιτήριοι-Προαγωγικαὶ-Ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις Γυμνασίου-Λυκείου

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστουμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἐν συνεχείᾳ τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ον - Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου (Φυσικῆ, Χημεία, Βιολογία, Γεωγραφία, Ἀνθρωπολογία, Ἰατρικῆ, Βοτανικῆ, Ζωολογία)

Ὁ ἐπὶ τοῦ θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰσηγητὴς κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, Σύμβουλος Α' καὶ Στ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητῆς, θέτουν ὑπὸ συζητήσιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τὸ

περιεχόμενον του 'Αναλυτικού Προγράμματος των μαθημάτων Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας, Γεωγραφίας, 'Ανθρωπολογίας, 'Υγιεινής και Βοτανικής-Ζωολογίας (Στοιχός-διδασκτέα βλη). Το Τμήμα λαβόν υπ' όψει: (α) τό περιεχόμενον του 'Αναλυτικού Προγράμματος των ως άνω μαθημάτων και (β) τήν διεξοδικήν συζήτησιν ή όποια διεξήχθη μεταξύ των μελών του Τμήματος, όποφάνεται όμοφώνως ως άπολούθως:

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός τής διδασκαλίας τής Φυσικής είναι:

- 1.- Νά διδάξει στους μαθητές τά φυσικά φαινόμενα, ώστε νά κατανοήσουν τους φυσικούς νόμους που τά διέπουν και νά άποκτήσουν τήν ικανότητα νά τά έρμηνεύσουν.
- 2.- Νά προκαλέσει τό ενδιαφέρον των μαθητών για τήν επιστημονική έρευνα στο χώρο τής φυσικής και τήν αντιμετάλλευση των άποτελέσμάτων της στις πρακτικές εφαρμογές και τις σχολικές με τή βελτίωση των όρων τής διαβίωσης του άνθρώπου (συγκοινωνίες, βιομηχανίες, τηλεπικοινωνίες κ.λ.π.).
- 3.- Νά άσκήσει τους μαθητές στην παρατήρηση και στο πείραμα με τή σπουδή του όλικού κόσμου (άνάπτυξη παρατηρητικότητας, κρίσεως, φαντασίας, βουλήσεως).
- 4.- Νά δώσει γνώσεις άπαραίτητες για τή διδασκαλία τής ύλης τής Φυσικής στο Λύκειο (νόμοι, τύποι, μονάδες, άπλές αριθμητικές εφαρμογές).
- 5.- Νά οδηγήσει τους μαθητές νά εκτιμήσουν τή σημασία τής συνεργασίας των επιστημόνων όλων των λαών στον επιστημονικό και τεχνικό τομέα για τήν πρόοδο των επιστημών και τή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του άνθρώπου

ΤΑΞΗ Β' (ώρες 2)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή: Φυσικά μεγέθη και μέτρησή τους (μήκος, έμβαδόν, όγκος, μάζα, χρόνος) με παραδείγματα από τό μακρόκοσμο και τό μικρόκοσμο.

Μηχανική: Έννοια τῆς κινήσεως καὶ τῆς θέσεως. Εὐθύγραμμη ὁμαλὴ κίνηση. Έννοια τῆς ταχύτητος καὶ εἰδικότερα τῆς μέσης ταχύτητος. Γραφικὴ παράσταση διαστήματος-χρόνου καὶ ταχύτητος-χρόνου. Έννοια δυνάμεως. Δυναμόμετρα. Μονάδες δυνάμεως. Στοιχεῖα ελαστικότητας. Γραφικὴ παράσταση δυνάμεως σὲ συνάρτηση μὲ τὴν ἔπομάκρυνση. Σύνθεση συγγραμμικῶν δυνάμεων καὶ δύο δυνάμεων ὑπὸ γωνία. Έννοια ροπῆς. Παράλληλες δυνάμεις. Ζευγὸς δυνάμεων. Μοχλὸς. Τροχαλεῖς. Κεκλιμένο ἐπίπεδο. Βαροῦλιο-Βάρους τῶν σωμάτων. Κέντρο βάρους (πειραματικὴ εὕρεση). Ἐῖδη ἰσορροπιῶν. Ἐρμάτων. Κέντρο βάρους (πειραματικὴ εὕρεση). Διάφορες μορφές ἐνέργειας καὶ διατήρησή της. Τριβὴ (ἐφαρμογές).

Στατικὴ τῶν ρευστῶν: Έννοια πίεσεως. Εἰδικὸ βάρος καὶ πυκνότητα σωμάτων. Ἰγρά. Ἰδροστατικὴ πίεση καὶ μέτρησή της. Μανομετρικὴ κἄφα. Μανόμετρο. Ἀρχὴ τοῦ PASCA L. Ἰδραυλικὸ πιεστήριο καὶ ἄλλες ἐφαρμογές. Ἀτμοσφαιρικὴ πίεση. Πειράματα TORRICELLI-Βαρόμετρο. Μεταλλικὸ βαρόμετρο. Συγκοινωνοῦντα δοχεῖα καὶ ἐφαρμογές τους. Δυνάμεις στὰ πλευρικὰ τοιχώματα δοχείου. Ἐράγματα. Αὐτόματος ποτιστήης. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδη. Ἐφαρμογές τῆς Ἀρχῆς Ἀρχιμήδη στὴν πλεύση καὶ στὴν εὕρεση τῆς πυκνότητας. Πυκνόμετρα. Νόμος τῶν BOYLE-MARIOTTE.

Στοιχεῖα ἀπὸ τὴν ὑδροδυναμική: Έννοια ροῆς. Πετρελαιοαγωγὴ. Παροχή. Ἀεροπλάνο.

Μοριακὲς δυνάμεις: Ἐπιφανειακὴ τάση (μὲ παραδείγματα).

Θερμότητα: Ἡ θερμότητα ὡς μορφή ἐνέργειας. Σύντομη περιγραφή τῆς κινήτικῆς θεωρίας. Διαστολές στερεῶν, ὑγρῶν, ἀερίων. Ἡ έννοια τῆς θερμοκρασίας. Κλίμακα CELSIUS. Γραφικὲς παραστάσεις θερμοκρασίας-χρόνου. Θερμιδομετρία. Θερμίδα. Εἰδικὴ θερμότητα. Θερμιδόμετρα. Καύση. Τήξη. Πήξη. Θερμότητα τήξεως. Ἐξάτμιση. Ἐξάχνωση. Βρασμός. Ἀπόσταξη, κορεσμένοι ἀτμοί. Ἰγρασία (ἀναφορὰ στὴ μετεωρολογία). Διάδοση τῆς θερμότητας καὶ ἐφαρμογές. Ἄνεμοι. Μηχανὲς ἐσωτερικῆς καύσεως. Ψυγεία.

Ἠλεκτρισμός: Ἠλεκτρίση μὲ τριβὴ καὶ ἐπαγωγή. Ἠλεκτροσκόπιο. Έννοια φορτίων καὶ εἶδη τους. Νόμος COULOMB/ Δομὴ τοῦ ἀτόμου. Πρότυπο BOHR. Πρωτόνια, νετρόνια, ἠλεκτρόνια, ἀτομικὸς καὶ μαζικὸς ἀριθμὸς. Ἰσότοπα. Ἀγωγοὶ καὶ μονωτές. Ἐλεύθερα ἠλεκτρόνια. Ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. Πηγές.

Αποτελέσματα του ηλεκτρικού ρεύματος. Διαφορά δυναμικού. Άμπερ-
μετρα, βολτόμετρα. Νόμος του ΟΗΜ. Αντίσταση και παράγοντες από
τους οποίους εξαρτάται. Μεταβλητή αντίσταση. Ενέργεια και ισχύς
του ηλεκτρικού ρεύματος. Εφαρμογές.
Ηλεκτρόλυση. Συσσωρευτές μολύβδου. Ξηρά στοιχεία. Θερμοηλεκτρι-
κό φαινόμενο.

ΤΑΞΗ Γ' (Ώρες 2)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μηχανική: Μεταβαλλόμενη κίνηση. Επιτάχυνση. Επιβράδυνση. Ομα-
λά μεταβαλλόμενη κίνηση. Τύποι και γραφικές παραστά-
σεις τους.

Δυναμική: Θεμελιώδης εξίσωση. Δράση-αντίδραση. Βάρος των σωμά-
των. Όρμη. Διατήρηση της όρμης και εφαρμογές της.
Ομαλή κυκλική κίνηση.

Ταλαντώσεις - Ακουστική: Έννοια ταλαντώσεως. Ειρμερές. Μέτρηση
του χρόνου. Εξαναγκασμένη ταλάντωση.
Συντονισμός. Κύματα. Ο ήχος ως κύμα. Χαρακτηριστικά του ήχου.
Αντηχεία. Ηχογόνες πηγές (ποιοτικά).

Οπτική: Το φως ως μορφή ενέργειας. Φωτεινά σώματα. Παραγωγή φω-
τός (δεύτερη κβαντική συνθήκη). Ευθύγραμμη διάδοση και
ταχύτητα του φωτός. Αποτελέσματα. Ανάκλιση. Εύδωλα. Διάθλαση.
Αποτελέσματα της. Ανάλυση του φωτός. Φακοί, είδη, εύδωλα. Οφθαλ-
μός και παθήσεις του. Αρχή λειτουργίας μικροσκοπίου, τηλεσκοπίου,
φωτογραφικής μηχανής.

Ηλεκτρομαγνητισμός: Μαγνήτες. Πυξίδα. Πηνία. Ηλεκτρομαγνήτες.
Δυνάμεις που δρουν σε κινούμενα φορτία μέσα
σε μαγνητικό πεδίο (LAPLACE). Εφαρμογές δυνάμεων LAPLACE σε κινη-
τήρες. Επαγωγή. Εφαρμογές. Γένεση του εναλλασσόμενου ρεύματος.
Ενεργός τάση και ένταση.
Μετασχηματιστές. Υδροηλεκτρικά εργοστάσια και γραμμές μεταφοράς.
Αγωγιμότητα θερμών. Ακτίνες RONTGEN. Καθοδικός σωλήνας και εφαρ-
μογές του. Φωτοηλεκτρικό φαινόμενο και εφαρμογές του.
Ποιοτική περιγραφή των ηλεκτρικών ταλαντώσεων. Τηλεπικοινωνίες.

Ημιαγωγός. Κρυσταλλοδίοδος. Έφαρμογές

Στοιχεία Πυρηνικής Φυσικής: Ραδιενέργεια, ραδιοϊσότοπα. Πυρηνική σχέση και σύντηξη. Ήλιακη ενέργεια.

Πυρηνικός αντιδραστήρας. Βιολογικές δράσεις.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ
ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΟΛΟΓΙΑΣ
Ωρες 1

ΕΚΠΟΣ

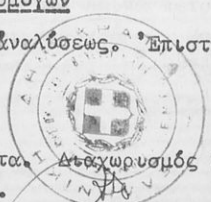
Σκοπός του μαθήματος της Χημείας είναι:

- 1.- Νά γνωρίσουν οι μαθητές τὰ χημικά φαινόμενα και τούς νόμους που τὰ διέπουν και νά προχωρήσουν στην έρμηνεία τους χρησιμοποιώντας τις βασικές έννοιες για τή λεπτοδομή της ύλης και τή λειτουργία της στο επίπεδο των χημικών φαινομένων.
- 2.- Νά αναπτύξουν τήν παρατηρητικότητα τους, τήν κρίση τους, τήν έρευνητική τους διάθεση, τήν πρωτοβουλία και τήν συνεργατικότητα, τήν άκρίβεια διατυπώσεως, τή δεξιοτεχνία τους στα πειράματα, ιδιαίτερα στην ποιοτική διερεύνηση των χημικών φαινομένων και τήν λιανότητα επιλύσεως πολύ άπλων προβλημάτων πάνω σ' αυτά.
- 3.- Νά κατανοήσουν τις σχέσεις της χημείας με τις άλλες επιστήμες, καθώς και τις ποικίλες επιπτώσεις της στα άτομα και στο κοινωνικό σύνολο, το βαθύτερο ανθρωπιστικό χαρακτήρα της, τήν άνοδική εξέλικτική πορεία της χημικής γνώσεως και τόν πανανθρώπινο χαρακτήρα της ως επιστήμης.

ΤΑΞΗ Β' (ώρες 1)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1.- Ή Χημεία ως πειραματική επιστήμη εφαρμογών
Θέμα Χημείας: Στοιχειώδεις μέθοδοι αναλύσεως. Επιστημονική έρευνα. Χημική βιομηχανία.
- 2.- Ή Χημεία και το φυσικό περιβάλλον
Έδαφος. Ατμοσφαιρικός άέρας. Μειγμάτα. Διαχωρισμός μειγμάτων. Το νερό. Καθαρά σώματα. Φυσικές σταθερές.

3.- Στοιχεῖα

• Οξυγόνο. • Ἀπλά σώματα, στοιχεῖα. • Ὑδρογόνο.

4.- Λεπτοδομή τῆς ὕλης. Χημικὲς ἐνώσεις. Χημικὲς ἀντιδράσεις. Συμβολισμοί.

Τὰ ἄτομα καὶ ἡ δομὴ τους. Χημικὰ σύμβολα. Περιοδικὸ σύστημα. Χημικὲς ἐνώσεις. Σθένος. Δεσμοί. Χημικοὶ τύποι. Χημικὲς ἀντιδράσεις. Σύνθεση, ἀποσύνθεση, ἀπλή καὶ διπλή ἀντικατάσταση. • Ἀτομικὸ καὶ μοριακὸ βάρος. • Ἀριθμὸς AVOGADRO. Γραμμομόριο, γραμμομοριακὸς ὄγκος. Νόμος ἀφθαρσίας τῆς ὕλης. Χημικὲς ἐξισώσεις. Πότε γίνεται μὴ χημικὴ ἀντίδραση: (α) συνθέσεως καὶ (β) ἀπλῆς καὶ διπλῆς ἀντικαταστάσεως.

5.- Τρεῖς ομάδες τοῦ περιοδικοῦ συστήματος

Νάτριο καὶ ἀλλιάλια. Χλώριο καὶ ἰοδῶνα. Ἀνθρακίκο. Πυρίτιο.

6.- • Ὄξέα. Βάσεις. • Ἐξουδετέρωση. Ἀλατά.

• Ὑδροχλωρικὸ ὄξύ. Θαλιὸ ὄξύ. Καυστικὸ νάτριο. • Ἐξουδετέρωση. Ἀλατά. Ἀλατά ἀσβεστίου.

7.- • Ὄρυκτολογία

Πετρώματα. • Ὄρυκτά. Μεταλλεύματα. Στοιχειώδεις γνώσεις ὄρυκτοδιαγνωστικῆς. Τὰ σπουδαιότερα ὄρυκτά καὶ μεταλλεύματα τῆς Ἑλλάδος.

ΤΑΞΗ Γ' (ἔδρες 1)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1.- Μέταλλα

• Ὄρυκτά Μεταλλεύματα. Μεταλλουργία. Γενικὲς ιδιότητες τῶν μετάλλων. Κράματα. Σίδηρος. • Ἀλουμίνιο. Χαλιῶς.

2.- • Ὄργανική Χημεία

Θέμα ὄργανικῆς Χημείας. Ταξινομήσεις ὄργανικῶν ἐνώσεων. Στοιχεῖα ὀνοματολογίας. • Ὄμβλογες σειρές. Μεθάνιο. Αἰθυλένιο. Βενζόλιο. Πετρέλαια. Τὰ ἑλληνικὰ πετρέλαια. Βενζίνες καὶ λοιπὰ πετροχημικὰ προϊόντα. Λιθάνθρακες καὶ λιγνίτες. Αἰθυλικὴ ἀλιοδὴ. Ζυμώσεις. • Ὄργανικὰ ὄξέα. • Ὄξινα ὄξύ. • Ἀμινοξέα. • Ὑδατάνθρακες. Πρωτεΐνες. • Ἐστέρες. Λίπη καὶ ἔλαια. Σαποῦνια καὶ ἀπορρυπαντικὰ. Γλυκόζη. Ζάχαρη. Ἀμυλο. Κυτταρίνη. Πλαστικά. Φάρμακα.

3.- Χημική Ενέργεια και άλλες μορφές ενέργειας
Θερμοχημεία. Φωτοχημεία. Ηλεκτροχημεία.

4.- Χημεία και σύγχρονη ζωή

Η ελληνική χημική βιομηχανία. Η χημική βιομηχανία στην Ε.Ο.Κ.
Σημασία της χημείας στη σύγχρονη ζωή. Θετικές και αρνητικές επι-
πτώσεις. Σύγχρονα προβλήματα.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΜΕ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΘΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι:

- 1.- Νά περιγραφεί η γη ως γεωφυσικός χώρος και κατοικία των ανθρώπων, νά τονισθεί η αλληλεπίδραση ανθρώπου και περιβάλλοντος, νά υπογραμμισθεί η σημασία της επικοινωνίας και της άμοιβαίας κατανοήσεως των λαών, νά αναλυθούν τά αίτια της μετακινήσεώς τους και νά έπιτεθεί ιστορικά ή οικονομική δραστηριότητα του ανθρώπου.
- 2.- Νά γνωρίσουν οι μαθητές τις πηγές πλούτου και την οικονομική δραστηριότητα της πατρίδας μας ειδικότερα, καθώς και τή θέση της στον Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο από πολιτιστική και οικονομική άποψη.
- 3.- Νά περιγραφούν και νά έρμηνευθούν χαρακτηριστικά γεωλογικά φαινόμενα.

Τάξη Α' (ώρες 1 1/2)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή: Η γη ως ούράνιο σωμα. Γεωγραφικές συντεταγμένες. Διεθνής ώρα. Έρμηνεία του χάρτη. Ζώνες της γης. Κλίμα. Θαλάσσια ρεύματα. Ωκεανοί.

Οι ήπειροι εντός της Ευρώπης και οι πολιτικές περιοχές: Αμερικοί: στοιχεία φυσικής γεωγραφίας. Άλσσια (παγετώνες, επίδραση του περιβάλλοντος, κοινωνία). Καναδάς-Η.Π.Α. (μεταναστευτικά ρεύματα, οικονομική ανάπτυξη, επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον και αντίστροφα). Μεγάλο Κέντρο του Κολοράντο. Γεωλογική ήλιος της γης. Κράτη της κεντρικής Αμερικής. Βραζιλία (οικονομική και πολιτική

έξέταση). 'Ο άνθρωπος του Αμαζονίου και οι έποχές του πολιτισμού. Υπόλοιπες χώρες της νότιας Αμερικής. Ωκεανία: στοιχεῖα φυσικής γεωγραφίας. Αυστραλία (οικονομική και πολιτική εξέταση). Νησιά της Ωκεανίας. Αφρική: στοιχεῖα φυσικής γεωγραφίας. Αίγυπτος (οικονομική και πολιτική εξέταση). 'Η σημασία του Νείλου για την Αίγυπτο, γενικότερη οικονομική σημασία των ποταμών. Σαχάρα. Τόποι των έρημων. Νιγηρία (οικονομική και πολιτική εξέταση). Άλλες χώρες της Αφρικής. Άσία: στοιχεῖα φυσικής γεωγραφίας. Ιαπωνία (οικονομική και πολιτική εξέταση). Πολιτιστικά στοιχεῖα. Άναβαθμίσεις. 'Ηφαιστεια. 'Εσωτερική της γῆς. Κίνα (οικονομική και πολιτική εξέταση). LOESS. 'Ινδία (οικονομική και πολιτική εξέταση). Αραβικές χώρες της Άσίας (φυσικοί πόροι και σημασία τους στη παγκόσμια οικονομία). Κύπρος (πολιτική και οικονομική εξέταση). Τουρκία (πολιτική και οικονομική εξέταση). Άλλες χώρες της Άσίας.

ΤΑΞΗ Β' (Ώρες 1)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ευρώπη: Φυσικογεωγραφική εξέταση όλης της ηπείρου. Τά Κράτη της Ευρώπης εντός από την 'Ελλάδα κατά μεγάλες γεωγραφικές περιοχές από πολιτικής και οικονομικής απόψεως. Βιθιότερα θά εξετασθούν τά κράτη της βαλκανικής χερσονήσου και οι χώρες της Ε.Ο.Κ. Οικονομική άνασκόπηση της Ευρώπης και κυρίως των οικονομικών ενώσεων Ε.Ο.Κ. και ΚΟΜΕΚΟΝ.

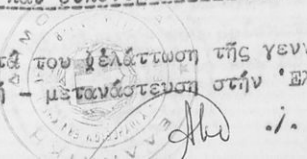
ΤΑΞΗ Γ' (Ώρες 1)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή: Γεωγραφική θέση της 'Ελλάδας και σύγκρισή της με διάφορες άλλες χώρες του κόσμου. Γεωλογική εξέλιξη και διαμόρφωση των ελληνικών γεωγραφικών διαμερισμάτων.

Φυσική γεωγραφία: 'Η μορφολογία του έδάφους, τό κλίμα και τά νερά της 'Ελλάδας σε γενικές γραμμές.

Πολιτική και οικονομική έπισκόπηση της 'Ελλάδας: 'Ο πληθυσμός της 'Ελλάδας και τά προβλήματα του (έλάττωση της γεννητικότητας, άποδημία -μόνιμη και προσωρινή - μετανάστευση στην 'Ελλάδα, κ.λ.π.). Τά χωριά και οι

Άγροτικοί συναιτισμοί. Οι πόλεις. Οι άγροτοπόλεις. Τά μεγάλα
δοτινά κέντρα, Τά αλτία και οι συνέπειες τής δημιουργίας τους.
Πρωτεύουσα και συμπρωτεύουσα. Διοικητική διαίρεση. Ή παιδεία.
Οικονομική ζωή τής χώρας: πρωτογενείς συντελεστές έθνικης παρα-
γωγής (γεωργία, ιτηνοτροφία, δασοομία, άλιεία). Δευτερογενείς
συντελεστές έθνικης παραγωγής (μεταλλεία, όρυχεία, λάτομεία, άλυ-
κίες, ολιοτεχνία, βιομηχανία, πηγές ένέργειας). Τριτογενείς συν-
τελεστές έθνικης παραγωγής (μεταφορές, τηλεπικοινωνία, ναυτιλία,
άπόριο, τουρισμός). Οι οικονομικές σχέσεις τής Ελλάδας με τες
χώρες τής Ε.Ο.Κ. και με τόν άλλον κόσμο.

Ο έλληνισμός τής διασποράς: Ή συμβολή του στην οικονομία τής
χώρας και ή φροντίδα γι' αυτόν.

Ο Κυπριακός έλληνισμός

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός τής διδασκαλίας τής Βιολογίας είναι:

- 1.- Νά θεωρήσουν οι μαθητές κατά ολοκληρωμένο τρόπο τά έμβια όντα
και τες βασικές λειτουργίες σέ κυτταρικό έπίπεδο, με παράλλη-
λη συμπλήρωση και συνδυασμό τών γενικών γνώσεων από τά έπιμέρους
βιολογικά μαθήματα που διδάχτηκαν στις προηγούμενες σχολικές χρο-
νιές.
- 2.- Νά κατανοήσουν οι μαθητές ότι όμοια και στά πιδ έτεροειδή όντα
ύπάρχουν κοινές δομές και λειτουργίες που σχεδόν ταυτίζονται,
κυρίως στό έπίπεδο του κυττάρου.
- 3.- Νά κατανοήσουν οι μαθητές μηχανισμούς κληρονομικότητας κοξινός
για όλους τούς οργανισμούς (θά δοθεί έμφαση στην κληρονομικό-
τητα του άνθρώπου).
- 4.- Νά μελετήσουν στοιχειωδώς οι μαθητές κοινωνικά προβλήματα και
πρακτικές εφαρμογές που προκύπτουν από την εφαρμοσμένη βιολογία.
- 5.- Νά κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι οργανισμοί αποτελούν ένιατο
ζωντανό σύνολο, που βρίσκεται σέ άμεση λειτουργική σύνδεση με
τό περιβάλλον τους, έμμο και άβιο, που επηρεάζει τά φαινόμενα τής
ζωής.

ΤΑΣΗ Γ' (ὄρες 2)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τό φαινόμενε τῆς ζωῆς καί οἱ ἐπιδηλώσεις τῆς. Ἀκυσταρινές μορφές ζωῆς: Ιοί καί φέγοι (δομή, ἀναπαραγωγικός κύβλος, λύση κυττάρου, μόλυση νέου κυττάρου). Τό κύτταρο: Εἰσαγωγή, χημική σύσταση τοῦ κυττάρου, κυτταρικά ὄργανα (δομή καί λειτουργία τους), γονίδια καί λειτουργία τους. Διαφορές ζωϊκῶν καί φυτικῶν κυττάρων. Φωτοσύνθεση. Κυτταρινός πολλαπλασιασμός: ΜΕΦωση καί βιολογική σημασία τῶν φαινομένων. Διαταραχή τῆς ὁμαλῆς πορείας κατὰ τή μίτωση καί μείωση. Μονοκύτταροι καί πολυκύτταροι ὄργανισμοί. Ἀναπαραγωγή: Μονογονία, ἀμφιγονία, ἐναλλαγή γενεῶν, γονιμοποίηση. Ἐμβρυολογία: Ἀλλοίωση, διαφοροποίηση, φυσιολογία ἔμβρων. Μηχανισμός κληρονομικότητος: Ποικιλομορφία στοῦ πληθυσμοῦ καί κληρονομικότητα. Ἐπιτητες ἰδιότητες. Νόμοι τοῦ Μέντελ (μονοϋβριδισμός). Γονότυπος-φαινότυπος. Φυλοσύνδετη κληρονομικότητα, φυλοκαθορισμός τῶν ὄργανισμῶν ὡς ἓνα βιολογικό φαινόμενο, γονιδιακές μεταλλαγές, χρωματωσμηνές ἀνωμαλίες, μέ γενικά παραδείγματα καί εἰδικότερα μέ παραδείγματα ἀπό τή γενετική τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου εἶναι δυνατό. Ὄργανισμός καί περιβάλλον: Ἐννοια περιβάλλοντος. Ἐπίδραση διαφόρων παραγόντων τοῦ περιβάλλοντος στοῦ ὄργανισμοῦ καί προσαρμογή. Ἀναστρεπτικές καί μίνιμες ἐπιδράσεις περιβάλλοντος. Ἐπιδράσεις τοῦ περιβάλλοντος κατὰ τήν ἀνάπτυξη. Οἰκολογία. Ἄλλοσιδες τροφῆς, βίδοποι, βιοκοινότητες καί βιολογική ἰσορροπία. Ἐπίδραση τοῦ ἀνθρώπου στή βιολογική ἰσορροπία. Μόλυση περιβάλλοντος. Ἐἶδη καί τρόποι μόλυνσεως. Διαταραχή τῆς ἰσορροπίας τῶν βιοκοινωνιῶν ἐξ αἰτίας τῆς μόλυνσεως τοῦ περιβάλλοντος. Τρόποι πρόληψεως τῶν μόλυνσεως. Στοιχεῖα ἐφαρμοσμένης βιολογίας. Βελτίωση εἰδῶν πού χρησιμοποιοῦνται στή γεωργία καί στήν πτηνοτροφία. Καταπολέμηση παρασίτων. Ἐθνογινία. Τά ἀρνητικά ἀποτελέσματα ἀπό τήν προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νά ἀναπτύξει τή φύση πρὸς ὄφελός του. Ἐξέλιξη τῶν ὄργανισμῶν. Εἰσαγωγή, παράγοντες πού ἐπιηρεάζουν τήν εξέλιξη. Μέθοδοι μελέτης τῆς ἐξέλιξεως καί τῆς συγγένειας μεταξύ τῶν εἰδῶν. Ἐργαστηριακές ἀσκήσεις.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΕΚΘΟΣ

Σκοπός τής διδασκαλίας του μαθήματος τής ανθρωπολογίας με στοιχεία υγιεινής είναι:

- 1.- Νά αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις σχετικά με τήν ανατομία και φυσιολογία του ανθρώπινου σώματος.
- 2.- Νά κατανοήσουν τήν ανάπτυξη του ανθρώπινου όντος από τήν αρχή τής εμβρυϊκής υπάρξεώς του και νά ενημερωθεί για τήν εξέλιξη του ανά τους αιώνες.
- 3.- Νά κατανοήσουν και, κατά τό δυνατόν, νά αντιμετωπίσουν καθημερινά βιολογικά προβλήματα και φαινόμενα που άφορούν τόν άνθρωπο ως οργανισμό και ως κοινωνικό σύνολο.

ΤΑΞΗ Β' (ώρα 1)

ΥΛΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή: Κυτταρική διαφοροποίηση-ιστοί. Γενική μορφολογία και φυσιολογία των λειτουργικών συστημάτων του ανθρώπου: ερειστικό σύστημα. Ή ύψη των οστών κατά τήν εμβρυϊκή και μεταεμβρυϊκή ηλικία. Σύνδεση των οστών. Τά μέρη του σκελετού. Μυϊκό σύστημα: Είδη μυών. Ιδιότητες μυών. Πεπτικό σύστημα: Τά τμήματα του πεπτικού συστήματος και ή λειτουργία τους. Αναπνευστικό σύστημα: αναπνευστικά όργανα. Φυσιολογία του αναπνευστικού συστήματος, τεχνητή αναπνοή, παραγωγή τής φωνής. Κυκλοφορικό σύστημα: τό αίμα και ή φυσιολογία του, ή καρδιά και ή φυσιολογία της, ή λέμφος, άναίεση· και καταστροφή των αιμοκυττάρων. Αιμορραγία και τρόποι αντιμετώπισής της, αιμο(ρρο)φιλία, άναιμιες, στοιχεία των ομάδων του αίματος. Απεικριτικό σύστημα: νεφροί, ούροτρες, ούροδόχος κύστη, φυσιολογία του άπεικριτικού συστήματος. Νευρικό σύστημα: έγκεφαλονωτιαίο Ν.Σ., Φυτικό Ν.Σ., Νευρικά κύτταρα, μεταφορά των νευρικών έρεθισμάτων. Αισθητήρια όργανα. Καλυπτήριο σύστημα: δέρμα και δερματικές αισθήσεις. Γεννητικό σύστημα. Άρσενικά και θηλυκά όργανα ή έσωτερικά (έξωτερικά). Οι γονάδες ως έικριτικοί αδένες και ως όργανα παραγωγής γοννητικών κυττάρων. Άρσενική-σπερματογένεση. Άδένες και ορμόνες. Επίδραση των ορμονών. Χρωματοσώματα του ανθρώπου: Γενική

γνώση του καρυοτύπου του ανθρώπου, σύγκριση αὐτοῦ στὰ δύο φύλλα.
Φυλοκαθορισμός στὸν ἄνθρωπο, ἀπολλίσεις ἀπὸ τὸν κανονικὸ καρυό-
τυπο (TURNER, KLINEFELTER κ.λ.π). Μογγολοειδῆς ἰδιοτεία. Σημα-
σία τῶν προγαμιαίων πιστοποιητικῶν ὑγείας. Στοιχεῖα ἐμβρυολογί-
ας. Ἀνάπτυξη ἐμβρύου, φυσιολογία ἐμβρύου, μορφολογία καὶ μέγε-
θος κατὰ ἡλικία. Βιταμίνες, σχέση τῶν βιταμινῶν μετὴν ὁμολή
ἀνάπτυξη ἢ μετὴν διαταραχὴ τῆς. Στοιχεῖα μικροβιολογίας-παρασι-
τολογίας: Ἀσθένειες ποῦ φελλονται σὲ τοὺς καὶ βοικτήρια. Ἐμβό-
λια καὶ ἔρροι. Ἀσθένειες ποῦ φελλονται σὲ πρῶτόζωα καὶ σιδάλημες.
Προφυλάξεις. Φάρμακα-ναρρωτικὰ-παρασιτοκτόνα. Δημιουργία ἀνθε-
πιτικῶν στελεχῶν, παρσίτων μετὴν χρήση φαρμάκων-παρασιτοκτόνων.
Δυσμενεῖς ἐπιδράσεις ἀντιβιοτικῶν στὴν ὁμολή ἀνάπτυξη· ναρρωτικὸ
καὶ ὄργανικὲς ἀνωμαλίες. Καρῖνος καὶ χημικὲς οὐσίες. Ἐξέλιξη
τοῦ ἀνθρώπου καὶ σχέση του μετὸ περιβάλλον: Κοινωνική καὶ πολι-
τιστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνθρώπινες φυλές. Προσαρμοτικὸ-
τητα τοῦ ἀνθρώπου στὸ περιβάλλον του. Ἐργαστηριακὲς ἀσκήσεις.

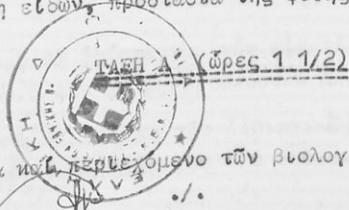
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΟΤΑΝΙΚΗΣ-ΖΩΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Βοτανικῆς-Ζωολογίας
εἶναι:

1.- Νὰ κατανοήσουν οἱ μαθητές: (α) Τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς μετὴ τῆ
μελέτη ὀρισμένων φυτικῶν καὶ ζωϊκῶν ὀργανισμῶν. (β) Τὴ στε-
νή σχέση τῶν φυτῶν μετὰ τὰ ζῶα, καθὼς καὶ τῆς σχέσεις τους μετὸν
ἀνὸργανο κόσμον καὶ μετὸν ἄνθρωπον. (γ) Τὴ σημασία ποῦ ἔχουν γιὰ
τῆς ζωϊκῆς λειτουργίες, ἢ ὅλη ὡς δομικὸ ὕλιον καὶ περιβάλλον, καθὼς
καὶ οἱ ἐνεργειακὲς μεταβολές (ἐπινοοδδμηση ὀργανικῶν ἐνώσεων, φω-
τοσύνθεση κ.λ.π.).

2.- Νὰ ἀποκτήσουν οἱ μαθητές τῆς ἀπαραίτητες γνώσεις γιὰ τὴν κα-
τανόηση πρακτικῶν ἢ ἐπιχειρῶν ζητημάτων ποῦ σχετίζονται μετὸ
ἄμεσο φυσικὸ περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς καὶ τὴν ἐπέμβαση του
στὴ φύση (βελτίωση εἰδῶν, προστασία τῆς φύσης κ.λ.π.).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Εἰσαγωγή: Ἐννοία καὶ περιεχόμενον τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν.

Έννοια, περιγραφή και συστατικά του κυττάρου. Μέρη ενός φυτού: Ρίζα, βλαστός, φύλλα, άνθη, καρπός, σπέρμα (θά γίνει σύντομη αλλά περιεκτική ανάπτυξη της ανατομίας και της φυσιολογίας τους, με τη χρησιμοποίηση έτσι διαφορετικού φυτού ως παραδείγματος για κάθε μέρος που μελετάται ή μελέτη π.χ. της ρίζας θά γίνει με τη φασκή, τὰ άνθη με την κερασία κλπ). Φυτά δικοτυλήδωνα χλωριστοπέταλα: όσπρια, μηλιά, άμπέλι, (κλήμα), έσπεριδοειδή, βαμβάκι.- Φυτά δικοτυλήδωνα συμπέταλα: έλιές, πατάτα, κηπός). Φυτά δικοτυλήδωνα άπέταλα: βελανιδιά, τεύτλα. Φυτά μονοκυτλήδωνα: δημητριακά. Φυτά γυμνόσπερμα: πεύκο, έλατο, κυκάλισι. Φυτά κρυπτόγυμα: φτέρη. Μύκητες και λειχήνες. Φύκη. Γενικές παρατηρήσεις και συγκρίσεις μεταξύ φανερογώνων και κρυπτογώνων.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

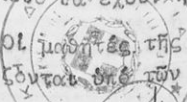
Χέσεις μεταξύ αυτότροφων και έτερότροφων οργανισμών. Πρωτόζωα: άμοιβάδα, σπόγγοι, κοράλια, άκτινίτες, ιστοί. Σιρόνιας: τό σκουλήκι της γής. Άρθρόποδα: κερκίνοειδή (άστακός, καβούρια). Έντομα: μέλισσα. Μαλάκια: μύδι. Σπονδυλωτά: φέρια και είδιότερα τό λαυρόκι (όργανα, όργανικά συστήματα, δέρμα, όστίδες, μυϊκό, άναπνευστικό, πεπτικό, άπειριρτικό, ουλοφοριακό, νευρικό σύστημα, πολλαπλασιασμός). Άμφίβια: βέτραχος (πνεύμονες). Έρπετά: όχιά. Πτηνά: κόττα. Θηλαστικά: γάτα (κύηση, θηλασμός).

ΘΕΜΑ 2ο - 'Επισκόπησης του θέματος "Εισιτήριο - Προαγωγικά - Άπολυτήριο Έξετάσεις Γυμνασίου - Λυκείου"

Κατά την εξέταση του θέματος τούτου, προήδρευσε του Τμήματος ο Πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Άλ. Καρανιδάς. Παρέστη και ο κ. 'Ι. Ιωάννου, Άναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Έπιαιδεύσεως του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Κατά την διάρκεια της συζητήσεως απελλόγησαν άπόψεις μεταξύ των μελών του Τμήματος.

Ο Πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Ε. κ. Άλ. Καρανιδάς διετύπωσε τὰ κάτωθι έρωτήματα:

α) Οι μαθητές που θά ύφιστανται την εισιτήριο εξέταση διά τό Λύκειο θά έχουν ή δέν θά έχουν ύποστει άπολυτήριο εξέτασης;

β) Οι μαθητές της Γ' Τάξεως των 'Ιδιωτικών Γυμνασίων θά εξέταζονται διά των καθηγητών των των διδασκόντων εις την Γ' τάξιν ./.

ή ένώπιον επιτροπής καθηγητών έξ ιδιωτικιών καλ δημοσίων Γυμνασίων ώς καλ οί μαθηταί τής ΣΤ' Τάξεως του παλαιού 6/ταξίου Γυμνασίου;

- γ) Πότε θά διεξάγονται οί εισηγήριες εξέτασεις για τό Λύκειο;
- δ) Αύτες θά είναι επί πανελληνίου επίπέδου καλ θά είναι κοινές καλ για τά Λύκεια γενικής καλ επαγγελματικής κατευθύνσεως ή θά γίνουν άλλες για τά μέν καλ άλλες για τά δε;

Μετά τήν διατύπωση τών παραπάνω έρωτημάτων από τον κ. Πρόεδρο του Κ.Ε.Μ.Ε. τό Τμήμα άποδέχεται όμοφώνως:

Οί μαθητές που είναι κάτοικοι του άπολυτηρίου Γ' τάξεως του Γυμνασίου, θά δίνουν εισηγήριες εξέτασεις για τήν είσαγωγή τους στο Λύκειο (Γεν. Κατευθύνσεως - Επαγγ. Κατευθύνσεως). Οί μαθητές θά είναι έλεύτεροι νά διαλέξουν τό Λύκειο τής προτιμήσεώς τους.

Οί μαθητές τής Γ' τάξεως τών Ιδιωτικιών Γυμνασίων στις άπολυτήριες εξέτασεις θά εξέτάζονται ένώπιον επιτροπής καθηγητών από δημόσια καλ Ιδιωτικά Γυμνάσια.

Οί εισηγήριες εξέτασεις στο Λύκειο θά γίνονται τον Ιούνιο μήνα καλ στις έδρες τών Επιθ/σεων Μ.Ε. με τήν προοπτική νά αόξηθοϋν τά κέντρα τούτων, όσες φορές τούτε είναι άναγκαίο, λόγω είδινών συνθημών.

Κατά τις εισηγήριες εξέτασεις στο Λύκειο (Γεν. Κατευθύνσεως - Επαγγ. Κατευθύνσεως) οί μαθητές θά εξέτάζονται στα παρακάτω μαθήματα:

Λύκειον Γεν. Κατευθύνσεως

Λύκειον Επαγγ. Κατευθύνσεως

- 1.- Έπιδσεις
  - 2.- Αρχαία Έλλ. Γραμματεία
  - 3.- Μαθηματικά
  - 4.- Φυσική ή Ιστορία
- (μέ επιλογή τό ένα από τά δύο)

- 1.- Έπιδσεις
  - 2.- Μαθηματικά
  - 3.- Φυσική
  - 4.- Χημεία ή Γεωγραφία
- (μέ επιλογή τό ένα από τά δύο)

Κατά τήν διεξαγωγή τής άνωτέρω συζητήσεως έλήφθησαν ύπόψη καλ στοιχεία τής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Μεθ' ό άνεται ή συνεδρία.
Ο Πρόεδρος,

Αν. Παύλαος

Η Γραμματεός,

Ζαχαφώνιτου

Δήμο. Ζαχαφώνιτου

Πρόξεις 102

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆ 27 Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 9 π.μ. τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσης τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παγιάλου Ἀ' Ἀντιπροέδρου τοῦ Τμήματος μ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ καὶ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σαγιῆς, Νικ. Βαρουχάκης, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσῆας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερός, Ἰ. Σιορδῆλης, εἰδι-
κοὶ Σύμβουλοι παρά τῆ ΚΕΜΕ, κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊόπουλος, Λ. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταὶ καθῶς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημητρά Ζαραφωνίτου ἐπὶ βαθμῶ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ. κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β' λόγω ἐκτάκτου οἰογενειακοῦ συμβάντος, Κ. Κατσιμάνης, Δημ. Τομπαῖδης, Β. Θεοδο-
ραϊκόπουλος, Εἰσηγηταί, λόγω ἐτέρας ὑπηρεσιατικῆς ἀπασχολήσεως των.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως.

1. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου Νέα Ἑλληνικὴ Γραμματεία. Εἰσηγητὴς κ. *Σπυρόπουλος*
2. Εἰσιτήριοι - προαγωγικά-ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις Γυμνασίου
3. Ἀνακοινώσεις (κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος)

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας ἀναγιγνώσκει-
ται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγούμενης. Ἐν συνεχείᾳ
τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας
διατάξεως.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀνακοινώσεις"
εἰσηγητὴς κ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β', ἐνημερῶνει τὰ μέλη
τοῦ Τμήματος περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 133102/16-11-76

έγγράφου του κ. 'Ι. Χαραλαμπίη, προϊσταμένου υπηρεσίας 'Επικαιδεύσεως περί "Προγραμμάτων προληπτικού ελέγχου. Νευρω

Θέμα 2ον "Εισιτήριοι-Προαγωγιαί- 'Απολυτήριοι έξετάσεις Γυμνασίου" Κατά την συζήτησιν του 2ου θέματος της ήμερησίας διατάξεως προέδρευσε του Τμήματος ο κ. Πρόεδρος του ΚΕΜΕ κ. 'Αλ. Καρανιόλας. Παρέστη και ο κ. 'Ι. 'Ιωάννου 'Αναπληρωτής Γενικός Δ/ντής Γενικής 'Εκ/σεως του ΥΠΕΠΘ. 'Ανεγνώσθη τό ύπ' αριθ. 84/3-11-76 πρακτικόν του Τμήματος Μ.Ε. άφορῶν εις τας εισιτηρίους έξετάσεις των Προτύπων και Πειραματικών Γυμνασίων.

Μετά διεξαχθεῖσαν επ'αυτου συζήτησιν, άπεφασίσθη πλειοψηφία του Τμήματος να μή διεξάγονται του λοιπου ιδιαίτεροι εισιτήριοι έξετάσεις εις τα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία. Εις ταυτα θα έγγράφονται μαθηταί επιτυχόντες εις την κατ' 'Ιούλιον εισιτηριον έξετάσιν ολουδήποτε άλλου Γυμνασίου η αιτήσιν των, δια κληρώσεως. 'Εμειοφήφισαν οι κ. κ. 'Αναστ. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', και 'Ι. 'Αρβανίτης Σύμβουλος Β', φρονήσαντες, ότι δια τό προσεχές έτος θα έπρεπε να διατηρηθῆ η επιλογή με ιδιαίτερες έξετάσεις εις τα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία.

'Ακολούθως ανεγνώσθη τό ύπ' αριθ. 86/5-11-76 πρακτικόν του Τμήματος Μ.Ε. άφορῶν εις τας προαγωγιας έξετάσεις των Α' και Β' τάξεων Γυμνασίου.

Μετά συζήτησιν επί του ως άνω θέματος, τό Τμήμα κατά πλειοψηφίαν κατέληξεν:

Προαγωγιαί έξετάσεις

1. Γυμνάσια

α) Προφορικη Βαθμολογία.
Κατά την διδασκαλίαν ενεργουονται προφορικαι δοκιμασiai των μαθητων δι' έρωτησεων επί δεδοαγμαμένης ύλης η επί του μαθήματος της ήμερας. 'Επιτός των προφορικων διεξάγονται και γραπται δοκιμασiai. Κατ' αυτας εξεταζεται τό μάθημα της ήμερας και η συνδεομένη προς αυτό τελευταίως διδασκθεῖσα και ολοκληρωθεῖσα επί μερους ένότης, τα θέματα των γραπτων τουτων δοκιμασιων, τα οποια θα καταρτίζωνται υπό του διδάσκοντος έγκαίρως, θα περιλαμβάνουν καταλλήλους έρωτήσεις, ασκήσεις η προβλήματα, δια των οποίων θα ελέγχωνται άφ'ένος μέν αι γνώσεις, άφ'έτερου δέ η διάκρισις των θεμελιωδων στοιχείων του εξεταζομένου θέματος και γενικώτερα η ικανότης κρίσεως του μαθητου. ('Ο Γυμνασιάρχης θα έχη οργανώσει τα προαγωγια κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μήν υποχρεώνονται τα παι-

διά να προετοιμάζονται για περισσότερα από ένα μάθημα τήν ἴδια χρονική περίοδο.) αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ α' τετραμήνου δέν διεξάγονται τοῦ λοιποῦ. Ἀπλουστεύονται καὶ περιορίζονται αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις Ἰουνίου διὰ συμπύξεως εἰς κοινόν γραπτόν δοκίμιον τῶν ἐξῆς μαθημάτων: Φυσικῆς-Χημείας, κλάδων Μαθηματικῶν, Νέων Ἑλληνικῶν-Εὐθεσέως.

Γραπταὶ ἐξέταξις κατ' Ἰούνιον ἐξετάσεις δέν διεξάγονται ἐπὶ τῶν κάτωθι μαθημάτων: Φ. Ἀγωγῆς, Τεχνικῶν, Μουσικῆς καὶ Οἰκονομικῶν διὰ τήν Α' τάξιν Γυμνασίου.

καὶ Φ. Ἀγωγῆς, Τεχνικῶν, Μουσικῆς, Οἰκονομικῶν καὶ Ὑγιεινῆς διὰ τήν Β' τάξιν τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ κ. Πρόεδρος κ. Ἀλ. Καρανιόλας νομίζει ὅτι δέν ἔπρεπε νά καταργηθῇ ἡ ἐξέτασις εἰς ὠρισμένα δευτερεύοντα μαθήματα (Ὑγιεινῆς, Τεχνικῆς κ.τ.λ.). Ἔτσι μειώνονται τὰ μαθήματα καὶ τὸ παιδί δέν κερδίζει οὐσιαστικά πράγματα.

Ἐπαικτοῦθεὶ συζήτησις ἐπὶ τοῦ τρόπου διενεργείας τῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ Μαθηματικά, εἰδικότερα: Ὁ κ. Ἀδαμόπουλος προτείνει τὰ ἐξῆς: Δύο θέματα Ἀλγέβρας καὶ δύο Γεωμετρίας μέ δύο ὑπο-θέματα τὸ καθένα. Μία ἄσκησις καὶ μιὰ ἐρώτησις θεωρίας. Ὁ μαθητὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νά διαλέγῃ ἀπὸ τὰ τέσσερα τὰ δύο. Ὁ κ. Πρόεδρος ζητεῖ σέ κάθε εὐρύτερο θέμα τὰ ὑποθέματα νά μὴ ἀναφέρονται στὸ ἴδιο ἀντικείμενο. Ὁ κ. Βαρουχάκης προτείνει: τρία θέματα θεωρίας, τρία Ἀλγέβρας, τρία Γεωμετρίας, μέ ἐπιλογή δύο θεμάτων ἀπὸ τὸ κάθε θέμα.

Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη:

1 Γεωμετρία θεωρία

1 Ἀλγεβρα θεωρία

1 Γεωμετρία ἄσκησις

1 Ἀλγεβρα ἄσκησις

Οἱ κ. κ. Ἀναστ. Πάγκαλος Σύμβουλος Α' καὶ Ἰ. Ἀρβανίτης Σύμβουλος Β', ἐμειοψήφισαν. Οὗτοι ἐπέμειναν νά διατηρηθοῦν οἱ ἐξετάσεις τοῦ Φεβρουαρίου εἰς τήν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν Γραμματεία καὶ εἰς τὰ Μαθηματικά.

Θέμα 1ον: Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, Νέα Ἑλληνικὴ Γραμματεία.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὸ Τμήμα ἐπεφυλάχθη νά ἀληθηνῶς τὸ θέμα εἰς ἐπομένην συνεδρίαν.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρίασις

Ἡ Γραμματεὺς

Δημ. Ζαραφωνίτου

ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 103

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆν 29ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν ἑυτέραν καὶ ὥραν 10.30 π.μ., τὸ τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ κατωσῆματι οὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παγκάλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος Συμβούλων Α', οἱ κ.κ. Δημ. Σαγιῆς, Γ. Ἀρβανίτης, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατοῦρας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀλ. Παπαδερῆς, Γ. Σιγορδῆλης, εἰδιικοί Σύμβουλοι παρὰ τῆς ΚΕΜΕ, Κ. Φούσιας, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Τομπαΐδης, Β. Θεοδωραϊόπουλος, Σ. Παπασημαϊκόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, εἰσηγηταὶ, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ζαροφω-
νίτου, ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Θ. Βῆρος καὶ Ν. Βαρουχάκης, λόγῳ ἀσθενείας.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου.
Νεοελληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία τῶν τάξεων
τοῦ Γυμνασίου.
Εἰσηγητὴς : κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διοικητικουμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολουθεῖ τὸ Τμήμα εἰσερέχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ον: Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, Νεοελληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου.

Ὁ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος εἰσηγητὴς κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος Σύμβουλος Β', θέτει ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος α) τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεώς του γιὰ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσας καὶ Γραμματείας τῶν 3 τάξεων τοῦ Γυμνασίου β) τὸ ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τοῦ ἐν λόγῳ μαθήματος καὶ γ) τίς μεθοδικὰς ὁδηγίας τοῦ μαθήματος τοῦτου.

Τὸ Πρακτικὸν αὐτὸν ὑπ' ὄψει 1) τοῦ περιεχομένου

της ^{επισημοποιημένης} ~~επισημοποιημένης~~ εισηγήσεως του κ. 'Ηλ. Σπυροπούλου Συμβούλου Β', τού περιεχόμενου του αναλυτικού προγράμματος τού μαθήματος της Νεο-ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας καί β) τίς μεθοδικές οδηγίες για τήν διδασκαλία τού μαθήματος αυτού, αποφαινεται ὁμοφώνως,

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ι. ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ὁ νεοελληνικός πολιτισμός είναι μία ιστορική πραγματικότητα αὐ-
θύπαρκτη καί ἀξιοσέβαστη. Ὑστερα ἀπό πολλούς αἰῶνες δραματικῶν προ-
σπαθειῶν γιά τήν ἐπιβίωση του κάτω ἀπό τόν τουρκικό ζυγό καί τόν ἀξιο-
θαύμαστο ἀγῶνα του γιά τήν ἀνάκτηση τῆς ἐλευθερίας του, ὁ Ἑλληνισμός
ἀντιμετώπισε μέ ἐπιτυχία τά βξύτατα προβλήματα ἐπιβιώσεως καί προσαρμο-
γῆς στόν σύγχρονο κόσμο καί σήμερα κατέχει μία ἀξιοπρεπή θέση στό
χώρο τῶν πολιτισμένων λαῶν. Παρά τούς ἰσχυρούς ιστορικούς δεσμούς μέ τίς
προγενέστερες περιόδους τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τήν Ἀρχαία Ἑλληνική καί τή
Βυζαντινή, καί τίς ἀναπόφευκτες (καί ὄχι πάντοτε ὀνητικές) ἐπιδράσεις
πού δέχθηκε καί δέχεται ἀπό ἄλλους λαούς, παρουσιάζει μία ἀυτοτέλεια
καί μία ἰδιοτυπία ἀξιοσημείωτη. Δημιούργησε μέ τόν καιρό ἕνα δικό του
κόσμο ἀξιῶν, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι ὀρισμένες ἀπό αὐτές δέν συν-
ντιέται καί σέ ἄλλους λαούς ἤ ὅτι αὐτός εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπό χορα-
κτηριστικά ἔλαττώματα. Οἱ κυριότερες ἀπό τίς ἀξίες αὐτές εἶναι: ἡ προ-
σῆλωση στήν ἐθνική καί θρησκευτική παράδοση, ἡ ἀγάπη στήν ἐλευθερία
μέσο στά πλαίσια τῆς δημοκρατικῆς πολιτείας, ἡ ἀγάπη τοῦ πατρίου ἐδά-
φους, πού συχνά, γιά λόγους ιστορικῆς ἢ βιοτικῆς ἀναγκαιότητας μετασχημα-
τίζεται σέ ἐντονη νοσταλγία τῆς πατριῆς γῆς, ἔντονο οἰογενειακό
συναίσθημα. φιλοξενία, γεναιοδωρία, φιλοτιμία, ἀνάπτυξη τολμηρῆς ἀτομικῆς
πρωτοβουλίας κ.λ.π.

Τόν νεοελληνικόν αὐτόν κόσμο τόν βρισκομε πιστά ἀποτυπωμένο στή
λογοτεχνική παραγωγή τῶν ἀνώνυμων καί ἐπώνυμων δημιουργῶν, πού ἤδη ἀ-
ριθμεῖ ζωή πολλῶν αἰῶνων, ἀφοῦ τά πρῶτα κείμενα στά ὅποια βλέπομε νά
ἐκφράζεται τό ἰδιοτυπιο πνεῦμα του ἀνήκουν στούς τελευταίους αἰῶνες τοῦ
Βυζαντίου. Τήν λογοτεχνική αὐτή παραγωγή χαρακτηρίζει πλοῦτος καί ποι-
κιλία, σημαντική ἰδιοτυπία καί δυναμισμός-χαρακτηριστικά πού τήν ἐπεβα-
λαν ἤδη στόν διεθνή πνευματικό στίβο.

Ἡ λογοτεχνία αὐτή κατά κύριο λόγο ἔχει ὡς ὄργανο τῆς τῆ νεοελλη-
νικῆς γλώσσας, τῆ δημοσικῆς, πού ἤδη, καλλιεργημένη καί σέ μεγάλο βαθμό
ὀργανωμένη, ἐκδημοκρατικοποιημένα τυπικά καί σύνταξη, μέ λεξιλογικόν πλοῦτο,

άνταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό σε όλες τις γνωστικές, κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες του έλληνοισμου. Η σημασία της για την ελληνική παιδεία υπογραμμίσθηκε και πήρε μεγαλύτερη σπουδαιότητα με την πρόφαση της καθιέρωσής της ως γλώσσας της σχολικής πράξης.

Η τριπλή αυτή πραγματικότητα προσδιορίζει τους σκοπούς του μαθήματος της Νέας Έλληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, Πράγματι, το μάθημα αυτό με τους τρεις κλάδους του (Γλωσσική διδασκαλία-Διδασκαλία Νεοελληνικών κειμένων-Ξηθέσεις) επιδιώκει τους παρακάτω σκοπούς.

1.-Νά γνωρίσουν και νά κατανοήσουν οι μαθητές το περιεχόμενο, την ιδιοτυπία και τις αξίες του νεοελληνικού πολιτισμού (χωρίς νά αποσιωπηθούν οι άρνητικές πλευρές του) και έτσι :

α.-Νά αποκτήσουν πεποίθηση στην δημιουργική δύναμη και τη ζωτικότητα του νεοελληνικού λαού και με τη βίωση των αξιών που δημιουργήσε νά γίνουν ενεργητικοί σιαπανείς της προόδου του.

β.-Νά αποκτήσουν αυτογνωσία και τη συναίσθηση της ατύχειας του νεοελληνικού πολιτισμού και έτσι νά προσέρχονται με δική τους έπαρση, πνευματικό εξοπλισμό στην συνάντησή τους με τον άρχαίο ελληνικό και τον πολιτισμό των άλλων λαών.

2.-Νά πάρουν οι μαθητές οθολοστική και δλοκληρωμένη γλωσσική άγωγή, ώστε :

α.-Νά κατοστήσουν τη δομή και τη λειτουργία του νεοελληνικού λόγου και νά κατοστούν ικανοί νά επικοινωνούν και νά εκφράζονται ορθά και κατά τρόπο προσωπικό, προφορικά και γραπτά.

β.-Νά κατανοήσουν την ψυχούσθεση, τη βιοθεωρία, τον πολιτισμό και τό ήθος του λαούμας, άφού ή γλώσσα είναι δημιουργήμα του λαού και τον εκφράζει πιστά :

γ.-Νά αναπτύξουν τις πνευματικές τους ικανότητες, άφού ή σιέψη δέν εκφράζεται άπλως με τη γλώσσα, αλλά γεννιέται και αναπτύσσεται με τη μελέτη της γλώσσας και με την γλωσσική έκφραση.

3.- Νά γνωρίσουν οι μαθητές τον ήρωα και την ποιητική της νεοελληνικής λογοτεχνίας και νά αντιληφθούν τη γενικότερη παιδευτική αξία της, ώστε νά αναπτυχθεί ή αισθητική ειασθησία τους, για νά είναι σε θέση νά εκτιμούν και νά απολαύουν τό άραίο στον λόγο.

4.- Έπιπλέον τό μάθημα αυτό σκοπό έχει νά άποτελέσει μία αντίρρηση δύμαμη στην συντελούμένη στο σχολείο, για λόγους μεθοδολογικούς, κατάτμηση της συνολικής εικόνας της ανθρώπινης ζωής, όπως αυτή εμφανίζεται στον εκμερισμό της γνωστικής ύλης στα διάφορα μαθήματα του σχολικού προγράμματος. Τό μάθημα αυτό, καθώς έχει την εύχερεία νά παρουσιάζει τον κόσμο με τον πραγματικό και γνωστικό κόσμο σε διάφορες εκδόσεις, βοηθεί τον μαθητή στην εκμερισμό ενιαίας εικόνας διέ τον κόσμο και τη ζωή, τον μαθητή στην ενιαία εικόνα

~~των μαθητών στον σχηματισμό των λέξεων και των φράσεων~~

2.-Δ Ι Δ Α Κ Τ Β Α Υ Λ Η

ΤΑΞΗ Α', ώρες 5

1.-ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ώρες 2.

Η γλωσσική διδασκαλία στην πρώτη τάξη έχει τους εξής ειδικότερους σκοπούς.

α.-Προβάλλοντας όρισμένες γραμματικές θέσεις ως όρθες, όπως αυτές παρουσιάζονται στην αναπροσαρμοσμένη Γραμματική της Νεοελληνικής. 1) να απολλόξει τους μαθητές από τη γλωσσική αναταραχή, που κυριαρχεί στη νεοελληνική ζωή, και να τους μάθει να μεταχειρίζονται τη γλώσσα στον προφορικό και γραπτό τους λόγο, με περισσότερη σταθερότητα και μέντονοτερο αίσθημα ασφαλείας.

2) να άφομοιωθεῖ ἡ γραμματική ἔψη ἀπό τους μαθητές κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά συνειδητοποιήσουν τους κανόνες που διέπουν τη μητρική τους γλώσσα καὶ νά ἐξοικειωθοῦν μέ τις γραμματικές κατηγοριοποιήσεις.

β.-Νά διαπιστώσουν οἱ μαθητές ὅτι ἡ δημοτική ὀποτελεῖ μέ γνωστική περισχὴ που εἶναι δυνατό νά κατακτηθεῖ σέ διαφορετικούς βαθμούς, γιά νά μῶς ἐξυπηρετήσει σέ ποικίλες συνθετικότερες χρήσεις.

γ.-Νά ἐνισχυθεῖ ἡ ὀρθογραφική ικανότητα τῶν μαθητῶν.

Η γλωσσική διδασκαλία διακρίνεται σέ:

1.-Γραμματική τῆς δημοτικῆς

Ἀφοῦ διαπιστωθεῖ ἡ ἔκταση καὶ ὁ βαθμός κατὰ τόν ὀποῖο οἱ μαθητές ἀφομοίωσαν τά ὄσα διδάχθησαν στό Δημοτικό Σχολεῖο, προβαίνουμε στή συστηματική διδασκαλία τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς, τήν ὀποία πρέπει νά ὀλοκληρώσουμε στήν τάξη αὐτή, κατὰ τήν ἐξῆς σειρά :

α.-Μέρος Δεύτερο. (Ἡ καταγωγή τῶν λέξεων). Ὁ σχηματισμός τῶν λέξεων. Ἡ σημασία τῶν λέξεων. β) Τρίτο Μέρος. Τά μέρη τοῦ λόγου.

Τό ἄρθρο μέ τά οὐσιαστικά. Τά ρήματα. Τά ἐπίθετα. Τά ἀριθμητικά. Οἱ ἄντωνυμίες. Τά ἄλλα: Ἐπιρρήματα. Προθέσεις. Σύνδεσμοι. Ἐπιφωνήματα.

Ἀπό τό πρῶτο μέρος, "οἱ φθόγγοι καὶ τά γράμματα" μόνο τό κεφάλαιο γιά τή ἑτάξη θά διδάσκει συστηματικά, τά ὑπόλοιπα θά διδάσκωνται εὐκαιριακά.

Μεθοδολογία

Μεθοδικές οδηγίες

Ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς τῆς Νεοελληνικῆς ἔχει ὡς ἀντικείμενο τὴ γλῶσσα πού μιλά τὸ παιδί-πρέπει λοιπόν νά προσαρμόσουμε τὴ διδασκαλία πρὸς αὐτὸ τὸ βασικὸ δεδομένο. Ἐιδικιώτερα πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι

α.- Ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς δέν ἔχει σκοπὸ νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητὲς νέες γνώσεις ἀλλ' ἂ νά ἐπεντείνουν καὶ νά συστηματοποιήσουν τὸν γλωσσικὸ τους θησαυρὸ.

β.- Ἐν αὐτῷ ἡ διδασκαλία θά ἔχει ὡς ἀφετηρία τὸν προφορικὸ λόγον τῶν μαθητῶν καὶ σὲ ἕνα δευτερο στάδιο θά μεταβαίνομε σὲ κατάλληλα κείμενα μέσα στὰ ὁποῖα οἱ μαθητὲς θά ἀναζητοῦν καὶ θά ἐπισημαίνουν τοὺς γραμματικοὺς τύπους πού ἔχουν σχέση μὲ τὸ μάθημα. Ἡ ἀντίστροφη πορεία δέν ἀποκλείεται, ἀλλὰ περιορίζεται σὲ μὲντήματα πού παρουσιάζουν εἰδικὲς δυσκολίες (π.χ. Στίξη, Αὔξηση ρημάτων κ.λ.π.)

γ.- Διδάσκοντες τὴ Γραμματικὴ δέν ἀποβλέπομε πιά ἀπλῶς στὴν ἐπισημάνση τύπων καὶ τὴ συναγωγή κανόνων, ἀλλὰ προπάντων στὴν παρουσίαση συνολικῆς καὶ ὁλοκληρωμένης γλωσσικῆς εἰκόνας. Λοιπὸν δέν πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται τὰρα γιὰ τὴν διδασκαλία μεμονωμένοι τυποί, ἀλλὰ ὁλοκληρωμένες φράσεις, μέσα στὶς ὁποῖες τὰ παιδιὰ θά ἐπισημαίνουν τὴ λειτουργικὴ παρουσία τῶν τύπων πού μᾶς ἐνδιαφέρουν. (Ἔτσι π.χ. διδάσκοντες τὸ ἐπίθετο δέν θά ἀναφέρουμε ἀπλῶς ὁ ἄσπρος, ἡ ἄσπρη, τὸ ἄσπρο, ἀλλὰ ὁ ἄσπρος τοῦχος, ἡ ἄσπρη γραμμὴ, τὸ ἄσπρο σεντόνι κ.λ.π.)

δ.- Ἐφ' ὅσον ἡ γραμματικὴ ἔση εἶναι οἰκεία στοὺς μαθητὲς σὲ κάθε διδαικτικῆ ᾠρα μποροῦμε νά ὁλοκληρώνομε τὴ διδασκαλία μιᾶς ἐνοσητας μὲ κάποια ἔκταση (π.χ. τὴν κλίση τῶν ὄρεινικῶν οὐσιαστικῶν). Γιὰ τὸν ἴδιον λόγο, ἐφόσον ἕνα κεφάλαιο διδάχθηκε ἰκανοποιητικὰ στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο, δέν εἶναι ἀνάγκη νά τὸ διδάξομε συστηματικὰ.

ε.- Ἐὸ βιβλίον "κείμενα καὶ ἀσκήσεις" μπορεῖ νά χρησιμοποιεῖται σὲ ὅλες τὶς φάσεις τῆς διδαικτικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι νὸ μόνον στὴν τελικὴ. Ἔτσι μποροῦμε νά ἀρχίζομε τὴ διδασκαλία ἀπὸ τὸ σχετικὸ κείμενον, μποροῦμε νά ἀνατρέχομε σ' αὐτὸ κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς διδασκαλίας ἢ νά ἐπεξεργαζόμεστε τὶς ἀσκήσεις του σὸτέλος.

στ.- Στὸ τέλος καθὲ διδαικτικῆς ἐργασίας θά παραπέμπομε τοὺς μαθητὲς σὲ σχετικὲς παραγράφους τῆς Γραμματικῆς των. Ἐξάλλου εἶναι ἀναρροίτητὸ νά ἐξοικειώσομε τοὺς μαθητὲς στὴ χρῆση τοῦ βιβλίου ἀπὸ τὰ πρῶτα μὸνήματα.

ζ.-Σε καμιά περίπτωση δέν πρέπει νά επιβάλλουμε τήν άπομνημόνευση από τούς μαθητές τούς όρθογραφικούς κανόνες καί τούς διαφόρους πίνακες τοῦ Ἐπιμέτρου.Εἶναι άρκετό νά συνηθίσουν οἱ μαθητές νά προσφεύγουν σ'αυτό,κάθε φορά πού νοιώθουν τήν ύναγκη νά βροῦν λύση σέ άπορίες τους,

Τέλος ό καθηγγητής,άποφεύγοντας τήν τυποποίηση τῆς διδασκαλίας, μπορεί μέ τόν ἰδιαιτερο τρόπο προσφοράς τῆς ύλης καί μέ τό ζωνρό ένδιαφέρον του νά καταστήσει τό μάθημα εὐχάριστο καί έλιυστιό.

2.-Συντακτικό τῆς Δημοτικῆς

Ἡ διδασκαλία τοῦ συντακτικοῦ τῆς Δημοτικῆς στήν τάξη αὐτή δέν θά εἶναι συστηματική,άλλά θά γίνεται εφόσον συνδέεται μέ τή διδασκαλία ὀρισμένων κεφαλαίων τῆς Γραμματικῆς.θά πρέπει οἱ μαθητές νά μπορούν νά άναγνωρίζουν τίς γενικότερες δομές τοῦ λόγου (τήν περίοδο,τήν πρό- τασία), ὅπως καί τούς κίττους ἢ τούς συνηθέστερους ὅρους τῆς προτάσεως (ρήμα, ὑποκείμενο, κατηγορούμενο, επιθετικό κ.λ.π. προσδιο- ρισμοί), πού ἡ διδασκαλία τους πάντοτε θά γίνεται σύγχρονα μέ τή διδα- σκαλία τῶν αντίστοιχων μερῶν τοῦ λόγου.Ἔτσι βασικά ἡ μέθοδος καί ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας θά άκολουθεῖ τά ὅσα σημειώσαμε διά τή διδασκα- λία τῆς Γραμματικῆς.

3.-Λεξιλογικές άσκήσεις

Σκοπός τῶν λεξιλογικῶν άσκήσεων εἶναι ἡ ένίσχυση τῆς έμφραστικῆς ικανότητας τῶν μαθητῶν, μέ τόν εμπλουτισμό τοῦ λεξιλογίου τους καί τή συστηματική άσκηση στή χρησιμοποίηση ὁμογενοῦς δημοτικῆς γλώσσας.

Στήν τάξη αὐτή (Α') ειδικότερος σκοπός εἶναι ὁ πλουτισμός τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν.Ἔτσι θά διασχοῦν Συνώνυμα καί τά Ἐντίθετα, περιφράσεις, (ἀντιθετικό) ἢ κυριολεκτική καί ἡ μεταφορική χρήση τῶν λέξεων οἱ παροιμιαιές έκφράσεις.

II.-ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ὥρες 2

III. ΕΚΘΕΣΙΣ , ώρα I

Σκοπός του μαθήματος των εκθέσεων είναι: 1.Νά καταστήσει τους μαθητές ικανούς νά χρησιμοποιούσιν ὀρθά τόν γλωσσικόν τους θησαυρό καί νά ἐκφράζονται μέ ἀκρίβεια, σαφήνεια καί πληρότητα καί κατά ~~κάποιον~~ τρόπο ἄπλό, φυσικόν καί ἁβίοστο.

2.-Νά ἀναπτύξει τίς πνευματικές, ἠθικές καί αἰσθητικές καταβολές τῶν μαθητῶν καί ἰδιαίτερα τήν προσοχή, τήν ποροτηρητικότητά τή φαντασία, τή βούληση τήν ικανότητα σύνθεσης καί λογικῆς ὀργανώσεως τῶν γνώσεων, πῆν εὐλιπέρευια καί τήν καλαισθηδία.

3.-Νά βοηθήσει τοὺς μαθητές νά ἀναπτύξουν ἰδιότυπη προσωπικότητα καί νά ἀποκτήσουν προσωπικόν ὕφος.

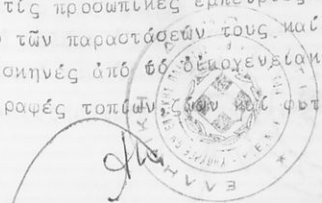
II. ΒΙΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ - ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΩΝ

Οἱ ἐκθέσεις εἶναι δύο εἰδῶν, προφορικῆς καί γραπτῆς.

1.-Οἱ προφορικῆς ἐκθέσεις γίνονται στήν τάξη, πάνω σέ θέματα πού δίνει καθε φορά ὁ καθηγητής ἢ προτείνουν οἱ μαθητές. Ἀνάλογα μέ τήν ἀντιληπτικότητα καί τό πνευματικό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν τά θέματα τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων προέρχονται ἀπό τίς προσωπικές ἐμπειρίες τους (οἰκογενειακό, σχολικόν, φυσικόν περιβάλλον) ἢ ἀναφέρονται σέ περιγραφές ἐπισημείων (ἐργαστοῦσα, μουσεῖα κ.τ.λ.) καί ἀφηγήσεις γεγονότων καί καταστάσεων ἢ εἶναι ἀπόδοση τοῦ περιεχομένου ἀναγνωσμάτων κ.λ.π.

2.-Γραπτῆς ἐκθέσεις γίνονται στήν τάξη κάθε δεκαπέντε (15) ἡμέρες. Ἡ χρονική διάρκεια γιά τή σύνταξή της εἶναι καί γιά τίς τρεῖς τάξεις, μία πλήρης διδακτική ὥρα. Κατά τή διάρκεια τοῦ διδακτικοῦ ἔτους γράφονται στήν κάθε τάξη τοῦ γυμνασίου δέκα (10) τουλαχιστο ἐκθέσεις. Τά θέματα τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων μπορεῖ κάποτε νά εἶναι "ἐλεύθερα", ὅποτε ὁ μαθητής ἐπιλέγει καί ἀναπτύσσει ὅποιο αὐτός θέλει. Κατά κανόνα ὅμως οἱ μαθητές γράφουν ὑποχρεωτικά πάνω σέ δεδομένο θέμα, πού προέρχεται ἀπό τήν τάξη μέ τήν καθοδήγηση τοῦ ἀρμόδιου καθηγητή. Διδακτέα ἕλη γιά τήν Α' Τάξη (1 ὥρα).

Ἀπό τίς προσωπικές ἐμπειρίες καί τά βιώματα τῶν μαθητῶν, ἀπό τόν κόσμο τῶν παραστάσεων τους, καί ἀπό τό λαογραφικόν ὕλικόν τῆς πατρίδας μας (σημῆς ἀπό τό οἰκογενειακό, το κοινωνικόν καί τό σχολικόν περιβάλλον περιγραφές τοπικῶν, ζωῶν καί φητῶν - μῦθοι, παραδόσεις, παραμῦθια κ.λ.π).

ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1.-Προφορικές έκθεσεις

Κατά τή διενέργεια προφοριῶν ἐκθέσεων στήν τάξη, ὁ καθηγητής κα-
ταβάλλει ἰδιαίτερη προσπάθεια ψιά τήν εὐκρινή ἀπό μέρους τῶν μαθητῶν
ἄρθρωση τῶν λέξεων, τή φυσιοδότητα τῆς φωνῆς τους, τήν ἀποφυγή τῆς μονό-
τονουης χρησιμοποιοήσεως λέξεων (καί.....καί.....) ἢ τῆς παρεμβολῆς στό
λόγο ἀδόκιμων ἐκφράσεων ("νά ποῦμε ..."), τήν κυριολεξία, τή γλωσσικά
ἄρθρή χρήση τῶν λέξεων καί τή συγκρότηση προτύσεων τῆν χωρίς πολλές περι-
στροφές πραγμάτευση τοῦ κυρίου θέματος, τή σαφήνεια, τήν ἐγκυρότητα καί
τήν ἀκρίβεια τῶν ἐκτιθεμένων κ.λ.π. Ἐποικολουθεῖ συζήτηση, κατὰ τήν ὁποία
διορθώνονται σφάλματα καί γίνονται σχετικῆς ὑποδείξεις. Ὁ καθηγητής
πρέπει σέ κάθε εἵκαιρία νά τονίζει στούς μαθητές ὅτι ἡ ὁμοιοτή τους στό
σωστό προφορικό λόγο σχετίζεται ἄμεσα μέ τή διδασκαλία ὄλων γενικά
τῶν μαθημάτων, κατὰ τή διάρικεια τῶν ὁποίων πρέπει νά ἐφαρμόζονται οἱ
ὁδηγίες τοῦ ἔχουν δοθεῖ στό μάθημα τῶν προφοριῶν ἐκθέσεων.

2.-ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ὁ καθηγητής πρέπει ἀπό τήν ἀρχή τοῦ σχολικοῦ ἔτους νά κατατοπίσει
τούς μαθητές του σχετικά μέ τή φύση καί τοὺς σκοπούς τοῦ μαθήματος
τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων. Ἰδιαίτερα ἐπιβάλλεται νά ἐπιμείνει στά παραοῖτω
σημεῖα.

1.-Γιά τήν ἐπιτυχία στήν ἐκθεση δέν εἶναι ἀπαραίτητο νά διαθέτει ὁ
μαθητής, ὅπως ἐσφαλμένα πιστεύουν ὀρισμένοι, κάποιον συγγραφικό ταλέντο.
Ἡ ἱκανότητα νά διατυπῶνει κανεῖς ὀρθά καί καλοῖσθητα σέ γραπτό λόγο
τά ὅσα σιέπτεται, αἰσθάνεται, πιστεύει ἢ θέλει, εἶναι κατὰ πού μπορεῖ μέ
σοστηματικῆ προσπάθεια νά πετύχει κάθε μαθητής.

2.-Ἡ ἐπίδοση στίς ἐκθέσεις συνδέεται ἄμεσα μέ τήν εὐρύτερα νοοῦμενη
πνευματικῆ συγκρότηση καί ψυχική καλλιέργεια τοῦ μαθητῆ. Τό μάθημα
ἐπομένως αὐτό δέν πρέπει νά ἀντιμετωπίζεται μόνο ὡς ἕνας ἐπιμέρους
φιλολογικός κλάδος ἀλλά ὡς πολύτιμη προετοιμασία γιά τήν ἐπιτυχία
σέ ὄλα γενικά τά μαθήματα, πού καί αὐτά, μέ τή σειρά τους, συμβάλλουν κατὰ
πολύ στή μόρφωση τοῦ μαθητῆ καί πόν βοηθοῦν ἔτσι στό νά γράφει καλές
ἐκθέσεις.

3.-Ἄριστο βοήθημα γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ μαθητῆ στίς ἐκθέσεις εἶναι
ἡ συζνή μελέτη ἀξιολόγων ποιητικά κειμένων πού νά ἀντασικρύνονται στήν
πνευματικῆ του ἡλικία, νά τοῦ πλουτίζουν τίς γνώσεις νά τοῦ βαθαίνουν
τόν συναισθηματικό του κέντρο, καί τοῦ κεντρίζουν τήν παρατηρητικότητα

Handwritten signature and circular official stamp.

καί νά τόν βοηθοῦν στή διαμόρφωση ἀνακοινώσιμου ἔλινοῦ (κατάλληλα περιοδικά, παιδική λογοτεχνία κ.λ.π.)

4.-Μολονότι ἡ ἐπιτυχία στίς ἐιδέσεις δέν εἶναι ζήτημα μόνον δεξιότητων καί πρακτικῶν ὀδηγιῶν ὁ μαθητής πρέπει ὅπως ὀδηγῆται :

α.-Νά γράφει καλαίσθητα καί, κυρίως, εἰδανάγνωστα γράμματα.

β.-Νά ἀναπτύσσει κάθε φορά τὸ θέμα πού τοῦ ἔχει δοθεῖ καί μόνου αὐτό.

γ.-Νά φροντίζει ὥστε ὅσο γράφει νά εἶναι ἀκριβῆ καί ἀπό λογική ἀποψη ἔγκυρα.

δ.-Νά ἐλέγχει ἀπό γλωσσική ἀποψη προσεχτικά τὸ κείμενό του (σωστή ὀρθογραφία καί σύνταξη, μικρές περίοδοι, κυριολεξία, χρησιμοποίηση ἐμφράσεων, γιά τήν ἀκριβῆ σημασία τῶν ὀποίων δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία κλπ).

ε.-Νά ἀναρωτιέται, σέ κάθε του φράση ἂν ὁ ἀνογνῶστης θά μπορούσε ἀνετα νά κατανοήσει τὰ νοήματά του καί ἂν ὅσα γράφει ἀνταποκρίνονται σέ ὅσα ὁ ἴδιος σιέπτεται.

στ.-Νά κάνει διάκριση ἀνάμεσα στό οὐσιώδες καί τὸ ἐπιουσιώδες, τὸ σημαντικό καί τὸ ἀσήμαντο, τὸ πρωτότυπο καί τὸ τετριμμένο, τὸ σχετικό μέ τὸ θέμα καί τὸ ἀσχετο, τὸ χρήσιμο καί τὸ ἀχρηστο.

ζ.-Νά μὴν κατατρέχεται ἀπό τήν ἔμμομη ἰδέα τῆς ὀρειολογίας καί τοῦ λογοτεχνιομοῦ, ἀλλά νά ξέρει ὅτι ἡ ἐργασία του θά κερδίσει ποιότητα μέ τή σαφήνεια, τήν ἀπλότητα, τήν εἰλικρίνεια, τήν ἀμεσότητα καί τὸ "στρωτό" λόγο.

η.-Νά τοποθετεῖ στήν κατάλληλη θέση τὸ καθένα ἀπό τὰ νοήματά του, ὥστε ἀπό τήν ἀρχή ὡς τὸ τέλος τῆς ἐιδέσεως νά ὑπάρχει μεταξύ τους λογική ἀλληλουχία καί ὀμαλή μετάβαση ἀπό τὸ προηγούμενο στό ἐπόμενο.

θ.-Νά ὀργανώνει μεθοδικά τὸ κείμενό του ὥστε αὐτό νά μὴν περιλαμβάνει ἀπλῶς ἀρχή (πρόλογο), μέση (κύριο θέμα) καί τέλος (ἐπίλογο), ἀλλά καί τὸ καθένα ἀπό αὐτά μέρη αὐτά νά καταλαμβάνει ἔκταση ἀνάλογη μέ τή σημασία του.

Κατά τήν ἐξέταση τῶν γραπτῶν ἐιδέσεων ὁ καθηγητής θά ἐπισημαίνει σέ κάθε εἶδος σφάλματα καί θά τὰ διορθώνει προσεχτικά. Θά ἀποφεύγονται, στό τέλος τῆς διορθωμένης ἐιδέσεως, οἱ λαϊκωνικοὶ χαρακτηρισμοί ("καλή", "φιλότιμη προσπάθεια" "Νά προσέχεις περισσότερο") καί στή θέση τους θά ὑπάρχει, μέσα σέ λίγες γραμμές, μιά σύντομη ἀλλά οὐσιαστική κριτική τῆς μαθητικῆς ἐργασίας. Ἡ ἐπίδοση τῶν διορθωμένων ἐιδέσεων ἀπό τόν καθηγητή στούς μαθητές θά συνδυάζεται μέ τὸ σχολιασμό τους στήν τάξη, γιά τόν ὀποῖο θά ἀφιερῶνται μία (I) διδακτική ὄρα γιά κάθε βεναπέντε (I5) ἡμέρες. Στή διάρκειά του, θά ἐπισημαίνονται τὰ κάθε εἶδος σφάλματα (γλωσσικά, λογικά, πραγματολογικά, διορθώσεως τῆς ὕλης κτλ) καί θά γίνονται πάνω σ'αὐτά συστηματικὴ ὀδὴ διδασκαλία.

I. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ , ώρα I

I. - Γραμματική τής Δημοτικής

Ἡ διδασκαλία τής Γραμματικῆς τής Δημοτικῆς στήν τάξη αὐτή περιορίζεται στήν ἀνακεφαλáιση τής ἕλης πού διδάχθηκε στήν Α' τάξη. θά ἐξεταστοῦν τά κεφάλαια ἐκεῖνα πού γιά ὁποιοδήποτε λόγο δέν ἐμπεδώθηκαν στόν ἀπαιτούμενο βαθμό.

2. - Συντακτικό τής Δημοτικῆς

Ἡ σύνταξη τής Δημοτικῆς θά ὀποτελέσῃ τό κύριο ἀντικείμενο γλωσσικῆς διδασκαλίας σέ ὄλη τή διάρκεια τοῦ σχολ. ἔτους. Βιδικιώτερα ἡ διδασκαλία θά ἀκολουθήσῃ τήν ἐξῆς σειρά: Α' Μέρος : Ἐισαγωγή - Πρῶτες ἔννοιες. Ἡ περίοδος - Ἡ πρόταση - Τύποι προτάσεων - Εἶδη προτάσεων -

Β' Μέρος : Σμπλέγματα λέξεων :
1. - Οὐσιαστικά (Οὐσιαστικό καί ἄρθρο, Οὐσιαστικό καί Οὐσιαστικό (παράθεση, ἐπεξήγηση, γενική μέ οὐσιαστικό) Οὐσιαστικό καί ἐπίθετο (Ἐπιθετικός Προσδιορισμός, Κατηγορηματικός Προσδιορισμός, Ἐπίθετο καί δεῦτερος ὅρος συγνήσεως).

2. - Ρήματα (Ρῆμα καί οὐσιαστικό - Ὑποκείμενο, Πουητικό αἴτιο, Κατηγορούμενο, Ἀντικείμενο), Ρῆμα καί Ἐπίρρημα, Σημοσία τοῦ Ρήματος ἀνάλογα μέ τόν χρόνο καί τήν ἐγκλίση).

Γ' Μέρος Δήλωση Σχέσεων Τόπου, Χρόνου, Τρόπου, Αἰτίας, Σημοῦ, Ἀποτελέσματος, Ποσοῦ, Ἀναφορᾶς, Προϋποθέσεως, πού ἐκφράζονται μέ ἰπτικτικούς Προσδιορισμούς, Ἐπιρρηματικούς Προσδιορισμούς, Ἐμπρόθετους Προσδιορισμούς ἢ μέ Δευτερεύουσες Προτάσεις.

Δ' Μέρος. Σύνδεση Προτάσεων θά διδαχθεῖ ἡ αὐθόρμητη σύνταξη, ἡ καί παράταξη σύνταξη, ἐνῶ ἡ καθ' ὑπόταξη θά διδαχθεῖ στό α' εἶδη τής Γ' τάξεως.

Μεθοδικές ὁδηγίες : Τά συντακτικά φαινόμενα θά διδαχθοῦν κυρίως μέ τή μέθοδο τής ἐπαγωγῆς. Δέν θά κατολήγοιμε σέ ὁποιοδήποτε ὄρισμό, πρὶν οἱ μαθητές μας μέ πολλά παραδείγματα συνειδητοποιήσουν τό φαινόμενο καί ἀντιληφθοῦν τήν ἰδιότυπη λειτουργία του μέσα στό λόγο.

Ὅταν διδάσκονται φαινόμενα πού εὐκόλα ἐντοπίζονται στόν προφορικό λόγο, τό μόθημα θά ἔχει ἀφετηρία τόν προφορικό λόγο καί κατόπι, μέ τή βοήθεια κατάλληλου κειμένου, οἱ παρατηρήσεις θά μεταφέρονται στόν γραπτό λόγο, γιά τήν σταθερότερη κωδικοποίησή τους. Ἀντίθετα, θά ξεκινᾶμε ἀπό τό κατάλληλο γραπτό κείμενο, ὅταν τό συντακτικό φαινόμενον

εΐναι πολύ ύφηρημένο ή πολυπλοκότερο.

Καί κατά τή διάρεια τοϋ μαθήματος καί ώς έργασία στό σπίτι θά είδονται άσκήσεις, πού τό περιεχόμενό τους κινεί γενικότερα τό ένδιαφέρον τοϋ μαθητή, δηλ. πού δέν χάνουν τήν έπαφή τους μέ τή ζωή. Τίς άσκήσεις αυτές, δομικές άπό τή φύση τους, θά πρέπει νά τήν χαρακτηρίξει άπλόττητα, συντομία, ποιικιλία, προοδευτικότητα (άπό τά άπλά είς συνειυότερα, άπό τό σύντομα είς εκτενέστερα) καί άλληλουχία.

Μέ τήν είκαιρία τής διδασκαλίας συντακτικων φαινομένων πού βοηθοϋν στην άσφαλή διάκριση όμοίων γραμμικων τύπων, πού όμως έξυπηρετοϋν διαφορετικέσ ανάγκες τοϋ λόγου, καλό θά είναι νά άσκοϋνται οί μαθητές στις διακρίσεις αυτές (π.χ. διάκριση πώσεων μέ όμοια κατάληξη, τών όμοιων τύπων διαφορετικων άντωνυμιων κ.λ.π.)

3. - Λεξιλογικές Άσκήσεις : Είδικότερος σκοπός γιά τήν τάξη αϊτή είναι παράλληλα μέ τόν πλουτισμό τοϋ λεξιλογίου οί μαθητές νά γίνουν ίκανοί γιά άκριβέστερους σημασιολογικούς προσδιορισμούς.

θά συνεχισθεί ή διδασκαλία πού άρχισε στην Α' τάξη μέ τή μελέτη ή τόν σχηματισμό οίκογενειων λέξεων, τήν κατανόηση είδικων (έπιστημονικων καί τεχνικων κυρίως) όρολογικων, όπως καί τής σημασίας πολυσημάντων λέξεων, τήν σύνταξη όρισμων. Οί μαθητές συνηθίζουν στην χρήση λεξικων καί πρό πάντων τοϋ τύπου τών έμμετρικων όνομαστικων.

II. - ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ώρες 2

III. - ΕΚΘΕΣΕΙΣ ώρα I

Θέματα άπό τίς έξής περιοχές : Άπό τά βιόματα καί τίς παραστάσεις τών μαθητων όπως δημιουργοϋνται στό οίκογενειακό, τό κοινωνικό καί τό σχολικό περιβάλλον, μέσα στό όποιο αϋτοί ζοϋν (διηγήσεις, περιγραφές, έντυπίσεις-περιστατικά στην οίκογένεια, σκηνές τοϋ δρόμου, γεγονότα τοϋ σχολείου - άπλόσ χαρακτηρισμοί ατόμων, έπιστολέσ σέ φιλικό ή συγγενικό πρόσωπο κ.λ.π.)

I.-ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ώρα I, στο β' και γ' δίδμηνο.
 Ειδικότερος σκοπός στην τάξη αυτή είναι η ολοκλήρωση της γλωσσικής εικόνας με την απόκτηση της ιστορικής έποπτείας της ελληνικής γλώσσας στο σύνολό της.

I.-Συντακτικό της Δημοτικής
 Στο α' δίδμηνο επαναλαμβάνονται τα κύρια σημεία της ύλης που διδασχθήκε στην Β' τάξη και ολοκληρώνεται το Συντακτικό με τη διδασκαλία της καθ' ύποταξη συντόξεως και του πλαγίου λόγου.

2.-Επιτομή της Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας

Στα β' και γ' δίδμηνα θα διδασχθεί επιτομή της Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας. Σκοπός της διδασκαλίας αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές την αδιόραστη ένότητα της ελληνικής γλώσσας από την εποχή που έγινε γνωστή στην Ελλάδα οι ελληνικές φυλές ως τις ημέρες μας, και να γίνουν ικανοί να εξηγούν ιστορικά το τυπικό και την ορθογραφία της Δημοτικής. Ειδικότερος σκοπός είναι να έρθουν σε μία πρώτη γνωριμία με τις προγενέστερες μορφές της γλώσσας μας.

Με παρουσίαση, λεξικολογικό και γραμματικό σχολιασμό ενδοεπιτομικών παραδειγμάτων θα γίνει άνασκόπηση της γλωσσικής μας Ιστορίας. Αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι - Αττική - Κοινή - Αττικισμός - Δημώδης Βυζαντινή γλώσσα - Νεοελληνικοί διάλεκτοι - Καθαρεύουσα - Νεοελληνική Κοινή (Δημοτική).

Το μάθημα θα διδασχθεί με βάση βιβλίο κειμένων, που θα περιέχει χαρακτηριστικά δείγματα από τη γλώσσα των παραπάνω εποχών. Ο αριθμός και η ένταση των κειμένων της κάθε εποχής θα αυξάνει προοδευτικά, περισσότερο κείμενα θα δοθούν για τις περιόδους που άκολουθήσαν την Αττική (Αριστά κείμενα από την Κοινή Αθηναϊκή, τη Βυζαντινή Δημώδη, τις νεοελληνικές διαλέκτους και πολλά από την καθαρεύουσα και τη Νεοελληνική Κοινή).

II.-ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, Ώρες 2 στο α' β' γ' δίδμηνα, Ώρες 3 στο δ' δίδμηνο

Σκοπός του μαθήματος των Βιθέσεων

1.-Νά καταστήσει τους μαθητές ικανούς νά χρησιμοποιοῦν ὀρθά τὰ γλωσσικά μέσα καί νά ἐκφράζονται μέ ἀκρίβεια, σαφήνεια καί πληρότητα καθῶς καί κατά τρόπο ἀπλό, φυσικό καί ἀβίαστο.

2.-Νά ἀναπτύξει τό πνεῦμα στό σύνολότου, ἰδιαίτερα τήν προσοχή, τήν παρατηρη^{τικὴ}τητα, τή φαντασία, τή βούληση, τήν ἰκανότητα συγκέντρωσης καί λογικῆς ὀργάνωσης, τῶν γνώσεων, τήν εὐλικρίνευα καί τήν καλαισθησα.

3.-Νά βοηθήσει τό μαθητή νά ὀποικήσει προσωπική ἔκφραση καί νά ἀναπτύξει τήν ἰδιοτυπία τῆς προσωπικότητός του.

III.-ΕΚΘΕΣΕΙΣ (1 ὥρα): Τά θέματα ἐπιλέγονται ἀπό τίς ἐμπειρίες καί τοὺς ἐρεθισμοὺς πού προέρχονται ἀπό τό φυσικό περιβάλλον, τήν καθημερινήν ζωή καί τὰ πολιτιστικά ἐπιτεύγματα τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου (τοπία, ἐκδρομές, ταξίδια, ἐπισκέψεις, περιγραφές γεγονότων, σκηνῶν, καταστάσεων, δραστηριότητες ἐπαγγελματιῶν-ἐργασταία, βιομηχανίες, μουσεῖα, ἰδρύματα κ.λ.π.). Στήν τάξη αὐτή σκόπιμο εἶναι νά ἀδικοῦνται οἱ μαθητές στή σύνταξη αἰτήσεων, ἀναφορῶν, τηλεγραφημάτων, δημοσίων ἐγγράφων κ.λ.π.

Μετ' ὅ λύεται ἡ συνεδρία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

[Handwritten signature]
ΔΗΜ. ΖΑΡΦΩΝΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ 104

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆ 30ῃ Νοεμβρίου 1976, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὧρον 9 π.μ. τὸ τμήμα μέσης Ἑκπαίδευσεως τοῦ κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίον ἐν τῇ κατωστίματι αὐτοῦ. (Αὐσκήρους 2)

Παρέστησαν νομιμῶς πληθύντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Παπαδόπουλου, Προέδρου τοῦ τμήματος, Συμβούλου Α΄ οἱ κ.κ. Δημ. Κοσιῆς, Θ. Κῆρος, Ἰ. Αρβυλιτῆς, Ν. Βαρουχάκης, Ἰλ. Σπυριδίου, Γ. Γρατσιῆς, Ντ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄ Ἰλ. Παπαδόπουλος, Ἰ. Σκουρδῆλης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῆ Κ.Ε.Μ.Ε.Σ., Κ. Θεόφιλος, Ε. Παπασημακοπούλου, Α. Ἀδαμίδου, Εἰσηγητῆς, ὅς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος ἐπὶ βραβῆ 7ψ.

Ἐν παρέστησαν οἱ κ.κ. Κ. Κατσιμάνης, Α. Τομαζῆς, Β. Θεοδωρακοπούλου ὡς ἐπίσης ὑπερηρωικῆς ἀπασχολήσεως τῶν.

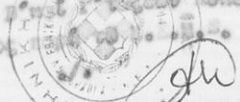
ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, ὀρθαναυτικῆ Γ΄ τάξεως Γυμνασίου-Λυκείου, προσχρόσιον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τῶν ὀρθαναυτικῶν τῶν Β΄ καὶ Γ΄ τάξεων Λυκείου. (Εἰσηγητῆς κ. Ἰλ. Παπαδόπουλος, εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῆ Κ.Ε.Μ.Ε.Σ.)

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγγιγνέσθαι καὶ ἐπισηροῦσθαι τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, διὰγραμμα τοῦ μαθήματος τῶν ὀρθαναυτικῶν Γ΄ τάξεως Γυμνασίου-Λυκείου - προσχρόσιον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ μαθήματος τῶν ὀρθαναυτικῶν τῶν Β΄ καὶ Γ΄ τάξεων Λυκείου, εἰσηγητῆς κ. Ἰλ. Παπαδόπουλος, εἰδικὸς Σύμβουλος

των μελών του τμήματος:

- α) το διδύκωμα του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος των θρησκευτικών για την Γ' τάξη του Γυμνασίου.
- β) το περιεχόμενο του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος των θρησκευτικών εις την Α' Λυκείου.
- γ) προσχέδιο του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος των θρησκευτικών των Β' και Γ' τάξεων Λυκείου.

Το τμήμα λαρόν δε' όψει πάντα τά άνωτέρω άποφαίνεται όμοφώνως:

Τό μήτημα των θρησκευτικών εις την Γ' τάξιν δε' διδόνεται άπό 1 ώραν εβδομαδιαίως.

* και της άποφάσεως ταύτης, της πλατφόρμας άμελοφύλουσι οι κ.κ. Γ. Γρατζιάς, Είμβουλος Β' και * Αλ. Παπαθεοτός, Είλιτικός Εδμβουλος παρά τή Ε.Κ.Α.Ε.Ε.

Καθ' ό Λόγους ή συνεδρία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ,

[Signature]
ΑΝΗ. ΒΑΡΙΑΘΗΤΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ 105

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὧραν 9 π.μ. τὸ τμήμα μέσης Ἑκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἑκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ ποταστήματι αὐτοῦ. (Ἀεωδέρους 2)

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἄν. Ἀγγιλάου, Προέδρου τοῦ τμήματος, συμβούλου Α' οἱ κ.κ. Δημ. Σακκάς, Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βέρρος, Ν. Βαρουχάκης, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσέας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' Ἰ. Σιορδιλίης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Φουδίας, Δ. Τομπάζης, Κ. Κοτσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Στ. Ματασιμακοπούλου, Α. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταὶ, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημ. Ζαχαφανίτου ἐπὶ βαθμῇ 7ῃ.

Δὲν παρέστη ὁ κ. Ἄλ. Παπαδερὸς, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., εὐρισθίμενος ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδειᾷ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ον -- Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, Οἰκιακὴ Οἰκονομία Εἰσηγητὴς κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β'

ΘΕΜΑ 2ον -- Ἀνακοινώσεις, Ἀναφορὰ τῆς Ἐταιρείας Μελέτης τοῦ Ν. Ἑλληνισμοῦ, Εἰσηγητὴς κ. Φ. Βέρρος

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπισημαίνεται τὸ προκτινὸν τῆς προηγουμένης.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ον -- Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου Οἰκ. Οἰκονομία - Εἰσηγητὴς κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' τοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα

Γυμνασίου-Λυκείου (Οιν. Οικονομία), εισηγητής κ. 'Ι. 'Αρβανίτης, δέεται υπ' όφει των μελών του τμήματος:

- α) Τους σκοπούς του μαθήματος της Οιν. Οικονομίας,
- β) Τό περιεχόμενο του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας των Α' και Β' τάξεων Γυμνασίου

Τό τμήμα λαβόν υπ' όφει πάντα τά άνωτέρω και μετά μακράν συζήτη-
σιν άποφαινεται όμοφώνως:

Ο Ι Κ Ι Α Κ Η Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α

Γ Ε Ν Ι Κ Ο Σ Σ Κ Ο Π Ο Σ

- ' Η Οικιακή Οικονομία εξετάζει:
- α) Τίς τρεις βασικές ανάγκες του ανθρώπου, ήτοι την τροφή, την κατοικία και την ένδυμασία,
- β) Τήν οικιογενειακή ζωή και τά προβλήματα της και άποσκοπεύ:
- α) στό νά εφοδιάσει τίς μαθήτριες μέ άπαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις,
- β) μέ άναπτύξει και ^{να} αλλιεργήσει κλίσεις, διαφέροντα και δεξιότη-
τές τους, και
- γ) νά τίς προετοιμάσει καταλλήλως για τόν υπεύθυνο ρόλο τους ως συζύγων-γονέων, ώστε νά άποβοϋν έπωφελες οικιογενειακοί, κοινωνικοί και έθνικοί παράγοντες.

Ειδικότερα τό μάθημα τούτο επιδιώκει νά προσφέρει στις μαθήτριες τις άπαραίτητες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στους τομείς: α) της ένδυμασίας, β) της κατοικίας, γ) της διατροφής, δ) της νοσηλείας κατ' έξοχήν, ε) της οργανώσεως, ελευθέρσεως και διοικήσεως του οίκου και της οικιογενείας, στ) της βρεφονομίας, ζ) της παιδολογίας, και η) της οικιογενειακής και κοινωνικής άγωγής, ώστε μέ τήν σωστή, κατά τό δυνατόν, αποδέτηση τους έναντι των τομέων αυτών νά καταστοϋν φορείς συνειδητοί του γενικότερου σκοπού του μαθήματος.

' Αναλυτικό Πρόγραμμα για την Α' τάξη του Γυμνασίου
στό μάθημα της Οικιακής Οικονομίας - Ώρες 2

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Η Α Γ Ω Γ Η

- 1. - Η συμπεριφορά α) στό σπίτι, β) στό σχολείο και στους δημόσιους χώρους (παιλίσια-θέατρο-Αρδύμος-Λεωφορείο κ.τ.λ.).
- 2. - Η άφρόνιση α) ή καθαριότητα του σώματος και ή σημασία της, β) ή

καθαριότητα των ενδυμάτων και ο ρόλος τους στην προσωπικότητα του έθνους.

2.- ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

- 1.- Ένδυμασία και διαίρεση της σε κατηγορίες και είδη.
- 2.- Ύφαινε κατασκευής της ένδυμασίας. Ύφαντικές ίνες: είδη και ταξινόμηση ανάλογα με την προέλευσή τους (φυσικές-τεχνητές).
- 3.- Χαρακτηριστικές ιδιότητες των ύφαντικών ίνων και χρήσεις τους.
- 4.- Ύφασματα - είδη και ταξινόμηση ύφασμάτων κατά τις πρώτες και τον τρόπο κατασκευής τους.
- 5.- Χαρακτηριστικές ιδιότητες των ύφασμάτων και χρήσεις τους.
- 6.- Όδηγες για την έπιλογή και αγορά ύφασμάτων και ενδυμάτων.
- 7.- Ύφαινη της ένδυμασίας.
- 8.- Η αισθητική της ένδυμασίας
κόσμη-χρώμα-σχέδιο.
Συμπληρώματα της ένδυμασίας, είδη και σημασία τους για την κοσμητική εμφάνιση.
- 9.- Η κατάλληλη ένδυμασία στις ανέλογες περιπτώσεις.
- 10.- Περιποίηση και συντήρηση της ένδυμασίας.
- 11.- Ύφαινε και σύγχρονα μέσα καθαρισμού των ενδυμάτων.
- 12.- Ολοτεχνία-Βιοτεχνία-Βιομηχανία
Η ύφαντική λαϊκή τέχνη στη χώρα μας. Ο έργαλειός στην Έλληνική ολιγογένεια έλλοι και τώρα. Τα έγχρωμα ύφαντά και η συμβολή τους στην έθνική μας ολιγογένεια. (η φλοιά, το μπουνιέτιο ύφαντό, το έ-
κχωβέτιο, το κρητικό κ.λ.π.).
- 13.- Η έγχρωμα βιομηχανία έπεξεργασίας πρώτων ύλων και κατασκευής ενδυ-
μάτων.
- 14.- Χαρακτηριστικές τοπικές ένδυμασίες.

3.- ΚΑΤΟΙΚΙΑ

- 1.- Η κατοικία και η έπιδρασή της στη σωματική και ψυχική εξέλιξη του ανθρώπου.
- 2.- Σύνοψη ιστορική εξέλιξη της κατοικίας.
- 3.- Τύποι κατοικίας: μονοκατοικία, κατοικία κατ'έροφον και κατοικία σε διαμέρισμα, πολυκατοικία. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε τύπου. Όδηγες καλής ολιγοκατοικίας και γειτονίας.
- 4.- Αρχιτεκτονική κατοικίας. Είδη και έπιση δημιουργίας διάφορων μορφών, χαρακτηριστικά ύφανμάτων των συνηθέστερων α) έπιση, β) έργοτις, γ) έργοτις.

έπιση

Παρατήρηση: Η διδασκαλία αυτού του κεφαλαίου, ^{καθ} ως και του προηγούμενου, καλόν είναι να αρχίζει πάντοτε από τον ^{πρό}λογο και τη μορφή κατοικίας της περιοχής.

- 5.- 'Επιλογή κατοικίας (όδηγες για την αγορά και έννοιασή της).
- 6.- Τό περιβάλλον της κατοικίας
  - α) 'Εσωτερικός: Κόριοι και βοηθητικοί χώροι. Σινοπεριτότητα και λειτουργική σχέση μεταξύ τους. Παράγοντες που επηρεάζουν τον ^αριθμό και τó μέγεθος των χώρων αυτών.
  - β) 'Εξωτερικός: Βίσιμος-αλλη-κίπος. 'Η σημασία τους για την ύλη εμφάνιση της κατοικίας και γενικότερα της συνοικίας, τού χωριού κ.τ.λ.
- 7.- 'Απαραίτητες εγκαταστάσεις: 'Υδραυλική, ηλεκτρική, θέρμανση, τηλεφωνο. Σινοπεριτότητα και σημασία κάθε εγκατάστασης για την υγιεινή, άνετη και εδχάριστη διαμονή των έννοιων. 'Οδηγες για την καλή χρήση τήν περιποίηση και τήν αποφυγή άτυχημάτων.
- 8.- 'Εξοπλισμός της κατοικίας-Οικοσυνεή
  - α) σινοη και ηλεκτρικές συσκευές.
  - β) επιπλα, τó σύγχρονο επιπλα και τó πλεονεκτήματα του, συμπληρώματα της επιπλώσεως (χαλιά-κουρτινες-καλύμματα. 'Επιλογή, χρήση, περιποίηση και συντήρησή τους.
- 9.- 'Η σχετική με τήν Οικοσυνεή 'Ελληνική λαϊκή Τέχνη.
- 10.- Προϋπολογισμός δαπάνης εξοπλισμού ενός χώρου της κατοικίας (μαγειρείου, εισόδου κ.τ.λ.).
- 11.- 'Υγιεινή της κατοικίας. Ποιές προϋποθέσεις πρέπει να συγκεντρώνει ή υγιεινή κατοικία.
- 12.- 'Η αισθητική εμφάνιση της κατοικίας και ή σημασία της. Τά εφόρα διακοσμητικά μέσα. Βασικές αρχές διακοσμήσεως.
- 13.- Περιποίηση και συντήρηση της κατοικίας.
  - α) Σύγχρονα ύλινα και μέσα.
  - β) 'Οργάνωση και προγραμματισμός των οικιακών εργασιών. Βασικές προϋποθέσεις για τήν εδρυθμη λειτουργία τού νοικοκυριού. (τάξη-πρόνοια-συντονισμός κ.τ.λ.).

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- α) Στοιχειώδεις γνώσεις:
  - β) βωπιτικής (άπλες ραφές-στριφώματα-καρτελάκια-ραβίνο-κουμπιών κ.τ.λ.)
  - γ) κεντητικής (άπλες βελονίες λαϊκής τέχνης)
  - δ) πλεκτητικής με βελόνες ή βελονάκι:

[Handwritten signature]

'Αναλυτικό Πρόγραμμα για την Β' τάξη του Γυμνασίου
στό μάθημα της Οικιακής Οικονομίας - Ώρα 1

- 1.- Εισαγωγή - 'Η διατροφή και η σημασία της για την υγεία του ανθρώπου.
- 2.- Οι ανάγκες του οργανισμού σε θρεπτικά συστατικά. Σύντομη εξέταση αυτών, ήτοι: Λευκίμωτων, υδατανθράκων, λιπών και ελαίων, βιταμινών, αλάτων, νερού. Κύριος προορισμός του καθενός, συνέπειες από την έλλειψη ή κατάχρηση κτλ.

3.- Τρόφιμα-Τροφογενεσία, προσδιορισμός των έννοιών:

I.- Μελέτη των κυριότερων τροφίμων:

- α) ζωϊκών: γάλα και προϊόντα του, αυγά, κρέας, ψάρια, λίκος ζώων, και
- β) φυτικών: έλαια και σπορέλαια, ψωμί, ζυμαρικά, άλευρα, όσπρια, λαχανικά, καρποί (γυκοί και ξηροί).

*Όλων των ανωτέρω τροφίμων, ζωϊκών και φυτικών, εξετάσουμε: α) τη σύνθεση, β) τη θρεπτική αξία, γ) τή εϊδη, δ) τή διακριτικά γνωρίσματα της νοπότητας, ε) τήν ποιότητα, στ) τήν ορθή επιλογή και αγορά, ζ) τήν πρόληψη μεταδόσεως ασθενειών, η) τή νοθεία, θ) τήν καλή διατήρηση και τόν υγιεινό τρόπο μαγειρέματος αυτών.

γ) Γλυκαντικές ούσεις: ζάχαρη-μέλι.

II.- Συντηρημένα τρόφιμα:

α) Τρόποι συντηρήσεως (άπλή άναφορά αυτών).

β) 'Η θρεπτική αξία και η σημασία των συντηρημένων τροφών για τή διατροφή τής άνθρωπότητας.

γ) Κίνδυνοι από τή διατηρημένα τρόφιμα.

δ) 'Οδηγίες για τήν αγορά και τή χρήση συντηρημένων τροφών.

III.- 'Η σημασία τής μαγειρικής παρασκευής των τροφών. Βασικοί τρόποι μαγειρέματος.

IV.- Καρυκεύματα - άρτύματα. Εϊδη και χρήση αυτών.

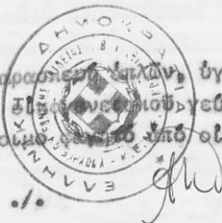
V.- Ποτά:

α) Ροφήματα: τσάι, καφές, κακάο, χυμοί κ.τ.λ.

β) Οίνοπνευματώδη: Εϊδη, σιποός, χρήση, κατάχρηση, συνέπειες.

γ) 'Αναψυκτικά.

Άσκηση των μαθητριών στη παρασκευή άπλών, υγιεινών και οικονομικών φαγητών. Κοστολόγηση ενός άπλού γεύματος. Σόγκριση του οικονομικού γεύματος με τή έτοιμη αγορά από οικονομική άλλά και υγιεινή άποψη.

ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΙΑ

ερεφονομίας: 'Η εδγονιη. 'Η υγεια των γονεων, η κληρονομιηδτητα, η υγεινη της εγιδου. 'Ο τοιετος. Οι πρωτες φροντιδες για το βρεφος' παθαριδτητα, ενδυμασια, θπνος και διατροφη του. 'Ο μητριος θηλασμος και η σημασια του. 'Η διατροφη και η υγεια της μητερας που θηλαζει. Καλυματα της μητρικης γαλουχιας. Τεχνητος θηλασμος, μειχτος θηλασμος, θηλασμος με τροφο. 'Αποθηλασμος, απογαλακτισμος. Οι πρωτες τροφες του βρεφους, παρασκευη των βρεφικων γευματων. 'Η φυσιολογικη αναπτυξη του βρεφους, τα χαρακτηριστικα της, η παρακολοθηση της απο τη μητερα. 'Η υγεια του βρεφους. Οι κυριότερες διαταραχες της υγειας και νοσηρες εκδηλωσεις. Οι σνηθεις παιδικες αρρωστιες. Οι προληπτικοι εμβολιασμοι.

ΘΕΜΑ 20V - 'Ανακοινώσεις: "Αναφορά της 'Εταιρείας Μελέτης του Νέου 'Ελληνισμού" Εισηγητής κ. Θ. Βώρος

'Ο επί του 20V θέματος της ημερησίας διατάξεως "Ανακοινώσεις: Αναφορά της 'Εταιρείας Μελέτης του Νέου 'Ελληνισμού" Εισηγητής κ. Θ. Βώρος, Σύμβουλος Β' θέτει υπ' όψει των μελών του τμήματος:

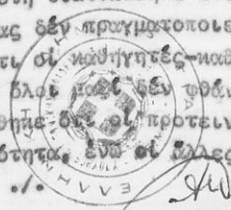
Α) Τό περιεχόμενον της από 20-11-76 αποσταλείσης αναφοράς της 'Εταιρείας Μελέτης του Ν. 'Ελληνισμού προς τό Κ.Ε.Μ.Ε., αναφερομένης εις τόν περιορισμόν της διδασκαλιας της 'Ιστορίας εις 2 ώρας εβδομαδιαίας

β) Τό περιεχόμενον της εισηγήσεως του έχουσης ούτω:

Σχετικα με τό περιεχόμενον της αναφοράς (για τόν περιορισμό της διδασκαλιας της 'Ιστορίας σε ώρες δύο τη βδομάδα) επιθυμούμε νά διευκρινίσουμε τό ακόλουθα δύο σημεια:

α) 'Η εγιδουλια στην όποιαν αναφέρασε (1429/25.10.76) έχει ενδοθετ από τό Κ.Ε.Μ.Ε. ύστερα από τήν απόφαση της πολιτειας νά εισαγάγει τό θεσμό πολιτιστικων και αθλητικων δραστηριοτήτων στα Γυμνάσια της χώρας.

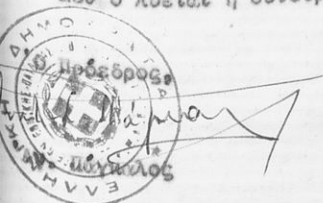
β) 'Η σχετικη γνωμοδότηση που πραγματικα προσήλασε από τό Κ.Ε.Μ.Ε., εθετε με απόλυτη σαφήνεια μιá βασικη προϋπόθεση: περιουπη μαθήματος θα γίνεται μόνο εφόσον τό πρόγραμμα που λαχνει ατήν τη στιγμή για τους μαθητες είναι πλήρες· ή προϋπόθεση ατή διατυλώθηκε έτσι με τη βεβαιότητα ότι στα πλετοτα γυμνάσια της χώρας δέν πραγματοποιείται σήμερα πλήρες πρόγραμμα, αφού είναι γνωστό π.χ. ότι οι καθηγητες-καθηγήτριες τεχνικων, μουσικης, ολιονορικων αρροτικων ελε και δέν φθάνουν τόν αριθμό των γυμνασιων της χώρας· έτσι θεωρητικα δέν ειναι προτεινόμενες περιουπες θα αποτελούσαν μόνο θεωρητικη δυνατότητα, ενώ οι άλλες εκδηλώσεις θα απο-

τελοῦσαν προσήκη πάνω σέ ἑλληνικές γιὰ τοὺς μαθητὲς πρόγραμμα σέ κείμενα τῆς σχολεῖα ὅπου θὰ ὑπῆρχε προσωπικὸ - πέρα ἀπὸ εἰδεινότητα - γιὰ νὰ ἀναλάβει τὴν καθοδήγησιν αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων. Στὸ μεταξύ τὸ τμήμα λαμβάνει ὑπ' ὄψιν:

- α) Τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 20-11-76 ἀποστολείσης πρὸς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. ἀναφορᾶς τῆς Ἐταιρείας Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ,
- β) τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Φ. Βόρου, εἰσηγητοῦ τοῦ θέματος, Συμβούλου Β; ἀποφαίνεται ὁμοφώνως ὡς ἀπολοῦσας:
- α) Ἡ ἐγχιθλίος εἰς τὴν ὁποῖαν ἀναφέρεται ἡ Ἐταιρεία Μελέτης τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ (1429/25-10-76) ἔχει ἐκδοθεῖ ὑπὸ τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Πολιτείας, ὅπως εἰσαγγέλη τὸν θεομὸν τῶν πολιτιστικῶν καὶ ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων εἰς τὰ Γυμνάσια τῆς χώρας.
- β) Ἡ σχετικὴ γνωμοδότησις ἡ ὁποία ὅπως προσήλθε ἐν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἔθετε σαφῶς μίαν βασικὴν προϋπόθεσιν: περινοπὴν μαθήματος θὰ γίνῃ μόνου, ὅπου τὸ ἰσχύον διὰ τοὺς μαθητὲς πρόγραμμα εἶναι πλήρες. Ἡ προϋπόθεσις αὕτη διευκρίνη ὅτι, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι εἰς τὰ πλεῖστα τῶν Γυμνασίων τῆς χώρας δὲν πραγματοποιεῖται σήμερον πλήρες ὄραριον, ὅπου εἶναι ὅπου οἱ καθηγηταὶ Τεχνικῶν, Μουσικῆς, Οἰκοκυρικῶν ἀθροιστικῶς δὲν φθάνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν Γυμνασίων τῆς χώρας ὅπου ἐθεωρήθη, ὅτι εἰ προτεινόμενα περινοπὰ θὰ ἀποτελοῦν μόνου θεωρητικὴν δυνατότητα, ὅπου αἱ ἄλλαι ἐκδηλώσεις - πολιτιστικαὶ καὶ ἀθλητικαὶ - θὰ ἀποτελοῦν προσημν εἰς ἑλληνικές διὰ τοὺς μαθητὰς πρόγραμμα εἰς ἐκτείναν τῶν σχολείων εἰς τὰ ὅποια θὰ ὑπῆρχε προσωπικὸν - πέραν τῶν εἰδεινότητων - διὰ νὰ ἀναλάβει τὴν καθοδήγησιν αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων.
- γ) Ἐνδειξίς τῆς μερῆς τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας εἶναι καὶ τοῦτο. ὅτι ἡ Ἱστορία περιλαμβάνεται εἰς τὰ πάντα ἐξεταστὰ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ Ἀδμετον Γεν. Κατευθύνσεως μαθήματα, ὡς ἔχει ἦδη ἀνακοινωθῆ ὑπὸ τοῦ Ἰπουργεῖου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Μεθ' ὅ λήθεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς,

Γραμματεὺς

Δημ. Ζαχαρωφίτου

β) Ἡ γεννιότερη πνευματικὴ καλλιέργεια καὶ ἡ συμβολὴ στὴν ὁλοκλήρωση τῆς προσωπικότητος, καθόσον τὰ μαθηματικὰ ἀναπτύσσου τὴν παρατηρητικότητά, τὴν προσοχή, τὴ δύναμιν αὐτοσυγκεντρώσεως, τὴν ἐπιμονή, τὴν πρωτοβουλία, τὴ δημιουργικὴ φαντασία, τὴν πειθαρχημένη σκέψη καὶ συμπεριφορά, καλλιεργοῦν τὸ αἶσθημα τοῦ ἄραλου καὶ τοῦ ἠθικοῦ. διεγείρουν τὸ κριτικὸ πνεῦμα καὶ συμβάλλου ἐμμεσα ἐνῶμα καὶ στὴν ἐμπέδωση ἐλεύθερου δημοκρατικοῦ φρονήματος. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ἐξοικειώσιν στὸ μαθηματικὸν τρόπο σκέψεως τὸν ἐλεύθερο καὶ ἐντικειμενικὸν, ὅπου τίποτα δὲν ἐπιβάλλεται "ἐν τῶν ἔνω", ὁ δογματισμὸς εἶναι ἔγνωστός καὶ τὰ πάντα λειτουργοῦν μὲ νόμους, ποὺ εἶτε ἐλεύθερα ἀποδεχόμεσθα (ἀξιώματα), εἶτε λογικῶς συμπεριλαμβόμε (θεωρήματα).

γ) Ἡ ἰκανότης γιὰ τὴν ἀκριβῆ σὺλληψιν ἐννοιῶν καὶ μεγεθῶν τῶν ἰδιοτήτων καὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ τους, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἐπίλυσιν πρακτικῶν προβλημάτων τῆς σύγχρονης ζωῆς καὶ γιὰ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴ σύγχρονη τεχνικὴ, οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ πραγματικότητά.

δ) Ὁ ἐθισμὸς στὴ διατύπωσιν τῶν εἰσνοημάτων μὲ τὴ χαρακτηριστικὴν στὴ μαθηματικὴ γλῶσσαν τάξιν σαφήνεια, ἀκρίβεια, ἀσθηρότητα, λιτότητα καὶ νομφοδότητά, σὲ συνδυασμὸ πάντοτε μὲ τὴν ἀντίστοιχὴ προσοχία τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας.

ε) Ἡ κατανόησιν τοῦ πῶλου τῶν μαθηματικῶν στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς γνώσεως καὶ ἡ ἐπαρκὴς προπαρασκευὴ τοῦ μαθητῆ γιὰ τὴ συνέχισιν τῶν σπουδῶν του.

ΒΙΒΛΙΟΤΗΤΗΤΕΣ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ στὸ Γυμνάσιον εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

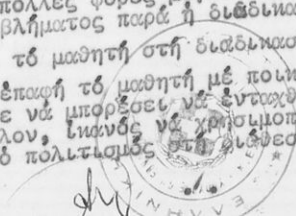
α) Νὰ κατανόησιν ὁ μαθητὴς βαθύτερα καὶ νὰ ἐμπειδώσιν τὶς γνώσεις καὶ ἴσως νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ χρησιμοποιοῦσιν πρὸ συνειδητῶ τὶς ὑπολογιστικὰς ἰκανότητες ποὺ ἔρχισεν νὰ ἀποκτῆ στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖον.

β) Νὰ ἐξασφαλίσῃ σὲ ὅποιον δὲν συνεχίσει σπουδὰς μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν του ἐπὶ τὸ Γυμνάσιον, τὶς ἀπαραίτητες γνώσεις ποὺ θὰ συντηρήσῃ καὶ θὰ χρησιμοποιοῦσιν στὴ ζωὴ του.

γ) Νὰ ἀσκήσῃ σὲ κάθε εὐκαιρία τὴν ἀνάλυσιν καὶ "μαθηματικοποίησιν" καὶ τὴν αἰτιολόγησιν ἐνεργειῶν, τὴν ἀνάλυσιν καὶ "μαθηματικοποίησιν" καὶ τῶν φαινομένων, γιὰτὶ πολλὰς φορὰς μεγαλύτερη σημασία ἔχει ἡ θέσιν καὶ ἡ κατανόησιν ἐνὸς προβλήματος παρὰ τὴν ἀκριβειάν τῆς ἐπιλύσεώς του.

δ) Νὰ εἰσαγάγῃ τὸ μαθητὴ στὴ διαδικασία τῆς μαθηματικῆς ἀποδείξεως.

ε) Νὰ φέρῃ σὲ ἐπαφὴν τὸ μαθητὴ μὲ ποικίλα θέματα ἑφαρμοσμένων μαθηματικῶν, ὥστε νὰ μπόρῃσιν νὰ ἐνταχθῶν φυσικολογικῶς στὸ σύγχρονον κοινωνικὸν περιβάλλον, ἰκανοὺς νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἀποδοτικῶς μεθόδους καὶ ὄργανα ποὺ θέτει ὁ πολιτισμὸς στὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου.

Γ.- ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

ΤΑΞΗ Α'

1.- ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Τά κυριότερα γεωμετρικά στερεά με αναφορά σέ αντίστοιχα φυσικά σώματα. 'Η έννοια τής επιφάνειας, τής γραμμής καί τού σημείου.

2.- ΤΟ ΣΥΝΟΛΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

'Η έννοια τού συνόλου. Στοιχετά, συμβολισμός καί παράσταση συνόλου. Τά σύμβολα = , ε, β'. μονομελή σύνολα. Τό κενό σύνολο. 'Ισοδύναμα σύνολα. Σχηματισμός τού N. 'Απαρίθμηση. Πεπερασμένα καί μή πεπερασμένα σύνολα. Γνήσιο ύποσύνολο συνόλου. "Ανισον φυσικοί αριθμοί. 'Υποσύνολο συνόλου. Διάταξη στό N.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΗΣΕΩΣ

Ελληνική και ρωμαϊκή γραφή φυσικών αριθμών. Δεκαδικό σύστημα αριθμήσεως. Συστήματα με βάση 10.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΗΜΑΤΑ

Το επίπεδο ως βασικό σημειολογικό. Τό σχήμα ως σύνολο σημείων. Ήμιστοιχείο, ήμισυαίμα, εὐθ. τμήμα, τετραγωνισμένη γραμμή, πολυγώνια.

Ίσα (ισομετρικά) και ἑνισα τμήματα. Μέσο τμήματος. Ίσα σχήματα.

Ὁ κύβος και τὰ στοιχεία του. Ίσα και ἑνισα τόξα. Τόξα και κορδές. Μέσο τόξου.

Ἡ γωνία (γωνιακός τομέας). Κυρτή και μή κυρτή γωνία. Ίσες και ἑνισες γωνίες. Διχοτόμος γωνίας. Ὀρθή γωνία. Καθετότητα. Ὀξεία, αμβλεία γωνία.

Ἐπικέντρη γωνία. Σχέση ἐπίκεντρων γωνιών και τῶν ἀντιστοιχούντων τόξων. Κατασκευὴ γωνίας ἴσης με δεδομένη γωνία.

ΜΕΤΡΗΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ

Ἀπειρίσιμη τοῦ Ν σέ ήμισυαίμα. Μέτρηση ^{μήκους} τμήματος, μέτρηση ἑλλειψίων βασιμῶν μεγεθῶν (γωνίας, τόξου, ἐμβαδοῦ, ὕψους, χρόνου κτλ.). Βασιμολόγηση ὀργάνων γιὰ τή μέτρηση τῶν μεγεθῶν. Μέτρηση με προσέγγιση. Συμμεγεθές, βασιμικοί και κλασματικοί ἀριθμοί ὡς ἀποτελέσματα μετρήσεως.

ΕΚΕΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΥΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΩΝ

Τομή συνόλων. Τερνόμενες εὐθείες. Κατακορυφήν γωνίες. Κάθετες εὐθείες. Κατασκευὴ καθέτου με γινόμενα. Κάθετες και παράλληλες εὐθείες τριγώνων. Τομή εὐθείας και κύβου. Τμήμα κύβου. Εὐθείες παράλληλες. Ταίνια. Τραπεζίτιο. Παραλληλόγραμμα. Παραλληλολόγισμα. Καθετότητα και ὀρθότητα. Παράλληλες τερνόμενες εὐθ. ἄλλη εὐθεία. Καθετότητα και ὀρθότητα.

ληλετισμού και κόβου. Προεκταριστική ιδιότητα. Έφαρμογές των ιδιοτήτων. Αιωόμενοι. Πολλαπλασιασμός πλάτων. Πολλαπλάσιο επί-
μοτος, τέξου, γυνος και μέτρο αυτού του πολλαπλασιασμού. Έμφαση
όρου γυνος του όρου οι διαστάσεις είναι πλασματικές ή δεκαδικές
έμφαση. Έμφαση του πολλαπλασιασμού στο Z. Ίδιότητες (αρχή του
Z).

12. Η ΔΙΑΙΡΕΣΗ

Διαμερισμός συνόλου σε ίσοάριθμα υποσύνολα. Η εξέταση αυτή
στο H. Διαίρεση μερισμού και διαίρεση μετρήσεως. Εφαρμογές διαί-
ρεση. Ίδιότητες. Διαίρεση στο Z.

13. ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΕΣ

Τό σύνολο των πολλαπλασίων φυσικού αριθμού. Ίδιότητες, προ-
τήρια διαμεριστικότητας. Ανάλυση φυσικού αριθμού σε γινόμενο πρώτων
παράγοντων. Κοινά πολλαπλάσια, κοινός παράγοντας φυσικών αριθμών.
ΕΚΗ και ΕΚΔ φυσικών αριθμών.

14. ΚΑΤΑΣΤΗΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Διαίρεση τμήματος σε ίσα τμήματα. Κλάσμα τμήματος, τέξου,
γυνος, άεραβου. Τό κλάσμα ως πλά της αρχής με α, β εΗ και αβθ
(τό κλάσμα ως λόγος φυσικών αριθμών). Ίσοδυναμία κλασμάτων. Ανι-
σότητα κλασμάτων. Ίδιότητες. Πρόβλεψη με πλασματικούς αριθμούς.
Ίδιότητες. Τό άρρητος κλάσμα ως άειρητος τού δεσμιού κλασματος.
Τό άειρητο κλάσμα. Τό σύνολο Q. Διαμερισμός του Q σε υδάτια. Δι-
κάκη προέγγιση αριθμού.

15. Η Ε

ΕΡΕΣ 4

1. ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΡΗΣΕΩΝ

Επινοήση των πρώτων και των ίδιων τους στο
στο Q. Δόνηση αριθμού με έαβήση τμήματα. Ίδιότητες.

2. ΨΕΥΔΗ ΤΡΙΓΩΝΑ

Κριτήρια έαβήσης τριγώνων. Λόγητα έαβήσεων τριγώνων. Κα-
ρακτηριστικά ιδιότητα, διχοτομω γωνίας. Κατασκευές.

3.- ΚΑΡΤΗΣΙΑΚΟ ΥΠΟΜΕΝΟ

Η έννοια του διατεταγμένου ζεύγους. Συντεταγμένες ενός σημείου (καρτεσιανές, πολικές, γεωγραφικές...). Καρτεσιανό γινόμενο συνόλου Α με σύνολο Β. Παράσταση καρτεσιανού γινόμενου.

4.- ΑΤΙΜΕΛΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Κατηγορία (άνοικτη επάρωση) με μία ή δύο μεταβλητές. Σύνολο άκρων. Ίσοδυναμία κατηγορημάτων. Σχέση συνόλου Α προς σύνολο Β. Σχέσεις με το $\emptyset$ ένα σύνολο. Σχέση Ισοδυναμίας. Κάποιες Ισοδυναμίες (έννοια του ρητού). Σχέση διατάξεως (διαιρετότητα).

5.- ΔΙΕΙΚΟΜΕΙΣ

Η έννοια της άπεικονόσεως γενικά. Η άξονική με κεντρική συμμετρία ως άπεικονόσεις. Εφαρμογή στη μελέτη των παραλληλογράμμων.

6.- ΕΜΒΛΑΑ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Εμβαδά παραλληλογράμου, τριγώνου, τροχίλου, πολυγώνου.

7.- ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΙΣΩΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ

Ίσοδυναμίες εξισώσεως ή ανισώσεως. Επίλυση εξισώσεως ή ανισώσεως α° βαθμού με ένα άγνωστο. Συναληθεύουσες ανισώσεις. Εφαρμογές στη λύση προβλημάτων.

8.- ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

Τετράγωνο με εμβαδόν 2 τετραγε μονάδες. Λύση της εξισώσεως $x^2 = a$ με $a \in \mathbb{Q}^+$. Υπαρξη άρρητων αριθμών. Ρητή προσέγγιση άρρητου. Η ύπαρξη των πραγματικών αριθμών. Πρόξεις στο $\mathbb{R}$. Διάσπαση στο $\mathbb{R}$. Έκθεση της τετραγωνικής ρίζας θετικού ρητού με πρόσγγιση. Οι ιδιότητες $\sqrt{a^2} = |a|$, $\sqrt{a} \cdot \sqrt{b} = \sqrt{a \cdot b}$, $\sqrt{a} \pm \sqrt{b} = \sqrt{a \pm b}$

9.- ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟ ΘΕΩΡΗΜΑ

Το Πυθαγόρειο θεώρημα και οι εφαρμογές του. Εφαρμογές με την μετρήσει.

10. ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ

Η έννοια της συναρτήσεως. Η συνάρτηση $x \rightarrow ax$. Ποσά ανάλογα. Η συνάρτηση $x \rightarrow \frac{x}{x}$. Ποσά αντίστροφως ανάλογα. Αναλογίες. Η συνάρτηση $x \rightarrow ax + b$ και γραμμική λύση της $ax + b = 0$ και $ax + b > 0$. Εφαρμογές στη λύση προβλημάτων.

11. ΑΙΤΑΙΩΣΕΙΣ

Συντεταγμένες διανόμεματος. Εφαρμοστέ διάνυσμα στο επίπεδο. Ισοδύναμα διανόμεματα. Το μέτρο διανόμεματος. "Μέτρηση" μήκους. Πολυπλάσιο, ελεύθερο διάνυσμα. Πρόθεση και αφαίρεση διανόμεμων. Πολλαπλασιασμός διανόμεματος με πραγματικό έριθμό. Η μεταφορά. Εφαρμογές.

12. ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ

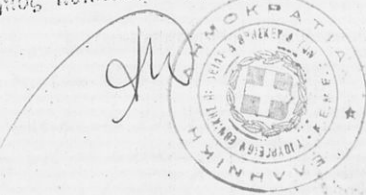
Ανάλογα εδδογραμικά τμήματα. Βεδρημα του θαλή και οί έφαρμογές του στο τρίγωνο. Ομοιοθεσία (διαστολή, συστολή). Ομοιότητα έλλειπών σχημάτων (τρίγωνου, πολυγώνου κλπ). Λόγος έμβεδών έλλειπών σχημάτων. Κλίμακος.

13. ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΚΑ

Τριγωνομετρικός λόγος έξελος γωνίας. Βασικές σχέσεις των. Πλάκας τριγωνομετρικών λόγων. Άλλες έπιλύσεις έρθογωνίων τριγώνων και λοιπές έφαρμογές. Σχέσεις κοιλίων και καρτεσιανών συντεταγμένων.

14. ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΠΟΛΥΓΩΝΑ

Γωνία έγγεγραμμένη σε κύκλο. Γωνία που σχηματίζεται από χορδή και έφαπτομένη στο έκρο της χορδής. Πολύγωνα έγγεγραμμένα σε κύκλο και κανονικά πολύγωνα. Μήκος κύκλου. Έμβαλλο κυκλικού δίσκου.

Handwritten signature or initials.

Ο επί του Ιου θέματος Β) 'Ιστορία οριοθετείς εισηγητής κ. Φ. Βάρου θέτει υπ' όψιν των μελών του τμήματος α)τό περιεχόμενον της εισηγήσεως του β)τους σκοπούς διδασκαλίας του μαθήματος της 'Ιστορίας γ)τό αναλυτικόν πρόγραμμα του μαθήματος τούτου εις τό Γυμνάσιον και δ)τίς μεθοδικές οδηγίες διδασκαλίας της 'Ιστορίας.

Τό Τμήμα λαβόν υπ' όψιν α)τό περιεχόμενον της επίουναπτομένης εισηγήσεως του κ. Φ. Βάρου, Συμβούλου Β', β)τό περιεχόμενον του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της 'Ιστορίας εις τό Γυμνάσιον γ)τους σκοπούς διδασκαλίας του μαθήματος τούτου δ)τίς μεθοδικές οδηγίες διδασκαλίας και ε)τήν επί μακρόν διεξαχθεϊσαν συζητήσιον μεταξύ των μελών καθ' ην διετυπώθησαν (α) αί απόψεις του κ. 'Ηλ. Σπυροπούλου των Συμβούλων Β' υπό τήν προσθήκην του θέματος "Δίκη του Σωκράτη " εις τό κεφ. 10 της 'Ιστορίας α', διά τήν τελικήν διατύπωσιν του κεφ. 12 της 'Ιστορίας Α' και του κεφ. 2 της 'Ιστορίας Β:

(β) αί απόψεις των κ. Σακκά Δημ. και 'Ηλ. Σπυροπούλου Συμβούλων Β' διά τήν αναλυτικήν διατύπωσιν του κεφ. 22 της 'Ιστορίας της Γ' τάξεως, ώστε νά υποφευχθούν αναπρόσεκτοι περιπλοκές.

(γ) αί απόψεις του κ. κηρ. Κατσιμήνη, εισηγητού, δι' αναδιατάξιν των σκοπων της διδασκαλίας της 'Ιστορίας.

(δ) αί απόψεις του κ. Δημ. Τορναϊδη, εισηγητού δι' ασφατέραν διατύπωσιν των κεφ. 15 και 18 της 'Ιστορίας της Γ' τάξεως.

(ε) αί απόψεις του κ. Παγιόλου, Προέδρου του τμήματος, Συμβούλου Α' διά τήν αναδιατύπωσιν των ειδικών στόχων της διδασκαλίας της 'Ιστορίας εις τό Γυμνάσιον.

ἀ π ο φ α ι ν ε τ α ι δ ο μ ο φ ῶ ν ω ς

Α.- ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ Μ.Ε.

ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝΑΧΘΕΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟ Β' κ. Φ. ΒΑΡΟΥ.

"Εισάγοντας στό τμήμα τά συνημμένα κείμενα (σκοπός της διδασκαλίας της 'Ιστορίας επί Μ.Ε., διαφοροποιήσεις της διδασκαλίας της 'Ιστορίας στό Γυμνάσιον, τμήματα, ιδιαίτερη στόχοι της διδασκαλίας της 'Ιστορίας στό Γυμνάσιον, τμήματα της ιστορικής ύλης γιά τίς 3 τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου, αναλυτικά προγράμματα α', β' Γυμνασίου, διάγραμμα αναλυτικού προγράμματος γ' Γυμνασίου, αναλυτικό πρόγραμμα α' Λυκείου, οδηγίες διδασκαλίας της 'Ιστορίας " όφελω νά προστάξω τά μέλη του τμήματος γιά τά

Ι.- Από τά μέσα Οκτωβρίου συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας γιά τά αναλυτικά προγράμματα και τό συναφή κείμενο. Τα αποτελέσματα όφελω νά προστάξω στό

ροῦν τὸ Γυμνάσιο τῶρα. Ὁ κ. Βῆρος συνέχισε τὴν παρουσίαση τῶν κειμένων τοῦ διολοιθοῦν.

Α.-ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ Μ.Ε.

Γίνεται δεκτὸ ὅτι ἡ γνώση τῆς Ἱστορίας ἀποτελεῖ γιὰ κάθε ἀνθρώπινη κοινωνία ἐμπειρία καὶ μνήμη τόσο σημαντικὴ ὅσο εἶναι οὐδαμὰ γιὰ κάθε ἄτομο ἡ προσωπικὴ μνήμη καὶ ἐμπειρία του. Μὲ τὴ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας στὰ σχολεῖα Μ.Ε. ἐπιδιώκεται ἡ καλλιέργεια ἱστορικῆς συνείδησης καὶ κρίσης τῶν μαθητῶν γιὰ τὴν καλύτερη κατανόηση τῶν προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου γενικὰ καὶ τῆς σύγχρονης ζωῆς ἰδιαίτερα.

Εἰδιωότερα, μὲ τὴν ἀμερόληπτη παρουσίαση τῆς Ἱστορίας στοὺς μοθητές τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Λυκείων ἐπιδιώκεται αὐτοῖς βῆματα νὰ συνειδητοποιήσουν καὶ νὰ ἐνοστερνωθοῦν ὅτι :

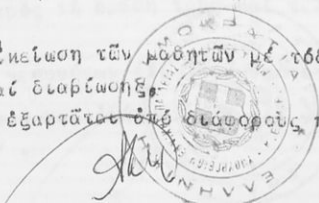
- (α) ὁ ἑλληνικὸς καὶ παγιδόμιος πολιτισμὸς εἶναι ἔργο συλλογιτικῆς ἀνθρώπινης προσπάθειας, ἀγῶνων, θυσιῶν,
- (β) ὁ ἀνθρώπος τοῦ σήμερα ὀφείλει πολλὰ στὸ χθές καὶ εὐθύνεται γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τοῦ σήμερα καὶ τὸν σχεδιασμὸ τοῦ αὔριο.
- (γ) τὰ ἱστορικὰ γεγονότα συνδέονται μεταξύ τους μὲ σχέσεις γενεστουρίας, ἀποτελοῦν ἀλληλουχία αἰτίων (ἀνθρώπινων ἀναγιῶν, κινήτρων, καὶ ἰδεῶν) καὶ ἀποτελεσμάτων (ἀνθρώπινων πράξεων καὶ ἀντιδράσεων),
- (δ) ἡ διαρκὴς καὶ προσηκτικὴ ἀναζήτηση τῶν κινήτρων δράσης τῶν ἱστορικῶν προσώπων καὶ ομάδων τοῦ παρελθόντος ὀδηγεῖ στὴν ἀσφαλέστερη κατανόηση καὶ ἐρμηνεία τῶν προβλημάτων τοῦ παρόντος καὶ σὲ ἄλλοτερες κρίσεις καὶ ἀποφάσεις γιὰ τὰ προκείμενα κάθε φορὰ προβλήματα τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας.

(ε) οἱ διάφορες ἐκφάνσεις τοῦ πολιτισμοῦ κάθε συγκεκριμένης κοινωνίας καὶ ἐποχῆς ἀποτελοῦν διάφορους τρόπους ἔκφρασης τῆς βιοθεωρίας τῶν ἀνθρώπων τῆς ἑξίας κοινωνίας-ἐποχῆς,

(στ) ὅτι, τέλος, ἡ ἀμερόληπτη παρουσίαση τῆς Ἱστορίας καλλιεργεῖ στοὺς μαθητές αἰσθήματα συλλογιτικότητας, γνώσεων πατριωτισμοῦ καὶ περισσότερο ἀντικειμενικὰ ἀξιολογικὰ κριτήρια γιὰ τὴν καθημερινὴ δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτη.

Ὡς εἰδιωότεροι στόχοι τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στὰ σχολεῖα Μ.Ε. ἀναγνωρίζονται οἱ ἀκόλουθοι :

- α: - μύθηση στὶς πηγές τῆς Ἱστορίας.
- β: - εἰσαγωγή στὴν ἑλληνικὴ παράδοση καὶ στὸ πρόβλημα τοῦ σύγχρονου ἑλληνισμοῦ,
- γ: - ἀντικειμενικὴ θεώρηση καὶ ἀξιείωση τῶν μαθητῶν μὲ τὸ δημοκρατικὸ τρόπο πολιτικῆς ὀργάνωσης καὶ διαβίωσης.
- δ: - ἐπίτευξη τῶν παραπάνω στόχων ἐξαρτᾶται ἀπὸ διάφορα παράγοντες

διαστολή των γεγονότων (ξέρων ανθρώπινων) προς τα φαινόμενα, έργα της φύσεως.

4.-Παρουσίαση έργων πολιτισμού, ιδιαίτερα έργων των εικαστικών τεχνών.

5.-Διαρκής υπόμνηση των συντεταγμένων της ιστορικής ζωής, χάριν και χρόνου, ώστε να συνειδητοποιηθούν από τους μικρούς μαθητές οι έννοιες χώρου και χρόνου καθ'αυτές και η σημασία τους για την ιστορική ζωή.

ΟΜΕΝΗΣ
I' ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΑ Μ.Ε.
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

Η Ιστορία ως μέθοδος ανθρωπογνωστική είναι παιδαγωγικά σκόπιμο να διδάσκεται διορισώς και να προχωρεί σταδιακά σε βαθύτερη διερεύνηση. Κατά συνέπεια η προσφερόμενη σε κάθε κύκλο Μ.Ε. Ιστορική ύλη είναι άναγκη να τριχοτομείται κατά τρόπο σύμμετρο για τις 3 τάξεις έκαστου κύκλου. Προτείνονται οι ακόλουθες τομές:

α.-Για το Γυμνάσιο:

- ΤΑΞΗ Α: Από τις (γνωστές σ' εμάς) αρχές της ιστορικής ζωής μέχρι 146 π.Χ. (έποταγή της Ελλάδας στους Ρωμαίους).
- ΤΑΞΗ Β: Από το 146 π.Χ. μέχρι 1453 μ.Χ. (πτώση της Κων/πόλεως)
- ΤΑΞΗ Γ: Από το 1453 μέχρι σήμερα.

β.-Για το Λύκειο:

- ΤΑΞΗ Α: Θεώρηση του ανθρώπινου πολιτισμού από τις αρχές του μέχρι 330 μ.Χ. (έγκαινια της Κων/πόλης).
(Διευκρίνιση: η πλατεία αρχαιογνωσία που θα έχουν αποκτήσει οι μαθητές και η ύψηλότερη αντιληπτική ικανότητά τους επιτρέπει γοργότερο διασκελισμό του ιστορικού χρόνου και βαθύτερη σπουδή).
- ΤΑΞΗ Β: Από τα έγκαινια της Κων/πόλης ως τα μέσα του 19ου αιώνα (γαλλικός και νεοελληνικός Διαφωτισμός).
- ΤΑΞΗ Γ: Από το Διαφωτισμό (ευρωπαϊκό και ελληνικό) μέχρι σήμερα.

Δ: ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Γ.-ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο άνθρωπος και η πόλη του με τη φύση. Ο άνθρωπος δημιουργός του πολιτισμού του.

Πηγές της προϊστορίας και ιστορίας. Η συμβολή της αρχαιολογίας.

Handwritten signature

Διαθρεση Ιστορικῶν περιόδων.
Σχηματικῆς παραστάσεις τοῦ χρό-
νου-τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος.

2.-ΒΙΠΡΩΤΗΙΜΕΓΑΛΗΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΗΣ.

- Αἴγυπτος { ἑνώσια τῆς φύσης.
- Μεσοποταμία { Συμποτικὴ ἱστορία
- Φοινίκη { ἑκόνες πολιτισμοῦ
- Ἰνδία { Ἐπιβιώσεις πολιτιστικῶν
- Κίνα { στοιχείων τῆς Ἀνατολῆς.

Ἀίγυπτος, μεσοποταμία, Φοινίκη,
Ἰνδία, Κίνα (ἑνώσια τῆς φύσης,
ἑκόνες πολιτισμοῦ, ἐπιβιώσεις πο-
λιτιστικῶν στοιχείων τῆς Ἀνατο-
λῆς) .

3.-Ο ΕΛΛΗΔΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ, ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΣ

α.-Φυσικὸ περιβάλλον καὶ ἐπιπτώ-
σεις του στὴ ζωὴ τῶν κατοίκων. Προ-
Ἕλληνες-Ἕλληνες.

β.-Ἱστορία συνοπτικὴ τῶν γυν-
στῶν ἐξελεύσεων στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο
ἀπὸ τὴν παλαιολιθικὴ Ἐποχὴ μέχρι
καὶ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χαλκοῦ (ἡπειρω-
τικὴ Ἑλλάδα, νησιὸ Αἰγαίου, Κρήτη-
Μινωϊκὸς πολιτισμὸς, Κύπρος).

4.-ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΥΛΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ 9ο αἰ. π.Χ.

α.-Κάθοδος Ἰώνων-Ἀχαιῶν.
(Μυκηναῖος καὶ Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς
Τρωϊκὸς πόλεμος) .

β.-Κάθοδος Δωριέων. Γεωμετρικὴ Ἐπο-
χὴ καὶ Γεωμετρικὴ Τέχνη.

5.-ΑΠΟΙΚΙΑΚΗ ΒΕΒΛΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΡΙΒΡΑΑΤΑΡ

α.-Αἴτια καὶ ὁποτελέσματα τοῦ ἀποικισμοῦ.

β.-Ἡζωὴ στὴ μητρόπολι καὶ στὶς ἀποικίες
Φοχέρεις μεταξύ μητροπόλεως-ἀποικίας).

γ.-Δεσμοὶ τῶν Ἑλλήνων (θηρακεία, γλώσσα
γιορτές, ἀγῶνες, μονετέο).

δ.-Ἐπικὴ ποίηση (ἐπὶ ἀναφορὰ πρὸς Ἰσοκράτη
σὺν ἄλλοις)

ε.β.-Ἀρχαῖνὴ τέχνη.

ζ.- Έπαφή Έλλήνων με άλλους λαούς
δλληλεπιδράσεις.

6.- ΑΘΗΝΑ- ΣΠΑΡΤΗ

α.- Ιστορία σύντομη των δύο πόλεων-
κρατιών ως της παραμονής του περσι-
κού κινδύνου.

β.- Καθημερινή ζωή, άγωγή των πολιτών ,

γ.- Αντιδιαστολή.

7.- ΑΠΕΙΛΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΑΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΥΣΗ ΚΑΙ Η
ΑΠΟΚΡΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.

α.- Άυδοί, Μήδοι, Πέρσες ως το 499 π.Χ.
Καρχηδόνιοι ως τον 2ο α. π.Χ.

β.- Άμυνα και άντεπίθεση στην Ένατ.
Μεσογείο και Δυτ. Σικελία.

γ.- Νίκη. Η άρα του θριάμβου.

(Άναφορά στους Πέρσες του Αίχμύλου)

8.- Η ΑΑΜΠΗ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΙΑ

α.- Συμμάχοι της Δήλου.
Θεμιστοκλής-Κέρμαν-Έφιάλτης-
Περικλής.

β.- Καθημερινή ζωή στην Άθήνα .
Γιορτές, θέατρο, δικαστήρια, Πινύ-
κα, Άγορά, οικονομική δραστηριότητα.

γ.- Έχέσεις με τους Συμμάχους και τη Σπάρτη.
Πρώτες προοπτικές. 50/χρονας σπονδές.

(στον δέξ)

9.- ΕΛ ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

(έκφραση κλούτου και μεγαλείου)

(ΕΡΓΑ)

10.- ΟΙ ΕΜΦΥΛΙΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ
ΣΥΝΕΠΙΣΤΕΣ ΤΟΥΣ (431 π.Χ.)

α.- Έξοδωση του Πελοπ. Πολέμου. Κατά-
λυση της Άθηναϊκής Ήγεμονίας. Τυραννία
των 30-Παλινόρθωση της δημοκρατίας. Η
δίκη του Σωκράτη.

β.- Ήγεμονία της Σπάρτης-Κορινθιακός πόλεμος
Ειρήνη του Άνταλκίδα.

γ.- Άναλαμπή και πτώση μιας τρίτης Ήγεμο-
νίας (των Θηβαίων).

Handwritten signature or initials.

15.-ΡΩΜΑΧΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ(ἀπὸ τὴς ἀρχῆς μέχρι τὸ 146 π.Χ.):
α.-Χῆρα (*Ιταλία) καὶ ἄποικοι.
Περὶ τοὺς τῶν θρόνων. Τὰ νέα τῶν ἐνοικιασῶν.

- β.-Δημοκρατικὸ πολίτευμα. Δαδαια-δελτος. *Επέκταση εἰς τὴν κεντρικὴ καὶ νότια *Ιταλία (μέχρι 272 π.Χ.).
- γ.-*Επέκταση τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας εἰς τὴν Δυτ. Μεσόγειο (μέχρι τὴν καταστροφὴ τῆς Κορχηδόνος, 146 π.Χ.).
- δ.-*Επέμβαση τῶν Ρωμαίων εἰς τὴν περιουσίαν τῆς *Ανατ. Μεσογείου (μέχρι τὴν ὑποταγή τῆς *Ἑλλάδος 146, τὴν καταστροφὴ τῆς Κορίνθου, 146 π.Χ.).
- ε.-Εἰρηνικὴ διεξοδος τοῦ *Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ρώμην.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- *Ανατολή(μῦθος, δεσποτισμός).
- *Ἑλλάδα (λόγος, ἐλευθερία).
- Ρώμη (πειθαρχία-νόμος).
- Ἡ κλοσφικὴ κληρονομία μας.

Τ Α Β Ε Β'

ΜΕΡΟΣ Α': *Ιστορία Ρωμαϊκῆ (ἀπὸ 146π.Χ. ὡς τὸ 330μ.Χ.)

1.-ΤΟ ΡΩΜΑ.Ι.ΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΗ ΜΕΣΑ ΤΟΥ Β' ΑΙΩΝΑ π.Χ.

- α.-Συνέπειαι τῶν κατακτήσεων (οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, πολιτικῆς).
- β.-*Ἡ ζωὴ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὴν Ρώμην.
- γ.-Ρώμη καὶ *Ἑλληνισμός.
- δ.-Ρωμαϊκοὶ αὐτοκράτορες εἰς τὴν *Ἑλλάδα.

2.-ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

- α.-*Ὁ ἀγροτικὸς νόμος τῶν Γράκχων.
- β.-*Ἀντίδραση-ἀνατροπὴ τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ἔργου.

Υ.-Συνέπειες: Εμφύλιοι πόλεμοι :

- (δ) ως τήν εξέφερον τῶν δούλων,
- (ε) ως τή εολοφουία τοῦ Καίσαρα,
- (γ) ως τήν ὀριστινὴ κατάλυση τοῦ πολιτεύματος (27 π.Χ.).

Ξ.-ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

- α.- Ὁργάνωση τοῦ νέου πολιτεύματος.
- β.- Διαδοχὴ αὐτοκρατόρων, ΡΑΧ ROMANA
- γ.- Ρωμαϊκὴ κοινωνία.
- δ.- Ρωμαϊκὴ τέχνη (μέχρι καὶ τὸ 2ο αἶώνα μ.Χ.).
- ε.- Ἐμφύλιση τοῦ Χριστιανισμοῦ, διώξεις καὶ ἐξυπλάκη.
- στ.- Ἐκλατιανισμός τῶν ἐπαρχιῶν.
- ζ.- Αἴτια τῆς παρακμῆς τῆς Ρώμης.

ΜΕΡΟΣ Β' .- Πρὸς τὸ Βυζάντιο καὶ τὸν Εὐρωπαϊ-
κὸ Μέσαίωνα .-

1.- ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝΟΠΙΩΣ

- α.- Ὁ Κων/νος μεταφέρει τήν Πρωτεύουσα του εἰς τὸ Βυζάντιο.
- β.- Ἀναγέννηση τοῦ Χριστιανισμοῦ.
- γ.- Ἐρισημὸς καὶ εἰρέσεις.
- δ.- Τελέετα ἀναλομὴ τοῦ ἀρχαίου κόσμου (Ἰουλιανός), ὀριστινὴ ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ (θεοδόσιος Α').

2.- ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

- α.- Ρωμαϊκὴ παράδοση (ἀναφορὰ εἰς τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῆς πόλεως).
- β.- Χριστιανικὴ πίστη.
- γ.- Ἑλληνικὸ περιβάλλον καὶ Ἑλληνιστὸς πολιτισμός.

3.- ΒΑΡΒΑΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ

- α.- Καταποντισμός τοῦ Ἀυτικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους (476 π.Χ.).
- β.- Ἑλληνικὴ διελοση τῶν βαρβάρων εἰς Ἀνατολικὸ Ρωμαϊκὸ Κράτος.

4.-ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ

- α.-Προσπάθεια για την άνδραση του δυτικού ρωμ. κράτους.
- β.- Έσωτερική πολιτική. Νομοθεσία.
- γ.- Χριστιανική τέχνη ως τον 'Ιουστινιανό.
- δ.- Θρησκευτικός θριαμβος των βαρβάρων στη Δύση, επιπτώσεις για την 'Ανατολή.

ΜΕΡΟΣ Γ' Κυρίως Βυζαντινή Έποχή

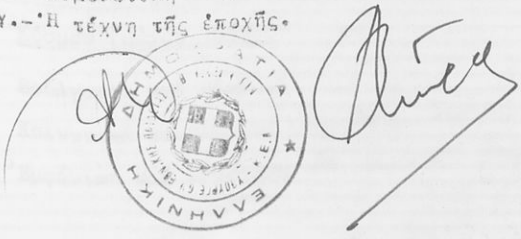
1.-ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ (610-717):

- α.- Αιτήσεις λαών στα βόρεια, ανατολικά και νότια σύνορα του βυζαντινού κράτους.
- β.- Αγώνες προς τους Πέρσες. Απόκριση των 'Αράβων. Εμφάνιση των 'Αράβων.
- γ.- Ο χριστιανικός χαρακτήρας του βυζαντινού κράτους στον πόλεμο και στην ειρήνη.
- δ.- Ο Μωαμεθανισμός. Εξάπλωση των 'Αράβων μέχρι το 732 μ.Χ.). Περιορισμός και πληρόστερος εξελληνισμός του Βυζαντίου.
- ε.- Ύψιματάσταση Σλάβων και Βουλγάρων στη Β. Βαλκανική.

2.-ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ -ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΩΝ.

- α.- Αγώνες προς τους Άραβες και τους Βουλγάρους.
- β.- Έσωτερική πολιτική:
  - Θρησκευτική »
  - Κοινωνική (άνοφορά στη στάση του Κοπαδόκη) »
  - Νομοθετική »
- γ.- Η τέχνη της εποχής.

β.- Ο Άραβικός και Ευρωπαϊκός κόσμος μέχρι τον 9^ο αιώνα μ.Χ.

- α) Τά Άραβικά κράτη (από Βαγδάτη μέχρι Ίσπανία).
- β) Άραβική Τέχνη και Έπιστήμη.
- γ) Διαμόρφωση των δυτικοευρωπαϊκών κρατών ύστερα από την Έγνα-τάσταση των βαρβάρων.
- δ) Καρλομάγνος - Βυζάντιο.

γ.- Έποχή της άκμης του Βυζαντίου (Χρόνοι της Μακεδονικής δυναστείας):

- α) Προμηνύματα αναγέννησης (Άρέθας, Φώτιος, άκριτική ποίηση).
- β) Άγώνες προς τους Άραβες, τους Βουλγάρους, τους Ρώς.
- γ) Κοινωνική πολιτική. Νομοθεσία.
- δ) Παιδεία. Τέχνη.
- ε) Άποστολική δραστηριότητα.
- ς) Έκκλησία και Κράτος (Φώτιος, Ν. Μυστινός, Μ. Κηρουλάριος, Σχί-σμα του 1054).

δ.- Παρακμή και α΄ πτώση του Βυζαντίου:

- α) Νέοι κίνδυνοι από τη Δύση και την Άνατολή (Νορμανδοί και Τούρκοι).
- β) Έμπορικά προνόμια στους Βενετούς (1082) - συνέπειες.
- γ) Ο ευρωπαϊκός κόσμος (Φεουδαρχία) και οι Σταυροφορίες (α΄, δ΄).
- δ) Διαμόρφωση του βυζαντινού κόσμου από 1204-61.

ΕΠΟΣ δ΄: Ύστεροβυζαντινή Έποχή (1261 - 1453):

ε.- Άνάκτηση της Πόλης και προσπάθειες για την επιβίωση του Βυζαντινού

Κόσμου (μέχρι 1402):

- α) Βούλγαροι και Σέρβοι.
- β) Κοινωνικά προβλήματα (ιδιαίτερη άναφορά στα γεγονότα του 1342-49).
- γ) Έμφάνιση και πρόελαση των Όθωμανών μέχρι το 1402.

2.- Διαφοροποιήσεις στο δυτικοευρωπαϊκό κίσιμο:

- α) Κοινωνικές ανακατατάξεις.
- β) Κρίση τής Φεουδαρχίας.
- γ) 'Εθνικά Κράτη.
- δ) Κοσμική Έξουσία - Έξουσία του Πάπα (CANOSSA - AVIGNON).
- ε) MAGNA CHARTA - 100/χρονος πόλεμος (1337-1453).
- στ) Προμηνύματα αναγέννησης. Συμπτώματα.

3.- Τελευταίες αναλαμπές του Βυζαντίου:

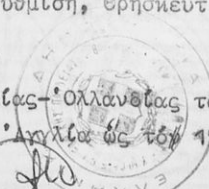
- α) 'Η άμμή του Μυστρά.
- β) 'Η άγωνία τής πόλης. Φλωρεντία 1439.
- γ) Τραγική και μεγαλειώδης επίλογος: Ένωτικοί και άθθενωτικοί, Κων/νος Παλαιολόγος.
- δ) 'Ολοκλήρωση κατακτήσεων (μέχρι τó 1522 μ.Χ.).
- ε) Άδγοι παραίτησης και πρόσσης του Βυζαντίου.

4.- Βυζαντινή Κληρονομία:

- α) Παρουσία τής βυζαντινής τέχνης έξω άπό τά σύνορα του Βυζαντίου.
- β) Διατήρηση τής κλασικής κληρονομιάς μας και τής ρωμαϊκής νομοθεσίας.
- γ) Ρίζες του νέου 'Ελληνισμού.
- δ) 'Ελπίδες για τήν ανάσταση. Δυνάμεις συντηρήσεως.

5.- Διάγραμμα αναλυτικού προγράμματος 'Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων για τήν γ' τάξη του Γυμνασίου:

- 1.- Ανακαλύψεις Νέων Χωρών.
- 2.- Ανθρωπισμός → Αναγέννηση.
- 3.- Θρησκευτική μεταρρύθμιση, 'Αντιμεταρρύθμιση, Θρησκευτικοί πόλεμοι.
- 4.- 'Επιστήμη και Τέχνη τής Αναγεννήσεως.
- 5.- Ναυτικός ανταγωνισμός - 'Ισπανίας - 'Αγγλίας - 'Ολλανδίας τόν 16^ο και 17^ο αιώνα. Πολιτειακές έξελξεις στην 'Αγγλία ώς τόν 17^ο αιώνα.

ΠΡΑΞΙΣ 107η

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆς 3ῆς Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ἄραν 9ην π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπαι-
δευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ
καταστήματι αὐτοῦ. (Λευκῶρους 2)

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες οἱ κ.κ. Δημ. Σακιδῆς, Φ. Εὔρος,
Ἰ. Ἀρβανίτης, Νικ. Βαρουχάκης, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσῆας,
Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰ. Σιορδίλης, Εἰδικὸς Σύμβουλος
παρὰ τῆς Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Θεοσιμῆς, Κ. Κατσιμάνης, Βασ. Θεοδωρακόπουλος,
Στ. Παπασημακόπουλος, Λ. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταὶ, ὡς καὶ ἡ Γραμ-
ματεὺς τοῦ τμήματος Δῆμ. Ζαχαρωνίτου ἐπὶ βαθμῆ 7ψ.

Δὲν παρέστη ὁ κ. Ἀλ. Παπαδερὸς, εὐρισθόμενος ἐν καινουτιῇ
ἀδεία.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ου - Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου, Φυσικῆ Ἀγωγή
Εἰσηγητῆς κ. Ἰ. Σιορδίλης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῆς
Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 2ου - Σχῆδιον Προεδρικοῦ Δ/τος "περὶ διαδικασίας ἐπιλογῆς των
εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποσπασμένων ἐκπαιδευτικῶν Δημοτικῆς
καὶ Μέσης Ἐπαιδεύσεως. Εἰσηγητῆς κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β'.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται
καὶ ἐπιμυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα
εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως:
"Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου-Λυκείου" (Φ. Ἀγωγή, Εἰσηγητῆς
κ. Σιορδίλης) θέτει ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος:
α) Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπισυναπιτομένης εἰσηγήσεως του,

- β) Τούς σκοπούς του μαθήματος της Φ. 'Αγωγής, και
γ) Τό σχέδιο του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της Φ.
'Αγωγής του Γυμνασίου.

Τό τμήμα λαβόν υπ' όψει:

- α) Τό περιεχόμενον της επισυναπτομένης εισηγήσεως του κ. 'Ι.
Σιορδίλη, Ειδικού Συμβούλου παρά τῷ Κ.Ε.Μ.Ε. και εισηγητοῦ
εἰς τό τμήμα του μαθήματος της Φ. 'Αγωγής εἰς τό Γυμνάσιον,
β) Τό περιεχόμενον τῶν σκοπῶν διδασκαλίας του μαθήματος τούτου
εἰς τό Γυμνάσιον,
γ) Τό περιεχόμενον του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος της
Φ. 'Αγωγής,
δ) Τῶς επισυναπτομένας παρατηρήσεις του κ. 'Ηλ. Σπυροπούλου,
Συμβούλου Β' και μετά μακρὰν συζήτησιν ἀποφαινεται ὁμοφώνως.

Αναλυτικό πρόγραμμα φυσικής Αγωγής του Γυμνασίου

1) Σκοπός

Η Φυσική Αγωγή στο Γυμνάσιο έχει ^ς ~~από~~ σκοπό την ισορροπη σωματική και ψυχική ανάπτυξη του μαθητή και την καλλιέργεια των κινήτικων του κλίσεων και δυνατοτήτων, ώστε να γίνει αυτός ικανός να συνεχίσει τις σπουδές του και να ένταχθεί στο κοινωνικό σύνολο.

2) Επιμέρους σκοποί

Οι επιμέρους σκοποί της φυσικής Αγωγής είναι.

- 2.1. Η καλύτερευση της φυσικής καταστάσεως του μαθητή (ένσχυση των φυσιολογικών λειτουργιών του οργανισμού, κυρίως της αναπνοής και της κυκλοφορίας).
- 2.2. Η ανάπτυξη της δύναμης των μυών (μεγίστη δύναμη, άντοχη, έκρηκτικότητα, ελαστικότητα).
- 2.3. Η διατήρηση και η ανάπτυξη της εύκλισης των άρθρωσεων.
- 2.4. Η ανάπτυξη της μυϊκής αίσθησεως και της μυϊκής συναρμογής (ή ανάπτυξη της αίσθησεως της όρθης στάσεως, της όρθης κινήτικης έκφρασεως καθώς και της σύμμετρης και άρμονικής διαπλάσεως του σώματος).
- 2.5. Η καλλιέργεια της φυσικής και της καλαισθητικής κινήσεως (ή όρθη έκφραση των κινήτικων εκδηλώσεων του μαθητή και ή σκόπιμη αντιμετώπιση απ'αυτόν των ποικίλων κινήτικων θεμάτων).
- 2.6. Η καλλιέργεια της αγάπης πρὸς τή φύση και ή όρθη χρησιμοποίηση των στοιχείων αὐτῆς στή ζωή και την άθληση.
- 2.7. Η καλλιέργεια και ή ανάπτυξη των άθλητικων δυνατοτήτων των μαθητων και ή δημιουργία άθλητων.
- 2.8. Η καλλιέργεια του φιλικου άθλητικου πνεύματος.

2.9. 'Η καλύτερηση τῆς λειτουργίας τῶν αἰσθητήριων ὀργάνων καὶ τῆς διαδικασίας παραγωγῆς αἰσθήματος.

2.10. 'Η ἀνάπτυξη τῶν διανθρώπινων σχέσεων μεταξύ τῶν μαθητῶν καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου.

2.11. 'Η καλλιέργεια τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν (τῆς πρωτοβουλίας, τοῦ θάρρους, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐπιμονῆς, τοῦ πνεύματος τῆς τάξεως, τῆς αὐτοκυριαρχίας, τῆς πειθαρχίας, τῆς συνεργασίας καὶ τοῦ ἀλτρουϊσμοῦ).

2.12. 'Η ἀνάπτυξη τῆς συνειδήσεως τῆς ὑποκειμενικῆς καὶ τῆς ἀντικειμενικῆς πραγματικότητας.

3) Μέσα

Γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν στόχων τῆς ἡ Φυσικῆ Ἀγωγῆς χρησιμοποιεῖ κυρίως τὴν κίνηση. Ἡ κίνηση στὴ Φυσικῆ Ἀγωγῆ διχομορφώνεται ἀνάλογα μὲ τὸ σκοπὸ τοῦ μαθήματος, τὴ συναισθηματικὴ ἐκδήλωση τῶν μαθητῶν κατὰ τὴν ἔσκηση, τὴν ἡλικία καὶ τὴ γυμναστικὴ πρόοδο αὐτῶν, τὴν ἐποχὴ τοῦ ἔτους, τὶς καιρικὰς συνθήκες, τὶς κτηριακὰς ἐγκαταστάσεις, τὰ γυμναστικὰ ὄργανα καὶ προσλαμβάνει τὴ μορφή:

- α) τῆς ἀπλῆς φυσικῆς κινήσεως.
- β) τῆς κινητικῆς καὶ καλαισθητικῆς δραστηριότητος.
- γ) τοῦ παιζιδιῶν καὶ τῆς ἀθλητικῆς παιδιᾶς.
- δ) τῆς ἀθλήσεως ἢ τοῦ ἀγωνίσματος τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, τῆς κολυμβήσεως ἢ ἄλλου ἀθλήματος.

4) Ἡμερησίος καὶ ἔτησιος προγραμματισμὸς

A) Δομὴ τοῦ προγράμματος

Ἡ δομὴ τοῦ προγράμματος καθορίζεται:

- α) ἀπὸ τὸν εἰδικὸ σκοπὸ τοῦ μαθήματος.
- β) ἀπὸ τὴν ἡλικία, τὴν κωφικὴν ἀπερία καὶ τὴ δυνατότητα τῶν

άσκουμένων.

γ) από την επόχη του έτους, το χώρο, τις γυμνασθηριακές εγκαταστάσεις και τα γυμναστικά ή τα άθλητικά όργανα.

Β) Διάρθρωση του προγράμματος

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρία βασικά μέρη:

- α) Ή σωματοψυχική προδιάθεση.
- β) τή λειτουργική ένταση και πρακτική αξιοποίηση.
- γ) τή λειτουργική βύεση (επαναφορά).

Η χρονική διάρκεια του καθενός από αυτά τα τρία μέρη, το περιεχόμενό του και το είδος των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει, καθορίζονται από τή διδάσκοντα, ανάλογα με τους παράγοντες που καθορίζουν τή δομή του προγράμματος.

Είναι φανερό, ότι το δεύτερο μέρος του προγράμματος είναι το κύριο, αυτό που περιλαμβάνει το σκοπό του μαθήματος και τή επιδίωξη τής επιτυχίας του. Τα δύο άλλα μέρη, τής σωματοψυχικής προδιαθέσεως και τής λειτουργικής υφέσεως, συμβάλλουν μόνο στην επιτυχία του μαθήματος.

Γ) Διεύρυνση του προγράμματος

Η διεύρυνση του προγράμματος γίνεται δυνατή:

- α) με τή προσθήκη νέων δυσκολιών στις δραστηριότητες ή τήν ελάττωση του χρόνου εκτελέσεώς τους.
- β) με τήν επανάληψη των κινητικών δραστηριοτήτων ή τήν προσθήκη νέων σ' αυτές.
- γ) με τήν επιδίωξη υψηλότερων στόχων (επιδόσεων κλπ).

Μετατοπίσεις, αναπηδήσεις, άλματα, αιώρησεις, περιφορές, περιστροφές, ταλαντεύσεις των άκρων και του κορμού προς όλους τους άξονες και τὰ επίπεδα, ασκήσεις εύκαμπλας των αρθρώσεων και διατάσεως, ένδυναμώσεως και χαλαρώσεως των μυών.

Συνασκήσεις και ασκήσεις για την έπιτυχία προκαθορισμένου σκοπού.

2) Ασκήσεις με χρησιμοποίηση κινήτων ή σταθερών γυμναστικών και άθλητικών όργάνων.

Ασκήσεις με κάθε είδους σφαίρες, κοντούς, σχοινοάκρια, έμπόδια, στρώματα, κορίνες, πλινθία, σχοιινιά, δοκοίς, μονόζυγα, πολύζυγα, δυναμόμετρα, βάρη, αναπηδητήρια κτλ.

Ο όγκος των όργάνων, τό βάρος, τό ύψος καθώς και ή μέθοδος της διδασκαλίας των άσκήσεων με όργανα πρέπει να είναι ανάλογα με τό σκοπό του μαθήματος, την ηλικία και την πρόοδο των μαθητών στις ασκήσεις με αυτά.

3) Ασκήσεις άγωνιστικής γυμναστικής.

Είσαγωγή στη βασική τεχνική των άγωνισμάτων της άγωνιστικής γυμναστικής. Ασκήσεις στο έδαφος, στον ύπο με λαβές, στο μονόζυγο, στο δίζυγο, στους κρίκους και άλματα στον ύπο.

Καθορισμός και έντέλεση άπλών προγραμμάτων της άγωνιστικής γυμναστικής.

Όργάνωση άθλητικών ήμερών.

4) Παιχνίδια - ^{Παιχνίδια - 2 άθλοπαιδιά} άθλητικά παιχνίδια.

α) Όλα τὰ είδη των γυμναστικών - φυχαγωγικών παιχνιδιών, έντικών και ξένων.

β) Προπαρασκευαστικά παιχνίδια των άθλοπαιδιών.

γ) Άπλες μορφές ή παραλλαγές ^{αθλοπαιδιών} ή άγωνισμάτων σε άγωνιστική μορφή.

δ) Είσαγωγή στη βασική τεχνική, τήν τακτική και τους κανονισμούς των άθλοπαιδιών, τής Καλαθοσφαίρισης, τής Πετοσφαίρισης, τής Χειροσφαίρισης, τής Ποδοσφαίρισης, τής Άντισφαίρισης κτλ.

ε) Σχηματισμός ομάδων και διεξαγωγή αγώνων.

Κατά τις ασκήσεις και τους αγώνες είναι δυνατό, για λόγους σκοπιμότητας, να μειωθεί ο χρόνος τής διεξαγωγής, οι διαστάσεις των γηπέδων και το βάρος ή ο όγκος των χρησιμοποιούμενων οργάνων.

5) Κλασικός άθλητισμός.

α) Είσαγωγή στη βασική τεχνική και τήν τακτική των αγωνισμάτων του κλασικού άθλητισμού.

β) Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση άθλητικών συναυτήσεων με περιορισμένον αριθμό αγωνισμάτων και με άθλητικά όργανα ανάλογα προς τήν ηλικία των μαθητών.

Οι μαθητές τής Α' τάξεως, για λόγους καθαρά ψυχολογικούς, αναπτυξιακούς και προσαρμοστικούς, πρέπει:

α) να διδάσκονται και να επιδίδονται κατά το δυνατό σε περισσότερα άθλήματα.

β) ο ~~επι~~ διαχωρισμός τους κατά κατηγορία άθλημάτων, σύμφωνα προς τήν κλίση τους και το σωματικό τους τύπο, να αποφεύγεται.

γ) οι δρόμοι ταχύτητας να ^{βέβαια} περιορίζονται ~~και οι πα~~ και οι παρατεταμένοι δρόμοι ^{να διαβιώνται} ~~και οι πα~~, με τήν προϋπόθεση ότι θα προηγείται ή κατάλληλη προετοιμασία.

δ) μετά από κάθε έντονη προσπάθεια πρέπει να δίνεται ο απαιτούμενος για ανάπαυση χρόνος, ανάλογα ~~με~~ με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

6) Κολυμβήση

Έξαιτίας τής πολύ ^{μεγάλης} σημασίας τής κολυμβήσεως για

τήν ψυχική και τήν σωματική υγεία και τή διάπλαση τών μαθη-
τών, πρέπει να καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια για τή διδα-
σκαλία της στο Γυμνάσιο.

α) Ξεοικειώση με τó νερό

Στις περιπτώσεις πού οι μαθητές δε γνωρίζουν να κολυμπούν
ή δεν έχουν έρθει σ' έπαφή με τó ύγρο στοιχείο, χρησιμοποιούνται
ανάλογα, απλές μορφές άσκήσεων για τήν ξεοικειώσή τους με αυτό.

β) Τεχνική

Επιμάθηση τής βασικής-τεχνικής τής ύπτιας, τής έλευθέρας
και τής προσθιας κολυμβήσεως.

Επιμάθηση τής βασικής τεχνικής τών έκκινήσεων, τών στρο-
φών και τών καταδύσεων από ύψος I - 3 μέτρα.

γ) Αγωνιστική κολύμβηση

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση κολυμβητικών αγώνων με
άποστάσεις ανάλογες πρός τή δυνατότητα και τήν πρόοδο τών
μαθητών.

δ) Κωπηλασία - Ίστιοπλοία

Όπου οι συνθήκες τó επιτρέπουν, διδύσκεται ή βασική τε-
χνική και ή βασική τακτική τών ναυτικών αγωνισμάτων.

ε) Ναυγосωστική

Εισαγωγή στις βασικές αρχές τής ναυγосωστικής.

ς) Λοιπά άθλήματα

Όπου οι συνθήκες τó επιτρέπουν, οι μαθητές μπορούν να
διδάσκονται και να άσκούνται σε άθλήματα, τά οποια προσφέ-
ρονται στα κατά τόπους Γυμνάσια, όπως λ.χ. σε χιονοδρομικά,
δρειβατικά, αεροναυτικά, κτλ.

ζ) Έλληνικοί χοροί

Οι Έθνικοί χοροί Καλαματιανός και Τολμικός, καθώς και
οι χοροί τής περιοχής του Γυμνασίου.

Handwritten signature

Τάξη Β'

α) Φάση εξέλιξης

Οι μαθητές της Β' τάξεως βρίσκονται στην αρχή ενός νέου σταδίου έντονης σέ ύψος σωματικής ανάπτυξεως και καθυστερησεως της ανάπτυξεως τους σέ πλάτος. Η διεδρυνση του θώρακα καθυστερεϊ σέ σχέση μέ τό ύψος, ενώ ή καρδιά αναπτύσσεται σέ όγκο, χωρίς όμως παράλληλα νά αναπτύσσονται και τά τοιχώματά της. Παρά τήν παράτηρομένη αυτή ανάπτυξη και έξαιτίας του ότι τά αιμοφόρα άγγεϊα δέν έχουν άποκτήσει τό άνάλογο εύρος, ή καρδιά είναι ύποχρεωμένη νά έπιτελεϊ δυσανάλογα μεγάλο έργο.

Ο λόγος αυτός επιβάλλει, ιδιαίτερη προσοχή στις έντονες προσπάθειες και τακτικές διακοπές κατά τή διάρκειά τους, γιά νά έποφεύγονται οι παθήσεις της καρδιάς και των πνευμόνων.

Οι μύες της ράχης έξαιτίας της μεγάλης αύξήσεως του ύψους διατείνονται, χωρίς όμως νά αύξάνουν παράλληλα τόν όγκο τους, μέ συνέπεια νά παρουσιάζεται ή κύρτωση της ράχης και τό σκύψιμο πρός τά έμπρός. Οί μύες επίσης όλουλήρου του σώματος και τά νεύρα δέν έχουν άκόμη προσαρμοσθεί πρός τήν αίφνιδια ανάπτυξη και γιά τό λόγο αυτό παρατηρείται άσυχρόνιστη κινητικότητα, που έπιτείνεται από τή μή παράλληλη και άρμονική εξέλιξη των ψυχικών δυνάμεων.

Οι μεγάλες σωματικές άλλαγές επιδρουν και στις ψυχικές αντιδράσεις, οι οποίες συνεχώς έναλλάσσονται. Η μεγάλη ζωηρότητα έναλλάσσεται μέ τή βαρυθυμία, ή ντροπαλότητα μέ τήν άναίδεια, ο έγωϊσμός μέ τήν ταπεινότητα, ή κοινωνικότητα μέ τή μοναξιά, ή άγάπη γιά τόν άθλητισμό και τήν επίδοση μέ τήν άκηνηρία.

Οι ψυχολογικές αυτές αντιδράσεις είναι άνεγρή νά αντι-

• / •

μετωπίζονται με την ανάλογη κάθε φορά κατανόηση. Η συμβολή ακριβώς της φυσικής Αγωγής κατά την ηλικία αυτή είναι σημαντική και ~~συνιστάται~~ ^{συντείνει} στο να οδηγήσει την παρουσιαζόμενη μεγάλη ανάπτυξη των μαθητών στο σωστό δρόμο, γεγονός που επηρεάζει βασικά όλοκληρη την υπόλοιπη ζωή τους.

Ο κλασικός αθλητισμός και τα άλλα αθλήματα διδάσκονται στη Β' τάξη χωρίς εξειδίκευση. Στις αθλοπαιδιές εδραιώνεται και επεκτείνεται η διδασκαλία της τεχνικής και της τακτικής. Στην κολύμβηση συνεχίζεται η μορφή της πλήρους εφαρμογής.

Β) Διδακτέα ύλη

1) Έλεγχερές ασκήσεις με κινησιολογική βάση τη φυσική κίνηση και το ρυθμό.

Οι ίδιες ασκήσεις, όπως και στην Α' τάξη, σε προηγμένη μορφή.

2) Ασκήσεις με χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών και αθλητικών οργάνων.

Οι ίδιες ασκήσεις, όπως και στην Α' τάξη, με ανάλογη προσαρμογή, σύμφωνα με την ηλικία των μαθητών, τη δυσκολία των ασκήσεων, το έγκο και το βάρος των οργάνων.

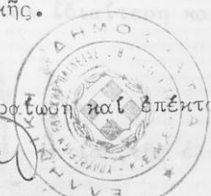
3) Ασκήσεις αγωνιστικής γυμναστικής.

Εδραίωσι, και προαγωγή της τεχνικής και των κανονισμών των αγωνισμάτων. Συνθετότερες ασκήσεις, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στο έδαφος, στον ίππο με λαβές, στο πονόζυγο, στο δίζυγο, στους κρίκους και στα έλλατα στον ίππο.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αθλητικών συναντήσεων με άπλά προγράμματα αγωνιστικής γυμναστικής.

4) Παιδιές - Αθλητικές παιδιές.

Οι ίδιες, όπως και στην Α' τάξη, με έδρατώση και επέκτα-

Handwritten signature or initials.

ση τῆς τεχνικῆς, τῆς τακτικῆς καὶ τῶν κανονισμῶν τῶν ἀθλοπαι-
διῶν.

Κατὰ τὴ διεξαγωγὴ τῶν ἀγῶνων καταβάλλεται προσπάθεια,
ὥστε μὲτὰ ὄργανα καὶ οἱ χῶροι νὰ ἀνταποκρίνονται στοὺς κανονι-
σμοὺς.

5) Κλασικὸς ἀθλητισμὸς.

α) Ἐδραίωση καὶ ἐπέκταση τῆς τεχνικῆς, τῆς τακτικῆς καὶ τῶν
κανονισμῶν τῶν ἀγωνισμάτων τοῦ κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ.

β) Ὁργάνωση τακτικῶν ἀθλητικῶν ἡμερίδων μὲ μεγαλύτερο// ἀριθ-
μό// ἀγωνισμάτων καὶ μὲ ὄργανα ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τῶν μα-
θητῶν.

Οἱ μαθητὲς τῆς Β' τάξεως γιὰ λόγους ψυχολογικοῦς, ἀναπτυξι-
ακοῦς καὶ προσαρμοστικοῦς πρέπει:

α) νὰ διδάσκονται καὶ νὰ ἐπιδίδονται κατὰ τὸ δυνατὸ σὲ περισ-
σότερα ἀγωνίσματα.

β) Ὁ διαχωρισμὸς τοὺς κατὰ κατηγορίαν ἀθλημάτων, σύμφωνα πρὸς

τὴν κλίση τοὺς καὶ τὸ σωματικὸ τοὺς τύπο, νὰ ἐποφεύγεται,

γ) οἱ δρόμοι ταχύτητας νὰ περιορίζονται, ^{ἐξ ἑξίστην} καὶ οἱ παρατεταμένοι
νὰ διδάσκονται, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι θὰ προηγεῖται ἡ κατάλ-
ληλη προετοιμασία,

δ) μετὰ ἀπὸ κάθε ἄντουνη προσπάθεια πρέπει νὰ δίνεται ὁ ἀπαι-
τούμενος γιὰ ἀνάπαυση χρόνος, ἀνάλογα μὲ τὸν ἐπιδιωκόμενο σκο-
πὸ.

6) Κολυμβησι

Ἡ ψυχροσωματικὴ σημασία καὶ ἐπίδραση τῆς κολυμβήσεως στοὺς
μαθητὲς τῆς Β' τάξεως εἶναι ἡ ἴδια ὅπως καὶ στὸ προηγούμενο
ἔτος. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ πρέπει νὰ καταβάλλεται ἰδιαίτερη καὶ

πάλι προσπάθεια γιὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς

α) Τεχνική

Ἐδραίωση καὶ προαγωγή τῆς τεχνικῆς τῆς ὕψτιας, τῆς ἐλεύθε-

ρης, τῆς πρόσθιας κολυμβήσεως καὶ τῆς πεταλούδας.

Ἐδραίωση καὶ προαγωγή τῆς τεχνικῆς τῶν ἐκκινήσεων, τῶν στροφῶν καὶ τῶν καταδύσεων ἐπὶ ὕψος I - 5 μέτρα.

β) Ἀγωνιστικὴ κολύμβηση

Ὅπως καὶ στὴν Α' τάξη.

7) Κωπηλασία - Ἰστιοπλοία

Ὅπως καὶ στὴν Α' τάξη.

8) Ναυαγοσωστικὴ

Διδασκαλία τῶν βασικῶν λαβῶν ἀνεπιθύσεως, μεταφορᾶς καὶ διασώσεως πνιγμένου.

Ἀπόδυση στὸ νερὸ. Μεταφορὰ ἀντικειμένου 25 ¹μέτρα. Διδασκαλία καὶ ἐμμάθηση τῆς τεχνικῆς ἀναπνοῆς. ₃

8) Λοιπὰ ἀθλήματα

Ὅπου οἱ συνθήκες τὸ ἐπιτρέπουν, οἱ μαθητὲς διδάσκονται καὶ ἐπιδίδονται σὲ ἀθλήματα, πῶς προσφέρονται στὰ κατὰ τόπους Γυμνάσια, ὅπως λ.χ. σὲ χιονοδρομικά, δρειβατικά, ἀεροναυτικά κτλ.

9) Ἑλληνικοὶ χοροὶ

οἱ Ἑθνικοὶ χοροὶ Καλαματιανὰ καὶ Τοάμικος, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ἐθνικοὶ χοροὶ τῆς περιφέρειᾶς τοῦ Γυμνασίου. ² ₁₅ Ἐπιπλέον τῆς περιφέρειᾶς, ὅπου εἶναι ἐν εὐκαταστάσει σχηματισμὸς συγκροτήματος λαϊκῶν χορῶν.

Τάξη Γ'

α) Φάση εξέλιξης

Οι μαθητές της Γ' τάξεως βρίσκονται στο στάδιο της έντονης σέ υφους σωματικής ανάπτυξεως, με τις ίδιες πρρίπου επιπτώσεις και τά ίδια χαρακτηριστικά γνωρίσματα με τους μαθητές της προηγούμενης τάξεως.

Η συμβολή της φυσικής Αγωγής κατά την εξελικτική αυτή φάση είναι πολύ σημαντική ~~και επιφέρει~~ ^{στον} δρόμο, οδηγεί την ανάπτυξη αυτή των μαθητών στο σωστό δρόμο, και να εδραιώσει σ' αυτούς καλές ψυχοσωματικές συνήθειες, γεγονός που επηρεάζει θετικά ολοκληρη την υπόλοιπη ζωή τους.

Ο κλασικός άθλητισμός και τά άλλα άθλήματα μπορούν να διδάσκονται στην Γ' τάξη, ανάλογα με την κλάση του μαθητή, με εξειδίκευση. Στις άθλοπαιδιές εδραιώνεται και τελειοποιείται ή διδασκαλία της τεχνικής, της τακτικής και των κανονισμών. Στην κολύμβηση συνεχίζεται ^{η ομαδο} η πλήρους εφαρμογής.

1) Έλεύθερες άσκήσεις με κινησιολογική βάση τη φυσική κίνηση και το ρυθμό.

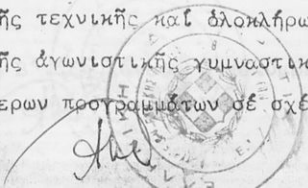
Οι ίδιες, όπως και στη Β' τάξη, στην πλήρη μορφή τους.

2) Άσκήσεις με χρησιμοποίηση κινήτων ή σταθερών γυμναστικών οργάνων.

Οι ίδιες άσκήσεις, όπως και στην Β' τάξη, με ανάλογη προσαρμογή, σύμφωνα με την ηλικία των μαθητών, ~~την~~ ^{τη} δυσκολία των άσκήσεων, του όγκου και του βάρους των οργάνων.

3) Άσκήσεις αγωνιστικής γυμναστικής.

Εδραίωση και τελειοποίηση της τεχνικής και ολοκλήρωση των κανονισμών των αγωνισμάτων της αγωνιστικής γυμναστικής. Διδασκαλία και εκτέλεση δυσκολότερων προγραμμάτων σε σχέση

μέ το προηγούμενο έτος.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση άθλητικῶν συναντήσεων μέ άπλά και σύνθετα προγράμματα άγωνιστικῆς γυμναστικῆς.

4) Παιδιές - άθλητικές παιδιές.

Οι ίδιες, όπως και στις προηγούμενες τάξεις, μέ έδραλίωση και επέκταση τῆς τεχνικῆς, τῆς τακτικῆς και τῶν κανονισμῶν τῶν άθλοπαιδιῶν.

Σχηματισμός ομάδων κατά κατηγορία άθλοπαιδιῶν και διεξαγωγή άγώνων σύμφωνα μέ τούς κανονισμούς.

5) Κλασικός άθλητισμός.

α) Έδραλίωση και τελειοποίηση τῆς τεχνικῆς, τῆς τακτικῆς και τῶν κανονισμῶν τῶν άγωνισμάτων τοῦ κλασικοῦ άθλητισμοῦ.

β) Οργάνωση τακτικῶν άθλητικῶν ήμερίδων μέ περιορισμένο ή πλήρες πρόγραμμα και άθλητικά όργανα σύμφωνα μέ τούς κανονισμούς.

γ) Επιδίωξη επιτεύξεως από τούς μαθητές άτομικῆς επιδόσεως σέ ένα ή περισσότερα άγωνίσματα.

Οι μαθητές τῆς Γ' τάξεως μετά από τήν διετή γενικότερη ένασχόλησή τους μέ τόν άθλητισμό μπορούν νά επιδίδονται σέ μία κατηγορία άθλημάτων ή νά ειδικεύονται σέ ένα μόνο άγώνισμα. Επίσης μπορούν νά αύξήσουν τές αποστάσεις στους δρόμους ταχύτητας και στους παρατεταμένους, μέ τήν προϋπόθεση ότι θά προηγείται ή κατάλληλη προετοιμασία.

Μετά από κάθε έντονη προσπάθεια πρέπει νά δίνεται ο άκαιτούμενος γιά ανάπαυση χρόνος, ανάλογα μέ τόν επιδιωκόμενο σκοπό.

6) Κολύμβηση

Γιά τούς αυτός, όπως και στή Β' τάξη λόγους ή κολύμβηση

πρέπει να διδάσκεται και στη Γ' τάξη.

α) Τεχνική

Έδραση και τελειοποίηση της τεχνικής όλων των ειδών κολυμβήσεως.

Τελειοποίηση της τεχνικής των έκκινήσεων, των στροφών και των καταδύσεων από ελάχιστο ύψος 1 - 5 μέτρα.

β) Αγωνιστική κολύμβηση

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αγώνων με περιοσμένο ή πλήρες πρόγραμμα.

Οργάνωση αγώνων καταδύσεων.

Διδασκαλία της υδατοσφαιρίσεως.

γ) Ναυαγοσωστική

Διδασκαλία των βασικών λαβών ανέλιξεως, μεταφορής και διασώσεως πνιγομένου.

Απόδυση μέσα στο νερό. Μεταφορά πνιγομένου σε απόσταση 25 μ. Τελειοποίηση της τεχνικής αναπνοής.

7) Κωπηλασία - Ίστιοπλοία

Όπου διδάσκονται, επιδιώκεται η έδραση και η τελειοποίηση της τεχνικής και της τακτικής τους.

8) Δοιπά άθλήματα

Όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν και οι μαθητές διδάσκονται χιονοδρομικά, όρειβατικά, αεροναυτικά κλπ άθλήματα, επιδιώκεται η τελειοποίηση της τεχνικής και της τακτικής τους και ο σχηματισμός κατά έθλημα μαθητικών ομάδων.

9) Έλληνικοί χοροί

Όπως και στη Β' τάξη.

ριστροφές, ταλαντεύσεις των άκρων και του κορμιού προς όλους τους άξονες και τὰ επίπεδα, άσκήσεις εύνκαμψίας των άρθρώσεων και διατάσεως, ένδυναμώσεως και χαλαρώσεως των μυών.

Συνασκήσεις και άσκήσεις για την έπιτυχία προκαθορισμένου σκοπού.

2) Άσκήσεις με χρησιμοποίηση κινήτων ή σταθερών γυμναστικών και άθλητικών οργάνων.

Άσκήσεις με κάθε είδους σφαίρες, με στεφάνια, κορδέλλες, κοντούς, σχοινάκια, εμπόδια, στρώματα, κορίνες, κλινθια, δοκούς, μονόζυγα, δίζυγα, πολύζυγα, άναπηδητήρια κτλ.

Ο όγκος των οργάνων, το βάρος, το ύψος καθώς και η μέθοδος της διδασκαλίας των άσκήσεων με όργανα πρέπει να είναι ανάλογα με το σκοπό του μαθήματος, την ηλικία και την πρόοδο των μαθητών στις άσκήσεις με αυτά.

3) Άσκήσεις άγωνιστικής γυμναστικής.

Εισαγωγή στη βασική τεχνική των άγωνισμάτων της γυναικείας άγωνιστικής γυμναστικής. Άσκήσεις στο έδαφος, στη δοκός ισορροπίας, στο δίζυγο και άλλαματα στον ίππο.

Καθορισμός και έκτέλεση άπλών προγραμμάτων της άγωνιστικής γυμναστικής γυναικών. Οργάνωση άθλητικών ήμερίδων.

4) Άσκήσεις ρυθμικής άγωνιστικής γυμναστικής.

Εισαγωγή στη βασική τεχνική των άγωνισμάτων της ρυθμικής άγωνιστικής γυμναστικής. Ελεύθερες άσκήσεις και άσκήσεις με κορίνες, μπάλλες, στεφάνια, σχοινάκια και κορδέλλες.

Καθορισμός και έκτέλεση άπλών προγραμμάτων της ρυθμικής άγωνιστικής γυμναστικής.

Οργάνωση άθλητικών ήμερίδων.

Παιχνίδια - 2. Άθλοπαίδια
5) Παιχνίδια - Άθλητικές πατιότες.

α) "Όλα τὰ εἴδη τῶν γυμναστικῶν - ψυχαγωγικῶν παιχνιδιῶν, ἔθνικῶν καὶ ξένων.

β) Παρασπαστικὰ παιχνίδια τῶν ἀθλοπαίδιων.

γ) Ἰσχύς μορφές ἢ παραλλαγές ἀθλητικῶν παιδιῶν ἢ ἀγωνισμάτων σὲ ἀγωνιστικὴ μορφή.

δ) Εἰσαγωγή στὴ βασικὴ τεχνικὴ, τὴν τακτικὴ καὶ τοὺς κανονισμούς τῶν ἀθλοπαίδιων, τῆς Καλαθοσφαίρισεως, τῆς Πετοσφαίρισεως, τῆς Χειροσφαίρισεως, τῆς Ἀντισφαίρισεως κτλ.

ε) Σχηματισμός δμάδων καὶ διεξαγωγή ἀγώνων.

Κατὰ τίς ἀσκῆσεις καὶ τοὺς ἀγῶνες εἶναι δυνατὸ, γιὰ λόγους σκοπιμότητος, νὰ μειωθῆ ὁ χρόνος τῆς διεξαγωγῆς, οἱ διαστάσεις τῶν γηπέδων καὶ τὸ βάρος ἢ ὁ ὄγκος τῶν χρησιμοποιούμενων ὀργάνων.

6) Κλασικὸς ἀθλητισμός.

α) Εἰσαγωγή στὴ βασικὴ τεχνικὴ καὶ τὴν τακτικὴ τῶν ἀγωνισμάτων τοῦ κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ.

β) Σχηματισμός δμάδων καὶ ὀργάνωση ἀθλητικῶν συναντήσεων μετὰ περιορισμένο ἀριθμὸ ἀγωνισμάτων καὶ μετὰ ἀθλητικὰ ὄργανα ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικία τῶν μαθητριῶν.

Οἱ μαθήτριες τῆς Α' τάξεως, γιὰ λόγους καθαρὰ ψυχολογικοῦ ἀναπτυξιακοῦ καὶ προσαρμοστικοῦ πρέπει:

α) νὰ διδάσκονται καὶ νὰ ἐπιδίδονται κατὰ τὸ δυνατὸ σὲ περισσότερα ἀγωνίσματα.

β) ὁ διαχωρισμός τους κατὰ κατηγορίαν ἀθλημάτων, σύμφωνα πρὸς τὴν κλίσιν τους καὶ τὸ σωματικὸν τους τύπον, νὰ ἀποφεύγεται.

γ) οἱ ὁδοὶ ταχύτητας νὰ περιορίζονται σὲ ἕκταση καὶ οἱ παρατεταμένοι ὁδοὶ νὰ διδάσκονται, μετὰ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ προηγεῖται ἡ κατάλληλη προετοιμασία.

δ) μετά από κάθε έντονη προσπάθεια πρέπει να δίνεται ο απαιτούμενος για ανάπαυση χρόνος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

7) Κολύμβηση

Ἐξαιτίας τῆς πολὺ μεγάλης σημασίας τῆς κολυμβήσεως γιὰ τὴν ψυχικὴ καὶ τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ τῆ διάπλαση τῶν μαθητριῶν, πρέπει νὰ καταβάλλεται ἰδιαίτερη προσπάθεια γιὰ τὴ διδασκαλία της στὸ Γυμνάσιο.

α) Ἐξοικειώση μὲ τὸ νερό

Στις περιπτώσεις ποὺ οἱ μαθήτριες δὲ γνωρίζουν νὰ κολυμποῦν ἢ δὲν ἔχουν ἔρθει σ' ἐπαφὴ μὲ τὸ ὕγρὸ στοιχεῖο χρησιμοποιοῦνται ἀνάλογα ἀπλές μορφές ἀσκήσεων γιὰ τὴν ἐξοικειώσῃ τους μὲ αὐτό.

β) Τεχνικὴ

Ἐκμάθηση τῆς βασικῆς τεχνικῆς τῆς ὑπτιας, τῆς ἐλευθέρως καὶ τῆς προσβλας κολυμβήσεως.

Ἐκμάθηση τῆς βασικῆς τεχνικῆς τῶν ἐκκινήσεων, τῶν στροφῶν καὶ τῶν καταδύσεων ἀπὸ ὕψος I - 3 μέτρα.

γ) Ἀγωνιστικὴ κολύμβηση

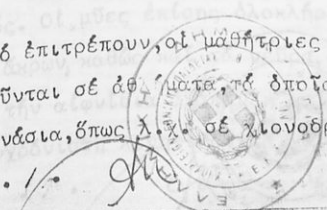
Σχηματισμὸς ομάδων καὶ ὀργάνωση κολυμβητικῶν ἀγῶνων μὲ ἀποστάσεις ἀνάλογες πρὸς τὴ δυνατότητα καὶ τὴν πρόοδο τῶν μαθητριῶν.

δ) Ναυαγοσωστικὴ

Εἰσαγωγή στὶς βασικὲς ἀρχές τῆς ναυαγοσωστικῆς.

ε) Λοιπὰ ἀθλήματα

Ὅπου οἱ συνθήκες τὸ ἐπιτρέπουν, οἱ μαθήτριες μποροῦν νὰ διδάσκονται καὶ νὰ ἀσκοῦνται σὲ ἄθλήματα, τὰ ὁποῖα προσφέρονται στὰ κατὰ τόπους Γυμνάσια, ὅπως λ.χ. σὲ χιονοδρομικὰ, ὀρει-

βατινά, αεροναυτικά, κτλ.

9) Έλληνικοί χοροί

Οι Έθνικοί χοροί Καλαματιανός και Τσάμικος, καθώς και άλλοι άπλοι χοροί από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, και ειδικότερα της περιοχής όπου είναι το Γυμνάσιο.

Τάξη Β'

α) Φάση εξέλιξης

Οι μαθήτριες της Β' τάξεως βρίσκονται στην άρ. ή ένδοξ. νέου σταδίου έντονης σε ύψος σωματικής ανάπτυξεως, με έμφανή τα στοιχεία της αρχής της ήβης και σοβαρές επιπτώσεις στην σωματική και την ψυχική τους κατάσταση.

Η διεύρυνση του θώρακα καθυστερεί σε σχέση με το ύψος, ενώ η καρδιά αναπτύσσεται σε όγκο, χωρίς όμως παράλληλα να αναπτύσσονται και τα τοιχώματά της. Παρά την παρατηρούμενη αυτή, ανεπάρκεια ανάπτυξης και εξαιτίας του ότι τα αιμοφόρα αγγεία δεν έχουν αποκτήσει το ανάλογο εύρος, η καρδιά είναι υποχρεωμένη να κάνει δυσανάλογα μεγάλο έργο. Ο λόγος αυτός επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή στις έντονες προσπάθειες και τακτικές διακοπές κατά τη διάρκειά τους, για να αποφεύγονται οι παθήσεις της καρδιάς και των πνευμόνων.

Οι μύες της ράχης εξαιτίας της μεγάλης αύξησεως του ύψους διατείνονται, χωρίς όμως να αυξάνουν παράλληλα τον όγκο τους, με συνέπεια να παρουσιάζεται η κύρτωση της ράχης και το σκύψιμο προς τα εμπρός. Οι μύες επίσης δλοκλήρου του σώματος και ιδιαίτερα των άκρων, καθώς και τα νεύρα, δεν έχουν ακόμη προσαρμοσθεί προς την αϊφνίδια ανάπτυξη και για το λόγο αυτό παρατηρείται άσυχρόνιστη κινητικότητα και αδυναμία

έντελέσεως δυναμικῶν καὶ ρυθμικῶν κινήσεων, ποῦ ἐπιτείνεται ἀπὸ τῆ μὴ παράλληλη καὶ ἀρμονικὴ ἐξέλιξη τῶν ψυχικῶν δυνάμεων

Οἱ μεγάλες σωματικὲς ἀλλαγές ἐπιδρῶν καὶ στὶς ψυχικὲς ἀντιδράσεις, οἱ ὁποῖες συνεχῶς ἐναλλάσσονται. Ἡ μεγάλη ζωηρότητα ἐναλλάσσεται μὲ τὴ βαρυθυμία, ἡ ντροπαλότητα μὲ τὴν ἀνάδεια, ὁ ἐγωϊσμός μὲ τὴν ταπεινότητα, ἡ κοινωνικότητα μὲ τὴ μοναξιά, ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἀθλητισμὸ καὶ τὴν ἐπίδοση μὲ τὴ νωθρότητα.

Οἱ ψυχολογικὲς αὐτὲς ἀντιδράσεις εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπίζονται μὲ τὴν ἀνάλογη κἀθε φορά κατανόηση. Ἡ συμβολὴ ἀκριβῶς τῆς φυσικῆς Ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴ εἶναι σημαντικὴ καὶ συνίσταται, στὸ νὰ ὁδηγήσῃ τὴν παρουσιαζομένη μεγάλη ἀνάπτυξη τῶν μαθητριῶν στὸ σωστὸ δρόμο, γεγονὸς ποῦ ἐπηρεάζει βασικὰ ὀλόκληρη τὴν ὑπόλοιπὴ ζωὴ τους.

Ὁ κλασικὸς ἀθλητισμὸς καὶ τὰ ἄλλα ἀθλήματα διδάσκονται στὴ Β' τάξη χωρὶς ἐξειδικευση. Στὶς ἀθλοπαίδειές ἐδραιώνεται καὶ ἐπεκτείνεται ἡ διδασκαλία τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς τακτικῆς. Στὴν κολύμβηση συνεχίζονται ἡ μορφὴ τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς.

β) Διδακτέα ἔτη

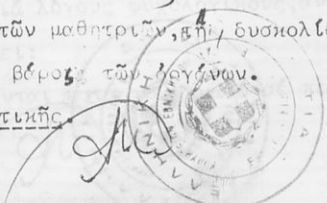
1) Ἐλεῦθερες ἀσκήσεις μὲ κινήσιολογικὴ βῆση τῆ φυσικῆ κίνηση καὶ τὸ ρυθμὸ.

Οἱ ἴδιες ἀσκήσεις, ὅπως καὶ στὴν Α' τάξη, σὲ προηγμένη μορφῇ.

2) Ἀσκήσεις μὲ χρῆσιμοποίηση κινήτων ἢ σταθερῶν γυμναστικῶν καὶ ἀθλητικῶν ὀργάνων.

Οἱ ἴδιες ἀσκήσεις, ὅπως καὶ στὴν Α' τάξη, μὲ ἀνάλογη προσαρμογῇ, σύμφωνα μὲ τὴν ἡλικία τῶν μαθητριῶν, εἴη, δυσκολία τῶν ἀσκήσεων, τὸν ὄγκον καὶ τὸν βῆρον τῶν ὀργάνων.

3) Ἀσκήσεις ἀγωνιστικῆς γυμναστικῆς.

Έδραλωση και προαγωγή της τεχνικής και των κανονισμών των αγωνισμάτων. Συνθετότερες ασκήσεις, σε σχέση με το προηγούμενο έτος στο ξέδαφος, στη δοκίμια Ισορροπίας, στο δίλυγο και άλλα σταύρα.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αθλητικών συναντήσεων με απλά προγράμματα αγωνιστικής γυμναστικής.

4) Ασκήσεις ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής.

Έδραλωση και προαγωγή της τεχνικής των αγωνισμάτων της ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής. Συνθετότερες μορφές ελεύθερων ασκήσεων και ασκήσεων με κορίνες, μπάλλες, στεφάνια, σχοινιά και κορδέλλες.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αθλητικών συναντήσεων με απλά προγράμματα αγωνιστικής ρυθμικής γυμναστικής.

5) Παιδιά - 2 Φλοιαδισ
5) Παιδιά - αθλητικές παιδιές.

Οι ίδιοι, όπως και στην Α' τάξη, με έδραλωση και επέκταση της τεχνικής, της τακτικής και των κανονισμών των αθλοπαιδιών.

Κατά την διεξαγωγή των αγώνων καταβάλλεται προσπάθεια ώστε, τα όργανα και οι χώροι που χρησιμοποιούνται να είναι σύμφωνα με τους κανονισμούς.

6) Κλασικός αθλητισμός.

α) Έδραλωση και επέκταση της τεχνικής, της τακτικής και των κανονισμών του κλασικού αθλητισμού.

β) Οργάνωση τακτικών αθλητικών ημερίδων με μεγαλύτερο αριθμό αγωνισμάτων και με όργανα ανάλογα με την ηλικία των μαθητριών.

Οι μαθήτριες της Β' τάξης για λόγους ψυχολογικούς, αναπτυξιακούς και προσαρμοστικούς πρέπει:

α) να διδάσκονται και να επιδίδονται κατά το δυνατό σε περισσότερα αγωνίσματα.

- β) ο διαχωρισμός τους κατά κατηγορία αθλημάτων, σύμφωνα προς την κλίση τους και το σωματικό τους τύπο, να αποφεύγεται.
- γ) οι ερμολογίες ταχύτητας να περιορίζονται σε ένταση και οι παρατεταμένοι να διδάσκονται, με την προϋπόθεση ότι θα προηγείται ή κατάλληλη προετοιμασία.
- δ) μετά από κάθε έντονη προσπάθεια πρέπει να δίνεται ο απαιτούμενος για ανάπαυση χρόνος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

7) Κολυμβήση.

Η ψυχοσωματική σημασία και επίδραση της κολυμβήσεως στις μαθήτριες της Β' τάξεως είναι η ίδια όπως και στο προηγούμενο έτος. Για το λόγο αυτό πρέπει να καταβλέπεται ιδιαίτερη και πάλι προσπάθεια για τη διδασκαλία της.

α) Τεχνική

Εδραίωση και προαγωγή της τεχνικής της ύπλης, της έλευθέρης, της πρόσθιας κολυμβήσεως και της πεταλούδας.

Εδραίωση και προαγωγή της τεχνικής των έγκλησεων, των στροφών και των καταδύσεων από ύψος I - 5 μέτρα.

β) Αγωνιστική κολυμβήση

Όπως και στην Α' τάξη.

γ) Ναυαγώσωστική

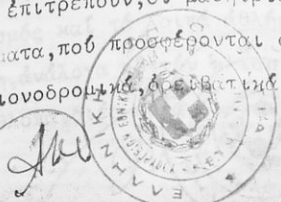
Διδασκαλία των βασικών λαβών άνεγκύσεως, μεταφοράς και διασώσεως πνιγμένου.

Εκμάθηση της τεχνικής αναπνοής.

8) Λοιπά αθλήματα.

Όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν, οι μαθήτριες διδάσκονται και επιδίδονται σε αθλήματα, που προσφέρονται στα κατά τόπους Γυμνάσια, όπως λ.χ. σε χιονοδρομικά, ορειβατικά, αεροναυτικά κλπ.

9) Έλληνικοί χοροί.

Οι Έθνικοί χοροί Καλαματιανός και Τσαμικός, καθώς και άλλοι άπλοι χοροί από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, ειδικότερα οι χοροί της περιοχής όπου βρίσκεται το Γυμνάσιο.

Σχηματισμός συγκροτήματος λαϊκών χορών από μαθήτριες.

Τάξη Γ'

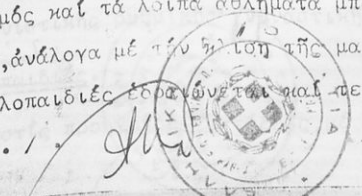
α) Φάση εξέλιξεως

Οι μαθήτριες της Γ' τάξεως βρίσκονται στο στάδιο της έντονης αναπτύξεως και της ρυθμίσεως των σωματικών αναλογιών τους, εξαιτίας της παράλληλης αναπτύξεως του σώματος σέ πλάτος.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ηλικίας αυτής είναι η αύξηση της κινητικής και δυναμικής ικανότητας και η δυνατότητα να διακρίνουν την ποιότητα της κινήσεως και να αξιολογούν τις κινητικές τους εμπειρίες. Η συμπεριφορά τους, μολονότι έχει έντονα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μαθητριών της προηγούμενης τάξεως, επηρεάζεται περισσότερο από το συναίσθημα. Τα πρωτογενή τους ενδιαφέροντα αξιολογούνται και εκδηλώνεται η ανάγκη του προσανατολισμού τους στα διάφορα πρότυπα.

Η συμβολή της φυσικής Αγωγής κατά την ηλικία ^{της} μετ' ^{επιπέδου} γάλης ^{αυτή} ανάπτυξεως των μαθητριών είναι πολύ ^{σημαντική}. Απαραίτητη είναι η ενίσχυση των φυσιολογικών λειτουργιών του οργανισμού (αναπνοή - κυκλοφορία), η δημιουργία καλού σωματικού παραστήματος και η βοήθεια για την ανάπτυξη των κινητικών του ενδιαφερόντων και κλίσεων. Η συμβολή αυτή επηρεάζει βασικά ολόκληρη την υπόλοιπη ζωή των μαθητριών.

Ο κλασικός άθλητισμός και τα λοιπά άθλήματα μπορούν να διδάσκονται στην Γ' τάξη, ανάλογα με την ηλικία της μαθήτριας, με εξειδίκευση. Στις αθλοπαιδιές εφαρμόζονται και τελειοποιεί-

ται ή διδασκαλία τής τεχνικής, τής τακτικής και τών κανονισμών στην κολύμβηση συνεχίζεται ή μορφή τής πλήρους εφαρμογής.

β) Διδακτέα ύλη

1) Έλεύθερες ασκήσεις με κινησιολογική βίση τή φυσική κίνηση και τό ρυθμό.

Οι ίδιες ασκήσεις, όπως και στή Β' τάξη, στην πλήρη μορφή τους.

2) Ασκήσεις με χρησιμοποίηση κινητών ή σταθερών γυμναστικών οργάνων.

Οι ίδιες ασκήσεις, όπως και στή Β' τάξη, με ανάλογη προσαρμογή, σύμφωνα με τήν ηλικία τών μαθητριών, τή δυσκολία τών ασκήσεων, τό ύψος και τό βάρος τών οργάνων.

3) Ασκήσεις αγωνιστικής γυμναστικής:

Έδραϊση και τελειοποίηση τής τεχνικής και ολοκλήρωση τών κανονισμών τών αγωνισμάτων τής αγωνιστικής γυμναστικής. Διδασκαλία και εκτέλεση δυσκολότερων προγραμμάτων σχέση με τό προηγούμενο έτος.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αθλητικών συναντήσεων με άλλα και σύνθετα προγράμματα αγωνιστικής γυμναστικής.

4) Ασκήσεις ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής:

Έδραϊση και τελειοποίηση τής τεχνικής τών αγωνισμάτων, τής ρυθμικής αγωνιστικής γυμναστικής. Διδασκαλία και εκτέλεση δυσκολότερων προγραμμάτων ελεύθερων ασκήσεων και ασκήσεων με κορίνες, μπάλλες, στεφάνια, σχοινάκια και κορδέλλες.

Σχηματισμός ομάδων και οργάνωση αθλητικών συναντήσεων με άλλα προγράμματα αγωνιστικής ρυθμικής γυμναστικής.

5) Παιδιά - Αθλοπαίδες.

Οι ίδιες, όπως και στις προηγούμενες τάξεις, με έδραϊση

και επέκταση της τεχνικής, της τακτικής και των κανονισμών των αθλοπαιδιών.

Σχηματισμός ομάδων κατά αθλοπαιδιά και διεξαγωγή γυμνικών σύμφωνα με τους κανονισμούς.

6) Κλασικός άθλητισμός:

α) Έδραση και προαγωγή της τεχνικής, της τακτικής και των κανονισμών των αγωνισμάτων του κλασικού άθλητισμού.

β) Οργάνωση τακτικών άθλητικών ημερίδων με περιορισμένο ή πλήρες πρόγραμμα και άθλητικά όργανα σύμφωνα με τους κανονισμούς.

γ) Επιδίωξη επιτεύξεως από τις μαθήτριες ατομικής επίδοσης σε ένα ή περισσότερα αγωνίσματα.

Οι μαθήτριες της Γ' τάξεως, ^{μετά} από τη διετή γενικότερη ένασχόλησή τους με τον άθλητισμό, μπορούν να επιδίδονται σε ένα κατηγορία άθλημάτων ^ή να ειδικεύονται σε ένα μόνο άθλημα. Επίσης μπορούν να αξιήσουν τις αποστάσεις στους δρόμους ταχύτητας και στους παρατεταμένους, με την προϋπόθεση ότι θα προηγείται η κατάλληλη προετοιμασία.

Μετά από κάθε έντονη ~~πρροσφεμεμετε~~ προσπάθεια πρέπει να δίνεται ο απαιτούμενος για ανάπαυση χρόνος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

7) Κολύμβηση:

Για τους αυτούς, όπως και στη Β' τάξη λόγους, η κολύμβηση πρέπει να διδάσκεται στη Γ' τάξη.

α) Τεχνική

Έδραση και τελειοποίηση της τεχνικής όλων των ειδών κολυμβήσεως.

Προαγωγή της τεχνικής των εκκινήσεων, των στροφών και των καταδύσεων από ύψος I - 5 μέτρα

β) Αγωνιστική κορύμψηση

Σχηματισμός ομάδων και ὀργάνωση ἀγώνων με περιορισμένο ἢ πλήρες πρόγραμμα.

Ὄργάνωση ἀγώνων καταδύσεων.

γ) Ναυαγοσωστική

Διδασκαλία τῶν βασικῶν λαβῶν ἀνεπιθύσεως, μεταφορᾶς καὶ διασώσεως πνιγομένου.

Ἐκμάθηση τῆς τεχνικῆς ἀναπνοῆς.

δ) Λοιπὰ ἀθλήματα.

Ὅπου οἱ συνθήκες τὸ ἐπιτρέπουν καὶ οἱ μαθητρίες διδάσκονται χιονοδρομικά, ὄρειβατικά, ἀεροναυτικά κλπ ἀθλήματα, ἐπιδιώκεται ἡ προαγωγή τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς τακτικῆς τους καὶ ὁ σχηματισμός (κατὰ ἀθλημα) μαθητικῶν ομάδων.

ε) Ἑλληνικοὶ χοροὶ.

Οἱ ἔθνικοι χοροὶ Καλαματιανός καὶ Τσαμικός, καθὼς καὶ ἄλλοι ἄλλοι χοροὶ ἀπὸ διάφορες περιοχῆς τῆς Ἑλλάδος, εἰδικότερα οἱ χοροὶ τῆς περιοχῆς ὅπου βρῖσκεται τὸ Γυμνάσιο.

Σχηματισμός συγκροτήματος λαϊκῶν χορῶν ἀπὸ μαθητρίες.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Β'
Κ.Ε.Μ.Ε.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

για τὸ 'Αναλυτικὸ Πρόγραμμα Φ. 'Αγωγῆς
τοῦ Γυμνασίου

Ὁ μόνιμος χαρακτηρισμὸς (στά προγράμματα ὅλων τῶν τάξεων, Ἀρρένων καὶ θηλέων) τοῦ καλαματιανοῦ καὶ τοῦ τσάμικου ὡς "ἔθνικῶν" καὶ ἡ παράληψη τῶν ἄλλων χορῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μέ τὴν προσθήκη μόνο τῶν χορῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Γυμνασίου, περιορίζει ἐπιπλέον τὴν ἔννοια "ἔθνικὸς χορὸς" καὶ ὀδηγεῖ σὲ τυποποίηση καὶ μονομέρεια.

Προτείνω, τουλάχιστον γιὰ τὴν Γ' τάξη στὰ Γυμνάσια Ἀρρένων, νὰ διδάσκονται ὅπωςδήποτε ὀρισμένοι ἀνδροπρεπεῖς Κρητικοὶ καὶ Ποντιακοὶ χοροί. Στὰ Γυμνάσια θηλέων χοροὶ ποὺ ἰδιαίτερα χαρακτιρίζονται ἀπὸ δροσερότητα καὶ χάρη, ὅπως οἱ νησιώτικοι (Ἑπτανησιακοὶ καὶ Αἰγαίοπελαγίτικοι).

Ο επί του 2ου θέματος της ημερησίας διατάξεως "Σχέδιον Προεδρικού διατάγματος περί διαδικασίας επίλογής των εις τό 'Εξωτερικόν αποσπασμένων εκπαιδευτικῶν τῆς Δημοτικῆς καί Μέσης 'Εκπαιδύσεως", εισηγητής κ. Ι. 'Αρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπ' ὄφει τοῦ τμήματος τά ἑξῆς:

- 1) Τό ὡς ἄνω σχέδιον Π.Δ.
- 2) Κατά τήν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/75 τό ΚΕΜΕ γνωμοδοτεῖ ἐπί πάσης προτάσεως Νόμου ἢ σχεδίου Π. Δ/τος ἀφορώσης εἰς θέματα γενικῆς, ἐπαγγελματικῆς καί τεχνικῆς ἐκπαιδύσεως ἐν γένει, καί κατ' ἀκολουθίαν τό διαβιβασθέν σχέδιον Π.Δ/τος νομοτύπως εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν διά τήν παροχήν τῆς κατά τόν Νόμον γνωμοδοτήσεως.
- 3) Τάς προτάσεις τοῦ ἑχούσας οὔτω:
  1. 'Επί τοῦ ἄρθρου 2, ἔδαφ. δ΄: τό "ἐπί πενταετίαν" νά γίνῃ "ἐπί τριετίαν", διά τόν σπουδαιότατον μεταξυ τῶν ἄλλων λόγων ὅτι οὔτω θά παρέχεται ἡ δυνατότης ἀποσπάσεως εἰς τό 'Εξωτερικόν περισσοτέρων, γεγονός ἐπωφελές διά τήν ἐκπαίδευσιν, καθότι ἡ παραμονή τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐπί τριετίαν εἰς τό 'Εξωτερικόν συνεπάγεται καί τήν πολύτιμον ἐμπειρίαν καί γενικῶς ἐπιμόρφωσίν του.
  2. 'Επί τοῦ ἄρθρου 3, παρ. 2: ἔπειτα ἀπό "ἀνάλογα προσόντα" νά προστεθῇ "ἐκ Δημοσίων Ὑπαλλήλων", ὡς πλέον ὑπευθύνων προσώπων λόγῳ τῆς ιδιότητος των.
  3. 'Επί τοῦ ἄρθρου 4, παρ. I: ἡ 'Ομάς 'Εργασίας νά μή συγκροτηθῇ ἀπό τά αὐτά πάντοτε πρόσωπα, ἀλλά ἀπό διάφορα κάθε ἔτος. Οὔτω θά ἀποφεύγωνται καί αἱ φορτικαί πιέσεις ὑπό τῶν ἐκαστοτε ὑποψηφίων καί αἱ πολλαί αἰτιώσεις ὑπό τῶν μή ἐπιλεγομένων. Οἱ Προϊστάμενοι τοῦλάχιστον τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δέν πρέπει νά λαμβάνουν μέρος εἰς τήν ὡς ἄνω 'Ομάδα 'Εργασίας, ἀκριβῶς διά τήν περιφρούρησιν τοῦκύρους των.
  4. 'Επί τοῦ ἄρθρου 4, παρ. 6: μετά τό "διαρκεῖ" νά τροποποιηθῇ οὔτω: "μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου τοῦ ἐπομένου ἔτους". Πρέπει ὁ Πίναξ νά ἀνανεοῦται κάθε ἔτος· οὔτω οἱ ὑποψήφιοι διαρκῶς θά μελετοῦν διά τήν βελτιώσιν των.
  5. 'Επί τοῦ ἄρθρου 5, παρ. I τό "εἰς τὴν ἑξῆς ἐπιλογὴν" νά διορθωθῇ "εἰς ἣν πρόκειται νά ἀποσπασθοῦν".

6. 'Επί του άρθρου 5, παρ. 5: μετά την α' λ. "Βάσει" να προστε-
θῆ "της συνεκτιμήσεως της ὅλης ἐπιπέδου καί".

7. 'Επί του άρθρου 5 να προστεθῆ παρ. 7: "Τὴν ταχύρρυθμον μετεκ-
παίδευσιν παρακολουθεῖ καὶ μικρὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν ἐφεδρικῶν τοῦ Πί-
νακος (λ.χ. τὸ 1/6 τῶν θέσεων) διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τυχόν μὴ
ἀποδεχθέντων τελικῶς τὴν ἀπόσπασιν καὶ τῶν δι' οἷον οὐσδήποτε λόγους
διακοφάντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τὴν ἀπόσπασίν των. Οἱ ἐν
λόγῳ ἐφεδρικοί, ποὺ δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
ἔτους, θὰ καταλαμβάνουν κατ' ἐξαιρέσιν τίς πρῶτες θέσεις εἰς τὸν
Πίνακα τοῦ ἐπομένου ἔτους, χωρὶς νὰ ὑφίστανται ἑτέραν δοκιμασίαν,
ἐκτός της ὑποχρεώσεώς των νὰ ὑποβάλουν ἐμπροθέσμως νέαν αἴτησιν".

Τέλος, ὁ εἰσηγητὴς εἰσηγεῖται ὅπως τὸ Τμῆμα προχωρήσῃ εἰς τὴν
συζήτησιν καὶ γνωματεῦσῃ ὑπὲρ της ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ Π. Δ/τος.

Τὸ Τμῆμα λαβὸν ὑπ' ὄφει α) τὸ Σχέδιον Π. Δ/τος, β) τὴν παρ. 2 τοῦ
Ν/186/75, γ) τὰς προτάσεις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ θέματος κ. Ι. 'Αρβανί-
τη, Συμβούλου Β', δ) τὰς ἐπισυναπτομένας παρατηρήσεις τοῦ κ. Η. Σπυ-
ροπούλου, Συμβούλου Β', καὶ ε) τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν

ἀποφάσισις ὁμοφώνως :

γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ της ἐκδόσεως τοῦ ἐν θέματι Π. Δ/τος προτείνον πρὸς
τοῦτο: 1) νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὡς ἄνω εἰσήγησις ὡς πρὸς τὰς ἑπ' ἀριθ.

1, 4 καὶ 5 παραγράφους αὐτῆς· 2) νὰ γίνουσι τροποποιήσεις α) ἐπὶ τοῦ
✓ ἄρθρου 3, παρ. 1: νὰ διαγραφῆ σουηδικῆς καὶ ἀντ' αὐτῆς νὰ γραφῆ

της γλώσσης της χώρας δι' ἣν ζητεῖται ἡ ἀπόσπασις, προκειμένου περὶ
της Σουηδίας, Αἰγύπτου, Λιβάνου, Τουρκίας κτλ." β) ἐπὶ της παρ. 2
τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου: νὰ τροποποιηθῆ μετὰ τὴν λ. "δοκιμασίας" οὕτω:

"διενεργουμένης - διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοιόμορφον κρίσιν- εἰς
τὰς ἐξῆς 10 ἔδρας τῶν Ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν Περιφερειῶν: Ἀθηνῶν,
Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Κοζάνης, Ἰωαννίνων, Λαρίσης, Λαμίας, Παισίων,

Τριπόλεως καὶ Ἡρακλείου, ἐνώπιον τριμελοῦς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς
δι' ἕκαστον μάθημα, ἀποτελουμένης ἐκ προσώπων ἐχόντων ἀνάλογα προσ-
όντα ἐκ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Πανεπιστημίων, τῶν Παιδαγω-
γικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ της Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, καὶ συγκροτουμένης

της ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπὸ τοῦ Ἐπόπου της Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ
δοκιμασία κτλ." γ) ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4, παρ. 1, ἡ φράσις "ὑπουργείου

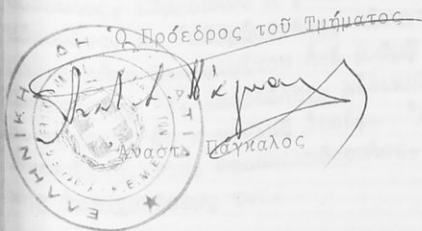

'Εξωτερικῶν" νά συμπληρωθῆ "ὡς Προέδρου"· δ) ἐπί τῆς αὐτῆς παρ.: νά διαγραφῆ τό "καί" μετά "Μειονοτικῶν Σχολείων" καί νά προστεθῆ μετά τό "κατά περίπτωσιν": καί δ) αἵρετοῦ μέλους ἢ ἀπλῶς ἀντιπροσώπου ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΟΛΜΕ καί ΔΟΕ κατά περίπτωσιν"· ε) ἐπί τῆς παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου: ἀντί "πρός τὰς κενὰς θέσεις" νά γραφῆ "τῶν κενῶν θέσεων"· στ) ἐπί τοῦ ἄρθρου 5, παρ. 2 ἀντί "'Εκπαιδεύσεως" νά γραφῆ "'Εκπαιδευτικῶν"· ζ) ἐπί τῆς παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου: νά διαγραφῆ τό μέρος μετά "ἀσκήσεων κλπ.", δηλ. τό "καί συμμετοχῆν... τελικῆν"· η) αἱ παρ. 5 καί 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, τό ἄρθρον 6 ὁλόκληρον καί οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι τοῦ ἄρθρου 7, δηλ. "Μετά τῆς προτάσεως :..ἀποσπάσεως", νά διαγραφοῦν.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματεὺς

Δῆμ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 108

Εν Ἀθήναις σήμερον τῆ 6ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ἑσπέραν 10ην π.μ., τὸ τμήμα Μέσης Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ κατωστῆματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Παγιώλου, Προέδρου τοῦ τμήματος, Συμβούλου Α', οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σακκάς, Γ. Βῆρος, Ἠλ. Σπυρόπουλος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Σ. Βούσικας, Κυρ. Κατσιμάκης, Στ. Παπασημαδάκης, Δ. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγητὲς, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημ. Ζαχαρινίδου ἐπὶ βαθμῆ 7ῃ. Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερῆς, Ἰ. Σκορβέλης, Εἰδηκοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῆ Κ.Ε.Μ.Ε., εὐρισκόμενοι ἐν κ. νοσηρῇ ἀδειᾷ. Ἐπίσης δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Δημ. Τροπαϊδῆς, Βασ. Θεοδωρακόπουλος, Εἰσηγηταί, λόγω ἑτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ου - Γραπτὲς ἐξετάσεις, στὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά ἀπὸ μετάφραση. Εἰσηγητὴς κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β'.
- ΘΕΜΑ 2ου - Τροποποιήσεις ὑπολογιστοῦ Προγράμματος τοῦ Πειραμ. Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν. Εἰσηγητὴς κ. Δημ. Σακκάς.
- ΘΕΜΑ 3ου - Ἀνακομὴ τοῦ αἰτήματος τοῦ Μ.Χ. Κασσωτιάκη σχετικῶς μετὰ τὴν χορήγησιν ἀδειᾶς διεξαγωγῆς Παιδαγωγικῆς Ἐρευνας (Εἰσηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος).
- ΘΕΜΑ 4ου - Ἀνακοινώσεις

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἁπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπιμυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἐπί τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἱραπτές ἐξετάσεις στά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά ἀπό μετάφραση" ὀρισθεῖς εἰσηγητής κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεώς του, ἐχοῦσης οὕτω:

Α. - Ἐπιλέγονται ἀπό τά διδαγμένα κείμενα τρεῖς αὐτοτελεῖς ἐνότητες, 50 περίπου στίχων ἢ καθεμίᾳ καί κληρώνεται ἡ μιᾶ γιά τίς γραπτές ἐξετάσεις. Πρός τοῦτο οἱ μαθητές χρησιμοποιοῦν τό σχολικό βιβλίό τους, τό ὁποῖο ὀφείλουν νά τηροῦν καθαρό ἀπό κάθε εἶδους σημειώσεις πάνω σ' αὐτό, διαφορετικά δέν θά εἶναι παραδεκτό. Γιά τήν τυχόν περίπτωση τέτοιων ἀπαράδεκτων βιβλίων, πρέπει νά ὑπάρχει ἀπόθεμα ἀπό ἀντίτυπα στό σχολεῖο καί νά δίνονται στούς μαθητές. (Μέ τό χρόνο βέβαια τά σχολεῖα θ' ἀποκτήσουν ἀνάλογο ἀριθμό ἀντιτύπων, σέ φύλλα καλύτερα, γιά νά μήν ὑπάρχουν μαζί καί τά σχόλια, καί ἔτσι κάθε φορά θά δίνονται οἱ σελίδες μόνο μέ τό κείμενο πού κληρώθηκε. Ὅπου βέβαια ὑπάρχει οἱ φωτοτυπική μηχανήμα, δέν ὑπάρχει πρόβλημα. Ἀκόμη δίνεται καί πολυγραφήμενο τό κείμενο, ἂν ἡ πολυγράφηση μπορεῖ νά γίνει σύντομα).

Τά στοιχεῖα πού θά ζητοῦνται ἀπό τό δοσμένο κείμενο πρέπει νά πηγάξουν ἀπό τό σκοπό πού ἐπιδιώκει ἡ διδασκαλία τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπό μετάφραση. Ἐπι θά ἐλέγχεται κατά σειρά σπουδαιότητας α) ἡ κατανόηση τοῦ κειμένου, β) ἡ βίωση τῶν τυχόν ἀξιολογιῶν ἀρχῶν καί ἰδεολογιῶν μηνυμάτων, γ) ἡ σχετική μέ τό κείμενο ἀρχαιολογία, δ) ἡ εἰδολογική δομή του, καί ε) κατά τελευταῖο ὀλότελα λόγο ἡ γλωσσική ἔκφραση καί ὀρθογραφία τοῦ γραπτοῦ· σ' αὐτή τήν ἀξιολογική σειρά θά στηρίζεται καί ἡ βαθμολόγηση, δίνοντας δηλαδή τή μεγαλύτερη βαρῶτητα στό α' στοιχεῖο πού μειώνεται κλιμακωτά ὡς τό ε'.

Τό κείμενο δέ θ' ἀναγράφεται παρά θά σημειώνεται στό γραπτό μόνο ἡ φιλολογική ἔνδειξη του καί μέ τήν ἀρχική καί τελευταία φράση του. Ἐθ' ἀκολουθοῦν 8-12 ἐρωτήματα καί θά δίνεται σ' ὄλα ἀπάντηση. Ὁ Πίνακας πού ἀκολουθεῖ μέ ὅ,τι εἶναι δυνατό νά ζητηθεῖ κατά τήν ἐξέταση, δίνεται ἀπλῶς πρὸς κατατόπιση καί διευκρίνιση, χωρίς νά εἶναι ἐξαναπλητικός ὡς πρὸς τά στοιχεῖα, ἀλλά καί οὔτε κατά γράμμα δεσμευτικός γιά τοὺς διδάσκοντες, οἱ ὁποῖοι μποροῦν νά ζητοῦν καί ἄλλα ἀνάλογα στοιχεῖα μέ παιδευτικό ἐνδιαφέρον.

Τό κάθε ἐρώτημα θά εἶναι ἀπλό καί φανερό καί ἀκόμη θ' ἀπαιτεῖ συγ-

κειριμένη απάντηση και κατά τό δυνατόν σύντομη, ώστε νά μή δημιουργείται σύγχυση για τό μαθητή. Φυσικά θά λαμβάνεται προπαντός υπόψη ή αντιληπτικότητα τών ιζετών μαθητών, καθότι τό αυτό κείμενο (λ.χ. του Όμηρου) προσφέρεται και για τό μαθητή και για τό φοιτητή και γι' αυτό τό Φιλολόγο, ανάλογα βέβαια μέ τή διανοητική του καθενός ώριμότητα.

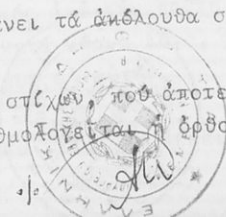
- Β.- Κατά τά πιο πάνω, λοιπόν ή διατύπωση τών έρωτημάτων θά βασίζεται στον έλεγχο τών εξής στοιχείων:
- 1.- Ένταξη τής δοσμένης ένότητας α) σχετικά μέ τή δομή: τί μέρος αποτελεί στό σύνολο τής μεγαλύτερης τυχόν ένότητας ή και στό σύνολο του έργου, β) σχετικά μέ τό νόημα: περιληπτική διατύπωση του νοήματος και σύνδεσή του μέ τά άμέσως προηγούμενα και επόμενα.
  - 2.- Έπισημάνση τών κυριότερων σημείων τής ένότητας και δυνατή ύποδιαίρεσή της σε μικρότερες* έπιγραφές (ή τίτλος) που είναι δυνατό νά δοθεϊ σ' αυτή.
  - 3.- Η κεντρική ιδέα και άλλες δευτερότερες ιδέες τής ένότητας* γενικότερα ή διακριβωση τών ιδεολογικών στοιχείων.
  - 4.- Μορφολογική επεξεργασία: χαρακτηριστικοί τρόποι έκφράσεως, καταισθητικά στοιχεία και ή αιτιολόγησή τους.
  - 5.- Ηθικές αξίες. Αναζήτηση τών κινήτρων μιās ενεργείας. Αξιολόγηση και κριτική μιās πράξεως, ενεργείας, έκδηλώσεως, ενός γεγονότος κτλ., σύμφωνα μέ τά κριτήρια τής έποχής τους, αλλά και τής έποχής μας, άν φυσικά τό τελευταίο τουτο μπορεί νά γίνει.
  - 6.- Θρησκευτική ζωή: πίστη και δοξασίες. Οί θεοί και ό ρόλος τους (κυρίως στον Όμηρο), προσωποποίηση (ή θεοποίηση) τών άρετών και αδυναμιών του ανθρώπου, τών ιδιοτήτων του γενικά και τών σιέψεων και ιδανικών του.
  - 7.- Αιερέυνηση συμβολισμών και δυνατή έρμηνεία τους. (λ.χ. ή μεταμόρφωση τών συντρόφων του Όδυσσέα σε χόδρους). Μυθικά στοιχεία και δυνατή έρμηνεία τους.
  - 8.- Συνοπτικώς πραγματολογικά στοιχεία για πρόσωπα και πράγματα άπαράτητα στην κατανόηση του κειμένου. Πολιτιστικά στοιχεία και αξιολόγησή τους. Λαογραφικά στοιχεία και τυχόν έπιβίωσή τους ως τίς ήμέρες μας. Αναφορά στις σημερινές αρχαιολογικές μαρτυρίες που σχετίζονται μέ τό κείμενο.

- 9.- "Ήθη καὶ ἔθιμα. Παραλληλισμὸς τῆς τότε ἐποχῆς μὲ τὴ σημερινή. Ἀποδεικτικὰ τυχόν στοιχεῖα τῆς συνέχειας τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, π.χ. ὁμοίος τρόπος ζωῆς, σιέφους καὶ πίστεως στὰ ἰδεώδη ποὺ ἀποτελοῦν τὴ δόξα τοῦ ἀνθρώπου.
- 10.- Ἀδυναμίες καὶ ἐλαττώματα τῶν προγόνων μας καὶ τὰ δυσμενῆ ἐπα-
ιδλουθα στὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους.
- 11.- Ἀνερεῦνηση ἀξιῶν οἰκουμενικῶν καὶ διαχρονικῶν, ἐπίσης καὶ προ-
βλημάτων σχετικῶν μὲ τὴ ζωὴ τότε καὶ τώρα.
- 12.- Γνωμικὰ, παροιμίες, ἱστορικὲς φράσεις, ἄρθροι: ἡ σημασία τους
καὶ ἡ τυχόν ἐπιβίωσή τους ὡς τὲς ἡμέρες μας.
- 13.- Παραλληλισμὸς τυχόν μὲ τὰ Δημοτικὰ Ἰταγοῦδια καθὼς καὶ μὲ κει-
μενα Νεοελλήνων συγγραφέων (Ξενιτιά, Δημάρατος-Μαυρουγιάννης).
- 14.- Συναγωγή τυχόν ἀμέσων καὶ ἀναμφισβήτητων διδαγμάτων.
- 15.- Σχόλια ἢ παρατηρήσεις στὸ κείμενο κατὰ τὴν προαίρεση τοῦ κάθε
μαθητῆ (τοῦτο κατ' ἐξοχὴν προάγει τὴν παρατηρητικότητα καὶ τὴν
αὐτενέργεια, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχει τὸ βαθμὸ κατανόησεως τοῦ κειμένου).
- 16.- Χαρακτηρισμὸς προσώπου ἢ προσώπων μὲ ἀναφορὰ στὲς πράξεις τους
στὸ δοσμένο ἢ καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸ διδαγμένο κείμενο. Σύγκριση
τῶν προσώπων μιᾶς στιγμῆς.
- 17.- Χαρακτηρισμὸς τοῦ συγγραφέα ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴ δοσμένη ἐνότητα.
- 18.- Στοιχεῖα γραμματολογικὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῶν ἄλλων συγγρα-
φέων ποὺ διδάχτην στὴν τάξη.

Τὸ Τμῆμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν α) τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεως τοῦ
κ. Ἰ. Ἀρβανίτη, Συμβούλου Β'· β) τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπισυναπτο-
μένων παρατηρήσεων τῶν κ.κ. Ἡλ. Σπυροπούλου, Συμβούλου Β' καὶ Κυρ.
Κατσιμάνη, Εἰσηγητοῦ, ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Φ. Βῆρο, Σύμβουλο Β' νά
συντάξῃ τὴν τελικὴν πρότασιν (βάσει τῶν κειμένων τῶν κ.κ. Ἡλ. Σπυ-
ροπούλου καὶ Ἰ. Ἀρβανίτη, Συμβούλων Β'· ἀφοῦ ὁ κ. Κατσιμάνης ἐ-
δήλωσεν ὅτι αἱ ἀπόψεις του συναντῶνται μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ἡλ.
Σπυροπούλου, Συμβούλου Β'). Αὕτη ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἡ γραπτὴ ἐξέταση περιλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα τὰ ὅποια
καὶ βαθμολογοῦνται ἀνάλογα:

- α) Γραφὴ μὲ ὑπαγόρευση 25-30 στίχων, ποὺ ἀποτελοῦν μιὰ ὁπωσδή-
ποτε αὐτοτελῆ ἐνότητα (βαθμολογεῖται ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμέ-
νου μὲ μονάδες 1-4).

β) Περιληπτική απόδοση του περιεχομένου και σύνδεση με τα προηγούμενα και τα έπόμενα, ώστε να φαίνεται η θέση της ένδεσης μέσα στη δομή και οίονομία του έργου (βαθμολογείται με μονάδες 0-4).

γ) Παρατηρήσεις 4, που βαθμολογούνται με μονάδες 0-3 (συνολικά 0-12) και αναφέρονται στα ακόλουθα αντίκειμενα:

1.- 'Η πρώτη αναφέρεται γενικά στο διδαχμένο έργο (μύθος, κεντρική ιδέα, γραμματολογικό είδος, τεχνική του έργου, πληροφορίες για το συγγραφέα).

2.- 'Η δεύτερη μπορεί να αναφέρεται σε χαρακτηρισμό προσώπων (της εξεταζόμενης ένδεσης), αξιολόγηση πράξεων, αναζήτηση των κινήτρων τους, είναι δυνατό ο χαρακτηρισμός του προσώπου ή η αξιολόγηση της πράξης του να δίνεται με την παρατήρηση και να ζητείται ή τεμηρίωση του χαρακτηρισμού με βάση το εξεταζόμενο κείμενο.

3.- Με την τρίτη ερώτηση ζητούνται στοιχεία πραγματογνωστικά ή μορφολογικά (σχετικά πάντα με την εξεταζόμενη ένδεση), π.χ. περιγραφή της σχεδίας του 'Οδυσσέα ή ο ρόλος μιας παρομοιώσεως.

4.- 'Η τελευταία παρατήρηση αναφέρεται σε στοιχεία ιδεολογικά, αυτά δηλ. που εκφράζουν τις ιδέες των ανθρώπων οι οποίοι δρούν μέσα στο έργο και στη συγκεκριμένη ένδεση (ιδέες θρησκευτικές, μυθολογικές-έπιστημονικές, σχετικές με την κοινωνική ή πολιτική ή οικονομική ζωή της εποχής του έργου, ήθικες αντιλήψεις) μπορεί επίσης να αναφέρεται σε θεσμούς που εκφράζουν τις αντιλήψεις των ανθρώπων (τις ήθικες, θρησκευτικές, κοινωνικές κ.λ.π) της εποχής.

Διευκρινίσεις:

α) 'Επιτρέπεται, αν η εξεταζόμενη ένδεση δεν περιέχει στοιχεία έπαρξη και σαφή για παρατήρηση της κατηγορίας 3 να δίνεται μία ακόμη παρατήρηση της κατηγορίας 4.

β) Οί παρατηρήσεις - όλες εντός από την πρώτη - αναφέρονται στην εξεταζόμενη ένδεση κατά κέρτο λόγο, χωρίς να είναι πάντα απαραίτητος ο περιορισμός τους σε αυτήν.

γ) 'Αν στην εξεταζόμενη ένδεση υπάρχουν λέξεις όχι πολύ συνήθεις

στην καθημερινή γλώσσα επιτρέπεται ο έμφωνητής να διευκολύνει τους μαθητές για τη σωστή γραφή τους (μέχρι 3-4).

δ) Διευκρινίζεται, τέλος, ότι η λύση της υπαγόρευσης των 25-30 στίχων θεωρείται δοκιμαστική για τούτη τη χρονιά και στόχος κύριος δεν είναι η ορθογραφία, χωρίς να αυτός να αποκλείεται.

Το Τμήμα άπολούτως άπεδέχθη ταύτην κατά πλειοψηφίαν, διαφω-
νοῦντος του κ. 'Ι. 'Αρβανίτη, Συμβούλου Β', έμμένοντος εἰς τὰς
άπόψεις του έχουσας οὕτω:

1.-

- α) Στην κλήρωση ενός θέματος από τὰ τρία: ἔτσι θ' άποφεύγεται
ή πρότιμηση ενός άρχαίου συγγραφέως από τόν διδάσκοντα.
- β) Στο να δίνεται τό κείμενο και όχι να υπαγορεύεται: ἔτσι θ'
άποφεύγεται και ο κίνδυνος να εξετάζεται ο μαθητής από τήν
ορθογραφία, όπως στο άρχαίο κείμενο, και θ' άπαλλαγούμε από τήν πα-
λιά νοοτροπία εξέτάσεως.
- γ) Επών αναλυτικό κατάλογο με τὰ αναφερόμενα 18 στοιχεία, γιατί
ἔτσι αὐτά κατά κάποιο τρόπο άποτελοῦν και οδηγίες γενικά για
τή διδασκαλία τών άρχαίων κειμένων από μετάφραση.

2.- Δεν επιμένω στο ύπ άριθμ. 7 στοιχείο, για ν' άποφεύγεται τυ-
χόν κατάχρηση από τήν αναζήτηση πάντοτε έρμηνείας τών μύθων.

(Ο καθηγητής φυσικά θά διαικινεῖται πάντοτε μέσα στα ζητούμενα στοι-
χεῖα ανάλογα από τή μιά μεριά τής δυσκολίας που παρουσιάζει τό κα-
θένα και από τήν άλλη τής διανοητικότητας τών μαθητῶν του).

Επί του 2ου θέματος της ημερησίας διατάξεως "τροποποιήσεις του
Προγράμματος του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστη-
μίου Πατρών, όρισθείς εισηγητής κ. Δημ. Σαυιάς, Σύμβουλος Β'
θέτει υπό σφιν των μελών του τμήματος:

α) Τό υπό αριθμ. Φ.210.2/99/126805/4-41-1976 Έγγραφον του κ. 'Υ-
πουργού Παιδείας δι' ού διεβιβάσθη ή υπό αριθμ. 2/30-9-1976
πράξις του Πειραματικού Σχολείου Πατρών σχετική μέ τάς έπενεχθεί-
σας τροποποιήσεις εις τό 'Αρολόγιον Πρόγραμμα, συμφώνως πρός τό
άρθρον 6 του Ν.4376/1929, καί

β) Τήν εισηγησιν του Έχουσιν ούτω:

Η Διεθουσις Έφαρμογής προγραμμάτων Μέσης 'Επικαιδεύσεως διά του
υπό αριθμ. Φ.210.2/99/126805/4-11-1976 υπέβαλεν ήμιν τήν υπό αριθμ.
2/30-9-1976 πράξιν του Συλλόγου του Πειραματικού Σχολείου του
Πανεπιστημίου Πατρών πράξιν, διά της οποίας ό Σύλλογος της Σχολής
τροποποιεί τό 'Αρολόγιον πρόγραμμα των τάξεων Α' καί Β' Λυκείου ώς
έπικαιδεύσας:

- Α.- Αδξάνει α) τάς ώρας των Μαθηματικών της Α' τάξεως Λυκείου
άπό 4 εις 5 καί της Β' τάξεως Λυκείου άπό 5 ώρας εις 5 .-
β) Τάς ώρας των Φυσικών της Α' τάξεως Λυκείου άπό 3 ώρας εις 5
καί της Β' τάξεως άπό 3 εις 4.-
- Β.- Μειώνει τάς ώρας διδασκαλίας των Λατινικών των τάξεων Α' καί
Β' Λυκείου άπό 3 εις 2.-

Τό τμήμα Μέσης 'Επικαιδεύσεως του Κ.Ε.Μ.Ε. συμφώνως πρός τό άρθρον
2 του Ν.186/1975 καί τάς παραγράφους 1 καί 2 του άρθρου 6 του
Κανονισμού Λειτουργίας του Κ.Ε.Μ.Ε. είναι αρμόδιον όπως γνωματεύσει
επί του άνωτέρου θέματος.

Συμφώνως πρός τό άρθρον 6 του Προεδρικού Νόμου 4376/1929 (Έδρυτι-
κός Νόμος των Πειραματικών Σχολείων) κατά τον όποτον επιτρέπεται
εις τον Σύλλογον ενάστου Πειραματικού Σχολείου "νά επιφέρη χάριν

./.

πειραματισμού μεταβολές εζητέο διολυτικόν και ώρολόγιον πρόγραμμα
 του μαθημάτων εν συνδυασμῶ πρὸς τὴν παραγρ. 38 τοῦ άρθρου 79 τοῦ
 309/1976, ἡ ἀπόφασις τοῦ Συλλόγου τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ
 Πανεπιστημίου Πατρῶν εἶναι σὺντομος. Ἐπίσης οἱ λόγοι τοῦς ὁμοίους
 ἀναπέμπεται ὁ Σύλλογος τοῦ Σχολείου εἶναι ἐπαρκεῖς. Ἡ μεταβολή
 γίνεται διὰ τὸ συμφέρον τῶν μαθητῶν. Παρατηρούμεν ὅμως ὅτι μὲ τὴν
 προτεινομένην ἀξίτησι-μελῶσι ἔργον τὸ ὄρολόγιον πρόγραμμά εἰς ἐπι-
 ῖτην ἀπὸ τῶς δύο ἐν λόγῳ τάξεις τοῦ ἡμισέου ἀνέρχεται εἰς 37 ἡμέρας
 ἑβδομαδιαίως ἀποβαίνει δηλαδὴ ἐξαντλητικὸν διὰ τοῦς μαθητῶς. Ὁ
 Σύλλογος καλῶς προέτεινε τὴν ἀξίτησι τῶν ἔργων τῶν ἡμισιῶν καὶ
 τῶν ἑταιρικῶν, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ προτείνῃ ἐντιστοιχῶς τὴν μελῶσι
 τῶν ἔργων τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολλαί (7 ἡμέρας
 ἑβδομαδιαίως) ἢ τῶν Ὀρθοπεδικῶν τῆς Δ' τάξεως ἀπὸ 3 εἰς 2, ὥστε τὸ
 ὄρολόγιον πρόγραμμα νὰ μὴ ὑπερβῇ τῶς 36 ἡμέρας ἑβδομαδιαίως. Κατὰ τὴν
 τῶν ἀνωτέρω, εἰσηγομένην

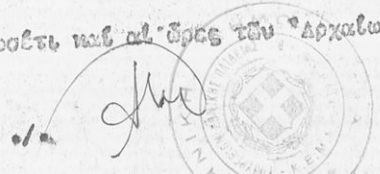
α) Ὅπως γίνονται δεκταὶ αἱ προτεινόμεναι ἀνωτέρω μεταβολαὶ εἰς τὸ
 ὄρολόγιον πρόγραμμα τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου
 Πατρῶν.

β) Ὅπως μετὰ τὸν προσῆτι καὶ ἀξίτησι τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπὸ
 7 ἡμέρας εἰς 6 εἰς ἐπιπλέον τῶν διωστῶσεων Α' καὶ Β' ἡμισέου τοῦ
 ἀνωτέρω σχολείου, ὡς καὶ αἱ ἔργα τῶν Ὀρθοπεδικῶν τῆς Δ' ἡμισέου ἀπὸ
 3 εἰς 2, ὥστε αἱ ἔργα διδασκαλίας εἰς τῶς δύο ἐν λόγῳ τάξεις παρα-
 μένουσι ὡς ἔχουσιν εἰς τὸ ἔσχατον ὄρολόγιον πρόγραμμα, ἦτοι 35 διὰ
 τῆν Δ' τάξιν ἡμισέου καὶ 36 διὰ τὴν Β' τάξιν ἡμισέου.

τὸ τμήμα λαβὼν ἀπ' ὅσων (α) τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπ' ἀριθμ. 6.210.2/
 99/126805/Α-11-1976 τοῦ π. Ἐπιμετῶν Παιδείας δι' οὗ διεβιβράσθη ἢ
 ἀπ' ἀριθμ. 2/30-9-1976 πρὸς τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον Πατρῶν σχε-
 τικῆ μὲ τῆς ἐπινοηθείσης τροποποιήσεως εἰς τὸ ὄρολόγιον πρόγραμμα
 συμφέροντος πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Π. 4376/1929 καὶ (β) τὸ περιεχόμενον
 τῆς εἰσηγήσεως τοῦ π. Δημ. Σακελλῆ, Συμβούλου Β' ἀποστέλλεται ὡς ἀπολύτως

α) Γίνονται ἀποδεκταὶ αἱ προτεινόμεναι μεταβολαὶ εἰς τὸ ὄρολόγιον
 πρόγραμμα τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν.

β) Προτεινόμενον νὰ μειωθῇ ἐν προσῆτι καὶ αἱ ἔργα τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν

Ὁ ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ανακοινώσεις",
πρὸς τοὺς εἰσηγητῆς κ. Δημ. Σακκάς, Σύμβουλος Β', ἐνημερώνει τὰ μέ-
λη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου α) τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1043/13-11-76
ἐγγράφου τοῦ Διδασκαλείου Μέσης Ἐπαγγελματικῆς καὶ β) ἐγγράφου τῆς Προτύπου
Δ.Μ.Ε. μετεπαγγελματικῶν καθηγητῶν" καὶ β) ἐγγράφου τῆς Προτύπου
Σχολῆς Πατρῶν περὶ "Ἐνσωματώσεως τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ
ἐν λόγῳ Σχολείου".

μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Δῆμ. Ζαχαρωνίτου

ΠΡΑΞΙΣ 109

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὡς ἔπειτα 9ην π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιμορφωτικῶν Ἐρευνῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ. (Δωχάρους 2)

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Παγιάλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος, Συμβούλου Α', οἱ κ.κ.: Ἰ. Ἀρβανίτης, Δήμ. Σακκιάς, Φ. Ἰωάννου, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσέας, Νίμ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Φ. Φούσιας, Κύρ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημαϊόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, Ἐισηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δήμ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ ἀριθμῷ 7ψ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερὸς, Ἰ. Σιορδιλίης, Εἰδίκοι Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., εὐρισκόμενοι ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ, Νίμ. Βασιλειάδης, Σύμβουλος Β', Δήμ. Τομαϊδῆς, Βασ. Θεοδοριακόπουλος, Ἐισηγηταί, λόγῳ ἑτέρας ὑπηρεσιατικῆς ἀπασχολήσεως των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ου - Ἀνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ου - Ἡ διδασκαλία τῆς Γερμανικῆς Γλώσσης εἰς τὸ Γυμνάσιον. Ἐισηγητῆς κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικόν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁρισθεὶς εἰσηγητῆς κ. Ἀν. Παγιάλος, Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαίδευσεως, Σύμβουλος Α', ἐνημέρωσε τὰ μέλη τοῦ τμήματος.

α) επί του περιεχομένου του υπ' αριθμ. Φ. 211.22/36/141531/2-12-76
έγγράφου του Υπουργού Παιδείας κ. Β. Κοντογιαννοπούλου περί
συμπλήρωσης ξεγυρισθέντος πίνακος ελευθέρων βοηθημάτων του μαθήματος
Γυμνασίου Β' Γυμνασίου διά τó σχολικόν έτος 1976-77".

β) επί του περιεχομένου τής απαντήσεως του κ. Υπουργού Παιδείας
κ. Γ. Ράλλη προς τήν ΕΛΜΕ Θεσ/νίκης-Κολινθίς περί "Ιδρύσεως Δι-
δασκαλείου Μέσης 'Εκπαιδεύσεως εν Θεσ/νίκη".

γ) επί του 2ου θέματος τής ήμερησίας διατάξεως "Η διδασκαλία τής
Γερμανικής Γλώσσης εις τό Γυμνάσιον" άνεβλήθη ή συζήτησις δι' έπομέ-
νην συνεδρίαν.

Μεθ' ο λύεται ή συνεδρίασις.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ,

[Handwritten signature]
ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

Εν Ἀθήναις σήμερον τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὡραν 9ην π.μ. τὸ τμήμα Μέσης Ἐπαγγελματικῆς τοῦ Κέντρου Ἐπαγγελματικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστηματι αὐτοῦ. (Λεωχάρους 2)

Παρέστησαν νομιμῶς κληθέντες ἀπὸ τοῦ κ. Ἀν. Παγιάλου, Προέδρου τοῦ τμήματος, Συμβούλου Α' οἱ κ.κ. Δημ. Σακκίης, Φ. Βῆρος, Ἰ. Ἀρβα-
νίτης, Ἡλ. Σπυριδίου, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσεάς, Νικ. Παπαδόπουλος,
Σύμβουλοι Β', Κ. Φουσσας, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης, Στ. Πα-
παδοπούλου, Ν. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ
τμήματος Δημ. Ζαραφωλίου ἐπὶ βαθμῇ 7ψ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερῆς καὶ Ἰ. Σιορδελίης, Εἰδικοί
Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., ἐπισημασθέντες ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ου - Ἡ διδασκαλία τῆς Γερμανικῆς Γλώσσης εἰς τὸ Γυμνάσιον.
Εἰσηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ου - Σχέδιον Π. Δ/τος "Περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων
τῶν Ἐπιμορφωτικῶν Μέσων Ἐπαγγελματικῆς τῶν Περιφερειῶν καὶ τῶν παρὰ
Ἐπαγγελματικῆς, Προϊσταμένων τῶν Ἐπαγγελματικῶν Περιφερειῶν καὶ τῶν παρὰ
Ἐπαγγελματικῆς ὑπηρετούντων Γενικῶν Ἐπιμορφωτικῶν Μέσων Ἐπαγγελματικῆς"
Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἁπαρίας, τὸ τμήμα εἰσέρχε-
ται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ου - Ἡ διδασκαλία τῆς Γερμανικῆς Γλώσσης εἰς τὸ Γυμνάσιον. Εἰ-
σηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἡ διδασκαλία τῆς
Γερμανικῆς Γλώσσης εἰς τὸ Γυμνάσιον" Εἰσηγητὴς κ. Ν. Παπαδόπουλος,
Σύμβουλος Β' θέτει ὑπ' ὄψιν τοῦ τμήματος τὰ ἀκόλουθα

1.- Τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 210.2/75/35943/30-3-76 Ἐγγραφὸν τοῦ κ. Ἰ. Χρυσόπουλου
Παιδείας μετὰ τὸ ὅποιο διαβιβάζεται καὶ φωτοαντίγραφα ἀναφορῶν τοῦ

Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων της Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας
κατατεθεισών στη Βουλή των Ελλήνων από μέλη της Εθνικής Αντιπροσω-
πείας, με την παράκληση να αποφανθούμε σχετικά.

- 2.- Το υπ' αριθμ. Φ. 210.2/81/44675/30-4-76 έγγραφον του κ. Υπουργού Παιδείας με το οποίο διαβιβάζονται έγγραφα όπως τα άνωτέρω της τούτας προελεύσεως με τόν σκοπό να ληφθούν υπόψη και η σύνταξη των αναλυτικών προγραμμάτων των Σχολείων της Εξέτης Εκπαιδεύσεως.
- 3.- Το υπ' αριθμ. 47/4-11-76 του Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας αναφερόμενο σε προηγούμενο σχετικό της 17-7-76/40 και στο οποίο γίνεται λόγος για κατάρτιση από μέρους των ομάδων συγγραφέας "ένος σχολικού βιβλίου γερμανικής γλώσσας".
- 4.- Το υπ' αριθμ. Φ. 210.2/103/134547/18-11-76 έγγραφον του κ. Υπουργού Παιδείας με το οποίο διαβιβάζεται φωτοαντίγραφο εγγράφου της Δ/νσεως Ε.Σ.Ε. υπ' αριθμ. Φ. 820/54/113274/11-11-76 προς τη Γενική Δ/νση Γεν. Εκπαιδεύσεως, (Δ/νση Έφαρμ. Προγρ. Μ.Ε.) με το ερώτημα "αν αντιμετωπίζεται ή εισαγωγή της γερμανικής γλώσσας εις τα 'Ελληνικά Γυμνάσια", προκειμένου να ενημερωθεί σχετικά το Υπουργείον 'Εξωτερικών και με την παράκληση στο ελαβιβασιτικό έγγραφο να δοθεί ή γνώμη του Ε.Σ.Ε.Μ.Ε.
- 5.- Το άρθρο 1, παρ. 2 και άρθρ. 2, παρ. 2, εδ. β' σχετικά προς την αρμοδιότητα του Κ.Ε.Μ.Ε.

και εισηγείται τα ακόλουθα:

"Οι λόγοι που συνηγορούν για την εισαγωγή της γερμανικής γλώσσας στα Σχολεία μας είναι άριστοι. Η χώρα μας έχει πολλές σχέσεις με τη Δ. Γερμανία και τις άλλες γερμανόφωνες χώρες, κυρίως οικονομικές, κοινωνικο-οικονομικές, εκπαιδευτικές, εμπορικές και άλλες. Στις σχέσεις μας αυτές εά υπήρχε καλύτερη διευκόλυνση αν στα Σχολεία μας δυνόταν η δυνατότητα υπεύθυνης και συστηματικής διδασκαλίας. Αυτό θα αποτελούσε και ένα είδος κατεργάσεως της γλώσσας στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, πράγμα που κρίνεται απαραίτητο για τη χώρα μας κατά τα τελευταία χρόνια. Και αρχίζω από το γεγονός της εντάξεώς μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Είναι γνωστό ότι η Δ. Γερμανία ως η ισχυρότερη οικονομική χώρα έχει σπουδαίον λόγον στην Κοινότητα, η γνώση δε της γερμανικής γλώσσας από όσο το δυνατό περισσότερους Έλληνες θα εξυπηρετήσει τις σχέσεις μας και τα συμφέροντά μας κατά την εντάξή μας και στη συνέχεια. Οι εμπορικές μας σχέσεις είναι και τώρα πολύ στενές με την Δ. Γερμανία και η γνώση της γερμανικής είναι απαραίτητη σε μās πού είμαστε μικρότερη χώρα. Εδώ λοιπόν ταιριάζει να αναφερθώ στη συ- νέχεια σε μία πτυχή των κοινωνικο-οικονομικών σχέσεών μας πού αποτελούν το πρόβλημα των Ελλήνων μεταναστών-εργατών της Δ. Γερμανίας οι οποίοι

από 14 περίπου χρόνια κυμαίνονται αριθμητικά μεταξύ των 250 έως τις 450 χιλιάδες. Ίσως και μόνο γιαυτό το λόγο θάπρεπε η γερμανική γλώσσα να έχει εισαχθεί νωρίτερα στα Σχολεία μας εστω και με τη μορφή της παραοχής βασικών γνώσεων για μία στοιχειώδη συνείδηση. Αναφερόμαι σ' αυτό το θέμα, οέτι τυχαίνει σε δύο επιστημονικές έμπεριμένες έρευνές μου να έχω ασχοληθεί με τά προβλήματα των Έλλήνων μεταναστών-έργατών της Δ. Γερμανίας και γνωρίζω πόσο η γλώσσα είναι σ' αυτούς τους Έλληνες και στους δικούς των κατά την έρεση και έμμεση επικοινωνία τους πρόβλημα. Σε ένδοκτο μάλιστα χρόνο σε μία έπ' τής παρκαίνω μελέτες (1971, σελ. 170-171, ύποσ. 3) τονίζω την ένδογη προορηματισμοσ και οργάνωσης της μεταναστευσεως και επισημάλνω τη σημασία της γνώσεως κατά το δυνατό μίως ξένης γλώσσας στα πλαίσια της υποχρεωτικής σχολικής φοιτήσεως. Αυτό σήμερα διευκολύνεται πολύ καλύτερα με την αύξηση της υποχρεωτικής σχολικής φοιτήσεως, είναι δέ αδουδητο ότι και από τους άποφοίτους της Γ' Γυμνασίου θά γίνουσι ορισμένοι έργατες, που εν βρεθούν στη Γερμανία και ξέρουσι λίγα γερμανικά από το σχολείο, θά έμφορέσουν με την καθημερινή επικοινωνία και με λίγο ένδοιαφέρον να μάθουσι άριστά ώστε να μή δυσκολεθουσι άπελπιστικά οπτε στη δουλειά τους. Έμχω μάλιστα ύπόψη μου και περιπτώσεις έργατών με άποψη άριστη από την Έλλάδα που έπειδή δέν γνώριζαν, οπτε ήταν άποφοίτοι έργατες, πράγμα που δέν συνέβαινε π.χ. με τους Γιουγοσλαβούς έργατες σε μεγάλη κλίμακα. Με έλλα λόγια, γνώση βασικών έστω στοιχείων γερμανικής ή και μία έπογγελματική ύπεδουνη σχολική βεβαίωση ελαιοκείσεως σε κάτι) θά έχει σαν άποτέλεσμα την ποιοτική άνοδο του έργατικού μας δυναμικού που μεταναστεύει έπλ του παρόντος στη Δ. Γερμανία

Σε συνάρτηση με τους Έλληνες της Γερμανίας θά πρέπει να αναφερθεεί έμω και η ύπαρξη 900 περίπου διδασκάλων Έλλήνων στα γερμανικά σχολεία για τά έκει έλληνοέκπαιθα. Γνωρίζω τίς τρομερές δυσκολίες των στη διεξαγωγή, έντέλεση του έργου τους και στην έλη πνευματική, πολιτιστική εππροσώπηση της χώρας μας εξααιτίας της άγνοιας της γλώσσας. Αυτό δέν είναι άπλό θέμα, διότι εν στα Γυμνάσια έχαν ορισμένοι διδαχθεί τη γλώσσα, οπτή, θά μπορούσαν στην άκαδημία να την καλλιτερήσουσι πιο πολύ και να τη γνωρίζουσι σε βαθμό λιανοποιητικό πηγαίνοντας ως έδασκαλοι στο έξωτερικό, να πηγαίνουσι δέ στη Γερμανία μόνο αυτοί. Διότι είμαι ύποχρεωμένος να τονίζω τη διαπιστώση μου ότι όπου ο έδασκαλος γνώριζε τη γλώσσα όχι μόνο δυσκολίες δέν είχε από πλευρά γερμανική, αλλά και από τους άποτηρούς περιοριστικούς νόμους ορισμένων χωρών ως προς την έδα κτική τους άρμοδιότητα στα έλληνοέκπαιθα-μαθητές των "έλληνοέκπαιθων" των γερμ. σχολείων-έχει πλήρη άρμοδιότητα και στην διδασκαλία της

Γερμανικής γλώσσας. Καί αυτό τό σημείο θά μπορούσε προγραμματισμένα νά τό επιμεταλλευθεί ή ελληνική πλευρά.

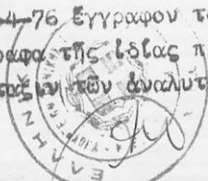
Μιά άλλη άξια ιδιαίτερης μνείας άποψη ποδ συνηγορεί γιά τήν εϋ-
ρότερη διάδοχη τής Γερμανικής στη χέρα μας μέ βάση τήν εισαγωγή της
στα σχολεία μέσης 'Εκπαίδευσης είναι καί οι μορφωτικές-έπιστημονικές
σχέσεις μας μέ τή Γερμανία. Αύτές είναι σταθερές, αλλά περιορισμένες
σέ άγους. 'Αν όμως λήρουμε άπόψη τήν πρόοδο τής Δ. Γερμανίας σέ όλους
τούς έπιστημονικούς τομείς καί τήν πληθώρα τών συγχρόνων έπιστημονικών
βιβλίων στη Γερμανική γλώσσα, είμαστε άποχρεωμένοι νά δηλώσουμε ότι
κρείάζεται νά γνωρίσουν καί πολλοί τή Γερμανική ώστε νά μπορούν νά
γνωρίσουν τες έπιστημονικές καί λοιπές προόδους τής Γερμανίας. Τό γε-
γονός αυτό σέ συνδιασμό μέ τήν μικρότερη άπόσταση τής Γερμανίας άπό
τή χέρα μας σέ σύγκριση μέ τή Γαλλία καί τες άγγλόφωνες χήρες κρείά-
ζεται νά τόχει ιδιαίτερα τής προσοχής μας. 'Η άποψη ότι εισαγωγή τής
Γερμανικής στα σχολεία θά είχε σαν άποτέλεσμα τήν άβήτηση τοϋ ποσοστοϋ
τών 'Ελλήνων φοιτητῶν στα Γερμανόφωνα Πανεπιστήμια δέν δημιουργεί σχε-
τικό πρόβλημα, διότι στη Δ. Γερμανία τουλάχιστο δέχεται μόνο άποφοι-
τούς Έλληνικών γυμνασίων (=λυκείων) μέ βαθμό συνολικό 15 καί άνω, μελ-
λουτικά δέ αϋτής τής ποιότητας οι άπόφοιτοι θά μπορούν καί έσῶ χωρίς
έξετάσεις νά φοιτήσουν στα Πανεπιστήμια.

Μέ βάση τά παραπάνω, εισηγοϋμαι νά εισαχθεί ή Γερμανική γλώσσα
στα Έλληνικά γυμνάσια καί κυρίως τών πρωτευουσῶν τών νομῶν, άποσδήποτε
δέ τής βόρειας 'Ελλάδας, διότι οι μέλλοντες νά διδάξουν είναι πτυχιούχοι
τοϋ τμήματος Γερμανικής Γλώσσας καί Φιλολογίας τοϋ Πανεπιστημίου Θεσ/κης
στο όποιο μόνο ύπάρχει τό τμήμα αυτό στη χέρα μας καί τό πρόβλημα έπι-
κοινωνίας ποδ θά διευκολύνει ή Γερμανική είναι στη βόρεια 'Ελλάδα έντο-
νότερο καθόσον τό 40-45% τών 'Ελλήνων μεταναστῶν-έργατῶν τής Δ. Γερμα-
νίας προέρχεται άπό εκεί".

Τό τμήμα λαβόν ύπ' όψιν:

1.- Τό ύπ' αριθμ. Φ. 210.2/75/35943/30-3-76 Έγγραφον τοϋ κ. 'Υπουργοϋ
Παιδείας διά οϋ διαβιβάσθησαν φωτοαντίγραφα άναφορῶν τοϋ Πανελληνιοϋ
Συλλόγου Πτυχιούχων τής Γερμανικής Γλώσσας καί Φιλολογίας καταταξευσῶν
εις τήν Βουλήν τών 'Ελλήνων άπό μέλη τής 'Εθνικής 'Αντιπροσωπείας.

2.- Τό ύπ' αριθμ. Φ. 210.2/81/44675/30-4-76 Έγγραφον τοϋ κ. 'Υπουργοϋ
Παιδείας δι' οϋ διαβιβάσθησαν Έγγραφα τής ίδιας προελεύσεως μέ τόν
σοκοδόν νά ληφθοϋν ύπ' όψει κατά τήν σύνταξιν τών αναλυτικῶν προγραμμάτων
τῶν Σχολείων Μέσης 'Εκπαίδευσης.

- 3.- Τό υπ' αριθμ. 47/4-11-76 του Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων Γερμανικής Γλώσσας αναφερόμενο σέ προηγούμενο σχετικό της 17-7-76/40 καί στό όποιο γίνεται λόγος γιά κατάρτιση καί μέρους των ομάδων συγγραφής "ένός σχολικού βιβλίου γερμανικής γλώσσας".
- 4.- Τό υπ' αριθμ. Φ. 210.2/103/134547/18-11-76 έγγραφο του κ. 'Υ-πουργού Παιδείας μέ τό όποιο διεβιβάσθη φωτοαντίγραφο εγγράφου της Δ/νσεως Μ.Ε.Ε. υπ' αριθμ. Φ. 820/54/113274/11-1176 πρὸς τή Γενική Δ/ση Γεν. 'Επιαιδεύσεως, (Δ/ση 'Εφαρμ. Προγρ. Μ.Ε.) μέ τό ερώτημα "άν αντιμετωπίζεται ή εισαγωγή της γερμ. γλώσσας εἰς τά ἑλληνικά Γυμνάσια", προκειμένου νά ἐνημερωθεῖ σχετικά τό 'Υπουργεῖον 'Εξωτερικῶν καί μέ τήν παράκληση στό διαβιβαστικό έγγραφο νά δοθεῖ ή γνώμη του Κ.Ε.Μ.Ε.
- 5.- Τό ἄρθ. 1, παρ. 2 καί ἄρθ. 2, παρ. 2, ἔδ. β' σχετικά πρὸς τήν ἀρμοδιότητα τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε.
- 6.- Τό περιεχόμενον της εισηγήσεως τοῦ κ. Νηλ. Πακαδοπούλου, Συμβούλου Β' ὡς καί τās προτάσεις των κ.κ. 'Ι. 'Αρβανίτη καί Γ. Γρατσέα, Συμβούλων Β' ἀποφαίνεται ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:
- Προτείνει νά διδασκεται ή Γερμανική Γλώσσα, ὡς δευτερη ξένη γλώσσα, στά πρότυπα κλασσικά Λύκεια, καί προβλέπει ὁ κ. 309/76 (ἄρθρ. 30 παρ. 5).
- ΘΕΜΑ 2ου - Περὶ των καθηδόντων καί των ἀρμοδιοτήτων των 'Εποπτῶν Μέσης 'Επιαιδεύσεως, των Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μέσης 'Επιαιδεύσεως, προϊσταμένων των 'Επιαιδευτικῶν Περιφερειῶν καί των παρά τους 'Επόπτας ὑπηρετούντων Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μέσης 'Επιαιδεύσεως.
- 'Ο ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος της ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότησις ἐπὶ τοῦ Θ. Π. Δ/τος περὶ των καθηδόντων καί των ἀρμοδιοτήτων των 'Εποπτῶν κ.κ. 'Επιαιδεύσεως των Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μ.Ε. προϊσταμένων των 'Επιαιδευτικῶν Περιφερειῶν καί των παρά τους 'Επόπτας ὑπηρετούντων Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Μ.Ε." ὀρισθεὶς εισηγητῆς κ. Γεώργιος Γρατσέας, Σύμβουλος Β', ἀνέγνωσε καί ἀνέπτυξε τήν ἐπ' αὐτοῦ εἰσηγήσιν του. 'Επιμολόγησε συζητήσεις, καὶ ἦν τό τμήμα λαβόν υπ' ὄψιν:

α) Τό δικά του υπ' αριθμ. ρ. 260/737/134.127/17-11-76 έγγραφου του κ. Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αποσταλέν εις τόν Κ. Β. Μ. Ε. πρός γνωμοδότησιν σχέδιον Π. Δ/τος "περί των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων των Εποπτικών Μέσης Εκπαίδευσεως, των Γενικών Επιθεωρητικών Μέσης Εκπαίδευσεως Προϊσταμένων των Εκπαιδευτικών Περιφερειών, και των κατά τούς Εποπτικούς υπηρετούντων Γενικών Επιθεωρητικών Μέσης Εκπαίδευσεως".

β) Τάς διατάξεις τής παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 186/75, εξ ου συνάγεται, ότι τό θέμα νομοτύπως εισάγεται και συζητείται,

διοφαινεται ομοφώνως

Γνωματεύει ως ακολούθως επί του σχεδίου Π. Δ/τος "περί των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων των Εποπτικών Μέσης Εκπαίδευσεως, των Γενικών Επιθεωρητικών Μέσης Εκπαίδευσεως Προϊσταμένων των Εκπαιδευτικών Περιφερειών και των κατά τούς Εποπτικούς υπηρετούντων Γενικών Επιθεωρητικών Μέσης Εκπαίδευσεως".

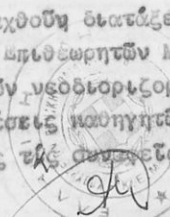
Α.- ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

α) Επί του σκεπτικού μέρους: "Η πρόβλεψις διό "γνωμοδότησιν" των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προεδρίας τής Κυβερνήσεως δεν έχει θέσιν, ενώ αντιθέτως πρέπει νά προβλεφθή "γνωμοδότησις" του Σ.τ.Ε.

β) Επί του διατακτικού μέρους:
 1) Τά άρθρα 2 και 3 τά άφορώντα εις τά καθήκοντα και τās άρμοδιότητας των Γενικών Επιθεωρητικών πρέπει νά προηγηθούσιν του άρθρου 1, τό όποτον άφορῃ εις τά καθήκοντα και τās άρμοδιότητας των Εποπτικών, καθ' όσον και αί επικαλούμεναι έν τῃ σκεπτικῃ έξουσιοδοτικῃ διατάξεις των άρθρων 40 και 42 του Ν. 309/76 τήν εσθήν σειράν ακολουθοῦσιν.

2) Εις τό άρθρον 2 του σχεδίου προτείνεται νά κατονομασθούσιν όλα τά βιβλία και λοιπά στοιχεῖα, τά όποια πρέπει νά τηροῦνται εις τά Γραφεῖα των Γενικών Επιθεωρητικών (βλ. και σχέδιον άντιστοιχου Π. Δ/τος Δημοτικῆς Εκπαίδευσεως).

3) Εις τό άρθρον 2 προτείνεται νά εισαχθούσιν διατάξεις προβλέπουσαι περί των αρμοδιοτήτων των Γενικών Επιθεωρητικών Μέσης Εκπαίδευσεως επί θεμάτων: προσωρινών τοποθετήσεων των υεδοιοριζομένων καθηγητών, αλιτήσεων ύποψηφίων πρός διορισμόν εις θέσεις καθηγητών, σχολικῆς υγίεινῆς και ἠθικῶν άμοιβῶν, άντιστοιχοι πρός τῆς ανωτέρω διατάξεις τῆς

προβλεπόμενης από του όμοιου Σχεδίου Π. Δ/τος περί των άρμοδιοτήτων
Εποπτικού Προσωπικού Δ.Ε. (άρθρον 1, παράγραφοι κατά σειρά 21, 26,
28 και 30).

4) Ωσαύτως προτείνεται όπως εἰς τό άρθρον 2 τοῦ Σχεδίου προβλεφθῆ
διάταξις ὀρίζουσα ὅτι ὁ ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Νομοῦ ἢ τοῦ Νομαρχιακοῦ
διαμερισματος ἐδρεῦον Γενικός Ἐπιθεωρητής ἀσκεῖ καθήκοντα εἰσηγητοῦ
παρά τῆ οἰκείῃ Νομάρχει ἐπὶ θεμάτων Μέσης Ἐπαγγελματικῆς Ἐπι-
σκευῆς, εἰσηγητής παρά τῆ Νομάρχει ὀρίζεται ὁ προϊστάμενος τῆς Ἀ' Ἐπι-
θεωρητικῆς Περιφερείας Μέσης Ἐπαγγελματικῆς Ἐπιθεωρητικῆς.

Β.- ΒΙΒΛΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 1

Παρ. 2: Νά διαγραφῆ τό "καί" πρὸ τῆς λέξεως "προβαλόντες".

Παρ. 4: Ἡ φράσις "παρά τῇ αὐτῇ Περιφερείᾳ" νά ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς
φράσεως "παρ' αὐτοῦ".

Παρ. 6: Ἡ λέξις "ὕποδειγματικῆς" νά ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς λέξεως
"δοκιμαστικῆς".

Παρ. 7: Νά διαγραφῆ ὀδύληρος ἢ παράγραφος αὕτη, ἐν ὄψει τῆς παρ. 18
τοῦ ἁρθρου 1:

Παρ. 13: Μετά τὴν λέξιν "γηπέδων" νά προστεθῆ ἡ φράσις "ὡς καὶ προμηθειῶν".

Παρ. 16: Ἡ λέξις "ἀναφερομένης" τοῦ β' στίχου νά ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς
λέξεως "ἀναγομένης".

Παρ. 18: Τό ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου "Ἄδύναται νά" νά διαγραφῆ.

Παρ. 19: α) Τά δύο πρῶτα ἐδάφια τῆς παραγράφου ταύτης νά ἀναδιατυπωθοῦν
ὡς ἀκολουθῶς:

"19. Εἰς τὰς πόλεις ὅπου ἐδρεῖται ὁ Ἐπίσκοπος ἢ καὶ εἰς τὴν
ἔδραν Ἐπιθεωρητικῆς Περιφερείας Μ.Ε., συγκεντρῶνουν κατὰ τό
πρῶτον εἰκοσαήμερον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοὺς καθητάς τοὺς
δυναμένους, ἀζημίως διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, νά πα-
ρακολουθήσουν μαθήματα ταχυρρυθμοῦ μετεπαγγελματικῆς καὶ ὄργα-
νῶν δι' αὐτοὺς σειρά μαθημάτων-διαλέξεων ἀναφερομένων εἰς
προβλήματα τῆς Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Διδακτικῆς ὡς καὶ εἰς ἐπι-
στημονικά θέματα σχεσίῳ ἔχοντα μὲ τό ἰσχυρὸν Ἀναλυτικὸν Πρό-
γραμμα. Τὴν διδασκαλίαν-τῶν μαθημάτων-διαλέξεων τούτων ἀνα-
θέτουν εἰς καταλλήλως ἐπιλεγόμενον Γενικὸν Ἐπιθεωρητῆ τῆς

Περιοχής ή και εις άλλους ειδικούς επιστήμονας, δυνάμενοι να διδάξουν και οι ίδιοι οι "Επίδοται".

β) Μετά την λέξιν "Επιθεωρηται" να προστεθῆ ἡ φράσις "Προϋστάμενοι Ἐπιπαιδευτικῶν Περιφερειῶν".

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2

Παρ. 2: Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης νὰ προστεθῆ ἐδάφιον ἔχον οὕτω: "Ὁ τύπος τῶν ὡς ἄνω βιβλίων καὶ στοιχείων καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἰπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐργασιαστικῶν".

Παρ. 3: Ἡ λέξις "ἐπαγρυπνοῦντες" νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς ἐκφράσεως "μεριμνοῦν δέ".

Παρ. 4: Νὰ διαγραφοῦν τὰ ἐντὸς παρενθέσεων ἀναγραφόμενα βιβλία, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἡ διάταξις περιοριστικὴ ἢ δεσμευτικὴ δι' ἄλλας ρυθμίσεις σχετικῶς πρὸς τὰ τηρούμενα ἐπίσημα βιβλία.

Παρ. 5: Ἡ τελευταία φράσις "ἐνεργοῦντες τὰ νόμιμα διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν νομίμων κυρώσεων διὰ πᾶσαν παράλειψιν ἢ παράβασιν" νὰ διατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: "ἐνεργοῦντες τὰ νόμιμα πρὸς ἐπιβολὴν κυρώσεων διὰ τυχόν παραλείψεις ἢ παραβάσεις".

Παρ. 6: Ἡ φράσις "Ἐποπτεύουν ἐπὶ τῆς ἀναβαθμολογήσεως" νὰ ἀναδιατυπωθῆ ὡς ἑξῆς: "Ἐποπτεύουν ἐπὶ τῆς ἀντικειμενικῆς ἀναβαθμολογήσεως", πρὸ δὲ τῆς λέξεως "ἰσχυοῦσας" νὰ προστεθῆ τὸ ἄρθρον "τάς".

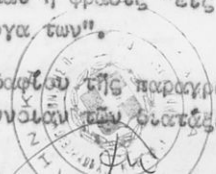
Παρ. 8: Ἡ λέξις "μέα" νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς λέξεως "μέσα". Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης νὰ προστεθῆ ἡ φράσις "διὰ τὴν ἀξιολογήσιν αὐτῶν".

Παρ. 9: Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης νὰ προστεθῆ ἡ λέξις "των".

Παρ. 10: Μετὰ τὴν φράσιν "ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις" νὰ προστεθῆ "μεριμνοῦντες διὰ τὴν ὀρθολογικὴν κατανομήν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς περιφέρειας των".

Παρ. 11: Νὰ διαγραφῆ ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παραγράφου φράσις "Ἄδυναται νὰ", νὰ διορθωθῆ τὸ "τοὺς διδάσκοντες", νὰ διαγραφῆ τὸ "καὶ" πρὸ τῆς λέξεως "ὀργανοῦντες" καὶ ἡ φράσις "εἰς τὸ διδακτικόν ἔργον" νὰ γραφῆ "εἰς τὰ ἔργα των".

Παρ. 12: Εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου ταύτης νὰ προστεθῆ ἡ φράσις "κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9 τοῦ Ν. 309/76".

Παρ. 13: Νά ἀπαλειφῶν ὁλόκληρος ἡ παράγραφος αὐτή . Τό βιβλίον εἶναι δύσκολο νά τηρηθῆ μέ ἀντικειμενικότητα καί σπανίως θά συμφωνοῦν οἱ ἐκθέσεις οὐσιαστικῶν προσώπων πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ σημειώσεις ἢ παρατηρήσεις . Τό τοιοῦτον πολλά πράγμα-
τα θά παρῶσχη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς περιπτώσεις ὑποβολῆς αἰτήσεων περὶ διαγραφῆς ἐκθέσεων . Ἔστω, ἄλλωστε, ὑπ' ὄψιν καί ἡ περίπτωση β' τῆς παρ. 8 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Ν. 309/76 .

Παρ. 14: Ἡ φράσις "τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπιοῦ" νά ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς φράσεως "τοῦ βοηθητικοῦ προσωπιοῦ" .

Παρ. 16: Τό χωρίον "εἴτε κατ' ἐντολήν....." νά ἀντικατασταθῆ διὰ τοῦ "εἴτε κατ' ἐντολήν προϊσταμένης αὐτῶν ἀρχῆς κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις ἢ καί παραγγέλλουν τὴν ἐνέργειαν τοι-
ούτων διοικητικῶν ἀνακρίσεων", προκειμένου ἢ διὰ τὰς νά συμπορεύεται πρὸς τὴν τῆς παρ. 15 τοῦ ἄρθρου 1 .

Παρ. 18: Νά ἀπαλειφθῆ ἡ λέξις "διαταγᾶς", ἡ ὁποία δέν ἔχει θέσιν ὅταν πρόκειται περὶ ἐγχειρίτων "ἐρμηνευτικοῦ" ἰδίᾳ περιεχο-
μένου, ἀλλὰ καί ὅταν αἱ ἐγχειρίδιοι εἶναι "ὁδηγητικαί" .

Παρ. 21: Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου ταύτης νά προστεθῆ ἡ φράσις "διὰ τὸ ὅποσον προβλέπεται γνωμοδότησις ὑπὸ εἰδικῶν διατά-
ξεων", προκειμένου ἢ διὰ τὰς νά συμπορεύεται πρὸς τὴν τῆς παρ. 24 τοῦ ἄρθρου 1 .

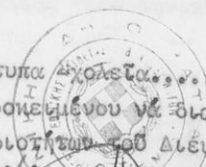
Παρ. 22: Ἡ λέξις "ἐπαρτυροῦντες" νά ἀντικατασταθεῖ διὰ τῆς λέξεως "μεριμνοῦντες", τὸ "ὑπὸ ἔποψιν" νά γραφῆ "ὑπὸ ἐποψίν", ἡ δέ φράσις "ἢ καί ἐπαιδευτικῶν τῶν γραφείων των" νά δια-
γραφῆ, διότι τὸ Τμήμα δέν συμφωνεῖ πρὸς τὸ μέτρον τοῦτο .

Παρ. 26-27: Αἱ λέξεις "ἀμελλητί" νά γραφοῦν μέ δύο λλ . Μετὰ τὴν λέξιν "ὑποβάλλουν" τοῦ πρώτου στίχου τῆς παραγράφου ταύτης νά προστεθῆ ἡ φράσις "εἰς διπλοῦν", προκειμένου νά ὑπάρξῃ ἀντίγραφον διὰ τὸν ἀτομικὸν φάκελον τοῦ συντάκτου .

Παρ. 28: Ἡ ἐν τέλει τῆς παραγράφου ταύτης "πρὸς περαιτέρω βελτίωσιν" νά διαγραφῆ, διότι δέν δύναται νά ἀναφέρεται ἰδίᾳ εἰς τὴν φράσιν "καί τῆς ἀναπτυχθείσης ὑπ' αὐτῶν δραστηριότητος" .

Παρ. 3:

Παρ. 1: Τό χωρίον "ὡς καί τὰ Πρότυπα..... Περιφερείας" χρῆζει ἀναδιατυπώσεως, προκειμένου νά διασαφηθῆ πληρέστερον τὸ περιεχόμενον τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Προτύπου

ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιθέσεων, εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ διευθυντὴς οὗτος δὲν εἶναι τῆς εἰδιωκτικῆς τοῦ ἐπιθεωρουμένου ὑπὸ ἑτέρου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καθηγητοῦ.

- Παρ. 3: Ἡ φράσις "ἕκαστος κατὰ τὴν εἰδιωκτικότητά του" νὰ τεθῆ μετὰ τὴν φράσιν "καὶ τῶν βιβλιοθηκῶν".
- Παρ. 4: Νὰ ἀπαλειφθῆ ὀλιθιλιθος ἢ παρόμοιος, δι' οὗς λόγους προσετάθη, καὶ ἡ διαγραφή τῆς παρ. 13 τοῦ ἀρθροῦ 2.
- Παρ. 5: Ἡ λέξις "ὑποδειγματικῶς" νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς λέξεως "δοκιμαστικῶς" καὶ νὰ ἀντικατασταθῆ ἡ φράσις "κατὰ τὰς διδασκαλικὰς αὐτῶς" διὰ τῆς φράσεως "κατ' αὐτῶς".
- Παρ. 6: Τὸ χωρίον "κατὰ τὰς συσπῆφεις ταύτας δι' ὀμιλιῶν καὶ συνεργασίας ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν διδασκαλικῶς ἀλλὰ καὶ δι' ὑποδειγματικῶν διδασκαλιῶν" νὰ ἀντικατασταθῆ οὕτω: "Κατὰ τὰς συσπῆφεις ταύτας δι' ὀμιλιῶν καὶ συζητήσεων ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὀργανώσεως δοκιμαστικῶν διδασκαλιῶν".
- Παρ. 7: Ἡ λέξις "ἐπιδίδουν" νὰ προταχθῆ τῆς προτάσεως.
- Παρ. 8: Αἱ λέξεις "περὶ τῶν ἐπικαιρευτικῶν" νὰ ἀντικατασταθοῦν "διὰ τοὺς ἐπικαιρευτικοὺς", εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς παραγράφου νὰ προστεθῆ ἡ φράσις "κατὰ τὰς οἰκειὰς διατάξεις τοῦ Ν. 309/76".
- Παρ. 9: Ἡ λέξις "διενεργοῦν" νὰ προταχθῆ τῆς προτάσεως.
- Παρ. 11: Ἡ φράσις "τοῦ Ἐπικαιρευτικοῦ" νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς φράσεως "τῶν ἐπικαιρευτικῶν τῆς εἰδιωκτικότητος των".
- Παρ. 12: Ἡ λέξις "προβαλῶν" νὰ προταχθῆ τῆς προτάσεως.
- Παρ. 14: Μετὰ τὴν λέξιν "ἐπιθεοῦν" νὰ προστεθῆ ἡ φράσις "εἰς διπλοῦν", δι' οὗς λόγους προσετάθη ὁμοίως εἰς τὴν παρ. 28 τοῦ ἀρθροῦ 2.

ΠΕΜΑ 3ον - Ἀνομοιότησεις

Ὁ ἐπὶ τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὀρισθεὶς εἰσηγητὴς κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β', ἐνημέρωσε τὰ μέλη τοῦ τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 5471/129404/9-11-76 ἐγγράφου τοῦ κ. Πουργοῦ Παιδείας περὶ τῆς "Διδασκαλικῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης εἰς τοὺς ἐπικαιρευομένους".

Μεθ' οὗ ἀναγίνεται ἡ συνεδρίασις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ,

John L. D'Amico
ΑΝ. ΠΑΓΚΛΑΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ,

Zafaroni
ΑΝ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ 111

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 9.30 πρωΐνην, τὸ τμήμα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως, συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ καταστήματι αὐτοῦ (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἀν. Παγιάλου, Προέδρου τοῦ τμήματος, οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σακκιάς, Φ. Βῶρος, Ν. Βαρουχάκης, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Κ. Φούσιος, Κ. Κατσιμάνης, Στ. Παπασημαϊκόπουλος, Λ. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ τμήματος Δημ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ βαθμῇ 7φ.

Δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀλ. Παπαδερὸς, Ἰ. Σιορδίλης, Εἰδιοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., εὐρισκόμενοι ἐν κανονικῇ ἀδειᾷ. Ἐπίσης δέν παρέστησαν οἱ κ.κ. Β. Θεοδωρακόπουλος, Δημ. Τομπαῆδης, Εἰσηγηταί, λόγφ ἑτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως των.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ον - Εἰσηγήση γιὰ ὅσα βιβλία Γυμνασίου-Λυκείου πρέπει νὰ ἀνατυπωθοῦν ἀπὸ τὸν Ο.Ε.Δ.Β. ὡς ἔχουν.
- ΘΕΜΑ 2ον - Σχέδιο γιὰ παραγωγή καὶ τηλεοπτικὴ παρουσίαση θεάτρου γιὰ σκοπὸ ἐκπαιδευτικὸ. Εἰσηγητὴς κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β΄.
- ΘΕΜΑ 3ον - Γνωμοδότησις γιὰ τὸ Λεξικὸ τῆς Δημοτικῆς τοῦ κ. Γ. Γεραλή. Εἰσηγητὴς κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β΄.
- ΘΕΜΑ 4ον - Γνωμοδότησις "περὶ τῶν κλάδων τῶν Μαθηματικῶν (α) Παραστατικὴ Γεωμετρία (β) Στοιχεῖα Ἀναλύσεως", Εἰσηγητὴς κ. Ν. Βαρουχάκης.
- ΘΕΜΑ 5ον - Ἐπίδοση ἀπὸ τὸν Ο.Ε.Δ.Β τῆς μεταφράσεως δανιοῦ μαθηματικοῦ συγγραμματος, Εἰσηγητὴς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β΄ ἀρχῇ τῆς συνεδρίας διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἀποφασίζεται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ τμήμα ἐπινοεῖται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ου - Εισήγηση για ύδα βιβλία Γυμνασίου-Λυκείου πρέπει να ανατυπωθούν από τον Ο.Ε.Δ.Β. ως έχουν

Ο Πρόεδρος του τμήματος Μέσης 'Εκπαίδευσης κ. 'Αν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', παρενόησε τα μέλη του τμήματος, όπως προτείνουν ποια έτι των βιβλίων του Γυμνασίου καί του Λυκείου πρέπει να ανατυπωθούν ως έχουν.

Τό τμήμα μετά διεξοδικών επί του θέματος τούτου των μελών άποφαινεται όμοφώνως ως ακολούθως:

'Ανατύπωση Βιβλίων Γυμνασίου-Λυκείου
ως έχουν

1.- Θρησκευτικά

- α) Διά τήν Γ' τάξιν του Γυμνασίου
Βασ. 'Ιωαννίδου: 'Ερμηνεία έλλειπτών περιιοπών έτι τής Π. καί
Κ. Διαθήκης, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.
- β) Διά τήν Β' τάξιν του Λυκείου
Β.Γ. Μπιλάλη: 'Ορθόδοξη Πίστη καί Λατρεία, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.
- γ) Διά τήν Γ' τάξιν του Λυκείου
Κων/νου Γρηγοριάδου: Χριστιανική 'Ηθική, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.

2.- Γεωγραφία

- Διά τήν Γ' τάξιν του Γυμνασίου
Έτις τήν Γεωγραφίαν τής Γ' τάξεως του Γυμνασίου κατά τήν έτύπωσιν
του χάρτου τής 'Ασίας (σ. 16-17) να γίνουσι:
- α) Λευκαί αί νήσοι του Αιγαίου καί ή Κρήτη, καί
β) 'Η Κύπρος να χρωμαρισθῆ μέ χρῶμα διάφορον του κιτρίνου μέ τό
όποτον έχει χρωματισθῆ ό χάρτης τής Τουριίας, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.

3.- Βιολογία

Διά τήν Γ' τάξιν του Γυμνασίου
Κ. Κοιμπά - Ε. Ζούρου - Σ. Τσάνα - Κ. Χριστοπούλου, έκδόσεως

Διά τήν Γ' τάξιν του Γυμνασίου, 'Αλιινδού Μάξη, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.

5.- Φυσική

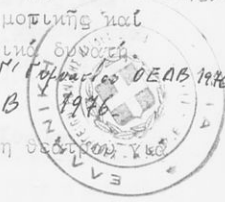
Διά τήν Γ' τάξιν Γυμνασίου, Σαλτερή Περιστεράκη, έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976.

6.- Ιστορία

- α) Διά τήν Α' τάξιν Λυκείου, 'Αθ. Καλογεροπούλου έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976
  - β) Διά τήν Β' τάξιν Λυκείου, Κ. Καλοκαιρινού έκδόσεως ΟΕΔΒ 1976
- Γενική παρατήρησις-παραίτησις διά τά βιβλία τά όποια θά έκδώσῃ ό ΟΕΔΒ διά τό σχολικόν έτος 1977-78.

- α) διαστάσεις βιβλίων 17.5 X 25 (70/100).
- β) ποιότητα χαρτιού 80 γραμμ. (σατινέ).
- γ) βιβλιοδεσία καλύτερη (χρήσις πλαστιού, όπου υπάρχει δυνατότης).
- δ) προσαρμογή εις τήν επίσημον γραμματιήν τής Δημοτιής καί εις τήν περίπτωσιν ανατυπώσεων, όσο είναι τεχνικώς δυνατό.

- 7. Συντακτικόν καὶ Ἀγγλ.-Ἑλλην. γλώσσας Ἀρ. Τζαρτζάνου Γ' Γυμνασίου ΟΕΔΒ 1976
  - 8. Παιδική Γραμματική Ἀρ. Τζαρτζάνου Α' Λυκείου ΟΕΔΒ 1976
- ΘΕΜΑ 2ου - Σχέδιο για παραγωγή καί τηλεοπτική παρουσίαση θεάτρου γιά σιοπό εκπαιδευτικό. Εισηγητής κ. Φ. Βώρος

'Ο επί του 2ου θέματος τής ήμερησίας διατάξεως "Σχέδιο για παραγωγή καί τηλεοπτική παρουσίαση θεάτρου για σιοπό εκπαιδευτικό" εισηγητής κ. Φ. Βώρος, Σύμβουλος Β', θέτει ύπ' όφει των μελών του τμήματος

α) Τήν άποσταλεῖσαν επιστολήν του κ. BAKER SIGLEY καί διαβιβασθεῖσαν εις τό Κ.Ε.Μ.Ε. τήν 30-11-76 ύπό τής κας "Ανας Συνοδινού, Βουλευτοῦ καί συνδέσμου εις τήν 'Ελλάδα του όργανισμοῦ BAKER SIGLEY EDUCATIONAL PRODUCTIONS LTD καί

β) Τήν εισηγήσιν του έχουσαν οὔτω:

α) 'Η κ. "Ανα Συνοδινού σύνδεσμος στην 'Ελλάδα του όργανισμοῦ πού αναφέρεται στο θέμα διαβιβάζει τήν πρόταση των BAKER SINGLEY πού συνοπτικά είναι ή ακόλουθη:

1) Οί κ.κ. BAKER-SINGLEY ύπόσχονται ότι σε διάστημα 8 εβδομάδων μπορούν - με όρισμένες προϋποθέσεις πού μνηνεύονται παρακάτω - νά εκπαιδεύσουν ένα ελληνικό επιτελεῖο ήθοποιών-εκπαιδευτιών, πού θά είναι σε θέση ύστερα μόνοι τους νά παράγουν μέ τή συμμετοχή μαθητιών τμημάτων μικρές ταινίες για παιδιά των 8-12 χρόνων,

2) Ἀποβάλλουν σχετικό προϋπολογισμό δαπάνης πού περιλαμβάνει 14 μήνες από παραγωγή, διευθυντή παραγωγής καί άμοιβή τής ιδέας τής κ. ἄχρι τή συγκρότηση γραμματείας καί έξοδα ταξιδιοῦ καί συντηρήσεως για τό χρόνο παραμονής στη χώρα μας.

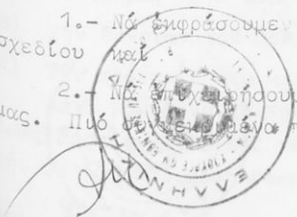
β) Νομίζω ότι η ιδέα να αξιοποιηθεί η τηλεόραση για έπαι-
 δευτικούς σκοπούς ^{για} και την καλαισθητική αγωγή των μαθητών ειδι-
 τερα (και όχι μόνο για την ηλικία των 8-12 χρόνων) είναι σωστή
 και αξιοπρόσεκτη, δεν νομίζω όμως ότι χρειαζόμαστε την κ. BAKER
 και τούς συνεργάτες της ούτε καν για το ξεκίνημα. Χρειαζόμαστε
 κάτι άλλο: σοβαρότητα και νοικοκυριό στα έργα μας. Υπάρχουν εδώ
 δυνάμεις λιανές και πολλές έιατοντάδες συνάδελφοι που σπούδασαν σε
 διάφορες χώρες και παρακολούθησαν ίσως και τα προγράμματα της κ.
 BAKER (και ο υποφαινόμενος)* περισσότερες έιατοντάδες συνάδελφοι
 που υπηρετούν σήμερα στη Δ. Γερμανία, στο Λόνδino, στον Καναδά,
 που παρακολουθούν τέτοια προγράμματα ή μπορούν ειδικότερα να τα
 παρακολουθήσουν αν τούς ένθαρύνουμε. Και μπορούμε να δημιουργήσουμε
 με διές μας δυνάμεις μιντό έπιτελετο από σταδιοδρομημένους έδω
 έπαιδευτικούς και ίσως μερικούς ήθοποιούς* και με τα άπαραίτητα
 τεχνικά μέσα μπορούμε να οργανώσουμε έμπομπές για τó Δημοτικό και
 τó Γυμνάσιο με θέματα ποιίλα όπως:

- 1.- Διεξαγωγή ενός μαθήματος όπως γίνεται στην αΐθουσα,
- 2.- Παρουσίαση μαθήματος (ίσως από μαθητές),
- 3.- Παρουσίαση συζητήσεων πάνω σε διδαγμένα μαθήματα (π.χ.
 συζήτηση φιλιππικών και δημοσθενικών όπαδων, ένωτικων και άνθωνωτικων,
 έλιονομάχων και έλιονολατρων, όπαδων και άντιπάλων του Καποδίστρια
 κλπ κλπ),
- 4.- Παρουσίαση της έπαγγελματιής ζωής (μέ μαθητές για τούς
 γονεΐς τους),
- 5.- θέματα ψυχαγωγικά (μέ μαθητές για μαθητές),
- 6.- Ποιίλα θέματα έλληνιής ζωής,

και όλα αυτά θά έχουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα, θά προέρχονται από
 μās και θά είναι προσαρμοσμένα στην έλληνιή πραγματιότητα. Πολλά
 πράγματα σε μās άποτυγχάνουν γιατί ξεκινάμε με την έμπειρία και δου-
 λιή μίμηση των άλλων. Χρειαζόμαστε κάτι άλλο: κοινό μυαλό και έ-
 φούσιωση στο έργο μας.

γ) Προτείνω:

- 1.- Να έμφράσουμε τις ευχαριστιες μας προς τούς άποστολεΐς του
 σχεδίου και
- 2.- Να έπιχερήσουμε την αξιοποίηση της ιδέας ^{αύτης} με τις δυνάμεις
 μας. Πύο τού έπιχερήσανα προτείνω να συγκροτηθεί ομάδα που θά μελετήσει

τό θέμα και θά υποβάλει σέ χρόνο τακτό σχέδιο γιά δράση. Στήν ομάδα αὐτή νομίζω σωστό (ὡς ἔνδειξη τιμῆς και ἀναγνώρισης) νά προσληθῆτ τιμητικά ἢ κ. Συνοδινού. Προσωπικά εἶμαι πρόθυμος νά λάβω μέρος· λοιπά μέλη τῆς ομάδας προτείνω: δύο-τρεις ἐκπαιδευτικούς (μέ κριτήριο τῆ σχετική ἐμπειρία), ἕνα ἡθοποιό και ἕνα τεχνικό τηλεοράσεως.

Τό τμήμα λαβόν ὑπ' ὄψει (α) τό περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ὀργανισμοῦ BAKER-SIGLEY EDUCATIONAL PRODUCTIONS LTD; διαβιβασθείσης εἰς τό Κ.Ε.Μ.Ε. τήν 30-11-76 ὑπό τῆς κ. "Ανας Συνοδινού, Βουλευτοῦ και συνδέσμου ἐν Ἑλλάδι τοῦ ὡς ἔνω ὀργανισμοῦ και (β) τήν εἰσήγησιν τοῦ κ. Φ. Βῶρου, Συμβούλου Β' ἀποδέχεται ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα:

- α) Ἐμφράζομε τάς εὐχαριστίας μας πρός τοὺς ἀποστολεῖς τοῦ σχεδίου
- β) Προτείνομεν ὅπως συγκροτηθῆ ὁμάς ἢ ὁποία θά μελετήσῃ τό θέμα και θά υποβάλλῃ σέ χρόνο τακτό σχέδιον διὰ τήν δράσιν. Εἰς τήν ομάδα αὐτή κρίνομεν ἀπαραίτητον (ὡς ἔνδειξιν τιμῆς και ἀναγνώρισεως) τήν παρουσίαν τῆς κυρίας "Ανας Συνοδινού. Ἐπίσης προτείνομεν ὡς λοιπά μέλη τῆς ομάδος 2-3 ἐκπαιδευτικούς (μέ κριτήριο τήν σχετικήν ἐμπειρίαν), 1 ἡθοποιό και ἕνα τεχνικό τῆς τηλεοράσεως.

ΘΕΜΑ 3ον - Γνωμοδότησις γιά τό "εξινικό τῆς Δημοτικῆς - Γ. Γεραλῆ, Εἰσηγητής κ. Φ. Βῶρος.

Ὁ ἐπί τοῦ 3ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότησις γιά τό Λεξιικό τῆς Δημοτικῆς, Γ. Γεραλῆ, Εἰσηγητής κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β'; θέτει ὑπ' ὄψει τῶν μελῶν τοῦ τμήματος:

- α) Τήν ἀπό 17-9-76 αἴτησιν τοῦ Ἐιδ. Οἴκιου "Ἐιδόσεις Κένταυρος".
- β) Τό ὑπ' ἀριθμ. 114.447/8-10-76 ἔγγραφο τοῦ κ. Ξπουργοῦ Παιδείας δι' οὗ διεβιβάσθη ἢ ὡς ἔνω αἴτησις μετά 5 ἀντιτύπων τοῦ ἐν θέματι Λεξιικοῦ και ἐζητήθη ἢ γνωμοδότησις.
- γ) Τήν εἰσήγησιν τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. Δημ. Τομπαῖδη και Βασ. Θεοδωρακοπούλου γενομένην τήν 25-10-76 ἀλλά μή ἀνακοινωθεῖσαν εἰς τό τμήμα, λόγω ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ ἐν λόγῳ θέματος.
- δ) Τήν ἔννοιαν τοῦ ἀρθ. 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 και
- ε) Τήν πρότασιν του κατὰ τήν ὁποίαν κρίνει τό βιβλίον ὡς χρήσιμον κατὰ τήν ἔννοιαν τοῦ ἀρθρου 2 παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75. Ἀναφέρεται ὅμως ἀπορριπτικῶς εἰς τελευταία 1976 β' ἔκδοσιν τοῦ λεξιικοῦ αὐτοῦ, τήν ὁποίαν και ἄλλη θεωρεῖ χρήσιμη. Εἰσηγεῖται ἀκόμη, ὅπως ἢ

Λιοτίησις διατυπώση σχετινή ποινική ρήτρα διά τήν περίπτωσιν κατά τήν όποίαν ό έκδότης θά χρησιμοποιήση τόν χαρακτηρισμό "χρήσιμο" διά τήν προώθησι προηγουμένων έκδόσεων τοῦ "Λεξινοῦ τοῦτου.

Τό τμήμα λαβόν ύπ'όφει (α) τήν από 17-10-76 αίτησιν τοῦ "Εκδ. Οἴου "Έκδόσεις Κένταυρος", (β) τό ύπ'άριθμ. 114.447/8-10-76 έγγραφον τοῦ κ. Ύπουργοῦ Παιδείας δι'οῦ διεβιβάσθη ή ώς άνω αίτηση, (γ) τήν εισηγήσιν τῶν εισηγητῶν τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. κ.κ. Δήμ. Τομπαΐδη καί Βασ. Θεοδωρακοπούλου, μή άνακρινωθεΐσαν εις τό τμήμα λόγῳ άναβολῆς τῆς συζήτησεως τοῦ έν λόγω θέματος, (δ) τήν έννοιαν τοῦ άριθμ. 2 ^{ισαρίχ}5 τοῦ Ν. 186/75, (ε) τήν πρότασιν τοῦ κ. Φ. Βάρου, Συμβούλου Β' καί (στ) τήν διεξαχθεΐσαν συζήτησιν άποδέχεται όμοφώνως τά άκλόουθα:

Τό "Λεξιόό Δημοτιής" τοῦ Γ. Γεραλή, χαρακτηρίζεται ώς χρήσιμον κατά τήν έννοιαν τοῦ άρθρου 2 ^{ισαρίχ}5 τοῦ Ν. 186/75 διά τήν περίοδον 1976-77 διά τήν όποίαν δέν έχομεν άλλο έπίσημο λεξιόό τῆς δημοτιής.

ΘΕΜΑ 4ον - Γνωμοδότησις "Περί τῶν κλάδων τῶν "μαθηματιῶν (α) Παραστατιή Γεωμετρία καί (β) Στοιχεΐα "Αναλύσεως" Εισηγητῆς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'.

Ό επί τοῦ 4ου θέματος τῆς ήμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότησις περί τῶν κλάδων τῶν "μαθηματιῶν (α) Παραστατιή Γεωμετρία καί (β) Στοιχεΐα "Αναλύσεως, Εισηγητῆς κ. Ν. Βαρουχάκης θέτει ύπ'όφει τῶν μελῶν τοῦ τμήματος:

1) Τό ύπ'άριθμ. Φ. 211.17/166/54560/29-5-76 έγγραφον τοῦ "Υπουργοῦ "αιδείας κ. Γ. Ράλλη περί τῶν κλάδων τῶν "μαθηματιῶν (α) Παραστατιή Γεωμετρία καί (β) Στοιχεΐα "Αναλύσεως καί

2) Τήν εισηγήσιν του έχουσαν οὔτω:

α) Διά τοῦ ύπ'άριθμ. Φ. 211.17/166/54560/4-6-76 έγγράφου τῆς Δ/νσεως έφαρμογῆς "ρογ. "ελετῶν τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ. έζητήθη ή γνωμοδότησις τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. περί τοῦ εάν ύφίσταται διδαστιή ανάγκη έγκρίσεως έλευθέρων βοηθημάτων διά τήν διδασιαλίαν τῶν επί μέρος κλάδων τῶν "μαθηματιῶν (α) Παραστατιή Γεωμετρίας καί (β) Στοιχεΐων "Αναλύσεως.

β) Κατά τήν Παρ. 2 εδ. β' τοῦ άρθρου 2 τοῦ Ν. 186/1976 ^{ισαρίχ}5 τοῦ Ν. 186/75 γνωμοδοτεΐ επί παντός έρωτήματος τοῦ "Υπουργοῦ "Εκδ. Παιδείας καί θρησκευμάτων σχετιοῦ πρός τό άντικείμενον τῶν άρμοδιότητων τοῦ καί συνεπῶς τό θέμα νομοτύπως εισάγεται πρός συζήτησιν.

γ) Κατά τό ἰσχύον Ἀναλυτικόν Πρόγραμμα ἡ Παραστατικὴ Γεωμετρία διδάσκειται μόνον ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος τὸ ἐπιτρέπουν αἱ διδακτικαὶ συνθήκαι τῆς τάξεως. Συνεπεία τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὕλη τῆς Π.Γ. δέν περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἐξεταστέαν ὕλην τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων διὰ τὰ Α.Ε.Ι. ἔπαυσε ἀπὸ ἐτῶν ἡ διδασκαλία τοῦ κλάδου τούτου εἰς τὰ Σχολεῖα. Ὡς πρὸς τὰ "Στοιχεῖα Ἀναλύσεως" τῆς Γ' Λυκείου ἡ ἀντιστοιχος ὕλη διδάσκειται ἀπὸ ἐτῶν ἐν τῶν ἐγκειρισμένων διδακτικῶν βιβλίων θετικῆς καὶ θεωρητικῆς κατευθύνσεως πλὴν τμήματος ὕλης τὸ ὅποτον, ὡς μὴ περιεχόμενον εἰς τὸ βιβλίον θεωρητικῆς κατευθύνσεως, διδάσκειται ἐν σημειώσεων τῶν διδασκόντων. Ἐν συνεχείᾳ ὁ εἰσηγητὴς λέγει ὅτι ἀσφαλῶς ὑφίσταται θέμα ἐπισυγχρονισμοῦ ἢ καὶ προσαρμογῆς κατὰ τὸ δυνατόν πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν νέων ἐκπαιδευτικῶν μέτρων τῶν ἀνωτέρω ἐγχειρισίων. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα δέν ἀντιμετωπίζεται κατὰ μεμονωμένην περίπτωσιν συγκεκριμένου κλάδου ἢ βιβλίου ἀλλὰ σφαιρικῆς δεδομένης τῆς ἐσωτερικῆς συνοχῆς τῆς ὕλης τῶν Μαθηματικῶν, "Ἡ δὲ τὸ θέμα ἔχει μελετηθεῖ καὶ πρόκειται νὰ ἀνατεθῇ ἡ συγγραφή νέων διδακτικῶν βιβλίων Μαθηματικῶν τόσον ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ νέου ἀναλ. Προγράμματος ὅσον καὶ ἐνεῖνων τὰ ὅποια θὰ χρησιμοποιηθοῦν κατὰ τὸ μεταβατικόν στάδιον μέχρι τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπὸ κατάρτισιν νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Τὸ τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄφειδόν το περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθμ. φ. 211.17/166/54560/29-5-76 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Πάλλη "περὶ τῶν κλάδων τῶν Μαθηματικῶν (α) Παραστατικὴ Γεωμετρία καὶ (β) Στοιχεῖα Ἀναλύσεως", (β) τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ν. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β' καὶ (γ) τὴν διεξαχθεῖσαν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος εἰσήγησιν, ἀποδέχεται ὁμοφώνως τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Βαρουχάκη, ὡς ἔχει.

ΘΕΜΑ 50 - Ὁ ἀρμόδιος γιὰ τὸ 50 θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἐνδοση ἀπὸ τὸν Ο.Ε.Δ.Β. τῆς μεταφράσεως δανικοῦ μαθηματικοῦ συγγράμματος" κ. Ν. Βαρουχάκη, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

- 1.- Τὸ φ. 211.31/38/130868/11-11-76 ἔγγραφο τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ. μὲ συνημμένα:
  - α) τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὁμ. καθηγητοῦ τοῦ Ε.Μ.Π. κ. Ν. Κριτικοῦ, καὶ
  - β) τὸ πολυγραφημένο κείμενον τοῦ συγγράμματος καὶ φιλμς.
- 2.- Τὴν εἰσήγησιν του:
- 1.- Μὲ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῦ ΥΠ.Ε.Π.Θ. ζητεῖται ἡ γνωμοδότησις τοῦ

./.

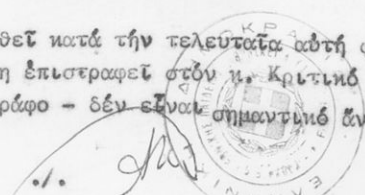
Κ.Ε.Μ.Ε. για τη σκοπιμότητα έκδοσης από τον Ο.Ε.Δ.Β. στοιχειοθετημένου νειμένου 407 σελ. που συνοδεύεται από Ισαριθμό φιλμ και που αποτελεί μετάφραση δανιού μαθηματικού βιβλίου.

2.- Στην επιστολή του ο Καθηγητής κ. Ν. Κριτινός επισημαίνει τὰ ακόλουθα:

- α) Ἡ μετάφραση τοῦ δανιού βιβλίου ἀποφασίστηκε τὸ 1966 μετὰ ἀπό πρὸταση τῆς Ὀλομέλειας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.
- β) Μὲ κοινή ἀπόφαση τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας τὸν Σεπτ. ἔμβριο 1966 ἀνοτέθηκε στὸν κ. Κριτινὸ νὰ ὀργανώσει καὶ ἐποπτεύσει τὸ ἔργο καὶ τὴν ἔκδοση τῆς μεταφράσεως.
- γ) Ἡ στοιχειοθέτηση τῶν χειρογράφων μὲ σύστημα VARI-TYPHER καὶ ἡ φωτογράφιση σὲ φιλμ ὀλοκληρώθηκε λίγο πρὸς τῆς καταργήσεως τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου (30-6-67).
- δ) Ἐπειδὴ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας τῆς δικτατορίας ἀρνήθηκε νὰ προχωρήσει στὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου, ὁ κ. Κριτινὸς γιὰ νὰ τὸ διαφυλάξει, ἀποζημίωσε τὸν τυπογράφο καὶ ἔγινε κάτοχος τοῦ στοιχειοθετημένου νειμένου καὶ τοῦ φιλμ, τὰ ὀποῖα τῶρα θέτει στὴ διάθεση τοῦ Ὑπουργείου χωρὶς καμμιὰ ἀπαίτηση, προκειμένου νὰ προχωρήσει ἢ ἐκτύπωσὶ τους.

Ἐισηγοῦμαι τὴν ἀνεπιφύλακτη ἀποδοχὴ τῆς προσφορᾶς - καθὼς φυσιολογικῆς, δικῆ καὶ ὁ ὄλος χειρισμὸς τοῦ θέματος, γιὰ ἄνθρωπο τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἀναστήματος τοῦ κ. Κριτινοῦ - καὶ τὴν προώθηση τῆς ἐκτύπωσης τοῦ ἔργου διότι:

- α) Πρὸκειται γιὰ ἐξαιρετὸ ἔργο ἀπαραίτητο γιὰ τὶς Σχολικὲς Βιβλιοθήκες καὶ πολλαπλὴ χρῆσιμο γιὰ τοὺς καθηγητὲς Μαθηματικῶν.
- β) Τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ δομὴ του ἑναρμονίζεται μὲ τὶς τάσεις τοῦ νέου προγράμματος Μαθηματικῶν ποὺ θὰ καταρτισθῇ γιὰ τὸ Λύκειο.
- γ) Ἀπὸ τεχνικῆς πλευρᾶς ἡ ἐκτύπωση, ἀφοῦ ὑπάρχουν τὰ φιλμ, δὲν θὰ παρουσιάσει κανένα πρόβλημα ἐντὸς ἀπὸ ὀρισμένες ἀπλὲς προσαρμογῆς πρὸς τὴ νέα Γραμματικὴ (π.χ. μετατροπὴ τοῦ η' τῆς ὑποτακτικῆς σὲ εἰ).
- δ) Τὸ ποσὸν ποὺ θὰ ἀπαιτηθεῖ κατὰ τὴν τελευταία αὐτὴ φάση τῆς ἐκτύπωσης - καὶ ἂν ἀκόμη ἐπιστραφεῖ στὸν κ. Κριτινὸ τὸ ποσὸν ποὺ κατέβαλε στὸ τυπογράφο - δὲν εἶναι σημαντικὸ ἂν συγκριθεῖ

μέ το κέρδος που θα αποκομίσουν ^οσοι χρησιμοποιήσουν κατά οποι-
δήποτε τρόπο τόν ξργο τούτο.

Μεθ' ού λύεται ή συνεδρίασις.

Ο Πρόεδρος,

Αντιπρόεδρος

Η Γραμματεὺς,

Δῆμ. Ζαχαριάντου

Handwritten signature of Δημ. Ζαχαριάντου

Πράξις 112η

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 13ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9,30 π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ), συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ. (Λεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀναστ. Παγιᾶλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος, Συμβούλου Α' οἱ Δημήτρ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Γ. Γρατσάς, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' Κ. Φούσιας, Στ. Παπασημαϊόπουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δημ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ Βαθμῶ 7ω.

Δέν παρέστησαν οἱ Ἰ. Ἀρβανίτης, Φ. Βῶρος, Σύμβουλοι Β' λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεώς των, οἱ Ἀλέξ. Παπαδερὸς, Ἰ. Σιορδίλης, Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, εὐρισκόμενοι ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ καὶ οἱ Δημ. Τομπαΐδης, Κυρ. Κατσιμάνης καὶ Βασ. Θεοδωρακόπουλος, Εἰσηγηταί, ~~ἀνακοινώσεως~~ λόγῳ ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεώς των.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

- 1ον Ἐπιστημονικὴ ἐποπτεία Προτύπων Σχολείων
- 2ον Εἰσήγησις διὰ ὅσα βιβλία Γυμνασίου-Λυκείου χρειάζονται τροποποίησιν.
- 3ον Γνωμοδότησις διὰ τὸν χάρτη/τῆς Μεσαιωνικῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Π. Βερροιώτου.
- 4ον Ἀνακοινώσεις

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκειται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Διὰ τὸ πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως Ἐπιστημονικὴ ἐποπτεία προτύπων Σχολείων, τὸ Τμήμα ἀφοῦ ἀνεφέρθη εἰς προηγουμένας πράξεις του 86/5-11-76, 87/2-11-76, καὶ 88/9-11-76, αἱ ὁποῖαι ἀφεώ-

ρων εἰς τὰ πρότυπα Σχολεῖα, ἐπεφυλάχθη νά ἐμφράσῃ τὰς ἀπόψεις του διά τὸ ὡς ἄνω θέμα εἰς τὸ μέλλον.

Ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Εἰσηγήσῃ γιὰ ὅσα βιβλία Γυμνασίου - Λυκείου χρειάζονται τροποποίηση" διεξήχθη μακρὰ συζήτησις μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος.

Ἐν τέλει οἱ θεολόγοι κ.κ. Γ. Γρατσεάς, Σύμβουλος Β' καὶ Κ. Φούσιας, Εἰσηγητῆς, ἐπρότειναν τὴν γλωσσικὴν ἀναπροσαρμογὴν καὶ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ὀριζομένην ὑπὸ τῆς σχολικῆς Νεοελλ. Γραμματικῆς (ἐκδ. 1976 τοῦ ΟΕΔΒ) ὀρθογραφίαν τοῦ βιβλίου τῆς Γ' τάξεως: Κων/νου Γραηγοριάδου - Χρ. Γιότση: Ἡ Χριστιανικὴ Ἀλήθεια ἔκδοσις ΟΕΔΒ 1976. Ἐπίσης ἐπρότειναν τὴν μεταγλώττισιν τοῦ βιβλίου Ἐὐαγγ. Θεοδώρου, Ἀνθολογίου πατεριῶν κειμένων διὰ τὰ Λύκεια. Ἡ μεταγλώττισις δὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ κείμενα τῶν πατέρων καθ' ἑαυτά:

Ὁ κ. Ἡλ. Σπυροπούλος, Σύμβουλος Β' εἰς μέρους τῶν φιλολόγων τοῦ Τμήματος ἐπρότεινε τὴν μεταγλώττισιν.

Α. Διὰ τὴν Α' Λυκείου

(Κ. Κοσμᾶ) Δημοσθένους λόγοι: Εἰσαγωγή, σελ. 712, Σημειώματα 19, 28, Λεξιλόγιον, σ. 53 - 91.

(Ν. - Κ. Ἐλεοπούλου) Ὀμήρου Ὀδύσεια: Εἰσαγωγή, σ. 7 - 14, περιλήψεις σ. 29-31, 52-56, Ἑρμην. Σημειώσεις, σελ. 61-128 + λεζάντες.

(Χρ. Παπαναστασίου), Θουκυδίδου Ευγραφὴ. Εἰσαγωγή, σ. 7-12, Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις, σ. 75-123.

Β. Διὰ τὴν Β' Λυκείου

(Ν.Κ. Ἐλεοπούλου), Ὀμήρου Ἰλιάς: Εἰσαγωγή, σ. 7-13, περιλήψεις, σ. 28, 33, 44, 55, 62-66. Ὀμηρικὰ Γραμματικὴ - Ἑρμην. Σημειώσεις, σ. 89-137 + λεζάντες.

(Χ. Α. Παπαναστασίου) Πλάτωνος Κρίτων: Εἰσαγωγή, σ. 5 Ἑρμηνευτικὰ καὶ Σημειώσεις, σ. 25-36 (θ. Σταύρου-Α. Βουνοβολίτη) Ἐυριπίδου Τραγωδίαί, Εἰσαγωγή (θ. Σταύρου), σ. 3-27. Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις, σ. 87-167, 221-280

Γ. Διὰ τὴν Γ' Λυκείου

(Π.Ν. Δημόπουλου), Σοφοκλέους Τραγωδίαί, Εἰσαγωγή σ. 3-10, Ἑρμηνευτικαὶ Σημειώσεις σ. 63-129 καὶ 179-253.

(Κ. Κουτοπούλου - Ν. Ζαφειρίου Νεο Ἐλεοπούλου) Πλάτωνος Διάλογοι: Εἰσαγωγή, σ. 5-18 καὶ 111-118.

(Β. Κρητιοῦ - Μ. Τσέλιου), Ἀρχ. Ἑλληνες Λυρικοί, Εἰσαγωγή, σ. 5-11 Ἑρμην. Σημειώσεις, σ. 75-148 τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης τοῦ Κ. Κοσμᾶ (ΟΕΔΒ 1976), Κορνηλίου Νέπωνος Βίοι τοῦ Ἑρ. Σιάσση (ΟΕΔΒ 1976), Οὐεργιλίου Λυκίως - Κιεύρωνος Ἰώπνιον Σκιπίωνος

Όρατίου Ώδαί (Έπιλογαί) τών Φ. Βομβούνη Έρρ. Σιάσση-Ζ.Φραγιύ-
σιου (ΟΕΔΒ 1976).

Όρθογραφική προσαρμογή στη Νεοελλ. Γραμματική:

α) Αίσχύλου Πέρσαι - Άριστοφάνους Βάτραχοι, Γ'Λυκειού τών Γρυπάρη
Σταύρου (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976).

β) Άρρ'νου Άλεξάνδρου Άνάβασις - Γ'τάξεως Γυμνασίου τοϋ Β. Κρη-
τινοϋ (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976) γ) Λυσίου λόγοι Γ'τάξεως Γυμνασίου τών Κ.
Κοσμᾶ - Ν. Ζαφειρίου (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976) δ) Ίσοκράτους Λόγοι Γ'τάξεως
Γυμνασίου τών Κ. Κοσμᾶ - Ν. Ζαφειρίου Έκδ. ΟΕΔΒ 1976) ε) Ήροδό-
του Ίστορία Γ'τάξεως Γυμνασίου Κ. Κοσμᾶ (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976), στ) Εϋ-
ριπίδου Ίφιγένεια ἠ ἔν Αϋλίδι τοϋ Δ. Σάρρου (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976). Ό
κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β, μαθηματικός ἐπρότεινε τήν μεταγλώτ-
τισιν ^{με ὡς χινοῦ Βελγίων} ὑπὸ τῶν σημείων τῆς Κοσμογραφίας τών Δ. Κωτσάκη - Κ. Χασά-
πη (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976).

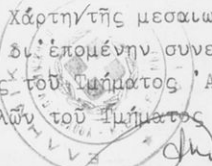
Ό κ. Στ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητής, φυσικός, ἐπρότεινε τήν μετα-
γλώττισιν α) τών στοιχείων Όρνιτολογίας-Γεωλογίας τῆς Α'Λυκειού
τών Γ. Γεωργιλᾶ - Α. Μάλλιερη-Πατέρα (Έκδοση ΟΕΔΒ 1976) β) τῆς Άνθρω-
πολογίας τῆς Β'τάξεως Λυκειού τοϋ Ν. Άσπιώτη (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976) γ)
τῆς Ίγυεινῆς τῆς Β'τάξεως Λυκειού τοϋ Ι. Παπαβασιλείου (Έκδ.
ΟΕΔΒ 1976) δ) τῆς Χημείας τῆς Γ'Λυκειού τοϋ Γ. Βάρβογλη (Έκδ. ΟΕΔΒ
1976) τών Α'καί Β'τάξεων Λυκειού τοϋ Α. Λιώρα (Έκδ. ΟΕΔΒ 1976),
ε) τῆς Γεωγραφίας Β'Λυκειού τοϋ Άλι. Μάζη (ΟΕΔΒ 1976) στ) τῆς Φυ-
σικῆς τών Α, Β, καί Γ'τάξεων Λυκειού τοϋ Άλι. Μάζη (ΟΕΔΒ 1976)

Ό Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β, ἐπρότεινε α) τήν μεταγλώττισιν τῆς
Λογικῆς τοϋ Ν. Σούλια (ΟΕΔΒ 1976) τῆς Γ'τάξεως Λυκειού, Β) τήν
γλωσσικήν προσαρμογήν εἰς τήν νέαν ~~ἑλληνικήν~~ γραμματικήν τών
Στοιχείων Φιλοσοφίας καί τοϋ ἀνθολογίου Φιλοσοφικῶν κειμένων τών
Άννας Κελεσίδου - Γαλανοϋ, Γραμματικῆς Άλατζόγλου - Θεμελῆ, Εϋ-
αγγέλου Ρούσου ΟΕΔΒ 1976).

γ) Διά τήν Ψυχολογίαν τῆς Β'Λυκειού τοϋ Ε. Παπανούτσου νά γίνουν
ἐλάχιστες τροποποιήσεις καί ὠρισμένες συμπληρώσεις ἀφοϋ προηγου-
μένως ὑπάρξη συνεννόησις τοϋ ἰδίου μέ τόν συγγραφέα.

Τό Τμήμα λαβόν ὑπ'ὄφιν τά προτάσεις τών κ.κ. Συμβούλων
καί Εἰσηγητῶν, ἀποδέχεται ὁμοφώνως τάς προτεινομένας ὑπ'αὐτῶν τρο-
ποποιήσεις.

Ή συζήτησις διὰ τό ζογθέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως
«Γνωμοδότησις διὰ τόν Χάρτη τῆς μεσαιωνικῆς Κων/πόλεως, τοϋ Π. Βερ-
ροιάτου», ἀναβλήθηκε δι' ἐπομένην συνεδρίασιν τοϋ τμήματος.
Άκολούθως ὁ πρόεδρος τοϋ τμήματος Άν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α',
θέτει ὑπ'ὄφιν τῶν μελῶν τοϋ τμήματος 1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 135913

/25-11-76 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Μ.Ε τοῦ ΥΠΕΠΘ, τὸ ὅποτον ἀναφέρεται εἰς τὴν Γνωμάτευσιν τοῦ ΚΕΜΕ διὰ τὸ βιβλίον τοῦ Σπ. Ἀντωνόπουλου "Αἷτια καὶ μορφές ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος - Οἰκολογία καὶ 2) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 500.1/17/138345/25-11-76 τοῦ Γεν. Γραμματέως, τὸ ὅποτον ἀναφέρεται εἰς τὴν "ἀποστολὴν περιωρισμένου ἀριθμοῦ ἀντιτύπων διδαικτικῶν βιβλίων

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος
Ἀναστάσιος Πάγκαλος

Ἡ Γραμματεὺς

Δῆμ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 113/1976

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῆ 14ῃ Δεκεμβρίου 1976, τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπιαι-
δεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπικαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν
εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ (Δεωχάρους 2).

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Νι. Βαρουχάκη, προεδρευ-
οντος τοῦ Τμήματος, Συμβούλου Β', οἱ κ.κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Δημ. Σακκιδῆς,
Φ. Βῶρος, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Κ. Φούσιας,
Στ. Παπασημακίδουλος, Α. Ἀδαμόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ Γραμματεὺς
τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ζαραφωνίτου ἐπὶ βαθμῶ 7φ.

Δὲν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ἀν. Πάγκαλος, Σύμβουλος Α', Πρόεδρος τοῦ
Τμήματος, λόγω ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως, Ἀλ. Παπαδερδῆς, Ἰ.
Σιορδελίης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ εὐρισκόμενοι ἐν κανονικῇ
ἀδεια καὶ Κ. Κατσιμάνης, Α. Τομπαζίδης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Εἰσηγηταί,
Εἰσηγηταί λόγω ἐτέρας ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ον - Ἀδεια διενέργειας ἔρευνας τοῦ κ. Μυλωνᾶ Θεοδώρου, καθηγη-
τοῦ Μέσης Ἐπικαιδεύσεως. Εἰσηγητῆς κ. Ν. Παπαδόπουλος,
Σύμβουλος Β'
- ΘΕΜΑ 2ον - Γνωμοδότησις γιὰ τὸ Χάρτη τῆς Κων/πόλεως τοῦ κ. Βερροιώτου.
Εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β'
- ΘΕΜΑ 3ον - Γνωμοδότησις διὰ τὸν Γεωγραφικὸ Πλῆμα τῆς Ἑλλάδος τοῦ Ἀν-
θίμου Γαζῆ. Εἰσηγητῆς κ. Ἡλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστουμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ
ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα εἰσέρχε-
ται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀδεια διενεργείας
ἔρευνας τοῦ κ. Μυλωνᾶ Θεοδώρου, καθηγητοῦ Μέσης Ἐπικαιδεύσεως, περὶ τῆς
διαφορᾶς ποσοστοῦ φοιτήσεως μεταξύ πόλεων καὶ ἀγροτικῶν περιοχῶν στὴν
Ἑλλάδα" ὁρισθεὶς εἰσηγητῆς θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τὰ ἑξῆς:

- 1.- Τό υπ'αριθμ. Θ. 210.3/31/127726/5-11-76 έγγραφον τοῦ κ. Ἰπουργοῦ Παιδείας δι'οὗ διαβιβάζεται αἴτηση μετὰ δικαιολογητικῶν τοῦ κυρίου Μυλωνᾶ Θεοδώρου αἰτουμένου τὴν ἔγκρισιν ἐρείθης εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν μετὰ εἰσῆς "Ἡ διαφορά τοῦ ποσοστοῦ φοιτήσεως μεταξὺ πλῆρων καὶ ἀγροτικῶν περιοχῶν στὴν Ἑλλάδα".
- 2.- Τό ἑρθ. 1, παρ. 2 καὶ ἑρθ. 2, παρ. 2, δό. β' σχετικὰ πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ κ.ε.π.ε.
- 3.- Τὴν αἴτησιν τοῦ κυριου Θεοδώρου μετὰ τὸ ὡς ἀνωτέρω περιεχόμενον καὶ εἰσηγείται τὴ νότως:

Ὁ καθηγητὴς Γυμνασίου Λουσιῶν Ἀχιλλῶς, ζητεῖ μετὰ αἴτησίν του ποῦ ὑποβάλλει ἱσορροπιᾶ νὰ τοῦ χορηγηθῆ ἡ ἄδεια διευτεργείας ἐρευνᾶς του μετὰ εἰσῆς "Ἡ διαφορά ποσοστοῦ φοιτήσεως μεταξὺ πλῆρων καὶ ἀγροτικῶν περιοχῶν στὴν Ἑλλάδα".

τὴν αἴτησίν του πρὸς τοὺς συνοδοδούτους:

- α) Πιστοποιητικῶν-ἐπιταγῶν τῆς καθηγήτριας τῶν παιδαγωγικῶν τοῦ πανεπιστημίου τῶν ἑλλήνων Ἰσπανιστῶν γιὰ τὴν ἐρευνά του μετὰ τὴν παράκλησιν τῆς νὰ διευκολυνθῆτὶ στὴ συνάντησιν τῶν σχετικῶν στοιχείων, καὶ
- β) Ἐρωτηματολόγιον μετὰ 25 συνολικὰ ἐρωτήματα ἀπὸ 3 σελίδας. τὸ ἐρωτηματολόγιον αὐτὸ ἀκριβῶς πρῶνεται νὰ συμπληρωθῆ μετὰ τὴν σύμπροσθ τῶν δασκάλων καὶ ἐκπαιδευτικῶν τῆς Α' καὶ Β' περιφέρειας Α.Ε. τοῦ ἑργου Ἑλλᾶς. τὰ στοιχεῖα τοῦ αὐτοῦ συγκεκριμένοῦ πρῶνεται νὰ ἐκπελεθῶνται ἐνα τμήμα τῆς καρίερας του καὶ εἶναι καὶ ἡ ἀμεινωμένη ἀμελλομένη τῶν ἐμμέτρων του, τὰ ἀποφασίζονται δὲ εἰς ἀμεινωμένην στὴν αὐτὴν θεώρησιν τῶν προβλημάτων τῆς δημοκρατικοποιήσεως τῆς ἐκπαίδευσιν στὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ τῆς καθορισμένοῦ οὐ παράγοντες ἀποφασίζονται στὴ σχολικὴ ἐπίσταση-σταδιοδρομία τῶν παιδιῶν. μετὰ τὴν νὰ ἀνωτέρω θεορῶν ἀπόπειρα νὰ διαλαθῶνται ἡ ἐρευνᾶ τοῦ καθηγητῆ κυριου Μυλωνᾶ Θεοδώρου μετὰ τὴν χορήγησιν σχετικῆς ἄδειας μετὰ τὴν ἐπίσταση στοὺς ἀποφασίζονται νὰ τοῦ παρέχονται τῆς ἀπαραίτητες πληροφορίες καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς μετῆ τῶν ποῦ χρειάζονται".

τὸ τμήμα ἀπὸν δι' εἶναι:

- 1.- Τό υπ'αριθμ. Θ. 210.3/31/127726/5-11-76 έγγραφον τοῦ κ. Ἰπουργοῦ Παιδείας δι'οὗ διαβιβάζεται ἡ αἴτησιν μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν τοῦ κυριου Μυλωνᾶ Θεοδώρου, αἰτουμένου τὴν ἔγκρισιν ἐρείθης εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν μετὰ εἰσῆς "Ἡ διαφορά τοῦ ποσοστοῦ φοιτήσεως μεταξὺ πλῆρων καὶ ἀγροτικῶν περιοχῶν στὴν Ἑλλάδα".

- 2.- Τό ἑρθ. 2, παρ. 1 τοῦ κ. 186/75.

[Handwritten signature]

3.- Την αίτηση του κ. Μυλωνά Θεόδωρου, και

4.- Την εισήγηση του κ. Κικ. Παπαδοπούλου, Συμβούλου Β'.

Προσφώνεται Διορίζεται ως εξής:

Γνωμοδοτούμεν:

- α) Υπέρ της χορηγήσεως άδειας έξετασής εις τον κ. Θεόδωρον μυλωνά, καθηγητήν θεολόγον του Γυμνασίου Λουσιών Αχαΐας, σχετικώς με τὸ θέμα "Η διαφορά ποσοστού φοιτήσεως μεταξύ πόλεων και άγροτικών περιοχών στην Ελλάδα" με την σύνταξη στους "Επισκοπητικὸς νέ του περιοχών τις άπαραίτητες πληροφορίες και τὸ στοιχείο καὸ θέτον διευκολύνου εις την ως ένα έρευναν, και
- β) Υποχρεώμεν τον κ. Μυλωνά Θεόδωρον, όπως μετά τὸ πέρας της έρευνῆς του κοινοποιήση εις τὸ Κ.Σ.Μ.Σ. τὸ άποτελέσματά ταύτης.

ΘΕΜΑ 2ον

Ὁ ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδοτήσις γιὰ τὸ Χάρτη τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ κ. Βερροιώτου Πάνου, διδασκάλου", ὀρισθεὶς εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῦρος, θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος:

./.

α) "Απαιτείται από προεκτυπική μελέτη και σχετική διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι ο κ. Π. Βερροιάτης έχει κάνει πραγματικά αξιολογική υπογραφή σπουδής της βυζαντινής Κων/πόλεως και το έργο του δικαιολογημένα μπορεί να χαρακτηριστεί "χρήσιμο" ως έπιστημολογικό μέσο για τη διδασκαλία της "Ιστορίας (έν και πλημμελώς να είναι η πρόσφατη εργασία του κ. Π. Β.)".

β) "Λοιπότε όμως να σημειώσω ότι τούτο το έπιστημολογικό μέσο είναι άναγκαίον για τη διδασκαλία της "Ιστορίας υπό Δημοτικό Σχολείο και υπό Γυμνάσιο" ιδιαίτερα άφελή, έν άπαιτείται στην έννοια του άρθρου 2, παρ. 5 του Ν. 186/75 περί "χρήσιμων" σχολικών βοηθήματων.

γ) Κατά συνέπεια εισηγοίμαι άνω να χαρακτηριστεί ό χάρτης "άθνημα χρήσιμο ως έπιστημολογικό μέσο", έχι όμως και να έπιδωκε έγκυβλιος του ό έπιδωκεναι στή, σχολική έφορεία να τό άγορεύουν.

τό τμήμα όμου έπαισε τήν εισηγητή και έστερα από τριήμερη έπικου- νεύσει:

θεματά το "Προεκτυπικό Σχεδιάγραμμα της Μεσαιωνικής Κων/πόλεως" του κ. Π. Βερροιάτη χρήσιμό άθνημα ως μέσο έπιστημολογικής διδασκαλίας (μή τήν προηπό- θεσει ότι ό όρος "μεσαιωνική" ό έπροπονηθεί ως "βυζαντινή"), έν έπιδωκε έμας έγκυβλιος και σάδκιμη τήν έπίδοση έγκυβλιος του ό έπιδωκεναι τήν ένοιά του χάρτη άπό τή σχολική έφορεία.

τό τμήμα λαβόν άπό όμου:

1. τό έν'όριον. 0169/27-11-75 του Γ. Γραφείου του κ. Υφ/γού Παιδείας κ. Β. Κωνσταντινουπόλεως, μετά τής συνημμένης αίτήσεως του κ. Βερροιάτη και του χάρτη της Κων/πόλεως;
2. τήν εισηγητή του κ. Β. Βέρου, Συμβούλου Β', και
3. τήν σύζήτησιν ή όποια εισηγήσθη μεταξύ τήν μελών του τμήματος άποφά- σισε έπικουνεύσει.

Ό χάρτης της Μεσαιωνικής Κωνσταντινουπόλεως του κ. Π. Βερροιάτη άποφάσισε άθνημα χρήσιμό ως μέσο έπιστημολογικής διδασκαλίας (μή τήν προηπό- θεσει ότι ό όρος "μεσαιωνική" ό έπροπονηθεί ως "βυζαντινή"), έν έπιδωκεναι έπικουνεύσει έπικουνεύσει και σάδκιμος ή έπίδοση έγκυβλιος, ή όποια ό έπιδωκεναι τήν ένοιά του χάρτη άπό τήν σχολική έφορεία.

Ό επί του 3ου θέματος τής ήμερησίας διατάξεως: "Γνωμοδότησις διά τήν γεωγραφικό πλάνια τής Ελλάδος Ανθίμου Γαζή" όρισθείς εισηγητής κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β' θέτει άπό όφιν τών μελών του τμήματος:

α) τὸ ὑπ' ἀριθμ. 332/22-11-76 διαβιβαστικὸν τοῦ Ἰδ. Γραφείου τῆς
πρὸς Ἰουργού κ. Δένου κοινηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ Κ.Σ.Κ.Σ.
ἐπιστολὴ τοῦ "Ἑλληνικοῦ Κόσμου" καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 1570/12-1-76 ἐγκυ-
κλιος τοῦ Ἰκ. Ἰον. Καπέλας καὶ ἀρνητικῶν περὶ τῆς χρησιμότητος
τοῦ ὡς ἀνω Γεωγραφικ.Σ πέντατος, καὶ

β) τὴν ἀλοήγησιν τοῦ βήσανου οὕτως

ἔχουσα μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 332/22-11-76 ἔγγραφο τῆς κς Ἰουκουργού
Καπέλας, μὲ τὸ ἴδιον καλεῖται τὸ τμήμα νὰ γνωμοδοτήσει γιὰ τὸ ἴσα-
γραμμὸν πέντατος τῆς "Ἑλλάδος" τοῦ Ἰ. Γαζή, σημαίνοντα ὅτι τὸ ἔργο
ἔχει οὐσιαστικὰς ἀριστείας ἀκαταβύθις ἀρχῆς μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ.
1570/12-1-76 ἔγγραφο τοῦ Ἰουργαίου Ἰονικῆς Καπέλας.

Ἡ ἐπίδοσις τοῦ ἔργου ἀποτελεῖ βέβαια συμβολὴν εἰς τὴν διερεύνησιν τῆς προ-
νοητῆς τῶν λόγων τοῦ Δένου ἐπὶ τὴν προετοιμασίαν γιὰ τὴν ἐθνικὴν πολιγγε-
νεσίαν, ἀλλὰ ἡ ἐπιπλέον σημασία του γιὰ τοὺς σημερινούς μαθητὰς εἶναι πε-
ριορισμένη. Ἐπειδὴ οἱ γεωγραφικὰς γνώσεις ποὺ παίρνουν αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ
ἀρχαιολογικοῦ κέντρου καὶ τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ εἶναι πολλὰ καὶ ἀκριβεῆ καὶ πλοῦ-
στον, ἐνδὲ ἡ ἐπιστημολογικὴ ἀξία τοῦ ἔργου ἴσως μὴ δύναται νὰ συζητηθῆται μὲ ἐπισημ-
τικὴν "μεγάλαν κλίμακα" τοῦ ἔργου, τὴν ὅποια ἔχουν ἤδη προμηθευθῆται ἐκ πε-
ρισσότερων Ἑλληνικῶν βιβλίων. Ὅπως γράφει ἐπὶ εἰσαγωγικῶν σημειωμάτων
ἐπὶ τῆς ἀπὸ γνωμοδότησης ἐπίδοσις ὁ κ. Ι. Κ. Καττήλας "ἐπὶ τῆς Γεωγραφικῆς
ἐπίδοσις" τοῦ Γαζή ἀναλαμβάνεται ἡ εἰκονογραφικὴ ἀπόδοσις τοῦ τίτλου τῆς
"μεγάλου κλίμακα" μὲ ἀδύνατον τροποποίησιν, ἐνδὲ τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ
ἐπὶ σχετικῶν καὶ συνεχίζονται: "Ἡ ἐπίδοσις αὐτὴ οὐ προξενήσει καρπὸν οὐδὲ κἀνθε-
ρα βελτιώματα, οὐδέποτε, ἀλλὰ καὶ μελετητῆ... κινήματα μὲτ' ἐπιμέλειαν γιὰ τὸ
"βενος" ἀπορίας, καὶ ἴσως ὑπολοβεσθῆται ὅτι πρωτοτυπία καὶ κλοπὴ ἀπὸ τῆς μεγάλης
κλίμακα".

Ἰσχυρὰ ἀπὸ αὐτὰ νομίζουμε ὅτι οἱ κ.κ. διδάσκαλοι ἔπρεπε νὰ ἀρνεσθῶν
ἐπὶ τὴν ἀπόδοσιν Ἰουργικῆς ἐπίδοσις, ἔχουσα μάλιστα γιὰ τοὺς λόγους ποὺ
ἀνωφέρουμε ἡ χρησιμότητά του γιὰ τοὺς μαθητὰς εἶναι περιορισμένη καὶ
οἱ σχετικῶς ἀδύνατοι καὶ γενικότερα παιδαγωγικῶς ἀνάγκης ἀνεπηρέτου
καλύτερα ἀπὸ τῆς "μεγάλου κλίμακα" τοῦ ἔργου.

τὸ τμήμα λαμβάνει ὑπ' ὄψιν

α) τὸ ὑπ' ἀριθμ. 332/22-11-76 διαβιβαστικὸν τοῦ Ἰδ. Γραφείου τῆς πρὸς
Ἰουκουργού Καπέλας ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ Κ.Σ.Κ.Σ. ἐπιστολὴ τοῦ "Ἑλληνικοῦ
Κόσμου", καὶ

β) Τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἰλ. Σκυροπόλου, Συμβούλου Β', ἀποφασίζεται
ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

Ἡ ἐπιτομή τοῦ Γεωγραφικοῦ Πλάνου τῆς Ἑλλάδος τοῦ Α. Γαζή, ἀπο-
τελεῖ βεβαίως συμβολὴ εἰς τὴν διερεύνησιν τῆς προσφορῆς τῶν λογίων
τοῦ ἔθνους εἰς τὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν Ἑθνικὴν Πολιτειακὴν, ἀλλὰ
ἡ διεκπεραιωτικὴ σημασία του γιὰ τοὺς σημερινούς μαθητὰς εἶναι περιορισμένη,
ὅτι αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις τῆς ἡμετέρας παιδείας οἱ μαθητὰς ἀπὸ τοῦ
σύγχρονου χάρτου καὶ τὰ ἐγχειρίδια εἶναι ἀκριβέστερα καὶ πλουσιότε-
ρα, ἐνῶ ἡ ἱστορικὴ ἀξία τοῦ ἔργου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συγκριθῇ μὲ
ἐπιπέδου τῆς "Μεγάλου Χάρτου" τοῦ Ρήγα, τὴν ὁποία ἔχουν ἤδη προμηθευθεῖ
τὰ περισσότερα ἑλληνικὰ σχολεῖα. Ἄλλωστε οἱ ἐπιτόμας πρέπει νὰ ἀρι-
στοῦν στὴν πρόσφατη Ἰπουργικὴ σύστασι (12.4.76), ἀφοῦ οἱ σχετικαὶ
διδασκαλικαὶ καὶ γενικότερον παιδαγωγικαὶ ἀνάγκαι ἀξιοπρεπεύονται καλύτερα
ἀπὸ τὴν "Μεγάλου Χάρτου" τοῦ Ρήγα.

καθ' ὃ λέγεται ἡ συνεδρίασις.

Ἡ Γραμματεὺς,

Γιαννίτσης
Δῆμ. Ζαροφάνιτου

ΠΡΑΞΙΣ 114

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου 1976, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9ην π.μ., τὸ Τμήμα Μέσης Ἐπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως συνήλθεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Καταστήματι αὐτοῦ. (Λεωχάρους 2)

Παρέστησαν νομίμως κληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ἄν. Παγιᾶλου, Προέδρου τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐπαιδεύσεως, Συμβούλου Α', οἱ κ.κ., Ἰ. Ἀρβανίτης, Δῆμ. Σακκιάς, Νίλ. Βαρουχάκης, Ἡλ. Σπυρόπουλος, Φ. Βῶρος, Γ. Γρατσέας, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰ. Σιορδιλῆς, Εἰδιδιὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε., Κ. Φούσιας, Κ. Κατσιμάνης, Δ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημαδόπουλος, Εἰσηγηταί, ὡς καὶ ἡ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Δῆμ. Ζαραφωλῆτου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας, διαπιστωμένης ἀπαρτίας, ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ πρακτικὸν τῆς προηγουμένης. Ἀκολούθως τὸ Τμήμα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ον - Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ "Μαθηματικά Α' Γυμνασίου". Εἰσηγητῆς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'
- ΘΕΜΑ 2ον - Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο Τριγωνομετρίας τῶν Α. Ἀλιμπινίση-Γραφάκου-Διακιάκη. Εἰσηγητῆς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'
- ΘΕΜΑ 3ον - Γνωμοδότηση ἐπὶ ἐκδοθέντων βιβλίων. Εἰσηγητῆς κ. Ἰ. Σιορδιλῆς, Εἰδιδιὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Κ.Ε.Μ.Ε.
- ΘΕΜΑ 4ον - Ἀνακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 5ον - Διάγραμμα Ἱστορίας Φ' Λυκείου. Εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῶρος, Σύμβουλος Β'

ΘΕΜΑ 6ον - Γνωμοδότηση για τὸ βιβλίο "Ἐπιλησίας Ἑλλάδος, Ἱστορία ἐν πηγῶν Ἀφευδῶν" τοῦ Θ. Στράγγια. Εἰσηγητῆς κ. Γ. Γρατσέας, Σύμβουλος Β΄

Ὁ ἐπὶ τοῦ 1ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότηση για τὸ βιβλίο τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ "Μαθηματικά Α' Γυμνασίου" ὀρισθεῖς εἰσηγητῆς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος:

- 1) Τὴν ἀπὸ 4-11-76 ἀιτησιν τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ.
- 2) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 126532/11-11-76 ἔγγραφο τοῦ Ἰπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Ράλλη, δι' οὗ διεβιβάσθη ἡ ὡς ἄνω αἰτησις τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ.
- 3) Τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεως του ἐχοῦσης οὕτω:

Τὸ ἄνωτέρω βιβλίο "Μαθηματικά Α' Γυμνασίου" τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ δέν μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ὡς χρήσιμο κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/1975 διότι:

- α) Δέν ὑφίσταται ἀνάγκη χρησιμοποιοῦσεως ἀπὸ τοὺς μαθητῆς τῆς Α' Γυμνασίου βιβλίου ἑλλοῦ ἐπ' τὸ ἐγκριμένον πού ἐκδίδει ὁ ΟΕΔΒ.
- β) Καί ἐν ἀκόμη ὑπῆρχε περίπτωση νά γνωμοδοτήσῃ τὸ Τμήμα θετικῶς για κάποιο βιβλίο Μαθηματικῶν Α' Γυμνασίου, τοῦτο δέν μπορούσε νά εἶναι τὸ ἄνωτέρω βιβλίο τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ γιατί οὔτε σύμφωνα εἶναι μέ τὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα πού ἰσχύει, οὔτε μέ κείμενο πού πρόκειται νά ἰσχύσει ἐπ' τὸ προσεχές σχ. ἔτος, οὔτε εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ σοβαρὰ ἐπισημονικά καί παιδαγωγικά σφάλματα.

Τὸ Τμήμα λαβὼν ὑπ' ὄψιν:

- α) Τὴν ἀπὸ 4-11-76 ὑπεβληθεῖσαν αἰτησιν τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ.
- β) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 126532/11-11-76 ἔγγραφο τοῦ Ἰπουργοῦ Παιδείας κ. Γ. Ράλλη, δι' οὗ διεβιβάσθη ἡ αἰτησις τοῦ κ. Ἀνθουλιᾶ, καί
- γ) Τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ν. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β΄, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως ὡς ἀολοούτως:

Δέν κρίνεται χρήσιμον τὸ βιβλίον τοῦ κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ "Μαθηματικά Α' Γυμνασίου" διὰ τοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ν. Βαρουχάκη, Συμβούλου Β΄.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 2ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὀρισθεὶς εἰσηγητὴς κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος:

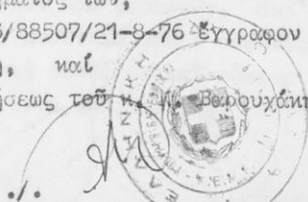
- α) Τὴν ἀπὸ 13-8-76 αἵτησιν τῶν κ.κ. Ἀν. Ἀλιμπινίση - Γ. Γραφάου - Κ. Διακιάη,
- β) Τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος τῶν συγγραφέων τοῦ βιβλίου "Τριγωνομετρία Α', Β', Γ' Λυκείου θεωρητικῆς κατευθύνσεως, κ.κ. Ἀν. Ἀλιμπινίση - Γ. Γραφάου - Κ. Διακιάη,
- γ) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 211.17/183/88507/21-8-76, ἔγγραφο τοῦ Ὑφ/ργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, δι' οὗ διεβιβάσθη ἡ αἵτησις καὶ τὸ ὑπόμνημα τῶν ὄψιν συγγραφέων, καὶ
- δ) Τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεώς του ἐχοῦσης οὕτω:

Τὸ ἄνωτέρω βιβλίον πραγματεύεται σὲ ἀυτοτελῆ τόμο τὴν ὅλη Τριγωνομετρίαν ποῦ προβλέπει τὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα γιὰ τὶς τάξεις τοῦ Λυκείου θεωρητικῆς κατευθύνσεως. Ἀποτελεῖ ἐπαινετὴ προσπάθεια συμπληρώσεως τοῦ ἀντίστοιχου διδακτικοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖο, ὡς σημειωθεῖ, ἔχει γραφεῖ πολὺ πρὶν ἰσχύσει τὸ τελευταῖο Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα. Τὸ κρινόμενον βιβλίον μπορεῖ βέβαια νὰ χρησιμοποιεῖται ὡς ἐκθεθερο βοήθημα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 2, παρ. 5 τοῦ Ν. 186/75 δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ ὡς ἀπαραίτητο γιὰ τὴ σχολικὴ ἐργασία, οὔτε νὰ διεκδικήσῃ ὅποιαοῦποτε ὑπηρεσιακὴ ἐνέργεια ἰδιαιτέρας προβολῆς του διότι:

- α) Ἐπιτὸς ἀπὸ καλογραμμένα τμήματα, περιλαμβάνει καὶ μέρη ποῦ ἐλέγχονται γιὰ ἔλλειψη ἐπιστημονικῆς ἀυστηρότητος καὶ ἀκριβείας ὅπως καὶ γιὰ κακὴ χρῆσι συμβολισμοῦ.
- β) Διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι χρησιμοποιοῦν σήμερα, ὅπως καὶ στὸ παρελθόν, τὰ ἐγχειριμένα ἐγχειρίδια ποῦ ἐπιδίδονται ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ, ἐνῶ γιὰ τὸ προσεχές σχ. ἔτος ἐτοιμάζεται νέο βιβλίον τὸ ὁποῖο ἀακαλύπτει πλήρως τὶς διδακτικὰς ἀνάγκας τοῦ μαθήματος.

Τὸ Τμήμα λαβόν ὑπ' ὄψιν:

- α) Τὴν αἵτησιν τῶν κ.κ. Ἀν. Ἀλιμπινίση - Γ. Γραφάου - Κ. Διακιάη,
- β) Τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος των,
- γ) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 211.17/183/88507/21-8-76 ἔγγραφο τοῦ Ὑφ/ργοῦ Παιδείας κ. Χρ. Καραπιπέρη, καὶ
- δ) Τὸ περιεχόμενον τῆς εἰσηγήσεώς του κ. Ν. Βαρουχάκη, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως ὡς ἀπολοῦσας:

Απορρίπτεται τό βιβλίον ΠΡΟΓΡΑΦΟΜΕΛΕΤΙΑ τῶν κ.κ. 'Αν. 'Αλιμπινίση - Γ. 'Ραφάνου - Κ. Δασκάλη, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. κ. Σκουρδίου, Συμβούλου Β'.

Ὁ ἐπί τοῦ βίου θάνατος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότηση ἐπὶ τῶν ἐκδοθέντων βιβλίων" ὑποβλήσῃ εἰσηγητῆς κ. Ι. Σκουρδίου, εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῆ Κ.Δ.Μ.Ε., θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος:

α) Τό ὑπ' ἀριθμ. Φ. 752/10/131791/25-11-76 ἔγγραφο τῆς Δ/σεως Φ. 'Αγωγῆς δι' οὗ διεβιβάσθησαν εἰς τό Κ.Δ.Μ.Ε. πρὸς γνωμοδότησιν τὰ βιβλία:

- 1.- "Ποῦτες οἱ ἀθλητικῆς ὑποχρεώσεις καὶ ἀπαιτήσεις" τοῦ κ. Μ. Παπαθανασίου.
- 2.- "Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀλμάτων στὴν 'Ελλάδα" τοῦ κ. 'Ι. Παπαγεωργίου.
- 3.- "Ποσίνα καὶ καλίσσιν Σπόρ" τοῦ κ. Β. Τουτζιαρλίη.

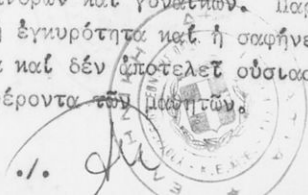
β) Τό περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1551/20-11-76 ἐγγράφου τοῦ Δ/ντοῦ 'Εθν. 'Ακαδημίας Σωμ. 'Αγωγῆς, "περὶ προαγωγῆς τῆς Σχολῆς Σωμ. 'Αγωγῆς εἰς ἀνώτατο ἔδραμα, καὶ

γ) Τό περιεχόμενον τῶν εἰσηγῶσάν του ἔχουσῶν οὕτω:

Δέν κρινώ σκόπιμον νά χαρακτηρισθοῦν τὰ δύο ἔγχειρίδια καὶ τό μηνιαῖο ἀθλητικὸν περιοδικὸν ὡς κατὰλληλα καὶ ὀφέλιμα γιὰ τὰ σχολεῖα μέσης καὶ τοὺς μαθητῆς τους, γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

α) Στὸ ἔγχειρίδιο "Ποῦτες οἱ ἀθλητικῆς ὑποχρεώσεις καὶ ἀπαιτήσεις" τοῦ κ. Μ. Παπαθανασίου ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει διάφορες ἔννοιες οἱ ὁποῖτες προέρχονται ἀπὸ τῆς προσωπικῆς του ἐμπειρίας, χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη ἐπιστημονικὴ γνώση. 'Εκτός ἀπὸ αὐτὸ τό περιεχόμενον τοῦ βιβλίου ἀφορᾷ ἰσχυρῶς τῆς διοικήσεις τῶν ἀθλητικῶν ὁμοσπονδιῶν, τῆς διοικήσεις τῶν ἀθλητικῶν σωματείων καὶ τῆς σχέσεις τῶν ἀθλητῶν μὲ αὐτῆς καὶ πολὺ λίγο τοὺς μαθητῆς.

β) Στὸ ἔγχειρίδιο "Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀλμάτων στὴν 'Ελλάδα" τοῦ κ. Ι. Παπαγεωργίου παρουσιάζεται ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀλμάτων τοῦ κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Παρ' ὅτι ὁμως τῆ μελέτη αὐτῆ τὴν χαρακτηρίζει ἡ ἐπιγυρότητα καὶ ἡ σαφήνεια, ἔχει στατιστικὴ καὶ ἱστορικὴ μόνο ἀξία καὶ δέν ἀποτελεῖ οὐσιαστικὸν βοήθημα γιὰ τὰ ἀθλητικὰ γενικῶς ἐνδιαφέροντα τῶν μαθητῶν.

γ) Στο μηνιαίο άθλητικό περιοδικό "Πισίνα και θαλάσσια Σπόρ" αναφέρονται και περιγράφονται τὰ σχετικά με τὴν κολύμβηση καὶ τὰ ναυτικά ἀγωνίσματα θέματα. Ἡ ὑπαρξὴ ὅμως καὶ ἄλλων ἀθλητικῶν περιοδικῶν, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσουν τὴν αὐτὴ πορεία καὶ ἡ περιοδικότητά τῆς ἐκδόσεώς του καὶ θὰ καθιστᾷ ἀδύνατο τὸν ἐλεγχὸ τῆς βλῆς ὅν ἀφήνουν περιθώρια γιὰ τὸν χαρακτηρισμὸ του ὡς κατάλληλο καὶ ἀφέλιμο γιὰ τὰ σχολεῖα Μᾶσης Ἑπιπέδου.

δ) Τὸ ἀναφερόμενο ἔγγραφο ἀποβλέπει στὸ νὰ ἐνημερώσει τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. στὰ προβλήματα λειτουργίας καὶ στὴν ἀνάγκη προαγωγῆς τῆς σχολῆς σὲ ἄνωτατο ἴδιωμα. Κατὰ συνέπεια τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. πρέπει νὰ ἀναμεινὲι συγκεκριμένο ἐρώτημα ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργό, ὁ ὁποῖος, κατὰ πληροφορίες, ὑποσχέθηκε σὲ ἐπιτροπὴ καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν τῆς Ε.Α.Σ.Α., ὅτι συντόμως θὰ συγκροτήσῃ ὁμάδα ἐργασίας, καὶ θὰ μελετήσῃ τὰ θέματα λειτουργίας, προσωπικοῦ καὶ προαγωγῆς τῆς σχολῆς σὲ ἄνωτατο ἴδιωμα.

Τὸ Τμήμα λαμβὸν ὑπ' ὄψιν:

α) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 732/18/131791/23-11-76 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Φ. Ἀγωγῆς δι' οὗ διεκρίθησαν εἰς τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. πρὸς γνωμοδότησιν τὰ βιβλία:

- 1.- "Ποῦες οἱ ἀθλητικὲς ὑποχρεώσεις καὶ ἀκαιτήσεις" τοῦ κ. Μ. Παπαθανασίου.
- 2.- "Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀγμάτων στὴν Ἑλλάδα" τοῦ κ. Ι. Παπαγεωργίου.
- 3.- "Πισίνα καὶ θαλάσσια Σπόρ" τοῦ κ. Ε. Τουτζιαράκη.

β) Τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1551/20-11-76 ἔγγραφου τοῦ Δ/ντοῦ Σ. Ἀγωγῆς Πρωτ. προαγωγῆς τῆς Σχολῆς Σωμ. Ἀγωγῆς εἰς ἄνωτατο ἴδιωμα, καὶ

γ) Τὸ περιεχόμενον τῶν εἰσηγήσεών του, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

gmc

I.- Απορρίπτονται τὰ ἐγχειρίδια: (α) "Πότες οἱ ἀθλητικῆς ὑποχρεώσεις καὶ ἀπειρήσεις" τοῦ κ. Μ. Παπαθανασίου. (β) "Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀλμάτων στὴν Ἑλλάδα" τοῦ κ. Ι. Παπαγεωργίου, καὶ (γ) "Ποσειδάων καὶ θαλάσσια σπορ" διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἰ. Σιγορόλλη.

II.- Τὸ Κ.Ε.Μ.Ε. πρέπει νὰ ἀναμελῆ συγκεκριμένα ἐρωτήματα ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸ Παιδείας κ. Γ. Ρόλλη ὁ ὁποῖος συντόμως θὰ συγρο- τήσῃ ὁμᾶδα ἐργασίας ἢ ὁποῖα θὰ μελετήσῃ τὰ θέματα λειτουργίας, προσωπικοῦ καὶ προαγωγῆς τῆς σχολῆς εἰς ἀνώτατο Ἴδρυμα.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 4ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Ἀνακοινώσεις" ὁρισθεῖς εἰσηγητῆς κ. Στ. Παπασημησιόπουλος, εἰσηγητῆς, ἐνημέρωσε τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου:

α) Τῆς ὑπ' ἀριθμ. 82.200/19-11-76 ἐγκυκλίου χαιρετιστηρίου τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Ι. Θωμοπούλου τῆς Β' Ἐπιθεωρητικῆς Περιφέρειας, Μέσης Ἐπιθεωρήσεως.

β) Τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1036/4-11-76 ἐγγράφου τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Κ. Παπανικολάου τῆς Β' Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως περὶ τῆς ἐνημερω- τικῆς συνεργασιακῆς συναντήσεως τῶν κηθηγητῶν τῆς Β' Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

γ) Τῆς ὑπ' ἀριθμ. 839/23-11-76 χαιρετιστηρίου ἐγκυκλίου τοῦ κ. Εὐαγ. Σιουβαρά, Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Α' Α.Μ.Ι.

δ) Τῆς χαιρετιστηρίου ἐγκυκλίου τοῦ κ. Δημ. Τζουμόσια, Γενικοῦ Ἐπι- θεωρητοῦ Μαθηματικῶν.

Ὁ ἐπὶ τοῦ 5ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως "Διάγραμμα Ἱστορίας Γ' Λυκείου" ὁρισθεῖς εἰσηγητῆς κ. Φ. Βῆρος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπ' ὄψιν τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τὴν εἰσήγησιν του ἔχουσαν οὕτω:

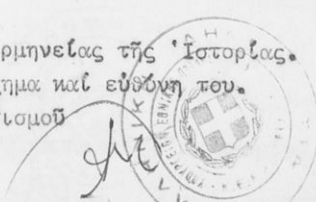
Ὅδηγες (πὸ ἐπέχουν θέσιν διαγράμματος ἀναλυτικοῦ προγράμματος) γιὰ τὴ συγγραφή βιβλίου Ἱστορίας γιὰ τὴν Γ' Τάξιν τοῦ Λυκείου γιὰ τὸ διάστημα μέχρι τὴν εἰσαγωγὴν νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

1. Εἰσαγωγή

α.- Προβλήματα σπουδῆς, γνώσης καὶ ἐρμηνείας τῆς Ἱστορίας.

β.- Ἱστορία, ἔργο τοῦ ἀνθρώπου, καύχημα καὶ εὐθύνη του.

γ.- Ἡ ἔννοια τῆς Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ

- 2.- 'Αποτελέσματα τῶν ἀνακαλύψεων: Οἰκονομική, κοινωνική, ἐπιστημονική, πολιτιστική.
- 3.- 'Ανθρωπισμός - 'Αναγέννηση: Ἔννοια, περιεχόμενο, αἷτια, ἔργα.
- 4.- Αἷτια, περιεχόμενο καὶ ἀποτελέσματα τῆς θρησκευτικῆς Μεταρρυθμίσεως .
- 5.- 'Επιστήμη καὶ Τέχνη 'Αναγέννησις.
- 6.- Οἰκονομική, κοινωνική, πολιτικαὴ ἐξέλιξη στὴν Εὐρώπη (καὶ ἐιδικότερα στὴν Ἄγγλιαν) τὸ 18ο αἶώνα.
- 7.- Ὁ πόλεμος τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ ἡ σημασία του.
- 8.- 'Επιστήμη καὶ τέχνη τὸ 18ο αἶώνα.
- 9.- Διαφωτισμός καὶ Ἐπανάσταση (1789-97).
- 10.- Τουρκοκρατία καὶ Νεοελληνικός Διαφωτισμός (1750-1820).
- 11.- Ὁ Ἄγῶνας τῆς ἀνεξαρτησίας:
  - α.- Νεοελληνική κοινωνία στὶς ἀρχές τοῦ 19ου αἶώνα.
  - β.- Συνοκτική ὑπόμνηση τῶν πόλεμικῶν γεγονότων.
  - γ.- Ἐσωτερική πολιτική. Συμπῶματα κοινωνικῆς ἀντιδικίας.
  - δ.- Ἐξωτερική πολιτική. Ἀνταγωνισμός τῶν δυνάμεων.
  - ε.- Οἰκονομική τοῦ Ἄγῶνα. Δάνεια. Συνέπειες.στ.- Διπλωματική λύση τοῦ Ἄγῶνα.
  - ζ.- Προβλήματα τοῦ νέου Κράτους "Προστάτιδες Δυνάμεις".
  - η.- Πνευματικά ρεύματα (Δούνας-Κούμας). Πρὸς τὸ παρελθόν ἢ τὸ μέλλον;
- 12.- Προβλήματα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας-πολιτείας ἀπὸ τὸ 1828 μέχρι τὸ 1909.
- 13.- Βιομηχανική Ἐπανάσταση καὶ ἰσοικιστικοὶ ἀνταγωνισμοὶ τῶν 19ο αἶώνα. Κοινωνικὲς ἀνακατατάξεις στὶς βιομηχανικὰς χώρες. Κοινωνικά προβλήματα ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἶώνα κ.έ.
- 14.- Αἷτια (συνοκτική ἱστορία) καὶ ἀποτελέσματα τοῦ Α' Μεγάλου πολέμου (1914-1919).
- 15.- Ἡ ἑλληνική κοινωνία-πολιτεία καὶ τὰ προβλήματά της ἀπὸ τὸ 1910 μέχρι τὸ 1935.
- 16.- Ἡ Ρωσική Ἐπανάσταση.
- 17.- Προβλήματα τοῦ Μεσοπολέμου.
- 18.- Αἷτια, συνοκτική ἱστορία, ἀποτελέσματα τοῦ β' Παγκοσμίου πολέμου.

- 19.- 'Η ελληνική κοινωνία από τό 1939 μέχρι 1949 και τά μεταπολεμικά προβλήματα του 'Ελληνισμού (έμβιομηχάνιση, μετανάστευση, παιδεία, έπαφή μέ τό παροικιακό έλληνισμό, Αίγατο, Κυπριακό, ένταξη στην Ε.Ο.Κ.).
- 20.- Μεταπολεμικά προβλήματα του κόσμου (Ο.Η.Ε., τέλος άποικιοκρατίας, διαστημικά έπιτεύγματα, άγώνες για την ειρήνη, σύγχρονη τεχνολογία, δυνατότητες και άπορίες).
- 21.- 'Ο φιλοσοφικός στοχασμός και ή τέχνη ως έκφραση του πνεύματος του 19ου και του 20ου αιώνα.

Τό Τμήμα έκοϋσαν της εισηγήσεως του κ. Φ. Βάρου, Συμβούλου Β' και μετά μικρών συζητήσεων άποδέχεται την εισηγήσιν του κ. Φ. Βάρου ως έχει.

'Ο επί του θου θέματος της ήμερησίας διατάξεως "Γνωμοδότηση για τό βιβλίο 'Επιλησίας 'Ελλάδος 'Ιστορία έι πηγών άφευδών" Θεοκλήτου Στράγγια, όρισθείς εισηγητής κ. Γ. Γρατσέας, Σύμβουλος Β', θέτει ύπ' όφιν των μελών του Τμήματος:

- α) Την από 24-9-76 υποβληθεΐσαν αίτησιν του 'Αρχιμανδρίτου Θεοκλήτου Στράγγια "Περί διαθέσεως βιβλίων",
- β) Τό περιεχόμενον της από 19-10-76 έκιστολής του προς τόν 'Υπουργόν Παιδείας κ. Γ. Ράλλον, και
- γ) Τό ύπ' αριθμ. 193/21-10-76 έγγραφον του 'Ιδ. Γραφείου της 'Υφ/ργου Παιδείας κ. Α. Κουτήφαρη, δι' ού διεβιβάσθη εις τό Κ.Ε.Μ.Ε: ή αίτησις του κ. Θεοκλήτου Στράγγια, και
- δ) Την εισηγήσιν του έχουσαν ούτω:

Τό έι 5 τόμων άποτελούμενον βιβλίον του άρχιμανδρίτου κ. Θεοκλήτου Στράγγια υπό τόν τίτλον "'Επιλησίας 'Ελλάδος 'Ιστορία έι πηγών άφευδών" Αθήναι 196941974, σελίδες 3.800 συνολικώς, είναι μία άκριβής έκθεσις των πράξεων της 'Ι. Συνόδου της 'Επιλησίας της 'Ελλάδος 150 έτών (1817-1967). Τά πρακτικά ταύτα της 'Ι. Συνόδου πλουτίζονται δι' ελ-σεγωγών, ύποσημειώσεων και πινάκων του συγγραφέως και τοιουτοτρόπως καθίστανται εδχρηστα και εις τόν σημερινόν έναγνώστην.

'Η άξία του πεντατόμου τούτου έργου εφάρμοζεται εις τό γεγονός, ότι διά πρώτην φοράν εις την ιστορίαν της Αυτοκρατορίας 'Επιλησίας της 'ΕΛ-

λάδος έρχονται εις φώς τά Πρακτικά τής 'Ι. Συνόδου καί δίδεται ού-
τω ή ευχέρια, όχι μόνον εις τόν μελετητήν αλλά καί εις οιαδήποτε
ένδιαφερόμενον διά τά έπισημαστικά μας πράγματα, νά ευρη τά έπί-
σημα δοκουμεντά (θέματα που άπησχόλησαν τήν 'Επιλησίαν, εισηγήσεις,
γνωματεύσεις, συζητήσεις, έπισημα έγγραφου, αποφάσεις ιστορικά κλπ)
καί νά πληροφορηθῆ τήν Ιστορίαν τής 'Επιλησίας τής 'Ελλάδος, πράγ-
ματι έκ πηγών άψευδών.

Διά ταύτα κρίνομεν τό άνωτέρω έργον χρήσιμον διά τās σχολιακές
βιβλιοθήκας.

Τό Τμήμα λαβόν ύπ' όφιν:

- 1.- Τό έρθρον 2 τής παρ. 5 του Ν. 186/75 "Herl K.E.M.E.",
- 2.- Τό ύπ' άρθμ. Πρωτ. 193/21-10-76 έγγραφου του ΥΠ.Ε.Π.Θ. συν-
οδευόμενον υπό αίτησεως του ένδιαφερομένου καί λοιπών έγγράφων καί
- 3.- Τήν εισήγησιν του Συμβούλου Β' κ. Γ. Γρατσέα, μετά συζητήσιν

Α κ ο φ α λ ν ε τ α ι

"Οτι τό έργον τυγχάνει μέν χρήσιμον διά μερίδα έμπαιδευτικῶν λει-
τουργῶν, δέν κρίνεται όμως άπαραίτητον διά τήν σχολικήν έργασίαν,
δι' ό καί δέν δύναται νά εισηγηθῆ τήν αίτουμένην σύστασιν αούτου, διά
τās σχολιακές βιβλιοθήκας.

Τό Τμήμα λαβόν ύπ' όφιν

μεθ' ό λύεται ή συνεδρίασις.

*Η Γραμματεύς,

Δήμ. Ζαχαφώνιτου

ΠΡΑΞΗ 115

Παρασκευή

Σήμερα, 16^η Δεκεμβρίου 1976, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9 το πρωί, συνεδρίασε το τμήμα Μέσης Εκπαίδευσης του Κ.Ε.Μ.Ε., αποτελούμενο από τους κ.κ. 'Αν. Πάγκαλο, Σύμβουλο Α', Πρόεδρο, και τους Συμβούλους Β', 'Ι. 'Αρβανίτη, Γ. Γρατσέα, Δ. Σακινιά, 'Ηλ. Σπυρόπουλο, Φ. Βώρο, Ν. Βαρουχάκη και Ν. Παπαδόπουλο, μέλη. Στη συνεδρία παρευρέθησαν και οι εισηγητές κ.κ. Α. 'Αδαμόπουλος, Β. Θεοδορακόπουλος, Κ. Κατσιμάνης και Στ. Παπασημαϊόπουλος. Θέμα της συνεδρίας ήταν οι εισαγωγικές, προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στο Γυμνάσιο, καθώς και οι προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στο Λύκειο. 'Αφού ανταλλάχθησαν απόψεις, το τμήμα κατέληξε στις ακόλουθες αποφάσεις:

1.- Εισαγωγικές εξετάσεις στο Γυμνάσιο

Οι εξετάσεις αυτές διενεργούνται ως την εφαρμογή της έννεα-ετοῦς υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Α.- Οι υποψήφιοι προσέρχονται στο αντίστοιχο δημόσιο Γυμνάσιο.

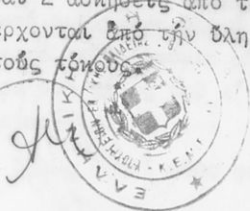
"Όσοι από αυτούς προορίζονται για ιδιωτικά Γυμνάσια, ύφισταναται γραπτές εξετάσεις ενώπιον επιτροπής που αποτελείται από δημοσίους εκπαιδευτικούς λειτουργούς.

Τά εξεταζόμενα μαθήματα είναι τά ακόλουθα:

α) Τά 'Ελληνικά και ειδικότερα ή ὀρθογραφία, ή επίδοση στην οποία ἐλέγχεται με τή γραφή καθ' ὑπαγόρευση 6-8 στίχων από τό β' τεύχος τῆς "Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς" τοῦ ΟΕΔΒ "Κείμενα καί ἀσκήσεις", καθώς καί ή ἐκθεση ἰδεῶν σέ θέμα σχετιό μέ τά προσωπικά βιώματα τοῦ μαθητῆ ή τό περιβάλλον του.

β) 'Η 'Αριθμητική, στην οποία λύνονται 2 ἀσκήσεις ἀπό τίς 4 πού δίνονται. Οἱ ἀσκήσεις αὐτές προέρχονται ἀπό τήν ὀλη τῆς Στ' τάξης τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἕως καί τοῦς ἐπίρους.

'Επιτυχόντες θεωροῦνται:

- α) "Όσοι παίρνουν τή βάση και στά δύο μαθήματα, και
β) "Όσοι συγιεντρώνουν συνολική βαθμολογία 20 μονάδων και όχι
λογότερες από 8 μονάδες στά καθένα από τά εξεταζόμενα μαθή-
ματα. "Όσοι απότχουν, έχουν τό δικαίωμα νά επανεξετάζονται τό
Σεπτέμβριο.

Β.- Από τό προσεχές έτος 1977 δέ θά διεξάγονται εξετάσεις γιά
τά Πρότυπα και τά Πειραματικά Γυμνάσια. Στο έξής, κάθε
μαθητής πού πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις τής περιόδου 'Ιου-
νίου του ίδιου ήμερολογιακού έτους σέξνα οποιοδήποτε δημόσιο Γυμ-
νάσιο, έχει δικαίωμα νά υποβάλει αίτηση έγγραφής σέ ένα και μόνο
Πρότυπο Γυμνάσιο. 'Η αίτηση συνοδεύεται από βεβαίωση έπιτυχίας
πού εκδίδεται μία μόνο φορά από τόν οικείο Γυμνασιάρχη. "Όπου οι
υποψήφιοι είναι περισσότεροι από τίς ύφιστάμενες θέσεις (κατά
τό οικείο άρθρο του Ν.309/1976 και τή χωρητικότητα του Σχολείου),
γίνεται κλήρωση γιά τήν έπιλογή αυτών πού θά έγγραφοϋν, καθώς και
των έπιλαχόντων,

'Η αίτηση υποβάλλεται από τό γονέα ή τόν κηδεμόνα του μαθητή
μέσα στό β' δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου του ίδιου ήμερολογιακού
έτους, ένω ή κλήρωση, στην οποία μπορούν νά παρευρεθοϋν όσοι από
τούς ενδιαφερομένους έπιθυμοϋν, γίνεται στά Πρότυπα Σχολεία μέσα
στις έπόμενες 2-3 ήμέρες.

Οι έγγραφές λήγουν τήν προπαραμονή τής ένάρξεως των μαθημάτων.
"Αν μερικοί κληρωθοϋν, αλλά δέν έγγραφοϋν έμπροσθέντως, διαγράφονται
από τόν πίνακα και αναπληρώνονται από έπιλαχόντας πού καλούνται μέ
τή σειρά κληρώσεώς τους. Τό σχετικό έγγραφο κοινοποιείται ταυτο-
χρονα στις οικείες έπιθεωρήσεις και αντίκαθιστά όλη τή διαδικασία
τής έγγραφής και τής μετεγγραφής.

2.- Προαγωγικές εξετάσεις στό Γυμνάσιο

Οι προαγωγικές εξετάσεις στό Γυμνάσιο είναι προφορικές και γρα-
πτές. Οι προφορικές διενεργοϋνται καθ' όλη τή διάρκεια του διδακτι-
κού έτους και αναφέρονται κάθε φορά στή διδαχμένη ύλη ή στό μάθημα
τής ήμέρας, ένω οι γραπτές μία μόνο φορά, τόν 'Ιούνιο μήνα. Οι γρα-
πτές εξετάσεις πού διεξάγονταν ως τώρα στό τέλος του Α' τετραμήνου
καταργοϋνται. Βιδικότερα διευκρινίζεται ότι:

- α) Κατά τή διάρκεια του διδακτικού έτους - και κάθε φορά σέ μία

διδασκτική ώρα - οι μαθητές εξετάζονται και σε πρόχειρες γραπτές δοκιμασίες, οι οποίες δεν είναι για κάθε μάθημα λιγότερες από δύο και περισσότερες από τέσσερις. Από αυτές ή μία διεξάγεται ως τα Χριστούγεννα και ή άλλη ως τις 31 Μαρτίου. Οι δοκιμασίες αυτές διεξάγονται κάθε φορά που ο διδάσκιων τὸ κρίνει σιόπιμο και ἀναφέρονται στὸ μάθημα τῆς ἡμέρας ἢ στὴν ἐνότητα που συνδέεται πρὸς αὐτὸ και που ἡ διδασκαλία της ὀλοκληρώθηκε τελευταία. Πρόχειρες δοκιμασίες διενεργοῦνται μόνο στὰ μαθήματα, στὰ ὀποῖα διεξάγονται γραπτές προαγωγικές ἐξετάσεις. Οι κ.κ. Γυμνασιάρχες μεριμνοῦν για τὸ συντονισμό τῶν πρόχειρων γραπτῶν δοκιμασιῶν, ὄστε νά μήν ἀναγκάζονται οἱ μαθητές νά προετοιμάζονται ταυτόχρονα σέ περισσότερα ἀπὸ ἕνα μαθήματα. Ὁ βαθμός διμήνου τοῦ μαθητῆ προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐπίδοσή του στις προφορικές και στις πρόχειρες γραπτές δοκιμασίες κατὰ τὴν ἀντίστοιχη χρονική περίοδο, ἐνῶ ὁ μέσος ὄρος τῶν βαθμῶν τοῦ κάθε τετραμήνου προκύπτει ἀπὸ τοῦς βαθμούς τῶν ἐπιμέρους διμήνων.

β) Οι γραπτές δοκιμασίες τῆς περιόδου Ἰουνίου ἀπλουστεῦνται μέ τὴ σύμπτυξη σέ κοινὰ γραπτὰ δοκίμια τῶν μαθημάτων: Φυσικῆς και Χημείας, Νέων Ἑλληνικῶν και Ἐπιθέσεως και ἔλος, τῶν Μαθηματικῶν κλάδων. Τὰ συμπτυσσόμενα μαθήματα λογίζονται ὡς ἐπιμέρους κλάδοι τοῦ ἀντίστοιχου γενικότερου μαθήματος (ἡ Φυσική και ἡ Χημεία λ.χ. λογίζονται ὡς κλάδοι τῶν Φυσικῶν). Ὁ προφορικός βαθμός διμήνου τοῦ καθενὸς ἀπὸ τὰ γενικότερα μαθήματα προκύπτει ἀπὸ τὸ μ.δ. τῶν κλάδων του κατὰ δίμηνο, ἐνῶ ὁ γενικός μ.δ. τοῦ κάθε μαθήματος ἀπὸ τοῦς βαθμούς τῶν δύο τετραμήνων και ἀπὸ τὸ γραπτὸ βαθμὸ τοῦ ἐνοποιημένου δοκίμιου, τὸ ἄθροισμα τῶν ὀποίων διαιρεῖται διὰ τοῦ ἀριθμ. 3.

γ) Ἡ γραπτὴ ἐξέταση στὴν Ἀρχαία Ἑλληνική Γραμματεία ἀπὸ μεταφράσεις περιλαμβάνει δύο κῶρια σημεῖα: τὸ κείμενο και τὶς παρατηρήσεις. Τὸ κείμενο ὑποδιαιρεῖται:

αα) Σέ γραφὴ καὶ ὑπαγόρευση 25-30 στίχων πὸ ὀπωσδήποτε ἀποτελοῦν αὐτοτελὴ ἐνότητα (βαθμολογεῖται ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου μέ μονάδες 1-4),

ββ) Σέ περιληπτική ἀπόδοση τοῦ περιεχομένου και σύνδεση μέ τὰ προηγούμενα και τὰ ἐπόμενα, ὄστε νά φαίνεται ἡ θέση τῆς ἐνότητας μέσα στὴ δομὴ και τὴν οἰκονομία τοῦ ἔργου (βαθμολογεῖται μέ μονάδες 0-4). Οι παρατηρήσεις, που ἡ καθενιά τοῦς βαθμολογεῖται μέ μονάδες 0-3 (συνολικά 0-12), ἀναφέρονται στὰ ἑξῆς:

1. *[Handwritten signature]*

αα) 'Η πρώτη, σέ ὄλο γενικά τό ἔργο πού διδάχθηκε (μύθος, κεντρική ἰδέα, γραμματειακό εἶδος, τεχνική τοῦ ἔργου, πληροφορίες γιά τό συγγραφέα).

ββ) 'Η δεύτερη, σέ πρόσωπα τῆς ἐξεταζομένης ἐνότητας (χαρακτηρισμός, ἀξιολόγηση πράξεων, ἀναζήτηση κινήτρων κτλ. εἶναι δυνατό ὁ χαρακτηρισμός τοῦ προσώπου ἢ ἡ ἀξιολόγηση τῆς πράξεώς του νά δίνεται ἀπό τόν ἐξεταστή καί νά ζητεῖται ἡ αἰτιολόγηση τοῦ χαρακτηρισμοῦ μέ βάση τό ἐξεταζόμενο κείμενο).

γγ) 'Η τρίτη, σέ πραγματολογικά-πολιτιστικά ἢ μορφολογικά στοιχεῖα, σχετικά, πάντοτε, μέ τήν ἐξεταζόμενη ἐνότητα (λ.χ. περιγραφή τῆς σχεδίας τοῦ 'Οδυσσεά, αἰσθητική ἀξιολόγηση μιᾶς παρομοιώσεως κ.τ.λ.).

δδ) 'Η τέταρτη, σέ ἰδεολογικά στοιχεῖα, τά ὅποια ἐμφράζουν τίς ἰδέες τοῦ συγγραφέα ἢ τῶν ἥρώων πού δρῶν ἄνθρωποι στό ἔργο καί τῆ συγχειρισμένη ἐνότητα (ἰδέες θρησκευτικοῦ-μυθολογικοῦ, ἠθικοῦ, ἐπισημονιοῦ, πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ, οικονομικοῦ περιεχομένου σχετικές μέ τήν ἐποχή τοῦ ἔργου), καθῶς καί σέ θεσμούς στούς ὁποίους καθρεφτίζονται οἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς.

δ) Οἱ μαθητές ἐξετάζονται γραπτῶς σέ ὅλα τά μαθήματα τῆς τάξης τους. 'Η Φυσική 'Αγωγή, τά Τεχνικά, ἡ Μουσική, ἡ 'Υγιεινή καί τά Οἰκονομικά δέν ἐξετάζονται γραπτῶς σέ καμιά τάξη τοῦ Γυμνασίου.

ε) 'Η ὅλη πού ἐξετάζεται γραπτῶς κατὰ τίς προαγωγικές ἐξετάσεις τοῦ 'Ιουνίου, καλύπτει τά 2/3 ἐπιπέδου πού εἶχε διδασχεῖ κατὰ τό σχολικό ἔτος καί, ὅπως ὅποτε, δέν εἶναι λιγότερη ἀπό τό μισό τῆς διδασκαλίας. Στά κείμενα τῶν γλωσσικῶν μαθημάτων ἡ ἐξεταστέα ὅλη εἶναι τά 2/3 αὐτῆς πού διδάχθηκε, χωρίς νά λαμβάνεται ὑπόψη ἡ διδασκαλία. 'Ο διδάσκων ἢ οἱ διδάσκοντες συντάσσουν σχετικό πρακτικό στήν ἀντίστοιχη σελίδα τῆς διδασκομένης ὅλης μέ τό ὅποιο δρίζεται ἡ ἐξεταστέα ὅλη. Τό πρακτικό αὐτό γνωστοποιεῖται στούς μαθητές (5) ἡμέρες πρὶν τοῦς δοθεῖ τό πρόγραμμα τῶν ἐξετάσεων.

3.- 'Απολυτήριες ἐξετάσεις στό Γυμνάσιο

Οἱ ἀπολυτήριες ἐξετάσεις στό Γυμνάσιο:

- α) Διεξάγονται ὡς τίς 15 'Ιουνίου, τό ἀργότερο,
β) Γίνονται σύμφωνα μέ ὅσα ἐξετέθησαν σχετικά μέ τίς προαγωγικές ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου (2, α-β-γ-ε),

- γ) Έχουν ως αντίκειμενο τής γραπτής δοκιμασίας τὰ μαθήματα:
'Αρχαία 'Ελληνική Γραμματεία, Νέα 'Ελληνικά (Γραμματεία και 'Εκθεση), 'Εθραιοευτινά, Μαθηματικά, Φυσικά (Φυσική και Χημεία), Γεωγραφία, 'Ιστορία, Βιολογία και 'Αγωγή του Πολίτη,
- δ) Όσον αφορά τὰ 'Ιδιωτικά Γυμνάσια, θά διεξάγονται σύμφωνα μέ όσα ισχύουν έως σήμερα για τίσ απολυτήριες εξετάσεις τών εξαταξίων 'Ιδιωτικών Γυμνασίων παλαιού τύπου. 'Η πράξη για τόν καθορισμό τής εξεταστέας ύλης στά 'Ιδιωτικά Γυμνάσια συντάσσεται από τήν επιτροπή διεξαγωγής τών απολυτήριων εξετάσεων και γνωστοποιείται στους μαθητές 5 ήμερες πριν τους δοθεϊ τó πρόγραμμα τών εξετάσεων αυτών.

4.- Προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στο Λύκειο

Οι προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στο Λύκειο διεξάγονται σύμφωνα μέ όσα εξετάθησαν σχετικά μέ τίσ προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις στο Γυμνάσιο, αναφορικά όμως μέ τίσ γραπτές δοκιμασίες του 'Ιουνίου θά υπάρξουν οι ακόλουθες διαφορές:

- α) 'Ενοποίηση στο ίδιο δοκίμιο θά γίνει μόνο στο μάθημα τών Νέων 'Ελληνικών (Γραμματεία και 'Εκθεση) και τών Μαθηματικών ή "Αλγεβρα και Τριγωνομετρία).
- β) Τά μαθήματα που εξετάζονται γραπτός κατά τίσ εξετάσεις του 'Ιουνίου, όρίζονται ως εξής: Στά Γενικά Λύκεια ήπρακτικής και θεωρητικής κατεύθυνσης) εξεταζόμενα μαθήματα είναι για κάθε τάξη, όλα όσα διδάχθηκαν κατά τó αντίστοιχο έτος, εντός από τή Φυσική 'Αγωγή, τά Τεχνικά, τά Ολιγομερικά και τή Μουσική. Στά Ολιγομερικά Γυμνάσια, καθώς και στά Γυμνάσια Ναυτικής Κατεύθυνσης εξεταζόμενα μαθήματα είναι όλα όσα διδάχθηκαν κατά τó αντίστοιχο έτος, εντός από τó μάθημα τής Φυσικής 'Αγωγής. Για τά μαθήματα, στά όποια δέν προβλέπεται γραπτή κατ' 'Ιούλιο δοκιμασία, ισχύει ó προφορικός βαθμός.

Για τήν επιύρωση τών παραπάνω αποφάσεων συντάχθηκε αυτή εδώ ή πράξη που υπογράφεται μέ τόν ακόλουθο τρόπο.

Πρόεδρος,
Πάριος

'Η Γραμματέας,
Δημ. Ζαχαρονίτου

